

BİRİNCİ BÖLÜM

EVCİL HAYVAN MEZARLIĞI

Hazret! İse onlara dedi ki: «Dostumuz Lazaruz uyuyor, ama ben gidip onu uykusundan uyandırabilirim.»

Bunun üzerine havarileri birbirine baktılar ve bazıları İsa'nın mecazi anlamda konuştuğunu bilmediklerinden gülümsediler. «Efendim, eğer o uyursa daha iyi olur,» dediler.

O zaman Hazreti İsa onlarla daha yalın konuştu. «Lazarus öldü, evet... yine de biz ona gidelim.»

YOHANNA İNCİLİ

Babasını üç yaşında kaybeden Louise Creed. büyükbabası-,n mç tanımadığı gibi. orta yaşlılığa geçerken bir baba bulacağı-m Aklına bile getirmemişti, ancak olan da buydu işte. Bir insa-nm babası olması gereken kişiyi yaşamının epey geç bir döneminde bulduğu zaman yaptığı gibi, bu kişiye «dostum» diyordu Kam; ve iki çocuğuyla Ludlow'daki büyük ahşap eve taşındıkları akşam tanışmıştı onunla. VVinston Churchill de onlarla birlikte •aşınmıştı. Church kızı Eileen'in kedisiydi.

Üniversitenin konut arama komitesi çok ağır çalışmış, üm-vtrsiteye gidip gelecek ufaklıkta bir yer bulmak tüyler ürpertici bir serüven olmuştu-, öyle ki. orası olduğuna kesinlikle inandığı (bütün işaretler vardı işte... Sezar'ın öldürülmesinden önceki gecenin gök işaretleri gibi. diye düşündü Louis) yere yaklaştıklı-nnda hepsi de yorgun, sinirli ve gerilim içindeydiler. Gage'n dişleri çıktığı gibi bütün gün mızımızlık edip duruyordu. Rachel ne kadar ninni söylese de uyumuyordu çocuk. Saati olmamasına rağmen meme vermeye bile kalkışmıştı. Oğlan ağzına sokulan memebaşını hart diye ısınvermişti. Tüm yaşamı boyunca oturduğu Chicago'dan Maine'e taşınmalarını hâlâ pek kavrayamamış olan Rachel hüngür hüngür ağlamaya başlamıştı. Eileen de annesine katılmıştı hemen. Steysin vagonun arkasında Church yolda buldukları on üç günden beri olduğu gibi huzursuzca adımlayıp duruyordu kapatıldığı daracık yeri. Kafeste bulunduğu sırada miyavlamasına dayanamamışlardı; ancak kedinin serbest bırakıldıktan sonra arabanın içindeki bu durmadan yürümesi insanın sinirlerini harap ediyordu.

— 9 —

Louis'in de içinden ağlamak gelmiyor değildi. Çılgınca ama yine de pek itici olmayan bir fikir geldi aklına: Eşyalarını getiren kamyonu beklerken Bangor'a gidip bir şeyler yemelerini önerecekti. Sonra kadere rehin olarak vereceği bu üç yolcusu arabadan inince, birden gazı kökleyecek ve arkasına bile bakmadan çekip gidecekti oradan. Güneye, Florida'da Orlando'ya kadar gidecek, orada Disney Dünyasında doktor olarak yeni bir ad altında iş bulacaktı. Ancak otoyoluna çıkmadan önce bir kenarda durup o lanet olasıca kediyi de atacaktı dışarı. Sun dönemeci de aktıktan sonra şimdiye kadar yalnız kendisinin görmüş olduğu ev karşılına çıktı. Maine Üniversitesindeki işini garantiledikten sonra gönderdikleri fotoğraflardan ayırdıkları yedi olası yere bakmak üzere uçakla gelmiş ve işte bunu seçmişti. Ne\ England tipi eski bir ev, aşağıda üç büyük oda yukarda dört oda, ilerde odaya dönüştürülebilecek uzun bir sundurma ve bu ağustos sıcağında bile evi çepeçevre saran yemyeşil çimenlik. Evin arkasında çocukların oynayabilecekleri geniş bir alan, onun ardında da sonsuza kadar uzanmış gibi görünen orman vardı. Emlakçım dediğine göre, bu çevrede yakın bir gelecekle herhangi bir imar girişiminde bulunulmayacaktı. Micmac kızı.-derili kabilesinin hayatta kalanları Ludlovv'la doğusundaki kasabaların çevresindeki sekiz bin dönüm toprakta hak iddia etmişlerdi, eyalet ve federal mahkemelerinin işe karışmalarım gerektiren dava önümüzdeki yüzyılın ortalarına kadar uzayabilirdi.

Rachel birden kesti ağlamasını. Yerinde doğruldu. -Bu...»

«Evet o,» dedi Louis. Korkuyordu. Hatta dehşet içindeydi. Yaşamlarının on iki yılını ipotek etmişti bunun için; Eileen on yedisine basana kadar borç ödeyecekti.

Yutkundu.

«Ne diyorsun?»

«Şahane bir yer,» dedi Rachel. Louis'nin göğsünden ağır bir yük kalkmıştı. Kafasından da. Karısının alay etmediğini görüyordu; evin arkasındaki sundurmaya uzanan asfalt yolda giderlerken eve bakışından, gözlerinin çıplak pencerelerde dolaşmasından, daha şimdiden perdeler, dolaplara muşamba örtüler ve-daha Tann bilir neler düşünmesinden anlıyordu bunu. «Baba?» dedi Ellie arka koltuktan. O da kesmişti ağlamayı.

ı — 10 —

Gage bile kıpırdanıp durmuyordu. Louis bu beklenmedik sessizliğin keyfini çıkardı.

BİRİNCİ BÖLÜM

EVCİL HAYVAN MEZARLIĞI

Hazret! İse onlara dedi ki: «Dostumuz Lazaruz uyuyor, ama ben gidip onu uykusundan uyandırabilirim.»

Bunun üzerine havarileri birbirine baktılar ve bazıları İsa'nın mecazi anlamda konuştuğunu bilmediklerinden gülümsediler. «Efendim, eğer o uyursa daha iyi olur,» dediler.

O zaman Hazreti İsa onlarla daha yalın konuştu. «Lazarus öldü, evet... yine de biz ona gidelim.»

YOHANNA İNCİLİ

Babasını üç yaşında kaybeden Louise Creed. büyükbabası-,n mç tanımadığı gibi. orta yaşlılığa geçerken bir baba bulacağı-m Aklına bile getirmemişti, ancak olan da buydu işte. Bir insa-nm babası olması gereken kişiyi yaşamının epey geç bir döneminde bulduğu zaman yaptığı gibi, bu kişiye «dostum» diyordu Kam; ve iki çocuğuyla Ludlow'daki büyük ahşap eve taşındıkları

akşam tanışmıştı onunla. VVinston Churchill de onlarla birlikte •aşınmıştı. Church kızı Eileen'ın kedisiydi.

Üniversitenin konut arama komitesi çok ağır çalışmış, üm-vtrsiteye gidip gelecek ufaklıkta bir yer bulmak tüyler ürpertici bir serüven olmuştu-, öyle ki. orası olduğuna kesinlikle inandığı

(bütün işaretler vardı işte... Sezar'ın öldürülmesinden önceki gecenin gök işaretleri gibi. diye düşündü Louis) yere yaklaştıklı-mnda hepsi de yorgun, sinirli ve gerilim içindeydiler. Gage'n dişleri çıktığı gibi bütün gün mızımlık edip duruyordu. Rachel ne kadar ninni söylese de uyumuyordu çocuk. Saati olmamasına rağmen meme vermeye bile kalkışmıştı. Oğlan ağzına sokulan memebaşını hart diye ısınvermişti. Tüm yaşamı boyunca oturduğu Chicago'dan Maine'e taşınmalarını hâlâ pek kavrayamamış olan Rachel hüngür hüngür ağlamaya başlamıştı.

Eileen de annesine katılmıştı hemen. Steyşın vagonun arkasında Church yolda buldukları on üç günden beri olduğu gibi huzursuzca adımlayıp duruyordu kapatıldığı daracık yeri. Kafeste bulunduğu sırada miyavlamasına dayanamamışlardı; ancak kedinin serbest bırakıldıktan sonra arabanın içindeki bu durmadan yürümesi insanın sınırlarını harap ediyordu.

— 9 —

Louis'in de içinden ağlamak gelmiyor değildi. Çılgınca ama yine de pek itici olmayan bir fikir geldi aklına: Eşyalarını getiren kamyonu beklerken Bangor'a gidip bir şeyler yemelerini önerecekti. Sonra kadere rehin olarak vereceği bu üç yolcusu arabadan inince, birden gazı

kökleyecek ve arkasına bile bakmadan çekip gidecekti oradan. Güneye, Florida'da Orlando'ya kadar gidecek, orada Disney Dünyasında doktor olarak yeni bir ad altında iş bulacaktı. Ancak otoyoluna çıkmadan önce bir kenarda durup o lanet olasıca kediyi de atacaktı dışarı.

Sun dönemeci de aktıktan sonra şimdiye kadar yalnız kendisinin görmüş olduğu ev karşılıklarına çıktı. Maine Üniversitesindeki işini garantiledikten sonra gönderdikleri fotoğraflardan ayırdıkları

yedi olası yere bakmak üzere uçakla gelmiş ve işte bunu seçmişti. Ne\ England tipi eski bir ev, aşağıda üç büyük oda yukarda dört oda, ilerde odaya dönüştürülebilecek uzun bir sundurma ve bu ağustos sıcağında bile evi çepeçevre saran yemyeşil çimenlik.

Evin arkasında çocukların oynayabilecekleri geniş bir alan, onun ardında da sonsuza kadar uzanmış gibi görünen orman vardı. Emlakçının dediğine göre, bu çevrede yakın bir gelecekle herhangi bir imar girişiminde bulunulmayacaktı. Micmac kızı.-derili kabilesinin hayatta kalanları

Ludlovv'la doğusundaki kasabaların çevresindeki sekiz bin dönüm toprakta hak iddia etmişlerdi, eyalet ve federal mahkemelerinin işe karışmalarını gerektiren dava önümüzdeki yüzyılın ortalarına kadar uzayabilirdi.

Rachel birden kesti ağlamasını. Yerinde doğruldu. -Bu...»

«Evet o,» dedi Louis. Korkuyordu. Hatta dehşet içindeydi. Yaşamlarının on iki yılını ipotek etmişti bunun için; Eileen on yedisine basana kadar borç ödeyecekti.

Yutkundu.

«Ne diyorsun?»

«Şahane bir yer,» dedi Rachel. Louis'nin göğsünden ağır bir yük kalkmıştı. Kafasından da.

Karısının alay etmediğini görüyordu; evin arkasındaki sundurmaya uzanan asfalt yolda giderlerken eve bakışından, gözlerinin çıplak pencerelerde dolaşmasından, daha şimdiden perdeler, dolaplara muşamba örtüler ve-daha Tam bilir neler düşünmesinden anlıyordu bunu.

«Baba?» dedi Ellie arka koltuktan. O da kesmişti ağlamayı.

1 —10

—

Gage bile kıpırdanıp durmuyordu. Louis bu beklenmedik sessizliğin keyfini çıkardı.

«Ne var, yavrum?»

Kızın dikiş aynasından görülen kahverengi gözleri de evi, bahçeyi, soldaki bir evin çatısını ve ormanlara uzanan büyük

•çimenliği süzüyordu.

•Evimiz buran mı?»

«Evet, yavrum.»

• «Yaşasın!» Kulağının zan patlayacaktı Louis'in. Kimi zaman .Ellie'den çok rahatsız olabilen Louis, Orlando'daki Disney Dünyasını hiç görmese bile umurunda olmadığını düşündü.

Arabayı sundurmanın önüne park edip motoru kapattı.

Motor takırdadı bir süre. Chicago'dan, State Caddesinin kalabalığından sonra çok derin görünen sessizlikte bir kuş cıvıltısı duyuldu.

Hâlâ eve bakan Rachel, «Yuvamız,» dedi.

«Yuva,» dedi kucağında sakın sakın oturan Gage.

Louis'le Rachel birbirine baktılar. Dikiz aynasında Eileen' in gözleri irileşti.

»Duydun mu...»

«Gerçekten...»

«Ne dedi...»

Hepsi bir anda konuşmuşlardı, hep birlikte güldüler sonra.

•Gage onlara aldırış bile etmedi, parmağını emmeyi sürdürdü. Bir aydır «anne» diyordu, bir iki kez de «baba» demek istediğini belirten bazı sesler» çıkarmıştı.

Ancak ya rastlantıyla ya da annesini taklit ederek gerçek bir •sözcük çıkmıştı ağzından. Yuva.

Louis oğlunu karısının kucağından alıp kollan arasında sıktı.

LudloVa böyle geldiler işte.

Louis Creed o anı tılsımlı bir an olarak hatırlayacaktı, belki •de gerçekten tılsımlı olduğu için, ama bu daha çok, akşamın ge-

— n —ri kalanının çılgıncasına olduğu içindi. Ondan sonraki üç saat içinde ne rahat huzur, ne de tılsım vardı.

Derli toplu, düzenden hoşlanan bir insan olan Louis evin anahtarlarını bir zarfa koymuş, zarfın üzerine «Ludlovv Evi, anahtarlar 29 Haziranda alındı» diye yazmıştı. Zarfi arabasının torpido gözüne koymuştu sonra. Bundan emindi.

Ama Şimdi zarf orada değildi işte.

Giderek artan bir öfkeyle anahtarları ararken Rachel, Gagu'ı kucağına alıp Eileen'in ardından  ayırlıktaki ağaca doğru yürümüştü. Louis koltukların altını   nc  kez ararken kızı bir  iğlik attı, sonra da ağlamaya başladı.

«Louis!» diye seslendi Rachel. «Kız yaralandı.»

Eileen otomobil lastiğinden yapılmış bir salıncaktan düşmüş dizini bir taŐa çarpmıştı.  nemli bir Şey yoktu ama kız sanki bacağı kopmuş gibi bağırıyordu. Louis yolun karşısındaki, oturma odasında bir ışık yanan eve baktı.

«Yeter artık, Ellie!» diye seslendi «KarŐıdakiler adam o'du rul yor sanacaklar >-

«Acıyor ama!»

Louis kendini tutmaya çalışarak arabaya dondu. Anahw-lar kayıptı ama ilk yardım çantası hâlâ

gözde duruyordu. Çantayı aisp kızının yanına gitti. Ellie çantayı görünce eskisinden daha çok yaygara kopardı.

«Olmaz! O yakan Şeyi istemem! İstemem o yakan Şeyi. Baba. hayır ..-

-Eileen tentürdiyot bu. hem yakmaz, hem de...>

«Koca kız oldun artık.» dedi Rachel «Yalnızca . »

«Hayır, hayır, hayır...»

«Ya sesini, kesersin ya da kıçının ağrısından bağırırısın.- dedi Louis

«Kız yoruldu, Lou,» dedi Rachel

«O duyguyu iyi bilirim. Uzat Şunun bacağını.»

Rachel, Gage'i yere indirip Eileen'in bacağını tuttu, Louis kızın artan  iğliklerine aldırmadan tent rdiyotu sürdü.

«Kars: evin kapısına biri çıktı,» dedi Rachel. Otlar arasında t ineklemeye çalışan Gage'i kaldırdı.

«Bir bu eksikti.»

«Lou, kız...»

— 12 —

«Biliyorum, yorgun.» Louis şişeyi kapatıp' kızma baktı. «Hiç de acıtmadı işte. Açık konuşalım, Ellie.» «Acıttı. Çok acıyor. Çoook...»

Louis kızı tokatlamamak için güç tuttu kendini.

«Anahtarları buldun mu?» diye sordu Rachel.

«Daha bulamadım.» tik yardım çantasını kapatıp ayağa kalktı. «Şimdi...»

Bu kez Gage haykırmaya başladı. Yaygara koparıyor ya da ağlıyor değildi, Rachel'in kucağında kıvranıyor, gerçekten haykırıyordu.

«Nesi var bunun?» diye Rachel çocuğu kocasına uzattı. Louis, bir doktorla evli olmanın yararlarından biri de bu, diye düşündü. Çocuğun ölmek üzere olduğunu sandığın her zaman hemen uzatıverirdin kocana. «Louis! Ne...»

Çocuk çılıncasına boynunu koparmaya çalışıyor, çığlık çığığa bağıyordu. Louis oğlanı

çevirince boynunda beyaz bir şiş gördü. Pantolonunun askısında da zayıfça kıpırdayan tüylü bir şey vardı.

Sakinleşmeye başlamış olan Eileen yemden bağırma koyuldu o anda. Korkuyla geri fırlarken az önce başına iş açan taşta bir daha çarptı, sırtüstü yere düştü, şaşkınlık, korku ve acıyla ağlamaya başladı.

Çıldıracağım, diye düşündü Louis. Çıldınıyorum.

«Bir şeyler yap, Louis! Bir şey yapamaz mısın?»

Arkalarında bir ses, «iğneyi çıkarın,» dedi. «İğneyi çıkarın, üstüne biraz sodyumbikarbonat koyun. Şiş iner hemen.» Ses öylesine boğuk, Doğu aksanıyla sözcükleri öylesine yarayarak öylesine söylüyordu ki, Louis'in karmakarışık kafası ne dendiğini bir türlü anlayamıyordu.

Dönüp bakınca belki de yetmiş yaşlarında — canlı ve sağlıklı bir yetmiş yaş — bir adam gördü

çimenlerin üstünde. Adamın üzerinde bir tulum, sırtında da kırış kırış ensesini açıkta bırakan mavi bir gömlek vardı. Yüzü güneşten yanmıştı, filtresiz bir sigara içiyordu. Louis bakarken adam sigarasını başparmr.-ğıyla işaret parmağı arasında söndürüp izmariti cebine yerleştirdi.

Elini uzatıp çarpık çarpık gülümsedi sonra. Louis sevmişti adamın gülümsememesini, üstelik insanlara kolayca «ahşan» bir tip olmamasına karşın.

— 13 —

«İşinizi öğretmek gibi olmasın, doktor.» dedi adam. İst» Louis. babası olması gereken Judson Crandaü'la böyle tanışmıştı.

Adam karşıdan geldiklerini görmüş ve kendi deyimiyle «biraz sıkışık durumda» olduklarını

farkedince yardıma koşmuştu

Louis çocuğu omzuna kaldırdı, Crandall yaklaşıp Gage'in boynundaki şişe baktı, romatizmalı

elini uzattı. Rachel itiraz edercesine açtı ağzını, adamın, eli çok beceriksiz ve Gage'in kafası

kadar iri görünüyordu, ama o daha bir şey söyleyemedi yaşlı adamın parmaklan kesin bir hareketle oynadı; böceğin iğnesi avtucu içindeydi.

«İriymiş,» dedi. «Ödül falan almaz irilikte belki ama yine de esaslı.» Louis elinde olmadan güldü.

Crandall o çarpık gülümsemesiyle baktı yüzüne. «Esaslı değil mi?»

«Ne dedi, anne?» diye sordu Eileen. Rachel de kahkahayı bastı. Büyük saygısızlıktı bu. ama yine de öyle görünmedi nedense. Crandall cebinden bir paket Chesterfield sigarası çıkardı, ağzının kırışık köşesine bir tane yerleştirip başını salladı. Hepsi gülüyorlardı şimdi, annin soktuğu yerin şişi inmemiş obuasına rağmen Gage de. Yaşlı adam tırnağıyla yaktı kibriti.

Hepsinin bir numarası vardır, diye düşündü Louis. Küçük belki, ama içlerinde iyileri de vardır.

Louis gülmeyi kesip Gage'in ıslak altında olmayan elini uzattı. «Tanıştığımıza memnun oldum Bay...»

«Jud Crandall,» diyen adam elini sıktı. «Siz de doktorsunuz, sanırım.»

«Evet, Louis Creed. Karım Rachel, kızım Eileen ve arının soktuğu da Gage.»

«Tanıştığımıza memnun oldum.» («Gülmek istememiştim.. yani hiçbirimiz istememiştik...

epey yorulduk da, sınırlarımız bozulmuş olmalı.-

— 14 —

Her şeyi böyle önemsizmiş gibi açıklayıvermesi yeniden kıkırdamasına neden oldu.

«Yorgunluktan ölecek gibiydi.

Crandall başını salladı, «öylesiniz elbette.» Rachel'e baktı. «Kızınızla oğlunuzu bize götürsenize, Bayan Creed. Biraz sod-yumbikarbonat koyardık şişin üstüne. Karım da sizinle tanışmak isteyecektir. Pek sokağa çıkmam. Son. iki üç yılda romatizmaları çok azdı.»

Rachel kocasına baktı, Louis başını eğdi.

- Çok naziksınız, Bay Crandall.»

<Adım Jud,» dedi adam.

Bir korna sesi .ardından bir motor gürültüsü duyuldu, büyük mavi kamyon evin yoluna girdi.

«Anahtarları da nereye koyduğumu bilemiyorum,» dedi Louis.

«Önemi yok,» dedi Crandall. «Bende yedek anahtar var S11-den önce burada oturan Bay ve Bayan Cleveland vermişlerdi on dört, on beş yıl önce. Epey uzun bir süre yaşadılar burada Joan Cleveland kanmın en iyi arkadaşıydı. İki yıl önce öldü. Bili de Orrington'daki o yaşlılar köyüne gitti. Gidip getireyim, zaten şimdi anahtarlar sizindir artık. •

-Çok iyisiniz, Bay Crandall,» dedi Rachel.

«Yok canım. Çevremizde gençleri görmek istiyorum yınj. hepsi bu. Çocuklara yolda dikkat edin. Bayan Creed. O yoldan büyük kamyonlar geçer.*

Nakliye şirketinin adamları kamyonlardan inip kendilerine doğru yürüdüler.

Yanlarından biraz uzaklaşmış olan Ellie, -«Baba, bu nedir0 diye sordu.

Nakliyecilere doğru yürümekte olan Louis durdu. Bahçenin bitip de çayırın başladığı yerde bir metre eninde bir patika tepeye doğru çıkıyor, çalılıklar ve ağaçlar arasında gözden kayboluyordu.

-Bir patikaya benziyor,» dedi Louis.

-Öyle.» diye gülümsedi Crandall. -Bir gün anlatırım, küçük hanım. Bize gidip kardeşini rahatlatırım mı, ha?»

-«Elbette.» Sonra bir tür umutla sordu. «Sodyum insanın canını yakar mı?»

— 15 —

Crandall anahtarları getirdiğinde Louis kendisinininkileri bulmuştu. Torpido gözünün üstündeki boşluktan elektrik telleri arasına kaymıştı zarf. Kapıyı açıp adamları içeri aldı. Crandall öteki anahtarları da verdi. Kullanılmaktan parlayan eski bir zincir uçundaydı anahtarlar, Louis adama teşekkür edip

anahtarları düşünmeden cebine attı. Bir yandan da on iki yıllık evlilikleri boyunca toplanan kutulara, eşyalara bakıyordu. Onlan böyle yerleri dışında görmek değerlerini azaltıyordu sanki. Kutulara talalmış bir sürü eşya, diye düşündü, birden canı sıkıldı, üzüldü sıla özlemi denilen şey bu olmalıydı, herhalde.

Yanı başında beliren Crandall, «Kökleriyle çıkarılmış ve başka bir yere ekilmiş,» dedi. Louis elinde olmadan hafifçe sıçradı

• Bu duyguyu bilirmişsiniz gibi konuşuyorsunuz.»

•Aslında bilmem.» Crandall bir sigara yaktı. Akşamın ilk gölgelerinde birden parladı kibrit.

«Şu karşınızdaki evi baban, yaptırmıştı. Karısını oraya getirdi, kadın orada hamile kaldı ve ben de 1900 yılında orada doğdum.» Yani siz •

«Seksen üç yakındayım,» dedi Crandall.

«Çok daha genç gösteriyorsunuz ama.»

Crandall omuzlarını silkti. «Bütün ömrüm boyunca burada yaşadım. Büyük Savaşta gönüllü

yazıldım, ama New Jersey'deki Bayonne'dan daha fazla yaklaşmadım Avrupa'ya. Berbat bir yerdi. 1917'de bile berbattı. Buraya döndüğüme sevinmişim Norma'mla evlendim, demiryolunda çalıştım ve hâlâ buradayım işte. Ama burada, Ludlow'da, pek çok şey gördüm.

Çok şey gördüm hem de.»

Nakliyeciler Rachel'le paylaştığı büyük yatağın somyasını yüklenmişler, sundurmanın kapısı

önünde duruyorlardı. «Bunu nereye koyalım, Bay Greed?»

«Yukan... bir dakika, ben gösteririm.» Louis adamlara doğru yürüyecekken bir an durup Crandall'a baktı.

-Gidin, gidin.» dedi Crandall. -Sonra görürüz. Taşınmak insanı müthiş susatır. Ben genellikle saat dokuz sularında, kapı önünde oturup bir iki bira içerim. Sıcak günlerde gecenin gelmesini seyretmek hoşuma gider. Norma da bazen katılır bana. isterseniz siz de gelin.»

«Gelirim belki,» dedi Louis, gitmeyeceğini bile bile. Çok geçmeden Norma'nın romatizmalarına (hem de bedavadan) bakmasını isteyecekti kuşkusuz. İyi bir insan, diye düşündü. Ancak doktorlar böyle çabuk dostluklar kuran insanlara karşı tetikte olmalılar. Kaçınılmaz bir şeydi, insanın en iyi dostu bile ergeç tıbbi bir fikir sorardı. Yaşlılardaysa bunun sonu yoktu. «Ben; beklemeyin ama, benim için de pek geç kalmayın., çok yorucu bir gün geçirdik.»

«Yaldızlı davetiye gerekmediğini bilin yeter,» dedi CrandaH Adamın çarpık gülüşünde Louis'in ne düşündüğünü çok iyi bildiğini belirten bir şey vardı.

Louis taşıyıcıların yanına giderken yaşlı adamın arkasından, taakı. Çok dik ve rahat yürüyordu, seksen yaşında değil de ah-mış yaşında biri gibi. içinde o belli belirsiz ilk sevgi kıpırtısının: hissetti.

Saat dokuzda taşıyıcılar gitmişlerdi. Bitkin düşen Ellie'yle Guge odalarında uyuyakalmışlardı, Gage küçük yatağında, Ellie de yere atılmış bir şilte üstünde. Kızın çevresi kutularla sanlıydı

sayılmayacak kadar çok mumboya kalemi, çocuk posterleri, resimli kitapları, giyecekleri akla gelebilecek her şeyi tıkış tıkıştı çevresinde. Church de yanındaydı, hafif hırıltılarla uyuyordu İri erkek kedinin mırıltıya en yakın çıkardığı s*s bu derin hırlamalardı.

Rachel daha önce kucığında Gage olduğu halde evin içinde bırakmadan dolaşmış, Louis'in taşıyıcılara bir kenara bırakmalarını söylediği eşyaları adamlara kaldırtmış, başka yere taşımış

ya da bir kenara istif ettirmişti. Louis adamlar için hazırlu-

dığı çeki kaybetmemişti, bahşış olarak ayırdığı beş tane on dolarlıkla birlikte göğüs cebindeydi hâlâ. Kamyonun boşaltılması bitince çekle parayı adamlara verdi, teşekkürlerini kabul etti, kâğıtları imzaladıktan sonra kapı önünde uzaklaşan adamlara el salladı. Herhalde yolda Bangor'da durup yuttukları tozu bastırmak için birkaç bira içerlerdi artık. Birayı düşününce aklına Jud Crandall geldi.

Rachel'le mutfakta masa başında otururlarken karısının gözlerinin altının halka 'halka olduğunu gördü. «Sen git yat haydi -dedi.

«Doktorun emri mi?»

«Evet.»

-Peki,» diyerek kalktı karısı. «Çok yorgunum, Gage de gece kalkar nasıl olsa. Sen geliyor musun?»

Louis duraksadı. «Sanmıyorum daha değil. Karşıdaki yas'ı adam.. beni bir bira içmeye çağırdı.

Gidip bir bakayım diyorum. Yorgunum ben de, ama hemen uyuyamayacak kadar ger gin sinirlerim.»

Rachel gülümsedi. «Sonunda Norma Crandall'a neresinin ağrıdığını ve nasıl bir şiltede yattığını

soracaksın.»

Louis güldü, bunun ne kadar komik ve ne kadar ürkütücü bir şey olduğunu düşünerek; evet, aradan bir süre geçince kadınlar kocalarının akıllarından geçeni okurlardı.

«Kendisine ihtiyacımız olduğunda yardımımıza koştu.» dedi. -Benim de ona bir iyilik yapmam fazla bir şey değil sanırım. >•

Louis karısına Crandall'a bu kadar kısa süre içinde nasıl bir yakınlık duyduğunu anlatmaya hazır değildi. «Kârısı nasıl biri?» diye sordu. ,,

«Çok tatlı. Gage kucığında oturdu. Şaşırdım, çok yorgundu üstelik, oysa en keyifli gününde bile tanımadığı insanın yanına gitmez. Eileen'e de oynaması için bir bebek yerdi.»

«Romatizması nasıl dersin?»

«Berbat.»

«Tekerlekli koltukta mı?»

«Hayır ama çok yavaş yürüyor, parmakları da...» Rachel kendi uzun parmaklarının pençe biçiminde büktü. Louis basını salladı. «Her neyse, çok geç kalma, Lou. Yabana evlerden ödüm.

patlar.»

— 18 —

«Pek uzun süre yabancı kalmayacak,» diyerek Louis kamı» m öptü.

Louis eve döndüğünde kendini pek küçülmüş hissediyordu. Kimse kendisinden Norma CrandaU'ı muayene etmesini istememişti, komşuya gittiğinde kadın yatmıştı bile. Jud ise kapalı

sundurmanın paravanları-ardında silik bir gölgeydi. Eskimiş muşambanın üstünde sallanan bir koltuğun rahatlık verici gıcirtısı işitiliyordu. Louis sinek teli gerili kapıya vurdu. Crandall'ın sigarası yaz karanlığında kocaman ve hoş bir ateşböceği gibi parıldı-yordu. Radyodan bir Red Sox beyzbol maçının sesi geliyor, Louis Creed içinde bir yuvaya dönüş duygusu hissediyordu.

-Doktor,- dedi Crandall. «Gelenin siz olduğunuzdan emindim.»

«Bira konusunda şaka etmediniz sanırım..

«Bira konusunda hiç yalan söylemem. Bira hakkında yalan söyleyen bir insan düşman kazanır.

Oturun, doktor. Ben her olasılığa karşı buzun üstüne iki şişe yerleştirdim.»

Sundurma uzun ve dardı, hasır iskemleler ve koltuklarla doldurulmuştu. Louis bir koltuğa kendini bırakınca oturduğu yerin' rahatlığına şaşıtı. Sol yanında buz parçalan ve birkaç şişe Black Label bira şişesi bulunan teneke bir kova vardı. Bir şişe aldı.

«Teşekkür ederim,» diyerek açtı. Boğazından geçen ilk bir iki yudum mutluluğun ta kendisiydi.

«Afiyetler olsun,- dedi Crandall. «Buradaki günlerinizin mutlu geçmesini dilerim, doktor.»

-Amin,» dedi Louis.

«Bisküvi falan isterseniz bir şeyler bulurum. Epey olgun bir farem var.»

-Neyiniz var?»

«Fare peyniri» Crandall bundan hoşlanmış gibiydi.

«Teşekkür ederim ama bira yeterli benim için.-

— 19—

«Eh, öyleyse keyfimize bakalım.- Crandall mutlu mutlu ge-ğirdi.

«Karınız yattı mı?' diye sordu Louis, neden böyle çanak tuttuğuna kendisi de şaşarak.

«Evet. Kimi zaman kalır, kimi zaman yatar işte.»

«Romatizması sancı veriyor mu?»

«Vermeyenini gördünüz mü hiç?»

Louis başını iki yana salladı.

«Yine de katlanılmaz değil,» dedi Crandall. «Pek yakınlığı yok. Benim Norma'm iyi kadındır.»

Adamın sesinde büyük ve basit bir sevgi vardı. 15 numaralı yoldan geçen büyük bir tanker yüzünden Louis bir an karşıdaki evini göremedi. Tankerin yanında ORINCO yazıyordu.

«Epey büyük bir tanker,» dedi Louis.

«Orinco, Orringtoa yakınlarındadır. Kimyasal gübre fabrikası. Durmadan gelip geçerler. Benzin tankerleri, çöp kamyonları .. Bangor ya da Brewer'de çalışan insanlar da akşamları evlerine dönerler.» Başını salladı. «Ludlow'un artık sevmediğim bir yanı bu işte. Bu lanet olası yol.

İnsanın rahatı diye bir şeyi kalmıyor. Bütün gündüz ve gece geçerler. Norma uyanır zaman zaman. Beni bile uyandırıyorlar, ki, ben kütük gibi uyurum oysa.»

Chicago'nun bir an bile kesilmeyen gürültüsünden sonra Maine'in bu garip köşesini şaşılacak kadar sakin bulan Louis yalnızca başını sallamakla yetindi.

«Günün birinde Araplar petrol musluğunu kapatacaklar, o zaman yolda menekşe yetiştirirler artık'.»

«Haklı olabilirsiniz.» Louis bira tenekesini eline alınca olduğunu görüp şaşırıldı.

Crandall güldü. «Bir tane daha al, doktor.»

Louis duraksadı bir an. «Peki, ama yalnızca bir tane. dönmem gerek.»

«Hiç kuşkusuz. Taşınma epey dertli bir iş, değil mi?»

«Öyle,» dedi Louis. Bir süre konuşmadılar. Birbirlerini çok uzun zamandan beri tanyormuşlar gibi rahattı suskunlukları. Louis bu duyguyu ancak kitaplarda okumuştu, o ana dek yaşamış

değildi. Daha önce bedava muayene gibiydi. «Yer düşündüğü için utandı.

boş

Yolda bir kamyon, farlan kuyruklu yıldızlar gibi panldaya-rak geçti.

«Berbat, bir yol,» diye söylendi Crandall, sonra Louis'e döndü. Kınşık ağzında garip bir gülümseme vardı. Gülümsemesinin kenarına bir Chesterfield soktu, kibriti tırnağıyla yaktı.

«Kızımın gösterdiği patikayı hatırladın mı?»

Louis bir an anlamadı adamın ne dediğini, Eileen yorgunluktan bitkin bir halde yatağa düşene kadar bir sürü şey söyly*-mişti. Anımsadı sonra. Otlar arasında, ağaçlara ve tepenin üstüne doğru giden patika.

«Hatırladım. Bir gün anlatacağınızı söylemişsiniz.»

«Öyle, anlatacağım da. O patika bir buçuk mil kadar gider ağaçların içinde. 15. karayolu ve ara yol çevresindeki çocuklar orasını çok kullandıkları için temiz tutarlar. Çocuklar gelip geçerler buradan... benim çocukluğuma kıyasla daha çok taşınan falan var artık. O zamanlar bir yeri beğendin mi oraya yerleşirdin. Ama her giden yeni gelene söylüyor olmalı ki, her baharda bir grup toplanıp o patikayı otlardan temizlerler. Bütün yaz boyunca da temiz tutarlar. Kasabadaki büyüklerin çoğu bilmoii-orasını, bazıları bilir ama çoğu bilmez yine de. Ama bütün çocu-;-Jar bilirler. Bahse girerim ki, iyi bilirler hem de.-

«Orada ne olduğunu biliyor musunuz?»

«Evcil hayvan mezarlığı,» dedi Crandall.

«-Evcil hayvan mezarlığı ha?» diye hoşuna gitmiş gibi tekrarladı Louis.

«Kulağa geldiği kadar garip değil aslında.» Crandall hem sigarasını içiyor, hem sallanıyordu.

«Karayolunun yüzünden. Yolda pek çok hayvan ölür. Köpeklerle kediler çoğunlukla, ama hepsi o kadar değil tabii. O büyük Orinco kamyonlarından biri Ryder lerin çocuklarının evcil rakununu da çiğnemişti. 1973'de, hatti daha önceydi sanımm. Eyalet evde rakım ya da sansar beslemeyi yasaklamadan önce.»

«Neden yasakladılar?»

«Kuduz yüzünden. Maine'de epey kuduz vakası görülüyor artık. İki yıl önce koca bir St.

Bernard köpeği kudurdu da dön kişiyi öldürdü. Berbat bir şeydi. Köpeğe aşı yapılmamış.

Sersem sahipleri köpeklerini aşılsalardı böyle bir şey olmayacaktı. Ama bir rakun ya da sansarı yılda, iki kez de aşılsan bazeı

___ 21 ,_

aşının etkisi olmuyor. Ryder'lerin çocuklarının rakunu eskilerin "tatlı rakun" dedikleri türdendi, insanın yanına gelir... ne de tombuldu ama... köpek gibi yüzünü yalardı. Babalan veterinerlere para verip tırnaklarını bile söktürmüştü. Epey para vermiş olma» Jıydı... Ryder. Bangor'daki EBM'de çalışırdı. Beş yıl önce, yoksa altı mıydı. Colorado'ya gittiler. O iki çocuğun araba kullanacak yaşa gelmiş olmalarını düşününce şaşır kalıyor insan. Hayvanlarının ölümüne çok bozulmuşlardı sanırım. Matty Ryder öyle çok ağladı ki, annesi sonunda doktora göstermek istedi. Şimdi acısı geçmiştir sanırım, ama hiç unutmazlar, iyi bir hayvaa yolda ezildi mi, bir çocuk hiç unutmaz bunu.»

Louis, Eileen'in hep ayağının dibinde mınldayan Churc'le uyuduğunu anımsadı.

«Kızımın bir kedisi var.» dedi. «Winston Churchill. Kısaca Church diye çağırırız.»

•-Başka kedilere atlar mı?»

«Özür dilerim, anlamadım.» Louis adamın neden söz ett'g iıi bilemiyordu.

«Kısırlaştırıldı mı?»

«Hayır, kısırlaştırılmadı.» dedi Louis.

Chicago'dayken bu konuda az konuşmamışlardı. Rachel hayvanın kısırlaştırılmamasını istemiş, hatta veterinerden randevu almıştı. Ama Louis randevuyu iptal etmişti. Şimdi bile bunun nedenini bilmiyordu. Kızımın erkek

kedisinde kendi erkekliğini görüyor gibi basit ya da saçma bir şey değildi bu. Komşunun şişko karısının çöp tenekelerinin kapaklarını sıkıştırma zahmetine katlanmaması için Church'ün kısırlaştırılmasına kızması da değildi. Aslında bunların hepsi de vardı ama asıl önemlisi, kedinin yeşil gözlerindeki o «canın cehenneme» diyen bakışın kaybolacağı hissetmesiydi. Sonunda Rachel'e kent dışı bir yere taşınacaklarım ve bunun orada bir sorun olmayacağını söylemişti. Şimdi de Judson Crandall kalkmış kendisine oturdukları bölgenin 15 numaralı karayoluyla ilişkili olduğunu söylüyor ve kedisini kısırlaştırıp kısırlaştırmadığını soruyordu.

«Ben olsam yapardım,» dedi Crandall, sigarasını başparmağıyla işaret parmağı arasında ezerek. «Kısır bir kedi pek dolaşmaz. Ama bir hayvan gününü karşıdan karşıya geçerek geçire-

•cekse talihi kısa zamanda ters döner ve sonunda Ryder'lerin ra-

— 22 —kunu, küçük Tommy Dressler'in köpeği ve Bayan Bradleigh'in muhabbet kuşunun yanına gider.

Kuş yolda ezilmedi tabii, ama bir gün nalları havaya dikiverdi işte.»

-Düşünürüm,» dedi Louis.

«İyi olur.» Crandall ayağa kalktı. «Bira bitiyor mu? Ben gidip Bay Fare'den bir parça keseceğim kendime.»

«Bira bitti,» diyen Louis de ayağa kalktı. «Ben de gideyim artık. Yann epey yoğun bir gün olacak.»

«Üniversiteye mi başlayacaksınız?»

Louis başını salladı, «öğrenciler daha iki hafta gelmeyecekler ama benim de o zamana kadar ne yaptığımı bilmem gerek, değil mi?»

«Sanırım, hapların nerede olduğunu bilmezseniz başınız derde girer herhalde,» Louis, Crandaü'ın uzattığı eli sıktı, yaşlı kemiklerin kolayca ağrıdığı gözönüne alarak, «istediğiniz bir akşam gelin,» dedi yaşlı adam. «Norma'yla tanışmanızı islerim Sizi seveceğinden eminim.»

«Gelirim. Tanıştığımıza sevindim, Jud.»

•Ben de öyle. İyice yerleşin! bakalım. Kimbilir belki uzun bir süre kalırsınız burada.»

«Umarım.»

Louis yola kadar yürüdü, bir kamyonun arkasından beş otomobilin geçmesini bekledi, sonra eliyle selam verip yeni evine girdi.

Eve uyumakta olan insanların sesleri hakimdi şimdi. Ellie hiç kıpırdamamış gibiydi; Gage kendine özgü biçimde, bacakla-' nyla kollarını iki yana açmış sırtüstü uyuyordu, biberonu elinin hemen yanındaydı. Louis bir an durup oğluna baktı; yüreği bir-den öyle bir sevgiyle dolmuştu ki, tehlikeli bile olabilirdi bu. Bunun bir bakıma, şimdi millerce uzaktaki tanıdık yerlere ve yüzlere olan özlemden doğduğunu tahmin ediyordu. Eskiden olduğundan daha çok taşınıyorlar inmlir şimdi... insan bir yeti seçti mi, oraya yerleşir kalırdı. Eh, bir gerçek payı vardı bunda.

Oğlunun yanına gitti, ortalıkta kendisini görececek kimse, hattâ Rachel bile olmadığı için parmaklarını öpüp yatağın dik tahtaları arasından elini uzatıp oğlunun yanağına dokundu.

Gage mırıldanarak yana döndü.

«tyi uykular, bebek.» dedi Louis.

— 23 —

Louis sessizce soyunup yatak diye yere serdikleri çift kişilik şiltenin bir yanına uzandı. Günün yorgunluğunu üzerinden attığını hissediyordu. Rachel kıpırdamadı. Açılmamış kutular hayaletler gibi yükseliyorlardı odanın içinde.

Louis uyumadan az önce dirseği üzerinde doğrulup pencereden baktı. Odaları evin ön tarafındaydı ve pencereden karşıdaki CrandaH'lann evi görünüyordu. Gölgeleeri göremeyecek kadar karanlıktı hava -aylı bir gecede pek o kadar olmazdı- ama yine de sigara ateşini seçebildi. Hâlâ ayakta, diye düşündü. Uzun bir süre de yatmaz. Yaşlılar pek az uyurlar. Belki de nöbet beklerler.

Neye karşı?

Louis uyuyakaldığında bunu düşünüyordu. Rüyasında Disney Dünyasında olduğunu gördü, kenarında bir kızılhaç işareti olan parlak beyaz bir kamyonet sürüyordu. Gage yanındaydı ve en az on yaşındaydı. Church kamyonetin ön camı önünde parlak yeşil gözleriyle Louis'e bakıyordu. Dışarda, 1890'lann tı istasyonunun yanında Miki Fare çevresindeki çocukların ellerini sıkıyor, iri beyaz karton eldivenleri çocukların küçük ve güven dolu ellerini örtüyordu.

Ertesi iki hafta aile olarak işten başlarını kaldıramadılar. Louis'in yeni işi yavaş yavaş ortaya çıkıyordu... çoğu esrarkeş ve ayyaş, kimi toplumsal hastalıklara tutulmuş, kimi aldığı n u: üzgün, evlerinden ilk kez ayrıldıkları için sıkıntılı -çoğu kızdı bunların- olan on bin öğrenci biraraya toplanınca neler olmazdı.. Louis Üniversite Sağlık Hizmetleri müdürü olarak işine alışırken.

Gage yeni çevresine alışmanın gerektirdiği ölçüde düşüp orasını burasını bereliyordu; yatma düzeni de bir süre iyice çığırından çıkmış, Ludlovr'da ikinci haftalarının sonunda ancak yeniden düzenli uyumaya başlamıştı. Artık yalnızca yeni bir yerde anaokuluna başlama sorunuyla Ellie aşın heyecanlıydı. Sık sık nedensiz yere gülüyor, ergenlik sıkıntılarını andıran bunalım

— 24 — dönemleri geçiriyor, en küçük bir sözde kıyameti koparıyordu. Rachel kızın okulun kafasında yarattığı korkunç bir yer olmadığını anladığında normale döneceğini söylüyor. Louis de karısına inanıyordu. Gerçekte Ellie çoğunlukla pek tath bir çocuktü.

Akşamları Jud Crandall'la bir iki bira içmek bir alışkanlık olmuştu aruk. Gage'in normal uyku düzenine dönmesiyle Louis de iki üç gecede bir kendi bira kasasını getirmeye başladı. Norma Crandall la da tanışmıştı. Kadın hoş bir insandı, genellikle sağlıklı olan yaşlı kadın ve erkeklerin yaşlılıklarında iyi olabilecek her şeylerini berbat eden türden pis bir romatizması vardı ama buna rağmen kendini acıyla koy vermiyordu, beyaz bayrak çekmeye niyeti yoktu. Gücü varsa çıksmdı karşısına romatizması Louis kadının önünde pek rahat olmasa bile beş altı verimli yn: olduğunu hesaplıyordu.

Kendi kurallarına karşı çıkmış, kendi isteğiyle kadını mua-ycnc etmişti, doktorunun verdiği reçeteleri incelemiş, hepsini yerinde bulmuştu. Kadına yapabileceği bir şey olmadığından içinde hep bir düşkırıkhğı vardı, ancak

kadının doktoru Weybridge, Norma Crandall için yapılabilecek her şeyi yapmıştı. Pek güve-nilemeyen ama her zaman olasılığı bulunan bir yenilik çıkmadıkça hastalık normal seyrini izleyecekti. Bunu kabul etmeyi öğrenmek zorundaydı insan.

Rachel kadından hoşlanmış ve dostluklarını küçük çocukların bszbolcu resimlerini değiştokuş

etmeleri gibi yemek tariflerini birbirlerine vererek perçinlemişlerdi. Norma Crandal! ilk olarak elma tatlısı tarifini vermiş, karşılık olarak da Rachel'in böf stroganofunu almıştı. Norma Creed'lerin çocuklarını, hele. -eski zamanların güzeli» olacağını söylediği Ellie'yi Ç°k seviyordu.

Anaokulunun ilk günü geldi çatı sonunda. Dispanser ve sağlık hizmetleri bölümünün yönetimini artık iyice kavramış olduğunu sanan Louis o gün izin aldı. (Dispanser zaten boştu, tek hasta olan kınk bacaklı bir yaz öğrencisi de bir hafta önce taburcu edilmişti.) Gage kucağında, Rachel'in yanında bekliyordu, kocaman san otobüs köşeden dönüp evlerinin önünde durduğunda. Otobüsün ön kapılan açıldı, içerde çocuk gürültüleri yayıldı tatlı eylül havasına.

Ellie sanki bu kaçınılmaz şeyden vazgeçmenin bir yolu olup

— 25 — olmadığını son kez sormak istercesine baktı omzu üzerinden. Ama ana babasının yüzlerinde gördüğü bakış kendisine böyle bir şey için çok geç olduğunu söylemiş ve bu ilk gün her şeyin kaçınılmaz olduğunu farketmiş gibi dönüp otobüse bindi. Kapılar bir canavar soluğu hışirtosıyla kapandı. Otobüs yola koyuldu. Rachel ağlamaya başladı.

«Tanrı aşkına yapma,» dedi Louis. Kendisi ağlamıyordu ama Ağlamak üzereydi. «Yarım gün nasıl olsa.»

«Yarım gün bile kötü,» dedi Rachel, daha çok ağlamaya başladı. Louis karısını kucakladı, Gage iki kolunu ikisinin boyunlarına attı. Genellikle Rachel ağlayınca Gage de ağlardı. Ama bu kez ağlamamıştı. Şimdi yalnızca ona kaldık, diye düşündü Louis. Bunu da çok iyi biliyor namussuz.

Ellie'nin dönüşünü dehşet içinde bekliyorlar, gereğinden fazla kahve içiyorlar,

kızın neler çektiğini konuşuyorlardı. L ouis alışma odası olacak arka odaya gitti, kağıtlarını oradan oraya koyup oyalanmaya çalıştı ama pek bir Şey yapamadı. Rachel ise ögle yemeğini hazırlamaya gülünç denecek kadar erkenden başlamıştı.

Saat ona çeyrek kala telefon çalınca Rachel koşup soluk soluğa bir «Alo?» dedi, ikinci kez almasına bırakmadan. JLouis odasıyla mutfak arasında durmuştu, telefon edenin Ellie'nin  ğretmeni olduğundan ve kızın okula allamayacağına karar verdiğini bildirdiğinden emindi.

Kamu eğitiminin midesi kızını hazmedilmez bulmuş ve Şimdi de geri t k r yordu. Ne var ki, arayan Norma Crandall'dı ve Jud'un mısırların sonunu topladığını isterlerse kendilerine sekiz on tane verebileceklerini söylüyordu. Louis bir torba alıp gitti ve Jud'a kendisini yardıma çağırmadığı için çıkıştı.

«oğu bir boka yaramaz zaten,» dedi Jud

«Ben /anındayken öyle konuşma lütfen,» dedi kansı. Antika bir tepsi üzerinde buzlu çayla görünmüştü verandanın kapısında.

«Kusura bakma, sevgilim.»

Louis'e bakıp göz kırpan Norma. «Hiç de pişman değildir böyle konuştuğuna,» diyerek yanlarına oturdu.

«Ellie'yi otobüse binerken gördüm,» diyen Jud bir Chester-field yaktı.

— 26 —

•Merak etmeyin,» dedi Norma, -çoğunlukla alışırlar.»

Çoğunlukla, diye düşündü Louis.

Ellie alışmıştı ama. Öğlen eve geldiğinde yüzü gülüyordu mavi ilk gün giysisi kirlenmişti, dizlerinin birinde yeni bir yara izi vardı, ayakkabısının birinin bağcığı çözülmüştü, saandaki, kurdele kayıptı. «Anne! Bab:»: Old MacDonald'ı söyledik! Old MacDonald'ı söyledik. Carstairs Sokağındaki okuldaki gibi!»

Rachel, kucağında Gage'le pencerenin önünde oturan kocasına baktı. Bebek uyukluyordu.

Rachel'in gözlerini hemen kaçırmamasına rağmen yüzünde kederli bir ifade seziliyordu. Louis bir an paniğe kapıldı. Gerçekten yaşlanacağız, diye düşündü. Gerçek bu. Kimse bize ayrıcalık tanımayacak. Yola çıktı artık kız. . biz de...

Ellie babasına koşup yeni yaptığı resmi göstermeye Old MacDonald'ı. Bayan Berryman'ı

anlatmaya başladı bir solukta Church kızın bacakları arasında dolaşıyor, yüksek sesle mırıldanıyordu, kızın ona çarpıp düşmemesi mucizeydi doğrusu.

«Yavaş kızım,» diyerek Louis kızı öptü. Gage odadaki heyecandan habersiz uyuyakalmıştı.

«Dur bebeği yatırırım da seni «onra rahat rahat dinlerim.»

Sıcak eylül güneşi alfanda yukan çıkardı. Gage'i, tam merdiven sahanlığına geldiği anda öylesine karanlık ve dehşet dolu bir önseziyle sarsıldı ki, olduğu yerde kıpırdayamadan durup şaşkınlıkla çevresine bakındı. Ne olduğunu anlayamamıştı. Bebeği kucağında biraz daha sıktı, Gage huzursuzca kıpırdandı Louis'in tüyleri diken diken olmuştu.

Ne oluyor, diye şaşkınlık ve korkuyla düşündü. Kalbi çılgınca bir tempoyla atıyordu, başının derisi buz gibiydi, kafasını sarmaya yetmeyecek kadar küçülmüştü sanki, gözlerinin ardında hızla akan adrenalın dalgasını hissediyordu. Korku aşın olduğu zamanlarda insan gözü

gerçekten fırlardı, biliyordu bunu. Tansiyon artıp da kafası sularının hidrostatik basına yükselince gözler yalnız irileşmekle kalmaz, fırlardı. Ne oluyor peki?' Tanrım, sanki koridorda bir şey sùrtündü gibi geldi bana, neredeyse gözlerimle görebileceğim bir «ey.

Aşağıda telli kapı çerçevesine çarptı.

Louis Creed olduğu yerde fırladı, bir çığlık atmak için ağzı m açtı, sonra da

güldü, insanların kimi zaman «iyi saatte ol

—27 —sunlann yokladığı» dedikleri anlardan biri olmalıydı bu. Geçi< bir şey. Böyle şeyler olurdu.

Hayalet diye bir şey yoktu, en azın dan kendi deneylerinde. Mesleği boyunca on beş yirmi kişinin öldüğünü görmüştü ve bir kere olsun ruhun uçup gittiğine tanık olmamıştı.

Gage'i odasına götürüp yatağına yatırdı. Örtüyü çekerkeı birden ürperdi, ansızın Cari Amcasının «gösteri» odasını anımsa mıştı. Ne yeni arabalar vardı orada, ne modern renkli televizyon lar, ne de çalışırken içini görebileceğin önu camlı çamaşır ma kineleri. Yalnızca kapaklan açık kutular, her birinin üzerine!' de gizli bir spot lambası. Amcası cenaze kaldıracıydı.

Tanrım, neden böyle ürktün sanki? Bırak bunlan şimdi.

Oğlunu öpüp aşağıya, Eileen'in anaokulundaki ilk gününü dinlemeye indi.

8

Ellie'nin okulda ilk haftasını tamamladığı ve üniversitelilerin kampuse dönmelerinden önceki cumartesi günü, Jud Crar-dall karşıya geçip Creed ailesinin oturduğu çimenliğe doğru yürüdü.

Ellie bisikletinden inmiş bir bardak buzlu çay içiyordu. Ga-ge otlar arasında emekliyor, böcekleri inceliyor ve belki de birkaçını ağzına atıyordu. Proteinini nereden aldığı konusunda pek titiz davranmazdı henüz.

Louis ayağa kalktı. «Jud, dur bir iskemle getireyim sana.»

«Gerek yok.» Jud'ın üzerinde blucin, yakası açık bir gömlek ve ayağında bir cife yeşil bot vardı.

Ellie'ye baktı. «O pati-11 kanın nereye gittiğini hâlâ merak ediyor musun, Ellie?»

Kız hemen ayağa fırladı. «Evet!- Gözleri parlıyordu. -Okul-J da George Buck hayvan mezarlığına gittiğini söyledi, anneme j de anlattım, ama siz orasını

bildiğiniz için gitmeyip beklememi j söyledi.»-

«Biliyorum tabii,» dedi Jud. «Annenle baban izin verirlerse! biraz gezinelim oraya doğru. Ama ayağına sağlam bir bot f alan'| giymelisin bazı yerleri çamurludur yolun.»

— 28 —

Ellie eve koştu.

Jud sevecenlikle baktı kızın ardından. «Belki sen de gelmek istersin, Louis.»

«isterim.» Louis kansına baktı. «Sen de gelir miydin, canım?» ••Gage ne olacak? Bir mil yürümek gerekir demiştiniz.» «Askısına yerleştiririm onu.» Rachel güldü. «Oldu... ama sen taşıyacaksın, tamam mı9",

On dakika sonra Gage dışında hepsi botlarını, çizmelerini giymiş olarak yola koyuldular. Gage babasının sırtına asılmış torbasının içindeydi, her şeye tepeden bakıyordu. Ellie önden koşuyor, kelebek kovalayıp çiçek topluyordu.

Arka bahçedeki otlar insanın beline kadar geliyordu. Takvime göre ağustos ayı geçerli iki hafta olduğu halde gökte tam bir yaz güneşi parlamaktaydı. Otları kırılmış patikadan yürüyerek ilk tepenin doruğuna vardıklarında Louis'in koltukaltlarında geni:, ter lekeleri görünmeye başlamıştı.

Jud durdu. Louis ilk önce adamın soluğunun kesildiğini sandı, ama sonra birden arkalarında açılıveren manzaraya gözü ilişti.

Jud dişleri arasına bir ot parçası sokarak, «Burası güzeldir,» dedi.

«Müthiş,» dedi soluk soluğa kalmış olan Rachel. Suçlarca-sına döndü kocasına. «Nasıl oluyor da sen bana söz etmedin bundan?»

«Bilmiyordum da ondan.» Louis utanmıştı. Hâlâ kendi mülk-lerindeydiler, bugüne kadar evin arkasındaki tepeye çıkacak zaman bulamamıştı.

Ellie epey uzaklaşmıştı yanlarından. Şimdi o da saklayama-dığı bir şaşkınlıkla yanlarına gelmiş

bakıyordu. Church ayakları dibindeydi.

Tepe yüksek değildi, olmasına da gerek yoktu. Doğuya doğru sık ağaçlar manzarayı örtüyordu, ancak batıya bakıldığında arazi altın şansı bir yaz düşü gibi uzanıp gitmekteydi Her şey sakin, sessiz ve sisliydi. Yolda sessizliği bozacak bir Orinco tankeri bile yoktu.

Gördükleri yer nehrin vadisiydi, Penoscot üzerinde bir zamanlar oduncular kuzeyden Bangor ve Derry'ye kütüklerini yüzdürürlerdi. Buldukları yer Bangor'un güneyi. Derry'nin de biraz kuzeyiydi. Nehir sanki kendi derin düşünmüş gibi geniş ve sakindi burada. Louis karşı tarafta Hampden ve VVinterport'u görebiliyor, bu yanda da nehre paralel giden 15 numaralı yolu izleyebiliyordu. Nehre, akaçlara, yollara, tarlalara baktılar. Kuzey Ludlow Baptist Kilisesinin kulesi karağaçların ardından yükseliyor, sağda Ellie'nin okulunun dörtköşe tuğladan binası seçiliyordu.

Başlan üzerinde bembeyaz bulutlar soluk bir blucin rengindeki ufka doğru ağır ağır yol almaktaydılar.

«Muhteşem tek kelimeyle,» dedi Louis.

«Bir zamanlar Prospect Tepesi derlerdi buraya.» Jud ağzının köşesine sigarasını yerleştirdi ama yakmadı. «Halâ öyle diyen var. ama şimdi gençler kente göç edeli beri unutuldu gitti. Buraya çıkan genç de kalmadı ya. Tepe çok yüksek olmadığından insana hiçbir şey gönneyecekmiş gibi gelir. Ama gördüğünüz gibi...» Elini uzatıp sustu.

Rachel hayranlık dolu bir sesle, «Her yer görünüyor buradan,» dedi. Kocasına döndü.

«Sevgilim, burası da bizim mi?»

Louis cevap vermeye fırsat bulamadan Jud atıldı. «Mülkün bir parçasıdır.»

Ağaçların arası sekiz on derece daha serindi. Hâla geniş ve yer yer çoğu solmuş çiçeklerle (kimi saksıda, kimi konse--ve kutusunda) işaretli yol çam iğneleriyle kaplıydı. Jud, Ellie'yi çağırdığında çeyrek mil kadar yürümüşler ve yokuş aşağı inmekteydiler.

-Küçük bir kız için güzel bir yürüyüş bu, ama annenle babana buraya gelersen yoldan hiç

ayrılmayacağına söz vermeni istiyorum.»

«Söz,» dedi Ellie. «Neden ama?»

Jud dinlenmek için durmuş olan Louis'e baktı. Bu camların gölgesinde bile olsa Gage'i taşımak yorucu bir işti. «Nerede olduğunu biliyor musun?» diye sordu.

Louis düşündü, düşündü ama bir cevap bulamadı... Ludlow, Kuzey Ludlow, evimti arkası, 15

numaralı yolla ara yol arasında... Başını salladı.

— 30 —

Jud parmağıyla omzunun arkasını gösterdi. «O yanda pek çok yer var. Kent oran. Buradan ileri doğru elli mil kadar hep ormanlıktır. Buralara Kuzey Ludlow ormanları derler ama Or-nngton'a da girer, oradan da Rockford'a uzanır. Oradan da sana söylediğim o kızüderililerin hak istedikleri yerlere kadar uzanır. Anayolun üstündeki telefonlu, elektrikli, kablolu televizyonla o şirin evinin ıssızlığın hemen kenarında olduğunu düşünmek garip belki ama gerçek bu işte.»

Ellie'ye baktı. «Demek istediğim, bu ormanlarda fazla dolaşmanı istemiyorum. Ellie. Patikayı

kaybedersen kendini nerede bulacağım ancak Tann bilir.»

-Kaybolmam, Bay Crandall.» Ellie etkilenmiş, hatta sasır -nüsü, ama korkmamıştı. Rachel ise huzursuzca bakıyordu Jud'a. Louis de içinde bir huzursuzluk hissetmekteydi. Kentlilerin içgüdüsel orman korkusuydu bu. Louis izcilik günlerinden beri eline pusula almış değildi, insanın yolunu Kutup Yıldızına bakarak saptaması ya da ağaçların yosunlu taraflarına göre yönünü bulması yirmi yıl geride kalmıştı artık.

Jud yüzlerine bakıp gülümsedi. «1934'ten bu yana bu ormanlarda kimseyi

kaybetmiş değiliz.

En azından bu yörede.1 birini. En son Will Jepson kaybolmuştu, ki o da büyük bir kayıp sayılmazdı zaten.»

«Bu yöreden birini dedin,» diye Rachel pek normal olmayan bir sesle sordu. Louis onun aklından geçenleri okuyordu: «Biz bu yöreden değiliz. Hiç olmazsa şimdilik.»

Jud başını salladı, «iki üç üç yılda bir, bir iki turist kaybolur, anayola bu kadar yakın bir yerde kaybolmayız diye düşünenler. Ama hiçbirin sonradan bulunmamış değildir. Korkmanıza hiç

gerek yok.-

«Geyik var mıdır buralarda?» diye Rachel korkuyla sordu. Louis gülümsedi. Rachel'in canı

korkmak istiyorsa korksundu biraz.

«Eh. arada şurada görülür, ama tehlikeli değildirler. Çiftleşme mevsiminde biraz sinirli olurlar ama diğer zamanlarda insana bakmaktan başka pek bir şey yapmazlar. Çiftleşme mevsiminden sonra yalnızca Massachusetts'lileri kovalarlar, nedenini bilmiyorum ama böyledir işte.» Louis adamın alay ettiğini sandı ama bundan .da pek emin değildi. Çok ciddi görünüyordu Jud. «Pek çok kez- gördüm bunu. Massachusetts'in ilçelerinden bi-

— 31 —rından gelmiş adam buraya, ağaca tırmanmış bir geyik sürüsünün kendisini kovaladığını

söyleyip duruyor, hem de her biri de tekerlekli bir ev kadar büyükmüş üstelik. Geyikler Massachu-sets'lileri korkularından tanıyorlar sanırım. L.L. Bean'den aldıkları o yeni elbiselerin kokusundan olacak belki de. Üniversitede tarımcılık ve hayvancılık okuyanlardan birinin bu konuda bir araştırma yapmasını beklerdim ama bugüne kadar bu konunun üzerine eğilen olmadı işte »

-Çiftleşme mevsimi nedir?» diye sordu Ellie.

• Bırak şimdi bunları,» dedi, annesi. «Yanında bir büyük olmadan buraya gelmeni istemiyorum, Ellie » Rachel kocasına yaklaştı

Jud üzölmüş gibiydi. «Seni korkutmak istemedim, Rachel... ne seni, ne de kızını. Bu ormanlarda korkacak bir şey yoktur. iyi bir yoldur burası, baharları biraz çamurlu olur, hepsi o kadar, ne zehirli sarmaşık vardır, ne de okulun arkasında olan zehirli meşe. Bak, o ağaçtan uzak durmanı istiyorum, Ellie yok-ba üç hafta keten tohumu banyosundan kurtulamazsın.»

Ellie eliyle ağzını örtüp kıkır kıkır güldü.

Jud hâlâ inanmamış görünen Rachel'e döndü. «Gerçekten güvenli bir yoldur. Eminim Gage bile başına hiçbir şey gelmeden gidebilir buradan, kent çocukları da sık sık gelirler demiştim. Temiz tutarlar burasını. Bunu kimse istemez onlardan, kendiliklerinden yaparlar. Ellie'yi böyle bir zevkten yoksun bırakmak istemem.» Yaşlı adam eğilip Ellie'ye göz iorptı. «Yaşamın diğer şeylerine benzer bu da, Ellie. Yoldan ayrılmayacaksın, hepsi bu. Yoldan çakarsan bir de bakarsın ki, kaybolmuşsun şansın yoksa. Sonra arkandan seni aramaya insan çıkarırlar.» -

Yola devam ettiler. Bebek askısından Louis'in boynu ağrımaya başlamıştı. Gage ikide bir saçlarını kavrayıp çekiyor ya da böbreklerine mutlu bir tekme indiriyordu. Sivrisinekler insanın gözlerini yaşartan vızılülülarıyla yüzünde, boynunda dolaşıyorlardı.

Yol yaşlı çamlar arasından, fundalıklar içinden geçiyor; hep yokuş aşağı iniyorlardı. Şimdi -

çamura da girmişlerdir, Louis'in ayakları vıcık vıcık çamurun içine batıyordu. Bir yerde bataklığı

işmak için taş yerine ot öbeklerine bastılar. En kötüsü de buydu.

— 32 —

Sonra yine tırmanmaya bağladılar. Gage on kilo birden almış gibi ağırlaşmıştı artık her ne hikmetse sıcaklık da on derece artmış gibiydi. Louis'in yüzünden terler boyanıyordu.

«Nasılsın sevgilim?» diye sordu RacheL «Oğlanı ben taşıyayım mı biraz?»

«Ben taşırım, iyiyim.» Doğruydu bu. kalbinin gümler gibi atmasına karşın. Louis hastalarına verdiği idman öğütlerini kendisi hiç tutmazdı.

Jud'la Ellie yan yana yürüyorlardı; kızın limon şansı pantolonu ve kırmızı gömleği yeşilimsi kahverengi gölgeliklerde parlak renk lekeleriyle.

«Lou, nereye gittiğini biliyor mu dersin?» diye Rachel alçak sesle sordu.

«Hiç kuşkun obuasın,» dedi Louis.

Jud omzu üzerinden seslendi. «Az kaldı... dayanabilecek misin, Louis?»

Adam seksenini geçmiş, daha terlemedi bile, diye düşündü Louis.

Hafif saldırgan bir sesle, «iyiyim,» dedi. Kalp krizi geçirmekte olduğunu bilse bile gururundan yine aynı şeyi söyleyeceği kuşkusuzdu. Hafifçe sıırttı, Gage'in askı torbasını biraz sıkıştırıp yürümeye devam etti.

İkinci tepeyi de aştıktan sonra patika insan boyunda çalılıklar arasına girerek daraldı. Louis o anda Jud'la Ellie'nin eski tahtalardan yapılmış bir kemerin altından geçtiklerini gördü. Tahtanın üstünde artık solmuş boyayla ancak okunabilen HAYVAN MEZARLIĞI yazıyordu.

Rachel'le Louis bakıştıktan sonra sanki oraya evlenmeye gelmişler gibi güdüsel bir hareketle birbirlerinin ellerine uzanıp el tutuştular.

Louis o sabah ikinci kez şaşkına dönmüştü.

Yerde çam iğnelerinden halı yoktu burada. Otlar hemen hemen tam bir daire biçiminde kesilmişti, yaklaşık on metre çapında. Üç yanı sık çalılıklarla çevriliydi, dördüncü yanındaysa insana ürkütü veren devrilmiş ağaçlar vardı. Çalılar arasından geçmeye ya da kütüklerin üstünden tırmanmaya kalkışan bir insan çelik don giymeli, diye düşündü Louis. Ortadaki açıklık çocukların oradan buradan bulabildikleri eşyalardan yaptıkları

Hayvan Mezarlığı — F: 3

mezar taşlarıyla doluydu; sandık tahtaları, teneke parçalan gibi. Ancak alçak çalılıklardan ve devrilmiş kütüklerden çitin ortasında güneşe erişmeye çalışan cılız ağaçlar arasından görüldüğünjfo, yapılmalanndaki beceriksizliğe karşılık, bunlardan insanların sorumlu oldukları

düşünölünce görünümde varolan simetri daha da belirginleşiyordu. Geri plandaki orman buraya çılgıncasına derin bir anlam kazandırıyor. Hıristiyan değil de, putatapanların bir mezarlığıymış gibi.

«Çok güzel,» dedi Rachel, sesinden o kanıda olduğu anlamı çıkanlmıyorsa da.

«Öff!» diye bağırdı Ellie.

Louis, Gage'i omzundan indirdi, yerde emekleyebilmesi için. askıdan çıkardı. Sırtı boşalınca derin bir soluk aldı.

Ellie mezartaşlarının birini bırakıp ötekine koşuyor, her biri önünde bir çığlık atıyordu. Rachel gözüyle oğlunu izlerken, Louis de kızın arkasından yürüyordu. Jud yere çömeldi, arkasını bir kaya çıkıntısına verip sigarasını yaktı.

Louis bulunduktan yerin yalnızca belirli bir düzene göre hazırlanmıştan da öte, tek merkezli kaba daireler biçiminde düzenlenmiş olduğunu f ar ketti.

Sandık tahtasından bir mezartaşında KEDİ SMUCKY yazıyordu. Yazı çocuk yazısıydı ama çok dikkatle yazılmıştı. SÖZ DİNLERDİ. Onun altında da: 1971-1974. Dış dairenin kenarında düz bir taşın üzerine artık solmuş kırmızı boyayla BİFFER yazılmıştı.

«Biffer. Dessler'lerin köpeğiydi,» dedi yaşlı adam. Ökçesiyle yerde küçük bir çukur kazmış, izmaritini gömüyordu. «Geçen yıl bir kamyon altında kaldı.»

Mezarlardan bazüan çoğu solmuş, hatta çürümüş, ama bazıları taze olan çiçeklerle süslenmişti.

Louis'in okumaya çalıştığı taşların çoğunun yazılan iyice silinmişti. Bazılarında hiçbir iz yoktu, Louis bunların tebeşir ya da boya kalemiyle yazılmış olduklarını düşündü.

«Annel» diye bağırdı Ellie. «Bir süs balığı, bak!»

«Görmesem de olur,» dedi Rachel. Louis karısına baktı. Dış

•dairerin de dışına çıkmış, çok huzursuz bir tavırla duruyordu.

Burada bile huzursuz, diye düşündü Louis. ölümün sözkonusu olduğu yerde huzuru kaçırdı hep (kimin kaçmazdı ki,) bu da

— 34 —kız kardeşi yüzündendi herhalde. Rachel'in kız kardeşi genç yaşında ölmüş ve karısında Louis'in evliliklerinin ilk günlerinde pek değinmemeyi öğrendiği derin bir iz bırakmıştı. Kız kardeşi Zelda belkemiği menenjitinden ölmüştü. Hastalığı uzun, ıstıraplı ve çirkin geçmiş olmalıydı. Rachel de bundan aşın etkilenecek JİT yaşıyordu. Bunu unutmak istiyorsa, üstüne varmanın hiçbir yaran yoktu.

Louis karısına göz kırptı, Rachel de minnetle gülümsedi ona.

Louis başını kaldırdı. Ormanın içinde doğal bir açıklıktaydılar. Otların böyle yeşermesinin nedeni de bu olmalıydı. Yine de bu hale gelebilmesi için bakım, ve sulama gerekliydi. Su kovalarla ya da Gage'in askısından ağır şeylerle taşınmış olmalıydı. Çocukların bu işe böyle sarılıp bunu bu kadar uzun süre sürdürmelerinin yine de garip olduğunu düşündü. Kendi çocukluğunun tutkulanıya çok gelip geçiciydi. Ellie'yle olan ilişkilerinde de kızının kendisinden pek farklı olmadığını görmüştü.

Dairelerin içine doğru yürüdükçe mezarlar daha eskiydi, taşlardaki yazılar da daha güç

okunuyordu. TRDOE, 15 EYLÜL 1968, YOLDA ÖLDÜ. Aynı daire içinde toprağa gömülmüş geniş

bir tahta vardı. Don ve eriyen karlar tahtayı büküp çarpılmıştı ama yazısı hâlâ okunuyordu: 1 MART 1965'TE ÖLEN TAVŞANIMIZ MARTA'NIN ANISINA. Bir sıra ilerde: GEN. PATTON (İYİ

KÖPEĞİMİZ!). 1958'de ölmüştü. POLYNESİA ise (Louis çocukluk masallarını yanlışı

hatırlamıyorsa papağan olmalıydı) bu 1953'te ölmüştü. Ondan sonraki iki sırada pek okunabilen bir şey yo't-tu, ama ondan sonra bir parça mermer üstüne kaba harflerle şunlar kazılmıştı: HANNAH DÜNYANIN EN İYİ KÖPEĞİYDİ 1929 -1939. Mermer epey yumuşak bir türden olmasına rağmen Louis bir çocuğun bunları kazımak için kaç saatini harcadığını

düşünmekten kendini alamadı. Bu sevgi ve acı belirtisi korkunç bir şeydi kendisi için; bu yetişkinlerin kendi ana babaları ya da genç ölmüşlerse çocukları için kolay kolay yapamayacakları bir şeydi.

O sırada yanına gelmiş olan Jud'a, «Ne kadar da eskiymiş bu.» dedi.

Jud başını salladı. «Biraz gelsene, Louis, sana bir şey göstermek istiyorum.»

Ortadan üç sıra beriye doğru yürüdüler. Burada mezarların

— 35 —daire biçiminde yerleştirilmeleri daha belirliydi. Jud devrilmiş olan bir taşın önünde durdu, çömelip taşı doğrulttu.

«Burada yazılar vardı. Ben kendim kazımıştım. İlk köpeğimi buraya gömdüm. Spottu adı.

Büyük Savaşın başladığı yıl, 1914'te yaşlılıktan öldü.»

Louis içinde buldukları yerin insan mezarlıklarının çoğundan da eski olduğunu düşünerek ortaya doğru yürüdü, taşları incelemeye başladı. Hiçbiri okunmuyordu, çoğu da toprağa gömülmüştü. Hele birinin üstünü tümüyle otlar kaplamıştı, taşı doğrultturken topraktan yırtılmış gibi bir ses geldi. Açığa çıkan yerin üstünde böcekler koşuyordu. Ürperdi Louis.

Buradan hoşlandığımı hiç sanmıyorum, diye düşündü.

«Ne kadar eskiye gidiyor bu mezarlar?»

«Hiç bilmiyorum.» Jud ellerini ceplerine soktu. «Spot öldüğünde burası vardı tabii. O zamanlar epey arkadaşım vardı. Spot için çukur kazmama yardım etmişlerdi. Burada toprağı kazmak da o kadar kolay değildir. Çok taşlıktır bir kere. Kimi zaman çocuklara yardım ederdim ben.»

Nasırlı parmaklarıyla bir iki yeri işaret etti. «Yanlış hatırlamıyorsam, şurada Pete La Vas-seur'ün köpeği vardı. Şurada da yan yana Albion Groatley'in üç kedisi gömülüdür... Yaşlı Fritchie yanş

güvercini beslerdi. Ben, Al Groatley ve Cari Hannah köpeğin öldürdüğü birini şuraya gömmüştük.» Jud bir an duraksadı. «Bir ben kaldım geriye, benim dışımda hepsi öldüler.

Hepsi.»

Louis elleri cebinde, hiçbir şey söylemeden hayvan mezarlarına baktı

«Toprak taşlık,» dedi yine Jud. «Bir şey yetişmezdi zaten.»

Gage ağlamaya başlamıştı. Rachel çocuğu kucaklayıp getirdi. «Acıktı,» dedi. «Artık geri dönsek. Loui.» Lütfen, diyordu gözleriyle.

«Peki.» Louis çocuğun askısını sırtına geçirdi, Rachel'in Ga-ge'i koymasına için arkasını döndü.

«Ellie! Neredesin, Ellie?»

«İşte orada,» diye Rachel devrilmiş ağaçları gösterdi. Ellie sanki okulun jimnastik salonundaymış gibi tırmanıyordu kütüklere.

«Çabuk in oradan!» diye korkuyla bağırdı Jud. «Ayağın bir kayarsa hepsi devrilir sonra.»

Ellie yere atladı. Kalçasını ovuşturdu. «Ufff!» Derisi sıyrü-

— 36 —mamıştı ama kuru bir dal pantolonunu yırtmıştı.

Kızın saçlarını okşadı Jud. «Ne demek istediğimi anladın mı şimdi? Ormanı iyi tanıyan biri bile imkânı olursa bunlara tırmanmaz da çevresinden dolanmaya çahşır. Birbiri üstüne yıkılmış

ağaçlar çok tehlikelidir. Fırsat bulurlarsa insanı ısırırlar.»

«Sahi mi?» diye sordu Ellie.

«Elbette. Saman gibi birbiri üstüne yığılmışlar, görmüyor musun? Yanlış birine basmış olsaydın hepsini devirirdin.»

Ellie babasına baktı. «Doğru, mu, baba?»

«Sanırım doğru, kızım.»

«Vay canına!» Kız ağaç yığınının bakıp bağırdı. «Pis ağaçlar, pantolonumu yırttınız!»

Uç büyük kahkahalarla güldüler kıza. Ağaçlar gülmedi. Yıllardır olduğu gibi güneş altında beyazlaşmaya devam ettiler. Louis çok uzun zaman önce ölmüş bir canavarın iskeletine benzediğini düşündü ağaçların, iyi yürekli bir şövalyenin öldürdüğü bir canavarın kemiklerinden oluşmuş bir anıt.

Ağaç yığınının hayvan mezarlığıyla orman arasında (ki Jud buna ara sıra «kızılderili ormanı»

derdi) dur üş undaki uygunluğa daha o zaman dikkat etmişti. Böyle gelişigüzel duruşu bir doğa eseri olmayacak kadar ustacaydı. Hatta...

Tam o anda Gage kulaklarından birini yakalayıp mutlu sesler çıkararak bükünce Louis hayvan mezarlığının ötesindeki ormanda devrilmiş ağaçları falan unuttu. Eve dönme zamanı gelmişti.

Ellie ertesi günü babasının yanına geldiğinde sıkıntılı gibiydi. Louis çalışma odasında bir Rolly Royce Silver Ghost modeli üzerinde uğraşıyordu. Model 680 parçaydı ve 50 parçası hareket ediyordu. Bitmek üzereydi, onsekiz ve ondokuzuncu yüzyılların arabacılarının soyundan olan üniformalı sürücüsünü direksiyonun ardında krallar gibi otururken hayal edebiliyordu.

— 37 —

On yaşından beri model tutkunuydu. Cari Amcasının getirdiği bir Birinci'Dünya Savaşı Spad uçağıyla işe başlamıştı. Sonra Revell uçaklarının çoğunu tamamlayıp yirmi yaşlarına doğru daha büyük ve karmaşık modellere geçmişti. Şişeler içinde gemiler dönemi, savaş araçları dönemi, hatta insanın gerçeğinden ayıramayacağı tabanca modelleri dönemleri geçirmişti. Son beş

yıldır da büyük transatlantik modelleriyle uğraşmışta. Üniversitedeki odasında Lusitania ile Titanic'in, evde konsolun üstünde de, Chicago'dan ayrılmadan az önce tamamladığı Andrea Doria'nın birer modeli duruyordu. Şimdi klasik arabalara başlamıştı ve eğer eski temposu sürecektse dört beş yıl kadar bunlarla uğraşırdı artık. Rachel kocasının bu tek gerçek özel uğraşısına herhalde hafif bir horgörüyle karışık kadınca bir hoşgörüyüyle bakmaktaydı.

Evliliklerinden on yıl sonra bile bu tutkusundan kurtulmasını bekliyor olmalıydı. Belki de böyle düşünmesinin temelinde babasının fikirleri yatıyordu, kayınpederi ilk evlendiklerinde olduğu gibi damadının hiçbir işe yaramayan serserinin biri olduğuna hâlâ inanırdı.

Rachel haklı belki, diye düşünüyordu Louis. Belki de bir sabah otuz yedi yaşında kalktığımda bunların hepsini tavanarasına kaldırıp paraşütçülüğe başlarım.

Bu arada Ellie'nin ciddi bir hali vardı karşısında.

Uzaklardan dindarları pazar sabahı tapınmaya çağıran kilise çanlarının kilisenin çanı

duyuluyordu.

«Günaydın, baba.»

-Günaydın canım, bir şey mi istemiştin?»

«Bir şey yok.» Ama kızın yüzü başka şeyler söylüyordu. Yüzünden pek çok şey olduğu, ama hiçbirinin de hoş olmadığı okunuyordu. Yeni yıkanmış saçları omuzlarına dökülmüştü, saçlar giderek kumrallaşmasına rağmen hâlâ san rengini tümüyle yitirmemişti henüz. Kızın üzerinde bir elbise vardı. Louis kiliseye hiç gitmemelerine karşın kızın her pazar günü elbise giydi- \ ğini düşündü. «Ne yapıyorsun, baba?»

Louis arabanın çamurluğunu dikkatle yapıştırarak yaptığı] şeyi anlattı. Kıza jant kapağını

uzatarak, «Şuna bak hele,» dedi, l -Şu iç içe geçmiş R harflerini görüyor

musun? Ne kadar ince biri ayrıntı, değil mi? Şükran Gününde uçakla Shytovm'a gidersek] bir L-1011'e bineriz, jet motorlarının üstünde aynı R'leri görür-| sun.»

— 38 —

«Jant kapağı, ne de önemli şey,- diyerek kız kapağı geri verdi.

«Eğer Rolly Royce'un varsa buna tekerlek kılıfı denir. Bir Rolly Boyca alacak kadar zenginsen az bir şey gösteriş yapmana izin vardır, ikinci milyonumu yaptığımda bir tane alacağım. Rolly Royce Corniche. Gage'in arabada midesi bulanınca hakiki derilerin üstüne kusar hiç olmazsa.

Nen var senin böyle, Ellie? Ama Ellie'yle böyle konuşulamazdı. Herhangi bir şeyi doğrudan doğruya soramazdın. Kendini ele vermekten çok korkardı. Louis'in hayran olduğu bir huyuydu bu.

«Biz zengin miyiz, baba?»

«Değiliz, ama açlıktan ölecek durumda da değiliz.»

«Okuldaki Michael Buras bütün doktorların zengin olduklarını söyledi.»

«Sen de Michael Burns'e pek çok doktorun zengin olduğu-<nu, ama bunun için yirmi yıllık bir çalışma gerektiğini ve üniversite dispanserinin başında bulunmakla zengin olunmadığını söyle.

Uzman olursan zengin olursun. Kadın hastalıktan uzmanı, ortopedist ya da nörolog gibi. Onlar daha çabuk zengin olurlar. Benim gibilerin para sahibi olması daha uzun sürer.»

«Peki sen neden uzman olmuyorsun, baba?»

Louis yine modellerini hatırladı, bir gün gelip artık savaş uçağı yapmak istemediğini, aynı

şekilde Tiger tanklarından bıktığını, şişe içinde gemi modeli yapmanın aptalca bir şey olduğunu düşündüğünü anımsadı. Sonra bir insanın tüm yaşamını çocukların ayaklarını düztabanlık için muayene etmek ya da uzman bir

parmakla bir kadının rahmine yara ya da yumru olduğunu anlamak için lastik eldiven giyerek geçirmenin nasıl olacağını düşündü.

«Hoşuma gitmiyor da ondan.»

Church içeri girdi, durakladı, parlak yeşil gözleriyle durumu inceledi. Sessizce pencepe pervazına atlayıp uyumaya başladı.

Ellie haytfana bakınca kaşlarını çatmıştı, Louis'e çok garip geldi bu Ellie kediye genellikle insanın içini burkacak derecede güçlü bir sevgiyle bakardı. Kız odanın içinde dolaşp çeşitli modellere bakmaya başladı. Bir ara olağan olmasına çalıştığı bir sesle, «O hayvan mezarlığında ne kadar çok mezar vardı, değil mi?» diye sordu.

— 39 —

İşte şimdi konuya giriyoruz, diye düşündü Louis, ama dönüp bakmadı. Rolls'un ön farlarını

yerleştirmeye devam etü.

«Öyle,» dedi. «Yüzden fazlaydı sanırım.»

«Baba, hayvanlar neden insanlar kadar uzun yaşamazlar?»

«Bazıları yaşarlar. Hatta kimisi insanlardan uzun yaşar. Filler çok uzun yaşar, bazı deniz kaplumbağalarının yaşlanıysa kimse bilemez... ya da bilirler ama inanmazlar.»

Ellie kolaylıkla üstesinden geldi bunun. «Filler ve deniz kaplumbağaları evcil hayvanlar değildir.

Evcil hayvanlar, hiç de uzun yaşamıyorlar. Michael Burns köpeğin yaşadığı her yılın bizim sekiz dokuz yılımıza eşit olduğunu söyledi.»

«Yedi,» dedi Louis. «Ne demek istediğini anlıyorum, kızım, bütünüyle haksız da değilsin. On iki yaşında bir köpek yaşlı bir köpektir. Metabolizma diye bir şey vardır, bu metabolizma zamanı

söyler. Başka şeyler de yapar kuşkusuz... örneğin, pek çok kimse yemek yer ve zayıf kalır, annen gibi. Ya da benim gibiler şişmanlamadan yemek yiyemezler. Metabolizmalarımız değişiktir de ondan. Ancak metabolizmanın en önemli görevi, canlılara bir vücut saati olarak hizmet etmektir. Köpeklerin metabolizması epey hızlıdır. İnsanmkiyse biraz daha ağır çalışır.

Bizler çoğunlukla yetmiş iki yıl yaşanz. İnan bana, yetmiş iki yıl da çok uzun bir süredir.»

Ellie'nin gerçekten canı sıkılmış görüldüğü için hissettiğinden daha içtenlikli konuşmuş olmayı

umuyordu. Kendisi otuz beş yaşındaydı ve o yılların kapının ardından gelen esinti gibi hızla ve uçarak geçtiğine inanıyordu. «Deniz kaplumbağalarının metabolizmaları ise...»

«Ya kediler?» diye sordu kız, Church'e bakarak.

«Kediler de köpekler kadar yaşarlar.» Yalandı bu, kedilerin yaşamı şiddetle geçer ve çoğunlukla kanlı bir şekilde son bulurdu. Hep de insan gözünden uzakta olurdu bu ölümler.

İşte Church karşısında güneşte uyukluyordu (ya da öyle görünüyordu), her gece kızının yatağında uyuduğunu görürdü hayvanın, küçüklüğünde bir yün yumağı gibiydi. Ama Louis onun kırık kanatlı bir kuşu kovaladığını görmüştü, havanın yeşil gözlerinin ölümcül bir zevkle parladığına yemin edebilirdi. Kovaladığı şeyi pek ender olarak öldürürdü, bir tek kez dışında.

Louis onun iki apartman arasındaki sokakta bir fare yakaladığını görmüştü.

— 40 —

Church hayvanı paramparça etmişti, o zaman Gage'e altı aylık hamile olan Rachel banyoya koşup küsmüştü. Şiddetli yaşara, şiddetli ölüm. Televizyondaki kolay kanan aptal köpeklerin aksine gerçek köpekler yakalayıp parçalarlardı kedileri. Ya da başka bir erkek kedi. Zehirli et yerlerdi, geçen bir arabanın altında kalırlardı. Kediler hayvan dünyasının gangsterleriydi, yasanın dışında yaşarlar ve çoğunlukla da orada ölürlerdi. Ateşin yanında

kıvrılıp uyuyarak yaşlanan pek azdı.

Ama bunlar ölüm gerçeğini ilk kez merak etmiş olan beş yaşındaki kızına anlatacak şeyler değildi.

«Church şimdi üç, sen de beş yaşındasın,» dedi. «Sen on beşinde olduğun zaman o halâ

yaşıyor olabilir. Çok uzun zaman var daha.»

«Bana hiç de uzun gelmiyor,» dedi Ellie. Sesi titriyordu. «Hiç de uzun değil.»

Louis modeliyle çalışıyor görünmeyi bırakıp kızını yanma çağırdı. Ellie babasının kucağına oturdu, Louis kızın güzelliğine bir kez daha vuruldu. Koyu tenliydi Ellie, bir Doğulu kadar hem de. Chicago'da birlikte çalıştığı doktorlardan Tony Benton kıza «Hintli Prenses» derdi.

«Şekerim, bana kalsaydı Church'ün yüz yıl yaşamasını isterdim, ama kuralları koyan ben değilim.»

«Kim koyuyor öyleyse?» diye dudak büktü Ellie. «Tanrı herhalde.»

Louis gülmesini güçlükle bastırdı. Gülünmeyecek kadar ciddiymiş durum.

«Tann ya da başka biri,» dedi. «Saatlerin kurulması biter sonunda, benim bildiğim bu işte. Bu işe hiçbir garanti yoktur, yavrum.»

«Ben Church'ün o hayvanlar gibi ölmesini istemiyorum!» diye birden parladı kız. «Church'ün ölmesini istemiyorum. Benim kedim o! Tanrının kedisi değil. O gitsin istediği kediyi alıp öldürsün, ama Church'e dokunmayın! Benim kedim o!»

Mutfaktan ayak sesleri duyuldu, Rachel kapıdan başını uzattı. Ellie şimdi babasının göğsüne kapanmış ağlıyordu. Dehşet boy göstermişti artık, ortaya çıkmıştı. Değiştirilemezse bile hiç

olmazsa ağlanabilirdi.

«Ellie. Ellie,» diye salladı kızını kollan arasında. «Church

ölmedi ki, Ellie. Orada uyuyor işte.»

•ölebilir ama,» diye hıçkırıldı kız. Her an ölebilir.»

Louis kıza sarılıp salladı kollan arasında. Ellie'nin doğruya da yanlış, ölümün kesinliği, küçük bir kızın gözyaşları karşısındaki umursamazlığı için ağladığını biliyordu. Bütün o hayvanlar ölmüş

ve gömülmüşlerse, Churchsde ölebilirdi.

(Herhangi bir an)

Ölebilirdi ve gömülürdü. Eğer bu Church'ün başına gelebilirse, annesinin, babasının, küçük kardeşinin de başlarına gelebilirdi. Kendisinin de. Ölüm belirsiz bir fikirdi, ama Hayvan Mezarlığı gerçektir. O kaba saba işaret tahtaları, taşlar bir çocuğun elleriyle bile hissedebileceği gerçeklerdi.

Şu anda yalan söylemek kolay, az önce kedilerin yaşam süreleri hakkında söylediği gibi. Ama yalan bir gün hatırlanır, sonunda bütün çocukların ana babaları hakkında tuttukları karneye işlenirdi. Kendi annesi de böyle yalan söylemişti, kadınların gerçekten çocuk istediklerinde bebeklerini otlatmaları arasında bulacaklarını falan; yalan ne kadar masum idiyse de, Louis annesini bunu söylediği için, kendisini de inandığı için hiç bağışlamamıştı.

«Ölüm de yaşamın bir parçası kıyım,» dedi.

«Kötü bir parçası öyleyse!»

Buna verecek bir karşılık yoktu. Kız ağlamaya devam etti. Sonunda denecekti gözyaşları. Hiçbir zaman kaybolup gitmeyecek olan bir gerçekle huzursuz bir banş yapmanın ilk adımıydı bu.

Kızını sımsıkı kucaklayıp açık pencereden giren kilise çanlarının seslerini dinledi. Ellie'nin gözyaşları dindikten bir süre sonra onun da Church gibi uyuyakalmış olduğunu farketti.

Louis kızını yatağına yatırdıktan sonra Rachel'in kek hamurunu biraz aşın bir

şiddetle dövdüğü

mutfağa indi. Ellie'nin sahanın ortasında böyle birden patlayıvermesine şaşığını söyledi karısına, kızının hiç alışık olmadığı bir şeydi bu.

«öyle.» Rachel kesin bir tavırla tencereyi tezgâha vurdu. •Dün gece hep uyanıktı sanırım.

Yatağında durmadan döndüğünü duydum sabaha kadar, Church de saat üçte dışarı çıkmak istedi. Ellie huzursuzken yapar bunu.»

«Peki neden...?»

— 42 —

«Nedenini biliyorsun!» dedi Rachel öfkeyle. «O lanet olasıca hayvan mezarlığı yüzünden! Lou, kız çok bozuldu. Yaşamında gördüğü ilk mezarlık bu... huzuru kaçı işte. O küçük gezinti için dostun Jud CrnadaU'a teşekkür edeceğimi hiç sanmıyorum.»

Birden dostum oluverdi, diye düşündü Louis. Bundan hem hoşlanmamış, hem de ürkmüştü.

-Rachel...»

«Kızın bir daha oraya gitmesini istemiyorum.»

«Rachel, Jud'ın patika konusunda söyledikleri doğru.»

«Önemli olan patika değil, bunu sen de biliyorsun.» Rachel tencereyi alıp hamuru karıştırmaya başladı. «Önemli olan o lanet olası yer. Sağlıklı bir yer değil orası. Çocukların gidip mezar kazmaları, mezarlara bakmaları, otları kesmeleri... kötü bir şey bu. Bu kentteki çocukların hastalıkları her neyse Ellie'nin de aynı şeye tutulmasını istemiyorum.»

Louis şaşkın şaşkın bakıyordu karısının yüzüne. Her yıl tanıdıklarından iki üçünün evlilikleri yıkılırken kendilerinkinin devam etmesinin bir nedeninin de esrara gösterdikleri saygı

olduğundan kuşkulanırdı, insan derinliğine düşündü mü, evlilik

•diye bir şey olmadığı, birlik diye bir şey bulunmadığı, her insanın yapayalnız olduğu ve sonunda mantığa meydan okuduğu... işte buydu belki de yan anlaşılmış ve hiç dile getirilmemiş olan esrar, insan eşini ne kadar iyi bildiğini sanırsa sansın, bir an gelir, boş

duvarlara çarpar ya da çukurlara düşerdi. Kimi zaman da (Tannya şükürler olsun pek ender olarak) yabancı bir garipliğin ortasında buluverirdi kendini, bir uçağın ortada hiçbir şey yokken bir hava boşluğuna girmesi gibi. Hiç inanmadığın, hatta psikolojik bozukluk sanacağın kadar sana garip gelen bir şey. O zaman, eğer evliliğine değer veriyorsan, kafa sakinliğine değer veriyorsan, adımlanm dikkatli atardın. Böyle bir şeyi farkettiğinde, buna kızmanın aslında bir insanın aklından geçenlerin bilinmesinin mümkün olduğuna inananların işi olduğunu hatırlamaya çalışırdı

«Yalnızca bir hayvan mezarlığı ama, şekerim,» dedi.

Rachel kaşığıyla çalışma odasını işaret etti. «Az önce ora->ı.a ağlarken orasının onun için yalnızca bir hayvan mezarlığı

•olduğunu mu sanıyorsun? Kızda bir iz bırakacak bu, Lou. Hayır, bir daha gitmeyecek oraya.

Patikadan korkmuyorum, önemli

— 43 —olan orası. Şimdiden Church'ün öleceğini düşünmeye başladı

bile.»

«Rachel, Church ölecek ama.»

Kadın öfkeyle baktı kocasına. «Önemli olan o değil.» Geri zekâlı bir çocuğa bir şey anlatmaya çalışmış gibiydi. «Church bugün ya da yann ölmeyecek...»

«Ben de kıza bunu anlatmaya çalıştım...»

«Ya da öteki gün, hatta belki de yıllarca...»

«Sevgilim, bundan emin olamayız ki...»

«Olabiliriz elbette!» diye bağırdı Rachel. «Hayvana iyi bakıyoruz, ölmeyecek ö, burada kimse ölmeyecek, onun için kızına neden daha birkaç yıl anlayamayacağı bir şeyi anlatıp da keyfini kacınıyorsun?»

«Rachel, dinle beni.»

Ama Rachel'in dinlemeye niyeti yoktu. Öfkeden gözleri parlıyordu. «Bir insanın bir ölümle, ister sevdiği hayvanı olsun, ister bir arkadaşı yada bir akrabası olsun, herhangi bir ölümle başı

çıkması zaten yeteri kadar güçken bir de kalkıp bunu turist ziyaret yeri haline dönüştür...

Hayvanlar için Asri Mezarlık.. » Kadının gözlerinden yaşlar yuvarlanıyordu.

«Rachel.- Louis ellerini karısının omuzlarına koymak için uzandı. Kadın sert bir hareketle iteledi kocasını.

«Bırak şimdi.» dedi. «Benim neden söz ettiğim hakkında en küçük bir fikrin bile yok senin.»

Louis içini çekti. «Gizli bir kapak açılmış da dev bir mikserle düşmüş gibiyim,» dedi. Bir gülümseme beklemişti ama beklediğini bulamadı. Karısının gözleri alev alevdi. Rachel öfkeliydi, kızmış değil de öfkeden gözü dönmüştü hem de. Sözü ağzından çıkana kadar ne diyeceğini bilmeden, «Rachel, dün gece sen nasıl uyudun?» diye sordu.

«Oh oh oh!» Louis başını öfkeyle çeviren karısının gözlerindeki o yaralı bakışı görmüştü. «Çok akıllısın doğrusu. Gerçekten akıllısın. Hiç değişmezsin, değil mi, Louis? Ortada aksayan bir şey varsa hemen Rachel'i suçlarsın. Değil mi? Rachel yine o garip duygusal tepkilerinden birini gösteriyor.»

«Haksızlık bu.»

-öyle mi?* Kadın tencereyi kaldırıp vurarak ocağın yanına

— 44 —indirdi. Bir kek kalıbı yağlamaya başladı, dudakları sımsıkı

bastırılmıştı.

Louis, «Çocuğun ölüm hakkında bir şey öğrenmesi bu kadar kötü değil ki,» dedi sabırla.

«Aslında ben bunu gerekli bir şey olarak görürüm. Ellie'nin tepkisi, ağlaması, normal şeyler göründü bana...»

«Çok normal demek,» diye Rachel yine kocasına döndü. «Sapasağlam bir kedi için öylesine yürekler acısı bir biçimde ağlamak çok normal, öyle mi?»

«Yeter artık. Çok saçma konuşuyorsun.»

•Zaten ben artık bu konuyu tartışmak istemiyorum.» «Evet ama tartışacağız,» dedi Louis. Bu kez kızan kendisiydi. •Sen saldırılarını bitirdin, şimdi bana hak tanımaya ne dersin?»

•Ellie bir daha oraya gitmeyecek. Benim için konu kapanmıştır.»

••Ellie bebeklerin nereden geldiğini geçen yıl öğrenmişti. Ona Myers'in kitabını alıp olayı

anlatmıştık, hatırladın mı? Çocukların nasıl dünyaya geldiklerini bilmeleri gerektiği konusunda fikir birliğine varmıştık.»

•Bunun hiçbir ilgisi yok...»

•Var elbette!» dedi Louis. «Kızla içerde Church hakkında konuşurken annemi, bebeklerin nereden geldiğini sorduğumda bana otlar falan hakkında anlattıklarını anımsadım. O yalanı hiç

unutamamışımdır. Bir çocuğun ana babasının söylediği bir yalanı unutabileceğim hiç

sanmıyorum.»

•Çocukların nasıl dünyaya geldiklerinin o uğursuz hayvan mezarlığıyla hiçbir ilişkisi yok!» diye bağırdı Rachel. Gözleriye başka şeyler söylüyordu: Canın isterse sabahtan akşama kadar benzerliklerden söz et, Louis, ölsem de kabul

etmeyeceğim dediklerini.

Yine de denedi Louis.

«Bebekleri biliyor, ormandaki o yer de işin öteki ucunu bilme isteği uyandırdı kızda. Bence bu dünyanın en doğal...»

«Lütfen bunu tekrarlayıp durmaktan vaz geçer misin?» Ka-nsı öylesine bağırıyordu ki, Louis elinde obuadan geriledi Dirseği tezgâhın üstündeki un torbasına çarptı, torba yere düştü, un çevreye yayıldı, beyaz bir toz bulutu yükseldi yerden.

«Tann cezasını versin!»

— 45 —

Yukarıda Gage ağlamaya başladı.

«Bir bu eksikti.» Rachel de ağlamaya başlamıştı. «Çocuğu da uyandırdın işte. Sakin, sessiz, huzurlu bir pazar günü için teşekkür ederim sana.»

Karısı yanından geçerken Louis onun kolunu tuttu. «Sana bir şey sormak istiyorum. Canlı

varlıklara her şeyin olabileceğini bilirim. Bir doktor olarak bilirim bunu. Kedisi kan kanseri olursa, ki kediler çok sık tutulurlar kan kanserine, ya da yoldan geçerken ezilirse bunu ona sen nü açıklayacaksın, Rachel?»

«Bırak beni.» Kadının gözlerindeki incinmiş ve şaşkın bakış sesindeki öfkeden de üstündü.

Bakışları, bunu konuşma/k istemiyorum. Louis, beni bu konuda konuşturamazsm, diyordu.

«Bırak da çocuk yatağından düşmeden...»

«Belki de bunu açıklayacak sen olmalısın.» dedi Louis. «Bu gibi şeylerden söz etmediğimizi, iyi insanların böyle şeyler konuşmadıklarını, bunları 'gömdüklerini' - ama sakın gömme sözcüğünü

kullanma .olmaz mı - söylersin de kızı kompleks sahibi edersin.»

«Senden nefret ediyorum!» Rachel kolunu kocasının elinden kurtarıp kendini dışan attı.

Louis böyle konuştuğuna pişmandı, ama iş işten geçmişti artık.

Rachel, «Bırak beni!» diye bağırdı dışan çıkarken. «Yeteri kadar berbat ettin her şeyi. Bunların Ellie'nin önünde konuşulmasını istemiyorum artık. Ciddi konuşuyorum, Lou. Ölümde doğal olan hiçbir şey yok. Hiçbir şey. Sen doktor olarak bilmelisin bunu.»

Kansı çıkınca Louis süpürgeyi abp yere dökülen unu süpürdü. Rachel'in son söylediği şey şimdiye dek hiç ortaya çıkmamış bir fikir ayrılığın ortaya koymuştu. Kendisi bir doktor olarak ölümün, belki de doğum dışında, dünyanın en doğal şeyi olduğunu biliyordu. Vergi pek doğal değildi, insan yada toplum çatışmaları da. Sonunda yalnızca saat vardı ve zaman içinde üzerleri silinen, yazısız kalan taşlar. Deniz kaplumbağaları ve dev sekoya ağaçları bile günün birinde ölürlendi.

«Zelda.» dedi yüksek sesle, «Tanrım, onun için ne kadar kötü olmuş olmalı.»

— 46

Tüm sorun, konu hakkında bir şeyler yapması mı, yoksa oluruna mı bırakmasıydı.

10

«Umarım Ellie çok sarsılmamıştır,- dedi Jud Crandall. Louis bir kez daha düşündü yaşlı adamın önemli olan noktaya parmak basmaktaki yeteneğini.

Jud ve Norma Crandall'la akşam serinliğinde Crandall'larm verandasında oturmuşlar, bira yerine buzlu çay içiyorlardı. 15. Karayolunda haftasonu ertesi trafiği epey yoğundu, millet her iyi havalı haftasonunun mevsimin sonuncusu olacağını düşünüyordu. Ertesi gün Maine Üniversitesindeki dispanserde tam olarak göreve başlayacaktı. Dün ve bugün öğrenciler akın akın gelmişler, Orono ve kampustaki evlerle yatakhaneleri doldurmuşlardı. Yatakları

yapıyorlar, eski dostlukları tazeliyorlar ve hiç kuşkusuz sekiz saatlik ders günleriyle okul yemekleri eski dostlukları tazeliyorlar ve hiç kuşkusuz sekiz saatlik ders günleriyle okul yemekleri konusunda homurdanıyorlardı. Rachel bütün gün soğuk davranmıştı kendisine, soğuk ne demek, buz gibi hatta. Şu anda yatakta olmalıydı, Gage'i de yanına almıştı herhalde.

İkisi de kadının yattığı yana çekilmiş olurlardı, Louis'in yattığı taraf birden genişlemiş gibi olurdu. Uçsuz, verimsiz bir çöl gibi.

«Dedim ki...»

«Özür dilerim,» dedi Louis. «Dalmışım. Evet, biraz sarsılmıştı. Nasıl bildiniz?»

•Oraya .gidenleri çok gördüm.» Jud karısının elini tutup gülümsedi. «Değil mi, şekerim?»

«Sürülercesini.» dedi Norma Crandall. «Çocukları çok severiz »

«Kimi zaman hayvan mezarlığı ölümle ilk karşılaşmaları olur,» dedi Jud. «Televizyonda insanların öldüklerini görürler ama bunların hepsinin oyun olduğunu bilirler, cumartesi öğleden sonraları eskiden sinemalarda gösterilen kovboy filmleri

— 47 — gibi. Televizyonda ya da kovboy filmlerinde insanlar karınlarını ya da göğüslerini tutarlar ve devrilirler. Tepedeki o yer çocuklara film ve televizyondan daha gerçek gelir.»

Louis başını salladı. Bunu bir de kanma anlatmayı dene bakalım.

«Kimi çocuk hiç etkilenmez ya da etkilendiğini anlayamazsın... sanırım çoğu bu deneyimi evlerine götürür, öteberiyi topladıkları gibi bunu da evde daha iyi inceleyebilecekleri bir zamana saklarlar. Çoğu esaslı çocuklardır. Ama bazıları... Hollo-•vvay'lann küçük oğullarını

hatırlıyor musun. Norma?»

Kadın başını salladı. Elindeki bardakta hafifçe sallandı buzlar. Gözlüğü de göğsünde sallanıyordu. Geçen bir arabanın f arlan gözlük zincirini biran

aydınlattı. «Ne kadar da çok karabasan görürdü,» dedi. «Toprağın altından çıkan cesetler falan. Sonra köpeği zehirli bir şey yemişti galiba, öyle değil mi, Jud?»

«Zehirdi. Herkes öyle düşünüyordu. 1925'teydi bu. Billy Hol-loway on yaşında falan vardı.

Daha sonra eyalet senatörü oldu Temsilciler Meclisine girmek istedi ama seçimi kaybetti. Kore'

den az önceydi.»

«Arkadaşlarıyla köpeğine bir cenaze töreni düzenlemişti.» diye hatırladı Norma. «Bir sokak köpeğiymiş ama çocuk çok severdi hayvanı. Ana babasının kötü düşlere falan neden olacağı için gömülmeye karşı çıktıklarını anımsıyorum. Ama iyi bir tören olmuştu. Büyük çocuklardan ikisi bir tabut yapmışlardı, değil mi, Jud?»

Jud başını sallayıp buzlu çayını bitirdi. «Dean ve Dana Hail,» dedi. «Biri daha vardı, adını pek hatırlamıyorum ama Bo-wie'lerden biriymiş sanırım. Middle Drice'da eski Brochette evinde oturan Bovvie'leri hatırladın mı, Norma?»

«Tabii!» Norma olay sanki dün olmuş gibi heyecanlanmıştı. Belki de kafasında öyleydi.

«Bowie'ydi! Alan ya da Bun...»

«Kendall da olabilir.» dedi Jud. «Her neyse, tabutu kimin taşıyacağı hakkında esaslı bir tartışma çıktığını anımsıyorum. Köpek pek büyük olmadığından ancak iki kişilik yer vardı. Hail'

lann çocukları tabutu kendileri yaptıkları için taşıma hakkının da kendilerine ait olduğunu iddia ediyorlardı. 'Üstelik ikizdiler de. Bili tabut taşıyıcı olacak kadar köpeği iyi tanımadıklarını

söylemişti. Babam tabutu ancak ölünün en iyi arkadaştan taşıır

-48 —diyordu. Herhangi bir marangoz değil.» Jud'la Norma bu anıya güldüler, Louis yalnızca sırttı.

«Billy'nin kız kardeşi Mandy Holloway, Britanica Ansiklopedisini çıkardığında az daha dövüŖeceklerdi. Babası Stepen Hol-loway, Bangor'la Bucksport arasındaki tek doktor olduğundan o günlerde Ludlow'da ansiklopedi alacak para yalnız onda vardı.»

«İlk elektrik de onlara gelmişti,» diye atıldı Norma.

«Her neyse, sekiz yaşındaki Mandy o kpca cildi kucaklamış, etekleri havada ua uca geldi.

Billy'yle Bowie'lerin oğlu -sanırım 1942'de savaş pilotu eğitimi görürken Pensacola'da yere çakılıp yanan Kendall'dı - zehirlenmiş, o sokak köpeğini me>-zarhğa götürme Ŗerefini kazanmak için Haü'ların çocuklarıyla dövüŖe hazırlanıyorlardı.»

Louis gülmeye başladı. Az sonra kahkahalarla gülüyordu. Rachel'le tartışmalarından .sonra içine girdiği gerginlikten kurtulmaya başladı.

«Durun, diye bağırdı kız. Ŗuna bakın hele. Hepsi durup baktılar. KIZ CENAZE bölümünü

açmıştı, Kraliçe Victoria'nın cenaze töreninin bir resmi vardı. Tabutun her bir yanında resmi giysili kırk bir kişi vardı, kimi tabutu kaldırmaya uğraşıyor, kimi de boş boş çevrede dolaşıyordu. Mandy, devlet adına cenaze töreni yapılıyorsa istediğin kadar tabut taşıyıcı

olabilir, kitap öyle yazıyor, dedi.»

«Böylece sorun çözüldü mü?» diye sordu Louis.

«Elbette. Sonunda yirmi ocuk topladılar, giysiler dışında Mandy'nin bulduğu resimden farkı

kalmadı cenazenin. Mandy işi ele aldı, hepsini sıraya dizip ellerine birer iek verdi, yola koyuldular. Mandy Hollovvay'i sememekle bu ülke çok Ŗey kaybetmiştir.» Jjud gülererek salladı

başını. «Her neyse Billy'nin hayvan mezarlığı hakkındaki karabasanlarının

sonu oldu bu. Köpe-

.ğinin ardından yas tuttu, yas dönemi bitti ve yaşamaya devam etti. Eh, hepimizin de yaptığı

bundan başka bir şey değildir ya.»

Louis, Rachel'in mezarlık hakkındaki o isterik halini düşündü.

«Ellie unuttur hepsini.» dedi Norma, oturuşunu değiştirdi. «Louis, burada ölümden başka bir şey düşünmeyiz sanıyorsun herhalde, oysa Jud'la ben yaşlarımızın ilerlemesine kanın henüz...»

— 49 —

Hayvan Mezarlığı — F : 4

• «Ne münasebet,» dedi Louis.

•Yine de hiç olmazsa onunla uzaktan bir dostluk kurmak pek kötü bir fikir değil sanırım.

Bugünlerde... bilmem ki... kimse ölüm hakkında konuşmak, ölümü düşünmek istemiyor gibi.

Çocuklara zarar olur diye televizyondan da kaldırdılar... insanlar da cesetleri görmemek için kapalı tabutlara bakıyorlar artık... herkes ölümü unutmak istiyor sanırım.»

«Bir yandan da kablolu televizyon diye bir şey çıkardılar...» diyen Jud, Norma'ya baktı.

«İnsanların genellikle perdeleri kapalıyken yaptıkları şeyleri gösteriyorlar. Bir kuşaktan ötekine her şey nasıl değişiyor, değil mi?»

«öyle sanırım,» dedi Louis.

•Biz başka bir zamanın insanlarıyız,» dedi Jud özür diler-cesine. «Ölüme daha yakındık biz.

Büyük Savaştan sonra salgın hastalık başladığında kadınların, çocukların nasıl öldüklerini düşününce insan bugün doktorların tılsımlı bir değneğe sahip olduklarına inanıyor. Norma'yla benim gençliğimizde kansere tutuldun mu ölüm emrin imzalanmış sayılırdın. 1920'lerde ışın tedavileri falan yoktu! İki savaş, cinayetler, intiharlar...»

Bir an sustu.

«Ölümü hem dost, hem de düşman olarak görürdük. Kardeşim Pete 1912'de Taft Başkanken apandisitten öldü. On dört yaşındaydı, mahallede onun gibi beyzbol oynayan yoktu.»

Louis kalkıp gerindi. «Gideyim artık, yarın büyük bir gün.»

«Evet, yann senin için dönmedolap başlıyor, değil mi?» Jud da kalktı. Norma'nın da kalkmaya çalıştığını görünce yardım etti. Norma yüzünü buruşturarak kalktı.

•Bu gece epey kötüsünüz galiba,» dedi Louis.

«Pek kötü sayılmaz.»

«Yatarken biraz sıcak koyun.»

«Her gece koyarım zaten. Louis... Ellie için üzülme. Yeni arkadaş edinmeye başlayınca orasını

unutur.' Belki bir gün hep birlikte gidip otları yolarlar, yazılan yeniden yazarlar, çiçek falan ekerler. Akıllarına esince yaparlar bazı. O zaman daha rahat edecektir. O uzaktan tanışma durumuna gelecektir.»

Kanma kalırsa asla.

«Yann akşam gel de kolejde olanları anlat bakalım,» Jud. «Bir el de oyun oynarız, yenilmek neymiş görürsün.»

— 50 —

«Ben de seni önce sarhoş ediveririm.» diye güldü Louis.

«Doktor, oyunda hileyle yenildiğim gün senin gibi bir doktor bozmasının beni muayene etmesine izin vereceğim.»

Louis iki dostunu gülererek bırakıp yazsonu alacakaranlığında evine yürüdü.

Rachel yatağın kendi yanında, bebeğini kucaklamış olduğu halde uyuyordu. Bu öfkesi de geçirdi nasıl olsa, evlilikleri boyunca başka tartışmaları ve aralarına giren soğukluklar da olmuştu ama şimdiye dek olanların en kötüsüydü bu. Hem keder, hem öfke, hem de mutsuzluk duyuyordu Louis, barışmak istiyor ama bunu nasıl yapacağını bilemiyordu, hatta ilk hareketin kendisinden gelmesi gerektiğinden de o kadar emin değildi. Öylesine anlamsız bir şey için hem de... insan zihninin bir oyunuyla dev boyutlar .kazanmış bir hiç. Başka tartışmaları da olmuş, Rachel başka zamanlarda da ağlamıştı ama hiçbir zaman Ellie' nin gözyaşları ve sorulan üzerine çıkan kadar acı olmamıştı bunlar. Bir evliliğin yapısal bir darbe yemesi için bu tür pek fazla kavga gerekmeyeceğini düşünüyordu Louis Bunun gibi birkaç

tartışma evliliklerinin temellerini sarsardı.

Louis soyundu, saati sabah altıya kurdu, duş yaptı, saçlarını yıkadı, dişlerini fırçalamadan bir mide tableti attı ağzına (Nor-ma'nın buzlu çayı hazımsızlık yapmıştı). Belki de hazımsızlığının nedeni eve geldiğinde Rachel'i yatağın kendi yanında yatıyor görmesiydi. Kolejde tarih dersinde yeryüzünde en önemli, diğer her şeyi belirleyen şeyin sınırlar olduğunu okumamış

mydı?

Her işini bitirip de yatağa girince uyuyamadığını farketti. Bir şey vardı, kafasının altında huzurunu kaçıran bir şey. Rac-hel'le Gage'in uyumlu soluklarını dinlerken son iki günü

düşündü. GEN. PATTON... DÜNYANIN EN İYİ KÖPEĞİ... HANNAH. TAVŞANIMIZ MARTA...

Ellie'nin öfkesi. Church'On ölmesini istemiyorum... Tanrının köpeği değil o... Rachel'in öfkesi.

Doktor olarak bilmen gerekir... Norma Crandall: İnsanlar unutmak istiyorlar

sanki... Ve sesi başka bir zamandan gelen Jud: Kimi zaman otururdu ölüm insanla yemeğe...

Onun sesi, bir de kendisine dört yaşında seks konusunda yalan söyleyen ama on ikisinde kuzeni Ruthie bir otomobil kazasında öldüğü zaman ölüm konusunda gerçeği açıklayan an-

— 51 —nesinin sesiyle karışıyordu. Ruthie babasının arabasında ölmüştü. Gencin biri anahtan üstünde bir kamyon bulup gezmek üzere atlamış ama yola çıktığında arabayı durdurmayı bilmediğini farketmişti. Gencin yaralan hafiffti, Cari Amcanın Fairlane'i ise paramparça olmuştu. Annesinin verdiği haber üzerine Louis, Clemez, demişti. Sözcükleri tek tek duymuştu ama anlamını

çıkaramamıştı. Ne demek istiyorsun öldü diye? Ne diyorsun sen? Sonra da, kim gömecek onu?

diye sormuştu. Ruthie'nin babası Cari Amca cenaze kaldırıcıydı, ama kızını gömemezdi herhalde. O kaşıklık ve giderek artan korkusu içinde en önemli soru buydu kendisi için.

Kasaba berberinin saçlarını kimin kestiği gibi karşılığı olmayan bir soruydu bu.

Sanırım Danny Donahue yapacak, demişti annesi. Gözlerinin kenan kızarmıştı, çok da yorgun görünüyordu. Yorgunluktan hastalanmış gibiydi. Amcanın meslekte en iyi arkadaşı, zavallı

Ruthie'cik... o kadar acı çektiğini düşündükçe... sen de benimle dua et, olmaz mı, Louis?

Ruthie için dua et. Bana yardım etmene ihtiyacım var.

Mutfakta diz çöküp dua etmişlerdi, annesiyle kendisi, sonunda olup biteni de ancak dua ederken anlamıştı. Annesi Ruthie Creed'in ruhu için dua ediyorsa, Ruthie'nin vücudu artın yok demektir. Kapalı gözlerinin önünde bir hayal belirmişti: Ruthie kendisinin on üçüncü

doğumgünü partisine yanaklarından aşağı sarkan çürümüş gözleriyle geliyordu, saçları küf tutmuştu. Yaşamının en büyük ıstırabıyla bağırması: ÖLMÜŞ

OLAMAZ! ÖLMÜŞ OLAMAZ, ANNE.

ONU SEVİYORUM!

Ve annesinin sakin bir sesle verdiği cevap yeni hayaller getiriyordu gözlerinin önüne: Kasım gökyüzü altında solmuş çimenler, yere atılmış renkleri kararan güller, yosun tutmuş boş

havuzlar, çürüme, kokuşma, toz.

Çok üzgünüm oğlum, ama öldü. Ruthie yok artık.

Louis ürperdi. ölü ölüdür, başka ne istiyorsun ki?

Birden neyi yapmayı unuttuğunu, yeni işine başlayacağı günün gecesi neden böyle eski acılan canlandırdığını hatırladı.

Kalktı, aşağı inerken birden yol değiştirip Ellie'hin odasına girdi. Kız sakin sakin, ağzı açık uyuyordu. Üzerindeki pijama, küçük geliyordu kıza. Mısır gibi boy atıyorsun, Ellie, diye düşündü. Church de kızın bacakları arasına kıvrılmış uyuyordu.

•52 —

Aşağıda telefonun yanındaki tahtanın üzerine çeşitli notlar iliştilmişti. En üstte Rachel'in elyazısıyla MÜMKÜN OLDUĞU KADAR ERTELENECEK İŞLER yazıyordu. Louis rehberi aldı, bulduğu numarayı boş bir sayfaya yazdı. Numaranın altına da Quentin L. Jolander - Veteriner, diye yazdı. Church için telefon edip randevu alınacak, o kısırlaştırmazsa birini salık verir.

Bu konudaki eski fikirleri geldi aklına sonra, kısırlaştırmak kediyi olduğundan önemsizleştirecekti, zamanından önce tombul bir şey olacak, biri tabağına zehirli bir şey koyana kadar radyatörün üstünde uyumakla yetinecekti. Church'ün böyle olmasını

istemiyordu. Olduğu gibi zayıf ve aksi seviyordu hayvanı.

Dışarda karanlıkta dev bir kamyon geçiyordu yoldan. Notu tahtaya iliştilirip yatağına döndü.

Ertesi sabah tahtada notu gören Ellie bunun ne demek olduğunu sordu.

«Küçük bir ameliyat geçirecek,» dedi Louis. «Belki bir geç» veterinerde kalır. Eve döndüğünde hep bahçede duracak, dışar-larda gezmek istemeyecek.»

«Karşıya da geçmeyecek, değil mi?» diye sordu Ellie.

Belki beş yaşında ama kesinlikle aptal değil, diye düşündü Louis. «Karşıya da geçmeyecek.»

dedi.

«Oh!» dedi Ellie, konu da böylece kapanmış oldu.

Epey sürtüşmeli ve belki de ağlamaklı bir tartışmaya hazır olan Louis, kızın Church'ün bir gece için bile olsa evden uzaklaşmasını böyle uysallıkla kabul edişine şaşmıştı. Kızın ne kadar endişeli olduğunun da farkındaydı. Hayvan Mezarlığının etkisi konusunda belki de Rachel o kadar yanılmamışta.

Gage'in sabah yumurtasını vermekte olan Rachel kocasına minnetle baktı. Louis içinde bir rahatlama hissetti. O bakış soğukluğun sona erdiğini müjdeliyordu. Sonsuza kadar olsun, diye düşündü.

— 53 —

Daha sonra, büyük sarı otobüs gelip Ellie'yi okula götürdükten sonra Rachel kocasının yanına geldi, kollarım boynuna doladı, dudaklarını öptü. «Sana karşı kötü davrandığım için bağışla beni şekerim.» dedi.

Louis huzursuzluğunu tümüyle kaybetmeden öptü karısını. Rachel'in bu sözü yeni bir şey değildi, genellikle kendi istediği bir şey yapıldığı zamanlar söylerdi bunu.

Bu arada Gage eraekleye emekleye ön kapıya gitmiş, alt camdan dışarı, boş yola bakıyordu.

Düşen donunu kaldırarak «Otobüs,» dedi. «Ellie otobüs.»

«Oğlan çok çabuk büyüyor,» dedi Louis.

Rachel başını salladı. «Hoşuma gitmeyecek kadar çabuk hem de.»

«şu altına bez konma hikâyesi bitsin hele. ondan sonra durur.»

Kadın güldü, aralan yine düzelmişti artak. hiçbir burukluk kalmamıştı. Rachel bir adım gerileyip kocasının kravatını düzeltti, eleştirili bir bakışla iyice szd.

«Teftişi geçtim mi?-

«ok yakışıklısın.»

«Biliyorum. Ama bir kalp cerrahına benziyor muyum? Yılda iki yüz bin dolar kazanan bir insana,?»

«Hayır, ancak eski Lou Creed'e,» diye güldü Rachel. «Heyecanlı mısınız?»

«Biraz.»

«Gerek yok. Sargı sarmak, grip için reçete yazmak ve kızlara doğum kontrol hapı vermek için yılda altmış yedi bin dolarlık bir iş...»

«Uyuz merhemini unutma,» diye gülümsedi Louis. Dispensere ilk gidişinde kendisini en çok şaşırtan şey Quell'deki ilaç ve malzeme okluğuydu. Orta boylu bir niversite kampüsün-den çok bir askeri s hastanesine -yetecek kadar ilaç görmüştü.

Başhemşire Bayan Charlton alaya bir gülümsemeyle, «Kampus dışındaki odalar epey lkstr, göreceksiniz,» demişti.

Grecekti herhalde.

«iyi günler.» diyerek kamı bir daha öptü. Geri çekildiğinde alaycı bir ciddiyet ifadesi vardı

yüzünde. «Tann aşkına, orada

-54 —yönetici olduğunu unutma, sıtajyer falan değilsin.»

•Emredersiniz, doktor.» İki de güldüler yine. Bir an şöyle-sormayı düşündü Louis: Zelda mıydı, şekerim? Seni huzursuz eden şey o muydu? Zayıf noktan orası mı? Zelda'nın nasıl öldüğü mü? Ama bunu sormayacaktı ona, hele şimdi. Doktor olarak pek çok şey bilirdi, ölüm doğum kadar doğaldı, ama insan sonunda kabuk tutmaya başlamış bir yarayı da yeniden deş-mezdi.

Onun için hiçbir şey sormadan karısını bir kez daha öpüp dışarı çıktı.

İyi bir başlangıç, iyi bir gündü. Maine gecikmiş yaz günlerinden birini yaşıyordu, gökyüzü

parlak ve bulutsuzdu, ısı yirmi beş derece dolayındaydı. Louis anayola çıkarken şimdiye kadar şahane denilebilecek bir sonbahar manzarası görmediğini düşünüyordu. Ama acelesi yoktu, bekleyebilirdi.

İkinci araba olarak aldıkları Honda'yı üniversiteye doğru sürdü. Rachel bu sabah veterineri arayacak, Church'ün ameliyatını yaptıracaklardı. Hayvan Mezarlığı saçması da böylece sena erecekti. Ardında yatan ölüm korkulan da. Böylesine güzel bir eylül sabahı ölümü düşünmenin anlamı yoktu.

12

Üniversite arazisine girdiğinde dikkatini ilk çeken şey trafiğin birden nasıl arttığı oldu. Araba ve bisiklet trafiği vardı, koşarak gelenlerde az değildi. Koşanlardan ikisine çarpmamak için ani bir fren yaptı. Kornaya bastı. Koşucuların (bisikletliler de onlardan farksızdılar) koşmaya başladıkları anda bütün sorumluluklarının sona erdiğini düşünür gibi bir havaya girmelvr-rine müthiş içerlerdi. Ne de olsa bir tür idmandı yaptıktan. Gençlerden biri Louis'e • bakmadan eliyle çirkin bir hareket yaptı. Louis içini çekerek sürdü arabayı.

Kendisini şaşkırtan ikinci şey de cankurtaranın dispanserin küçük otoparkındaki yerinde olmaması oldu. Dispanser kısa bir

— 55 —süre için her türlü hastalık ya da kazayla başa çıkabilecek biçimde donatılmıştı; büyük holün yan tarafında üç muayene ve tedavi odası, bunun ardında da her biri on beş yataklı iki koğuş

vardı. Ama bir ameliyathaneye benzer bir şey yoktu, ciddi kazalarda hasta ya da yaralıyı Doğu Maine Sağlık Merkezine ulaştırarak cankurtaranları bulunuyordu. Louis'e dispanseri gezdiren asistan Steve Masterton son iki eğitim yılının kayıtlarını büyük bir gururla göstermişti. Bu süre içinde yalnızca otuz sekiz kere başvurulmuştu cankurtarana... öğrenci sayısının on binin, tüm üniversitedekilerinse on yedi binin üstünde olduğu düşünülürse hiç de çok değildi bu.

Ve işte işe başladığı ilk gün cankurtaran yerinde değildi.

Arabasını yeni DR. CREED yazılmış yerin önünde park edip içeri girdi.

Elli yaşlarında, saçları kırışmış ama kendisi canlı, ufak tefek bir kadın olan Chariton üzerinde yalnızca bir blucinle sür.-yenmisi bir tişört olan bir kızın ateşini ölçüyordu. Louis kızın ki sa bir süre önce güneşten epey yanmış olduğunu farketti, derisi iyice soyulmuştu.

«Günaydın Joan,» dedi. «Cankurtaran nerede?»

«Gerçek bir facia yaşadık,- diyen kadın dereceyi kızın ağzından çıkarıp baktı. «Steve Masterton bu sabah saat yedide geldiğinde motorun ve ön tekerleklerin altında büyük bir birikinti gördü.

Radyatör su kaçınıyormuş. Alıp götürdüler.

«İyi.» dedi içi rahatlamış olan Louis. Hiç olmazsa ilk korktuğu gibi bir kaza falan olmamıştı.

«Ne zaman gelecek peki?»

Joan Chariton güldü. «Üniversite Motor Bakım Merkezini bilirim, on beş aralıkta Noel armağanı

diye gönderirler artık. Öğrenciye baktı. «Biraz ateşin var. İki aspirin al ve barlarla arka sokaklardan uzak dur.»

Kız muayene masasından indi. Louis'e beğeni dolu bir bakışla bakıp çıktı odadan.

«Yeni sömestrin ilk müşterisi,» diyerek dudak büktü Chariton. Dereceyi düşürmek için salladı.

«Ondan pek hoşlanmadın galiba.»

«Bu tipi bilirim,» dedi kadın. «Bir de bunun karşıtı tipleri: Yedeğe bırakılmak istemedikleri için adele kopmasına falan aldırmadan oynayan ve böylece ilerki profesyonel yaşamlarını teh-

-56 —likeye atan atletler. Sonra bunun gibi Bayan Yanm Derece Ateşliler vardır...» Kadın başını

pencereden yana salladı. Louis güneş yanığı kızın yatakhaneye doğru yürümekte olduğunu gördü. Muayene odasında kız kendini hiç de iyi hissetmeyen ama durumunu göstermekten de kaçınan bir havadaydı. Şimdiyse kalçalarını çalkalaya çalkalaya yürüyor, hem çevresini gözden kaçırmıyor, hem de kendisini izlettiriyordu.

«Tipik bir kolej hastalık hastası işte.» Charlton dereceyi sterilize kutusuna koydu. «Bu yıl on beş yirmi kere görürüz onu. Sınav önceleri ziyaretleri sıklaşır. Son sınavdan bir hafta falan önce zatürree olduğundan emindir. O olmazsa mutlaka bronşiti vardır. Böylece dört beş

sınavdan kurtulur, sınavlara daha sonra girer. Sınavın güç olacağını duyduklarında mutlaka ağır hasta olur bunlar.»

«Bu sabah pek kuşkucuyuz,» dedi Louis. Kendisiyse epey şaşkıındı.

Kadın göz kırptı doktora. «Ben bunları üstüme alınıp üzülmiyorum, doktor. Siz de pek aldırış

etmemelisiniz.»

«Stephen nerede şimdi?»

«Sizin büronuzda, mektuplara cevap vermeye çalışıyor.»

Odasına girerken Louis'in kendine güveni tamdı.

Louis geçmiři dūřününce, dūřünecek gücü kendisinde bulunca yani, karabasanın o sabah saat onda ölmek üzere olan Victor Pascow'un dispansere getirilmesiyle başladığını hatırlayacaktı.

O saate kadar ortalık epey sakindi. Kendisi geldikten yanm saat sonra, saat dokuzda, dokuz-beş arası çalışacak iki yardımcısı gelmişti. Louis her birine birer çörekle kahve verip on beş

dakika kadar işlerini ve daha da önemlisi, işleri dışındaki şeyleri anlattı. Sonra Charlton aldı

kızları; Louis kadının odadan çıkarken kızlara, «Kusmuk ya da bok görmeye alerjiniz yok ya?»

diye sorduğunu duydu, «ikisini de bol bol göreceksiniz burada »

«Tanm!» diyen Louis elleriyle gözlerini örttü. Ama gülüyordu. Charlton gibi nasır bağlamış bir insan her zaman yararlıydı.

Louis uzun Mavi Ha formlarını doldurmaya başladı. Bu, her yıl yapılan ilaç ve araç listesiydi.

(«Her yıl,» diye söylenmişti

— 57 —

Steve Masterton. «Hor yıl aynı şey. Neden komple kalp nakil aygıtı, yaklaşık değeri sekiz milyon dolar, yazmıyorsun Louis? İyice şaşırırlardı o zaman.») Bir ara başını kaldırıp bir fincan kahvenin iyi geleceğini düşündüğü sırada bekleme odası yönünden Masterton'un çığlığını

duydu. «Louis! Hey, Louis. çabuk gel buraya! Başımız dertte!»

Masterton'un sesindeki panik Louis'i yerinden fırlatmıştı. Sanki bilinçaltında bunu bekliyormuş

gibi kalktı ayağa. Masterton'un sesinin geldiği yönden kınk bir cam kadar keskin ve ince bir çığlık duyuldu. Ardından bir tokat sesi ve Charlton'un, «Sus yada defol git buradan!» diyen sesi. «Kes dedim sana!»

Louis bekleme odasına girdiği anda kanlan gördü. Her taraf kan içindeydi sanki, Yardımcı

kızlardan biri bir kenarda hıçkı-nyordu. Yüzü sapsarı kesilmiş olan diğeri yumruğunu ağzına sokmuştu. Masterton çömelmiş, yerde yatan bir gencin başını tutmaya çalışıyordu.

Steve başını kaldırıp Louis'e baktı. Gözleri irileşmişti, kor ku doluydu. Konuşmaya çalıştı ama ağzından ses çıkmadı.

öğrenci Sağlık Merkezinin geniş camlı kapılan önünde bir kalabalık toplanmıştı, herkes yansımayı önlemek için ellerini gözlerine siper etmiş, camdan içeri bakmaya çalışıyordu. Louis dönüp bakınca pencerelerinde dışardan içersini seyretmek isteyenlerle dolu olduğunu gördü.

Kapılara bir şey yapamazdı, ama pencerelere...

Az önce çığlık çığığa bağırان kız yardımcısına, «Perdeleri çek,» dedi.

Kız derhal harekete geçmeyince de kışına bir şaplak indirdi. «Çabuk ol, kız!»

Kız koştu, bir an sonra yeşil perdeler çekilmişti. Charlton'la Steve Masterton güdusel bir hareketle yerde yatan gençle kapı arasında durup dışardan görülmesini engellediler.

«Sedye ister misiniz, doktor?» diye sordu Charlton.

Louis Masterton'un yanına çömeldi. «Gerekirse getir hemen. Daha hastayı görmedim bile.»

«Haydi,» dedi Charlton perdeleri çeken kıza. Kız yine yumruğunu ağzına sokmuş, sessizce bağırıyordu. Charlton'a bakıp, «Aaah!» diye inledi.

«Evet, öyle. Yürü haydi.» Kızı sertçe itip harekete geçirdi,

— 58—

kızın kırmızı beyaz çizgili eteği savruldu.

Louis, Orono'daki Maine Üniversitesinde ilk hastasının üzerine eğildi.

Yirmi yaşlarında bir gençti bu, Louis'in önemli olan teşhisi koymas1 için üç saniye yetmişti.

Genç ölecekti. Kafasının yansı ezilmiş, boynu kırılmıştı. Şişmiş ve çarpılmış sağ omzundan köprücük kemiği fırlamıştı. Başından yerdeki halıya kan ve samsı bir sıvı akıyordu. Kafasının yarılmış yerinden beyazımsı gri beyni görünüyordu. Kırık bir pencereden içeri bakmak gibi bir şeydi bu. Yara beş santim enindeydi, kafasının içinde bir bebek olsaydı. Zeus'un alnından doğurması gibi doğurabilirdi aradan. Halâ yaşıyor olması inanılmaz bir şeydi, ölü ölüdür, dediğini hatırladı annesinin. Gülmek için dayanılmaz bir istek vardı, içinde, ölü, ölüdür, çok kesin bir söz iste.

Masterton'a, «Çabuk cankurtaranı çağır,» dedi.

«Louis, cankurtaran...»

«Tanım!» diye Louis kendi alnına bir şaplak indirdi. Bakışları Charlton'a kaydı. «Joan, böyle bir durumda ne yapardınız? Kampus güvenliğine mi haber verirdin, yoksa Merkez Hastanesinin acil servisine mi?»

Joan şaşkın ve çaresiz görünüyordu. Alışık olmadığı duygular, diye düşündü Louis. Ama cevap verdiğinde sesi sakindi. «Bilemiyorum, doktor. Sağlık Merkezinde bulunduğum süre içinde böyle bir durumla karşılaşmamıştım.»

Louis düşündü bir an. «Kampus polisine haber verin. Acil servisin kendi cankurtaranını

göndermesini bekleyecek zamanımız yok. Gerekirse itfaye arabalarından biriyle Bangor'a götürürler. Hiç olmazsa onun sireni ve ışıkları vardır. Haydi, Joan.»

Kadın giderken Louis onun anlayışlı bakışını yorumlayabiliyordu. Güneşten yanmış, sağlıklı ve gelişmiş vücutlu bu genç -belki de bu durumunu yaz boyunca yol işlerinde çalışmaya ya da boyacılık yapmaya veya tenis dersleri vermeye borçluydu -işte bu genç ne yaparlarsa yapsınlar ölecekti. Kendi cankurtaranları motoru çalışır bir halde kapı önünde bekliyor olsa bile

ölecekti.

ölmek üzere olan genç inanılmayacak bir şey yapmış, kıpırdıyordu. Gözleri aralanıp açıldı. Kanlı

mavi gözler. Hiçbir şey görmeden bakıyordu çevresine. Başını oynatmaya çalışırken.

— 58 —

Louis bunu önlemek için kink boynu da unutmayarak, hafifçe bastırdı.

Kafasındaki delik. Tanrım, kafasındaki o delik.

Buldukları durumda anlamsız ve saçma bir soru olduğunu bildiği halde Steve'e, «Ne olmuş?»

diye sordu. Kenarda duran bir seyircinin sorabileceği bir soruydu bu. Ama adamın kafasındaki delik aslında kendi durumunu, yani yalnızca bir seyirci olduğunu belirtiyordu. «Polis mi getirdi?»

«Birkaç öğrenci battaniyeden yaptıkları bir sedyeyle getirdiler. Nasıl yaralandığını bilmiyorum.»

Bundan sonra olacakları da düşünmek gerekliydi. O da kendi sorumluluğuydu. «Git onları bul.-dedi. «Yan kapının önünde topla hepsini. £1 altında bulunmalarını istiyorum, ama gördüklerinden daha fazla görmelerini istemiyorum.»

Önünde olup bitenlerden uzaklaşacağına sevinen Masterton gidip kapıyı açtı. İçeri heyecanlı, şaşkın sesler doldu bir anda Louis bir polis arabasının sireni de işitiyordu. Kampus Güvenlik gelmişti demek. Louis huzursuz bir rahatlama hissetti içinde.

ölmek üzere olan gencin boğazından bir gargara sesi geliyordu. Konuşmaya çalışıyordu. Louis bazı sesler işitti, ama sözcükler boğuk ve karışık.

-İyileşeceksin ahbab,» dedi gence doğru eğilip. Bunu söylerken aklına Eachel'le Ellie geldi, midesinde bir gurultu oldu. Elini ağzına götürerek

geçirdi.

«Kaaa,» dedi genç adam. «Gaaaa.^.»

Louis çevresine bakınca bir an için ölen adamla baş başa kalmış olduğunu gördü. Joan Charlton'un yardımcılarında içerden sedyeyi getirmelerini söylediğini duyuyordu. Louis onların içerki odayı bilip bilmediklerini düşündü, ne de olsa onların da işde ilk günleriydi bu. Tıp dünyasına ne giriş yapmışlardı ama. Duvardan duvara yeşil hah şimdi gencin başı altında genişleyen morumsu bir daireyle lekelenmişti. Beyin sıvısının akması kesilmişti neyse.

«Hayvan Mezarlığında,» diye mırıldandı adam... sırtıttı sonra. Gülümsemesi az önce perdeleri kapatan kızınki gibi neşeden uzak, isterikti.

Louis kulaklarına inanmayı reddederek baktı gence. Ardından işitme duygusuyla ilgili bir sanrıya kapıldığını düşündü. O

— 80 — birtakım sesler çıkardı, benim bilinçaltını da bunları kendi deneyimlerimin bunlara uygun anlaşılır seslerine dönüştürdü.

Ama olan bu değildi, bir an sonra bunu kabul etmek zorunda kalmıştı. Çılgıncasına bir korkuya kapıldı; kollarında, kanunda eti çekilir gibi oldu... yine de inanmayı reddediyordu. Evet, söylenen heceler Louis'in kulaklarında olduğu kadar yerde yatan gencin dudaklanındaydı da, ama bu, gördüğü sanrının görme duygusunu da etkilemesinden başka bir anlama gelmezdi ki.

«Ne dedin?» diye fısıldadı.

Bu kez sözcükler, bir papağanın ya da dili y animi.1} bir kar-ganinkiler kadar kesindi. «Gerçek mezarlık değil orası.» Gözleri bomboştu gencin, hiçbir şey görmüyordu, kan içindeydi. Ağzında ölü bir balığın iri sırtıtışı vardı.

Dehşet dolaşıyordu Louis'in içinde, buz gibi elleriyle sıcacık yüreğini kavrayıp sıkıyordu.

Giderek küçülüyor gibiydi. Dispanserin bekleme odasının yerinde yatan bu kanlı baştan kaçmak istiyordu. Louis fazla bir din bilgisi olan bir insan değildi,

batı) inançlara falanda pek aldırılmazdı. Böyle bir şey için hazırlıklı değildi... her neyse bu.

Oradan kaçma arzusunu bütün gücüyle bastırmaya çalışarak biraz daha yaklaştı gence. «Ne dedin?» diye sordu ikinci kez.

Sıntma. Bu kötüydü işte.

Ölmek üzere olan genç, «Bir insanın yüreğinin toprağı daha da taşlıdır, Louis,» diye mırıldandı.

«İnsan ne ekebüirse onu eker... ve onu yetiştirir.»

Louis, diye düşündü. Kendi adından sonra bilinçli olarak hiçbir şey duymamıştı. Tanrım benim adımlı söyledi.

«Kimsin sen?» diye sordu titrek bir sesle. «Kimsin sen?-

«Kızılderili balığımı getirdi.»

«Benim adımlı...»

«Uzak dur, biz. Bilmek...»

«Sen...»

«Kaa,» dedi genç, Louis onun soluğunda ölüm kokusunu duyuyordu artık.

«Ne?» Adamlı sarsmak geçiyordu içinden.

«Gaaaaaa»»»

Kırmızı şortlu genç birden titremeye başladı. Tüm kaslan kilitlenmiş kalmıştı sanki. Gözleri bir an o boş bakışını kaybetti.

— 61 — .

Louis'le göz göze geldi. Sonra her şey bir anda yok oldu. Kötü bir koku çarptı Louis'in burnuna.

Bir daha konuşmalı, diye düşündü Louis. Gözler yine o boş bakışla doldu... parlamaya başladı.

Genç adam ölmüştü.

Louis üstündekilerin derisine yapıştığını şöyle böyle farke-derek doğruldu. Karanlık bir kanat gibi yumuşacık çöküyordu gözlerinin üstüne, dünya içini bulandıran bir hızla dönmeye başlamıştı. Ne olduğunu farkedince ölünün yanından çekildi, başını dizleri arasına eğdi, sol elinin başparmağıyla işaret parmağım ağzına sokup kanatana kadar dişetlerini sıktı.

Bir an sonra dünya normale dönmüştü yine.

13

Oda birden insanlarla doldu, sanki hepsi de sıralarını bekleyen oyuncularmış gibi.. Louis'in gerçekdışılık ve uyumsuzluk duygularını arttırmıştı bu. Bunlar psikoloji derslerinde okuduğu ama o güne dek yaşamadığı duygulardı. Çok korkuyordu şimdi. İnsanın içkisine farkında olmadan güçlü bir doz LSD atılsa herhalde böyle olur, diye düşündü.

Yalnızca benim için sahnelenen bir oyun. Ölmek üzere olan kâhin Sybil yalnız benim için kehanette bulunabilsin diye oda boşaltılıyor. Ölünce de herkes geri geliyor.

Kızlar boyun ve belkemiği vakalan için kullanılan sert sedyeyle geldiler. Joan Charlton da arkalarından belirip kampus polisinin yolda olduğunu söyledi. Genç koşarken bir araba çarpmıştı kendisine. Louis o sabah arabasının önünde koşanları anımsayınca yüreği duracak gibi oldu.

. Charlton'un ardından Steve Masterton'la iki kampus polisi geldiler. «Louis, Pascow'u getirenler... Bir şeyin mi var, Louis?»

«iyiyim.» Louis ayağa kalktı. Üzerine bir daha geldi baygınlık, yine çekildi sonra. «Pascow muymuş adı?»

Kampus polislerinden biri. «Birlikte koştuğu kız Victor Pas-cow olduğunu söyledi.»

Masterton'un Pascow'u getirenleri doldurduğu odadan bir

•82 —kızın hıçkırıkları duyuluyordu. Okula hoşgeldin. küçük hanım, diye düşündü. İyi bir yıl dilerim.

Louis saatine bakıp iki dakika çıkardı. «Bay Pascovv saat onu dokuz geçe öldü.» dedi.

Polislerden biri elinin tersiyle ağzını sildi.

«Louis, bir şeyin mi var?» diye sordu Masterton. «Felaket bir görünüşün var.»

Louis cevap vermek için ağzını açarken, yardımcı kızlardan biri sedyeyi elinden bırakıp üstüne başına .kustu. Bir telefon çalmaya başladı. Hıçkıran kız şimdi çığlıklar atarak ölen gencin adını

söylüyordu. «Vic! Vic! Vic!» Karmakarışıklı ortalık. Polislerden biri Charlton'dan ölünün üstünü

örtmek için bir battaniye istiyor, kadın da böyle bir istekte bulunmak için yetkisi olup olmadığını soruyordu.

Louis yine boğazına yükselen o çirkin kahkahaları tüm gücünü kullanarak yuttu. Bu Pascovv gerçekten HAYVAN MEZARLIĞI sözcüklerini söylemiş miydi? Bu Pascow gerçekten kendi adını

söylemiş miydi? 'Kendisini şaşkırtan kafasını allak bullak «den şeyler bunlardı. Zihni daha şimdiden o birkaç saniyeyi koruyucu bir kılıfla örtüyor, değiştiriyor, bozuyordu. Başka bir şey söylemişti kuşkusuz (eğer gerçekten bir şey söyleraişse). Louis de içinde bulunduğu şok yüzünden yanlış anlamıştı. Pascow herhalde ilk düşündüğü gibi bazı sesler çıkarmıştı yalnızca.

Louis üniversite yönetiminin diğer elli üç adaya kendisini tercih etmesini sağlayan o benliğini bulmaya çalışıyordu. Ortada yönetimi ele alan tek kişi yoktu, harekete geçen yoktu, oda çevresini saran bir kalabalıkla doluydu.

«Steve. şu kıza bir havlu ver,-, dedi. Konuşmak bile kendini toparlamasına yardımcı olmuştu.

Sanki içinde bulunduğu roket artık yönetimine geçmişti ve küçük yıldızdan hızla uzaklaşıyordu, O küçük yıldız da, Pascow'un konuştuğu o mantıksız andı. Louis yöneticilik yapmak üzere seçilmişti ve şimdi de görevini yapacaktı.

«Joan polise bir battaniye ver.»

«Doktor, henüz bir döküm yapıldı...»

«Sen ver yine de. Sonra o yardımcına bak.» Sedyenin öteki ucunu hâlâ elinden bırakmamış

olan diğer kıza baktı. İpnotize olmuş bir tutkunlukla bakıyordu Pascovv'un cesedine. «Kız!»

diye sertçe seslenince kız gözlerini cesetten ayırdı.

— 63 —

«Ş-şe... şey...»

«öteki kızın adı ne?»

«K-kimin...?»

«Kusanın,» dedi Louis sert bir sesle.

«Ju-j - Judy. Judy De Lessio.»

«Peki, seninki?»

«Carla.. Kız şimdi biraz toparlanmış gibiydi.

«Carla, git Judy'ye bak. O battaniyeyi de getir. Bir numaralı muayene odasının yanındaki küçük depoda bir yığın var. Haydi, çıkın şimdi hepiniz. Biraz normale dönsün burası.

Hepsi birden harekete geçtiler. Az sonra yan odadaki çığlıklar kesilmişti. Susmuş olan telefon yine çalıyordu. Louis kulaklığı kaldırmadan bekletme düğmesine bastı.

Yaşlıca olan kampus polisi daha akli başında birine benziyordu. «Kime haber vermek zorundayız?, diye sordu Louis. «Bana bir liste verebilir misin?»

Polis başını salladı. «Altı yıldır böyle bir şey olmamıştı. Öğretim yılına kötü bir başlangıç.»

«Hem de nasıl). Louis telefonu alıp düğmeye bastı.

Heyecanlı bir ses, «Alo Kim...?, diye söze başladı. Louis telefonu kapattı. Sonra bir daha açıp numaralan aramaya başladı.

14

Ortalık ancak o gün dörtten sonra, kampus güvenlik başkanı Richard Irving'le Louis'in basına bir açıklama yapmalarıyla biraz yatıştır gibi oldu. Victor Pascov, biri nişanlısı olan iki arkadaşıyla Jogging yapıyordu, Haven'li yirmi üç yaşındaki Tra-mont Wwithers'in sürdüğü bir araba aşırı hızla Lengyll Kızlar Jimnastikhanesi yönünden gelmişti. Wwithers'in arabası

Pascov'a çarpmış, Pascov arabayla bir ağaç arasında kalmıştı. Arkadaşları ve yoldan geçen iki kişi kendisini bir battaniyeye koyup dispensere getirmişlerdi. Birkaç dakika sonra da ölmüştü.

Wit-

•64 —bers tehlikeli ve içkili araba kullanmak ve ölüme neden olmaktan tutuklanmıştı.

Kampus gazetesinin yazı işleri müdürü Pascov'un basından aldığı yaralardan öldüğünün söylenip söylenemeyeceğini sordu. Beynin arasından görüldüğü o kınğı düşünen Louis ölüm nedenini Penobscot adli tıp doktorunun açıklayacağını bildirdi. Yazı işleri müdürü Pascov'u battaniye içinde dispensere taşıyan dört gencin istemeyerek onun ölümüne neden olup olamayacaklarını sordu bunun üzerine.

«Hayır,» dedi Louis. «Kesinlikle hayır. Benim görüşüme göre. Bay Pascov kazayı geçirdiği anda ölümcül bir yara almıştı.»

Birkaç soru daha vardı ama Louis'in bu sözü gerçekte basın toplantısını sona

erdirmişti. Şimdi odasında oturmuş gününün parçalarını toplamaya yada olanları kendine göre örtmeye, olayın üstüne ince bir bürokratik bir perde çekmeye çalışıyordu. Steve Masterton bir saat önce, basın toplantısının hemen ardından eve gitmişti. Louis onun televizyonda akşam haberlerinde kendisini seyretmek istediğini düşünüyordu. Şimdi Charlton' la birlikte şu ya da bu sakatlıklarına rağmen üniversite öğrenimini sürdüren öğrencilerin dosyalarını

incelemektedirler. Yirmi üç şeker hastası, on beş saralı, on dört yarım felçli ve lösemililer, iki sağı- ve birkaç kişi daha.

Öğleden sonranın en sıkıcı anı Steve gittikten az sonraydı. Charlton gelip masasına pembe bir kâğıt parçası bırakmıştı. Bangor Halıcılık sabah saat dokuzda gelecek.

«Halı mı?»

«Halının değişmesi gerekecek.» dedi kadın özür dileyen bir sesle. «O leke imkânı yok çıkmaz, doktor.-

Çıkmazdı elbette. Louis bunun üzerine dispansere gidip bir Tuinal içmişti, ilacı kendisine tıbbiyenin ilk sınıfında, bir arkadaşı tanıtmıştı Louis bunun alışkanlık yapmasına engel olmak için çok direnmişti, iyi de yapmıştı, çünkü arkadaşı daha üçüncü sömestrede tıbbiyeden çıkmak zorunda kalmış, Vietnam'a sağlık eri olarak gitmişti. Louis onu, uyuşturucuyla kendinden geçmiş halde Creedence topluluğunun «Ruh Through The Jung-le- parçasını dinlerken düşlemişti çoğu kez.

4ma yine de bir şeye ihtiyacı vardı, önündeki dosyadan gözlerini kaldırdığı her an karşısında o pembe notu görecekae

— 65—

Hayvan Mezarlığı — F: 5

kesinlikle bir şeye gereksinimi vardı.

Gece nöbetçisi Bayan Ballings kapıdan başını içeri uzatıp, «Karınız birinci hatta, Dr. Creed,-dediğinde kendini işine iyice kaptırmıştı.

Louis saatine bakınca beş buçuk olduğunu gördü, oysa en az bir buçuk saat önce çıkmak niyetindeydi

«Teşekkür ederim, Nancy.»

Telefonu kaldırıp bir numaralı hattın düğmesine bastı. «Selam sevgilim, ben de sim...»

«Louis, iyi misin?»

«İyiyim.»

«Haberleri dinledim. Çok üzüldüm, Lou.» Bir an durakladı Rachel. «Radyoda dinledim. Soruları

yanıtlıyordun. Sesin iyi geliyordu.»

«Öyle mi? Çok iyi.»

«İyi olduğundan emin' misin?»

«Evet, iyiyim, Rachel.»

«Haydi eve gel artık.»

«Olur.» Ev sözcüğü bile hoş gelmişti kulağına.

15

Louis'in ağız açık kalmıştı kapıda kendisini karşılayan karısını görünce, Rachel'in üzerinde kocasının çok hoşuna giden ağ örgüsü sutyen, yan saydam külot vardı ve başka da bir şey yoktu.

«İnsanın ağzının suyunu akıtacak kadar güzelsin,» dedi. «Çocuklar nerde?»

«Bayan Dandridge aldı onlan. Saat sekiz buçuğa kadar baş basayız... iki buçuk saatimiz var yani. Gel boşa geçirmeyelim bu süreyi.»

Rachel erkeğe yaslandı. Louis çok hafif bir koku duyuyordu... gül mü acaba?

Karısını kucakladı, ellerini kalçaların* bastırıp kendine doğru çekti. Kadının dili hafifçe kocasının dudak-

— 66 —lan üstüne dolaştı, yumuşak ama seri hareketlerle dilini buldu.

öpüşmeyi bıraktıklarında Louis boğuk bir sesle, «Yemeğe sen mi varsın?» diye sordu.

«Ben tatlıyım.» Kadın vücudunun alt kısmını erkeğe yaslayıp şehvetli hareketlerle oynatmaya başladı. «Sana sevmediğin hiçbir şeyi vermemeye söz veriyorum.»

Louis kadını kavramaya çalıştığı anda Rachel kollan arasında sıyrılıp elini tuttu. «Yukarı çıkana kadar bekle.»

Rachel kocasına çok sıcak bir banyo hazırlamıştı, erkeği ağır ağır elleriyle soyup suya soktu.

Sünger eldivenleri ellerine geçirip iyice sabunladı kocasını. Louis o ilk korkunç günün üzerinden akıp gittiğini hissediyordu. Rachel de bu arada ıslanmıştı, donu ikinci bir deri gibi yapışmıştı

vücuduna.

Louis banyodan çıkmaya çalışırken kadın kendisini içeri itti.

-Şimdi de...»

Süngerli el hafifçe kavradı erkekliğini, inanılmaz bir yumuşaklıkla aşağı yukarı gidip gelmeye başladı.

«Rachel...» Ter içinde kalmıştı Louis. Ve bu yalnızca banyonun sıcaklığından değildi.

..Şişşt!..»

•Hiç bitmeyecek gibiydi... Louis doyum noktasına geldiğinde sünger yavaşlıyor, duracak gibi oluyordu. Ama durmuyor, hı-fifçe sıkıyor, sıkı>ordu, sonurda doruğa ulaştığı zaman kulakları

patlayacak gibi oldu

Sesini bulabildiğinde, «Tanrım!» dedi. «Bunu nerede öğrendin?»

<Kız İzçileri arasında.>

Rachel banyo serüveni sırasında altını yaktığı bir biftek bırakmıştı ocakta. O gün saat dörtte bir dahaki yıla kadar ağzına yemek koyamayacağına yemin edebilecek olan Louis iki tabak dolusu et yedi.

Rachel erkeği bir daha çıkardı yukan.

«Şimdi bakalım sen bana neler yapacaksın?»

Doğrusu Louis kendisinden beklenileni fazlasıyla başarmıştı.

Rachel daha sonra eski mavi pijamasını giydi. Louis de sır-

— 67 — tına eski gömleğiyle artık biçimini kaybetmiş kadife pantolonunu geçirip çocukları almaya gitti.

Bayan Dandridge kazayı öğrenmek istiyordu, Louis ona olanları kısaca, ertesi gün Bangor Daily Nevvs gazetesinde oku-yacaklarından çok daha özetle anlattı. Böyle davranmaktan hoşlanmamıştı asbnda, dedikodu yapıyormuş gibi hissediyordu kendini, ama kadın çocuklara bakmak için para almıyordu, kendisi de Rachel'le geçirdiği akşam için minnettardı ona.

Evleri arasındaki bir millik yolda Gage arabada uyumuştı, Ellie de esneyip duruyordu. Louis oğlanın altını değiştirdi, geceliğini giydirip yatağına yatırdı. Sonra Ellie'ye bir hikâye okudu.

Odasına çıkardıktan beş dakika sonra uyumuştı kız.

Louis aşağıya indiğinde Rachel elinde bir bardak sütle oturma odasındaydı. Kucağında bir polisiye roman vardı.

«Louis. gerçekten iyi misin?»

«iyiyim, şekerim. Teşekkür ederim. Her şey için.»

Rachel gülümsedi. «Amacımız memnun etmektir. Jud'a gidip biranı içecek misin?»

Louis başını salladı. «Bu gece olmaz. Hiç halim yok.»

«Umarım bunun bir nedeni de benim.»

«Hiç kuşkun olmasın.»

«öyleyse bir bardak süt iç de doğru yatağa gidelim, doktor bey.»

Louis asistanlık günlerinde olduğu gibi günün olaylarını düşünerek hiç uyuyamayacağını

sanıyordu.» Oysa yatar yatmaz uyudu. Bir yerde normal bir insanın günün olaylarından kurtulmasının yedi «teWVft sürdüğünü okumuştı. Bilinçle bilinçaltının yer değiştirmesi için yedi dakika.

Tam oraya varmıştı ki, Rachel'in uzaklardan gelen sesini duydu. «... öbür gün.»

«Ne?»

«Jolander. Veteriner. Church'ü öbür gün alacak,-

«Ha.» Church. Dostum, malının değerini bil bu arada. Sonra bir delikten aşağı düşer gibi, rüyasız, derin bir uykuya daldı.

—68 —16

Çok sonraları bir şey uyandırdı Louis'i, yatakta doğrulup oturmaya zorlayacak kadar güçlü bir ses, ilk önce Ellie'nin yere düştüğünü yada Gage'in yatağının kırıldığını sandı. Tam o anda ay bir bulutun arasından sıynlınca oda soğuk beyaz ışıkla doldu. Kapının önünde Victor Pascovv duruyordu. Duyduğu gürültü Pascow'un kapıyı açarken çıkardığı sestti.

Sol şakağının ardında kafatası içeriye göçmüş bir halde duruyordu karşısında. Yüzünde kuruyan kan "kızılderili savaş maskesi giymiş gibi yapmıştı kendisini. Köprücük kemiği bembeyaz fırlıyordu etleri'arasından. Sıntıyordu.

«Haydi doktor, gidecek çok yerimiz var,» dedi.

Louis çevresine bakındı. Kansı san örtünün altında bir tümsekti sadece, derin bir uykuya dalmıştı. Pascovv'a, ölü olan ama her nasılsa ölü olmayan Pascow'a baktı. Hiç korku yoktu içinde. Bunun nedenini de hemen anladı.

Bir rüya, diye düşündü, içi rahatladığı anda da korkmuş olduğunu farkettil. ölüler dönmezler, fizyolojik olarak olanaksız bu. Bu genç Bangor'da bir otopsi çekmesinde şimdi, patologun Y

biçimindeki kesiği var sırtında. Patolog bir örnek aldıktan sonra beyni göğüs kafesine atmış

olmalı, kafatasını da kağıtla doldurmuştur, beyni kafatasına sokmaya çalışmaktan çok daha kolaydır böylesi. Talihsiz Ruthie'nin babası Cari Amca ona patologların böyle şeyleri yaptıklarını

anlatmıştı. Amcası gerçekten öyle şeyler anlatırdı ki, zaten ölüm korkusu olan Rachel bunları

duymuş olsa bayılırdı kuşkusuz. Pascovv burada'değildi, ayak başparmağının kenanna asılı

teneke levhasıyla bir morg çekmecesindeydi. Hiç kuşkusuz orada o kırmızı koşu şortunu giyiyor değildir.

Yine de ayağa kalkmak zorunluluğu var gibiydi. Pascovv'un gözleri üstünden ayrılmıyordu.

Örtüyü çekip ayaklarını yere indirdi. Rachel'in ninesinin armağan ettiği kilimin düğümleri buz gibiydi ayaklarının altında.

— 89—

Rüyanın çok şaşırtıcı bir gerçekliği vardı. Pascovv dönüp de arkasına bakarak merdivenlerden inmeye başlayınca dek onu. izlemeyeceği kadar gerçek. Onu izleme zorunluluğunu hissediyordu, ama rüyada da olsa yürüyen bir cesedin kendisine dokunmasını istemiyordu.

Ama yine de izledi genci. Pascov'un koşu şortu panldıyor-du karanlıkta.

Oturma odasını, yemek odasını, mutfağı geçtiler. Louis, Pas-cow'un anahtarı çevirip mutfak kapısını açarak garaj olarak kullandığı sundurmaya çıkmasını bekliyordu. Ama Pascow böyle bir harekete kalkışmadı. Kapıyı açacağı yerde kapalı kapının içinden geçiverdi. Louis ona bakarken, demek böyle yapılmışmuş, inanılmaz bir şey. diye düşündü. Herkes yapabilirdi bunu!

O da aynı şeyi denedi. Kendisine karşı koyan tahtayla karşılaşınca bundan hoşlanmış gibiydi.

Rüyalarında bile inatçı bir gerçekçiydi anlaşılan. Louis yale kilidinin düğmesini çevirdi, mandalı

kaldırdı, garaja çıktı. Pascotv ortalarda yoktu. Bir an onun varolmaktan vazgeçmiş olup olmadığını düşündü. Ru-yalardaki insanlar hep böyle yaparlardı, insanlar gibi yerler de öyleydi; uyarılmış erkeklik organıyla çırılçıplak bir yüzme havuzunun kenarında durmuş, Roger ve örneğın Bayan Dandridge' le eş değiştirme olanaklarım konuşurken, göz açıp kapayıncaya kadar kendini bir Hawaii volkanına tırmanırken buluverirdin. Belki de ikinci perdenin başlangıcı

olduğu için kaybetmişti Pascow'u.

Ama garajdan çıktığında genci yine gördü. Solgun ayışığı-nın altında, patikanın başında duruyordu.

şimdi korkmaya başlamıştı Louis. Korku vücudunun oyuk yerlerinden doğuyor, her yanını pis bir dumanla dolduruyordu. Oraya gitmek istemiyordu. Durdu.

Pascow omzu üzerinden geriye baktı, ayışığında gümüş gibiydi gözleri. Louis karnında bir dehşet ürpertisi hissetti. O fırlamış kemik, o kuru kan lekeleri. Ama o gözlerle karşı koymak olanaksızdı, ipnotizma edilmek konusunda bir rüya olmalıydı bu, galebe çalınmak... olanları

değiştirememek belki de. Pasco\v' un ölümünü değiştirememesi gibi. Yirmi yıl okurdun da, kafatasında bir pencere açılacak kadar şiddetle başını ağaca çarpmış bir insana hiçbir şey yapamazdın.

Kafatasında bu düşünceler dolaşırken ayaklan kendisini patıkaya doğru çekiyordu. Bu ışıktaki Pascow'un yüzündeki kurumuş kanlar kadar koyu olan kırmızı koşu şortunu izlemeye başladı.

Bu rüyadan hiç hoşlanmamıştı. Hiç mi hiç ama. Çok gerçektir. Kilimdeki buz gibi düğümler, bir insanın gerçek rüyada kapının içinden geçmesi gerekirken kendisinin geçememiş olması... ve şimdi de çıplak ayaklarının üzerinde hissettiği soğuk çiy taneleri, vücudunda hissettiği gece rüzgârı... Üzerinde dondan başka bir şey yoktu. Ağaçların arasına girince tabanlarına battı çam iğneleri... gereğinden çok gerçek olan küçük bir ayrıntı daha.

Boşver. Aldırma. Evimde, yatağım dayım nasü olsa. Ne kadar canlı da olsa bir rüya bu. Bütün rüyalar gibi sabaha gülünç gelecek bu da. Uyanık "zihnim tutarsızlıkları anlayacak.

Kuru bir ağacın küçük bir dalı çıplak koluna çarpınca ir-Mldi. Pascow ilersinde bir gölgeydi şimdi. Louis'in korkusu kafasının içinde parıltılı bir görüntüye dönüşmüştü, ölü bir insanın ardından ormanda Hayran Mezarlığına doğru yürüyorum. Rüya değil bu. Tann yardımcım olsun, rüya değil bu. Olan bir şey bu.

Ağaçlıklı tepenin öteki yamacından aşağı iniyorlardı. Patika geniş kavisler çiziyordu ağaçların arasında. Şimdi çizme yoktu ayağında. Toprak soğuk balçık gibiydi, ayaklarını kavırıyor, emiyor, istemeyerek bırakıyordu. Çirkin emme sesleri duyuyordu. Parmakları arasından fıskıran, onları birbirlerinden ayıran çamuru hissediyordu.

Rüya fikrine sıkı sıkı sarılmaya çalıştı.

Yapamıyordu ama.

Açıklığa geldiklerinde ay bulutların arasından bir daha sıy-nlıp tüm görkemiyle aydınlattı

mezarlığı. Tahtalardan, babaların teneke makaslarıyla kesilen konserve tenekelerinin çekiçlenerek düzeltilmesiyle elde edilen levhalardan ve taş

parçalarından yapılan'mezartaşlan kapkara ve kesin gölgelerle üç boyutlu olarak karşısındaydı şimdi.

Pascow KEDt SMUCKY SÖZ DİNLERDt yazan taşın yanında durup Louis'e döndü. Dehşet, korku, bunları hissediyordu, İcudu onların yumuşak ama amansız baskılan altında patlaya-

— 71 —

çak gibi olurken Pascow sunuyordu. Kanlı dudakları dişlerini açıkta bırakacak biçimde açılmıştı, güneşten yanmış sağlıklı teni ayın kemik rengi ışığı altında kefene sarılmak üzere olan. bir cesedin beyazlığına bürünmüştü.

Pascow kolunu kaldırıp işaret etti. Louis o yana baktı ve inledi. Gözleri irileşti, yumruğunu dişlerine bastırdı. Yanaklarında bir serinlik vardı, korkusunun aşırılıığı karşısında ağlamaya başladığını f ar ketti.

Louis'in Ellie'yi üzerinden korkuyla çağırdığı ağaç yığını şimdi bir kemik kümesi olmuştu.

Kemikler hareket ediyordu. Kıvranıyorlar, takırdıyorlardı. Azı dişleri, köpek dişleri, çene kemikleri, kalça kemikleri. İnsan ve hayvanların parıltılı kafataslanını görüyordu. Parmak kemikleri çatırdıyordu. Bir yanda bir ayak parçası soluk renkli eklemlerini açıp kapıyordu.

Hareket ediyordu... sürünüyordu...

Pascovr şimdi kendisine doğru yürüyordu, ayışığında çok gaddardı kanlı yüzü. Louis'in bilincinin son mantıklı parçası tek bir düşünce içinde kaybolmaya başladı. Rachel'i, Ellie'yi.

Gage'i korkutsan da bağır artık, evi uyandır, mahalleyi uyandır ama bağır, bağır da uyan, bağırbağıruyanbağırbağıruyanbağır uyan uyan....

Ama ağzından yalnızca hafif bir ıslık çıkıyordu. Bir yerde kapı önünde oturmuş ıslık çalmasını

öğrenmeye çalışan bir çocuğun ıslığı.

Pascovr yaklaşıp konuştu.

•Kapı açılmaman,» dedi. Louis dizleri üstüne çöktüğü için yere doğru bakıyordu. Pascow'un yüzündeki ifadeyi acıma sandı önce. Ama acıma falan değildi bu; yalnızca korkunç bir sabır.

Hâlâ hareket eden kemik yığınının gösteriyordu. «Ne kadar ihtiyaç duysan da, sakın oradan öteye gitme, doktor. O engal aşılmasına için konuldu oraya. Şunu hiç hatırlıdan çıkarma: Burada senin düşünebileceğinden kat kat üstün güç vardır. Eskidir ve hep huzursuzdur.

Unutma sakın.»

Louis yine bağırırnaya çalıştı, ama başaramadı.

«Ben bir dost olarak geldim,» dedi Pascovr. Gerçekten kullandığı sözcük dost muydu?

Sanmıyordu Louis. Pascow sanki Louis'in rüyalarda olan bir tı^mift anlayabildiği yabana bir dilde konuşmuş gibiydi... «dost» da Pascow'un kullandığı »öz-

— 72—.

•cüğün en yakın anlamlısıydı. «Senin ve sevdiklerinin sonu çok yaklaştı, doktor.» Louis gencin üzerindeki ölüm kokusunu duyabiliyordu.

Kendisine doğru uzanan Pascow.

İnsanı çıldırtan o ağır hareketle kemik takırtısı.

Louis kendisine uzanan elden kurtulmak için geri çekilirken

•dengesini kaybetti. Eli bir mezar işaretine çarptı, taş toprağa doğru eğildi. Yüzüne doğru yaklaşan Pascow'un yüzü göğü dol-duruyordu.

«Doktor... unutma.»

Louis bağırırnaya çalıştı, dünya birdenbire dönmeye başladı, hala duyuyordu

ayışığının aydınlattığı mezarlıktaki hareket eden kemiklerin çatırtısını.

17

Normal bir insan yedi dakikada uyur. ancak Hand'ın İnsan Fizyolojisi'ne göre, aynı insanın uyanması on beşle yirmi dakika sürer. Uyku, çıkması girmesinden daha güç bir havuzmuş gibi.

Uyuyan insan derece derece uyanır, derin uykudan hafif uykuya geçer, buna - gözleri açık uyumak» da denir, insan sesler duyar ve sonradan hatırlamasa bile sorulan sorulara karşılık verir. Bunlar sonradan rüya içinde geçmiş gibi bölük pörçük anımsanabilirler de.

Louis kemik takırtılarını duyuyordu, ama bu ses giderek daha tizleşmiş, daha madeni olmuştu şimdi. Bir gürültü koptu, bir çığlık duyuldu. Daha çok madeni sesler... yuvarlanan bir şey mi?

Elbette, dedi uyanmakta olan zihni. Yuvarla kemikleri.

Kızının kahkahasını duydu. «Yakala, Gage. Yakala haydi!»

Ardından Gage'in neşeli kıkırdaması duyuldu, Louis gözlerini açınca kendi yatak odasının tavanını gördü.

Gerçeği, iyi gerçeği, kutsal gerçeği bekleyerek hiç kıkırdamadan yattı bir an.

Bir rüyaydı hepsi. Ne kadar korkunç, ne kadar gerçek olsa da bir rüya. Bilinçaltında bir fosil.

— 73 —

<!

Madeni sesi yine duydu, Gage'in oyuncak arabalarından biri yukan koridorda yuvarlanıyordu.

•Yakala, Gage!»

«Yakala!» diye bağırdı Gage. «Yakala, yakala, yakala.»

Tak tak tak. Gage'in minicik ayakları. Oğlanla Ellie kahkahadan kınıyorlardı.

Louis sağına baktı. Rachel'in yattığı yer boş, örtü açıktı. Güneş iyice yükselmişti. Saatine bakınca sekize geldiğini gö/-dü. Rachel uyandırmamıştı kendisini.

Normal olarak buna çok kızardı, ama bu sabah kızmadı. Derin bir soluk alıp koyverdi.

Pencereden gelen güneşin altında, gerçek dünyanın o yanılması olanaksız dokusunu hissederek yatmaktan mutluydu. Toz zerrecikleri uçuşuyordu güneşte.

Rachel yukan seslendi. «Gel sefertasım al, Ellie, otobüse ancak yetişirsin Ellie!»

«Peki!» Kızın ayaksesleri. «Al arabayı, Gage. Ben okula gidiyorum.»

Gage ağlamaya başladı. Pek konuşamıyordu daha, ama Gage, araba, yakala. Ellie, otobüs, diyordu. İsteddiği açıktı, Ellie yanında kalmalıydı.

Eachel'in sesi yine: «Aşağı inmeden babanı uyandır, El.»

Saçları atkuyruğu yapılmış Ellie, üzerinde kırmızı elbisesi olduğu halde girdi içeri.

«Uyandım, yavrum. Haydi koş otobüsüne yetiş.»

«Olur, baba.» Kız gelip babasının yanağını öptü, sonra koşa koşa aşağı indi.

Rüya solmaya, gerçekliğini yitirmeye başlamıştı. Çok da iyi oluyordu.

«Gage!» diye bağırdı. «Gage, gel de babanı bir öp bakayım!»

Gage babasına aldırış etmeden Ellie'nin ardından aşağı koştu. Bir yandan da, «Yakala! Yakala, yaka-la, yaka-la!» diye ba-ğınıyordu. Louis çocuğun küçük bedenini gördü kapının önünden geçerken, üzerinde yalnızca bezleri ve lastik donu vardı.

«Louis, kalktın mı?» diye seslendi kansı.

•Kalktı!» diye bağırdı Ellie. «Ben gidiyorum.» Ön kapının şiddetle çarpılması, ardında Gage'in öfkeli yaygarası kızın sonunda gidebildiğinin kanıtlanıydı.

«Bir yumurta mı istersin, iki mi?» diye seslendi Rachel.

— 74—

Louis örtüyü açıp ayaklarını yere indirdi. Rachel'e yumurtayı boşverip bir tabak mısır gevreği yiyeceğini, geç kaldığını söyleyecekti... ama sesi boğazında düğümlendi kaldı.

Ayaklan toprak içindeydi, çam iğneleri yapışmıştı altlarına.

Birden yüreği ağzına gelmiş gibi oldu. Gözleri yerinden fırlamış bir halde örtüyü ardına kadar açtı. Yatağın ayakucu çam iğnelen doluydu,, Çarşaf çamurlanmıştı.

«Louis?»

Louis dizlerine yapışmış birkaç çam iğnesi daha görünce birden sağ koluna baktı. Pazusunun üzerinde taze bir çizik vardı, kuru dalın dokunduğu yerde... rüyasında.

Bağıracağım. Hissediyorum bunu, bağıracağım.

Bağırabilirdi de. Çılgılık içinden yükseliyordu, buz gibi bir korku mermisi. Gerçek bir hayaldi.

Gerçek, asıl olan gerçek yani, o çam iğneleri idi, çarşaftaki topraktı, çıplak kolunun üstündeki taze çizikti.

Bağıracağım, sonrada çıldıracağım ve bir daha korkmama gerek kalmayacak...

«Louis?- Rachel yukarı çıkıyordu şimdi. «Louis, uyuya mı kaldın yoksa?»

O bir iki saniye içinde toparlamaya çalıştı Louis kendini, tıpkı Pascovv'un dispensere getirilmesinden sonra çıkan o kargaşalıkta olduğu gibi. Kazandı da sonunda. Durumu değiştiren şey karısının onu o halde görmemesi gerektiği düşüncesi idi. Ayakları toztoprak içinde, çam iğneleriyle kaplı, yere savrulmuş

örtünün altında çarşaf lar pis ve çamurlu.

«Uyandım,» diye neşeyle bağırdı. Farkında olmadan ısır dığı dili kanıyordu. Kafası allak bullaktı, içinde bir yerde, olaylardan uzak bir noktada, hep böyle çıl gınca şeylerin kendi başına gelip gelmediğini düşünüyordu. Yoksa herkes böyle miydi?

«Bir mi, iki mi? - Karısı ikinci ya da üçüncü basamakta durmuştu. Tanrıya şükürler olsun.

Louis ne dediğini düşünmeden, «iki,» dedi. «Rafadan olsun.»

«Tamam.» Karısı yeniden aşağıya indi.

Louis bir an rahatlamışcasına gözlerini kapattı, ama karanlıkta yalnızca Pascow'un gümüş

gözlerini görüyordu. Yeniden açıt gözlerini. Başka bir şey düşünmeden harekete geçti. Yatağın üstünden örtüleri çekip attı. Battaniyeler temizdi. İki çarşafı

— 75 —

çekip aldı, elinde yuvarlayıp koridora çıktı, çamaşır kapağında aşağı attı.

Koşa koşa banyoya girdi, yakıcı derecede sıcak suyun altında ayak ve dizleri ndeki çamuru yıkadı.

Şimdi az da olsa toparlamıştı kendini. Kurulanırken katillerin cinayet izlerinden kurtulduklarını

sandıklan zaman herhalde bu duyguyu paylaştıklarını düşündü. Gülmeye başladı. Hem kurulanıyor, hem de kahkahalarla gülüyordu. Kesemiyordu kahkahalarını.

«Hey, ne oluyor orada?» diye seslendi Rachel.

Hâlâ gülen Louis, »Aklıma bir şaka geldi!» diye bağırdı. Korkuyordu ama korku kahkahalarını

sona erdiremiyordu. Bur duvara çimentoyla yapıştırılmış taşlar kadar sert karnından yükseliyordu .kahkahaları. Çarşaflan çamaşır kapağında bodruma atmanın yapabileceği en iyi şey olduğunu düşündü. Bayan Dandridge haftada beş gün temizlik ve çamaşıra gelirdi. Rachel o çarşaflan tertemiz olana kadar göremeyecekti. Kadın belki ona çamurlu olduklarını söylerdi, ama Louis onun böyle bir şey yapacağını pek sanmıyordu. Kocasına Rachel'le Louis'iti vücut boyalan yerine çamur ve çam iğneleri kullanarak garip seks oyunları oynadıklarını söylemesi akla daha yakındı. Louis bunu düşününce daha çok gülmeye başladı.

Giyinirken gülmesi de sona ermişti artık, kendini biraz daha iyi hissediyordu şimdi. Bunun nasıl olabileceğini bilmiyordu ama öyleydi işte. Çıplak yatak dışında odada normal olmayan bir şey yoktu. Zehiri çıkarıp atmıştı. Belki de doğru sözcük «kanıt» ti ama zihninde zehir daha uygun düşünüyordu.

Belki de insanların açıklanamayan şeyler karşısında yaptıkları budur, diye düşündü. Belki de Batı dünyasındaki neden-sonuç ilişkisine girmeyen mantıkdışı şeyler karşısında bunu yaparlar.

Belki de insan zihni bir sabah arka avlusu üzerinde uçarken gördüğü uçan daireyle böyle başa çıkardı. Kurbağa yağmu-ruyla. Gece yansı yatağın altından çıkıp ayağını gıdıklayan elle.

Ağlama yada gülme nöbeti... karşındaki kendi bütünlüğünü bozmayacağına göre, bir böbrek taşıymış gibi parçalamadan kurtulurdun korkudan.

Gage yüksek iskemlesinde yemek yemeye çalışıyor, çevresini kakaoyla boyuyordu.

— 76 —

Bachel yumurta ve kahveyle mutfağın kapısında göründü. «O kadar komik ne vardı, Lou?

Keçileri kaçırmış gibi gülüyordun yukarda. Korkmadım desem yalan olur hani.»

Louis ne söyleyeceğini bilmeden açtı ağzını, sonunda bir hafta önce

köşebaşındaki dükkanda duyduğu bir espriyi anlattı.

Hikayeyi bitirdiğinde Rachel de gülüyordu, hatta Gage de.

Çok iyi. Kahramanımız bütün kanıtları yok etti artık, çamurlu çarşaf ve banyodaki o çılgın kahkaha. Kahramanımı^, güne nonmaliyet havasını tam olarak vermek için şimdi de sabah gazetesini okuyacak ya da en azından bir göz atacak.

Louis gazeteyi açtı.

Evet, işte hepsi bu kadar, dercesine bir ferahlama duydu içinde. Bir taş gibi çıkarır atarsın vücudundan, o işde orada biter... tâ ki, bir kamp ateşi başında arkadaşlarıyla çene çalarken söz dönüp dolaşıp açıklanamayan olaylara gelip dayanana kadar. Kamp ateşi başında konuşmak kolaydır çünkü.

Yumurtalarını yedi. Rachel'le Gage'i öptü. Merdivenin başındaki beyaz boyalı çamaşır dolabına ancak kapıdan çıkarken şöyle bir baktı. Her şey yolundaydı. Yine şahane bir sabah vardı

dışarda. Bu yaz sonu günleri hiç bitmeyecek gibi görünüyordu. Arabayı garajdan çıkarırken patikaya şöyle bir baktı, ama orada da her şey yerli yerindeydi. Kılı bile kıpırdamamıştı. Taş

gibi çıkarıp atardın, hepsi bu.

On mil gidene kadar her şey gerçekten iyiydi, ondan sonra öyle bir titreme başladı ki, arabayı

daha fazla süremeyip Sing' m Çin lokantasının sabahleyin boş olan park yerine çekmek zorunda kaldı. Lokanta Pasco\w'un cesedinin götürülmüş olacağı Doğu Maine Sağlık Merkezinin pek uzağında sayılmazdı. Vic Pascow bir daha raoo goo gai pan yiyemeyecekti, hah ha ha!

Titremeler güçsüz düşürüyordu vücudunu. Louis çaresizdi, dehşet içindeydi, bu parlak güneş

altında doğaüstü herhangi bir şeyden değil de, aklını kaybetmek üzere olduğundan korkuyordu. Sanki upuzun ve görünmez bir tel bükülüyordu

kafasının içinde.

«Yeter, lütfen yeter,» diye mırıldandı.

El yordamıyla radyoyu bulup açtı, Joan Baez'in elmaslar ve pastan söz eden tatlı, serin sesi az sonra yaıştırmıştı kendisini, yola devam edecek gücü bulurdu artık.

— 77 —

Sağlık Merkezine gelince Charlton'a bir merhaba deyip görünüşünün berbat olduğunu düşünerek doğruca tuvalete daldı. Öyle bir şey yoktu aslında. Gözlerinin altı biraz çökmüştü

ama Rachel bile bunun farkına varmamıştı. Yüzünü soğuk suyla yıkadı, kurulandı, saçlarını

tarayıp odasına gitti.

Steve Masterton'la Hintli doktor Surrendra Hardu odada bir yandan kahve içiyorlar, bir yandan dosyaları gözden geçiriyorlardı.

«Günaydın, Lou,» dedi Steve.

«Günaydın.»•

«Umalım da dünkü gibi bir sabah olmasın,» dedi Hardu

«Dün sen eğlenceyi kaçırdın.»

Masterton sıırttı. «Surrendra gece epey eğlenmiş, Anlatsa-na, Surrendra.»

Hardu gözlüğünü parlatırken gülümsedi. «Sabaha karşı birde iki genç hanım arkadaşlarını

getirdiler. Kız üniversiteye dönüşünü kutlamış, iyice sarhoştı. Kalçası fena kesilmiş. En az dört dikiş atacağımı ama iz kalmayacağını söyledim. Dik. dedi kız, ben de şöyle eğilip dikmeye başladım... -

Hardu hayali bir kalça üzerine eğilip nasıl diktiğini gösterdi. Louis arkadan ne geleceğini tahmin ederek sıntmaya başlamıştı.

«Dikişleri atarken birden başıma kusmaz mı!»

Masterton güldü. Louis de. Hardu sanki binlerce yaşamında binlerce kez başına aynı şey gelmiş

gibi sakindi.

Kahkahalar sona erince Louis, «Surrendra, ne zamandan beri nöbettesin?» diye sordu.

«Gece yarısından beri. Gidiyordum zaten. Bir merhaba demek için kaldım.»

«Merhaba öyleyse.» Louis adamın ufak tefek, kahverengi elini sıktı. «Şimdi eve git de uyu biraz.»

«Dosyalar bitmek üzere,» diye atıldı. Masterton, «Şükürler olsun ilahisini oku, Surrendra.-

«Ben sizin gibi Hıristiyan değilim.»

«öyleyse 'Hazır Karma' falan gibi bir şeyin nakaratını söyle.»

«İkinizin de şansı açık olsun,» diye gülümseyerek çıktı odadan Hardu. •

Louis'le Steve Masterton bir an adamın ardından baktılar, sonra birbirlerine döndüler. İkisi de aynı anda gülmeye başladılar. Louis hiç bu kadar içten ve normal gülmemişti.

«Bari şu dosyayı bitirelim,» dedi Steve. «Bugün esrar satıcılarına hoş geldiniz deme günümüzdür.»

Louis başını salladı. İlaç satanların ilki saat onda gelecekti -Bir öğüt vereyim, patronum,» dedi Steve. -Sizin Chicago'da bu heriflerin nasıl çalıştığını bilmem, ama burada adamı bedava tatile göndermekten Bangor'da bedava bowling oyunlarına kadar her yere götürürler. Bir tanesi bana o şişirilen insan boyu seks bebeklerinden vermeye kalkışmıştı. Bana! Üstelik yalnızca asistanım

burada! Bunlar insana ilaç satamazlarsa kullanmaya alıştırdılar yani.»

«Senin yerinde olsaydım bebeği alırdım.»

«Kızıl saçlıydı, tipim değil.»

«Surrendra'nın dediği gibi düne benzemesin de...- dedi Louis.

18

Upjohn ilaç firmasının temsilcisi saat tam onda gelmeyince Louis adamı beklemekten vazgeçip idareye telefon etti Karşısına çıkan Bayan Stapleton diye biri, Victdr Pascovv'un kayıtlarının bir kopyasını hemen göndereceğini söyledi. Louis telefonu kapatırken Upjohn'un temsilcisi de gelmişti. Adam Louis'e hiçbir şey vermeye çalışmadı, yalnızca Nev England'ın Patriots takımının maçlarına indirimli mevsimlik bilet isteyip istemediğini sordu.

••tstemem," dedi Louis.

-Ben de isteyeceğini sanmamıştım zaten,» diyen adam çıkıp gitti.

Louis öğleyin Ayı İni'ne gidip bir balıklı sandviçle bir koka-kola aldı. Yemeğini odasında, Pascow'un kayıtlarını incelerken yedi. Onunla Hayvan Mezarlığının olduğu Kuzey Ludlov arasında bir ilişki arıyordu... böylesine korkunç bir olay için akla yat-

-78-

— 79 —kın bir açıklama olmalıydı. Belki de genç Ludlow'luydu, hatt orada bir kedisi ya da köpeği gömülüydü.

Aradığı bağlantıyı bulamadı. Pascow, New Jersey eyaleti-" nin Bergenfield kentindendi, üniversiteye elektrik mühendisliği öğrenimi için gelmişti. Louis önündeki birkaç sayfa yazıda kendisiyle içerde ölen genç adam arasında da hiçbir bağ olmadığını açıkça görüyordu.

Kokakolasını içti, kamıştan gelen son yudumu da bitirdikte! sonra çöplerini sepete attı. Hafif ama iştahlı yemişti. Duygularında doğal olmayan bir şey yoktu. Şimdi hele. Titreme nöbeti bir daha gelmemişi, şu anda o sabah

duyduğu dehşet bile önemsiz, düşsel, kötü bir şaka gibi görünüyordu.

Bir süre düşündükten sonra omuzlarını silkip telefonu açarak Doğu Maine Sağlık Merkezinin numarasını çevirdi, morgu bağlamalarını istedi.

Karşısına çıkan patoloji memuruna kendini tanıttıktan sonra, «Orada bizim öğrencilerden biri var, Victor Pascow...» dedi.

«Artık yok,» dedi karşı taraftaki ses. «Gitti.»

Louis'in boğazı sıkılıyor gibi oldu. Güçlkle, «Ne?» dedi.

«Dün gece geç vakit cesedi uçakla ailesine gönderildi. Brookings Smith Cenaze İşlerinden biri gelip aldı. 109 uçuş sal yılı Delta uçağına koydular. Nereye gitti sanmıştınız? Dansa mı?4

«Hayır,» dedi Louis. «Değil elbette. Yalnızca...» Yalnızca ne? Ne diye kovalıyordu bu işin arkasını. Aklı başında bir nej denle bunu üstelemek olanaksızdı. Ardı bırakılmalıydı, defter den silinmeliydi, unutulmalıydı. Bunun aksr bir sürü gereksiz sı-| kınlıydı. «Pek çabuk gibi geldi de,» diye tamamladı sözünü.

«Dün öğleden sonra otopsi yapıldı...» Yine kâğıt hışırtıları.! «Saat üçü yirmi geçe. Dr.

Rynzwyck. Babası o sırada tüm gerekli işlemleri tamamlamıştı. Cesedin sabah saat ikide Newark'a| vardığını tahmin ederim.»

«Eh, madem öyle...»

«Nakliyecilerden biri işi karıştırıp adamı başka yere gönder-S memişse.» dedi memur.

«Delta'yla değilse de başkalarıyla bir-] kaç kez başımıza geldi bu. Delta iyidir.»

«Teşekkür ederim...»

«isterseniz size Dr. Rynzwyck'in numarasını vereyim, ama | genellikle sabahlan

Orono'da golf oynar.»

— 80 —

«Önemi yok,» dedi Louis.

Telefonu kapattı. Bu iş de burada bitsin, diye düşündü. Sen o çılgın rüya mı her neyse onu görürken, Pascow'un cesedi .Bergenfield'de bir cenaze levazunatçısımdaydı herhalde. Bu iş

biter artık burada, bitsin artık burada.

O öğleden sonra arabayla eve dönerken yatağın ayakucundaki çamurlara bulduğu bir açıklama sonunda içini rahat ettirmişti.

Gece uykusunda yürümüş olmalıydı. İşinin ilk gününde bir öğrencinin ağır yaralanmasının, sonra da kendi dispanserinde ölmesinin beklenilmezliği uykuda gezmesi sonucunu doğurmuş

olmalıydı.

Her şey açıklanıyordu böylece. Rüya gerçek gibi görünmüştü, çünkü bazı bölümleri gerçektir, ayağının altında kilimin düğümlerini hissetmesi, kırağı ve kolunu çizen kuru dal. Pascow' un neden kapalı kapıdan geçebildiği ve kendisinin geçemediği de böylece açıklanmış oluyordu.

Bir resim belirdi gözlerinin önünde... Rachel bir gece önce merdivenlerden inerken, kendisini uykusunda dışarı çıkmaya çalışırken görüyor. Gülümsemekten kendini alamadı Louis. Karısının ödü kopardı kuşkusuz.

Uykuda gezme varsayımını bir kere kabul edince şimdi rüyayı yaratan nedenleri daha iyi anlayabiliyordu. Hayvan Mezarlığı başka bir gerginlik anıyla ilişkili olduğundan gitmişti oraya.

Orası karısıyla arasında ciddi bir tartışmaya neden olmuştu; ayrıca artan bir heyecanla, kızımın ölüm fikriyle ilk karşılaşması, diye düşündü. Dün gece yattığında kendi bilinçaltı da ölümle uğraşıyor olmalıydı.

fyi ki, bir şey olmadan dönmüşüm eve, dönüşümü hatırlamıyorum bile.

Otomatik pilota bağlanmışım herhalde.

İyi ki, öyle olmuştu. Sabahleyin Keri Smucky'nin mezarı başında uyanmak iyi olmazdı. Hiç

kuşkusuz Rachel gibi o da donuna ederdi böyle bir durumda.

Ama artık hepsi geride kalmıştı.

İyi ama Pascow'un ölürken söylediği sözler ne olacak? •diye sormaya çalıştı zihni ama Louis hemen uzaklaştı o taraftan.

O akşam üzeri Rachel ütü yaparken, Ellie'yle Gage de aynı

— 81 —

Hayvan MeMrılıjı — F: 6

koltuğa oturmuş Muppet Show'u seyrediyorlardı. Louis biraz hava almak için yürüyüşe çıkacağını söyledi.

Bachel ütüsünden başını kaldırmadan, -Gage'i yatırmama yardım edecek misin?» diye sordu. -

Sen evdeyken gürültü çıkarmadan yattığını bilirsin.»

«Dönerim.»

-Nereye gidiyorsun, baba?- diye sordu Ellie. Gözlerini ekrandan ayırmamıştı. Kermit Bayan Piggy'den esaslı bir yumruk yemek üzereydi.

- Biraz dışarı çıkıyorum, kızım.»

-Peki.»

Louis arka kapıdan çıktı.

On beş dakika sonra Hayvan Mezarlığında çevresine bakarken kısa bir süre önce orada bulunduğunu hissediyordu. O-rada bulunduğu kuşkusuzdu. Kedi

Smucky'nin anısına dikilmiş

işaret tahtası devrilmişti. Pasco'un hayali kendisine yaklaştığında yapmıştı bunu. Rüyanın hatırlayamadığı sonlarına doğru, Louis farkında olmadan tahtayı doğrultup ağaç yığınınına doğru yürüdü.

Bu yığını sevmiyordu. Bu ölü ağaçlar ve havanın etkisiyle beyazlaşmış kuru dalların kemik yığınınına dönüşmesi anısı hâlâ tüylerini ürpertiyordu. Kendini zorlayıp birine dokundu. Kuru dal bir an dengede durdu, sonra yığının kenanna çarpıp yere yuvarlandı. Louis dal ayakkabısına değmesin diye bir adım geri çekildi.

Ağaç yığınınının önce soluna, sonra sağma doğru yürüdü. Her iki yanda da çalılıklar öylesine sıkı

ki, geçmek olanaksızdı. Öyle elle falan iki yana itilip geçilecek bir yer değildi. Eğer aklın başındaysa böyle bir şeye kalkışmazdın. Yere yakın yerlerde zehirli sarmaşık yığınları vardı.

Louis bazı insanların zehire bağı-şıklı olduklarını söylediklerini duymuştu ama böyle birine daha rastlamış değildi. Onların gerisinde de hayatında gördüğü en iri dikenler vardı.

Louis ağaç yığınınının ortasına döndü yine. Ellerini blucininin arka ceplerine sokup yığına baktı.

Buna tırmanacak değilsin herhalde?

Hiç niyetim yok, patron. Böyle bir şeye neden kalkışayım ki?

— 82 —

Aferin. Bir an için ödümü patlattın. Lou. Kendi dispanserine kink bilekle gitmek için bundan iyisi olamaz doğrusu. Öyle! Hava da kararmaya başladı.

Kendini artık iyice toplamış olan Louis ağaç yığınınına tırmanmaya başladı.

Yansına çıktığı anda ayaklarının altında belirli bir çatırtı duyuldu.

Yuvarla kemikleri, doktor.

Yığın bir daha çatırdadığmdâ Louis gerisin geri dönmeye başladı. Gömleğinin etekleri pantolonundan dışarı çıkmıştı.

Herhangi bir olayla karşılaşmadan yere inip üstünü başını silkeledi. Evin yolunun- başlangıcı

olan patikaya kadar yürüdü. Evine, yatmadan önce kendisinden bir hikâye isteyecek çocuklarına, zampara olarak son gününü yaşayan Church'e, çocuklar yattıktan sonra mutfakta karısıyla oturup çay içmeye dönüyordu.

Oradan ayrılmadan önce açıklığa son bir kez baktı. Yeş'l sessizlik kendisini büyülemiş gibiydi.

Yerden yükselen sisin u-zantıları mezartaşlarının çevrelerine dolanıyordu. Butun o ortak merkezli daireler... sanki Kuzey Ludlow'un kuşaklar boyu süregelen o çocuk elleri hiç farkında olmadan Stonehenge'in bir modelini yapmışlar gibi.

Louis, hepsi bu mu ama?

Ayaklarının altındaki çatırtı sinirlerini bozmadan önce ağaç yığınının öte tarafına bir göz atabilmişti. Orada da bir patikanın olduğuna yemin edebilirdi. Ormanın derinliklerine doğru giden bir patika.

Seni ilgilendirmez bu. Louis. Bu işin peşini bırakmalısın artık.

Pekâlâ patron.

Louis dönüp evine doğru yürüdü.

O gece Rachel yattıktan sonra Louis bir saat daha yatmayıp n ıceden okumuş olduğu tıp dergilerini bir daha gözden geçir-Yatmak, uyumak düşüncesinin kendisini huzursuz ettiği gerçeğini kabul etmiyordu bir türlü. Daha önce uykuda gezme diye bir derdi olmamıştı, bunun bir kerelik bir olay olup olmadığını

— 83 —da bilemiyordu... bir daha olana ya da olmayana kadar anlayamazdı bunu.

Rachel'in yataktan kalktığını duydu. «Lou, gelmiyor musun, sevgilim?» diye seslendi kansı.

«Geliyorum.» Louis çalışma masasının lambasını söndürüp ayağa kalktı.

O gece makineyi kapatmak yedi dakikadan uzun sürdü. Rachel'in yanı başındaki derin, sakin soluklarını dinlerken Vic-tor Pasccnv'un hayali daha az düşsel gibiydi. Gözlerini kapattığı anda kapının gürültüyle açıldığını duyuyordu. Ve şeref konuğu Victor Pascow karşısındaydı, fırlak köprücük kemiği, soluk teni ve koşu şortuyla.

Louis birden Hayvan Mezarlığında uyanmanın nasıl olduğunu düşünerek kayıp kayıp dalıyordu uykuya. O kaba daireleri görmek, geri yürümek, uyanık olarak ağaçlar arasında gerisin geri yürümek. Bunları düşünüyor ve hemen uyanıyordu sonra.

Sonunda uyuduğunda saat gece yansını geçmişti. Hiç rüya görmedi o gece. Sabah saat yedi buçukta pencereye vuran yağmurun sesiyle uyandı. Korkuyla açtı örtüyü. Çarşaf tertemizdi.

Ayaklan da öyle.

Louis duş yaparken ıslık çaldığını farketti.

19

Rachel, Winston ChurchiH'i veterinere götürürken Gâge'i Bayan Dandridge'e bırakmıştı. O gece Ellie saat on bire kadar uyumadı, Church yanında olmadan uyuyamadığını söylüyor, durmadan su istiyordu. Louis sonunda yatağı ıslatacağını söyleyerek başka su getirmede. Bunun üzerine kız öylesine bir ağlama nöbetine tutuldu ki, Louis'le Rachel kaşlarını kaldırarak birbirlerine baktılar.

«Church için korkuyor,» dedi Rachel. «Bırak bu işin altından kendisi kalsın, Lou.»

«Umanm uzun süre böyle bağırılmaz.»

___ AA ___

Ellie'nin kısık, öfkeli çılgınlık az sonra iniltilere mırıldanmalara dönüşmüştü. Sonunda sessizlik çöktü eve. Louis yukan çıkınca kızın yerde, Church'ün içinde yatmaya tenezzül etmediği kedi yatağını kucaklamış bir halde uyuyakaldığını gördü.

Kızı kaldırıp yatağına yatırdı, terli yüzünden geri itti saçlarını, hafifçe öptü. Birden akhna bir şey gelmişti. Rachel'in çalışma odası olan küçük odaya gitti, bir kâğıdın üzerine büyük harflerle YARIN DÖNECEĞİM, SEVGİLER, CHURCH diye yazıp kâğıdı kedi yatağının içine yerleştirdi.

Sonra yatak odalarına girdi. Rachel'le seviştiler, birbirlerinin kollan arasında uyuya-kaldılar.

Church eve Louis'in işe girdiğinin haftasonu olan cuma günü döndü. Ellie kediye kendi harçlığından biriktirdiği parayl» kedi maması aldı, bir keresinde dokunmaya kalktı diye az daha Gage'i de tokatlayacaktı. Gage ana babası payladığında ağlamasına benzemeyen bir sesle ağlamaya başladı bunun üzerine, Ellie'den azar işitmek Tanndan azar işitmek gibi bir şeydi çocuk için.

Church'e bakınca üzülüyordu Louis. Saçma bir şeydi bu belki, ama duygulan değişmiyordu işte.

Church'ün o eski hırçınlığından eser kalmamıştı. Artık bir kovboy bozuntusu gibi yürümüyordu, şimdi iyileşme halinde olan biri gibi ağır, dikkatli adımlar atıyordu. Ellie'nin elinden yemek bile yiyordu. Dışan, hatta garaja bile gitmek istemiyor gibiydi. Değişmişti. Belki de değişmesi onun iyiliğineydi.

Ne Rachel, ne de Ellie hayvandaki bu değişimi farketmiş görü nmüyorlardı.

20

Pastırma yazı da gelip geçti. Ağaçlar birden renklendiler, onra yapraklar sarardı. Ekim ortalarında yağın soğuk bir yağmurdan sonra yapraklar döküldü. Ellie eve okulda yaptığı Hort-

— 85 —lak Gecesi süsleriyle gelmeye başladı. Gage'e Başsız Ath öyküsünü anlattı. Rachel ise oğlunun o akşam duyduğu öyküyü kendi diliyle %nlatmaya

çalışmasına kahkahalarla güldü. O sonbahar çok keyifliydi hepsi için.

Louis'in üniversitedeki işi de yorucu ama zevkli bir uyuma kavuşmuştu. Hastalan muayene ediyor, üniversite konseyi toplantılarına katılıyor, öğrenci gazetesine mektuplar yazıyor, üniversiteli kızların korkusuzca ve çekinmeden dispanserde zührevi hastalıklarına çareler bulabileceklerini bildiriyor, öğrencileri o yıl yeniden başgöstermesi beklenen grip salgınına karşı

aşılınmaları için uyarıyordu. Toplantılara katılıyor, başkanlık da ediyordu. Ekimin ikinci haftası

New England'da bir konferansa katıldı ve öğrenci tedavisinin hukuksal yönleri hakkında bir de bildiri sundu. Bildirisinde Victor Pascow'dan «Henry Montez» takma adıyla söz etmişti. Bildiri yaygın bir ilgi gördü. Louis bir sonraki akademik yıl için dispanser bütçesi üzerinde çalışmaya başladı.

Akşamları da bir düzene girmişti artık; yemekten sonra çocuklarla oyun, daha sonra da Jud Crandall'la bir iki bira. Bayan Dandridge, çocuklara bakabilecekse Rachel de bazen kendisiyle geliyordu. O zaman Norma da katılıyordu aralarına, ama genellikle yalnızca kendisi ve Jud oturuyorlardı. Louis yaşlı adamı eski bir terlik kadar rahat buluyordu. Jud sanki kendisi yaşamış gibi üç yüzyıllık tarihini anlatıyordu Ludlow'un. Çok konuşuyor ama hiç saçmalamıyor, Louis'in de hiç canı sıkılmıyordu. Oysa Rachel'in pek çok kez elini ağzına götürüp gizlice esnediğini görmüştü.

Saat onda falan evine dönüyor, çoğunlukla da gece kansıyla sevişiyorlardı. Evliliklerinin ilk yılından beri bu kadar sık se-vişmemişlerdi, hele böylesine başarılı ve zevkli olarak, Rachel bunun artezyen kuyusundaki sudan ileri geldiğini söylüyor, Louis ise Maine havasına bağlıyordu.

Güz sömestrinin ilk günü meydana gelen Victor Pascovr olayı hem öğrencilerin, hem de Louis'in kafasından silinmeye yüz tutmuştu. Hiç kuşkusuz Pasco\v'un ailesi hâlâ yas içindeydi.

Louis, Pascovv'un babasıyla telefonda konuşmuştu, adam Louis' in elinden gelen her şeyi yaptığını duymak istemiş, Louis de herkesin elinden geleni yaptığı konusunda adama güvence ver-

— 86 — inişti. Karışıklığı, halının üstündeki lekeyi, oğlunun dispanser» getirildiği anda artık ölmüş

sayıldığını anlatmamıştı adama. Bunlar, Louis'in hiç unutamayacağı şeylerdi. Ancak bir kaza kurbanı olduğu kişiler için Pascow artık yalnızca bir anıydı.

Louis rüyayı ve uykuda yürümesini hâlâ anımsıyordu, ama şimdi bu sanki bir başkasının başından geçmiş ya da televizyonla seyretmiş olduğu bir olay gibi geliyordu kendisine.

Chicago' Ja altı yıl önce bir kere gittiği orospu gibi. İkisi de önemsizdi, yankı odasında çıkanları

sesler gibi.

Ölüm halinde Pascovr'un söylediği ya da söylemediği şeyle-riyse hiç düşünmüyordu.

Hortlak gecesini don vardı. Louis'le Ellie komşu ziyaretine Crandall'lardan başladılar Ellie hortlak gibi sesler çıkarıp, Nor-ma'nın mutfağında süpürgesiyle gezinir gibi yaptı. «Ne kadar güzel, değil mi, Jud?» dedi Norma.

Aynı fikirde olan Jud bir sigara yaktı. «Gage nerede, Louis? Onu da giydirip getirirsin sanmıştım.»

Gerçekten Gage'i de getirmeyi düşünmüşlerdi. Hele Rachel' le Bayan Dandridge oğlan için oturmuşlar, güzel bir böcek elbisesi dikmişler, askılardan da duyargalarını yapmışlardı. Ancak Gage üşütmüştü, Louis oğlanın göğsünü dinlemiş, dışarda havanın soğuk olduğunu görünce de dışarı çıkmasına izin vermemişti. Düşünceliğime uğramıştı Rachel. ama itiraz etmemişti.

Ellie, Gage'e kendi şekerlerinden vereceğini söylemişti. Kardeşinin hastalığına duyduğu üzüntünün böylesine abartılmış olması karşısında Louis onun yalnız kaldığına pekâlâ sevinmiş

olduğunu düşünmüştü. Böylece gecenin yıldızı kendisi olacaktı.

Ölümcül hastalar için kullanılan bir ses tonuyla, «Zavallı Gage,» demişti kız. Kaçırdıklarının farkında olmayan Gage ise yanında uyuklayan Church'le

birlikte televizyon seyrediyordu.

Oğlan fazla bir ilgi duymadan, «Ellie, cadı,» demiş ve televizyona dönmüştü yine.

«Zavallı Gage,» dedi bir daha Ellie. Louis timsahların gözyaşlarını düşünerek gülümsedi. Ellie babasının elini yakalayıp çekti. «Haydi gidelim baba. Haydi gidelim, gidelim.»

«Gage biraz üşütmüş,» dedi Louis.

•Çok yazık,» dedi Norma. «Gelecek yıl daha çok anlar ney-

— 87 —se. Çantayı uzat bakalım, Ellie... Eyvah!»

Kadın masanın üstündeki tabaktan bir elmayla bir çikolata almıştı, ama ikisi de kayıp düşmüştü

elinin arasından. Louls kadının elinin ne kadar pençeyi andırıldığını düşündü. Eğilip yerde yuvarlanan elmayı aldı. Jud da çikolatayı abp Ellie'nin çantasına koydu.

«Şekerim, dur bir başkasını vereyim,» dedi Norma. «Zedelen mistir o.»

«Yok canım.» Louis elmayı Ellie'nin çantasına sokmaya çalışırken, Ellie bir adım gerileyip çantasını kapattı.

Babası sanki aklını kaçırmış gibi bakıyordu. «Zedelenmiş elma istemem, baba. Kahverengi lekeler... ööö!»

«Ellie, terbiyesizlik ediyorsun.»

•Gerçeği söyledi diye kızı azarlama, Louis,» dedi Norma. «Yalnız çocuklar söylerler su katılmamış gerçeği. O yüzden çocukturlar ya.»

«Teşekkür ederim, Bayan Crandall.» Ellie öç alırcasma baktı babasına.

«Afiyet olsun, yavrum»

Jud baba kızını kapıya kadar geçirdi. Eve doğru iki küçük hortlak geliyordu. Ellie ikisinin de okuldan arkadaşından olduğunu anladı, çocukları mutfağa götürdü. Jud'la Louis bir an kapı

önünde yalnız kalmışlardı.

«Romatizmaları berbat,» dedi Louis.

Jud başını sallayıp sigarasının külünü silkti. «öyle. Her sonbahar ve kış biraz daha kötüleşiyor, ama bu kez gerçekten çok berbat.»

-Doktor ne diyor?»

«Hiç. Norma kendisine gitmediği için hiçbir şey söyleyemiyor.»

«Ne? Neden?»

Jud küçük hortlakları bekleyen steysin vagonun ışıklarında çok çaresiz görünüyordu. «Sana daha uygun bir zamanda sormak isterdim, Louis. Ama dostlar arasında pek merasime gerek yok sanırım. Onu bir muayene eder misin?»

Mutfaktan iki hortlağın garip sesleri, Ellie'nin kahkaha geliyordu. Her şey Hortlaklar Gecesine pek uygundu.

«Norma'nın başka nesi var, Jud? Başka bir şeyden mi korkuyor yoksa?»

«Göğsündeki ağrılardan şikayet ediyor,» dedi Jud alçak bir sesle. «Dr. Weynbridge'e gitmiyor artık. Biraz endişelenmeye başladım ben de.»

«Norma da endişeleniyor mu?»

Jud bir an duraksadı. «Korkuyor sanırım. O yüzden gitmiyor doktora. Çok eski arkadaşlarından biri olan Betty Casio geçen ay Sağlık Merkezinde öldü. Kanseri. Norma'yla aynı yastaydılar.

O yüzden korkuyor.»

«Onu seve seve muayene ederim,» dedi Louis.

«Teşekkürler, Louis. Bir gece yakalayıp üstüne çullanırsak, sanırım...»

Jud birden susup başım yana çevirdi. Louis'le göz göze geldiler.

Louis daha sonralan duygularının birbiri ardından nasü geldiğini hatırlayamayacaktı. Bunları

düşünmek bile başını döndürecekti. Anımsadığı tek şey, merakın yerini sanki kötü bir şey olmuş gibi bir duyguya bıraktığı oldu. O da Jud'ın gözlerinin içine baktı. Nasıl davranması

gerektiğini bilemiyordu.

«Hoooo.. hooo.» diye mutfaktaki hortlaklar bağırmaya başladılar. «Hooo... hoooo.» Birden hortlak sesi gerçek bir çığlığa dönüştü. «Oooooooooo!»

Hortlaklardan birinin çığlıkları duyuluyordu.

«Baba!» Ellie'nin sesi korku doluydu. «Baba Bayan Crau-dall düştü!»

«Tanmm!» Jud inliyor gibiydi.

,

Ellie koşa koşa çıktı dışarı. Süpürgesi elindeydi. Diğer iki çocuk da ağlayarak geldiler arkasından.

Jud seksen yaşında bir insandan beklenmeyecek bir çeviklikle geçti kapıdan. Karısına sesleniyordu. *

Louis ellerini Ellie'nin omuzlarına dayadı. «Burada kapı önünde bekle. Tamam mı, Ellie?»

«Baba, korkuyorum.»

iki hortlak annelerini çağıra çağıra koşup geçtiler yanlarından, ellerindeki şeker torbalan sallanıyordu.

Louis eve girip mutfığa koştu, geri dönmesi için arkasından seslenen Ellie'ye

aldırmadı.

Norma yerde, masanın yanı başında elmalar ve ikolatalar arasında yatıyordu. Yere düşerken eli anağa çarpmış olmalıy-

— 80 —di. Çanak da payreks bir uçan daire gibi yanı başındaydı. Jud karısının nabzını dinliyordu.

Gergin bir yüzle baktı Louis'e.

«Kenara ekil.» Louis ömeliırken bir elmaya bastı. Pantolonunun dizinde elmanın suyunu hissediyordu, mutfağı elma kokusu sardı birden.

İşte yeniden Pascow olayı, diye düşündü, ama düşünme-siyle birlikte kafasından uzaklaştıırıp atması bir oldu.

Norma'nın nabzı çok hafif atıyordu. Aşın aritmi, kalp krizi başlangıcı. Kadının elbisesini açınca san ipekli kombinezonu göründü. Louis kadının başını bir yana çevirip ilk yardım uygulamasına başladı.

«Jud, dinle beni.» Sol elin yan taraflyfca göğüs kafesinin üstüne doğru. Sağ el sol bileği tutup güç verecek. Sıkı bastır, ama yaşlı kemikleri de unutma, şimdilik paniğe gerek yok. Aman yaşlı

ciğerlerini ökertme.

«Buradayım,» dedi Jud.

«Ellie'yi al, karşıya geçin. Dikkat et ama, araba falan arpmasın. Rachel'e olanları anlat.

Çantamı versin. Çalışma odasındaki değil, yukan banyonun rafındaki. Rachel bilir. Bangor Sağlık Merkezini arayıp bir cankurtaran istesin.»

«Bucksport daha yakındır,» dedi Jud.

«Bangor'unki daha hızlıdır. Git haydi. Sen telefon etme, Rachel etsin. Çantayı hemen getir.»

Rachel buradaki durumu anlayınca zaten kendisi getirmez, diye düşündü

Jud gitti. Louis tel kapının çarptığını duydu. Şimdi Norma Crandall ve elma kokusuyla kalmıştı.

Oturma odasından yedi günde bir kurulan saatin tıkırtıları geliyordu.

Norma birden -uzun uzun soludu. Gözkapakları titredi. Louis ansızın buz gibi, korkunç bir kesinlikle karşı karşıya olduğunu hissetti.

Gözlerini açacak... Tanrım gözlerini açacak ve Hayran Mezarlığı hakkında konuşmaya başlayacak.

Ama kadın yalnızca tanımış gibi baktı Louis'in yüzüne, gözleri yine kapandı. Louis kendinden utanmıştı, bu saçma korku ona o kadar yabancı bir şeydi ki. Yine de içi rahatlamış, umutlanmıştı. Kadının gözlerinden hafif bir ağrı seziliyordu, ama şiddetli bir ıstırap yoktu. Ciddi bir kriz olmadığını düşündü.

— 90 —

Louis soluk solumaydı şimdi. Yapay solunum yaptırmayı ancak televizyon dizilerindeki kahramanlar kolay becerirlerdi. Göğüs masajı insanın tüm gücünü alıp götürürdü, yarı bütün gün sırtı ve omuzları ağrayacaktı.

«Yardım edebilir miyim?»

Louis arkasına baktı. Kapının önünde pantolonlu, kahverengi kazaklı bir kadın duruyordu.

Yumruğunu göğsüne bastırmıştı. Hortlak çocukların anası, diye düşündü Louis.

«Hayır,» dedi. Sonra, «Evet lütfen,» dedi. «Bir bez ıslatın, sıkıp alnına koyun.»

Kadın bezi ıslatmaya koştu. Norma'nın gözleri yine açılmıştı.

«Louis, düştüm,» diye fısıldadı. «Bayıldım galiba.»

«Kalbinde bir Şey oldu. Çok ciddi görünmüyor. Şimdi sakin-leş ve konuşma. Norma.»

Louis bir an dinlenip yeniden kadının nabzına baktı. Çok hızlı atıyordu. Mors Őifresi verir gibiydi, kalbi bir süre normal atıyor, ardından pek fibrilasyon denemeyecek ama yine de epey hızlı derecede atıyordu. Sonra yine normale dönüyordu. Pek iyi bir Şey değildi bu, ama yine de kardiyak aritmisinden daha iyiydi.

Kadın bezi getirip Norma'mn alnına koydu. Kararsızca geri çekildi sonra. Jud, Louis'in çantasını

getirdi.

«Ne oldu, Louis?»

«Düzelecek.» Louis, Jud'a bakıyor ama aslında Norma'yUı konuşuyordu.

«Cankurtaran geliyor mu?»

-Kann telefon ediyor, beklemeden geldim ben.»

«Olmaz... hastane...» dedi Norma.

«Hastaneye gideceksin,» dedi Louis. «Beş günlük kontrol, ilaç ve sonra da eve dönüp yatacaksın, Norma. Ağzını açacak olursan o elmaların tümünü yediririm ha!»

Kadın hafifçe gülümsedi, gözlerini kapadı.

Louis çantasını açtı, Isodil Şişesini çıkarıp içinden minicik bir hap aldı. Şişeyi kapatıp hapyı

parmaklan arasında yuvarladı.

«Norma, beni duyuyor musun?»

-Evet.»

«Ağzını açmanı istiyorum. Dilinin altına bir hap koyacağım. Küçük bir hap. Eriyene kadar orada kalmasını istiyorum. Tadı biraz acıdır ama aldırma. Tamam mı?»

-91-

Kadın ağzını açtı.' Bayat takma diş kokusu yayıldı ağzından. Louis orada, mutfakta elmalar ve şekerler arasında yatan kadına karşı büyük bir acıma duydu içinde. Bir zamanlar onun da on yedi yaşında olduğunu, mahallenin bütün erkeklerinin memelerini gözlediklerini, kendi dişlerine sahip olduğunu, gömleğinin altındaki kalbinin küçük bir sağlam motor olduğunu düşündü.

Kadın diliyle örttü hapi, yüzünü buruşturdu. Hap biraz acıydı. Hep öyle olurdu. Ama Norma yardım edilemeyecek durumda bir Victor Pasco\ v değildi. Norma'nın yaşayıp yeni yeni şeylere göğüs gereceğini düşünüyordu. Kadının eli havaya kalkıp bir şeyler arandı, Jud karısının elini tuttu.

Louis ayağa kalktı, yere düşen çanağı bulup elmaları ve şekerleri içine doldurdu. Kendisini yolun aşağısındaki evden Bayan Buddinger diye tanıştıran kadın da ona yardım etti, sonra -

çocuklarının arabada beklediklerini, gitmesi gerektiğini söyledi.

«Yardımaınıza teşekkür ederim, Bayan Buddinger.»

«Ben bir şey yapmadım ki,» dedi kadın. -Ama bu gece yatarken burada olduğunuz için Tanrıya şükredeceğim, Doktor Creed.»

Louis utanmış bir tavırla elini salladı.

«Ben de,» dedi Jud. Louis'in gözlerinin içine bakıyordu. Kendini toparlamıştı artık. Bir anlık karışıklık ve korkusu geçmişti. «Sana borçluyum şimdi, Louis.»

«Bırak şimdi bunları.- Louis kapıdan çıkmakta olan kadına el salladı. Kadın da gülümseyerek salladı elini. Louis bulduğu bir elmayı ısırıldı. Elma öylesine tatlıydı ki... birden tad hücreleri harekete geçtiler. Ru gece bir tane kazandın, Lou, diye düşündü. Zevkle ısırıldı elmasını.

Açlıktan ölüyordu.

«Borç borçtur,» dedi Jud. «Sen de bir şey isteyince önce bana geleceksin, Louis.»

-ulur,» dedi Louis. «Gelirim.»

Bangor Sağlık Merkezinin cankurtaranı yirmi dakika sonra geldi. Louis, Norma'nın arabaya yerleştirilmesine dikkat ederken, Rachel'in oturma odasının penceresinden kendisine baktığını

gördü. Elini salladı karısına, Rachel de el salladı.

Louis'le Jud giden cankurtaranın ardından baktılar. Aracın

— 92 —

ışıklan yanıp .sönüyor, sireni çalmıyordu.

«Eh, ben de hastaneye gideyim.» dedi Jud.

•Bu akşam onu görmene izin vermezler sanırım, Jud. Bir elektrokardiyogram çekerler, sonra da yoğun bakıma yatırılırlar, tik on iki saat ziyaretçi sokmazlar yanına.»

«İyileşecek mi dersin, Louis? Gerçekten iyileşecek mi?»

Louis omuzlarını silkti. «Bunu kimse garanti edemez. Bir kalp kriziydi geçirdiği. Ama yine de iyileşecek sanırım. Hele şimdi ilaca başlayacağı için eskisinden iyi de olabilir.»

«Eh,» diyen Jud bir sigara yaktı.

Louis gülümseyerek saatine baktı. Henüz sekize on kala olduğunu görünce şaşırıldı birden. Oysa kendisine çok geçmiş gibi gelmişti.

«Jud gidip Ellie'ye yardım etmek istiyorum.»

«Öyle ya. Toplayabildiği kadar şeker toplamasını söyle ona.»

«Olur.»

Louis eve döndüğünde Ellie'nin üstünde hâlâ, cadı giysileri vardı. Rachel kıza geceliğini giydirmeye çalışmıştı, ama Ellie kalp kriziyle yanda kesilen oyununa devam olasılığım aklımdan silmediği için üstündekileri çıkarmamakta diremişti. Louis ona paltosunu giymesini söylediği zaman kız sevincinden zıpladı.

«Kız için çok geç olacak ama, Louis.»

«Arabayı alınız. Haydi haydi, Rachel, biliyorsun bir aydır bu geceyi bekliyor.-'

«Eh...» Kansı gülümsedi. Ellie annesinin yüzünü görünce bir sevinç çığılığı daha kopardı.

Gardroba koştu. «Norma iyi mi?»

«Sanırım.» Kendini iyi hissediyordu Louis. Yorgun ama iyi. «Küçük bir krizdi. Bundan sonra çok dikkatli olması gerekecek ama, insan yetmiş beş yaşına geldiğinde sıyrıla atlama günlerinin sona erdiğini anlamak artık.»

«İyi ki, sen oradaymışsın. Tanrının eli var bu işde sanki.»

«Talih diyelim.» Louis, Ellie'yi görünce gülümsedi. «Hazır mısın. Cadı Hazel?»

«Hazırım. Haydi... haydi... haydi!-

Yarım saat sonra yanm torba şekerle eve dönerlerken (Louis yeter deyince Ellie yanm ağızla itiraz etmişti, aslında o da

— 93 —

çok yorulmuştu, «Bayan Crandall'ın kalp krizi geçirmesine ben mi neden oldum?» diye kız sorunca Louis çok şaşırıldı. «Zedelenmiş elmayı almadım diye mi oldu?»

Louis çocukların böyle kör inançlara nasıl kapıldıklarını merak ederek baktı. Birden aklına Hayvan Mezarlığı ve o kaba daireler geldi. Kendine gülmek

istedi ama gülemedi.

«Hayır yavrum, sen o iki hortlakla içerdeyken...»

«Hortlak değildi onlar, Buddinger ikizleriydi.»

«İşte sen onlarla mutfaktayken Bay Crandall bana karısının göğsünde sancılan olduğunu anlatıyordu. Doğrusunu istersen, sen onun yaşamının kurtulmasına ya da hastalığının daha kötüye gitmesine engel oldun da diyebiliriz.»

Şimdi şaşırma sırası Ellie'ye gelmişti.

Louis başını salladı. «Bayan Crandall'ın doktora ihtiyacı vardı, balım. Ben de doktorum. Senin hortlak oyunların olmasaydı orada olmayabilirdim.»

Ellie uzun uzun düşündü bunu, başını salladı sonra. «Nasıl olsa ölecek ama,» dedi. «Kalp krizi geçiren insanlar genellikle ölürlər. Yaşarlarsa bile arkadan bir tane daha, bir tane daha geçirirler, sonunda da bummm!»

«Bu bilgece sözleri nerede öğrendiğini sorabilir miyim?»

Ellie omuzlarını silkti, bu hareketinin pek Louis'vari olması hoşuna gitmişti babasının.

Kız babasına en büyük güven belirtisini göstererek şeker torbasını taşımasına izin verdi. Louis onun davranışlarını düşünüyordu, Church'un öleceği düşüncesi kızı paniğe uğratmıştı. Ama yaşlı Norma Crandall'ın öleceği fikri... Ellie bunu kaçınılmaz bir şey olarak büyük bir sakinlikle kabul etmişti. Ne demişti? Bir daha, bir daha, sonra da bummm!

Mutfak boştu, Rachel'in yukardan ayak sesleri işitiliyordu. Lou's. Ellie'nin şekerlerini tezgâhın üstüne bıraktı, «İlle de öyle olması gerekmez, Ellie,» dedi. «Norma çok hafif bir kalp krizi geçirdi, ben de tedavisine hemen başlayabildim. Kalbinin pek hasar gördüğünü sanmam. O...»

«Biliyorum,» dedi Ellie neşeyle. «Ama kadın yaşlı, nasıl olsa yakında ölecek. Bay Crandall da.

Yatmadan önce bir elma yiyebilir miyim, baba?»

Louis düşünceli düşünceli baktı kızına. «Hayır. Git dişlerini fırçala şimdi.»

Çocukları gerçekten anladıklarını sanan insanlar var mıdır, diye düşündü.

Ev sakinleşip de yataklarına yattıklarında Rachel, «EÜie çok bozuldu mu, Louis?» diye sordu.

«Çok mu kötüydü?»

Hayır, diye düşündü Louis. Yaşlıların belirli zamanlarda öldüklerini biliyor, tıpkı ip atlarken on üç numaraya basarsa en iyi arkadaşının öleceğini bildiği gibi... tıpkı Hayvan Mezarlığında mezarları giderek daralan halkalara yerleştirmek gerektiğini bildiği gibi...

«Hayır.» dedi. «Çok iyi davrandı. Haydi uyuyalım artık, Rachel. -

O gece onlar uyurlarken ve Jud da kendi evinde uyanık yatarken yeni bir don ofdu. Sabahın erken saatlerinde çıkan rüzgâr ağaçlarda kalmış tek tuk yaprağı da savurup götürdü.

Louis rüzgâr sesiyle uyanmış, dirsekleri üzerinde yan uykulu bir halde doğrulmuştu.

Merdivenlerde ayaksesleri vardı... ağır adımlar, sürtülen ayaklar. Pascow geri dönmüştü. Ama şimdi iki ay geçti artık, diye düşündü. Kapı açıldığında o çürümüş dehşeti görecekti, küflenmiş

şort, dökülmüş etler, kurumuş beyin. Yalnızca gözler canlı olacaktı... cehennemi parıl t'h ve canlı. Pascow bu kez konuşmayacaktı; ses tellen ses çıkaramayacak kadar çürümüştü artık.

Ama gözleri... gözleri kendisini çağıracaktı.

«Hayır.» diye tuttuğu soluğunu bıraktı. Ayaksesleri kayboldu.

Louis kalkıp kapıya gitti, çekip açtı. Dudakları korku ve kararlılıkla gerilmişti, tüyleri ürperiyordu. Pascow orada olacaktı, havaya kaldırdığı kollarıyla

Walpurgisnacht'ın gökgürültüsünü andıran ilk notalarını başlatacak olan çoktan ölmüş bir orkestra şefine benzeyecekti.

Böyle bir şey yoktu ama. Merdiven sahanlığında çıt çıkmıyordu... bomboştu. Rüzgânın uğultusundan başka ses yoktu. Louis yatağına dönüp uyudu.

— 95 —21

Louis ertesi günü Doğu Maine Sağlık Merkezinin yoğun bakım ünitesine telefon etti.

Norma'nın durumu hâlâ ciddiyetini koruyordu, bir kalp krizini izleyen yirmi dört saat için durum her zaman böyleydi. Ancak kadının doktoru Weybridge daha içi-çıcı haberler verdi. «Bence hafif bir miyokard enfarktüsü bile değil, iz kalmamış. Size çok şey borçlu Norma, Dr. Creed.»

O hafta başka bir gün Louis bir buket çiçek alıp hastaneye gidince Norma'nın aşağı katta yan özel bir odaya taşınmış olduğunu gördü, iyiye işaretti bu. Jud da karısının yanındaydı.

«Kendini çok iyi hissediyor,» dedi Jud çiçekleri üçüncü kez elinde evirip çevirerek.

Norma, Louis'e baktı. «Yaptıkların için teşekkür etmek isterim.» içtenlikle utanıyor gibiydi, bu hali de çok dokunuyordu insana.

Louis de utanmıştı. «Jud abartıyor,» dedi.

«Hiç de değil,» diye Jud atıldı. Gülümseyecekmiş gibi baktı Louis'e. «Annen sana teşekkürleri geri çevirmemeyi öğretmedi mi, Louis?»

Louis'in anımsadığı kadıyla böyle bir şey dememişti annesi, ama yanlış hatırlamıyorsa bir keresinde yapmacık alçak gönüllülüğün gurur günahının yansı olduğunu söylemişti.

«Norma, elimden geleni seve seve yaptım,» dedi.

«Çok iyi bir insansın sen. Benim şu kocamı al götür de sana bir yerde bir bira ısmarlasın şimdi.

Benim uyukum geldi yine. Jud'dan da bir türlü kurtulamıyorum.»

Jud ayağa fırladı, «işte bu oldu, Louis! Çabuk, fikir değiştire-medem gidelim buradan!»

ilk kar Şükran Gününden bir hafta önce yağdı. Kasımın yirmi ikisinde on santim daha yağdı

ama tatilden önceki gün hava acık, masmavi ve soğuktu. Louls ailesini Bangor Havaalanına.

—ee —götürüp Rachel'in Chicago'daki ana babasını ziyaretleri için uçağa bindirdi.

Bu konudaki tartışmalarının başladığı bir ay öncesinden bu yana belki de yirminci kez, «Doğru değil bu.» demişti Rachel. «Şükran Gününde senin evde tek *başına oturmandan hoşlanmıyorum. Bu bir aile bayramıdır, Louis.»

Louis ilk parkası içinde kocaman görünen Gage'i öteki ko-iuna aktardı. Ellie büyük camlardan birinin önünde bir hava kuvvetleri^ helikopterinin kalkışını izliyordu.

«Eh, biramın başında oturup gözyaşı dökerek değilim,» dedi Louis. «Jud'la Norma hindi yemeye davet ettiler. Asıl suçluluk duyan benim yahu. Seni iki çocukla tek başına gönderdiğim için pişmanım hatta.»

«Birinci mevki uçuyoruz, endişelenmene gerek yok. Bir pren-sesmişim gibi hissediyorum kendimi. Gage de Logan'dan O'Hare Havaalanına kadar uyur nasıl olsa.»

«Uyuyacağımı umuyorsun yani.» ikisi de güldüler.

Uçağın anonsu yapılmıştı, Ellie koşa koşa yanlarına geldi. «Bizim uçağımız, anne. Haydi yürü

artık, koşalım, bizi almadan giderler sonra, haydi anne!»

«Gitmezler kızım,» Üç pembe biniş kartı elindeydi. Üzerinde şahane bir kahverengi taklit kürk vardı... Kürk taklit de olsa Rachel pek sevimliydi

içinde.

Duygulan bakışından anlaşılması olmalı ki, Rachel aralarında Gage'i sıkıştırarak kocasını

kucakladı. Gage şaşkın görünüyordu ama keyfi kaçmış değildi.

«Louis Creed, seni seviyorum.»

«An-neee.» diye sabırsızlıkla bağırdı Ellie. «Haydi... haydi... haydi...»

«Tamam, tamam,» dedi Rachel. «Kendine iyi bak, Louis.»

«Olur. Sızinkilere selam söyle.»

«Ah. sen yok musun!» Rachel burnunu kıvırdı kocasına. Hiç de aptal değildi, kocasının bu yolculuğa neden gelmediğini çok iyi biliyordu. «Ne komik «una!»

Louis ailesinin uçağa girişlerini seyretti... bir hafta için gözden kayboldular sonra. Daha şimdiden özlemişti onları. Ellie' nin az önce önünde durduğu pencereden uçağa bavulları

yükleyen hamalları seyretmeye başladı.

— fIV—

Hayvan Mezarlığı — F: 7

Gerçek çok basitti. Lake Forest'li Bay ve Bayan İvin Goldman Louis'in tıp fakültesindeki tüm masraflarını karşılamayı önermişti. Bunun karşılığında da Rachel'le nişanını bozmasını

istiyordu.

Louis Creed o zamanlar yaşamının parlak bir döneminde değildi, zaten bu tür melodramatik öneriler (ya da daha doğrusu rüşvetler) yaşamının parlak döneminde olanlara yapılmazdı

Yorgundu bir kere. Haftada on sekiz saat derslere devam ediyor, yirmi saat

kitap ölçüyor, on beş saat de bir pizzacıda garsonluk yapıyordu. Sinirlen bozulmuştu. Ray Goldman'ın o geceki ga rip neşeli tutumu daha önceki soğuk davranışlarıyla çelişmek teydi. Goldman kendisini bir puro içmek için çalışma odasına çağırdığında, Louis onun karısıyla bakıştığını farketmişti.

Goldman'ın kendisinin kızıyla yattığını bildiğini açıklayacağı anı beklemeye başlamıştı.

Oysa Goldman o inanılmaz önerisini yaptığında, hatta Noel Co\vard oyunundaki kahraman gibi ceketinin cebinden çek defterini çıkardığında, Louis birden patlamıştı. Goldman'ı kızın müzede sergilenen bir esermiş gibi saklamaya çalışmakla suçlamış, kendinden başka kimseyi düşünmediğini söylemiş, düşüncesiz, katlanılması olanaksız bir orospu çocuğu olduğunu dile getirmişti. Bu öfkesinin bir boşalma olduğunu Louis çok sonraları kabul edebilecekti.

İrvvin Goldman'ın kişiliğine yapılan bu saldırılarda, hepsi gerçek bile olsa, diplomatça bir tutum olmadığından, tiyatro havası bir anda yokoluvermişti. Eğer bundan sonra konuşmada espri varsa bile pek kaba türdendi bu. Goldman, Louis'e defolup gitmesini, bir daha kapısının önünde görececek olursa köpek gibi geberteceğini söylemişti. Louis de Goldman'a çek defterini kışına sokmasını önermişti. Goldman sokağın gelecekları Louis Creed'inkinden çok açık görünen serserilerle dolu olduğunu söylemişti. Louis de Goldman'a Bank Americard ve American Express kartlarını çek defterinin yanına sokabileceğini anlatmıştı.

Bunların hiçbirisi gelecekteki ailesiyle iyi bir ilişkiye sağlam bir âdım değildi kuşkusuz.

Sonunda Rachel ana babasını razı etmişti. (Daha sonraları Louis de, Goldman da söylediklerinden özür dileyecek fırsat bulmuşlardı, ancak ikisi de birbiri hakkındaki fikirlerini zerre kadar değiştirmiş değillerdi.) Bundan sonra ne bir dram oynanmış, ne de «bu dakikadan itibaren kızım yok artık* gibi sözler söylenmişti. Goldmanın kızını reddetmektense onun Kara Gölün Canavarıyla bile evlenmesine razı gelirdi herhalde. Yine de düğün günü İrvvin Goldman'ın yüzü Mısır mezarlarının üzerlerine yontulmuş .yüzleri andırmaktaydı. Düğün armağanı olarak altı kişilik sofrı takımıyla bir mikrodalga fırın verilmişti. Para yoktu. Louis'in hummalı okul yılları süresince Rachel bir kadın giyim

mağazasında tezgâhtar olarak çalışmıştı. İşte o günden beri de ana babasıyla kocasının aralarının «gergin» olduğunu bilirdi.

Louis isteseydi ailesiyle Chicago'ya gidebilirdi, ancak üniversite programına göre Bachel'le çocuklardan üç gün önce dönmesi gerekecekti. Büyük bir sıkıntı değildi bu. Öte yandan im Ho Tep ve karısı Sfenks'le geçirilecek dört gün gerçekten sıkıntıydı.

Çocuklar kaynanasıyla kayınpederini epey yumuşatmışlardı. Louis, Goldman'ın çalışma odasındaki o geceyi unutmuş gibi yaparak bu yakınlaşmayı daha da arttırabileceğini biliyordu.

Goldman'ın onun numara yaptığını bilmesi de önemli değildi. Ama bunu kendisinin bilmesi (ve bunu kabul edecek cesareti bulması) bu yakınlaşmayı olanaksız kılıyordu. Qn yıl uzun bir süreydi, ama yine de Goldman'ın odasında konyaklarını yudumlariken adamın cebinden çek defterini çıkardığında,;ağzınâ gelen o pis tadı unutturacak bir süre değHoU. EvetT Rachel'le dar ve çökmüş yatağında geçirdikleri be^gecenin öğrenilmemiş olmasına rahatlamıştı o zaman, ama yine de duyduğu o şaşkın tiksintinin tadını geçen yulaf giderememişti işte.

Kendisi de gidebilirdifâma kayınpederine torunlarım, kızım göndermeyi yeğlemişti! /

Delta 727 pWtte uzaklaşıyordu. Ellie'yi pencerede kendisine /el sallarken gördü. Sonra-biri, Ellie ya da Rachel. oğlanı cama kaldırdılar. Louis el salıadı, Gage de. Belki kendisini görmüştü, belki de Ellie'yi taklM'ediyordu.

Sağ salim gidip gelsinler, dedi içinden. Ceketinin fermuarını çekip park'yerindeki arabasına doğru yürüdü. Rüzgâr başındaki avcı kasketini uçuracak kadar sertti burada. Titreyen elleriyle anahtarı kilide soktu, jetin burnu terminal binasının kenarından görününce arkasına dönüp el salladı. Çok yalnız hissediyordu şimdi kendini.

Jud ve Norma'yla birer bira içip akşam evine dönerken halâ keyifsizdi. Norma bir kadeh şarap içmişti. Mevsim nedeniyle; mutfakta oturmuşlardı.

Jud küçük sobayı doldurmuş, çevresinde oturup soğuk biriyi yudumlamışlar.

Micmac Kızılderililerinin iki yüzyıl önce Mac-hias'taki İpgiliz çıkartmasını nasıl önlediklerini anlatmıştı

Jud. O günlerde, dediğine göre, Micmac'lar epey korkulacak bir kabileydi. Bugün bile bazı

eyalet ve federal devlet avukattan onları öyle buluyor olmalıydı.

iyi bir gece geçirebilirlerdi, ancak Louis kendini bekleyen boş evi düşünüyordu. Kapıya yaklaşırken içerde telefonun çaldığını duydu. Koşup kapıyı açtı, bir sehpayı devirerek oturma odasından geçti, mutfığa girdi. Muşambanın üstünde ayaklan kayıyordu. Telefonu kapar gibi açtı.

«Alo?»

«Sen misin, Louis?» Rachel'in sesi, biraz uzak ama iyi. «Geldik. Hiçbir sorun çıkmadı.»

«Çok iyi!» Louis karısıyla konuşmak için otururken, keşke burada olsaydın, diye düşünüyordu.

22

Jud'la Norma'nın çıkardıkları Şükran Günü yemeği gerçekten çok iyiydi. Louis o gün yemekten sonra eve döndüğünde epey uykusu gelmişti. Hemen yukan odasına çıktı, evin sakinliğinden hazzetmiş olarak terliklerini çıkarıp yatağına uzandı. Saat üçü geçiyordu, dışarda soluk bir kış

güneşi vardı.

Biraz uyuklayayun bari, diyen Louis az sonra derin bir uykuya dalmıştı.

Kendisini uyandıran telefon oldu. Dışarıya iyice karanlık olduğundan, biraz şaşırılmış olarak el yordamıyla aradı telefonu. Evin köşelerinden dolanan rüzgârın uğultusunu, kaloriferin bo-

— 100 —guk mırıltısını duyuyordu. • ,

«Alo.» dedi. Rachel olmalıydı bu. Chicago'dan kendisinin Şükran Gününü

kutlamak istiyordu herhalde. Sonra Ellie'yi verecek. Ellie durmadan konuşacak, ardından telefonu Gage alacaktı...

nasıl oldu da bu kadar uyumuştı... oysa televizyonda maçı seyretmek istiyordu...

Ama telefondaki Rachel değil. Jud'du.

«Louis? Korkarım başın biraz dertte.»

Louis uykusunu açmaya çalışarak doğruldu. «Jud, sen ml-«in? Ne derdi?»

«Bizim bahçede ölü bir kedi var. Kızının kedisi sanırım.»

«Church mü?» Louis'in midesi bulanır gibi oldu.' «Emin misin, Jud?»

«Yüzde yüz emin değilim, ama ona benziyor.»

«Tüh! Peki. hemen geliyorum.»

«Tamam. Louis.»

Louis telefonu kapattıktan sonra bir süre hareketsiz durdu. Sonra tuvalete gitti, ayakkabılarını giyip aşağı indi.

Belki de Church değildir. Jud yüzde yüz emin olmadığını söyledi. Kedi birisi taşımadıkça yukarı kata bile çıkmıyor artık... neden yolun karşı tarafına geçsin ki?

Ama içinden onun Church olduğunu biliyordu... Rachel bu gece telefon ederse, ki nasıl olsa edecekti, Ellie'ye ne diyecekti şimdi?

Fiziksel varlıklara her şey olabilir, dediğini hatırlıyordu Rachel'e. Bir doktor olarak biliyorum bunu... Kedi yolda karşıya geçerken ezilirse bunu kıza anlatmayı ister miydin? Ama bunu söylerken Church'un başına bir şey geleceğine gerçekten inanmıyordu, değil mi?

Poker oynadığı arkadaşlarından Wickens Sullivan'm bir sorusunu hatırlıyordu: Louis nasıl oluyor da bütün gün çırılçıplak gördüğü kadınlara karşı bir şey

duymuyordu da, karısının karşısında tahrik oluyordu? Louis durumun insanların hayallerindeki gibi olmadığını anlatmaya çalışmıştı; gebelik testi yaptı-mak için ya da kendi göğsünde kanser yoklamasını yapmayı

öğrenmek için gelen bir kadın birdenbire örtülerini atıp istiridye kabuğundan çıkmış gibi durmazdı insanın karşısında. Bir meme görürdün, bir kalça, bir bacakarısı. Diğer kısımlar hep

— 101 —

örtülü olurdu ve yanı başındaki hemşire hastadan çok doktorun ününü korumak için orada bulunurdu. Wicky inanmamıştı. Meme memedir, diyordu durmadan. Ya hep tahrik edilmiş

olursun ya da hiç olmazsın. Louis'in buna verebildiği tek karşılık, insanın karısının memesinin diğerlerinden değişik olduğunu söylemek olmuştu.

Ailenin de başkalarından değişik olduğu gibi, diye düşündü şimdi de. Church tılsımlı aile çerçevesi içinde olduğu için kaza geçiremezdi, ölemezdi. Wicky'ye doktorların da diğer herkes gibi algıladıkları şeyleri sınıflandırdıklarını anlatamamıştı. Bir meme karının memesi değilse meme değildi. Muayenehanede meme bir vakaydı. Bir tıbbi toplantıya katılıp yüzün konuşmaktan mosmor kesilene kadar çocuklardaki kan kanseri istatistiklerini sıralardın. Ama senin çocuğuna bir şey olsa bir türlü inanmazdın. Benim çocuğuma mı? Benim çocuğumun kedisine hatta? Şaka ediyorsunuz, doktor.

Boşver. Acele etme.

iyi ama Ellie'nin günün birinde Church'ün öleceğini düşündüğü zaman nasıl paniğe kapıldığını

hatırlayınca söylendiği kadar kolay değildi bu.

Lanet olası aptal kedi, neden eve kedi aldık zaten?

«Church?» diye seslendi, ama evin içinde yalnızca dolarları yakıp homurdanan kazanın mırıltısından başka bir şey yoktu. Church'ün son zamanlarını geçirdiği koltuğun üstü boştu.

Radyatörün üstünde yatmıyordu artık. Louis kedinin tabağını tıngırdattı, bir tek bu ses Church'ü saklandığı yerden çıkarıp koşa koşa getirirdi. Ama bu kez ayaksesleri yoktu işte... ve bir daha da hiç olmayacaktı.

Ceketini, şapkasını giyip kapıya doğru yürüdü. Sonra geri döndü. Kalbinin sesine kulak vererek musluğun altındaki dolabı açtı. İki çeşit plastik torba vardı orada, evdeki çöp sepetleri için küçük beyazlar ve dışardaki büyük teneke için büyük yeşiller. Louis yeşillerden birini aldı.

Church kısırlaştıktan sonra epey şişmanlamıştı.

Torbayı, parmaklarına değen plastiğin kayganlığından hoşlanmayarak cebine soktu. Sonra evden çıkıp Jud'un evine yürüdü.

Saat beş buçuk olmuş, alacakaranlık sona ermek üzereydi.

— 102 —manzaranın ölü bir hali vardı. Güneş artık nehrin ötesinde ufukta garip bir turuncuydu. Rüzgâr anayoldan doğru esiyor, Louis'in yanaktan uyuşuyor, ağzından beyaz duman gibi çıkan soluğu savruluyordu. Louis ürperdi, ama soğuktan değil. Kendisini öylesine etkileyen yalnızlık duygusuydu. Güçlü ve etkileyici, yüzü olmayan bir yalnızlık. Kendini her şeyden uzak, tek başına hissediyordu.

Jud'u yolun karşısında kalın yeşil paltosuna sarınmış, yüzü kürklü başlığının gölgesinde kaybolmuş bir halde gördü. Donmuş bahçesi ortasında bir heykele benziyordu. Hiçbir kuşun ötmediği bu alacakaranlık manzarasında ölü bir şey daha.

Louis karşıya geçmeye başladığı p.nda Jud eliyle geri dönmesini işaret etti. Louis'in rüzgârdan duyamadığı bir şey bağırıyordu. Rüzgarın uğultusunun şiddetlendiğini farkeden Louis attığı adımı

geri aldı Biran sonra havalı bir korna sesi kulaklarım sağır ederken hemen yanından geçen bir Orinco kamyonu pantolonunun paçalarını havalandırdı. Az daha kamyonun altını', girecekti.

Karşıya geçmeden yolun iki yanına da dikkatle baktı bu kez. Yalnızca uzaklarda kaybolan tankerin stop lambaları görülüyordu şimdi.

* «Orinco kamyonunun altında kalıyordu az daha,» dedi Jud. Bira/ dikkatli ol. Louis.- Louis o kadar yaklaştığı halde halâ görememişi Jud'un yüzünü, karşısındakinin herhangi bir kişi oir.bileceği duygusunu kafasından çıkarıp atamıyordu.

Jud'un ayağı dibinde yatan kürklü şeye hâlâ bakmayarak, Norma nerede? diye sordu.

-Kiliseye ayine gitti. Yemeğe de orada kalır sanının, ama son günlerde zaten bir şey yemiyor ki.» Sert esen rüzgâr bir an için adamın başlığını geriye itmişti. Louis başlığın altında Jud'un yüzünü gördü... başka kim olabilirdi ki? «Kadınların toplanması için mazeret işte,» dedi Jud.

«öğleyin evde o kadar yemekten sonra sandviç falan yerler işte. Saat sekizde gelir sanırım.Louis kediye bakmak için çömeidi. Cİurch olmasın, ne olur, diye düşünüyordu. Eldivenli eliyle hayvanın başını çevirdi. Başkasının kedisi olsun, Jud yanılmış olsun.

Ama tabii Church'tü. Hayvan parçalanmış ya da ezilmiş değildi. Yoldan sık sık geçen büyük tankerlerden birinin altında

— 103 —kalmamıştı. (Orinco tankerinin Şükran Gününde yolda ne işi vardı?). Church'ün gözleri yan açık ve yeşil bilyalar kadar parlaktı. Açık ağzında hafif bir kan sızıntısı vardı. Pek az kanamıştı, göğsünde kırmızı bir leke oluşturacak kadar.

«Seninki mi. Louis?»

«Benimki,» diye içini çekti Louis. Church'ü sevdiğini ilk kez o anda anlamıştı, Ellie kadar değil kuşkusuz, ama kendine göre işte. Kısırlaştırılmasının sonrasında Church ağırlaşmış, kilo almıştı; Ellie'nin yatağı, tabağı ve koltuk arasında gider gelir, hemen hiç sokağa çıkmazdı.

Şimdi ölüyken eski Church olarak görüyordu onu. Keskin kedi dişleriyle dolu küçük ve kanlı

ağız, hırçın bir kedininki gibi uzanmışü ileri doğru. Ölü gözler öfkeli gibiydi. Sanki kısır olarak kısa yaşamının sakin aptallığını anlamış ve ölüyken gerçek

doğasını yeniden bulmuş gibi.

«Evet, Church,• dedi. «Şimdi bunu Ellie'ye nasıl söyleyeceğim bakalım.»

Birden bir fikir geldi aklına. Church'ü Hayvan Mezarlığına gömecekti, ama herhangi bir taş, işaret tahtası falan koymadan. Bu gece telefonda Ellie'ye bir şey söylemeyecek, yann da Church' ün hiç ortalarda görmediğini söyleyecekti. Öbür günsa kedinin herhalde başını alıp gittiğini sandığını söylerdi. Kediler kimi zaman böyle yaparlardı. Ellie'nin canı sıkılacaktı kuşkn süz... ama o ölümün kesinliği, Rachel'in ölümle ilişkisi olmasını istememesi gibi şeyler olmayacaktı... yalnızca eskiyip giden bir anı...

Korkak, diyordu zihninin bir yanı.

Evet... hiç kuşkusuz. Ama şimdi tartışmaya girmenin alemi mi var?

•Ellie o kediyi çok severdi, değil mi?»

«Evet.» Louis hayvanın başını bir daha oynattı. Kedi katılaşmaya başlamıştı ama yine'de başı

çok rahat dönüyordu. Boynu kırılmış olmalıydı. Evet, boynu kırılmıştı. Louis olayı görebiliyordu şimdi. Church her ne nedenle karşıya geçerken bir araba yada kamyon hayvana çarpmış, boynunu kırmış ve Jul Crandall'ın bahçesine fırlatmıştı. Ya da kedinin boynu donmuş toprağa düştüğünde kırılmıştı, önemli değildi. Ne olmuş olursa olsun sonuç aynıydı. Church ölmüştü.

Vardığı sonuçlan söylemek için başını kaldırıp Jud'a baktı.

— 104 —ama yaşlı adam ufuktaki turuncu ışık çizgisine dikmişti gözlerini. Başlığı geriye düşmüştü, yüzü

düşünceli ve sert hatta aksı gibiydi.

Louis cebinden yeşil plastik çöp torbasını çıkardı, rüzgârdan uçup gitmemesi için sıkıca tuttu kenarlarından. Plastiğin hışırtısı Jud'u dalgınlığından kurtarmıştı.

«Evet, sanırım kediyi çok sever,» dedi. Şimdiki zaman kullanması insana hafif bir ürperti veriyordu... içinde bulunduk! 1-n durum, solan ışık, soğuk, rüzgâr... ürkütücü ve gotik bir şeydi.

Kedinin kuyruğunu tuttu, torbanın ağzını açtı, hayvanı kaldırdı. Hayvan yere yapışıp donmuştu, havaya kaldırırken yırtılır gibi bir ses çıkınca tiksintiyle yüzünü buruşturdu Louis. Kedi inanılmayacak kadar ağırdı, sanki ölüm bir ağırlık olarak içine yerleşmiş gibi.. Bir kova kum kadar, diye düşündü.

Jud torbanın kenarını tuttu, Louis hayvanı içine atıp o garip, çirkin ağırlıktan kurtulduğuna sevindi.

«Şimdi ne yapacaksın bunu?- diye sordu Jud.

«Garaja koyanm. sabaha da gömerim herhalde.»

«Hayvan Mezarlığına mı?»

Louis omuzlarını silkti. «Herhalde.»

«Ellie'ye söyleyecek misin?»

«Şey... bunu biraz daha düşünmem gerek.»

Jud bir an durdu, sonra bir karara varmış gibi, «Beni bir i W dakika bekler misin, Louis?» dedi.

Jud, Louis'in bu dondurucu gecede bir dakika bile fazla beklemek istemeyeceğini hiç aklına getirmemiş gibi uzaklaştı. O yaşta bir insanda çok garip olan kendine güven ve çeviklikle hareket ediyordu. Louis zaten söyleyecek bir şeyi olmadığını düşündü. Orada beklemekten mutluymuş gibi baktı Jud'un arkasından.

Kapı kapandıktan sonra yüzünü rüzgâra çevirdi, Church'ün içinde bulunduğu çöp torbası

ayaklarının arasındaydı.

Mutlu.

Evet, mutluydu. Maine'e taşınmalarından bu yana ilk kez kendini artık kendi yerinde, yuvasında hissediyordu. Günün son ışıklan da çekildikten sonra, kışın başında şimdi burada dururken bir hüzün vardı içinde, ama yine de garip bir biçimde ra-

— 105 —nallamış ve bütünleşmiş hissediyordu kendini. Ta çocukluğundan beri olmadığı gibi.

Buralarda bir şeyler olacak sanım. Hem de epey garip şeyler.

Başını arkaya atınca kararan gökyüzünde soğuk kış yıldızlan m gördü.

Orada ne kadar beklediğini bilemiyordu, aslında saniyeler ve dakikalar hesabıyla çok sayılmazdı herhalde. Birden Jud'ui kapısı önünde bir ışık belirdi, merdivenlerden inmeye başladı Jud eline dört pilli büyük fenerini almış geliyordu, öteki elinde bir kazmayla bir kürek vardı.

Küreği Louis'e uzattı.

-Jud ne yapıyorsun? Bu gece gömenleyiz.» «Gömeriz. Gömeceğiz de.» Jud'un yüzü fenerin gözleri alan ışığının ardında görünmüyordu.

-Jud, ortalık karardı. Saat geç, üstelik soğuk da...»

«Haydi yürü de bitirelim bu işi,» dedi Jud.

Louis başını sallayıp söze yeniden başlamayı denedi, aım mantıklı bir söz bulamıyordu Rüzgârın uğultusu, karanlıktaki yıldızlara karşı sözler o kadar anlamsızdı ki.

-Yanna kadar bekleriz, hiç olmazsa yaptığımız...»

-Ellie kediyi seviyor mu?» «Evet, ama...»

Jud'un yumuşak ve her nasılsa mantıklı sesi, «Sen de kızını seviyor musun?» diye sordu.

«Elbette, benim kızım o...»

-Yürü öyleyse.»

Louis yaşlı adamın ardından yürüdü.

O gece Hayvan Mezarlığına giderken Louis yolda iki üç kez Jud'la konuşmaya çalıştı ama karşılık alamadı. Bu koşullar altında garip gelse bile o mutluluk duygusu halen devam ediyordu. Her taraftan birden çıkıyor gibiydi bu. Bir elinde Church'ü taşımaktan doğan ağrı, öteki elindeki küreğin verdiği ağrı bunun bir parçasıydı, insanın çıplak yerlerini uyuşturan buz gibi; rüzgar da. Ağaçların arasında dolanıyordu sanki. Ormana girdikten sonra kar yoktu ortalıkta. Jud'un fenerinin ışığı da aynı şeyin bir parçasıydı. Louis kavrayıcı, reddedilemez varlığını his-

— 106 —

•-.ediyordu bir sunu. Karanlık bir sır.

Gölgeler arkaalannda kaldı, bir açıklığa girdiler. Yerde karlar panldıyordu.

«Biraz dinlen,» dedi Jud. Louis torbayı yere bıraktı. Koluyla alnında biriken terleri sildi. Dinlen mi? Gelmişlerdi oysa. Jud' un fenerinin ışığında mezartaşlanı görüyordu. Jud karlana üstüne oturup yüzünü kollan arasına soktu.

«Jud? İyi misin?»

«iyiyim. Biraz soluğumu toparlamaya çalışıyorum.»

Louis adamın yanına oturup sekiz on kere derin soluk aldı.

«Son altı yıldan bu yana kendimi hiç bu kadar iyi hissetmemiştim,» dedi Louis. -Kızımın kedisini gömmeye gelmişken söylenecek bir şey değil belki, ama gerçek bu. Kendimi çok iyi hissediyorum, Jud.«

Jud da birkaç kere soluk alıp verdikten sonra, «Biliyorum.» dedi. «Arada sırada öyle olur.

Kendini iyi hissedecek zamanı kendin seçemezsin, aksini de. Bulduğun yerin de bununla bir ilgisi vardır, ama buna pek güven olmaz. Eroinmanlar da

kollarına şınga yaparlarken çok iyi hissederler kendilerini, oysa o anda zehirleniyorlardır. Hem vücutları, hem beyinleri zehirleniyordun Burası da öyle olabilir. Louis. sakın bunu aklından çıkarayım deme. Umarım doğru olanı yapıyorumdur. Öyle yaptığımı sanıyorum ama emin olamıyorum. Kafam karışıyor bazı bazı. Bunama yaklaşıyor herhalde.

• Neden söz ettiğini anlamadım -

«Bu yerin bir gücü vardır, Louis. Burada pek yok, ama gideceğimiz yerin var.»

«Jud....»

«Haydi.» Jud ayağa kalktı. Fenerin ışığı ağaç yığınının üstüne düştü. Jud yığına doğru yürüyordu. Louis birden gece uykuda gezmesini hatırladı. Pascow rüyasında ne demişti?

Ne kadar ihfiyaç duysanda sakın ötesini geçme, doktor. Bu engel asılmamak için konmuştur.

Ama şimdi, bu gece. o rüya veya uyan ya da her neyse, aylar değil, sanki yıllar gerisinde kalmış gibiydi. Louis kendini iyi, canlı, önüne çıkan her şeyin üstesinden gelebilecek kadar dinç

hissediyordu. Birden içinde bulunduğu o anın da rüyayı andırıldığını düşündü.

— 107 —

Jud kendisine dönmüştü, başlığı bir boşluğu örtüyor gibiydi. Louis bir an karşısında duranın Pascovr olduğunu düşündü, ışık birden aksi yöne çevrilecek, kürkler arasındaki kafatası ortaya çıkacaktı. Korkusu başından aşağı soğuk su dökülmüş gibi geri geldi.

«Oraya tırmanamayız, Jud,» dedi. «Bacağımızı falan kıran?., sonra da dönmeye çalışırken donup kalırız.»

•Sen benim arkamdan gel,» dedi Jud. «Beni izle ve yere bakma. Hiç duraksama ve sakın aşağı

bakma. Yolu biliyorum, ama çok çabuk ve emin adımlarla geçmek gerek.»

Louis belki de gerçekten bir rüya gördüğünü düşündü, belki de öğleden sonra yattığı uykudan uyanmamıştı henüz. Uyanık olsaydım o yığına tırmanmazdım, diye düşündü. Sarhoş olup paraşütle atlamayacağım gibi. Ama bunu yapıyorum işte. Gerçekten yapıyorum galiba, öyleyse... rüya görüyor olmalıyım. Öyle değil mi?

Jud yığının kenarına doğru döndü, fenerin ışığı (kemikleri). birbin üstüne yığılmış ağaçlan ve kütükleri aydınlattı. Yığına yaklaştıkça ışık halkası küçülüyor, parlaklaşıyordu. Aradığı yer olup olmadığını kontrol için bir an bile duraksamadan tırmanmaya başladı Jud. Kayalık bir yamaca ya da kumlu bir tepeye tırmanırken olduğu gibi ikibüklüm yürümüyordu. Merdivenden çıkarmış

gibi tırmanıyordu. Bir sonraki adımını nereye .atacağını çok iyi bilen bir insan gibi yürüyordu.

Louis de onu taklit ederek yürüdü.

Ayağını basacak bir yer aramak için önüne bakmıyordu. Kendisi izin vermedikçe ağaç yığınının bir zarar vermeyeceğine gariptir ama kesinlikle inanıyordu şimdi. Saçmalıktı bu kuşkusuz, bir insanın boynunda Aziz Christopher muskası olduğu takdirde körkütük sarhoş bile olsa hiç kaza yapmayacağına inanması gibi.

Ama oluyordu işte.

Kuru bir dalın silah patlaması gibi bir sesle catırdayarak kırıldığı yoktu, insan her biri delmeye ve parçalamaya hazır, hava etkisiyle bembeyaz kesilmiş sivri dallardan oluşan bir çukura düşmüyordu. Ayaklan devrilmiş ağaçların çoğunu sarmış olan kuru yosunlar üzerinde de kaymıyordu. Ne öne. ne de arkaya

— 106 —devriliyordu. Rüzgar çevrelerindeki çamlar, arasında uğultularla esmekteydi.

Bir an Jud'u yığının tepesinde gördü, yas.li adam ondan sonra öteki yana inmeye başladı, önce dizleri gözden kayboldu, ardından baldırları, kalçaları ve beli. Şeyin... engelin öte yanındaki ağaçların dallarını aydınlatıyordu feneri. Evet, engeldi karşısındaki... başka bir ad vermenin anlamı yoktu.

Louis de tepeye vardı, bir an durakladı, sağ ayağıyla otuz beş derecelik bir eğimde duran devrilmiş bir kütüğe bastı, sol ayağı daha yumuşak bir yerdedi... eski bir çamın dallan üstünde belki de. Eğilip bakmadı, Church'ün içinde bulunduğu torbayı sağ elinden sol eline aktardı, sağ eline daha hafif olan küreği aldı. Yüzünü rüzgâra çevirdi sonra, rüzgar saçlarını

dalgalandırarak sonsuz bir nehir gibi aktı yanı başında, öylesine soğuk, öylesine temizdi ki...

öylesine sabit.

Düz yolda dolaşır gibi rahatça inmeye başladı. Bir keresinde iriyan bir erkeğin bileğinin kalınlığında olduğunu hissettiği bir dal ayağının altında kırıldı, ama hiç endişelenmemişti bundan, aşağı düşen ayağı beş on santim altta daha kalın bir dala bastı. Louis sendelememişti bile. Birinci Dünya Savaşında bölük komutanlarının çevrelerinde mermiler uçururken nasıl ıslık çalarak siperlerin üstünde dolaşabildiklerini anlıyordu şimdi. Çılgınca bir şeydi bu, ama çılgınlığı

heyecanım arttıyordu.

Jud'un parlak ışığından gözlerini ayırmadan aşağı inmeye devam etti. Sonunda aşağıya ayak basınca közlerin üstüne taze atılan kömür gibi bir sevinç yalazlandı içinde.

«Başardık!» diye bağırdı. Küreği bırakıp Jud'un omzunu okşadı. Bir elma ağacının gemi sereni gibi sallanan en üst dalma nasıl tırmandığını hatırlamıştı. Yirmi yıldır kendini bu kadar genç, bu kadar canlı hissetmemişti. «Başardık, Jud!»

«Başaramayacağımızı mı sanmıştın?»

Louis bir şey söylemek için ağzını açtı -Başaramayacağımızı sanmak mı? Düşüp bir yerimizi kurmadığımız için talihli sayılırız!- ama bir şey söylemeden kapattı yine. Jud'un ağaç yığımına yaklaştığı anda başlayarak hiç kuşkulanamamıştı aslında. Geri dönüş de onu korkutmuyordu artık.

«öyle bir şey işte.»

«Yürü bakalım, daha üç mil falan yolumuz var.»

— 109 —

Yürüdüler. Patika gerçekten de uzanıp gidiyordu. Zaman zaman çok genişliyordu, hep hareket eden ışıktaki pek bir şey an-laşılmıyorsa da. Ağaçlar geriye çekilmişler gibi bir açıklık duygusu doluyordu insanın içine. Louis bir iki kez başını kaldınca kara ağaç duvarlarının arasından yıldızları gördü. Bir keresinde önlerinden bir şey hızla geçti, ışıktaki yeşil gözlerin parıltısı görüldü, sonra da kayboldu koşan her neyse.

Kimi yerdeyse patika öylesine daralıyordu ki, çalıkların sivri uçları parmaklar gibi sürtünüyordu.

Louis'in ceketinin omuzlarına. Torbayla küreği sık sık bir elinden diğerine aktarıyordu Simdi, ancak omuzlarındaki âğn yerleşmiş gibiydi artık. Yürümenin temposuna uymuş, bu tempoyla uyuşmuştu sanki. Evet, bir güç vardı burada, bunu hissediyordu. Lisedeyken sevgilisini alıp başka bir çiftle birlikte bir elektrik fabrikasının yanındaki çıkmaz bir yolda sevişmeye gitmişlerdi. Ancak aradan pek kısa bir süre geçince Louis'in sevgilisi eve dönmek ya da en azından başka bir yere gitmek' istemişti. Dişleri (dolgulu olanları en azından, zaten dolgusuz olanı pek azdı) ağnıyordu orada. Louis de oradan ayrıldıklarına memnun olmuştu. Elektrik fabrikası çevresindeki hava kendisini de huzursuz kılmış, adetâ duygularını aşın uyandırmıştı.

Burası da öyleydi işte, yalnız biraz daha güçlü. Güçlü ama hiç de kötü değil. Sanki...

Jud uzun bir yamacın altında durdu. Louis az daha çarpıyordu ona.

Jud, Louis'e döndü. «Gideceğimiz yere vardık sayılır. Bundan sonrası da o ağaç yığını gibidir.

Çok rahat ve endişesiz yü-rümelisin. Beni izle ve yere bakma. Yamaç aşağı indiğimizi far-kettin mi?»

-Evet.»

-Burası Micmac'lann Küçük Tann Bataklığı dedikleri yerin kıyısıdır. Buradan geçen kürk tacirleri buraya ölü Adamın bataklığı derlerdi, bataklığı bir kere geçip kurtulanların çoğu bir daha buraya ayak basmamışlardır.»

-İnsanı emer mi?»

-Hem de nasıl! Buzullardan arta kalan kuvarz kumlan arasından su kabarcıklar çıkar. Silikon kumu deriz buna biz, herhalde başka bir adı vardır.»

Jud yüzüne bakınca Louis adamın gözlerinde parlak ve pek

— 110 —de hoş olmayan bir şey gördüğünü sandı.

Jud birden feneri oynatınca bakışı kayboldu.

«Bu taraflarda pek çok garip şey vardır, Louis. Hava biraz daha ağırdır... daha elektrikli falan...»

»

Louis birden irkildi. «Ne oldu?»

-Hiç,» dedi Louis. Çıkmaz yoldaki o geceyi ammsamıştı.

«Aziz Elmo'nun ateşini görebilirsin, gemici nuru denilen ba-takh-k gazlarının yanması yani. Çok garip biçimler çıkar ortaya ama önemli değildir. O biçimleri göreceksin ve bunlar seni rahatsız ediyorsa başım çevirirsin. İnsan sesine benzeyen gürültüler de duyarsın ama onlar da Prospect'deki dalgıç kuşlarıdır. Ses buraya kadar gelir. Çok gariptir.»

«Dalgıç kuşu mu? Yılın bu mevsiminde mi?» «Evet.» Jud'un sesinden hiçbir şey anlaşılıyordu.

Louis bir an adamın yüzünü görme isteğine kapıldı. O bakış...

-Jud, nereye gidiyoruz? Bu, her yerin ötesinde ne işimizi var?»

«Vardığımız zaman söylerim.» Jud döndü. «Yerdeki çalı kümelerine dikkat et.»

Yeniden yürümeye başladılar', genişçe tümseklerden birinden diğerine atlıyorlardı. Louis ayağını bastığı yere bakmıyordu bile. Ayaklan kendiliklerinden, kendisinden bir çaba bejkle-meden buluyorlardı tümsekleri. Yalnız bir kere ayağı kaydı, sol ayakkabısı ince buz tabakasını

yarıp soğuk ve her nasılsa vıcık vıcık durgun suya gi.di. Louis hemen çekti ayağını, Jud'un tı-rek ışığını izlemeye devam etti. O ışık, ağaçların arasında titremesi, çocukluğunda okuduğu korsan hikâyelerini hatırlatmıştı. Kötü insanlar gece karanlığında altın külçelerini gömmeye gidiyorlardı... tabii sonunda biri, kalbinde bir kurşunla, çukurun dibine sandığın yanına devrilecekti. Bu kanlı hikâyelerin yazarlarına göre, korsanlar ölü arkadaşlarının ruhunun hazineyi koruyacağına inanırlardı.

Ama biz hazine gömmeye gelmedik ki. Kızımın kısırlaştırılmış kedisini gömmeye geldik buraya.

İçinde çılgınca bir itahkahanm yükseldiğini hissetti, güçlük le bastırdı.

— 111 —

«Ses gibi gürültüler» duymamış, Aziz Elmo'nun Ateşini de görmemişti. Ama bir süre yürüdükten sonra yere bakınca ayaklarının, dizlerinin, bacağıının alt kısımlarının dümdüz, bembeyaz bir toprak sisi altında kaybolduğunu gördü. Yeryüzünün en hafif kar yığını arasında yürüyor gibiydi.

Havada da bir aydınlanma olmuştu sanki, havanın ısındığına yemin bile edebilirdi şimdi.

Kazmanın küt ucunu sırtına atmış olan Jud'un önünde hızlı adımlarla yürüdüğünü

görebiliyordu. Kazma, hazine gömmeye kararlı bir insan hayalini güçlendiriyordu.

O çılgın coşkun hali devam ediyordu halâ. Birden belki de Rachel'in kendisine telefon etmeye çalıştığını düşündü. Evde telefon çalıyor, o akıllı uslu, şiirsellikten uzak sesini boş eve yayıyordu.

Az daha Jud'un sırtına çarpıyordu yine. Yaşlı adam patikanın ortasında durmuştu. Başını bir yana eğmişti. Dudakları büzülmüş ve gergindi. '

«Jud? Ne...»

-Şişşt!»

Louis susup huzursuzca çevresine bakındı. Yer sisi daha az yoğundu buldukları noktada, ama yinede kendi ayakkabılarını bile göremiyordu. Birden çalılar arasında bir çatırtı, dalların kırılmasından çıkan bir gürültü işitti, ilerde bir şey yürüyordu, hem de çok iri bir şey.

Jud'a bunun geyik olup olmadığını (aslında aklından geçen ayıydı) sormak için ağzını açtı, ama sonra tiemen kapattı yine. Ses uzaklara kadar gider, demişti Jud.

Farkında olmaksızın Jud'u taklit ederek o da başını yana eğdi ve dinledi. Ses önceleri uzaktan geliyordu, sonra birden çok yaklaştı; onlardan uzaklaşıyor, sonra ürkütecek Jkadar yakına geliyordu. Louis alnında biriken ter damlalarının yanaklarından aşağı süzüldüğünü hissetti.

Church'ün içinde bulunduğu torbayı öteki eline aktardı yine. Avucu terlemişti, yeşil plastik yağby-mış gibi eli arasından kayıyordu. Oradaki şey şimdi öylesine yakındı ki, Louis her an onun iki ayağı üstünde doğrulmuş biçimini göreceğini düşünüyordu, hattâ kimbilir belpü de dev gibi kıllı gövdesiyle yıldızlan bile örtecekti.

Artık ayı diye bir şey düşünmüyordu.

•112 —

O ana n« düşündüğünü kendisi de bilmiyordu.

O şey her neyse birden hareket edip ortadan kayboldu.

Louis yeniden açta ağzını. Neydi o? diye sormaya hazırlandı. Ancak tam o anda karanlıktan tiz ve çılgınca bir kahkaha yükseldi, insanın iliklerini donduran, beynini delen bir sesie yankılandı

durdu. Louis vücudunun tüm eklemlerinin donduğunu, her nasıl olmuşsa kilo aldığı hissetti; öylesine ağırlaşmıştı id. kaçmak için dönecek olursa bataklığa devrilip çamurlar arasında kaybolacaktı.

Kahkaha yükseldi, bir kaya kütesindeki çatlaklar gibi kupkuru parçalara bölündü, bir çığlık haline geldi ve kaybolmadan önce boğazdan geçen hıçkırıklara dönüştü.

Bir yerlerde bir su damlıyor, başlan üstünde de rüzgâr sü-rejкли akan bir nehir gibi uğulduyordu. Bunun dışında Küçük Tanrı Bataklığı sessizdi.

Louis titremeye başladı. Etləri, hele karnı çekilip büzölüyordu. Evet, buna başka bir ad veremezdi, etleri kemikleri üstünde hareket ediyor gibiydi. Ağzı kupkuruydu. Tükürük diye bir şey kalmamıştı. Ama o coşkulu hali, o üstünden atamadığı çılgınlık h&lâ devam ediyordu.

«Neydi o Tann aşkına?» diye boğuk bir sesle sordu Jud'a..

Jud döndü. Los ışıktaki Louis onu yüz yirmi yaşındaymış sandı. Gözlerinde o garip, canlı ışıktan eser yoktu şimdi. Yüzü gerilmişti, gözlerinde korku okunuyordu. Ama konuştuğunda sesi sakindi. «Bir dalgıç kuşu.» dedi. «Yürü haydi, geldik sayılır.»

Yürüdüler. Toprak sertleşmişti yine. Louis bir an bir açıklığı vardıklarını sandı. Havadaki o soluk parıltı kaybolmuştu artık, bir metre ilersindeki Jud'un sırtını ancak görüyordu. Ayakları

altında dondan kaskatı kesilmiş kısa çimenler vardı. Her adımda cam gibi kınıyorlardı. Sonra yine ağaçların arasına girdiler. Çam kokusu duyuyor, iğnelerini hissediyordu. Zaman zaman bir dal sürünüyordu orasına burasına.

Louis yön ve zaman duygusunu yitirmişti şimdi, ancak pek fazla yürümeden Jud durup kendisine döndü.

«Basamaklar var burada. Kayalar kesilerek yapılmış. Kırk iki ya da kırk dört basamak, tam olarak hatırlamıyorum. Arkamdan gel. Yukarı çıkınca varacağınız gideceğimiz yere.*

Louis yaşlı adamın ardından tırmanmaya başladı.

-r- H3—

Hayvan Mezarlığı — F : 8

Taş basamaklar geniş olmasına genişti ama topraktan uzaklaşıyor olmaları duygusu da çok huzursuzluk veriyordu. Ayağının altında taş parçalan hissediyordu.

...on iki... on üç... on dört...

Rüzgâr şimdi daha sert, daha soğuktı, yüzünü uyuşturuyordu. Ağaçların üstüne mi çıktık, diye düşündü. Başını kaldırıncaya milyonlarca yıldız gördü. Karanlıkta soğuk ışıklar. Hayatında kendini hiç bu kadar küçük, önemsiz, anlamsız hissetmemişti yıldızlar karşısında. O eski soruyu bir daha sordu kendi {kendine- Orada akıllı varlıklar var mı acaba? Bu düşünce ür-pertmişti kendisini, sanki bir avuç canlı böcek yemek isteyip istemeyeceğini sormuş gibi.

...yirmi altı... yirmi yedi... yirmi sekiz..

Bu basamaktan kim yonttu acaba? Kızılderililer mi? Mir mac'lar mı? Alet kullanan insanlar mıydı onlar? Jud'a sormalıyım bunu. «Alet kullanan insanlar» aklına «kürklü hayvanlar getirmişti, onun ardından da ağaçlar arasında dolaşan o şey. hatırladı. Birden ayağı bir yere takıldı, eldivenli elini solundaki kayaya uzattı düşmemek için. Duvar çok yaşlı gibiydi, aşınmış

buruşuk, kırıklı... İyice eskimiş kuru deri gibi, diye düşündü

«İyi misin, Louis?» diye mırıldandı Jud.

-iyiyim.» Oysa soluksuz kalmıştı, Church'ün ağırlığından kaslan ağnyordu.

...kırk iki... kırk üç... kırk dört...

«Kırk beş,» dedi Jud. «Unutmuşum. On iki yıldır çıkmadım buraya. Bir daha da geleceğimi sanmam. Haydi çık bakalım.»

Louis'in/kolunu tutup son basamağı çıkmasına yardım ettiv

«Geldik işte.»

Louis çevresine bakındı. Yıldızların soluk ama yeterli ışığında bulunduğu yeri görebiliyordu.

Toprağın üzerinde kara bir dil gibi uzanan taşlık bir kayanın üzerindediler. Öteki tarafa bakınca, merdivenlere varmak için içinden geçtiği çam ağaçlarının tepelerini görebiliyordu.

Arizona ya da New Mexico'da doğal sayılabilecek üzeri düz, dimdik bir tepenin üstündeydiler.

Tepenin üzerinde ağaç olmadığı için güneş karları eritmişti. Louis. Jud'a dönünce kuru otların rüzgârda eğildiklerini gördü. Bir tepedeydiler. Az ileride toprak yine ağaçlara doğru yükseliyor* du. Ancak bu düzlük çok garipti, New England'ın alçak ve

— 114—

tepeleri arasında çok garipti...

Alet kullanan kulderebilirler, diye düşündü birden.

• «Yürü haydi.» Jud yirmi beş metre ilerdeki ağaçlığa doğru yürüdü. Rüzgâr çok sert esiyordu, ama insan kendini taptaze hissediyordu şimdi. Louis hayatında gördüğü en yaşlı, en uzun çamlar altında bir dizi şekil gördü. Bu yüksek ve yapayalnız yer nsanda bir boşluk duygusu yaratıyordu. Ama canlı bir boşluk.

Kara şekiller taş öbekleriydi.

«Micmac'lar tepenin üstünü düzeltmişler.» dedi Jud. «Kimse bunu nasıl yaptıklarını bilmiyor, Maya'lann piramitlerini nasıl yaptıklarını bilmedikleri gibi. Maya'lar gibi Micmac'lar da"

unutmuşlar bunu.»

«Neden ama? Neden böyle yapmışlar?»

«Burası mezarlıklarıydı. Ellie'nin kedisini buraya gömmen için getirdim seni. Micmac'lar insan ve hayvan arasında bir ay-nm gözetmezlerdi» Hayvanlarını sahiplerinin yanına gömerlerdi.-Louis onlardan bir adım daha ileri girmiş olan Mısırlıları düşündü. Mısırlılar kralları ölünce onların evcil hayvanlarını da öldürürlerdi, sahiplerinin ruhlarının gideceği yere gitsinler diye. Bir firavunun kızının ardından on binden fazla hayvan öldürüldüğünü okuduğunu anımsıyordu, bunların arasında aUı yüz domuzla iki bin tavuskuşu da vardı. Domuzlar, ölü kızın en sevdiği koku olan gülsuyuyla yıkanmışlardı boğazlan kesilmeden önce.

Piramitler de yapmışlardı. Maya'lann piramitlerinin ne işe yaradıkları bilinmiyor, ama Mısırlıların piramitlerinin ne olduğunu çok iyi biliyoruz... ölüm anıtları... dünyanın en büyük me-lartaşları.

Burada Ramses II yatıyor. Saygılıydı. Louis elinde olmadan kupkuru bir kahkaha attı.

Jud hiç şaşmamış gibi baktı Louis'in yüzüne.

«Git hayvanını göm,» dedi. «Ben bir sigara içeceğim. Sana yardım ederdim ama bu işi fcendin yapman gerek. Herkes kendi ölüsünü gömer. O zaman böyle yapılırdı.»

«Jud, no demek oluyor bütün bunlar? Beni neden getirdin buraya?»

•Ncrma'mn hayatım kurtardın diye.» Sesinden içten pldu-ğu anlaşılıyordu, Louis onun kendini böyle gördüğünden emindi, ama yinede içinde yaşlı adamın yalan söylediği inancı var-

— 115 —di... ya da kendisine yalan söylenmişti ve şimdi o da bu yalanı Louis'e aktarıyordu. Jud'un gözlerinde gördüğü, ya da gördüğünü sandığı o bakışı hatırladı.

Ama burada bunların hiçbirinin önemi yoktu, önemli olan sürekli akan bir ırmak gibi kendisini iten, saçlarını savuran rüzgârdı.

Jud oturup sırtını ağaçlardan birine dayadı, avuçları arasında yaktığı kibritle sigarasını yaktı,

«İşe başlamadan önce biraz dinlenmek ister miydin?»

«Gerek yok, yorgun değilim.» Sorulara devam edebilirdi, ama birden bunu hiç istemediğini farketti. Yanlış bir iş yapıyor gibiydi, ama yine de yaptığının doğru olduğunu hissediyordu Şimdilik daha fazla üstelememeyi uygun gördü. Bilmesi gereken bir tek şey vardı şimdi.

«Toprak tabakası çok ince görünüyor, gerçekten bir mezar kazabilecek miyim?» Louis merdivenlerin başında kayalann toprağın üstüne çıktığı yeri işaret etti.

Jud başım salladı. «Doğru, toprak tabakası incedir, ama ot büyüyen yerler gömmek için yeterlidir, Louis. insanlar çok uzun bir süre ölülerini gömdüler buraya. Ama bu işin pek kolay olmadığını da göreceksin.»

Kolay değildi gerçekten. Toprakı taşlık ve sertti. Church'ü içine alacak bir çukur kazmak için kazmaya ihtiyacı olacağını çek geçmeden anladı. Önce kazmayla sert toprağı ve taşlan kırmaya, sonra da bunlan kürekle atmaya başladı. Elleri acıyordu, ama vücudu ısınmıştı, iyi bir iş yapmak için güçlü, karşı konulmaz bir duygu vardı içinde. Kimi zaman bir.yaraya dikiş

atarken yaptığı gibi hafifçe bir melodi mırıldanmaya başladı. Kazma kimi zaman sert bir kayaya çarpıyor, jkivılcımlar fişkırıyor, tahta saptan geçen titreşimler ellerini titretiyordu. Avuçlarında su kabarcıklarının toplandığını hissediyor, ancak çoğu doktor gibi ellerinin bakımına çok önem verdiği halde buna aldırış bile etmiyordu.

Çevresinde ve başının üstünde ağaçlar arasında şarkı söyler gibi esen rüzgârın dışında yere aılan taşlarının çıkardığı bir gürültü duydu. Omzu üzerinden bakınca yere eğilmiş olan Jud' un kendisinin çıkardığı irice taşlan bîr yığın halinde toplamakta olduğunu gördü.

Louis'in baktığını gören Jud, «Kazdığın mezar için,» 'dedi.

»

«Haa.» Louis işine döndü.

Altmış santim eninde ve doksan santim boyunda bir çukur kazmıştı, lanet olasıca bir kedi için Cadillac gibi bir mezar, diye düşündü. Çukur yetmiş beş santim kadar derinleşince kazma artık her vuruşta kıvılcımlar çıkarmaya başlamıştı. Louis kazmayla küreği bir yana atıp û derinliğin yeterli olup olmadığını sordu.

Jud kalkıp şöyle bir baktı. «Bence yeter. Ama önemli olau senin görüşün.»

•Bana neler olup bittiğini söyleyecek misin artık?»

Jud gülümsedi. «Micmac'lar bu tepenin tılsımlı olduğuna inanırlardı. Doğuda ve kuzeydeki bataklıktan bu yana olan ormanların da tılsımına inanırlardı. Burasını yapıp ölülerini her-şeyden uzağa gömdüler böylece. Diğer kabileler buralara yaklaşmadılar, Penobscot'lar bu ormanların hayaletlerle dolu olduğunu söylerlerdi. Daha sonralan kürk avcıları' da aynı şeyleri söylemeye başladılar. Sanırım bataklıkta yanan gazlan görünce hayalet gördüklerini sanmışlardır.»

Jud gülümsedi. Hiç de öyle düşünmüyorsun ya, diye düşündü Louis.

«Daha sonralan Micmac'lar bile buraya gelmemeye başladılar. Birisi burada bir YVendigo gördüğünü ve toprağın bozulduğunu söyledi. Büyük bir toplantı yaptılar bunun üzerine. Benim gençliğimde dinlediğim hikâyeler bunlar. Stanley Bouchard anlatmıştı... ve Stanley B. bilmediği şeyi uydururdu.»

YVendigo'nun kuzey bölgelerinin bir ruhu olduğunu bilen Louis, «Sence toprak gerçekten bozulmuştu muydu?» diye sordu.

Jud gülümsedi ya da hiç olmazsa dudaklan aralandı. «Bence tehlikeli bir yer burası. Ama kediler ve köpekler falan için değil. Haydi, göm hayvanını, Louis.»

Louis torbayı çukura bırakıp üzerini toprakla örttü. Şimdi yorulmuştu artık, üşüyordu. Plastiğin üstüne düşen toprak insanın içini karartan bir ses

çıkartıyordu. Buraya geldiğine pişman olmadığı halde, içindeki o coşku duygusu yavaş yavaş kayboluyordu. Bu serüvenin bir an önce bitmesini istiyordu artık. Eve dönüş yolu epey uzundu.

Toprağın plastik üstüne çarptıkça çıkardığı patırtı yavaş yavaş azalıyor, az sonra toprağın toprağa çarpmasından çı-

— 117 — kan boğuk ses kalmıştı. Louis küreğin ucuyla son parça toprağı da çukura iteledi, (hiçbir zaman yeterli değildir, diye düşündü. Cenaze kaldıncısı amcasının en az bin yıl önce söylediğı bir sözü

hatırlıyordu: Açtığı çukuru doldurmaya yetmez çıkan toprak), sonra Jud'a döndü.

«Taş yığının,» dedi Jud.

«Bak, Jud, çok yorgunum, üstelik...»

• Ellie'nin kedisi ama.» Jud'un sesi yumuşak ama acıması di -Doğru olanı yapmanı isterdi sanırım.»

Louis içini çekti. «Herhalde.»

Jud'un tek tek verdiği taşları üst üste di/mek de on dakik: •>urdu İş bittiğinde Church'ün mezarı üstünde alçak, koni biçiminde bir taş yığını vardı ve Louis gerçekten az da olsa yorgun

bir zevk duyuyordu. Yıldızların aşığı altında diğerleri gibi yükü taşıyordu kendi taş yığını da Ellie herhalde hiç görmeyecekti bu nü. -'kızı bataklıktan geçirme düşüncesi bile Rachel'in saçlarını

beyazlatmaya yeterdi, ama kendisi görmüştü ve iyiydi işte.

Ayağa kalkıp pantolonunun dizlerini silkelirken, «Bunlar dan çoğu devrilmiş.» dedi. Şimdi çevresini -daha iyi görüyordu pek çok yerde taşlar yuvarlanmış, dağılmıştı Ama Jud kendi yığını kendisinin kazdığı mezardan çıkan taşlarla yapmasına özen göstermişti.

«Öyle. Sana dedim ya, çok eskidir burası.»

•işimiz bitti mi artık?»

«Bitti.» Jud, Louis'in omzunu tuttu, «iyi bir iş becerdin, Louis. Yapacağımı biliyordum zaten.

Haydi eve dönelim şimdi.»

«Jud...» diye söze başlayacak oldu Louis. Ama Jud kazmayı alıp basamaklara doğru yürüdü.

Louis de küreği alıp yetişmek için ardından koştu, sonra da soluğunu yola saklayarak hiçbir şey demedi. Bir kere dönüp arkasına baktı, ama kızının kedisi Winston Churchill'in mezannı

belirten taş yığını gölgeler arasında kaybolmuştu bile.

Bir süre sonra ormandan çıkıp kendi evinin arkasındaki yola girdiklerinde, filmi geri sardık, diye düşündü. Yola çıkmalarından bu yana kaç saat geçtiğini bilmiyordu, o öğleden sonra uykuya yatmadan önce saatini çıkarmıştı, saat hâlâ yatağın yanında olmalıydı. Yorulduğunu, kıpırdayacak hali kalmadığını bilmiyordu yalnızca. On altı. on yedi yıl önce lise öğrencisiyken bir

— 118 — yaz tatilinde Chicago çöp kaldırma ekibindeki ilk gününden bu yana bu kadar yorulduğunu bilmiyordu.

Gittikleri yoldan dönmüşlerdi ama dönüş hakkında pek bir şey hatırlamıyordu. Ağaç yığını

üzerinde sendelediğini anımsıyordu... ama Jud'un eli hemen yanı başındaydı, kendisine güven veriyordu, zaten az sonra da Kedi Smucky ile Tracie ve Sevgili Tavşanımız Marta'nın dinlenme yerlerinden geçiyorlardı. Buralardan yalnız Jud'la değil ailesinin tümüyle geçmişti daha önceden.

Bir süre sonra da yeniden evdeydiler.

Konuşmadan yürüdüler eve doğru, Louis'in kapısı önünde durdular. Rüzgâr hâlâ uğulduyordu.

Louis hiçbir şey söylemeden Jud'un kazmasını uzattı.

«Ben eve gideyim,» dedi Jud. «Louella Binson ya da Ruthie Parks az sonra Norma'yı getirirler, o da beni merak eder.»

•Saat kaç biliyor musun?» diye sordu Louis. Norma'nın hâlâ eve dönmemiş olmasına şaşmıştı.

Ona göre saat gece yarısını çoktan geçmiş olmalıydı.

Jud pantolonunun cebinden kapaklı bir cep saat çıkarın kapağını açtı.

«Sekiz buçuk.» Kapağı kapattı yine.

«Sekiz buçuk mu? Yani saat sekiz buçuk mu şimdi?»

«Sen kaç sanıyordun?»

«Çok daha geç.» dedi Louis.

«Yarın görüşürüz, Louis.» Jud yürümeye başladı.

•Jud?.

Jud hafif sorgu dolu bakışlarla döndü.

«Jud, bu gece ne yaptık?»

«Kızının kedisini gömdük.»

«Yaptığımız yalnızca bu muydu?»

«Yalnızca o.» dedi Jud. «Sen iyi bir insansın, Louis, bir kusurun var ama, o da çok soru sorman, insanlar kimi zaman doğru olduğunu sandıkları şeyleri yaparlar. Kalplerinde doğru olduğuna inandıkları şeyleri yani. Eğer bu şeyleri yaparlar, sonra da kendilerini rahat hissetmezlerse, sanki hazımsızlık çekiyormuş gibi olurlarsa, soru sormak ihtiyacını

hissederlerse, yan Üş bir şey yaptıklarım sanırlar. Ne demek istediğimi anlıyor musun?»

•Evet.» Louis yaşlı adamın aklından geçenleri okuduğunu düşündü. Birlikte ışıklan yanan eve doğru yürüdüler.

«O insanların akıllarına gelmeyen şey kendi kalplerinden önce o kubttu duygularını

araştırmaktır.» Jud. Louis'in yüzüne dikkatle baktı. «Ne diyorsun ha, Louis?»

«Haklı olabilirsin derim.»

•«Ve bir insanın yüreğindeki şeyler... bunlar hakkında konuşmak pek bir yarar sağlamaz, değil mi?» «Eh.»

Louis sanki evet demiş gibi Jud, «Sağlamaz elbette,» dedi. Sesi öylesine kendinden emin, öylesine aman vermezdi ki. «Bunlar gizli şeylerdir. Kadınların iyi sır sakladıkları söylenir, gerçekten de biraz ağzı sıkıdırlar, ancak sahiden bir şey bilen bir {kadın sana bir erkeğin kalbinin içini göremediğini söyleyecekti, insanın kalbinin toprağı daha taşlıdır, Louis, Micmac'lann mezarlarının toprağı gibi. Kaya tabakası yüzeye çok yakındır. Bir insan orada ne yetiştirebilirse onu yetiştirir...»

«Jud...»

«Soru sorma, Louis. Yapılmış olanı kabul et ve yüreğini dinle.»

«Ama...»

«Ama falan yok. Yapılmış olanı kabul et ve yüreğini dinle. Bu kez doğru olanı yaptık... en azından doğru olanı yaptığımızı umuyorum. Başka bir zamansa çok yanlış bir şey yapabiliriz.»

•Hiç olmazsa bir sorumu cevaplandırarak mısın?» «Eh, hele bir dinleyelim de sonra karar veririz.» «O yeri kimden öğrendin?» Louis bunu geri dönerlerken düşünmüştü; Jud'un hiç

benzememesine karşın bir Micmac olabileceğini de düşünmüştü.

Jud şaşırmış gibi, «Stanley B.'den-tabii.» dedi.

•Yani o sana sıradan bir şeymiş gibi mi anlattı bunu?»

•Hayır. Orası öyle herkese anlatılacak bir yer değildir. On yaşımıdayken köpeğim Spot'u gömdüm oraya. Tavşan kovalarken paslı bir dikenli tele takılmıştı. Yarası İltihaplandı ve öldü»

Bu işde bir yanlışlık-vardı, Louis'e daha önce söylenen şeyle uyuşmayan bir nokta vardı, ancak Louis bu tutarsızlığı farke-demeyecek kadar yorgundu. Jud başka bir şey söylemedi, o hiç-

— 120 —bir s.ey okunmayan gözleriyle baktı yalnızca. «İyi geceler. Jud.» •tyl geceler.»

Yaşlı adam kazma ve küreğini omuzlayıp karcıya geçti. «Teşekkür ederim!» diye seslendi Louis arkasından. Jud dönmedi, duyduğunu belirtmek için bir elini kaldırdı. Evde telefon çalmaya başlamıştı.

Louis bacaklarındaki ve belindeki sızılar yüzünden suratını buruşturarak içeri koştu. Sıcak mutfığa vardığında altı yedi kere çalmış olan telefon, elini uzattığı anda sustu. Louis yine de telefonu açıp, «Alo,» dedi, ama karşısında çevir sesinden başka bir şey yoktu.

Eachel'di, diye düşündü. Ben onu ararım.

Ama birden numarayı çevirmek güç geldi, karısının annesiyle, hatta daha beteri çek defterini çıkarıp insanın suratına sallayan babasıyla konuşmak. Rachel'in çağırılması... sonra da Ellie.

Ellie hâlâ yatmamıştı kuşkusuz, Chicago'da bir saat geriydi zaman. Ellie kendisine Church'ü

soracaktı.

Çok iyi. Kamyon çarptı. Orinco kamyonu olduğundan eminim. Başka bir şey olsa dramatik bütünlüğü bozulurdu. Bilmem ne demek istediğimi anlatabildim mi? Anlamadın mı? Peki, bos-ver. Kamyon ona çarpıp öldürdü ama hiç iz bırakmadı. Jud'la onu eski Micmac mezarlığına gömdük. Hayvan Mezarlığının

devamı gibi bir yere yani. Seni bir gün oraya götürürüm, mezarına çiçek koyarız. Bataklık kuruduktan, aylar da loş uykusuna yattıktan sonra ama.

Louis telefona kapattı, gidip musluğun küvetini sıcak suyu doldurdu. Gömleğini çıkartıp yıkandı sonra. Soğuk olmasına rağmen domuz gibi terlemişti ve tam bir domuz gibi kokuyordu.

Buzdolabında kalmış bir iki köfte vardı. Onları bir dilim ekmek üzerine koydu, üstüne de iki dilim soğan kesti. Sandviçin üstüne biraz da ketçap koyup bir dilim ekmek daha yerleştirdi.

Rachel'le Ellie evde olsalardı bu yemek karşısında burunlarını kıvınlardı.

Eh. kaçırdınız bayanlar, diye düşündü sandviçini lezzetle yerken. Konfüçyüs domuz gibi kokanın kurt gibi yediğini söyler. Gülümsedi Louis. Karton kutudan sütünü de içtikten sonra yu-

— 121 —karı çıktı, soyundu ve dişlerini bile fırçalamadan yattı. Vücudundaki sancı ve ağrılar şimdi neredeyse zevkli denebilecek bir zonklamaya dönüşmüştü.

Saati bıraktığı yerdeydi. Dokuzu on geçiyordu henüz. Gerçekten inanılmaz bir şeydi bu.

Louis ışığı söndürdü, yan döndü ve uyudu.

Sabah saat üçte uyanıp tualete gitti. Banyonun parlak beyaz floresan ışığı altında baykuş gibi gözlerini kırpıştırarak, işerken birden farkettiği tutarsızlığın ne olduğunu anladı, gözleri irileşti.

Sanki birbirine "uyması gereken iki parça çarpışmış da birbirlerinden uzaklaşmış gibi.

Jud o gece kendisi on yaşındayken köpeğinin paslı bir dikenli tele sürtündükten sonra yarasının iltihaplanması sonucu öldüğünü söylemişti. Ama daha önce hep birlikte Hayvan Mezarlığında gittiklerinde, köpeğinin yaşlılıktan öldüğünü ve orada gömülü olduğunu anlatmış, hatta geçen yılların üstündeki yazılan sildiği taşı bile göstermişti.

Louis sifonu çekti, ışığı söndürüp yatağa döndü. Uyumsuz bir şey daha vardı. Jud yüzyılın başında doğmuştu, Hayvan Mezarlığındaki o gün de Louis'e köpeğinin Büyük Savaşın ilk yılında öldüğünü söylemişti. Yani kendisi on dört yaşındayken, eğer savaşın Avrupa'da başladığını

kastetmişse. Eğer Amerika'ma savaşa girdiği yılı kastediyorsa o zaman on yedi yaşındayken. .

Ama bu gece Spot öldüğünde on yaşında olduğunu söylemişti.

Eh, ne de olsa yaşlı, yaşlılarda geçmişi hatırlamaya çalıştıklarında yanılırlar, diye huzursuzlukla düşündü. Artık her şeyi unuttuğunu kendisi söyledi, kolaylıkla hatırladığı adlan ve adresleri artık unuttuyormuş, sabah kalktığında o gün yapmayı planladığı şeyleri bile hatırlamakta güçlük çekiyormuş. O yaşta bir insan için doğal bu... Jud için pek bunamış denemez henüz. Unutkan demek daha doğru. Yetmiş yıl önce ölen bir köpeğin ölümünü unutması hiç de şaşırtıcı bir şey değil. Ya da nasıl öldüğünü. Bırak artık bunları, Louis.

Ama yine de hemen uyuyamadı. Uzun bir süre uyanık yattı; boş evi, evin çevresinde dolanan rüzgân aklından silip atamıyordu.

— 122 —

öyle bir an geldi ki, uyuyacağını anlayamadan birden kapandı gözleri. Herhalde öyle olmalıydı, çünkü kendinden geçerken merdivenlerden çıkan hafif ayakseslerini duymuş ve, Beni rahat bırak. Pascow, rahat bırak beni, olan oldu, ölen öldü, diys düşünmüştü, ayaksesleri de kaybolmuştu.

O yıl boyunca pek çok açıklanması olanaksız şey olmasını karşın, Louis bir daha ne uyurken, ne de uyanırken Victor Pas-cow'un hayalini gördü.

23

Louis ertesi sabah âaat dokuzda uyandı. Odanın doğuya bakan pencerelerinden parlak bir güneş ışığı doluyordu içen. Telefon çalıyordu. Louis uzanıp açtı. «Alo?»

«Günaydın!» dedi Rachel. «Uyandırdım mı yoksa?»

«Uyandırdın ya, namussuz!» diye güldü Louis.

«Sabah sabah ağzını bozma. Dün gece seni aradım, Jud'.da miydin yoksa?»

Bir an duraksadı Louis.

«Evet. Bir iki bira içtik. Norma bir Şükran yemeğine davetliydi. Sana telefon edecektim ama...

bilirsin işte.»

Bir süre konuştular. Rachel ailesi hakkında bilgi verdi, vermese de olurdu ya, yine de kayınpederinin saçlarının daha hızlı dökülmekte olması Louis'in hoşuna gitmişti.

«Gage'le konuşmak ister misin?"

Louis güldü. «KONUŞALIM bakalım, ama geçen günkü gibi kapatmasın telefonu.»

Karşı taraftan gürültüler geldi, Rachel. -Babana günaydın de,» diyordu çocuğa.

Sonunda Gage, «Gün...aydın.» dedi.

«Merhaba, Gage. Nasılsın bakalım? Dedenin pipo tablasını düşürdün mü yine? Dilerim düşürmüşsündür. Bu kez pul kolak-siyonunu da parçala bari.»

Gage yarım dakika kadar mırıldandı durdu, giderek artan bir sözcük dağarcığı geliştiriyordu artık. Sonunda Rachel tele-

— 123 — fonu oğlanın elinden aldı. Louis de bir rahatlama duydu; oğlunu pek severdi, çok da özlemişti, ama iki yaşında biriyle konuşmanın bir deliyle iskambil oynamaktan farkı yoktu.

«Orada durum nasıl?» diye sordu Rachel.

«İyidir.» Louis bu kez duraksamamıştı. Rachel az önce gece Jud'a gidip gitmediğini sorduğunda gittiğini söyleyince bir çizgiyi geçtiğinin farkındaydı. Kulaklarında Jud Crandall'ın se.v.

çınhyordu. insan kalbi daha taşlıdır. Louis... bir İnsan orada ne yetiştirebillirse onu yetiştirir...

«Doğrusunu istersen biraz sıkıcı geçiyor günler. Seni özledim.»

«Yani bu panayırdan kurtulduğuna sevinmediğini mi söy-yorsun?»

•Sakinlik hoşuma gidiyor,» dedi Louis. «Ama ilk yirmi dört saatten sonra biraz garipsiyor insan.»

«Babamla konuşabilir miyim?» Ellie'nin sesiydi bu.

«Louis? Ellie yanımda.»

«Ver bakalım.»

Louis beş dakika kadar konuştu Ellie'yle. Kız dedesinin aldığı bebekten, dedesiyle birlikte mezbahaya gittiklerinden «öyle pis kokuyordu ki, baba,» dedi kız. (Eh, deden de gül kokmaz, diye düşündü Louis), evde ekmek yapmaya yardım ettiğinden, annesi Gage'in altını

değiştirirken oğlanın kaçtığından söz etti. Gage koridorda koşup dedesinin çalışma odasına dalmıştı öylece; (Aferin Gage, diye gülümsedi Louis.)

En azından o sabah kurtulacağını sanmaya başlamıştı, El-lie'ye annesini vermesini söyleyeceği sırada kız, «Church nasıl, baba?» diye sordu. «Beni özlüyor mu?»

Louis'in gülümsemesi soldu birden, ama yine de doğallığı elden bırakmadan, «Çok iyidir,» dedi.

«Dün akşamdan kalan eti verip dışarı çıkarmıştım. Az önce uyandığım için bu sabah görmedim henüz.»

Bu soğukkanlılıkla esaslı katil olurdun sen. ölüyü en son ne zaman gördünüz. Dr. Creed?

Yemeğe gelmişti. Bir tabak et yedi. Ondan sonra da bir daha görmedim.

«Benim için öp onu.»

«Kendi kendini kendin öp.» Ellie kıkır kıkır güldü.

«Annemle konuşacak mısın, baba?»

«Evet, ver bakalım.»

— W —

Sonra da bitmişti konuşma. Rachel'lo bir iki'dakik» daha konuşmuşlardı. Church sözkonusu edilmemişti.

«Bu iş de bu kadar,» dedi telefonu kapatınca boş ve güneşli odaya. İşin belki de en kötü yanı

kendini pek kötü hissetmemeydi, hiç de suçluluk duymuyordu.

24

Steve Masterton saat dokuz buçukta telefon ederek üniversiteye gelip tenis oynamak isteyip istemediğini sordu. Tenis kortu bomboş olduğu için doya doya oynayabilirlerdi.

Louis adamın sevincini arılayabiliyordu, üniversite açık olduğu zaman tenis kortunda kimi zaman oynamak için iki gün sıra beklenirdi. Ama yine de üniversite tıp dergisine bir yazı

hazırlamakta olduğunu söyleyerek teklifi geri çevirdi.

«Emin misin?» dedi Steve. «Bu kadar çalışman doğru mu yani?»

•Sonra bir ara sen yine de. Belki bir şeyler düşünürüz.»

Steve arayacağını söyleyip kapattı telefonu. Louis bu kez yanm bir yalan söylemişti. Gerçekten suçlu gibi bulaşıcı hastalıkların dispanserinin olanaklarıyla tedavi edilmesi hakkında bir yazı

hazırlamaya niyetliydi ama oyunu reddetmesinin asıl nedeni tüm vücudunda

hissettiği ağrılardı. Rachel'le konuştuktan sonra dişlerini fırçalamaya gittiğinde farketmişti bunu. Sırt ado-leleri ağrıyordu, omuzlan torba içinde o ağır kediyi taşımaktan gerilmişti, bacak kasları da gergin birer gitar teliydiler sanki. Bir de kendini İdmanlı sanırdın, diye düşündü. Romatizmalı

bir moruk gibi yerinden güçlkle kıpırdayarak tenis oynaması komik olurdu doğrusu.

Birden aklına bir gece önceki yürüyüşte yalnız olmadığı geldi. Seksen beşine yaklaşan biriyle birlikteydi. Jud da acaba bu sabah kendisi gibi sancılar içinde miydi?

Bir buçuk saat kadar yazısıyla uğraştı, ama istediği gibi ya-zamıyordu. Boşluk ve sessizlik sınırlarına dokunmaya başlamış-

— 125-

U, sonunda kâğıtlarını bir yana bıraktı, parkasını sırtına geçirip karşıya geçti.

Jud'la Norma evde değillerdi, ama üzerinde kendi adı yazılı bir zarfı iğnelenmişti kapıya. Louis zarfı açıp okudu.

Louis,

Karımla, Bucksport'a alışverişe gidiyoruz. Norma'ın yüzyıldır göz diktiği o konsola da bakacağız sonunda. Belki de McLeod* da bir öğle yemeği yiyip eve öğleden sonra döneriz.

İstersen bu gece gel de birer bira içelim.

Ailen senin ailendir, biliyorum. İşlerine burnumu sokmak istemem, ama Ellie benim kızım olsaydı kedisinin yolda kaza geçirip öldüğünü söylemezdim. Tatilinin keyfini çıkarısın kız.

Louis, aklımdayken söyleyeyim, dün akşam yaptıklarımız hakkında da konuşmazdım yerinde olsaydım, en azından Kuzey Ludlow'da. Buralarda o eski Micmac mezarlığının bilen başka insanlar da vardır, hele kasabada hayvanlarını oraya gömmüş olanlar az değildir... orasının Hayvan Mezarlığının bir parçası olduğunu bile söyleyebiliriz hatta. İster inan ister inanma orada bir boğa bile

gömülmüştür! Stacpole Yolunda oturan Zack Mc-Govern 1967 yada 68'de ödül kazanan boğasını Micmac mezarlığına gömmüştü. Ha ha ha! İki oğluyla boğayı oraya götürdüğünü anlattığında kahkahadan çatlayacak kadar gülmüştüm. «Ancak burada yaşayanlar bundan söz etmeyi sevmezler ve «yabancı» olarak kabul ettikleri insanların bunları

bilmesini istemezler. Bu batıl inançların bazdan üç beş yüzyıl öncesine kadar gider, ama buralılar buna aşağı yukarı inandıktan için -yabancı»la-mn kendileriyle alay ettiklerini sanırlar.

Bilmem anlatabiliyor muyum. Herhalde sana mantıklı gelmiyordur ama durum böyle işte. Onun için bana bir iyilik yap ve bu konuyu hiç açma, olmaz mı?

Bu konuda seninle herhalde bu gece daha geniş olarak konuşuruz, o zaman daha çok şey anlayacaksın, ancak şunu da söylemek isterim ki. gerçekten gurur duyabileceğin bir davranışta bulundun, bundan emindim zaten.

Jud

Not: Norma bu mektupta neler yazdığımı bilmiyor, ona

—126 —bambaşka şeyler söyledim. Sence bir sakıncası yoksa böyle kalmasını isterdim. Evli olduğumuz elli sekiz yıl içinde Norma'ya birden çok yalan söylemişimdir, zaten erkeklerin çoğunun kanlarına yalan söylediklerini tahmin ederim. Ama şundan da eminim ki, pek çoğu Tanrının karşısına çıkınca hiç çekinmeden bunları itiraf edecektir.

Bu akşam gel de biraz kafa çekelim.

J.

Louis, Jud'la Norma'nın kapısı önünde en üst basamakta durmuş, kaşlarını çatarak okuyordu notu. Ellie'ye kedinin öldüğünü söyleme... söylememişti zaten. Orada gömülü başka hayvanlarda var. Üç yüzyıl gerisine giden batıl inançlar...

... o zaman daha çok şey anlayacaksın.

Louis satının üzerinde parmağını gezdirirken ilk olarak bir gece önce

yaptıklarım düşündü.

Belleğinde bulanıktı her şey. sanki uyuşturucu ilaç aldıktan sonra yapılan hareketler, ya da rüyalarda görülen şeyler gibi. Ağaç yığınınına çıktıklarını, bataklıkta sisin o garip, aydınlık niyetini, orasının on, on beş derece daha sıcak gibi geldiğini anımsıyordu, ama bunlar bayıltılmadan önce anestezi altındaki kişiyle yapılan konuşmalar gibiydi.

...erkeklerin çoğunun kanlarına yalan söylediklerini tahmin ederim...

Karılarına ve kızlarına, diye düşündü Louis. Jud'un bu sabah telefondaki konuşmalardan ve kendi kafasında geçirdiklerinden böylesine haberdar olması yine de ürkütücüydü.

Louis bir ilkokul öğrencisinin çizgili kâğıdına yazılmış mektubu katlayıp zarfa, zarfi da pantolonunun arka cebine yerleştirdi, evine döndü.

25

Church o öğleden sonra saat bir sularında döndü. Louis garajdaydı, son altı haftadır antifriz, kesici aletler, diğer bahçe

— 127 —ilaçları gibi şeyleri Gage'in 'elinin altından kaldırmak için bir dizi raf yapmaya çalışıyordu.

Church kuyruğu dimdik, içeri girdiğinde bir çivi çakmaktaydı. Louis ne çekici elinden düşürdü, ne de parmağına bir darbe indirdi. Kalbi bir an hoplar gibi oldu. karnında bir an sıcak bir tel panldadı. sonra da söndü; bir ampulün telinin birden kızıp parlaması, sonra da sönmesi gibi.

Daha sonraları kendi kendine söylediği gibi. sanki bütün Şükran Günü sonrasında Church'ün geri dönmesini beklemiş gibiydi. Sanki geceleyin o eski Micmac mezarlığına gitmelerinin nedenini zihninin ilkel yanı daha ilk anından beri biliyormuş gibi.

Çekici dikkatle bir kenara bıraktı, ağızındaki çivileri avucu na tükürüp üstündeki tulumun cebine koydu, sonra gidip kediyi kucağına aldı.

Canlı ağırlık, diye düşündü huzursuz bir heyecanla. Kaza obuadan önceki

kadar ağır. Canlı

ağırlık bu. Torbadayken daha ağırdı, ölüyken daha ağırdı.

Kalbi gerçekten hoplamıştı şimdi, bir an garaj çevresinde döner gibi oldu.

Church kulaklarını geri atmış, kucağa alınmasına itiraz etmiyordu. Louis hayvanı güneşe çıkarıp arka merdivenin üstüne oturdu. Kedi kucağından inmeye çalıştı, ama Louis hayvanı okşayarak tuttu kucağında. Kalbi küt küt atıyordu şimdi.

Bir gece önce hayvanın kırık boynu çevresinde başının nasıl döndüğünü hatırlayarak hafifçe dokundu boynundaki sert tüylere. Parmaklarının altında sağlam adalelerden başka bir şey yoktu. Kediye kaldırıp burnuna yakından baktı. Orada öyle bir şey görmüştü ki, hayvanı

kucağından yere aüp, gözleri kapalı olarak bir eliyle yüzünü örttü. Dünya durmadan dönüyordu şimdi, başı dönüyordu, uzun içki gecelerinin sonunda kusmadan az önce olduğu gibi.

Church'ün burnunda kurumuş kan lekeleri ve uzun bıyıkları arasında iki küçük yeşil plastik parçası vardı. Torbanın parçalan.

Bu gece daha geniş olarak konuşuruz, o zaman daha çok şey anlayacaksınız...

Şu anda istediğinden daha çok şey anlamıştı zaten.

Bir fırsat tanı bana, diye düşündü. En yakın akıl hastane-

— 128 —sine kapatılacak kadar çok şey anlayacağım o zaman.

Louis kediyi içeri aldı, mavi tabağını çıkardı, balık ve ciğerden oluşan bir kutu kedi maması

açtı. Gri kahverengi topağı kutudan çıkarırken Church mırıldanarak sürtünüyordu Louis'in dizlerine. Kediye hisseden Louis'in tüyleri ürpermişti, hayvanı tekmelememek için sımsıkı

kapattı çenelerini. Kedinin kürklü gövdesi çok kaygan, çok kabarık... kısacası

çok iğrençti. Bir daha Church'e elini bile sürmese umurunda değildi.

Tabağı yere koymak için eğilince Church yemeğe saldırma A için sürtünerek geçti yanından.

Louis hayvanın ekşi toprak koktuğuna yemin edebilirdi, sanki kürkü toprakla kaplanmış gibi.

Geriye gidip kedinin yemek yiyişine baktı. Yalandığını duyabiliyordu. Church eskiden de yalanır mıydı? Belki kendisi dikkat etmemiş olabilirdi. Her ne olursa olsun tiksinti verici bir sesu bu.

Ellie olsa, kaba. derdi.

Louis birden dönüp yukarı çıktı. Ağır ağır çıkmaya başlamıştı, ancak yukan koridora vardığında neredeyse koşuyordu. O sabah iç çamaşırları da dahil olmak üzere üstündekileri temiz giydiği halde hepsini bir çırpıda çıkarıp çamaşır sepetine attı. Dayanabileceği kadar sıcak suyla banyoyu doldurup içine girdi.

Çevresinde yükselen buharlar arasında sıcak suyun kaslarını gevşettiğini hissediyordu. Sıcak su kafasına da iyi gelmişti. Su ılımaya başladığında epey gevşemiş ve yine kendini bulmuştu.

Kedi geri donda, ne var bunda yani?

Bir yanlışlık olmuştu. Dün gece Church'ün kamyon çarpmış bir kediye hiç benzemediğini kendi kendine söylememiş miydP

Yolda çarpılmış o kadar hayvan gördün, paramparça, bar-saklan ortalığa yayılmış...

Şimdi her şey anlaşılıyordu. Church çarpmadan yalnızca bayılmıştı. Jud'un eski Micmac mezarlığına taşıdığı kedi baygındı, ölü değil. Kediler dokuz canlı derlerdi ya. Tanrıya şükürler olsun ki, Ellie'ye bir şey söylememişti. Şimdi kız Church'ün ölümüne ne kadar yaklaşmış

olduğunu öğrenemeyecekti artık.

Ağzında ve tüylerindeki kan... boynunun öyle dönmesi...

Doktordu kendisi, veteriner değil Yanlış bir teşhis koymuştu... tşte bu kadar.
Zaten o soğukta Jud'un bahçesinde, alaca-

— 128—

Hayvan Mezarlığı — F: 9

karanlıkta başka türlü bir muayene olamazdı. Üstelik elinde eldivenleri vardı.
Bu da...

Banyonun fayans duvannda geniş ve biçimsiz bir gölge göründü, küçük bir
canavann ya da dev bir yılanın başı gibi, bir şey hafifçe dokunup geçti omzuna.
Louis yıldırım çarpmış gibi ayağa fırladı, sular küvetin dışına döküldü.
Korkudan ürpererek geri döndüğünde tuvaletin kapağı

üstünde oturan kedinin bula nık san yeşil gözleriyle karşılaştı.

Church sanki sarhoşmuş gibi iki yana sallanıyordu. Loih-tiksintiyle bütün
vücudu büzülmüş bir halde baktı kediye, ke netlenmiş çeneleri arasında
güçlkle bastırıldığı bir çığlık vardı Church hiç

>öyle sallanmazdı ...avını ipnotize etmeye çalışan bir yılan git ... ne
kısırlaştıldıktan sonra, ne de daha önce İlk ve son kt-z düşündü bunun başka
bir kedi olduğunu, Ellie nin kedisine benzer bir kedinin garaja girdiğini, gerçek
Church' un ağaçlar arasındaki o düzlükte, taş yığını altında gömülü olduğunu.
Ama işaretleri de eşti... yırtık kulak... çiğnenmiş gibi görünen o on patı..

Church daha el kadarken Ellie onu evlerinin arka kapısına sıkıştırmıştı.

Church'dü karşısındaki, bundan kuşkusu yoktu.

«Çık dışarı!- diye boğuk bir sesle mırıldandı.

Church bir an daha baktı yüzüne... Tanrım, gözleri farklıydı, her nasılsa hiç de
eskisi gibi değildi. . sonra yere atladı, do nüp gitti.

Louis küvetten çıktı, hemen kurulanıp traş oldu. Bomboş? evde telefon bir

çığılık gibi çaldığında giyiniyordu. Telefon sesini duyan Louis gözleri ırileşmiş olarak ellerini havaya kaldırdı birden Sonra ağır ağır indirdi. Kalbi hızla atıyordu.

Arayan Steve Masterton'du, tenise gelip gelmeyeceğini so ruyordu. Lonis bir saat sonra buluşmak üzere randevulaştı. Aslında harcayacak zamanı yoktu, tenis oynamaksa şu anda hiç

yapmak istemediği bir şeydi, ne var ki. evden çıkmak zorundaydı. Kediden uzaklaşmak istiyordu, orada olmaması gereken kediden...

Gömleğinin eteklerini aceleyle soktu pantolonuna, bir el çantasına *nr şort, bir tişörtle bir havlu takıştırıp koşa koşa aşağı indi.

Churc-ı aşağıdan dördüncü basamağın üzerinde yatıyordu.

— 130 —

Louis in ayağı kediye takıldı, az daha tepetaklak düşüyordu Korkuluğu tutup güçlkle kurtuldu Soluk soluğa merdivenin altındaydı şimdi. Church kalktı, gerindi... sırtır gibi baktı Louis'in yüzüne.

Louis evden çıktı. Kediye dışarı çıkarması gerektiğini biliyordu, ama yapmadı bunu O anda kediye dokunabileceğini sanm.-vordu

26

Jud sigarasını yaktı, kibriti sallayıp söndürdü, önündeki teneke küllüğü bıraktı.

«Evet, bana oradan söz eden Stanley Bouchard di.» Bir süre durup düşündü.

Mutfak masasının üzerinde pek el sürmedikleri bira kadehleri duruyordu. Lous daha önce Steve'le bir yerde sandviç yiyip akşam yemeği işim halletmişti. Karnı doyunca Church'un dönüşünü daha anlayışla karşılamaya başlamıştı, ancak yine de kedinin herhangi bir yerinde olabileceği boş ve karanlık evine dönmeye pek hevesli değildi.

Norma da bir süre yanlarında oturmuş, televizyon seyredirken elindeki dikişe devam etmişti Noel'den önceki hafta kilisede yoksullar yararına satmak için bir

şey işliyordu. Büyük bir olaydı

bu kasaba için. Kadının parmakları çok iyi çalışıyordu, bu gece romatizmalı olduğu anlaşılıyordu bile. Louis bunun soğuk ama çok kuru olan havadan olabileceğini düşündü.

Kadın kalp krizini atlattı, kendisini öldürecek olan krizden on hafta sonraki bu gece daha toplu ve daha genç görünüyordu. Louis o akşam ona bakarken kadının gençliğinde nasıl olduğunu görür gibiydi.

Saat ona çeyrek kala Norma iyi geceler diV/ip çekilmiş, Louis de Jud'la başbaşa kalabilmişti.

Jud artık s - -«(ustu, sigarasının dumanına bakıyordu.

-Stanny B.,» dedi Louis.

— 181 —

Jud gözlerini kırıştırdı. «Ha, evet... Ludlow'da herkes, hatta Bucksport ve Prospect'le Orrington'da da herkes ona Stanny B. derdi. Köpeğim Spotun öldüğü yıl 1910'daki köpeğin ilk ölümünde yani, Stanny çoktan yaşlanmıştı ve biraz da kaçıktı. Bu bölgede Micmac mezarlığını

bilen başkaları da vardı ama ben bunu ilk kez Stanny S.'den duydum, o da babasından, babası

da kendi babasından öğrenmişti. Tam bir Kanuk ailesiydi tümü de..."

Jud gülerken birasını yudumladı.

«Onun o bozuk İngilizceyle konuşması hâlâ kulaklarımda dır. Beni 15. Karayolunda -o zaman adı Bangor Bucksport Yoluy du- şimdiki Orinco fabrikasının bulunduğu yerdeki ahırın arkasında bulmuştu. Spot daha ölmemişti ama ölmek üzereydi, babam da beni oraya yaşk Yorky'nin sattığı tavuk yemlerinden almam için göndermişti. Tavuk yemine falan ihtiyacımız yoktu aslında, babamın beni evden neden uzaklaştırdığını çok iyi biliyordum.»

«Köpeği mi öldürecekti?»

«Spot'u ne kadar sevdiğimi bilirdi, bu yüzden köpeği öldürdüğünü görmemem için beni yollamıştı. Tavuk yemini aldım Yorky malı hazırlarken de oradaki eski değirmen taşının üstüne oturup hüngür hüngür ağlamaya başladım.»

Jud hâlâ gülümseyerek başını ağır ağır salladı.

«Derken Stanny B. çıkageldi. Kasabanın yarısı onu kaçık öteki yansı da tehlikeli olarak görürdü. Büyükbabası 1880'lerde büyük bir kürk avcısı ve tacirmiş. Duyduğum kadarıyla, kürk

almak için tâ Maritimes'den Bangor ve Derry'ye, hatta daha güneye, Skowhegan'a kadar gidermiş. Üzeri deri kaplı büyük bir arabayla dolaşmış. Gerçek bir Hıristiyanmış ve iyice sarhoş olduğunda vaaz bile verirmiş. Stanny anlatırdı bunları. Büyükbabasını çok severdi.

Adam bütün kızılderilülerin bir tek kabileden olduklarına ve bunun da incil'de sözü geçen kayıp kabile olduğuna inanmış, bu yüzden arabanın üstüne çeşitli kızüds-rili kabilelerinin işaretlerini çizmiş. Bütün kızüderililer çenenemlikmişler ama işte her nasılsa hepsi aynı zamanda Hıristiyan olduklarından büyüleri tutarmış. Diğer kürk tüccarları batıya göçtükten çok sonra bile Stanny'nin dedesi Micmac'larla alışverişe devam etmiş. Stanny'nin dediğine göre, fiyatları ucuz

— 132 — olduğundan ve İncil'in tümünü ezbere bildiğinden. Micmac'lar onun avcılar ve ormancılar gelmeden önce kara cüppelilerin kendileriyle konuştuğu gibi konuşmasından hoşlanırlarmış.»

Jud susunca Louis bekledi.

«Micmac'lar Stanny B.'nin dedesine artık kullanmadıktan mezarlıktan söz etmişler. Wendigo toprağı bozduğu için kullanmıyorlarmış orasını. Sonra Küçük Bataklık Tanrısından, basamaklardan falan da söz etmişler. O günlerde kuzey bölgelerinde çok dinlerdin bu YVendigo hikâyesini. Bizim Hıristiyan öykülerimiz gibi, onlann da. bir sürü hikayeleri vardır herhalde.

Norma bunu söylediğimi duysa bana kızar, ama gerçek bu, Louis. Kışların çok soğuk ve uzun geçtiği, yiyeceğin kıt olduğu yıllarda kuzey Kızılderilileri o kötü yere inerlermiş, orada ya açlıktan ölürler ya da...»

«Yamyamlık mı?»

Jud omuzlarım silkti. «Belki. Belki de yaşlı ve yakında ölecek birini seçerlerdi ve bir süre et yüzü görürlerdi. Bunun için uydurdukları hikâye de gece uyurlarken VVendigo'nun köye ya da kamplana girdiği ve onlara dokunduğuydu. VVendigo dokunduğuna kendi cinsinden birinin etini yeme arzusu verirdi.-Louis başımı salladı. «Şeytan yaptırdı demenin bir başka yolu.»

-Elbette. Benim tahminimce buralardaki Micmac'lar da bu işi yapmak zorunda kaldılar ve yediklerinin kemiklerini -ki bu bir iki kişi de olabilir sekiz on da- o mezarlıklarına gömdüler.»

«Sonra da toprağın bozulduğunu söylediler.»

«İşte sanırım Stanny B. de o sırada ahıra içki şişesini almaya gelmişti. Zaten iyice kafayı

bulmuştu. Dedesi öldüğünde kasabalının dediğine göre milyonermiş, oysa Stanny B. kasabanın çulsuzuydu. Bana neden ağladığımı sordu, ben de anlattım. Bu işi çözümlenmenin bir yolu olduğunu söyledi, eğer çözümlenmesini istiyorsam ve yürekliysem. Spot'u yeniden iyileştirmek için her şeyi yapmaya hazır olduğumu söyledim, ona bir veterinerin bunu başarıp başaramayacağını sordum. Ben veteriner filan bilmem, dedi, Stanny, ama senin köpeğini iyileştirmeyi bilirim, çocuk. Şimdi eve git babana köpeği bir torbaya koymasını söyle. Gömecek falan değilsin, ha! Onu Hayvan Mezarlığına taşıy<:> o büyük ağaç yığınının gölgesine bırakacaksın. Babana bu işi

— 133 —kendin halledeceğim söyle. Ona bunun ne işe yarayacağını sordum, ama Stanny B. bana gece uyumamamı ve cama taş attığında dışarı" çıkmamı söyledi. Gece yansı da olabilir çocuk, dedi.

Eğer Stanny B.'yi unutup uyursan .Stanny B. de seni unuttur, köpeğin de cehenneme kadar gider artık.» Jud, Louis'e bakıp bir sigara daha yaktı.

-Her şey Stanny'nin dediği gibi oldu. Döndüğüm zaman babam hayvana acı çektirmemek için beynine bir kurşun sıktığını söyledi. Hayvan Mezarlığı hakkında bir şey söylemem ge rekmedi, babam bana Spot'un oraya gömülme isteyip istemeyeceğim sordu, isterdi herhalde, dedim.

Köpeğimi bir torbaya sokup ardımdan sürükleyerek yola koyuldum. Babam yardım etmek isteyince Stanny B.'nin sözlerini hatırlayıp reddetmişim. O gece hiç uyumadım. Gecenin çocuklar için nasıl bir türlü geç-nifk bilmediğini bilirsin. Sabah olduğunu sanıyordum, bir de bakıyordum saat daha onu ya da on biri vuruyor. Bir iki kez başım önüme düştü, uyuyacak gibi oldum ama hemen kendimi toparladım. Sanki biri 'Uyan Jud!' demiş gibi. Bir şey benim uyanık durmamı sağlamak istermiş gibi.»

Louis kaşlarını kaldırıncı Jud omuzlarını silkti.

• Aşağıdaki saat on ikiyi çalınca kalktım, giyinip yatağımın üstünde oturdum. Az sonra saat yarımı, sonra da biri çaldı. Stanny B hâlâ ortalarda yoktu. Sersem Fransız beni unuttu, diye düşündüm. Tam soyunuyordum ki, cama iki taş çarptı. Hatta taşlardan biri camı çatlatmıştı, bunu ben ancak ertesi sabah gördüm, annemse ancak kış gelince farkettiler, o zaman da dondan çatladığını sandı. Hemen pencereye koşup camı kaldırdım. Bi- çocuk gece yarısı dışarı çıkmak için...»

Louis güldü, on yaşındayken gece karanlığında evden çıkma, isteğini hiç duymadığını bile bile.

Yine de. eğer öyle bir şey yapmak isteseydi, gündüzün gacırdamayan kapıların merdivenlerin geceleri gacırdayacağını çok iyi anlıyordu.

«Bizimkilerin eve hırsız girdiğini sanacaklarını düşündüm, ancak kalbimin güm güm diye atışı

sona erince babamın aşağıdaki yatak odasından gelen horultularını duyabildim. Dışarı bakınca Stanny B.'nin bahçede durmuş yukarı baktığını gördüm. Dışarda hiç rüzgâr olmamasına karşın adam yaprak gibi sallanıyordu, öylesine sarhoş olmasaydı o gece geleceğini hiç san-

134 —mıyordum. Louis. Kendisi herhalde fısıltıyla konuştuğunu sanıyordu ama doğrusu bağıra bağıra, geliyor musun, çocuk, yoksa ben mi oraya gelip seni indireyim, diyordu. Babamın uyanıp beni bir güzel döveceğinden korkarak şist dedim, ama Stanny eskisinden daha yüksek sesle, ne dedin, diye bağırdı. Bizimkiler evin o yanında yatıyor olsalardı işim tamamdı, Louis.

Ama onlar Şimdi Norma'yla benim yattığım nehre bakan arka odada y atıyorlardı.»

<Herhalde koşa koşa inmiŐsindir aşağı,- dedi Louis. «Bir biran daha var mı, Jud? • Her zaman iŐtiđinden iki iŐe daha çok iŐmiŐti ama bu gece işin fazla gelmiyordu. Bu gece buna zorunluydu sanki.

•Yerini biliyorsun.- Jud bir sigara daha yaktı. Louis'in yerine oturmasını bekleli sonra.

«Merdivenden inmeye cesaret edemedim. Merdiven bizimkilerin yatak odasının önünden geöiyordu. Pencerenin dışındaki sarmaŐıđa tutanarak indim. Çok korkuyordum, ama doğrusunu istersen Stanny B.'yle Hayvan Mezarlığına gitmekten çok babamdan korkuyordum.»

Sigarasını küllüğe bastırdı.

• İkimin yolu koyulduk. Stanny B. en az beş altı kez düştü yolda. İÇki fiŐısına düşmüş gibi kokuyordu. Yanında bir kazma kürek vardı. Hayvan Mezarlığına varınca çukuru bana kazdınp kendisinin sıkacağını düşündüm. Ağaç yığınının üstünden ormanının işine gideceğimizi, orada başka bir mezarlık olduğunu söyledi. Ayakta duramayacak kadar sarhoŐtu oysa. Oraya tırma-namazsın Stanny B., düşüp boynunu kıracaksın, dedim. Ne ben, ne de sen boynumuzu kıracağız, dedi. Ben yürüeyebilirim, sen köpeğini kucakla hele. Haklıydı da. O yığına düz bir yolmuŐ gibi, bir kez önüne bile bakmadan tırmandı. Tâ oraya kadar yüklendim Spotu, on beş

yirmi kilo olmalıydı, bense o zamanlar kırk beş kiloydum. Louis, ertesini günü nasıl sızılar iŐindeydim anlatamam. Sen bugün nasıl hissediyorsun kendini?»

Louis yalnızca başını sallamakla yetindi.

•Yürüdük de yürüdük. Sonsuza dek yürüyeceğiz gibi gelmişti bana. O zamanlar ormanlar daha ürkütücüydü. Ağaçlarda pek çok kuş vardı. Hayvanlar da. Geyik, ayı falan. Spot'u arkamda sürüklüyordum. Bir süre sonra Stanny B.'yi değil de bir kmlerüiyi izlediğimi düşünmeye başladım. Stanny artık tö-

— 135 —kezlemiyor, düşmüyordu. Rahat adımlarla dimdik yürüyordu, bu da

bu fikri iyice yerleştirmişti kafama. Ama K Tann Bataklığının ucuna geldiğimizde dönüp bana bakınca yine Stanny' yi görüp rahatladım. Tkezleyip düşmemesinin tek nedeni korkusuydu. Korkudan ayılmıştı artık.

Bana dün gece sana anlattığım Şeyleri anlattı sonra, dalgıç kuşlarını, bataklık gazlarını falan.

Görüp duyduğum Şeylere hiç aldırmayacaktım. En önemlisi bir Şey seninle konuşacak olursa sakın karşılık verme, dedi Bataklığı geçmeye başladık sonra. Bir Şey gördüm, ama bunu sana söyleyecek değilim, on yaşımdan bu yana belki beş altı kez daha oraya gittimsede bir daha öyle bir Şey görmedim. Bir daha da görmeyeceğim. Dün gece Micmac mezarlığına son gidi-

şimdi, Louis.»

Burada oturmuş tüm bu dinlediklerime inanıyor olamam, diye düşündü Louis. içtiği üç bira kendi kendine konuşmasını kolaylaştırıyordu. Yaşlı Fransızların, Kızılderili mezarlıklarının, VVendigo diye bir Şeyin ve öldükten sonra dirilen hayvanların hikayelerine inanıyor olamam, değil mi? Kedi sersemlemişti sadece, bir araba çarpmış ve sersemlemişti, hepsi bu. Bunak bir ihtiyarın saçmalamaları bunlar.

Ama değildi ve Louis bunun böyle olmadığını biliyordu. Üç bira bu bilgisini yok edecek değildi.

Otuz üç tane içse de bir yaran olmazdı.

Church ölmüştü, bir Şeydi bu, şimdi canlıydı, bu da başka bir Şey. Hayvanda bir gariplik vardı, bu da üç. Bir Şey olmuştu. Jud belki kendisine bir iyilik borcu olduğunu düşünmüştü... ancak Micmac mezarlığındaki by belki de o kadar iyi bir by değildi. Louis .çimdi bunu yaşlı

adamın gözlerinde okuyordu. Jud'un gözlerinde bir Şey bunu bildiğini gösteriyordu. Bir gece önce onun gözlerinde gördüğü ya da gördüğünü sandığı Şeyi düşündü. O neşeli bakış. Jud'un Ellie'nin kedisiyle kendisini o gece yolculuğuna çıkarma fikri yalnızca yaşlı adamdan gelmiş

değildi.

Kimden gelmişti öyleyse? Ancak verecek bir karşılığı olmadan soruyu silip attı kafasından.

«Spot'u gömüp taş yığdım üzerine. İşim bittiğinde Stanny B. uyuyordu. Onu uyandırmak için epey sarsmak zorunda kaldım, ama o kırk dört basamağı inince...»

— 136 —

«Kırk beş,» diye nunküüdü Louis.

Jud başını salladı. «Do,gru, kırk beş. işte o kırk beş basamağı indiğimizde yine ağzına bir damla koymamış gibi dimdik yürümeye başladı. Bataklığı, ormanı, ağaç yığınını geçtik, sonunda bizim eve vardık. On saat geçmiş gibi gelmişti bana, oysa ortalık hâlâ karanlıktı.

Simidi ne olacak, diye sordum Stanny' ye. Olacakları bekle, deyip yine sallana sallana yürüdü

gitti. O gece yine ahırda yattı sanırım. Sonunda benim Spot iki yıl fazla yaşadı ondan.

Karaciğeri bozuldu, kanını zehirledi, çocuklar 4 Temmuz 1012 günü yol kenarında ölü buldular Stanny B.'yi... Ben o gece yine sarmaşığı tırmanıp odama çıktım ve başım yastığa değer değmez uyudum. Ertesi sabah saat dokuzda annemin sesiyle uyandım. Babam demiryolunda çalışırdı, saat altıda çıkardı evden. Annem beni yalnızca çağırıyordu. Louis. Çılgılık çılgılığa haykırıyordu.»

Jud gidip buzdolabından bir bira aldı, şişeyi çekmecenin kulpuna sokup açtı. Tavandan gelen ışıkta yüzü sapsarı, nikotin rengindeydi. Birasının yansıma içti, silah patlaması gibi bir sesle geçirdi, sonra Norma'nın yattığı oclaya doğru baktı. Yine Louis'e döndü.

-Bunu anlatması çok güç benim içi .a. Yıllarca, düşündüm durdum ve kimseye ağzımı açıp bir şey söylemedim. Seks konusu gibi. Şimdi sana söylüyorum. Louis, çünkü senin şimdi değişik bir hayvanın var. Tehlikeli değil belki... ama değişik. Doğru mu?»

Louis, Church'ün beceriksizce tuvaletin üstünden atlayışını, pek budalaca görünmeyen o bulank gözlerinin kendi gözlerine dikilmesini düşündü.

Başını salladı sonra.

•Aşağı indiğimde annem buzdolabıyla tez gah arasında bir köşeye sığınmış duruyordu. Yerde beyaz bir şey vardı, pencereye asmak üzere olduğu perdeler. Mutfağın ktıpısında köpeğim Spot duruyordu. Her tarafı toztoprak içindeydi, bacakları çamurluydu. Karnındaki tüyler pislikten düğüm düğümdü. Hırlamıyor, ses çıkarmıyor, yalnızca orada durup bakıyordu. Ama istese de, istemese de annemi köşeye sığınmaya zorladığı belliydi. Annem korkudan çıldıracak gibiydi, Louis. Anan babtın için ne düşündüğünü bilmiyorum ama ben benimkileri çıljnmı gibi severdim.

— 137 —

Annemi böyle korkutacak bir şey yaptığım düşüncesi Spot'u görünce sevinmemi engellemişti.

Onu orada gördüğüme şaşmamıştım bile.»

«Bu duyguyu çok iyi biliyorum,» dedi Louis. «Church'ü bu sabah gördüğümde... sanki...»

Durakladı bir an. Çok doğal mı? Aklına ilk gelen şey buydu, ama aradığı sözcükler bunlar değii di. »Sanki olması beklenen bir şeymiş gibi...»

-Evet,» diyen Jud bir sigara yaktı. Elleri çok hafif titriyo. du. «Annem beni orada don gömlek görünce bağırmaya ba>ladı. Köpeğine yemek ver, Jud! Hayvan yemek istiyor, çabu v yemek ver ve perdeleri pisletmeden al götür! Ben hemen yiye çek bir şeyler bulup köpeği çağırdım. Sanki adını tanımıyormu9 gibi gelmedi ilk önce. Spot dcg.il bu, diye düşündüm, ona ben zeyen bir sokak köpeği...»

'Evet! Evet!» dedi Louis.

Jud başını salladı. «Ama ikinci, üçüncü çağırışımda geldi. Üstümü fırlar gibi. Onu dışarı

çıkarmaya çalıştım, gitti kapıya çarptı, az daha devriMyordu. Verdiklerimi yedi ama. Ben de o arada korkumu yenmiş, neler olup bittiğini anlar gibi olmuşum. Çömelip kucakladım hayvanı.

Gördüğüme o kadar sevinmişim ki... Spot o anda yüzümü yaladı...> Jud ürperdi, binasını kaldırıp içti.

«Louis, soğuktun dili. Spotun seni yalaması demek yüzüne ölü bir balık sürtmek gibi, bir şeydi.»

Bir süre ikisi <dfi konuşmadılar. «Devam et.» dedi Louis.

«Spot yemeğini bitirince onu yıkamak için kullandığımız eski tekneyi çıkarıp hayvanı bir güzel yıkadım. Spot yıkanmaktan nefret ederdi, çoğ unlukla babam ve ben onu güç bela yıkar, bu arada da tepede!n tırnağa islenirdik. Babam küfürler yağdırır, * Spot da genellikle! le köpeklerin yaptıkları gibi utanmışçasına, bakardı bize. Yıkanmanın hemen ardından da topraklar içinde yu-, ' varlanır, sonra tüylerini silkelemek için annemin çamaşır ipinin altına koşar, bütün temiz çarşafları berbat ederdi. Annem de yaygarayı koparırdı, köpeği vuracağını söylerdi. Ama o gün hiç ses çıkarmadı Spot. Yıkanırken kıpırdamadı bile. Hoşlanmamış-tım bundan. Bu .. şey...

sanki bir et parçasını yıkamak gibi bir şeydi. Yıkadıktan sonra havlusunu alıp güzelce kuruladım. Dikenli telden yamalanmış yerlerini görüyordum, telin doladığı yer-

— 138 —lerde tüy bitmiyordu,, eti de çökmüş gibiydi. Eski bir yaranın iyileştikten beş yü sonraki hali gibi.» - - - —

Louis başını salladı. Mesleğinde zaman zaman rastlamıştı buna. Yaralı yer hiçbir zaman tam olarak etle dolmazdı. Bu da kendisine hep mezarları ve cenaze kaldırıcısı amcasının yanında çalıştığı günleri hatırlatırdı.

«Başını gördüm sonra. O çöküntülerden bir de orada vardı, ama tüyleri küçük beyaz bir daire gibi örtmüştü üzerini. Kulağının yanındaydı.'

•Babanın kurşunu sıkıldığı yer,» dedi Louis.

Jud başını salladı.

«Bir insanı ya da hayvanı kafasından vurmak sanıldığı kadar kesin bir yol değildir, Jud.

Merminin kafatasının çevresinde dolaşıp beyine girmeden öteki yandan çıkabileceğini bilmeyen intihar meraklılarıyla doludur bitkisel yaşam koğuştan. Ben kendini sağ kulağının üstünden vuran ve kurşunun kafasının öteki yanma geçip şahdamarını parçalamasından ölen birini de görmüştüm. Kurşunun izlediği seyir bir yol haritasını andırıyordu^

Jud gülümsedi. «Norma'nın gazetelerinden birinde öyle bir haber okuduğumu hatırlıyorum.

Ama Louis, babam Spot öldü dediğinde Spot ölmüş demektir.»

• Pek*\lâ. Öyle diyorsan, öyledir.-«Kızının kedisi ölmüş müydü?»

•Öldüğünü sanmıştım.-

•Olmadı, Louis. Doktorsun sen.»

•Olmadı. Louis. Tanrısın sen, dermiş gibi söyledin bunu Ben Tann değilim. Hava karanlıktı...»

•Karanlıktı elbette, başı da bilyalı yatak üzerindeymiş gibi dönüyordu, onu kaldırmak istediğinde dondan yere yapılmış gi-biydi,\ Louis. Canlılar öyle ses çıkarmazlar bir yerden kaldırılırken. Ancak ölüysen yattığın yerin altındaki don çözülmez.»

Yan odada, saat on buçuğu çaldı.

• Baban eve gelip köpeği gördüğünde ne dedi?» diye sordu Louis.

«Ben bahçede bilya oynuyor, ama aslında onun gelmesini bekliyordum. Kötü bir şey yapıp da dayak yiyeceğimden emin olduğum zamanlardaki gibiydim. Saat sekizde bahçe kapısında

— 139 —göründü babam, üzerinde tulumu, başında kasketi vardı...Louis eliyle

örttü ağzını esnerken.

«Saat epey geç oldu,» dedi Jud. «Bitirelim artık.»

«Pek o kadar geç değil. Her akşamkinden birkaç bira fazla içtim de ondan. Devam «t, Jud acele etme. Sonuna kadar dinlemek istiyorum.»

«Babamın elinde sefertası vardı, boş tasları sallaya sallaya ıslık çalarak geliyordu. Hava kararmıştı ama yine de beni orada görmüştü. Her zaman olduğu gibi, selam Judkins, dedi. O

anda Spot karanlıktan çıkıverdi, her zaman olduğu gibi onu gördüğüne sevinmiş olarak üstüne sıçramadı ama. Ağır ağır, kuv-ruğunu sallayarak geldi. Babam sefertaşım düşürdü elinden, jkı

adım geriledi. Dönüp kaçacaktı belki, ama sırtı çite dayanmıştı. Spot sonunda sıçradığında babam hayvanın ayaklarını tuttu. Dans ettiğin kadının ellerini tutuyorsun gibi. Uzun uzun baktı

köpeğe, sonra bana döndü. Yıkanması gerek bunun, Jud. dedi. Gömdüğün toprak kokusu sinmiş üstüne. Sonra da ev» girdi.»

«Sen ne yaptın?» diye sordu.

«Bir daha yıkadım tabii. Spot yine hiç kıpırdamadan oturdu tekne. Eve girdiğimde saat dokuz bile olmamıştı, ama annem yatmıştı. Babam, konuşmamız gerek, Judkins. dedi.

Karşısına oturdum, hayatım boyunca ilk kez erkek erkeğe konuştuk. Sizin evin oradan hanımeli, bizim bahçenden de gül kokulan geliyordu.» Jud Crandall içini çekti. «Benimle öyle yüz .yüze konuşmasının iyi bir şey olacağını düşünürdüm, ama hiç de öyle olmadı. Tıpkı karşı

karşıya konmuş iki aynadan birine bakınca kendini aynalardan bir koridorda görülmüşsün gibi.

Bu hikâye kimbilir kaç zamandır kulaktan kulağa dolaşıyordu. Adları dışında hep aynı hikâye.»

«Baban işi biliyordu.»

•Evet. Seni oraya kim götürdü, Jud, diye sordu. Ben de anlattım. Beklediği bir şeymiş gibi başını salladı. Böyle bir şeyi bekliyor olmalıydı. Daha sonraları o günlerde beni oraya götür-

rebilecek altı yedi kişinin Ludlov'r'da yaşadıklarını öğrendim. -, Bunların içinde bu çılgınlığı

yapabilecek tek kişinin Stanley B. olduğunu tahmin etmişti sanırım.»

— 140 —

«Jud, babana seni oraya neden kendisinin götürmediğini sordun mu?»

«Sordum, o uzun konuşmamızın bir yerinde sordum bunu. Kötü bir yer olduğunu, ne hayvanlarını kaybeden insanlar için, ne de hayvanların kendileri için iyi olmadığını söyledi.

Spotu yeni haliyle beğenip beğenmediğimi sordu sonra. Biliyor musun, Louis, bu soruya çok güç karşılık verebildim... sana duygularımı anlatmam] çok önemli, çünkü az sonra sen de bana eğer yaptığımız kötü bir şeyse kızının kedisini neden oraya gömdürt-tüğümü soracaksın, öyle değil mi?»

Louis başını salladı. Ellie döndüğünde Church için ne düşünecekti? öğleden sonra Steve Masterton'la tenis oynarken hep bunu düşünmüştü.

«Çocukların kimi zaman ölmenin daha iyi olduğunu anlamaları için yaptım belki de,» dedi Jud biraz zorlanarak. «Sen'n Ellie'nin bilmediği bir şey bu, içimde bir ses kızın bunu bilmemesinin nedeninin karının da bilmemesi olduğunu söylüyor. Yanlıyor muyum söyle, eğer yanlıyorsam burada keseriz bu konuyu.»

Louis ağzını açtı, sonra kapattı.

Jud ağır tjjT konuşmaya başladı, sözcükten sözcüğe atlıyo--du şimdi, gect bataklıkta öbekten öbeğe atladığı gibi.

"Yıllar boyunca pek çok kez gördüm bunu. Sana Lester \[or-ganı'n ödül

kazanmış boğasını

oraya gömdüğünü söylemişim. Hanratty diye bir boğa. Ne saçma bir ad, değil mi? Hayvan içinde bii' yaradan falan ölmüştü. Lester tâ oraya kadar sürükledi hayvanı. Bunu nasıl yaptı, o ağaç yığnını nasıl aştı bilemiyorum Ancak insan yapmak istedi mi, yapar derler. O mezarlık için en azından doğrudur bu. Hlmratty döndü, ama Lester iki hafta sonra vurdu hayvanı. Boğa aksileşmişti. Ne var ki. böyle olan başka hayvan da duymadım. Çoğu biraz daha aptal., biraz daha ağır... biraz...-

«Biraz da ölü mü?»

«Evet. Biraz da ölü. Sanki... sanki bir yere gitmişler de... yan yoldan dönmüşler gibi. Kızın bunu bilmeyecek, Louis. Kedisine araba çarptığını, hayvanın öldüğünü ve yeniden dirildiği-ni bilmeyecek. Bunun için çocuk öğrenilecek bir ders olduğunu bilmiyorsa ona ders veremeyeceğini söyleyebilirsin. Ancak . •

— 141 —

Ancak bazen öğretebilirsin.» dedi Louis, kendi kendine konuşur gibi.

•Evet, bazen. Belki de kız ölümün gerçekte ne olduğunu acıların dinip iyi anıların başlaması

olduğunu anlar. Yaşamın sonu ciegil de acının sonu. Bunlan ona anlatmazsın, o kendi bulur çıkarır. Eğer bana benziyorsa, hayvanını sevmeye devanı eder Hayvan aksilenmeyecek, önüne geleni ısırmayacak, böyî > ?pyler olmayacak... Onu sevmeyi sürdürür ama kendi sonuçlarını da kendisi çıkaracak ve sonunda öldüğü zaman da derin bir suluk alacak.-Beni bunun için götürdün oraya,- dedi Louis. Kendini daha jyı hissediyordu şimdi. Bir açıklama vardı. Mantıktan çok sınır uçlarına hitap ediyordu, ama yine de bu koşullar altında bir açıklamaydı.

Jud ansızın elleriyle yüzünü örttü. Louis bir an yaşlı adama şiddetli bir sancı geldiğini sanıp merakla doğruldu, ama sonra göğsünün inip kalktığını görünce onun ağlamamak içia kendini tutmaya çalıştığını anladı.

•O yüzden, ama o yüzden değil de,- dedi Jud boğulur gibi bir sesle. «Stanny

B.'nin bunu yaptığı nedenle yaptım. Lester Morgan'ın köpeği ezilen Linda Lavesque'i oraya götürdüğü

nedenle. Hem de Lester boğası çayırda çocukları kovalıyor*' diye hayvanı kendi eliyle öldürmüştü. Yine de götürdü Linda'yı. Buna ne dersin bakalım?»

•Jud, neden söz ediyorsun sen?» diye korkuyla sordu Louis.

Lester de, Stanny de, ben de aynı nedenle yaptık bu işi. Alıştığın için, karşı koyamadığın için yaparsın bunu. Mezarlığın gizli bir şey olduğu ve bu sırın biriyle paylaşmak istediğin için yaparsın. İyi de bir neden buldun mu...» Jud ellerini yüzünden çekip inanılmaz derecede yorgun ve yaşlı görünen gözleriyle yüzüne baktı, -işte o zaman da yaparsın işte. Kendi kendine neden uydurursun... iyi nedenler gibi gelir bunlar sana... ama çoğunlukla istediğin için yaparsın. Ya da yapmak zorun/da olduğun için. Babam beni oraya götürmedi, kendisi hiç

gitmemişti çünkü, oradan söz edildiğini duymuştu yalnızca. Stanny B. ise oraya gitmişti... beni de götürdü... aradan yetmiş yıl geçti... ve ansızın...» '

— 142 —

Jud başını sallayıp avucunu içine kuru kuru öksürdü.

«Dinle, Louis. Lester'in boğası aksilenen tek hayvandı bildiğim kadarıyla. Bayan Lavesque'in küçük köpeği bir kere postacıyı ısırması galiba... hayvanların zamanla kötüleştiklerini falanda duymadım değil... ama Spot hep iyi kaldı. Yalnız ne yaparsan yap, ne kadar yıkarsan yıka hep toprak kokardı... ama iyi bir hayvandı. Annem bir daha elini bile sürmedi köpeğe, ama iyi hayvandı, Louis, bu akşam gidip kediyi öldürürsen tek bir şey bile söylemeyeceğim. Orası...

insanı bir kez etkisi altına aldı mı, dünyanın en iyi nedenlerini uyduruyorsun sonra... ama yanılmış olabilirim, Louis. Lester yanılmış olabilir. Stanny B. yanılmış olabilir. Ben de Tanrı

değilim. Ama ölüyü diriltmek. . Tanrı olmaya ancak bu kadar yaklaşılabilir, değil mi?»

Louis yine bir şey söylemek için ağzını açtı, ama söylenu-den kapattı.
Söyleyecekleri yanlış

olacaktı, zalimce olacaktı. Jud. ben o kadar sıkıntıya lanet olasıca hayvanı bir
daha öldürmek için girmedim.

Jud birasını bitirdi. «Hepsi bu kadar sanırım. Tükendim artık..

«Bir soru daha sorabilir miyim?»

«Sor bakalım.» • «Oraya hiç insan gömülmüş müdür?»

Jud'un kolu elinde olmadan kasıldı, iki şişe yere devrildi biri parçalandı.

«Aman Tanmm! Hayır! Bunu kim yapar ki? Böyle şeylerden söz bile etme,
Louis!»

«Merak etmiştim.»

-Bazı şeyler merak edilmez.- Jud Crandail ilk kez vas'lı ve-hastalıklı göründü
Louis'in gözüne.

Sanki taze kazılmış mezu-nnm yakınlarındaymış gibi.

Daha sonra eve döndüğünde Jud'un. o anda naşı! goni--düğü hakkında bir şey
daha takıldı

kafasına.

Yalan söylüyormuş gibi bakmıştı yüzüne.

— 143-

27

Louis ne kadar sarhoş olduğunu kendi garajına girene dek anlayamadı. '

Dışarda yıldızların ışıklan ve hilâl biçiminde ay gölge verecek kadar değilse
de, yine önünü

görecek denli ışık vardı. Garaja girince ortalık zifiri karanlık oldu birden. Bir yerlerde bir elektrik düğmesi olacaktı ama yerini hatırlayamıyordu bir türlü Ayaklarını sürüyerek ağır ağır yürüdü, her an yere atılmış bir oyuncuğa çarpmaktan, oyuncakla birlikte tepetaklak yuvarlanmaktan korkuyordu.

Kedi neredeydi? içerde mi kalmıştı yoksa?

Her nasılsa yolunu kaybetmişti, bir duvara tosladı. Eline bir kıymık batınca, «Bok!» diye bağırdı

karanlığa. Ama birden kızmaktan çok korkmuş olduğunu anladı. Garaj olduğu yerde dönmüştü

sanki, şimdi değil elektrik düğmesini, neyin nerede olduğunu bile hatırlamıyordu. Mutfak kapısının nerede olduğunu da.

Avucunun içi yanarak küçük adımlarla yürümeye başladı yine Kör olmak böyle işte, diye düşünüyordu. Rachel'le gittiği Stevje Wonder konserini anımsadı. Altı yıl falan önceydi. Ellie'ye hamileydi. Rachel, Wonder'ı Synthesizeer'e iki adam getirmişlerdi, yerdeki kablolarla falan ayağının takılmaması için uyanyotlardı, iki kolundan tutarlarken. Sonra diğer -şarkıcılardan biriyle dansa kalktığında kadın Wonder'ı sahnenin temizce bir yerine çekmişti. İyi dans ediyordu, diye hatırladı Louis, ama iyi dans edebileceği yere kendisini götürecektirine ihtiyacı

vardı

Beni mutfak kapısına götürecektir bir sağ kol olsa, diye düşünürken birden durup titredi.

Karanlıktan kendisine yol gösterecek bir el çıksa nasıl da çığlık çığlığa bağırdı.

Kalbi yerinden kopacakmış gibi atarken durdu. Yürü, dedi kendi kendine. Bırak bunları şimdi, yürü... O lanet olasıca kedi neredeydi? Birden steysin vagonun arka çamurluğuna çarptı, dizinden

İ

— 144 —sırtına kadar yayıldı şiddetli bir sancı. Tek bacağı üstünde leylek gibi durup bacağını kaldırdı, iki eliyle tuttu. Şimdi nerede olduğunu biliyordu hiç olmazsa, garajın haritasını çizmişti kafasında, üstelik gözleri de karanlığa alışıyordu. Kediye evde bırakmıştı, hatırlıyordu şimdi, dokunmak, kucağına alıp dışarı taşımak istememişti...

Church'ün sıcak, tüylü gövdesi o anda alçaktan akan bir su gibi bileğine sürtündü. İğrenç

kuyruğu bir yılan gibi yalayıp geçti dizini... Louis o zaman çığlığı bastı işte... ağzını açtı ve bağırdı, bağırdı, bağırdı.

28

«Baba!» diye bağırdı Ellie.

Kız uçaktan inen yolcular atlasından bir futbolcu gibi çalımlar atarak koştu babasına.

Yolculardan çoğu gülümseyerek kenara çekiliyorlardı. Kızın bu sevgi gösterisi karşısında utanmıştı Louis. ama yine de budalaca bir gülümseme yayılıyordu yüzüne.

Gage. Rachel'in kucağındaydı, oğlan da Ellie bağırınca gördü babasını. «Baaa!» diye çığlığı

basıp annesinin kucağından allamaya çalıştı. Rachel gülümsedi (biraz yorgunca bir gülümseme, diye düşündü Louis), oğlanı kucağından indirdi. Gage de Ellie'nin ardından koşmaya başladı.

«Baaa! Baaa!»

Louis oğlanın üstünde daha önce görmediği bir tulum olduğunu farketti Büyükbabasının işi olmalıydı bu. Ellie o anda üstüne atlayıp ağaca tırmanır gibi tırmandı kucağına.

•Baba!» Louis'in yanaklarını öptü.

•-Nasılsın, kızım!» Louis eğilip Gai&e'i de koluna aldı, ikisini de kucakladı. «Sizi ne kadar özledim', bilemezsiniz.»

Rachel de çantası ve para cüzdanı elinde olduğu halde gelmişti yanlarına. Öteki kolunda da Ga»?e'in bezlerinin bulunduğu torba vardı. Uzun ve yorucu bir görevden dönen profesyonel bir fotoğrafçıya benziyordu.

— 145 — l Hayvan Mezarlığı — F : 1C

Louis iki çocuğun arasından uzanıp kansını öptü. «Merhaba!»

-Nasılsın, doktor?» «Yorgun görünüyorsun.»

-Ölesiye yorgunum. Boston'a kadar rahat geldik- Uçak değiştirmekte de sorun çıkmadı.

Kalkarken de. Ama uçak kentin üstünde dolanırken Gage aşağı baktı ve üstüme kustu.»

«Eyvah!»

-«Tuvalette üstünü değiştirdim Mikrop falan aldığını sanmıyorum Uçak tutmuştur.»

- Haydi eve,- dedi Louis. «Si'te pizza hazırladım.-

- Pizza! Pizza! diye bağırdı Ellie babasının kulak zarını palla tırcasına.

-Pıca! Pıca!» diye Gage öteki kulağının zarını patlattı. 'Yürüyün,- dedi Louis. «Davullarınızı

alalım da kurtulalım şuradan.-

-Baba. Church iyi mi?» diye sordu Ellie babasının kucağın dan iner inmez. Louis'in beklediği soruydu bu. Ama Ellie nin endişeli yüzünü, lacivert gözleri arasında beliren derin çizgiyi hiç

beklemiyordu. Louis kaşlarını çatıp Rachel'e baktı.

«Haftasonunda ağlayarak uyandı bir gece,» dedi Rach^l «Bir karabasan görmüş.»

-Church'ün ezildiğini gördüm rüyamda.»

-Bayram gününün ardından hindili sandviçleri biraz i'azia kaçırdın,» dedi annesi. «İshal de oldu. Şunun içini rahat ettir de buradan çıkalım artık, Louis. Son bir haftada en az beş yıl yetecek kadar havaalanı g< ördüm.»

«Church iyidir, kızım,» dedi Louis.

İyidir elbette. Bütün ş;ün evde yatıyor ve o garip, bulanık gözleriyle beni gözetliyor, sanki bir kedinin sahip olduğu zeka her neyse işte onu yoketmiş birini görmüş gibL Çok iyidir.

Dokunmaktan iğrendiğim içfin geceleri süpürgeyle atıyorum'dışarı. Süpürür gibi itiyorum, o da gidiyor. Geçen gün kapıyı açtığımda, Ellie, bir fare vardı af jzında. Kahvaltı diye barsaklanra boşaltmıştı hayranın. O sabi ih ben kahvaltı edemedim. Bunun di şrada...

«İyidir, kızım.»

Ellie'nin gözleri arasındaki çizgi kayboldu. «Çok sevindim.

_ 146 —

O rüyayı görünce onu öldü sanmıştım.»

-öyle mi?» Louis gülümsedi. «Rüyalar garip şeyler, değil mi?-

«Rüla!» diye bağırdı Gage. Artık papağan devresine girmişti, duyduğu her şeyi tekrarlayacaktı.

«Haydi yürüyün bakalım,» dedi Louis, bağa} bölümüne .doğru yürüdüler.

Park yerindeki steysin vagona yaklaşıyorlardı ki, Gage garip, hıçkırn gibi bir sesle, «Cici! Cici!»

dedi ve ailesini karşılamak için yeni aldığı pantolonu giymiş olan Louis'in

üstüne kustu.

Anlaşıldığı kadanyla Gage, kusura bakmayın kusmam geldi, demek için cici denilmesini yeterli buluyordu.

Bangor Havaalanından Ludlcrvv'daki evlerine olan on yedi millik yol boyunca Gage ateş

belirtileri gösterdi, huzursuz bir uykuya daldı. Louis arabayı geri geri garaja sokarken gözünün ucuyla Church'ün duvarın dibinde kuyruğu dimdik havada olarak arabayı garip gözleriyle incelediğini farketti. Kedi günün son ışıkları arasında kayboldu. Louis dört yedek lastiğin yanında barsakları deşilmiş "bir sıçan gördü. Garajın karanlığında pembe pembe parlıyordu sıçanın içi.

Louis arabadan çıktı, yanlışlıkla olmuş gibi lastik yığınının çarptı, üstteki iki tane düşüp sıçanı

örttü. Church'ün dirilmeden önceki yaşamında yalnızca bir tek fare öldürdüğünü görmüştü.

Kimi zaman fareleri köşeye sıkıştırır ve onlarla sonu kötü bitecek Dir oyuna girişirdi, ama her seferinde ya kendisi ya da Rachel yetişip fareyi kedinin pençelerinden kurtarmışlardı. Kedilerin kısırlaştırıldıktan sonra, hele karınları iyi besleniyorsa, farelere dönüp bakmadıklarını da bilirlerdi.

-Orada durup hayal mi kuracaksın, yoltsa şu çocuğu taşımama yardım mı edeceksin?» diye sordu Rachel. -Mongo Uydusundan dön artık, Dr. Creed. Dünya insanların sana ihtiyacı var.»

-Kusura bakma.» Louis şimdi alev alev yanan oğlanı kucakladı.

O akşam Louis'in ünlü pizzasını yalnız üçü yediler. Gage oturma odasındaki divanda ılık tavuksuyu çorbası dolu bir şişeyi eline alıp hasta hasta televizyon seyretti.

Yemekten sonra Ellie garaj kapısına gidip Church'e seslen-

— 147 —di. Rachel yukarda bavulları açarken bulaşıktan yıkayan Louis kedinin ortaya çıkmayacağını

umdu. Ama kedi o yeni ağır yürüyüşüyle hemen beliriverdi. Sanki çağınlmayı bekliyormuş gibi.

Sinsice, insanın aklına ilk gelen sözcük buydu.

«Church!» diye bağırdı Ellie. «Merhaba. Church!» Kız kediyi kucakladı. Louis gözucuyla seyrediyordu; bulaşık leğenin içinde eliyle kalmış çatal bıçak var mı diye arıyordu bir yandan.

Ellie'nin mutlu yüzünde bir şaşkınlık başlangıcı gördü. Kedi k-, zın kucağında hiç kıpırdamadan, gözlerini gözlerine dikmiş olarak yatıyordu.

Uzun bir dakika sonra -Louis'e çok uzun geldi bu dakika -kız kediyi indirdi. Church arkasına bakmadan yemek odasına yürüdü. Küçük sıçanların cellatı, diye düşündü Louis. Tanrını, biz ne yaptık o gece?

Gerçekten ne yaptıklarım anımsamaya çalıştı, ama bu o ko-dar geride kalmış, öylesine pusluydu ki. Victor Pascow'un dispanserdeki kanlı ölümü gibi. Gökyüzünde rüzgârdan arabaları

ve ormana giden arka çayırılıktaki beyaz kar parıltısını hatırlıyordu, hepsi o kadar.

«Baba?- Ellie alçak sesle konuşuyordu.

«Ne var, kızım?»

«Church çok garip kokuyor.» ' «öyle mi?» . i.elao

••Evet! Çok kötü hem de! Eskiden böyle kokmazd;. Şey.. kaka kokuyor!»

«Belki de pistik bulaşmıştır üstüne, yavrum. Her neyse geçer yakında.»

«Dilerim geçer.» dedi Ellie o komik büyümüş de küçülmüş sesiyle. Yürüdü gitti sonra.

Louis sonuncu çatalı bulup yıkadı, suyu boşalttı. Dışardan çılgın gibi esen rüzgarın sesi geliyordu. Rüzgâr kışı getiriyordu. Birden korktuğunu farkettti,

saçma, nedensiz bir korku, insanın bulutlar birden güneşi örttüğünde ya da nedenini bilmediği bir takırtı duyduğunda korktuğu gibi.

-Kırk mı?» diye sordu Rachel. «Lou, emin misin?» «Virüs,» dedi Louis. Rachel'in suçlar gibi ses tonundan et-küenmemeye çalışıyordu. Yorgundu kansı. Uzun bir gün geçir-

— 148 —mis. çocuklarıyla koca kıtanın yansını aşmıştı. Saat gecenin on biriydi ve hâlâ günü sona ermemişti. Ellie odasında mışıl mışıl uyuyordu. Gage baygın denebilecek bir halde onların yatağında yatıyordu. Louis bir saat önce aspirine başlamıştı. «Aspirin sabaha kadar ateşini düşürür, sevgilim,» dedi.

«Ampisilin falan vermeyecek misin?»

«Grip ya da başka bir enfeksiyon olsa verirdim. Ama yalnızca bir virüs bu. Penisilin türü

ilaçların virüs üzerinde fazla bir etkisi yoktur. Aksine ishal yapar ve vücut suyunu azaltır.»

-Virüs olduğundan emin misin?»

«İkinci bir fikir istiyorsan serbestsin!»

«Bana bağırmama gerek, yok!» diye bağırdı Rachel.

«Bağırmyordum!» diye bağırdı Louis.

«Bağınıyordun! Bağınıyordun işte...» Birden ağzı titremeye başladı, elini yüzüne götürdü. Louis karısının gözleri altında koyu renkli torbacıklar oluştuğunu gördü, kendisinden utandı.

«Özür dilerim,» diyerek oturdu karısının yanına. «Ne olduğunu bilmiyorum böyle. Özür dilerim, Rachel.»

«Ne şikâyet et, ne özür dile,» diyen Rachel hafifçe gülümsedi. «Bir kere bana böyle demiştin.

Yolculuk berbattı. Gage'in dolabına bakınca tepenin atacağından korkuyordum sonra. Şu anda bana acırken söylesem iyi olacak sanırım.»

«Tepemi attıracak ne oldu?»

«Annemle babam on takım elbise aldılar oğlana. Bugün de üstünde onlardan biri vardı.»

«Yeni bir şey giydiğini farketmiştim.»

«Farkettiğini farkettim ben de.» Rachel yüzünü buruşturunca Louis'in içinden hiç gülmek gelmediği halde güldü. «Ellie'ye-de altı elbise.»

«Altı mı!» Bağırılmak için güç • tutuyordu kendini Louis. Birden öfkelenmişti, nedenini bilemeden, açıklayamadan. «Ne-den ama, Rachel Neden bunu yapmalanna razı geldin?

ihtiyacımız yok bizim,, biz alabiliriz...»

Sustu sonra. Öfkesinden boğuk çıkıyordu sesi, aradığı sözcükleri bulamıyordu. Ormanda Ellie'nin kedisini taşıması geldi gözlerinin önüne, ağır torbayı bir elinden diğerine aktanışı... ve bu sırada Lake Forest'li o orospu çocuğu Irwin Goldman kızının sevgisini o dünyaca ünlü çek defteri ve dünyaca ünlü dolmaka-

— 146 —lemiyale satın almaya çalışıyordu...

Az daha şöyle bağıracaktı: O kıza altı elbise aldı, ben de

•ölü kedisini dirilttim, hangimiz daha çok seviyoruz kıızı?

Ama kapattı ağzım. Böyle bir şeyi asla söylemeyecekti. Asla.

Rachel kocasının boynuna dokundu. «Louis, lütfen anlamaya çalıştı. Lütfen. Çocukları

seviyorlar, çok da az görüyorlar torunlarını. Ve ikisi de yaslanıyorlar artık, Louis. Babamı

görsen tanımazsın şimdi.»

«Tanırım,» diye mırıldandı Louis.

«Lütfen anlamaya çalış, sevgilim. Anlayışlı olmak bir zarar vermez sana.»

Louis uzun bir süre baktı kansına. «Zarar veriyor,» dedi «Vermemesi gerek belki ama veriyor işte.»

Rachel tam ağzını açmıştı ki, Ellie'nin sesi duyuldu. «Baba! Anne!»

Rachel doğrulurken Louis kalktı. «Sen Gage'in yanında ka! ben bakarım.» Kızın ne istediğini tahmin ediyordu. Kediye dışarı çıkarmıştı; Ellie yattıktan sonra hayvanı yemek tabağını

koklarken görmüş, dışarı atmıştı. Kedinin kızıyla birlikte yatmasını istemiyordu. Bundan sonra olmazdı. Cari Amcanın cenaze eviyle ilgili anılarıyla hastalık düşünceleri birleşmişti kafasında Church'ün Ellie'nin yatağında yattığı aklına gelince.

Her şeyin eskisi gibi olmadığını, işin içinde bir şeyler olduğunu anlayacak kız.

Kızı yatırırken kediyi dışarı atmıştı, ama şimdi Ellie'nin odasına girdiğinde kız yan uyanık bir halde yatağının içinde oturuyordu. Church ise yarasa gibi pencere pervazına kurulmuştu Gözleri açıktı ve koridordan gelen ışıktan panlıyordu.

«Baba, şunu dışarı çıkar, öyle pis kokuyor ki,- diye mırıldandı Ellie.

«Şişş! Haydi sen uyu, Ellie.» Louis sesinin sakinliğine kendisi de şaşmıştı. Pascrrv'un öldüğünün ertesi günü, uykuda gezmesinden sonraki sabahı hatırladı. Dispansere gittiğinde yüzünün berbat olduğunu düşünerek doğruca banyoya girip aynada kendisine bakmıştı.

Çevredeki insanların içlerinde ne korkunç sırlar gizli olduğu halde dolaştıklarım düşünmekten kendini

•alamıyordu.

Ama bu sır değil. Tanrı cezasını versin! Kedi bu!

— 150-

Ellie haklıydı. Berbat bir koku yayılıyordu hayvandan.

Kediyi abp aşağı indirirken ağzından soluk almaya çalıştı. f)aha kötü kokularda vardı; açık konuşmak gerekirse bok kokusu daha betedi. Bir ay kadar önce fosseptik çukuruyla bir sıkıntıları olmuştu, Puffer ve Oğullarının vidanjörü çukuru boşaltmaya geldiğinde Jud. «Eh, pek Chanel No. 5 kokusu değil, ha!» demişti. Kangren olmuş bir yaranın kokusu da korkunçtu.

Ama bu koku da kötüydü işte. Kediyeye nereden bulaşmıştı k:? Akşamüstü ailesi yükardayken süpürgeyle kovarak dışarı atmıştı hayvanı. Kedi hemen hemen döneli bir hafta olmuştu, işte şimdi ilk kez kucağına alıyordu. Sımsıcaktı kollan arasında. Bir hastalık gibi, diye düşündü.

Hangi delikten girdin içeri, seni lanet olasıca hayvan!

Birden o gece gördüğü rüyayı anımsadı, Pascovv'un kapalı mutfak kapısından sanki acıkmış

gibi geçişini.

Belki de delik falan yoktu. Belki de kedi hayalet gibi geçmişti kapalı kapının içinden.

Louis birden kedinin kolları arasında kıpırdayacağını, kendisim tırmalayacağını düşündü. Ama Church hiç kımıldamadan duruyor, o münasebetsiz sıcaklığı ve pis kokuyu yayıyor, Louis m gözleri ardındaki düşünceleri okuyormuş gibi yüzüne bakıyordu.

- Kapıyı açıp kediyi, biraz da sert olarak garaja fırlattı. «Haydi git, bir sıçan öldür, ne yaparsan yap!»

Church beceriksizce düştü yere. bir an yuvarlanır gibi oldu. Louis'e yeşil, nefret dolu bakışlarla baktı. Sonra sarhoş gibi iki yana sallanarak yürüdü gitti.

Ah Jud, diye düşündü Louis. Ağzım açmamış olmam isterdim.

Mutfak musluğunda ellerini ve kollarını iyice, ameliyata hazırlanmış gibi yıkadı. Alıştığın için yaparsın... nedenler uydurursun... iyi nedenler gibi gelir bunlar sana... ama gerçekte o-roya bir kez gitmiş olduğun için, orası senin yerin olduğu için., oraya ait olduğun için yaparsın., en tatlı nedenleri uydurursun.»

Hayır. Jud'u suçlayamazdı. Kendi özgür iradesiyle gitmişti.

Suyu kapatıp ellerini kollarını kurulamaya çalıştı. Birden havluyu bırakıp gözlerini küçük pencerenin dışındaki geceye-dikti.

— 151 —

Yani bu, orasının şimdi benim yerim olduğu mu demek? Benim de mi orası?

Hayır. Böyle olmasını istemiyorsam, değildir.

Havluyu yerine asıp yukarı çıktı.

Ftachel yatmış, örtüyü çenesine kadar çekmişti, Gage de yanı başındaydı. Rachel özür dilercesine baktı kocasına. «Bu ak şamlık, sevgilim, sence bir sakıncası yoksa. Onu yanımda görür sem için rahat edecekti, öyle çok ateşi var ki.»

«Önemi yok,» dedi Louis. «Den aşağıdaki kanepede yatarım.»

«Kızmadın ya?»

-Hayır. Böyle olmasının hem Cage'e zarar yok, hem de senin için rahat eder.» Louis gülümsedi. «Yalnız virüsü sen de alacaksın. Hiç kuşkun olmasın. Ama bu seni vazgeçilmez, değil mi?»

Karısı gülümseyip başını salladı. -Ellie ne istiyordu?»

«Church'ü yanından almamı.»

-EUIe, Church'ün alınmasını mı istedi? Olamaz.»

-Öyle işte. Hayvanın kötü koktuğunu söyledi. Birazda haklıydı sanırım. Birinin gübre yığını

içinde yuvarlanmış olmalı.»

-Bu kötü işte.» Rachel yattığı yerde döndü. «Ellie'nin senin kadar Church'ü de özlediğinden eminim.»

«Eh,» dedi Louis. Eğilip karısını dudaklarından öptü. «Uyu artık, Rachel.»

«Seni seviyorum, Lou. Evime döndüğüme memnunum. Aşağıda yatacağın için de üzgünüm.»

-Önemi yok,» diyen Louis ışığı söndürdü.

Louis aşağıda yatağı hazırlarken ince şiltenin altındaki demir çubuğun bütün gece sırtını

acıacağını düşünüyordu. Yatağın çarşafı üstündeydi neyse, bir de onu yaymak zahmetine katlanmayacaktı. Koridordaki dolaptan iki battaniye aldı, onları da yaydı, soyunmaya başladı.

Church yine eve girdi mi acaba? Şöyle ortalığı, bir kolaçan «t bakalım. İyi de olur. Kapıların kilitli olup olmadıklarını kontrol etmek bir zarar vermez üstelik.

Bütün alt katı dolaşıp kapılan ve pencereleri tek tek kont-

— 162 —rol etti. Birinci seferinde iyi bir iş yapmıştı zaten, hepsi kilitliydi, Church de görünürlerde yoktu.

«Eh. şimdi içeri gir de görelim, aptal kedi,» diye söylendi. Ardından da Church'ün dışarda donmasını diledi.

Işıklan söndürüp yattı sonra. Demir çubuk sırtına batmaya başlamıştı. Louis uyuyakaldığında sabaha kadar uyuyamayacağı düşünüyordu. Uydurma yatağında rahatsız bir şekilde yanma dönmüş uyuyordu, ama uyandığında...

...Hayvan Mezarlığının ötesindeki mezarlıktaydı. Yalnızdı bu kez. Church'ü öldürmüştü ve sonra

'her nedense ikinci kez diriltme gereğini duymuştu. Tann bilirdi nedenini,

kendisi bilmiyordu.

Hayvanı bu defa epey derine gömmüştü ve Church dı-şan çıkaramıyordu. Louis kedinin toprağın altında ağlayan bir çocuk gibi sesler çıkardığını işitiyordu. Ses toprağın arasından geliyordu, taşların arasından. Ses ve o berbat tatlımsı çürüme kokusu. Kokuyu solumak bile göğsünü ağırlaştırıyordu, sanki üstünde bir yük varmış gibi.

...ağlama devam ediyordu...

...ağırlık hâlâ göğsü üzerindeydi...

«Louis!* Rachel'di bu. Korku doluydu sesi. «Louis, yukarı gel!»

Korkudan başka bir şeydi bu... umutsuzca bir ağlama. . Gage.

Louis gözlerini açınca Church'ün yeşilimsi sarı bakışlarıyla karşılaştı. Yüzünden on santim ötede. Kedi kıvrılmış, göğsünde oturuyordu. Koku ağır dalgalar halinde çarpıyordu yüzüne.

Hayvan mırıldanıyordu.

Louis bir şaşkınlık ve korku çığlığı attı. ilkel bir kovalama hareketiyle ellerini kaldırdı. Church yere atladı, yan tarafı üstüne düştü, doğrulup o sallanan yürüyüşüyle uzaklaştı.

Tanrım! Üzerimdeydi, Tanrım! Tam üstümde oturuyordu!

Uyanıp da ağzında bir örümcek bulsaydı bu kadar tiksini-mezdi. Bir an kusacağını sandı.

«Louis!»

Louis yerinden fırladı. Gage yan yatmıştı, ağzından Rachel' in serdiği havluya kusmuş

geliyordu. Kusuyordu ama yeterli değildi. Boğulacak gibi kızarmıştı yüzü.

Louis çocuğu koltukaltlarından tutarken ateşimin ne kadar

— 153 —yüksek olduğunu farketti. Gazını çıkarmak istercesine omzuna kaldırdı. Sonra birden geri attı

kendini. Gage'in boynu kopacak gibi savruldu. Geçirmeye benzeyen bir ses çıktı içinden, ağzın dan oluk gibi fişkırdı kusmuğu, yere ve konsola aktı. Gage ye niden ağlamaya başladı. Ama şimdi sesi müzik gibi geliyordu Louis'in kulağına. Böylesine ağlayabilmek yeteri kadar oksijen aldığını gösterirdi.

Rachel'in dizlerinin bağı çözülmüştü, yığılır gibi oturdu \% tağa, başını avuçları arasına aldı.

Omuzlan sarsılıyordu. • daha ölüyordu, değil mi, Louis? Az daha...»

Louis oğlu kucağında olduğu halde odada yürümeye baş lamıştı. Oğlanın hıçkırıkları

azalıyordu, neredeyse uyuyacaktı

«Kendi kendine de temizlerdi boğazını, Rachel, ama ben bi raz yardım ettim, hepsi bu.»

«Çok kötüydü ama.» Kadın inanmayan, şaşkın gözlerini çe-•virdi kocasına.
«Louis, az daha ölüyordu.»

Louis birden Rachel'in güneşli mutfakta bağıra bağıra söylediklerini anımsadı, ölmeyecek Church... hiç kimse ölmeyecek burada...

-Sevgilim, hepimiz ölüme yakınız,» dedi. «Hem de her an. Yeniden kusmaya neden olan şey akşam verdikleri süt ol* imuştu. Gage gece yansı uyanmıştı, Rachel'in dediğine göre. Louis'in yatmasından bir iki saat sonra; «karnı açmış» gibi ağla yınca Rachel şişeyle sütünü vermiş, oğlan sütü emerken kendisi .de uyuyakalmıştı. Bir saat sonra da o boğulmayı başlatan ok

.sürükleri duyarak uyanmıştı.

«Artık süt vermek yok,- dedi Louis. «Evet, artık süt yok.-diye yineledi Rachel de.

Louis saat ikiyi çeyrek geçe aşağı inip on beş dakika kadar kediyi aradı.

Araması sırasında mutfakla bodrum arasındaki kapının aralık olduğunu gördü. Zaten bundan kuşkulanıyordu.

Annesinin kedilerin eski biçim kilitleri açmakta usta kesildiklerini söylediğini hatırlıyordu.

Bodrumlanndaki de öyleydi. An nesinin dediğine göre, kedi kapının kenarına tırmanır ve kapı

açılana kadar kolu çekerdi. Louis, Church'ün bu numarayı yapmasına izin vermeyecekti.

Bodrum kapısında bir de sürgü vardı. Church'ü kazanın altında uyuklarken bulup fazla düşünmeden kapı dışarı etti. Dönerken de bodrum kapısını sıkıca kapa-Jhp kalın sürgüyü çekti.

' -154-

29

Sabah Gage'in ateşi normale inmişti. Yanakları kızarmıştı ama gözleri canlıydı. Bir iki hafta içinde anlamsız sesleri de sözcüklere dönüşmüş gibiydi. Artık söylenen her şeyi tekrarlıyordu.

Ellie kardeşinin «bok» demesini istiyordu.

«Haydi bok de, Gage.»

«Bok de Gage,» diye yineledi oğlan. Louis oğlanın şekerli olduğu takdirde yulaf ezmesi yemesine izin vermişti. Gage de her zaman olduğu gibi yemeği yiyeceğine üstüne başına dökmekteydi.

Ellie kıkır kıkır güldü.

«Osuruk de, Gage.»

«Osuruk de Gage,» diye yüzünden alcan yulaflar arasından tekrarladı Gage.
«Osuruk bok.»

Ellie'yle Louis güldüler. Gülmemek olanaksızdı.

Rachel bundan hoşlanmamıştı. «Bir gün için bu kadar terbiyesizlik yeter,» dedi.

• «Osuruk bok osuruk bok osuruk bok,» diye neşeyle söylendi Gage. Ellie ellerinin ardında kahkahayı bastı. Rachel'in dudakları hafifçe kıvrıldı. Louis onun pek dinlenmemiş olmasına karşın çok iyi görüldüğünü düşündü. Gage iyileşmiş, kendisi de evine dönmüştü.

«Cici.» dedi Gage bir değişiklik olarak ve yediği bütün yulafı tabağına kustu.

«Eyvah!» diye bağıran Ellie masadan kaçtı.

Louis'ondan sonra kendini tutamadı. Elinde değildi. Göklerinden yaşlar gelene kadar güldü.

Rachel'le Gage sanki aküm kaçırmış gibi bakıyorlardı yüzüne.

Hayır, diyebilirdi onlara Louis. Dell değilim. Aklımı kaçırmıştım ama şimdi iyileşeceğim artık.

İyileşeceğimden eminim.

Çılgınlığın geçip geçmediğini bilmiyordu, ama geçmiş gibi hissediyordu kendini. Belki de yeterliydi bu.

Bir süre için gerçekten de yeterliydi.

— 155 —30

Gage'in virüsü bir hafta devam edip sonra geçti. Ondan bir hafta sonrada bronşite tutuldu. Ellie ve arkasından Rachel'den önceki hafta üçü de yaşlı ve öksürüklü köpekler gibi dolaştılar evin içinde. Louis'in bronşite yakalanmaması Rachel'i kızdırmış gibiydi.

Üniversitede sömestrin son haftası Louis, Steve, Surrend-ra ve Charlton için pek yoğun geçti.

Şimdilik grip salgını yoktu, ama pek çok bronşit ve zatürree vardı. Noel'den iki gün önce altı

sarhoş öğrenci getirildi dispansere. Pascow olayını hatırlatan benzerlikler vardı. Altı sersem küçük bir kızağa binmişlerdi (Louis'in anlayabildiği kadıyla altıncısı en sondakinin omuzlarında oturuyordu), sonra tepe aşağı kaymışlardı. Çok eğlenceliydi. Yalnızca bir aksama olmuş, kızak epey hız kazandıktan sonra yoldan çıkmış ve İç Savaştan kalma toplardan birine çarpmıştı. Sonuç iki kırık kol, bir kırık bilek, toplam yedi kırık kaburga, bir beyin sarsıntısı ve sayılmayacak kadar çok yara bereydi. Yalnızca en arkada oturan çocuğun sırtına binmiş olan hiçbir yara almamıştı. Kızak topa çarptığında bu talihli kişi topun üstünden fırlayıp başüstü bir kar yığınınna dalmıştı. Bu insan enkazını toparlamak pek eğlenceli olmamıştı, Louis ellerini olduğu kadar dilini de kullanmıştı öğrencilere. Ama sonra olayı Rachel'e anlatırken gözlerinden yaş gelene kadar gülmüştü. Rachel bunda komik ne olduğunu anlamayarak garip garip bakmıştı kocasının yüzüne. Louis ona bunun aptalca bir kaza olduğunu, insanların yaralandıklarını ama yine de ölümcül bir yara almadan kurtulmuş olduklarını anlatamazdı.

Gülmesi hem içinin rahatlamasındandır hem de zafer duygusundan; bugün bir zafer kazandın işte, Louis.

EUie'nin 10 Aralıkta başlayacak olan tatilinden birkaç gün önce Louis'in ailesindeki bronşit atlatılmıştı artık. Dört kişilik aile eski usul bir Noel kutlamaya hazırlandılar. Kuzey Ludlow'

— 158 —da'ki evleri (o ilk geldiklerinde garip, hatta düşman görünen evleri) şimdi tam bir yuva olmuştu artık.

Noel gecesi çocuklar uyduktan sonra Louis'le Bachel elleri kolları renkli kâğıtlara sarılmış

paketlerle dolu olarak hırsızlar gibi ayaklarının ucuna basarak indiler tavanarasımdan. Gage'e birkaç tane minyatür araba, Ellie'ye Ken ve Barbie bebekleri, bebek giysileri, içinde lambası

yanan oyuncak bir finn falan.

Kan koca Noel ağacının ışıkları altında yan yana oturup armağanları yerleştirdiler. Rachel'in üzerinde ipekli bir pijama, Louis'in üzerinde de robdöşambri vardı. Louis böyle huzurlu bir gece geçirdiklerini hiç anımsamıyordu. Şöminede yanan ateşe arada bir kütük atıyorlardı.

Winston Churchill bir keresinde Louis'e sürtünerek yanından geçti, Louis hayvanı

hoşnutsuzlukla iteledi. Kokusuna dayanamıyordu. Kedi az sonra Rachel'in dizi dibine oturmaya kalkıştı ama kadın da «pist» diye itti hayvanı. Louis karısının az sonra elini üstüne sürdüğünü

gördü, pis ya' da mikroplu bir şeye dokunduğu zaman insanın bilinçsiz olarak yaptığı gibi.

Rachel' in bu hareketi bilinçli olarak yaptığını sanmıyordu.

Church şöminenin önüne gitti ve hantal bir şekilde çöktü ateşin yanına. Kedinin bütün inceliği kaybolup gitmişti artık. Louis'in hatırlamak bile istemediği o geceden sonra. Hayvan bir şeyini daha kaybetmişti. Louis bunun farkındaydı ama ne olduğunu tam olarak anlaması için hemen hemen bir ay geçmişti. Kedi artık hiç mırıldanmıyordu. Oysa eskiden, hele uyuduğu zamanlar, hiç durmadan mırıldanırdı. Öyle ki, çoğu gece Louis uyuyabilmek için kalkıp Ellie'nin kapısını

kapatırdı.

Kedi şimdi kütük gibi uyuyordu, ölü gibi.

Hayır, bir istisna olmuştu, diye düşündü. Church'ün üzerinde pis kokan bir battaniye gibi yattığı gece... O gece mırıldanı-yordu kedi. Ya da ona benzer bir ses çıkarıyordu işte.

Ama Jud Crandall'ın bildiği ya da tahmin ettiği gibi hayvan hiç de köüleşmemişti. Louis kazanın ardında kırık bir cam bulmuştu bodrumda, camcıyı çağırıp camı taktırınca boş yere mazot yakmaktan da kurtulmuşlardı. Haftalarca farkedemeyeceği bu kırık camı bulmasına yardım ettiği için kediye teşekkür bile borçlu sayılırdı.

Elhe artık Church'un yanında yatmasını istemiyordu, ancak zaman zaman televizyon seyredirken kucağına çıkıp uyumasına pek ses çıkarmıyordu. Yine de sık sık, «Haydi git artık, Chuvch. çok pis kokuyorsun,» demekten kendini alamıyordu. Hayvana yemeğini yine seve seve veriyordu, Gage bile ara sıra hayvan."* kuyruğunu çekiyordu yine... kötülükten çok bir dostluk belirtisi olarak. Bu durumlarda Church oğlanın kendisine gi bi- radyatör, altı bulup oraya sığınırdı.

Bir köpek olsaydı değişiklikleri daha kolay farkederdik. diye düşündü Louis. Ama kediler oldum olası bağımsız hayvanlardır. Bağımsız ve garip. Mısırlı firavunların ve kraliçelerin öteki dünyada ruhlarına yol göstereceğini diye kedilerini de kendileriyle mumyalatmalarına şaşmamak gerekirdi.

Garip yaratıklardı kediler.

•Haydi yatalım,» dedi Rachel. «Senin armağanını erkenden vereyim bu Noel.»

Louis doğruldu. «Kadın, o benim hakkım zaten.»

Rachel ellerini yüzüne kapaup güldü. O anda tıpkı Elhe'ye ya da Gage'e benzemişti.

«Bir dakika,» dedi Louis. «Son bir işim daha kaldı.» Ayakkabı dolabından çizmelerinden birini getirdi. Sönmek

üzere olan şöminenin önündeki koruyucu perdeyi kaldırdı. , -Louis, ne yapıyorsun?»

-Görürsün.»

Şöminenin bir yanında ateş sönmüş, küllerden bir tabaka birikmişti. Louis çizmeyi küllere bastırarak bir iz bıraktı, sonra altı küllü çizmeyi bir mühür gibi taşların üstüne bastırdı.

«Tamam işte oldu,» dedi. «Beğendin mi?»

Rachel yine kıkır kıkır gülüyordu. «Louis, Ellie çaldırarak bunu görünce.»

Okulda son bir iki haftadır Ellie keyif kaçınıcı bir söylenti duymuştu: Noel Baba gerçekten insanın ana babasıydı. Kızın Deering Dondurmacısında birkaç gün önce gördüğü epey sıksa bir Noel Baba da bu görüşü güçlendirmişti. Noel Baba bir tabureye oturmuş, elindeki sandviçi rahat rahat yiyebilmek için sakalını çenesinin bir köşesine itmişti. Ellie'nin epey keyfi kaçmıştı

(üstelik takma sakaldan çok sandviçin peynirli olmasına kızmıştı). Rachel mağazalardaki Noel Babaların gerçekte asıl

— 158-

Noel Babanın gönderdiği «yardımcılar» olduğunu, kendisminse son dakikaya kadar çocuklardan gelen istek mektuplarını okuduğu için böyle reklam işleriyle uğraşacak zamanı olmadığını

söyleyerek kızı biraz yatıştırabilmişti.

Louis şöminenin önüne dikkatle yerleştirdi koruyucu perdeyi. Şimdi bir küllerin üstünde, diğeri yerde iki ayakizi vardı. Noel Baba bacadan inmiş de iki adımda ağacın altına gidip Creed ailesinin armağanlarını bırakmış gibiydi. Her ikisinin de sol ayakizi olduğunu anlamadığın takdirde yaratılan tablo gerçekten güzeldi... Louis, Ellie'nin o kadar ince eleyip sıkı dokuyan bir çocuk olduğunu sanmıyordu.

«Louis Creed, seni seviyorum,» diyen Rachel kocasını öptü

«Esaslı bir erkekle evlendin, sevgilim. Bana dayanırsan seni yıldız yaparım bir gün.»

Merdivenleri çıkmaya başladılar. Louis televizyonun önündeki sehpayı gösterdi. Sehpanın üzerinde bir iki çörekle iki şişe bira vardı. SENİN İÇİN NOEL BABA diye yazıyordu. Ellie'nin iri harfi kartında.

«İsterim.» Rachel çöreğin yansını yedi. Louis de birayı açtı.

«Bu saatte bira içmek midemi berbat edecek.»

«Saçma. Haydi yürü. doktor.»

Louis bira şişesini bırakıp sanki birden hatırlanmış gibi elini cebine soktu. Oysa o küçük paketin ağırlığını saatlerdir hissediyordu.

-Bu da senin, sevgilim. Şimdi açabilirsin. Mutlu Noel'ler, sevgilim.»

Rachel yaldızlı kağıda sanlı, mavi saten kordeleyle bağlı küçük paketi elinde evirip çevirdi.

«Louis, ne var bunun içinde?»

Louis omuzlarını silkti. «Sabun. Şampuan örneği. Doğrusunu istersen unuttum.»

Rachel paketi yukan çıkarken açtı, Tiffany kutusunu görünce bir sevinç çığlığı kopardı.

Pamuklan çıkınca ağzı acık kaldı.

«Eee?» diye endişeyle sordu Louis. Daha önce karısına hiç gerçek bir mücevher almamıştı, heyecanlanıyordu. «Beğendin mi?»

Kadın ince altın zinciri çekti, küçük safir taşını ışığa tuttu. Taştan masmavi ışıklar yayılıyordu.

— 150 —

«Louis. o kadar güzel ki...» Louis karısının gözlerinin yaşardığını görünce hem korktu, hem de pek duygulandı.

«Hey, bırak şimdi ağlamayı, tak bakalım.»

«Louis, bunu alacak paramız... senin paran...»

«Şist! Geçen Noel'den beri üç beş kuruş koyuyorum bir yana... hem senin sandığın kadar pahalı da değildi.»

«Kaç para verdin buna?»

-Bunu hiç söylemeyeceğim, Rachel. Bir Çinli işkencesi -... • duşu gelse bile. iki bin dolar.»

«İki bin mi?», Rachel kocasının boynuna öylesine sıkı sarıldı ki, Louis az daha tepetaklak düşüyordu. «Çıldırılmışsın sen Louis!»

«Tak bakalım.»

Kolyeyi taktı Rachei. Louis kancasını kapatmasına yardım etti. Kadın dönüp kocasına baktı

.«Yukarı çıkıp aynada kendime bakmak istiyorum.»

«Git bak bakalım. Ben de kediyi dışarı çıkarıp ışıklan söndüreyim.»

«Sevişirken yalnız bu kalsın, üstümüzdekileri hep çıkaralım,» dedi Rachel kocasının gözlerinin içine bakarak.

«Çabuk ol öyleyse.»

Church'ü yakaladı, artık süpürgeyi kullanmıyordu. Her şeye rağmen kediye alışmış olmalıydı.

İşıklan söndürerek kapıya doğru yürüdü. Mutfakla garaj arasındaki kapıyı açtığı anda soğuk hava ayaklarının çevresinde dolandı.

«Mutlu Noel'ler, Chu...»

Sesi kesildi birden. Yerde paspasın üstünde ölü bir karga vardı. Kafası parçalanmıştı. Bir kanadı kopmuş, yanık bir kâğıt gibi arkasında yatıyordu. Church, Louis'in kollarından kurtulup donmuş kuşu koklamaya başladı. Louis bakarken kedinin kulaktan arkaya yattı, daha başını çeviremeden Church kuşun donuk gözlerinden birini kapmıştı bile.

Church yine saldırdı, diye düşündü Louis başını çevirirken, ama yinede karganın kanlı göz çukurunu görmüştü. Beni pek etkilememeli. Daha beterini gördüm ben. çok daha beterini, Pascow'u Örneğin. Pascow çok daha kötüydü...

Ama yine de etkilenmişti. Midesi bulanıyordu. İçindeki o sıcak cinsel istek sönmüştü şimdi.

Karga en az kendisi kadar

— 180 —iri. Birden yakalamış olmalı....

Şimdi bunun temizlenmesi gerekirdi. Kimse Noel sabahı kapısının önünde böyle bir armağan bulmayı istemezdi. Hem bu kendi sorumluluğuydu, değil mi? Elbette öyleydi. Yalnızca kendisinin. Ailesinin döndüğü akşam, otomobil lastiklerini Church' ün öldürdüğü farenin üstüne devirdiği anda bilinçsiz olarak kabullenmişti bunu.

İnsanın yüreğinin toprağı daha da taşlıdır, Louis.

Bu düşünce öylesine canlı, öylesine üç boyutluydu ki, Louis sanki Jud yanı başında belirmiş ve yüksek sesle konuşmuş gibi irkildi.

İnsan yetiştirebildiğini yetiştirir...

Church oburca çökmüştü kuşun yanına. Şimdi öteki kanadını kemiriyor, kanadı bir sağa bir sola çekerken hışırtı gibi b'r ses çıkıyordu. Louis birden hayvana bir tekme savurdu. Kedinin arkası havalandı, ayakları iki yana açılarak yere düştü. O uğursuz san yeşil gözleriyle Louis'e bakıp uzaklaştı oradan, -Ya beni!» diye tıpkı kedi gibi mırıldandı Louis.

«Louis?» Rachel'in sesi yatak odasından geliyordu. «Yatağa geliyor musun?»

«Geliyorum.» önce şu pisliği temizlemem gerek, tamam mı. Rachel? Benim pisliğim bu.

Garajın ışığını yaktı önce, sonra mutfak musluğunun altından yeşil bir çöp torbası aldı. Garaj duvarından aldığı kürekle kuşu ve kopuk kanadını torbaya doldurdu. Ağzını bir iple bağladığı

torbayı arabanın öteki yanındaki çöp kutusuna attı. İşini bitirdiğinde ayakları buz kesmişti.

Church garaj kapısı önünde duruyordu. Louis küreği hayvana doğru tehdit edercesine sallayınca kedi kara bir su gibi kayboldu.

Yukarda Rachel söz verdiği gibi üzerinde safir taşlı kolys-den başka hiçbir şey olmadığı halde kendisini bekliyordu. Tembelce güldü kocasını görünce.

«Neden bu kadar geciktin, patron?»

«Mutfağın lambası yanmıştı, onu değiştirdim.» «Gel bakalım.» Rachel kocasını yatağa doğru çekti. Hem de elinden değil. Hafifçe gülümsedi. Şarkı söyler gibi, «O. uyuyup uyumadığını

bilir,» dedi. «Uyanık olup olmadığını da... Oh,

—161— Hayvan Mezarlığı — F: 11

oh. sevgili Louis'im benim, bu da ne?*

Üstündekileri çıkararak Louis, «Elin değer değmez uyanan bir şey işle,- dedi. «Noel Baba gelmeden belki yeniden uyuturuz. ne dersin ha?»

Rachel dirseği üzerinde doğruldu, soluğu ılık ve tatlıydı.

•Senin kötü mü, iyi mi olduğunu çok iyi bilir o... onun için hep iyi ol., söyle bakalım küçük Louis, iyi misin, ha?»

«tyidir sanırım,- dedi boğuk bir sesle Louis.

«Bakalım tadı da kendisi kadar güzel mi?»

Sevişmeleri iyiydi, ama Louis her iyi sevişmenin ardından olduğu gibi rahatça uyuyamadı bu kez. Noel sabahı karanlığında uyanık yatıyor. Rachel'in. derin soluklarını dinlerken, kapısının önündeki ölü kuşu düşünüyordu. Church'ün kendisine Noel armağanı.

Beni unutma. Dr. .Creed. Canlıydım, sonra öldüm »e şimdi yine canlıyım. Dönüşümü

tamamlayıp geldim buraya, öteki taraftan geldiğinde artık mınM^p-m^t^i1^ını ve avlanmaya alıştı-

ğını söylemeye geldim sana. Bir <n-m.mn yetistirebildiğini yetiştirmesi gerektiğini söylemeye geldim. Bunu sakın unutma, Dr. Creed. Ben senin kalbinin bundan sonra olacağının bir parçasıyım... kann var. kızın var, oğlun var... ve bir de ben varım. Sun hiç unutma ve bahçeni bakımlı tut.

Louis farkına varmadığı bir anda uyuyakalmıştı.

31

Kış geçiyordu. EUie'nin Noel Babaya olan inancı şöminedeki ayakizleriyle bir süre için yine yerine gelmişti. Gage armağanlarını açmış, arada sırada da lezzetli görünen bir parça renkli ambalaj kağıdını ağzına atmıştı. O yıl çocukların ikisi de kutularının oyuncaklardan daha eğlenceli olduğuna karar vermiş görünüyorlardı.

Crandall ailesi gece ziyarete geldi. Louis .bir ara tam bir

— 182 —doktor gibi Norma'yı süzdüğünü farkettiler. Kadının yüzü soluktu. Büyükannesi olsa Norma'nın

«gidici» olduğunu söylerdi ki, aslında pek yanlış bir deyim değildi bu. Romatizmadan şişmiş ve biçimlerini kaybetmiş elleri sahki bir anda karaciğer lekeleriyle örtülmüş gibiydi. Saçları da seyrelmişti. Crandall'lar saat on sularında evlerine döndüler, Creed ailesi de yeni yıla televizyon seyrederek girdi. Norma'nın evlerine son geliyordu bu.

Louis'in sömester tatilinin çoğu yağmurlu geçti. Yakıt parasını düşününce havanın pek soğuk olmamasına sevinmişti, ama yine de iç kapayıcıydı. Evin içinde çalışıp, karısına dolap, raf falan yaptı, kendine de çalışma odasında bir model Porsce-he'ye başladı. 23 Ocakta dersler başladığında üniversiteye döndüğüne sevinmişti.

Grip de sonunda gelmişti, ilkbahar döneminin başlamasından bir hafta sonra başgösterdi salgın. Louis günde on, on iki saat çalışıyordu artık, eve döndüğünde ayakta duracak hali kalmıyordu... ama mutsuz değildi.

Havanın ılıkılığı 29 Ocağa kadar devam etti. Bir hafta derece sıfırın altında dolaştı ondan sonra, Louis, yardımcılarının biri başını odasının kapısından içeri uzatıp da karısının telefonda olduğunu söylediğinde, bir gencin kınk kolunu onarmaya çalışıyordu.

Louis telefona gittiğinde Rachel ağlıyordu. Hemen korkuya kapılmıştı Louis. Ellie, diye düşündü, kızağından düşüp kolunu kırdı herhalde. Ya da kafasına

bir şey oldu. Kızakla kaza yapan öğrencileri hatırladı.

«Çocuklardan biri mi, Rachel?» diye sordu.

«Hayır, hayır.» Daha çok ağbyordu şimdi. «Çocuklardan biri değil. Norma, Lou. Norma Crandall. Bu sabah öldü. Kahvaltıdan hemen sonra, saat sekizde falan, dedi Jud. Senin evde olduğunu sanıp gelmiş, yanm saat önce çıktığını söyledim. Lou... öylesine zavallı bir hali vardı

ki... öylesine yaşlı... Tannya şükürler olsun, Ellie okula gitmişti, Gage de hiçbir şeyin farkında olmayacak kadar küçük...»

Louis'in kaşları çatıymıştı, bu korkunç habere karşın düşüncelerinin Rachel'e kaydığını

hissediyordu. Yine aynı şey içte. Belirli bir davranış değildi, kesin olarak söylenecek bir «ey değildi, ölüm çocuklardan gizlenecek bir sır, bir korkuydu sanki.

—•163 —

Victoria çağında hanımefendilerin ve beyefendilerin cinsel ilişkinin çocuklardan saklanması

gereken çirkin bir gerçek olduğunu düşünmeleri gibi.

«Kalbi miydi?» diye sordu.

«Bilmiyorum.» Kansı artık ağlamıyordu, ama sesi kısık ve boğuktu. «Hemen gelebilir misin, Louis? Onun tek dostusun sen sana ihtiyacı olduğunu sanıyorum.»

Dostusun sen.

öyleyim, diye şaşkın şaşkın düşündü Louis. Seksen yaşında bir insanın arkadaşım olacağı hiç

»Jriım«ı gelmezdi, ama sanının öyle işte. Aralarında geçenleri düşününce bunun böyle olmasının doğru olacağı aklına geldi sonra. Jud herhalde

kendisinden çok önce anlamıştı dost olduklarını. Jud hep yanında olmuştu o günden sonra... Louis, Jud'un kararının doğru olduğuna inanmıştı... doğru olmasa bile merhametli olduğuna. Şimdi elinden geleni yapacaktı yaşk adama, karısının cenazesine yardım bile olsa bu.

«Geliyorum,» diyerek kapattı telefonu.

32

Kalp krizi değildi. Ani ve herhalde acısız bir beyin kanaması geçirmişti. Louis öğleden sonra Steve Masterton'a telefon edip olanları anlatınca Steve o tür bir ölümün insanı ürkütmediğini söyledi.

«Tanrı kimi zaman fazla oyalanır,» dedi. «Kimi zaman da parmağını uzatır ve bu iş bu kadar der.»

Rachel ölüm konusunu konuşmak istemiyordu, Louis'in de kendi önünde konuşmasına izin vermiyordu.

Ellie ise daha çok şaşırılmış ve ilgilenmişti. Louis, altı yaşında sağlıklı bir çocuğun tepkisi böyle olur, diye düşünüyordu. Kız Bayan Crandall'ın gözleri açık mı, kapalı mı öldüğünü öğrenmek istiyordu. Louis bilmediğini söyledi.

Altmış yıldır birlikte yaşadıkları gözönüne alınırsa, Jud ka-

— 184 —nsının ölümünü kendisinden beklendiği gibi karşılamıştı. Louls onu -ki Jud bugün gerçekten seksen üç yaşında gösteriyordu -mutfakta masa başında birasını içip sigarasını tütürürken buldu. Yaşlı adam bomboş bakışlarla oturma odasına bakıyordu.

Louis içeri girince başını kaldırdı. «Gitti işte, Louis.» Bunu öyle sıradan bir şeymiş gibi söylemişti ki, Louis olayın tam e'kişini henüz kavrayamadığını farketti. Jud'un ağzı titremeye başladı, koluyla gözlerini örttü. Louis gidip adamın omuzlarına doladı kolunu. Jud dayanamayıp ağlamaya başladı. Rahatlamıştı şimdi. Durumunu anlamıştı. Kansı ölmüştü.

«Oldu, şimdi oldu işte,» dedi Louis. «Norma da senin biraz ağlamamı isterdi sanırım.

Ağlamasaydın kızardı herhalde.» Lo-uis'in de gözleri yaşarmıştı. Jud sıkı sıkı sarıldı dostuna.

Jud on dakika kadar ağladıktan sonra fırtına geçti. Louis, Jud'un sözlerini can kulağıyla dinledi, hem doktor, hem de dost olarak dinliyordu. Yaşlı adamın konuşmasında bir gariplik olacak mı

diye bekliyordu; ne zaman'ı anlamış mıydı (nerede'yi bilirdi, çünkü bütün ömrünce Ludlow'da yaşamıştı). En çok da Norma'nın adını geçmiş zamanda mı, şimdiki zamanda mı kullandığına dikkat ediyordu. Jud'un kendini kaybettiğini gösteren hiçbir belirtiye rastlamadı. Uzun zamandır evli olan çiftlerin bir gün arayla, bir hafta arayla öldüklerini bilirdi. Duyulan şok ya da daha önce giden eşi yakalama isteği... (Church olayından önce düşünemeyeceği bir şeydi bu; o olaydan sonra ruhsal durumlar ve doğaüstü konusundaki düşüncelerinde sakin ama köklü

değişiklikler olmuştu.) Sonunda Jud'un derin bir yas içinde ama kendine hakim olduğunu anladı. Yılbaşı gecesi kendi evlerinde otururken Norma'da tanık olduğu o zayıflıktan eser yoktu adamda.

Yüzü ağlamaktan şişmiş ve kızarmış olan Jud buzdolabından bir bira çıkardı.

«Belki pek erken ama dünyanın bir yerinde güneş nasıl olsa batmak üzeredir, ayrıca...»

•Başka bir şey söylemene gerek yok,- dedi Louis. Birayı açtı. «Ona içelim mi?»

«iyi olur sanırım,» dedi Jud. «Onu on alta yaşındayken görecektin, Louls. Ceketinin önü açık kiliseden çıkarken... gözlerin yerinden fırladı. Şeytanı içkiye tövbe ettirirdi. Tannya şu-

— 165 —kürler olsun ki, benden böyle bir şey istemedi.»

Louis gülümseyerek şişeyi kaldırdı. «Norma'ya!»

Jud şişesini Louis'inkiyle tokuşturdu. Yine ağlıyordu, ama gülüyordu da. Başım eğdi. «Ruhu sükûn içinde olsun ve her neredeyse orada romatizma olmasın.»

«Amin!» Biralarını içtiler.

Louis, Jud'un içkide çakır keyif olmaktan öteya gittiğini ili kez o gün gördü, yine de adam kendini kaybetmemişti. Hep es*-ki anılar geliyordu aklına, tatlı anılar, hikâyeler, kimi zaman renkli, kuni zaman şaşkırtıcı öyküler dökülüyordu ağzından. Geçmişin hikayeleriyle şimdiki zamanı Louis'in ancak hayran olabileceği biçimde birleştireyordu. Sabah kahvaltıdan sonra ölen Rachel olsaydı kendisi onun yansı kadar olamazdı.

Jud, Bangor'daki Brookings Smith Cenaze Evine telefon edip ertesi gün için randevu aldı. Evet, tahnit edilmesini istiyordu, giyinik olarak, kendisi verecekti elbiseyi; evet, iç çamaşırlarını da; hayır, onların arkadan bağlanan ayakkabılarından istemiyordu. Birisine saçlarını yıkatabilirler miydi acaba? Geçen pazartesi yıkamıştı. Norma şimdi kirlenmiş olmalıydı. Louis, Jud' un konuşmasından cenaze evinin ölünün yıkanması işini üstlendiğini anlıyordu. Jud başını salladı, telefondaki adama teşekkür etti, sonra yine dinledi. «Evet,» dedi sonra, hafif bir makyaj istiyordu, ama çok az. Bir sigara yaktı, «öldü, herkes de biliyor öldüğünü, maskaralığa gerek yok.» Cenaze töreni sırasında tabut kapab olacaktı, ancak daha önce ziyaret saatlerinde açık tutulacaktı. 1951'de mezar yeri aldıkları Mount Hope Mezarlığına gömülecekti. Kâğıtları önünde olduğu için adama hazırlıkların; başlaması için parsel numarasını da verdi: H-101. Daha sonra da Louis'e kendisinin de H-102 olduğunu söyledi.

Telefonu kapatıp Louis'e baktı. «Dünyanın en güzel mezarlığı Bangor'dadır. istersen bir bira daha aç, Louis, epey uzua sürecek bu.»

Louis reddedecekti -başı dönmeye başlamıştı- ama birden gözlerinin önünde hiç istemediği bir hayal belirdi: Jud, Norman' nın cesedini ağaçlar arasında sürükleyerek çekiyordu. Hayvan Mezarlığının ötesindeki Micmac mezarlığına.

Yüzüne bir tokat yemiş gibi oldu. Hiçbir «ey söylemeden gidip bir bira aldı. Jud, «iyi yaptın»

der gibi başını sallayıp tele-

— 166 — fonu açtı yine. O öğleden sonra saat üçte Luuis eve döndüğün* de Jud karısının cenazesi için gereken her şeyi yapmıştı, önem-li bir yemek daveti

yapan bir insan gibi adım adım ilerliyordu.

Cenaze ayininin yapılacağı Kuzey Ludlow Methodist Kilisesini ve Mount Hope Mezarlık Müdürlüğünü aradı. Cenaze evi aslında bu iki yeri de arayacaktı ama Jud daha önceden telefon edip haber vermeyi uygun görmüştü. Pek az yaşlı ailenin aklına gelecek bir şeydi bu... ya da gelse bile, pek az kişi yapardı bunu. Louis bu yüzden hayran kalmıştı. Jud daha sonra eski meşin kaplı eski bir telefon defterini karıştırıp Norma'nın ve kendisinin hayatta olan akrabalarını aradı. Telefonların arasında birasını içiyor, geçmişi hatırlıyordu.

Louis adama karşı büyük bir hayranlık duyuyordu... ve de sevgi?

Evet, dedi yüreği. Ve de sevgi.

Ellie o akşam pijamasını giyip aşağı indiğinde babasına Bayan CrandaU'nın cennete gidip gitmeyeceğini sordu. Sanki duyulmaması gerektiğini anlamış gibi fısıltıyla konuşuyordu. Rachel ertesi günü Jud'a götürmeyi düşündüğü bir yemek hazırlamaktaydı mutfakta.

Karşıda CrandalTlann evinde bütün ışıklar yanıyordu. Evin aşağısında ve yukarısında ellişer metrelik araba kuyrukları uzanmaktaydı. Tanıdıktan Jud'a başın sağolsun demeye gelmişlerdi, iki ev arasında buz gibi bir şubat rüzgârı esiyordu. Yol kapkara buzla kaplıydı. Maine kışının en soğuk dönemini yaşıyorlardı.

Louis kızını kucağına aldı. «Doğrusu pek bilmiyorum, Ellie.» Televizyonda esaslı bir silahlı

çarpışma vardı. Louis kızının Musa, tsa ve Aziz Paul'den çok Ronald McDonald, Örümcek Adam ve Burger King'i tanıdığını düşündü. Dininin gereklerini yerine getirmeyen Musevi bir anayla dinle pek ilgisi olmayan Methodist bir babanın çocuğuydu. Ruh konusundaki düşünceleri herhalde pek belirsizdi, ne efsane, ne de rüya, belki de rüyaların rüyası. Çok geç artık, diye düşündü. Beş yaşında daha, ama çok geç bunun için. Tanrım, ne kadar da çabuk çok geç

oluyor.

Ama Ellie gözlerinin içine bakıyordu, bir şeyler söylemesi gerekti.

«öldüğümüz zaman, neler olacağı hakkında insanlar pek çok şeye inanırlar,» dedi. «Kimi cennete ya da cehenneme gideceğimizi düşünür. Bazıları küçük çocuklar olarak yeniden doğacağımıza inanırlar...»

«Yeniden doğuş.» dedi Ellie. «Televizyondaki filmde Audrey Rose'a olduğu gibi.»

«Sen o filmi görmedin!» Ellie'nin Audrey Rose'u gördüğünü duysa Rachel beyin kanaması

geçirirdi, diye düşündü.

«Okulda Marie söyledi.» Marie, Ellie'nin en iyi arkadaşıydı. Kötü beslenmiş, hep hastalıklı

görünen pasaklı bir küçük kız. Louis'le Rachel kızlarının onunla arkadaşlığına hiç karşı*

çıkılmamışlardı, ama Rachel bir keresinde Marie evlerinden gittiğinde 'x>uis'e her seferinde Ellie'nin başında bit araması gerektiğini düşündüğünü söylemişti. Louis ise gülmüştü.

• Marie'nin annesi bütün filmleri seyretmesine izin veriyor.» Louis kızın sesindeki eleştiriyi duymazlıktan geldi.

«Eh, aşağı yukarı öyle,» dedi. «Katolikler cennet ve cehenneme inanırlar, Hindularla Budistler Nirvana'yo...»

Yemek odasının duvanında bir gölge, belirmişti. Rachel. Kendilerini dinliyordu.

Louis daha yavaş sesle devam etti.

«Daha pek çok şeye inanan vardı herhalde. Ama aslında kimse bir şey bilmez, Ellie. insanlar bildiklerini söylerler, ama bunu söyledikleri zaman inançlan

yüzünden inandıklarını söyle-lemek isterler, inanan ne demek olduğunu biliyor musun?»

«Şey...»

«Bak, şimdi benim koltuğumda oturuyoruz. Yann bu koltuğun burada olacağını biliyor musun?»

•Elbette.»

•O zaman koltuğun burada olacağına inancın var demektir. Benim de öyle. inaç bir şeyin olmasına ya da olacağına inanmaktır. Anladın mı?»

•Evet.» Ellie anlamış gibi salladı başını.

•Ama koltuğun yann burada olup olmayacağını bilemeyiz. Bir de bakarsın koltuk delisi bir hırsız gece girip bizim koltuğu çalmıştır.»

— 188 —

Ellie güldü.

«Böyle bir şey olmayacağına inanınız. inaç çok önemli bir şeydir. Gerçekten dindar insanlar bizim inaç ve bilmenin aynı şey olduğuna inanmamızı isterler, ama ben buna inanmam. Aynı

konuda çok değişik düşünce vardır çünkü. Bildiğimiz şey '-7udur: öldüğümüz zaman iki şeyden biri olur. Ruhlarımız ve düşüncelerimiz ya ölüm deneyinin üstesinden gelirler ya da gelmezler.

Bunu yapabilirlerse aklına gelebilen her şey olabilir. Ya-pamazlarsa her şey bitmiştir. Son.»

«Uyumak gibi mi yani?»

Bir an düşündü Louis. «Daha çok ameliyattan önce bayıltılmak gibi sanırım.»

«Sen hangisine inanıyorsun, baba?»

Duvardaki gölge hafifçe kıpırdandı.

Louis yetişkin yaşamının büyük bir bölümünde -herhalde üniversite günlerinden bu yana-

ölümün son olduğuna inanmıştı. Pek çok ölüm görmüş ama yanından bir ruh uçup gittiğine hiç

tanık olmamıştı. Ruhlar nereye giderlerse. Aynı şeyi Victor Pascovv'un ölümünde de düşünmüş

değil miydi? Psikoloji de1 sinde öğretmeniyle aynı düşünceyi paylaşmıştı. Bilim dergilerinde yer alan ölümden sonraki hayat hikâyeleri ölümün karşı konulmazlığına bir direnme idi. Sonsuz derecede yaratıcı olan insan zihni, bir ölümsüzlük hayali yaratarak en son ana kadar deliliği geciktirmeye çalışırdı.

Hayır, kendisi yeniden doğuma hiç inanmamıştı. En azından Church olayına kadar.

«Bence devam ederiz,» dedi kızına. «Ama bunun nasıl olduğu hakkında hiçbir fikrim yok.

Değişik insanlar için değişik biçimlerde olabilir. Belki de tüm yaşamın boyunca inandığını elde edersen sonunda. Ama ben yaşamın devam ettiğine ve Bayan Crandall'ın mutlu olabileceği bir yerde olduğuna inanıyorum.»

«Buna inancın var demek.» Bir soru değildi bu. Ellie dehşete düşmüş gibiydi.

Louis biraz kendinden memnun biraz utançla gülümsedi. «Sanırım. Senin yatma zamanının geldiğine de inanıyorum. Hem de on dakika geç bile kaldığına.»

Kızı bin ağzından, bir burnundan öptü.

«Hayvanlarda öldükten sonra yaşarlar mı dersin?»

— 189 —

•Evet,» dedi Louis hiç düşünmeden. Az daha, özellikle ke-1 diler de diyecekti. Sözcükler dudaklarının ucunda titremişlerdi, ş ürperdiğini hissetti.

«Peki,» dedi kız babasının kucağından inerken. «Gidip annemi de öpeyim.»

•Haydi bakalım.»

Louis kızının ardından baktı. Ellie yemek odasının kapışıl önünde durup döndü. «O gün Church için çok aptalca davran-] don, değil mi? öyle- ağladım falan...»

•Hayır, «ekerim, hiç de aptalca olduğunu sanmıyorum.»

•Şimdi ölse dayanırım artık.» Ellie söylediklerini biran düşünür gibi durdu. Sonra dediklerinin doğruluğunu anlamış gibi. •Elbette dayanırım,» dedi. Annesini bulmak için koçtu.

Daha sonra Rachel yatakta, «Kızla konuştuklarımı duydum,* dedi.

•Onaylamıyor musun?» Louis bu konuyu açıldığı kavuşturmanın en iyisi olduğuna karar vermişti, eğer Rachel'in istediği buysa.

•Hayır,» dedi Rachel pek kendisine uymayan bir duraksamayla. »Hayır, Louis sorun bu değil.

Ben... «ey... korkuyorum. Beni bilirsin. Korktuğum zaman bemen savunmaya geçerim.»

Louis karısının böylesine güçlkle, caba harcayarak konuşmasına hiç tanık olmamıştı o güne dek; birden az önce Ellie'yle olduğundan daha tedbirli olduğunu farkettil. Bir mayın tarlasına girmiş olduğunu anlıyordu.

•Neden korkuyorsun? ölmekten mi?»

«Kendim için değil. Bunu artık düşünmüyorum bile. Ama çocukken çok düşünürdüm. Çok geceler uyuyamadım bu yüz-> den. Canavarların gelip beni yediklerini görürdüm rüyalarımnda, bu canavarların hepsi de kız kardeşim Zelda'ya benzerlerdi.»

İşte, diye düşündü Louis. Sonunda oldu işte. Bu kadar zamandır evliyiz, şimdi söylüyor artık.

«Onun hakkında pek konuşmazsın,» dedi.

Rachel gülümseyerek dokundu kocasının yüzüne. «Çok iyisin, Louis. Onun hakkında hiç

konuşmam ben. Onu hiç düşün-memeye çalışırım.»

•Bunun için bir nedenin olduğunu düşünmüşümdür.»

— 170—

•Vardı. Hal* da var.»

Rachel düşünerek durakladı.

«öldüğünü biliyorum... belkemiği menenjiti...»

«Belkemiği menenjiti.» diye tekrarladı Rachel. «Evde onun hiçbir resmi yok artık.»

«Bir genç kız resmi var... babanın...»

«Çalışma odasında. Doğru, onu unutmuştum. Annem de çantası içinde bir resmini hal* taşıyor sanırım. Benden iki yaş büyüktü. Hastalığa tutuldu... ve arka yatak odasında daydı... sanki kötü

bir sır gibi arka odadaydı, Louis... orada ölüyordu. Kardeşim arka odada öldü... ve kötü bir sırdı... hep öyleydi.»

Rachel birden hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladı. Louis bir isteri krizinin geleceğini düşünerek telaşlandı. Uzanıp karısının omzunu tutmaya çalıştı ama Rachel kendini geri çekti.

«Rachel... yavrum...»

«Bir şey söyleme bana, Louis. Susturma beni. Bunu anlatacak gücü bir kez bulacağım kendimde, bir daha da sözünü etmeyeceğim. Bu gece nasıl olsa uyumam artık.»

Louis alacağı karşılığı bilerek, «O denli korkunç muydu?» diye sordu. O kadar çok şeyi anlıyordu ki şimdi... daha önce hiçbir bağlantı kuramadığı ya da hayal meyal tahmin ettiği şeyler birden açıklanmıştı kafasında. Karısının kendisiyle hiçbir cenazeye gelmediğini anımsadı, hatta motosikletiyle otobüse çar-pıp ölen tıptan arkadaşı Al Locke'nin cenazesine bile. Oysa Al sık sık kendilerini ziyarete gelir, Rachel de gençten hoşlanırdı. Ama cenazesine gitmemişti.

Hastaydı o gün, diye hatırladı Louis. Grip falan olmuştu. Oldukça kötüydü, ertesi gün hiçbir şeyi kalmamıştı.

Cenazeden sonra hemen düzeldi, diye düzeltti kendisini. Karısının hastalığının ruhsal olduğunu düşündüğünü bile anımsıyordu.

«Korkunçtu. Tahmin edebileceğinden de kötü. Günden güne eriyip gittiğini görüyorduk, Louis, ve yapacak hiçbir şey yoktu. Sancılar içindeydi. Vücudu kuruyor, küçülüyordu... omuzları

çöküyor, yüzü bir maske gibi oluyordu gün geçtikçe. Elleri kuş ayaklarından farksızdı. Yemeğini kimi zaman ben verirdim. Nefret ederdim bundan, ama yine de yapardım ve hiç yakınmazdım.

Sancılan artınca uyuşturucu vermeye başladılar... önceleri ha-

— 171 —fif şeyler, ama sonraları eğer yaşasaydı kendisini uyuşturucu tutkunu yapacak ilaçlar. Ama herkes biliyordu nasıl olsa Öleceğini. Sanırım o yüzden... bir sırdı bizim için. ölmesini istiyorduk onun, Louis, daha fazla acı çekmemeli için ölmesini arzu-Vuy ördük... biz daha fazla acı

çekmeyelim diye. Bir canavara benzemeye başlamıştı artık, bir canavar oluyordu... Bunun kulağa çok feci geldiğini tahmin ederim...»

Rachel yüzünü elleriyle örttü.

Louis karısına hafifçe dokundu. «Hiç de öyle değil, Rachel.»

•Öyle!» diye bağırdı kadın, «öyle!-

•Gerçekten olmadık bir şey değil bu. Uzun süren hastalıkların kurbanları çoğunlukla hiç de hoş

olmayan, çok istekleri olan canavarlara dönüşürler. Azizler gibi uzun süreli acılara katlanan hasta fikri romantik bir hikâyeden başka bir şey değildir. Hastanın kabaetlerinde ilk iltihaplar başladı mı, artık çevresine acılarını yayıp karşısına çıkan herkesi kıran bir in-.san oluverirler.

Ellerinde değildir bu... ama karşısındaki insanlar da bunu bildikleri halde dayanamazlar işte.»

Rachel şaşkınlıkla baktı kocasının yüzüne... hatta umutla belki. Sonra yüzüne yine bir güvensizlik ~<«skesi haline geldi. «Uyduruyorsun.»

Acı acı güldü Louis. «Ders kitaplarını göstermemi ister misin? Ya intihar istatistiklerini? Onları

görmek ister miydin? Ölümcül bir hastanın evinde bakıldığı durumlarda intihar istatistikleri, hastanın ölümünden sonraki altı ay içinde dimdik yükselirler.»

«İntihar, ha!»

«Hap içerler, beyinlerine bir kursun sıkırlar. Nefretleri... yorgunluktan... tiksintileri... acılan...»

Louis omuzlarını silkti. «Geride kalanlar kendilerini cinayet işlemiş kabul ederler. Ve kendi hayatlarına son verirler.»

Rachel'in ağlamaktan şişmiş yüzüne garip bir rahatlama gelmişti. «Çok şey istiyordu... nefret ediyordu her şeyden, herkesten. Zaman zaman bilerek işerdi yatağına. Annem helaya gitmek için yardım isteyip istemediğini sorardı... sonralan, artık ayağa kalkamadığı zamanlar da oturağı getirmek isterdi... ama Zelda hayır derdi... sonra da yatağına işerdi, annem ya da ben çarşafi değiştirelim diye... bir kaza olduğunu söylerdi ama j

—172—•

gözlerinin içi gülerdi. Gözlerinin güldüğünü görürdün. LouU. Odan hep çiş ve ilaç kokardı...

Öksürük gurubu kokan uyuşturucu ilaçlan vardı... geceleri bazen uyandığımda...

şimdi bile bazı

geceler uyandıgımda o öksürük «urubu kokusunu duyarım.. ve gerçekten uyanamamışsam..

Zelda ölmedi daha? ölmedi mi, diye düşünürüm...

Rachel'in birden soluğu kesildi. Louis karonun elini tuttu. Rachel erkeğin elini vahşi bir güçle sıktı.

«Altım değiştirdiğimiz zaman sırtının düğüm düğüm olduğunu görürdü. Sonuna doğru, Louis...

en sonuna doğru... kıcı sırtına çıkmış gibiydi.»

Rachel'in ıslak gözleri korkunç bir karabasanı hatırlayan bir çocuğun korku dolu, donuk gözleriydi şimdi.

«Bazen bana... elleriyle dokunurdu... kuşu andıran elleriyle... kimi zaman az daha çığlık atacak gibi olur, bana dokunmamasını söylerdim... bir keresinde yüzüme dokunduğunda çorbasını

koluma döküp yaktım ve o gün gerçekten çığlıklar ata ata bağırdım... ağladım... gözlerindeki o gülümsemeyi o gün de gördüm. Sonuna doğru ilaçlar etki yapmaz olmuştu. O zaman çığlık çığlığa bağırın oydu. Daha önceleri nasıl olduğunu hiç hatırlamıyorduk artık, ne annem, ne de ben. O, yalnızca arka odadaki o çirkin, nefret dolu, çığlıklar atan şeydi... bizim kötü sımmızdı.»

Rachel yutkundu.

«Sonunda... sonunda... yani... annemle babam yoklardı... Öldüğünde. Ama ben yanıdaydım.

Bayram olduğu için arkadaşlarına gitmişlerdi bir iki saatliğine. Ben mutfakta bir şeyler okuyordum. Ya da resimlerine bakıyordum. Çok bağırdığı için ilaç zamanını bekliyordum.

Annemle babam gittiğinden beri bağırıyordu... hiç durmadan. O öyle bağırırken oku yamıyordum elimdekini. Sonra... sonra... birden sustu Zelda. Sekiz

yasmadaydım, Louis... her gece karabasanlar görüyordum... Sırüm düz diye benden nefret ettiğini sanıyordum, sürekli sancı çekmediğim için, yürüyebildiğim için, yaşayacak olduğum için... beni öldürmek istediğini sanmaya başlamıştım. Ama Louis, bu gece bile bunun yalnızca benim hayalim olduğunu sanmıyorum. Benden nefret ettiğini düşünüyorum hâlâ. Beni öldürmezdi, sanmam.. ama elinde olup da benim vücudumu alabilseydi... peri

— 173 —masallarında olduğu gibi... işte bunu yapardı, eminim. Birden susunca bir şey mi oldu diye içeri koştum, yastıkları kaymış ya da yan dönmüş olabilirdi. Yüzüne bakınca dilini yuttuğunu ve boğulmak üzere olduğunu sandım. Louis, ne yapacağımı bilmiyordum! Sekiz yasmadaydım henüz!»

«Bilemezdin elbette.» Louis karısını kucakladı. Rachel kayığı büyük bir gölün ortasında birden devrilmiş de iyi yüzmeyen birinin paniğiyle sımsıkı sarıldı Louis'e. «Bu yüzden seni üzdüler mi, yavrum?»

«Kayır, kimse suçlamadı beni. Ama kimse durumumu iyi-leştiremezdi. Değiştiremezdi. Olan bir şey olmamış sayılmaz, Louis. Dilini yutmamıştı. Bir ses çıkıyordu ağzından... gaaaa gibi bir ses...»

Rachel o günün heyecanı ile kardeşi Zelda'nın çıkardığı sesi tam olarak yansıtmalıydı, Louis birden Victor Pascovv'u hatırladı. Karısını daha sıkı kucakladı.

«Çenesinden aşağı tükürükleri akıyordu...»

•Rachel, yeter artık. Belirtileri çok iyi bilirim.»

•Anlatıyorum ama,» diye inatla devam etti Rachel. «Sana zavallı Norma'nın cenazesine neden gidemediğimi anlatıyorum ve de hani o saçma kavgayı ettiğimiz zaman...»

«Şist! Unutuldu o artık.»

«Ben unutmadım. Ben çok iyi hatırlıyorum, Louis. Kız kardeşim Zelda'nın 14 Nisan 1965'te yatağında boğularak öldüğü günü hatırladığım gibi hatırlıyorum.»

Bir süre sessizlik çöktü odaya.

«Zelda'yı kannüstü çevirip sırtına vurmaya başladım sonra. Başka bir bildiğim yoktu. Ayaklan inip kalkıyordu... çarpık bacakları... osuruk gibi bir ses vardı... ya onun ya da benim osurduğumu sanıyordum, değildi ama, onu yüzüstü çevirdiğimde bluzumun koltukaltları parçalanıyordu. Sonra titremeye, kasılmaya başladı... yüzünün yastığa gömüldüğünü görünce boğuluyor diye düşündüm, Zelda boğuluyor, eve gelince benim onu boğarak öldürdüğümü

söyleyecekler, ondan nefret ediyordun. Rachel. diyecekler... doğrudu bu üstelik. Onun Ölmesini istiyordun, diyeceklerdi, o da doğrudu. Çünkü Zelda yatakta Öyle zıplamaya başlayınca aklıma ilk gelen şey. oh çok iyi sonunda Zelda boğuluyor, bu is. bitecek artık, olmuştu. Zelda'yı yine sırt-

üstü. çevirdim, yüzü mosmor kesilmişti. Gözleri fırlamış, boynu şişmişti. Sonra da öldü. Geri geri yürüdüm. Sanırım geri geri gidip kapıdan çıkmak istemiştim. Ama duvara çarptım ve bir resim düştü. Zelda'nın hasta olmadan önce çok sevdiği kitaplardan birinden alınmış bir resimdi bu. Büyük ve Müthiş öz... Zel-da resmi çok sevdiği için annem çerçeveletmişti. Resim düştü.

camı kırıldı, ben kardeşimin öldüğünü bildiğim ve hortladığımı, benden öç almaya geldiğini sandığım için bağırmağa başladım. Zelda öldü! Zelda öldü! Zelda öldü! diye bağıra bağıra evden dışarı attım kendimi. Komşular gelip baktılar... beni bluzumun kollar yırtılmış halde...

Zelda öldü! diye bağırarak koşarken, gördüler... Beni ağlıyor sandılar herhalde, ama Louis, sanırım gülüyordum ben. Gülüyordum belki de.»

•Eğer güldüysen. seni kutlarım bunun için.»

«Bunu demek istemiyorsun aslında.» Rachel artık bir engele geride bırakmış bir İnsanın güveniyle konuşuyordu. Louis fazla üstelemedi. Kansı kendisini bu kadar uzun süredir etkileyen bu anıdan kurtulabilirdi belki, ama bu bölümünden asla kesin olarak kurtulamazdı.

Louis Creed psikolog değildi, ama her yaşamın içinde paslı, yan yana gömülü şeyler olduğunu, insanların kendilerini bu şeylere dönmek, onları çekip çıkarmak zorunda hissettiklerini bilirdi. Rachel de bu gece bunun hemen hemen tümünü çıkarmıştı, çirkin ve pis kokulu çürük bir diş gibi. Çıkmıştı işte. Son kırıntıları da kalsındı içinde. Tann gerçekten iyiyse bunu uyur bir halde bırakırdı, en derin rüyalarının dışında hiç onaya çıkarmazdı. Rachel'm bu kadarını bile içinden çıkarabilmiş olması inanılmaz bir şeydi, cesareten de öte bir şeydi. Louis dehşet içindeydi karısının karşısında. Onu alkışlamak istiyordu.

Yatakta doğrulup ışığı yaktı. «Evet, seni kutlanm bunun için,» dedi. «Sanki annenle babandan nefret etmek için bir nedene daha ihtiyacım varmış gibi. Şimdi o da oldu işte. Seni onunla yalnız bırakmamalıydılar, Rachel. Asla bırakmamalıydılar.»

Rachel çocuk gibi, o çirkin, inanılmaz şey olduğunda nasıl sekiz yaşında bir çocuksa tıpkı onun gibi, azarladı Louis'.. «Ama Hamursuz bayramıydı, Lou...»

•Ne olursa olsun!» Louis öylesine vahşi bir sesle konuşmuş-

— 175 —tu ki, Rachel elinde olmadan irkildi. Louis ölüm halinde getirilen Pascow'un yanındaki o gün işe başlamış iki yardımcısını hatırlamıştı. Carla Shavers adında olanı ertesi gün öylesine iyi çalışmıştı ki, Charlton bile etkilenmişti kızın bu davranışından. Diğeriniyse bir daha hiç

görememişlerdi. Louis şaşmamıştı buna, kızı da suçluyor değildi.

Hemşire neredeydi? Hastanın başında bir hemşire olmalıydı... yani hiçbir şey düşünmeden çıkıp gittiler ve büyük bir olasılıkla o sırada klinik balamdan tam bir çılgın olan ölmek üzere kızın yanında sekiz yaşındaki kardeşini bıraktılar. Neden? Hamursuz bayramı olduğu için, «o kibar Dory Goldman o sabah kokuya daha fazla dayanamamış ve bir süre kurtulmak istemişti.

İş de Rachel'e kalmıştı. Tamam mı, dostlar? Rachel'e kalmıştı görev. Ölüm halindeki çılgın kız kardeşinin kokusuna dayandığı için sonra da her yıl altı hafta Vermont'daki Camp Sunset'e göndermişlerdi kızı. Ellie'ye altı elbise, Gage'e on gömlekle pantolon ve eğer lazımdan uzak durursan fakülte masraflarını ben karşılayacağım... iyi ama kızının biri belkemiği menenjitinden ölürken, öteki kızın da tek başına onun yanında beklerken, o şişkin çek defterin neredeydi, a orospu çocuğu? Neredeydi orada olması gereken hemşire?

Louis yataktan kalktı.

«Nereye gidiyorsun?» diye korkuyla sordu Rachel.

«Bir Vali um getireceğim sana.»

«Bilirsin ki. ben...»

«Bu akşam içeceksin.»

Rachel ilacı içtikten sonra hikâyenin devamını anlattı. Sesi sakindi. İlaç etkisini gösteriyordu.

Yandaki komşu, Rachel'i arkasına saklandığı ağaçtan alıp evine getirmişti. Rachel hiç

durmadan «Zelda öldü!» diye bağıyordu. Kızın burnu kanıyordu. Üstübaşı kan içindeydi.

Komşu cankurtarana telefon etmiş, sonra da kızın ana babasına haber vermişti. Rachel'in burnunun kanamasını durdurup bir fincan çayla iki aspirin verdikten sonra kızdan ana babasının nerede olduklarını öğrenmişti. Kentin öteki ucundaki Gabron ailesini ziyarete gitmişlerdi; Peter Gabron, Rachel'in babasının muhasebecisiydi.

— 176 —

O gece Goldman'ların evinde pek çok değişiklik olmuştu. Zelda yoktu artık. Odası

temizlenmişti. Bütün mobilyalar gitmişti. Oda boş bir kutuydu artık. Sonraları, çok sonraları

Dory Goldman orasını kendisine dikiş odası yapmıştı.

Rachel ilk karabasanını o gece görmüştü. Sabahın ikisinde annesini çağırarak uyandığında yataktan güçlükle çıkabildiğini görmüştü. Sırtı ağrıyordu. Zelda'yı yatakta çevirirken belini in-citmişti.

Bu ağrının o ağırlığı kaldırmaktan olduğu -hatta kardeşini kaldırırken bluzu da yırtılmıştı- çok açıktı. Rachel dışında her kes için. Rachel, Zelda'nın kendisinden öç almakta olduğuna inanıyordu. Zelda, Rachel'in onun öldüğüne sevindiğini biliyordu. Zelda, Rachel evden koşarak çıkıp da olanca sesiyle, Zelda öldü, Zelda öldü! diye bağıırken gülmekte olduğunu biliyordu.

Zelda kendisinin öldürüldüğünü biliyordu, bu yüzden belkemiği menenjitini Rachel'e geçirmişti.

Rachel'in sırtı da kamburlaşmaya başlayacak, o da yatakta yatacak, ağır ağır bir canavara dönüşecek, elleri pençe gibi olacaktı.

Bir süre sonra da. tıpkı Zelda gibi, çektiği acılardan çılgınlık atacak, yatağını ıslatacak ve sonunda kendi dilini yutup ölecekti. Zelda'nın intikamıydı bu.

Rachel i bu inancından kimse vazgeçiremiyordu. Ne annesi, ne babası, ne de

kızda hafif bir bel incinmesi bulan ve aksi aksi böyle davranmaması gerektiğini söyleyen Doktor Murray. Doktor Murray, kız kardeşinin yeni öldüğünü, ana babasının derin bir yas içinde olduklarını ve Rachel'in dikkatleri kendine çekmek için böyle çocukça oyunlara girişmemesini söylemişti.

Ağrısının giderek azalması sonunda Rachel i. Zelda'nın doğaüstü hep rüyalarında kız kardeşini ölürken görüp uyanmıştı. Bu korkunç rüyaların ardından dolap kapısının birden açılıp, mosmor ve ikibüklüm Zelda'mn gözlerinin beyazlan görünerek, kara dili dudaklarının arasından sarkmış

olarak çıktığını düşünürdü. Pençe biçimindeki ellerini katilinin sırtına dayayacak ve...

Zelda'nın cenazesine gitmemişti, ondan sonra başka bir cenazeye de.

«Bunu bana daha önce anlatsaydın, pek çok şey açıklığa kavuşurdu.»

«Anlatamadım, Lou.» Rachel'in sesi uykuluydu. «O zaman-

—177— H«yv.n

Mezarlığı — F : 12

dan beri... bu konuda korkularım var işte.»

öyle, diye düşündü Louis.

«Elimde değil. Düşününce senin haklı olduğunu, ölümün çok doğal, .hatta bazen iyi olduğunu biliyorum... ama düşündüklerimle... içimde olanlar...»

•Haklısın,» dedi Louis.

«Sana bağırdığım o gün...Ellie'nin bir düşünceye ağladığını... ona alışmaya çalıştığını...

biliyordum. Ama elimde değildi işte. özür dilerim, Louis.»

«özür dilemene gerek yok,» diye Louis karısının saçlarını okşadı. «Ama için

rahat edecekse, kabul ediyorum peki.»

Rachel gülümsedi, «içim rahat ediyor elbette. Kendimi de daha iyi hissediyorum. Sanki yıllardır içimde bir yeri zehirleyen bir şeyi kusmuş gibiyim.»

«Belki de öyle oldu.»

Rachel'in gözleri kapandı, sonra yine açıldı... «Yalnızca babamı suçlu bulma, Louis. Lütfen.

Onlar için de çok kötü günlerdi. Zelda'nın masrafları korkunçtu. Babam işini genişletme fırsatını

kaçırdı, mağazasının işleri iyi gitmiyordu. Üstelik annem de yan çılığındı. Ama sonunda her şey düzeldi. Zelda'nın ölümü iyi zamanların müjdecisiydi sanki. Piyasada bir canlanma vardı, birden işler açıldı, para bollaştı, babam istediği kredileri aldı ve işini sürekli olarak geliştirdi.

Belki de o yüzden benim üstümde bu kadar sahiplik iddia ederler sanırım. Yalnızca hayatta kalan tek evlatları olduğum için değil...»

•Suçluluk bu.» dedi Louis.

•Sanırım öyle. Norma'nın cenazesinde hasta olursam bana kızmazsın, değil mi?»

•Hayır, sevgilim, kızmam.» Louis karısının elini tuttu. «ElhV yi götürebilir miyim?»

Kadının avucu içindeki eli sıkıldı birden. «Bilemiyorum, Louis... o kadar küçük ki...»

•Bir yıldır biliyor bebeklerin nereden geldiğini.» Uzun bir süre sustu Rachel, tavana bakıyor, dudaklarını ısı-nyordu. «Böylesi daha iyi dersen... Ona... ona bir zarar vermeyecekse...»

«Gel buraya, Rachel.» O gece Louis'in yatağında birbirlerini kucaklayarak yattılar. Gece, ilacın etkisi geçince, kansı titre-

— 178 —yerek uyandıĝında. Louis onu okşayarak yatıştırdı, kulaĝına her şeyin yolunda olduĝunu fısıldadı ve Rachel yeniden uykuya daldı.

33

«İnsan, bugün açan. yarın solan lor çiçekleri gibidir, insanın zamanı ancak bir mevsimdir, gelir ve geçer. Dua edelim.»

O gün için alman yeni lacivert elbisesi içindeki Ellie başını öylesine sert bir hareketle yere indirdi ki, kızından iki üç kişi beride oturan Louis boynunun kakırdadıĝını duydu. Ellie pek az kiliseye gitmişti, cenaze törenineyse ilk kez geliyordu. O yüzden alışılmadık bir sessizlik içindeydi.

Louis için de kızıyla birlikte olduĝu ender zamanlardan biriydi bu. Kızına olan sevgisinin gözlerini köreltmesi yüzünden onu tarafsız olarak göremezdi. Ama bugün, yaşamın ilk büyük gelişme aşamasının sonuna yaklaşan bir çocuĝu izlemekte olduĝunu düşünüyordu; saf merak denilecek bir organizmanın çılgıncasına bilgi toparlayıp depolaması. Siyah elbisesi ve baĝ-cıkh ayakkabılarıyla Jud (Louis onu ilk kez mokasen ya da yeşil lastik çizmesiz olarak görüyordu) eğilip de Ellie'yi Öperek. •Geldiĝine sevindim yavrum, eminim Norma da sevinmiştir.»

dediĝinde bile ses çıkarmamıştı kız.

Yalnızca iri ve parlak gözleriyle bakmıştı yaşlı adama.

şimdi Metodist Rahip Laughlin Tanrıdan kendilerine sükûn vermesini diliyordu.

«Tabutu taşıyacaklar gelsin.» dedi.

Louis tam kalkıyordu ki, Ellie kolunu çekti. Korkmuş gibiydi. «Baba! Nereye gidiyorsun?»

«Tabutu taşıyacaklardan biri de benim, yavrum.» Louis bir anlık kızın yanma oturup kolunu omzuna attı. «Norma'nın taşınmasına yardım edeceĝim. Dört kişiyiz, ben, Jud'ın iki yeĝeni ve Norma'nın kardeşi.»

«Seni nerede bulacaĝım?»

Louis ileri baktı. Jud'la birlikte diğer üç kişi toplanmıştı. Törene katılanların geri kalanı, kimi ağlayarak, kiliseyi terk ediyorlardı.

•Merdivenin başında durursan seni orada bulurum. Tamam mı, Ellie?»

«Tamam. Beni unutma da.»

•Unutmam.»

Louis yine ayağa kalktı, kız kolunu çekiştirirdi.

•Baba?»

«Ne var yavrum?»

«Norma'yı düşürme sakın.»

Louis diğerlerinin yanına yürüdü, Jud kendisini yeğenleriyle tanıştırdı... ikisi de Jud'ın amcasının ailesindendi. Yirmi yirmi beş yaşlarında, yüzleri Jud'u andıran, iriyan gençlerdi. Norma'nın kardeşiyse altmış yaşlarında vardı, ailedeki ölüm olayının izleri okunuyordu yüzünde, yine de iyi dayanıyor gibiydi.

•Tanıştığımıza memnun oldum,» dedi Louis. Aile dışından biri plduğu için kendini garipsiyordu.

Başlarıyla selam verdiler.

•Ellie iyi mi?» diye Jud sordu, başını kızdan yana sallayarak, Ellie bir kenarda durmuş

kendilerini seyrediyordu.

Elbette... benim bir duman bulutu arasında kaybolmamam» jtetiyor sadece. Louis neredeyse, gülümseyecekti. Ama birden başka bir çağrışım yaptı: Müthiş Öz. Gülümsemesi söndü.

«Sanırım,» Louis kızına el salladı. Ellie de elini sallayıp mavi elbisesinin eteklerini savurarak dışarı çıktı. Louis bir an kızın ne kadar yetişkin görüldüğünü düşündü. Ne kadar bir anlık da olsa, insanı düşünceye yönelten bir hayaldi bu.

Yeğenlerden biri, «Hazır mısınız?» diye sordu.

Louis'le Norma'nın kardeşi başlarını salladılar.

Louis, Jud'un kanama seçtiği çelik grisi Amerikan Eternal tabutun, arka sol köşesine yürüdü.

Tabutu hep birlikte kaldırıp şubat ayının birinci gününün parlak soğuna çıkardılar. Birisi ayaklar altında ezilmiş kaygan karların üstüne kömür tozu serp misti. Kaldırım kenarında bir Cadillac cenaze arabası havaya beyaz egzos gaza savuruyordu. Cenaze evi müdürüyle iriyan oğlu arabanın yanında durmuşlar herhangi birine yardım gere-

— 180 —kirşe hemea koşmaya hazır bekliyorlardı.

Tabutu arabadan içeri kaydınrlarken Jud da abanın yanında durdu.

«Güle güle, Norma.» diyen bir sigara yakü. «Yakında görüşürüz.»

' Louis kolunu Jud'un omuzlarına attı, Norma'nın kardeşi de öteki yanına geçti. Tabutu taşıma işini bitiren yeğenler gözden kaybolmuşlardı. Ailenin bu kolundan epey uzak kalmışlardı, kadının yüzünü herhalde yalnız fotoğraflarından ya da görev kabili bir iki ziyaretten hatırlıyorlardı. Norma'nın çöreklerini yeyip Jud'un birasını içerek geçirilen uzun öğleden sonraları... yaşamadıkları zamanların ve tanımadıkları insanların hikâyelerini dinlemek ve görevleri sona erince de çekip gitmek.

Jud'un ailesi geçmişte kalmıştı onlar için, bir gezegenden kopup bir nokta halinde uzaklaşan bir parça gibi. Geçmiş. Al-bümdeki resimler. Kendilerine belki de çok sıcak gelen odalarda anlatılan eski hikâyeler... onlar yaşlı değillerdi. Onların eklemlerinde romatizma yoktu, onların kanları sulanmamıştı. Kiliselerde öğretildiği gibi insan vücudu insan ruhunun zarfıysa, o zaman American Eternal tabutu da insan vücudunun zarfıydı ve bu yeğenler

için dosyalanacak eski bir mektuptan başka bir şey değildi.

Tann geçmişini korusun, diye düşündü Louis. Kendi kanından olan insanlara, Ellie'yle Gage'in çocuklarına (eğer onları görece kadar yaşarsa) yabancı geleceği günleri düşünerek ürper-di.

Görüş noktası değişiyordu. Aile bağları çürüyordu. Eski resimlerde genç yüzler.

Tann geçmişini korusun, diye düşünerek yaşlı adamın omuzlarını daha kuvvetle sıktı.

Çelenkler de arabanın arkasına yerleştirilmişti. Elektrikli arka cam yükselip yuvasına girdi.

Louis kızının yanına döndü, birlikte steysin vagona doğru yürüdüler. Altı kösele ayakkabı-lanıyla kaymasın diye Louis kızını kolundan tutuyordu. Arabaların motorları çalıştırıldı.

«Neden ışıklarını yakıyorlar, baba?» diye sordu Ellie. «Neden gün ortasında ışıklarını

yakıyorlar?»

«ölülere saygı için, Ellie.» Louis de farlarını yaktı.

— 181 —

Mezarlıktaki tören sona ermiş, eve dönüyorlardı. Aslında tabut Mount Hope Kilisesine bırakılmıştı. Norma'nın mezarı ancak baharda kazılacaktı. Ellie birden ağlamaya başladı.

Louis şaşkınlıkla ama endişeye kapılmadan baktı kızına. «Ne var, Ellie?»

«Artık çörek yok,» diye hıçkırdı kız. -Onun kadar iyi çörek yapan yoktu. Ama artık öldüğü için yapamayacak. Baba. insan-' lar neden ölürler?»

«Doğrusu bilmiyorum,» dedi Louis. «Yeni insanlara yer kalsın diye herhalde. Senin ve kardeşin Gage gibilere.»

«Ben hiç evlenmeyeceğim, hiç sevişmeyeceğim, çocuğum da olmayacak!»
Ellie hıçkıra hıçkıra ağlıyordu şimdi. «O zaman belki ben hiç ölmem! Korkunç
bir şey bu! Kötü bir şey!»

«Ama acının da sona ermesidir,» dedi Louis sakin bir sesle. «Bir doktor
olarak çevremde pek çok acı çeken insan görürüm ben. Üniversitedeki işi
istememin bir nedeni de bundan bıkmış

olmam. Gençler o kadar çok acı çekmezler...»

Louis durakladı.

«ister inan ister inanma, yavrum, ama insanlar yaşlanınca Ölüm sana
göründüğü gibi kötü ya da korkunç görünmez. Senin önünde daha çok uzun
yıllar var üstelik.»

.Ellie bir süre ağladı, sonra burnunu çekerek sustu. Eve varmadan önce
radyoyu açmak için izin istedi. Louis izin verince de Shaking Stevens'in «Thi,
Öle House» adlı parçayı söylediği bir istasyon buldu ve birlikte mırıldanmaya
başladı. Eve gidince de annesine cenazeyi anlattı.

Rachel kızı sessizce, anlayışla dinledi. Yalnız Louis karısının düşünceli ve
soluk yüzlü olduğunu görüyordu.

Ellie. annesine yulafli çörek yapmasını bilip bilmediğini sordu. Rachel sanki
buna benzer bir şey bekliyormuş gibi hemen dikişini bir yana bırakıp ayağa
kalktı. «Bilirim, yapalım mı, ha?»

«Yaşasın! Gerçekten yapabilir miyiz, anne?»

«Baban bir saat Gage'e bakarsa yaparız elbette.»

•Bakanm.» dedi Louis. «Büyük bir zevkle hem de.»

Louis geceyi okuyarak ve Duqueaae tıp dergisine yazdığı uzun makale için not
alarak geçirdi.

İnsan etinde eriyen dikişler tartışması yine başlamıştı. Küçük yaralan diken
daracak bir

çevrenin insanları arasında bu konunun sonu hiç gelmezdi. Louis de o gece bir yazı yazıp bu tezin aksini savunanları perişan edeceğini düşünüyordu. Çalışma odasının raflarında Troutman'

in Yara Tedavtsi'ni ararken Rachel seslendi. «Yukan geliyor musun, Lou?»

•Biraz çalışacaktım.» Louis merdivende duran karısına baktı. «Bir şey mi var?»

•ikisi de derin uykudalar.»

Louis dikkatle bakti kansının yüzüne. «Sen uyumuyorsun ama.»

«Ben d* iyiyim, okuyordum.»

«Gerçekten bir şeyin yok ya?»

«Yok.» Rachel gülümsedi «Seni seviyorum, Louis.»

«Ben de seni, sevgilim.» Louis rafa baktı, evet Troutman işte orada duruyordu. Elini kitaba uzattı.

. «Siz yokken Church eve bir fare getirdi» Rachel gülümsemeye çalısu. «Uff» Beraat bir şeyi»

«Rachel, buna üzuldüm işte.» Louis sesinin de kendini o anda hissettiği kadar suçlu çıkmadığını umuyordu. «Kötü müydü?»

Rachel merdivene çöktü. Yüzündeki makyajı silmiş, parıldayan alını ve kısacık atkuyruğu saçlarıyla pembe pamuklu geceliği içinde tıpkı bir çocuk gibiydi. «Gereğine baktım.» dedi.

«Ama o sersem kediyi süpürge. sopasıyla dövmek zorunda kaldım. . bırakması için. Üstüme saldıracak gibiydi. Church hiç böyle davranmazdı eskiden. Son günlerde çok değişmiş gibi.

Acaba huyu falan mı değişti dersin, Louis?»

•Sanmıyorum. Ama istersen veterinerine götürürüm...»

«Bir şey yoktur herhalde.» Yalın bakışlarla baktı Rachel kocasına. «Ama sen yinede gelir miydin yukan? Biliyorum... çalışıyorsun... ama...»

«Elbette.» Louis yaptığı iş hiç de önemli değilmiş gibi kalktı. Değildi aslında, ancak hayat durmadan ilerliyordu, yann yeni bir şeyler çıkacak ve o yazı yazılmayacaktı, bunun da farkındaydı. O fareyi kendisi satın almıştı, değil mi ama? Church' ün paramparça ettiği, barsaklan dışarı fırlamış, belki de kafası kopmuş 'olarak eve getirdiği o fare kendisininde aslında.

Işıklan söndürerek, «Haydi yatalım.» dedi. Birlikte çıktılar

— 183 —yukarı. Louis karısıyla sevişti... ama 'kadının içindeyken bile buz tutmuş camların ardını, Church'ü, bir zamanlar kızının ama şimdi kendisinin olan kediye düşünüyor, onun nerede ne avladığını ya da öldürdüğünü merak ediyordu. İnsanın kalbinin toprağı daha taşlıdır, diye düşündü. Rüzgâr o acı ve kara şarkısını söylüyordu. Pek uzak olmayan bir yerde bir zamanlar kızına ve oğluna eş başlıklar örmüş olan Norma Crandall Mount Hope'un bodrumunda çelik grisi American Eternal tabutu içinde yatıyordu; yanaklarını dolgun göstermek için cenaze evinde ağzına doldurulan beyaz pamuk kararmaya başlamış olmalıydı.

34

Ellie altı yaşına basmıştı. Doğum gününde yuvadan evine başında kâğıttan bir şapkayla döndü, elinde arkadaşlarının çizdiği resimleri vardı. Grip salgını geçmişti. İki öğrenciyi Bangor' daki hastaneye göndermişlerdi, Surrendra Hardu da dispanse-ra geldikten az sonra vücudunda kasılmalar başlayan Peter Humberton adındaki çok hasta bir gencin hayatını kurtarmıştı. Şubat soğuklan sona ermiş, mart soğuklan, yağmurlar ve donlar başlamıştı. Jud Crandall'ın yası da sona ermişti; psikologlar sevilen bir insanın acısının ölümünden üç gün sonra başlayıp dörtle altı

hafta sürdüğünü söylerlerdi. Ama zaman geçerci, insanın bir duygusu bir başka duyguyla yer değiştirirdi. Güçlü bir acı daha yumuşak bir acıya dönüşür, bu daha yumuşak acı yerini yasa bırakır, yas da sonunda bir hatırlama olurdu. Bu da altı ayla üç yıl sürer, ama yine de normal sayılırdı. Gage'in saçı ilk defa

kesilince Louis bundan şakayla söz etti ve kendi yasını tuttu, ama yalnız kendi içinde.

Bahar geldi ve bir süre devam etti.

35

Louis Creed daha sonraları hayatının en son mutlu gününün 24 Mart 1084 olduğunu düşünecekti. Başlarına gelecek olan

— 184 —

«eyler daha yedi hafta uzaktaydı, ama sonradan o yedi haftayı düşününce bu sürede önemli bir şey olduğunu hatırlamaya-cakü. O korkunç şeylerin hiçbiri olmasaydı, yine de o günü

sonsuz dek anımsayacaktı. Baştan sona kadar iyi geçen günler zaten azdır. Belki de bir inmmm yaşamındaki gerçekten iyi gün-leri[^] toplamı bir ay bile değildir. Louis'e göre Tann acı

dağıtmaya gelince daha eliaçık davranıyordu.

O gün bir cumartesiydi, Louis de, Rachel'le Ellie alışverişe gittiklerinden o öğleden sonra evde Gage'e bakıyordu. Jud'ia birlikte, yaşlı adamın 59 model kamyonetiyle gitmişlerdi. Racht, kocasına Gage'le kalıp kalamayacağını sormuş, Louis de seve seve kalacağını söylemişti.

Karısının dışarı çıkacağına seviniyordu. Maine'de, hele Ludlovv'da, bir kış geçirdikten sonra Bachel'in her fırsatta dışarı çıkmasının gerekli olduğuna inanıyordu. Kadın evde kapalı

kalmaktan sızlanıyor değildi, ama Louis'e göre de artık sabrının sonuna gelmişti.

Gage öğle uykusundan saat ikide uyandığında epey huzursuzdu. Louis oğlanı eğlendirmek için ne yaptıysa boşunaydı. Bir de ishal olmuştu. Louis oğlanın dışkıyı içinde mavi bir bilya görünce kafası iyice bozuldu. EUie'nin bilyalanndan biriydi bu. Oğlan bozulabilirdi. Gage eline geçirdiği her şeyi ağzına atardı. Bilyalar atılacaktı, ama doğru olan bu karar oğlanı annesi gelene

kadar meşgul edecek bir şey değildi kuşkusuz.

Louis evin çevresinde uğuldayan bahar rüzgarına kulak verdi bir süre. Sonra birden beş alta hafta önce eve gelirken aldığı uçurtmayı hatırladı. Sicim de almış mıydı? Almışta tabii!

«Gage!» Gage koltuğun altında yeşil bir boya bulmuş, Ellie' nin kitaplarından birini karalamakla meşguldü. Çocuklar arası rekabet ateşini besleyecek bir şey daha, diye düşündü Louis. Ellie kitabının pislendiği için söylenecek olursa, Louis de Gage' in bezleri arasından çıkan o hazineyi gösterirdi.

«Nel» diye bağırdı Gage. Artık bayağı konuşmaya başlamıştı. Louis oğlanın zekasının üstün olduğuna bile inanacakta neredeyse.

«Dışan çıkmak ister misin?»

«Dışan çıkmak!» diye heyecanla bağırdı Gage. «Dışan çıkmak. Buçlanm nerede, baba?»

Pabuçlarını soruyordu Gage. Louis, Gage'in konuşmasına

— 185 —

şaşıyordu. Yalnızca hoş olduğundan değil ama-, küçük çocuklar yabancı bir dili karmakarışık bir biçimde öğrenen göçmenleri andırırlardı. Bebeklerin insanın ses kutusunun 'çıkardığı bütün sesleri çıkardıklarını bilirdi... okulda ilk kez Fransızca okuyan bir öğrencinin beceremediği o akıcı titreşimi, Avustralyalıların o boğazdan gelen kaba seslerini, Almanların o kesik ve boğuk sessiz harflerini gibi. Ama sonra anadilini öğrendikleri zaman bu yeteneklerini kaybederlerdi.

Louis her zaman düşünürdü çocukluğun öğrenmeden çok unutma dönemi olup olmadığını.

Gage'in ayakkabıları bulundu sonunda... onlar da koltuğun altındaydı. Louis'in inançlarından biride şuydu: Küçük çocuklu ailelerde oturma odasının koltuklarının altları zamanla güçlü ve esrarengiz bir elektromanyetik güce sahip olurlardı. Süt şişelerinden cengelli iğnelere, yeşil boya kalemlerine) ve çocuk

dergilerine kadar her şey bir yolunu bulur, oraya girerdi.

Gage'in ceketi koltuğun altında değildi ama, merdivenin ba-samaklanndaydı. Gage'in öldürsen onsuz dışarı çıkmayacağı beyzbolcu şapkasını bulmaksa çok zor oldu. Çünkü şapka olması

gerektiği yerde, dolaptaydı; oraya da en son bakmışlardı.

«Komşu Bayan Vinton'un arsasına gidiyoruz, uçurtma uçuracağız.»

«Uçumpa mı?» diye Gage kuşkuyla sordu.

«Bekle hele, çocuk, seveceksin bak.»

Garaja girmişlerdi. Louis anahtarını buldu, küçük dolabı açıp ışığı yaktı. Dolaptan hâlâ paketi içinde olan uçurtmayı çıkardı. Şubat ayının ortalarında, ruhu hâlâ bir umut peşindeyken almıştı

bunu.

«O ne? O ne?» diye sordu Gage.

«Uçurtma.» Louis uçurtmayı çıkardı. Kanatlı bir buçuk metre kadar açılan kartalı görünce Gage'in ilgisi uyanmıştı. Kartalın ince boynunun üstündeki küçük kafasında fırlak ve kanlı

gözleri vardı. ,

«Kuş!» diye bağırdı Gage. «Kuş, baba! Kuş!»

•Kuş,» dedi Louis çitaları uçurtmanın arkasına takıp o gün aldığı iki yüz metrelik sicim yumağını ararken. «Bunu seveceksin, koca adam.»

— 188 —

Gage uçurtmayı sevmişti.

Bayan Vinton'un arsasında uçurdular kartalı. Louis belki de on iki yaşından beri ilk kez uçurtma uçuruyordu. On dokuz yıldan beri ilk defa. Zaman nasıl da

geçiyordu.

Bayan Vinton, Jud'un yaşlarında ama çok daha ince yapılı bir kadındı. Arsanın ucundaki tuğla evde oturur, dışarı pek az çıkardı. Evin arkasında da orman başlıyordu, önce Hayvan Mezarlığına, sonra da daha öteki Micmac mezarlığına giden orman.

«Uçumpa uçuyor, baba!»

«Hem de nasıl!» Louis heyecanla, kahkahalarla sesleniyordu oğluna. Yumağı öylesine çabuk bırakıyordu ki, elinden hızla akıp geçen ip avucunun içini yakmıştı. «Şu kartala bak, Gage!-Gage sevincinden zıplayıp hopluyordu. Güneş kocaman bir gri bulutun ardından görüldüğünde hava birden beş derece ısınmış gibi oldu. Parlak ve güvenilmez mart havasında. Bayan Vinton'un arsasında solgun otlar arasında duruyorlar, tepelerinde kartal mavilere doğru yükseliyordu. Naylon kanatları iyice gerilmişti rüzgarda. Louis tıpkı çocukluğunda olduğu gibi kendini onunla birlikte yükseliyor, onunla bir oluyor hissetti, dünyayı tepeden görüyordu sanki.

Haritacıların herhalde düşlerinde gördükleri gibi. Kartal hepsini görüyordu kanlı gözleriyle.

Üzerinde buz parçaları yüzen nehir soğuk gri bir çelik bant olmalıydı, öteki tarafta Hampden'i, Newburgh'u, rıhtımında bir tekne olan VVinterport'u, hatta St. Regis fabrikasını, belki de okyanusun çıplak kayaları dövdüğü kıyıları bile görüyordu.

«Şuna bak, Gage!» diye gülerek bağırdı Louis.

Gage uçurtmayı görebilmek için başını öylesine geri atmıştı ki her an sırtüstü yuvarlanabilin!!.

Keyiften ağzı kulakları-daydı. Uçurtmaya el sallıyordu.

Louis ipi biraz gevşetip Gage'e elini uzatmasını söyledi. Gage başını çevirmeden uzattı elini.

Gözlerini rüzgârda dans eden, yerdeki gölgesiyle yansıyan uçurtmadan

alamıyordu.

«Ne?» dedi.

«Sen uçurtuyorsun işte. İp senin elinde, oğlum. Senin uçurtman artık.»

«Gage uçuruyor?» Gage babasına değil de, kendi kendine soruyor gibiydi, ipi hafifçe çekti, uçurtma rüzgârda başın) salladı. Gage biraz daha kuvvetli çekti ipi, uçurtma yere doğru

— 187 —savruldu. Louis'le oğlu birlikte güldüler. Gage serbest elini babasına uzattı. İle ele durup baktılar uçurtmaya.

Louis oğluyla bu anı hiç unutmuyacaktı. Çocukluğunda yükselip nasıl uçurtmanın içine girmişse, şimdi de oğlunun içine girdiğini hissediyordu. Gage'in küçük vücutu içine sığa-çak kadar küçülmüş, evinin pencereleri olan gözlerinden dışarı bakıyordu şimdi. Bayan Vinton'un arsası çöl kadar büyüktü, dünya panl parıl ve kocamandı, uçurtma millerce yüksekte uçuyor, avucunun içindeki ip canlıymış gibi titriyordu.

«Uçumpa uçtu!» diye bağırdı Gage. Louis oğlunun omuzlarına attı kolunu, eğilip yanağından öptü. Rüzgâr yabani bir gül yerleştirmişti yanağına.

•Seni seviyorum, Gage.»

Ancak iki aylık ömrü olan Gage de neşeyle güldü. «Uçumpa uçtu! Uçumpa uçtu. baba!»

Rachel'le Ellie eve döndüklerinde onlar hâlâ uçurtma uçu-ruyorlardı. Öylesine havalanmıştı ki, uçurtma, kartalın yüzü bile görünmüyordu. Gökyüzünde küçük küçük kapkara bir leylekdi şimdi.

Louis karısıyla kızını görünce sevindi. Hele Gage ipi elinden düşürüp de otlar arasında ardından koşarken kahkahalarla güldü. Ama onların gelişi az önceki havayı dağıttığı için yirmi dakika sonra Rachel oğlanın üşüteceğini söyleyip içeri girmek isteyince hiç üzülmedi.

Uçurtmayı bütün karşı koymasına rağmen indirdiler. Louis iple, kara kanatlarıyla, fırlak gözleriyle hepsini koltuğunun altına toplayıp dolaba

yerleştirdi yine. Gage o gece bir tabak dolusu fasulyeyle sucuk yedi. Rachel oğlanı giydirirken, Louis de Ellie'yi bir kenara çekip bilyalanmı ortalarda bırakmamasını söyledi. Başka zaman olsaydı, Ellie herhangi bur şeyle suçlanınca hemen aksileştiği için kıza bağırabilirdi. Ama uçurtmayla geöen günden sonra keyfini kaöırmak istemiyordu, Ellie de bir kere için mantıklı davranmıştı. Bir daha dikkatli olacağını söyleyerek her cumartesi olduğu gibi sekiz buöuğa kadar televizyon seyretmek için aşağı indi. Eh. bu da bitti, belki iyi bile oldu, diye düşündü Louis. Asıl sorunun bilyalar olmadığını, üşütmek olmadığını, asıl sorunun bir Orinco tankeri olacağını, asıl sol

— 188—

Gage uçurtmayı sevmişti.

Bayan Vinton'un arsasında uçurdular kartalı. Louis belki de on iki yasından beri ilk kez uçurtma uçuruyordu. On dokuz yıldan beri ilk defa. Zaman nasıl da geöiyordu.

Bayan Vinton. Jud'un yaşlarında ama öok daha ince yapılı bir kadındı. Arsanın ucundaki tuğla evde oturur, dışarı pek az öıkardı. Evin arkasında da orman başlıyordu, önce Hayvan Mezarlığına, sonra da daha öteki Micmac mezarlığına giden orman.

«Uöumpa uçuyor, baba!»

«Hem de nasıl!» Louis heyecanla, kahkahalarla sesleniyordu oğluna. Yumağı öylesine öabuk bırakıyordu ki, elinden hızla akıp geöen ip avucunun içini yakmıştı. «şu kartala bak, Gage!-Gage sevincinden zıplayıp hopluyordu. Güneş kocaman bir gri bulutun ardından göründüğünde hava birden beş derece ısınmış gibi oldu. Parlak ve güvenilmez mart havasında. Bayan Vinton'un arsasında solgun otlar arasında duruyorlar, tepelerinde kartal mavilere doğru yükseliyordu. Naylon kanatlan iyice gerilmişti rüzgarda. Louis tıpkı öocukluğunda olduğu gibi kendini onunla birlikte yükseliyor, onunla bir oluyor hissetti, dünyayı tepeden görüyordu sanki.

Haritacıların herhalde düşlerinde gördükleri gibi. Kartal hepsini görüyordu kanlı gözleriyle.

Üzerinde buz parçalan yüzen nehir soğuk gri bir çelik bant olmalıydı, öteki tarafta Hampden'i, Nevvburgh'u. rıhtımında bir tekne olan VVinterport'u, hatta St. Regis fabrikasını, belki de okyanusun çıplak kayalan dövdüğü kıyıları bile görüyordu.

«Şuna bak, Gagel» diye gülererek bağırdı Louis.

Gage uçurtmayı görebilmek için başını öylesine geri atmıştı ki her an sırtüstü yuvarlanabilin!!.

Keyiften ağzı kulaklarındaydı. Uçurtmaya el sallıyordu.

Louis ipi biraz gevşetip Gage'e elini! uzatmasını söyledi. Gage başını çevirmeden uzattı elini.

Gözlerini rüzgârda dans eden, yerdeki gölgesiyle yansıyan uçurtmadan alamıyordu.

«Ne?, dedi.

«Sen uçurtuyorsun işte. İp senin elinde, oğlum. Senin uçurtman artık.»

«Gage uçuruyor?» Gage babasına değil de, kendi kendine soruyor gibiydi, tpl hafifçe çekti, uçurtma rüzgârda başını) salladı. Gage biraz daha kuvvetli çekti ipi, uçurtma yere doğru

— 187 —savruldu. Louis'le oğlu birlikte güldüler. Gage serbest elini babasına uzattı. £1 ele durup baktılar uçurtmaya.

Louis oğluyla bu anı hiç unutmayacaktı. Çocukluğunda yükselip nasıl uçurtmanın içine girmişse, şimdi de oğlunun içine girdiğini hissediyordu. Gage'in küçük vücutu içine sığacak kadar küçülmüş, evinin pencereleri olan gözlerinden dışarı bakıyordu şimdi. Bayan Vinton'un arsası çöl kadar büyüktü, dünya parıl parıl ve kocamandı, uçurtma millerce yüksekte uçuyor, avucunun içindeki ip canlıymış gibi titriyordu.

«Uçumpa uçtu!» diye bağırdı Gage. Louis oğlunun omuzlarına attı kolunu, eğilip yanağından öptü. Rüzgâr yabani bir gül yerleştirmişti yanağına.

«Seni seviyorum, Gage.»

Ancak iki aylık ömrü olan Gage de neşeyle güldü. «Uçumpa uçtu! Uçumpa uçtu, baba!»

Rachel'le Ellie eve döndüklerinde onlar hâlâ uçurtma uçuyorlardı. Öylesine havalanmıştı ki, uçurtma, kartalın yüzü bile görünmüyordu. Gökyüzünde küçücük kapkara bir leylekdi şimdi.

Louis karısıyla kızını görünce sevindi. Hele Gage ipi elinden düşürüp de otlar arasında ardından koşarken kahkahalarla güldü. Ama onların gelişi az önceki havayı dağıttığı için yirmi dakika sonra Rachel oğlanın üşüteceğini söyleyip içeri girmek isteyince hiç üzülmedi.

Uçurtmayı bütün karşı koymasına rağmen indirdiler. Louis iple, kara kanatlarıyla, fırlak gözleriyle hepsim koltuğunun altına toplayıp dolaba yerleştirdi yine. Gage o gece bir tabak dolusu fasulyeyle sucuk yedi. Rachel oğlanı giydirirken, Louis de Ellie'yi bir kenara çekip bilyalanm ortalarda bırakmamasını söyledi. Başka zaman olsaydı, Ellie herhangi bir şeyle suçlanınca hemen aksileştiği için kıza bağırabilirdi. Ama uçurtmayla g°.-çen günden sonra keyfini kaçırmak istemiyordu, Ellie de bir kere için mantıklı davranmıştı. Bir daha dikkatli olacağını söyleyerek her cumartesi olduğu gibi sekiz bucuğa kadar televizyon seyretmek için aşağı indi. Eh. bu da bitti, belki iyi bile oldu. diye düşündü Louis. Asıl sorunun bilyalar olmadığını, üşütmek olmadığını, asıl sorunun bir Orinco tankeri olacağını, asıl so-

— 188 —

Gage uçurtmayı sevmiştir.

Bayan Vinton'un arsasında uçurdular kartalı. Louis belki de on iki yağından beri ilk kez uçurtma uçuruyordu. On dokuz yıldan beri ilk defa. Zaman nasıl da geçiyordu.

Bayan Vinton. Jud'un yaşlarında ama çok daha ince yapılı bir kadındı. Arsanın ucundaki tuğla evde oturur, dışarı pek az çıkardı. Evin arkasında da orman başlıyordu, önce Hayvan Mezarlığına, sonra da daha öteki Micmac mezarlığına giden orman.

«Uçumpa uçuyor, baba!»

«Hem de nasıl!» Louis heyecanla, kahkahalarla sesleniyordu oğluna. Yumağı öylesine çabuk bırakıyordu ki, elinden hızla akıp geçen ip avucunun içini yakmıştı. «Şu kartala bak, Gage!-Gage sevincinden zıplayıp hopluyordu. Güneş kocaman bir gri bulutun ardından görüldüğünde hava birden beş derece ısınmış gibi oldu. Parlak ve güvenilmez mart havasında. Bayan Vinton'un arsasında solgun otlar arasında duruyorlar, tepelerinde kartal mavilere doğru yükseliyordu. Naylon kanatları iyice gerilmişti rüzgarda. Louis tıpkı çocukluğunda olduğu gibi kendini onunla birlikte yükseliyor, onunla bir oluyor hissetti, dünyayı tepeden görüyordu sanki.

Haritacıların herhalde düşlerinde gördükleri gibi. Kartal hepsini görüyordu kanlı gözleriyle.

Üzerinde buz parçaları yüzen nehir soğuk gri bir çelik bant olmalıydı, öteki tarafta Hampden'i, Nevvburgh'u. rıhtımında bir tekne olan VVinterport'u, hatta St. Regis fabrikasını, belki de okyanusun çıplak kayaları dövdüğü kıyıları bile görüyordu.

«Şuna bak, Gagel» diye gülerek bağırdı Louis.

Gage uçurtmayı görebilmek için başını öylesine geri atmıştı ki her an sırtüstü yuvarlanabilin!!.

Keyiften ağzı kulaklarındaydı. Uçurtmaya el sallıyordu.

Louis ipi biraz gevşetip Gage'e elini uzatmasını söyledi. Gage başını çevirmeden uzattı elini.

Gözlerini rüzgarda dans eden, yerdeki gölgesiyle yansıyan uçurtmadan alamıyordu.

«Ne?» dedi.

«Sen uçurtuyorsun işte. tp senin elinde, oğlum. Senin uçurtman artık.»

«Gage uçuruyor?» Gage babasına değil de, kendi kendine soruyor gibiydi, ipi hafifçe çekti, uçurtma rüzgarda başını salladı. Gage biraz daha kuvvetli çekti

ipi, uçurtma yere doğru

— 187 —savruldu. Louis'le oğlu birlikte güldüler. Gage serbest elini babasına uzattı. £1 ele durup baktılar uçurtmaya.

Louis oğluyla bu anı hiç unutmuyacaktı. Çocukluğunda yükselip nasıl uçurtmanın içine girmişse, şimdi de oğlunun içine girdiğini hissediyordu. Gage'in küçük vücutu içine sığacak kadar küçülmüş, evinin pencereleri olan gözlerinden dışarı bakıyordu şimdi. Bayan Vinton'un arsası çöl kadar büyüktü, dünya panl parıl ve kocamandı, uçurtma millerce yüksekte uçuyor, avucunun içindeki ip canlıymış gibi titriyordu.

«Ucumpa uçtu!» diye bağırdı Gage. Louis oğlunun omuzlarına attı kolunu, eğilip yanağından öptü. Rüzgâr yabancı bir gül yerleştirmişti yanağına.

«Seni seviyorum, Gage.»

Ancak iki aylık ömrü olan Gage de neşeyle güldü. «Ucumpa uçtu! Ucumpa uçtu, baba!»

Rachel'le Ellie eve döndüklerinde onlar hâla uçurtma uçu-ruyorlardı. Öylesine havalanmıştı ki, uçurtma, kartalın yüzü bile görünmüyordu. Gökyüzünde küçük küçük kapkara bir leylekdi şimdi.

Louis karısıyla kızını görünce sevindi. Hele Gage ipi elinden düşürüp de otlar arasında ardından koşarken kahkahalarla güldü. Ama onların gelişi az önceki havayı dağıttığı için yirmi dakika sonra Rachel oğlanın üşüteceğini söyleyip içeri girmek isteyince hiç üzülmedi.

Uçurtmayı bütün karşı koymasına rağmen indirdiler. Louis iple, kara kanatlarıyla, fırlak gözleriyle hepsini koltuğunun altına toplayıp dolaba yerleştirdi yine. Gage o gece bir tabak dolusu fasulyeyle sucuk yedi. Rachel oğlanı giydirirken, Louis de Ellie'yi bir kenara çekip bilyalannı ortalarda bırakmamasını söyledi. Başka zaman olsaydı, Ellie herhangi bir şeyle suçlanınca hemen aksileştiği için kıza bağırabilirdi. Ama uçurtmayla gecen günden sonra keyfini kaçırmak istemiyordu, Ellie de bir kere için mantıklı davranmıştı. Bir daha dikkatli olacağını söyleyerek her cumartesi olduğu gibi sekiz bucuğa kadar televizyon seyretmek için aşağı indi. Eh, bu da bitti, belki

iyi bile oldu. diye düşündü Louis. Asıl sorunun bilyalar olmadığını, üşütmek olmadığını, asıl sorunun bir Orinco tankeri olacağını, asıl so-

— 188 —runun yol olacağım bilmiyordu... Jud CrandalTın ağustosun o ilk günü söylediği gibi...

Gage yattıktan on beş dakika sonra yukarı çıktığında oğlan yatıyordu ama uyumamıştı.

Elindeki süt şişesini emerken tavanı seyrediyordu.

Louis.- Gage'in ayaklarından birini tutup kaldırdı, öptü. yerine bıraktı.

«iyi geceler. Gage.»

«Uçumpa uçtu. baba.»

«Hem nasıl da uçtu. değil mi?» Louis nedeni olmadan gözlerinin yaşardığını hissetti. «Göklere kadar hem de, küçük adam.»

«Uçumpa uçtu,» dedi Gage. «Gök kadar.»

Sonra yan döndü, gözlerini kapattı ve uyudu. Bir anda.

Louis dışarı çıkarken arkasına bakınca Gage'in dolabına aralık kapısı arasından kendisine bakan sarımsı yeşil gözleri gördü. Kalbi birden ağzına gelmiş gibi oldu, yüzü buruştu.

Dolabın kapısını açarken, Zelda, dolaptaki Zelda, kara dili 'dudakları/ arasından fırlamış, diye düşündü.

Ama Church'tü dolaptaki, kedi dolaba girmişti, Louis'i görünce sırtı kamburlaştı birden. Yan aralık ağzından keskin dişleri görünüyordu.

«Çık ordan dışarı.»

Church yine tıslar ctibi bir ses çıkardı. Yerinden kıpırdamadı.

«Çık dışarı dedim sana!» Gage eline gelen ilk şeyi kaldırdı kediye doğru.

Elindeki Gage'in parlak plastik lokomotifiydi, loş ışıkta kurumuş kan rengine. Kedi yine hırladı ama kıpırdamadı.

Louis hiç dūřunmeden öfkeyle fırlattı oyuncadı hayvana. Kızıştı kediye, korkuyordu da, karanlık dolabın içinden çıkmak istememesine kızıyordu, sanki orada olmaya hakkı varmış gibi.

Oyuncak lokomotif kedinin kafasına çarptı. Church miyav-layarak katı. Koşarken yine kapıya çarpmış, az daha devriliyordu.

Gage yattığı yerde döndü, bir şeyler mınıldandı. Louis'in al nında boncuk boncuk terler vardı

şimdi.

— 189 —

«Louis?» Rachel aşağıdan sesleniyordu. «Gage yatağından nü düştü?»

•Hayır. Church oyuncaklarını devirdi.»

«Haa!»

Louis oğluna bakmış da üzerinde bir yılan görmüş ya da Gage'in başucundaki rafta bir fare görmüş gibi saçmasapan bir d ay güya kapılmıştı. Samasapandı elbette. Ama dolabın içinden öyle ısbk çalar gibi...

Zelda'yı mı düşündün, Müthiş Oz'u mu?

Oyuncakları ayağıyla iterek dolabı kapattı. Kilidin tık sesi niı duydu, bir an daha duraksadıktan sonra dolap kapağıнын sürgüsünü sürdü.

Gage'in yanına döndü sonra. Oğlan dönerken battaniyeleri açılmıştı. Louis çocuğı düzelitti, battaniyeleri sıkıca örttü üstüne, sonra uzun bir süre durup oğlunu seyretti.

— 190—

İKİNCİ BÖLÜM

MICMAC MEZARLIğI

Hazreti İsa BHanya'ya geldiğinde Laza-rus dört gündür mezanndaydı. Martha. isa'nın geldiğini duyunca karşılıyıcı çıktı.

•Efendim.» dedi. «Eter burada olsaydın kardeşim ölmeyecekti. Ama şimdi buradasın ve Tanrının da istediğin hiçbir şeyi senden esirgemeyeceğini biliyorum.»

•Kardeşin yeniden kalkacak ayağa.» dedi İs*.

YOHANNA İNCİLİ

36

İnsan aklının alabileceği dehşetin sınını olacağına inanmak yanlış bir düşünce olmalıdır. Tersine insanı saran karanlık arttıka harekete geçen bir mekanizma da bu sınını sonsuza dek genişletir, insanın deneylerinin kendisine verdiği kanı şudur: Karabasanlar giderek karardıkça dehşet üstüne dehşet yağar, bir kötülük bir başkasını doğurur, sonunda karanlık her yeri, her şeyi kaplar. İnsana en dehşet veren sorun da zihninin bunların ne kadannı alacağı ve yine de acımasız, uyanık bir akh-başındalığa sahip olacağıdır. Bu tür olayların kendilerine özgü bir sağmalığa sahip olacakları kuşkusuzdur. Hatta bir noktada durum birden gülünçleşir de. işte o noktada akıl ya kendini korumaya başlar ya da baskıya dayanamayıp ezilir.

Louis Creed oğlu Gage William Creed'in 17 Mayıs taki cenazesinde böyle şeyler düşünebilirdi eğer akılı başında olsaydı. Ama cenaze evine girince her türlü sağduyulu' düşünceyi bir yana bırakmıştı bir kez. Ondan sonra da orada kayınpederiyle yumruklaşması Rachel'üi zaten pek zayıf olan kendine hakimiyetini kökünden yıkmıştı. Brookings Smith Cenaze Evinin Gage' m kapalı tabutunda yattığı salonundan çığlıklar ata ata çıkarılmıştı dışarı, Surrendra Hardu kendisine sakinleştirici bir iğne yapmıştı.

işin komik yanı o son olayı hiç gönneyebilirdi: Dr. Creed' le Bay Irwin Goldman öğleden sonraki ziyaret saatlerinde değil de sabah ziyaret saatleri içinde yumruklaşmış olabilirlerdi Rac-hel sabah gelememişti cenaze evine, bu gücü kendisinde bulamamıştı. Evde Jud Crandall ve Steve Masterton'la

oturmuştu.

—193 — Hayvan Mezarhıfı — F : 13

Louis bu son kırk sekiz saati Jud ya da Steve olmasaydı nasıl geçireceğini bilemiyordu.

Louis için de, ailenin geri kalan üç üyesi için de, Steve'in hemen gelmesi çok iyi olmuştu. Louis bir süre için karar verme yeteneğini kaybetmişti; öyle ki, karısının çığlıklarını bastırmak için bur iğne bile yapmayı akıl edememişti. Louis, Rachel'in sabah ziyaretine üzerinde yanlış

iliklenmiş sabahlığıyla gitmeye kalkıştığını da farkedememişti. Karısının saçları taranmamış, yıkanmamıştı, darmadağınktı. Gözleri, çökmüş gözçukurlandan öyle bir fırlamışlardı ki. canlı

bir kafatasına benziyordu yüzü. Yüzünün etleri sarkıyordu. O sabah kahvaltı sofrasında kuru ekmeğe yemiş, anlamsız, bağlantısız şeyler söylemişti. Bir keresinde, «Satın almak istediğin o Winnebago, Lou...» demişti. O>-sa Louis bir VWinnebagp olmak istediğinden en son 1981'de söz etmişti.

Louis babını sallayıp kahvaltısını yemeyi sürdürmüştü. O sabah Gage'in en sevdiği şey olan yulaf ezmesi yemek istemişti. Tadını hiç sevmezdi oysa, ama yine de istiyordu. Üzerinde en iyi elbisesi vardı, siyah değil de kömür grisi, siyah elbisesi yoktu. Traş olmuş, duşunu yapmış, saçlarını taramıştı. Uğradığı şok yüzünden kendinde değilse de, iyi görünüyordu.

EUie'nin üzerinde blucin ve san bluz vardı. Kahvaltı sofrasına bir fotoğraf getirmişti. Eichel, kocasıyla çocuklarının son doğum gününde armağan verdikleri polaroidle çekmişti bu resmi.

Ellie kızıağın üstünde oturan Gage'i çekiyordu. Gage kocaman başlığı içinden sırtıtmaktaydı. Ellie de omzu üstünden küçü< kardeşine bakıp gülüyordu.

Ellie resmi yanında taşıyor ve pek konuşmuyordu.

Louis ne karısının, ne kızının durumunu göreceğ halde değildi. Kahvaltısını yerken hayalinde kazayı birbiri ardından sürekli olarak yeniden

canlandırıyor. Aklındaki filmde kendisi daha hızlı davranıyordu ve Gage. dur dedikleri zaman durmadığı için yalnızca iyi bir dayak yiyordu.

Rachel'in durumunu, EUie'nin ne halde olduğunu farkedene Steve olmuştu. Rachel'in sabah ziyaretine gitmesini yasaklamışta, (aslında tabut kapalı olacaktır-, açık olsaydı, ben dahil, herkes kaçırdı oradan, diye düşündü Louis). Ellie ise hiç gitme* yecekti. Rachel itiraz etmişti.

Ellie elinde Gage'in resmi olduğu '

— 194 —halde, hiçbir şey söylemeden durmuştu öylece.

Rachel'e ihtiyacı olan yatıştırıcı iğneyi yapan ve Ellie'ye bir kaşık renksiz bir sıvı içiren de Steve olmuştu. Ellie genellikle her ne olursa olsun ilaç içerken aksilik çıkarır, itiraz ederdi, oysa bu kez sesini çıkarmadan, yüzünü bile buruşturmadan içmişti. Saat onda da (Gage'in resmini elinden hâla bırakmamış olarak) yatağında mışıl mışıl uyuyordu. Rachel ise televizyon seyretmekteydi. Steve'in sorularına çok ağır yanıtlar veriyordu. İyice kendinden geçmişti, yüzündeki o çılgın ifade de kaybolmuştu.

Bütün gerekeni Jud yapmışa. Üç ay önce kansı için yaptı&1 gibi sessizce, sakince. Ancak Louis cenaze evine gidecekken kendisini bir kenara çeken de Steve Masterton oldu.

Louis'e, «Rachel'i öğleden sonra oraya getireceğim, eğer dayanabilecek durumdaysa tabii,-dedi.

«Peki.»

»İlacın etkisi geçer o saate kadar. Arkadaşın Bay Crandall öğleden sonraki ziyaret saatlerinde burada Ellie'yle kalacağını ..»

«Tamam.»

«Ve onunla bir oyun falan oynayacağım söylüyor...»

<Ama...>

•Tamam.»

Steve sustu. Garajdaydılar, Church'un olu fare ve ölü kıçları getirdiği yerde. Louis'in sahip oldukları yani. Dışarda mayıs güneşi vardı, bir kuş yoldan karar h adımlarla geçiyordu, sanki önemli bir işi varmış gibi. Belki de vardı.

«Kendini toparlaman gerek.- dedi Steve.

Louis soru dolu bakışlarını çevirdi arkadaşının yüzüne Steve'in sözlerinin çoğunu duymamıştı

bile. Biraz daha atik dav-ranabilseydi oğlunu kurtaracağını düşünüyordu.

•<Dikkat ettiğini sanmıyorum,-> dedi Steve. «Ellie pek konuşmuyor. Rachel de öyle kötü bir şok içinde ki, zaman kavramını tümüyle yitirmiş gibi.»

«Tamam!» dedi Louis. Cevabını daha üstüne basarak vermeliydi. Nedenini bilemiyordu.

Steve elini Louis'in omzuna koydu. -Lou, onlann sana bugün geçmişte olduğundan daha çok ihtiyaçtan var. Belki bir daha bu kadar ihtiyaç duymayacaklar sana. Kendini loplara artık, be

— 195 —adam... karına bir iğne daha yapabilirim... ama Louis, anlanu-jor musun... Hay Tanrı cezasını

versin... ne boktan iş bu böyle!»

Louis, Steve'in ağlamaya başladığını görünce birden korkuya kapıldı. «Tabii,» dedi. Gage'in bahçeden yola doğru koştuğunu görüyordu. Gen dönmesi için sesleniyorlardı, ama dönmüyordu oğlan -son günlerdeki en sevdiği oyun anne babadan kaçma oyunuydu- bunun üzerine ardından koşmaya başlamışlardı. Louis hemen Racnel'in önüne geçmişti ama Gage de çok ilerdeydi, oğlan gülüyor, babasından kaçıyordu -oynadıkları oyundu bu- Louis ise arayı pek yavaş kapıyordu. Gage şimdi yumuşak eğimli yamaçtan aşağı, yola doğru koşuyordu. Louis oğlanın düşmesi için dua etti; küçük çocuklar pek sık düşerlerdi, bir insan yedi sekiz yaşına gelmeden önce bacakları üstünde tam bir kontrol elde edemezdi çünkü. Louis oğlanın düşmesi için dua ediyordu, düşsün de burnu kanasın, hatta kafasını yarsın, ne olursa olsun ama düşsün, çünkü uzaktan gelen tankerin sesi duyuluyordu artık, o on tekerlekliilerden biri.

Bangor'la Bucksport'taki Orinco fabrikası arasında sürekli gidip gelenlerden biri. Louis o anda çığlık gibi bir sesle Gage'i çağırdı. Gage' in kendisini duyduğunu, durmaya çalıştığını sandı.

Gage oyunun bittiğini anlamış olmalıydı, insanın babası oyun oynarken böyle çığlık atmazdı, durmaya çalışmıştı bunun üzerine, ama o sırada tankerin gürültüsü artmıştı, dünyayı

dolduruyordu. Gökgürültüsü gibiydi. Louis kendini ne atmıştı, mart ayındaki o günde kartalın gölgesinin Bayan Vinton'un arsası üzerine yayılması gibi kendi gölgesini de yerde görmüştü.

Parmak-lanıyla Gage'in ceketine dokunduğuna yemin edebilirdi. Ancak Gage'in kendini ileri atışı yola çıkmasına neden olmuştu. Gök-grtlsyd tanker, krom üzerindeki güneş

panltısıydı, havalı kornanın kulakları yırtan sesiydi. Cumartesi olmuştu bu, üç gün önce.

«iyiyim,- dedi Steve'e. «Artık gideyim.»

«Kendini toparlayıp onlara yardım edebilirsen kendine de yardım etmiş olacaksın.» Steve koluna sildi gözlerini. «şimdi nz birlikte aşmalısınız bu günleri, Louis. Başka yolu yok bunun.»

«Tamam.» Louis'in kafasının içinde olay yeniden başlamıştı. Bu kez en sonunda iki adım daha sağa sıçrıyor ve Gage'i ceRe-

•196 —tinden yakabyor. bunlardan hiçbiri de olmuyordu o zaman.

Cenaze evinin salonundaki olay sırasında Ellie, Jud Cran-dall'la sessizce Monopoly oynuyordu.

Bir eliyle zarlan sallıyor, diğer elinde de Gage'le kendisinin resmini sımsıkı tutuyordu.

Steve Masterton, Rachel'in öğleden sonraki ziyarete katılmasının . zararsız olacağım düşünmüştü. Daha sonraki gelişmeler karşısında bu karandan çok pişman olacaktı.

Goldman'lar Bangor'a o sabah uçakla gelmişler, Holiday Inn'de kalıyorlardı. Rachel'in babası

öğlene kadar dört kere telefon etmişti. Steve giderek sert davranmıştı adama, hatta dör duncü

seferinde tehditkâr bile. İrwin Goldman eve gelmek istiyordu ve cehennemin bütün ifritleri karşısına çıksa bile kimse kendisine kızına bu ihtiyaç anında yardıma koşmasına engel olamazdı. Steve, Rachel'in cenazeyi ziyarete gitmeden önce dinlenmeye ihtiyacı olduğunu, içinde bulunduğu şoktan biraz da olsa kurtulması gerektiğini anlatmaya çalışmıştı. «Cehennem ifritlerinden falan anlamam ben,» demişti, doktorun yardımcısı olan isveç asıllı Amerikalı.

«Rachel kendi isteğiyle insan içine çıkmaya hazır olmadıkça, Creed'lerin evine kimse ayak basmayacak.» O öğleden sonraki ziyaretin ardından ailenin desteğine seve seve bırakacaktı

kadını. O zamana kadar da rahatsız edilmesini istemiyordu.

Yaşlı adam Yidiş diliyle kendisine küfürler etmiş, telefonu küt diye yüzüne kapatmıştı. Steve, Goldman'ın gelip gelmeyeceğini merak ediyordu, ama adam sonunda beklemeyi yeğlemiş

olmalıydı. Rachel öğlene doğru biraz düzelmişti. Hiç olmazsa hangi zaman çerçevesi içinde olduğunu biliyordu. Mutfığa gidip daha sonrası için yiyecek bir şeyler var mı diye bile bakmıştı.

Ste-ve'e, «Daha sonra millet buraya gelecek herhalde, değil mi?» diye sormuştu.

Steve başını salladı. '

Salam ya da soğuk et yoksa da. buzdolabında bir hindi vardı. Rachel hindiyi çıkarıp buzunun çözülmesi için tezgahın üstüne koydu. Steve birkaç dakika sonra mutfığa göz attığında, Rachel kıpırdamadan duruyor, hindiye bakıp ağlıyordu.

•Rachel?»

Kadın Steve'e döndü. «Gage bayılırdı buna. Hele beyaz etine. Bir daha hiç hindi yiyemeyeceğini düşündüm de.»

— 197 —

Steve, Rachel'i yukarı giyinmeye gönderdi. İçinde bulunduğu durumla başa çıkabileceğini gösteren son deneme olacaktı bu. Az sonra Rachel beli» kemerli sade bir siyah elbise ve küçük bir siyah çantayla indiğinde. Steve kadının kendini topladığına inandı. Jud da aynı

düşünceydi.

Rachel'i Steve götürdü. Salonun girişinde Surrendra Hardu' yla durup Rachel'in tabuta doğru yürüyüşüne baktı.

«Nasıl gidiyor?» diye sordu Surrendra.

«Berbat,- diye mırıldandı Steve. «Ne sanmıştın ki?»

•Berbat gittiğini sanmıştım,» diye içini çekti Surrendra.

Sıkıntılar sabahki ziyaret saatinde Irwin Goldman damadıyla el sıkışmayı reddedince başladı.

Çevresinin dost ve akrabalarıyla dolu olması Louis'i içinde bulunduğu şoktan az da olsa çekip almıştı, artık neler olup bittiğine dikkat edebiliyordu.- Doğu Salonunun dışında oturulup sı-gara icüebilecek küçük bir antre vardı. Tören odasına açılan kapının yanındaki altın çerçeveli siyah bir madeni plakanın üzerinde GAGE, WILLIAM CREED yazıyordu. Eski, konforlu bir evi andıran bu geniş beyaz binanın öteki yanma doğru yürüyecek olursanız, orada da bunun eşi bir antreye girerdiniz. Bu da Batı Salonunun dışındaydı ve buradaki levhanın üzerinde de ALBEK-TA BURNHAM NEDEAU yazıyordu. Evin arka tarafındaysa Nehir Salonu vardı. Bu salonla antre arasındaki levha boştu. Bu salı sabahı salon kullanılmıyordu. Alt katta tabut sergileme salonu yer almaktaydı. Çeşitli modeller tavana asılı küçük ışıldaklarla aydınlatılmıştı. Başımızı kaldırıp yukarı bakarsanız -ki, Lo-uis bakmış ve cenaze evi müdürü de kaşlarım çatmıştı- tavanda garip hayvanlar varmış gibi geliyordu insana.

Gage'in ölümünün ertesi günü, pazar sabahı gelmişti Louis. Alt kata inmişlerdi. Şaşkın bir halde olan Louis koridor boyunca yürüyüp lokantaların salonlarıyla mutfaktan arasındaki kilere benzeyen iki yana açılan beyaz kapıya doğru yürümüştü. Ama Jud da, müdürde aynı anda, «O

yana değil.» demişlerdi. Louis de hiçbir şey söylemeden onları izlemişti. O kapının ardında ; da ne olduğunu bilirdi. Amcası da bu isteydi.

Doğu Salonu sıra sıra açılır kapanır iskemleyle doldurul-

— 198 —muştu, kadife sırtlı pahalı iskemlelerdi bunlar. En önde Gage" in tabutu duruyordu mihrap gibi bir yerde. Louis Amerikan Tabut Şirketinin gülağacından olan Ebedi Dinlenme tipini seçmişti, tçi pembe ipek kaplıydı .Müdür iyi bir seçim yaptığını söylemiş ve mavi ipekli bir tane olmadığı, için özür dilemişti. Louis karısıyla kendisinin bu tür aynılar yapmadıklarını söylemişti. Müdür başını sallamıştı. Louis'e cenaze masraflarını nasıl ödeyeceğini sormuştu sonra. Eğer pahalı

gelecekse daha ucuz olan diğer üç seçeneği gözden geçirebilirlerdi...

Louis kendisini rüyadaymış gibi hissederek, «Hepsini Mas-ter kredi kartımla ödeyeceğim,» diye yanıtladı. "Çok güzel,» dedi Müdür.

Tabut bir metre kadardı, cüce bir tabut. Yine de altı yüz dolar fiyatı vardı. Herhalde oymalı

süsler olmalıydı, ama çiçeklerden görmek pek kolay değildi, daha yakına gitmek de istememişti. O kadar çiçeğin kokusundan midesi bulanıyor öğüre-cek gibi oluyordu.

Kapının hemen içinde bir masa üzerinde bir defter vardı. Bir tükenmez kalem zincirle bağlıydı

masaya. Müdür Louis'in «dostlarım ve akrabalarını karşılamak için» burada durmasını istemişti.

Dostlar ve akrabalar defteri imzalayıp adlarını ve adreslerini yazacaklardı. Louis bu deli saçması âdetin amacının ne olduğunu bilmiyordu, sormadı da.

Tören sona erince defteri Rachel'le kendisine vereceklerdi herhalde, saklamaları için. En çılgınca olan şey de buydu. Bir yerlerde lise yıllığı, üniversite yıllığı, tıp fakültesi yıllığı vardı, birde üzerinde yıldızla DÜĞÜN .

GÜNÜM yazan ve Rachel'in o sabah ayna önündeki fotoğrafıyla başlayıp kapalı bir otel odasının kapısı önündeki bir çift ayakkabıyla sona eren bir düğün kitabı... Ellie'nin çocukluk albümü

vardı bir de. ama ondan pek çabuk sıkılmışlardı, İLK SAÇ TRA-ŞİM (bebemin saçından bir tutam yapıştırın) ve EYVAH (bebeğin kıştu düşüşünün bir fotoğrafını yapıştırın)...

Şimdi bir de bu çıkmıştı. Ne diyeceğiz buna, diye düşündü Louis ziyaretin başlamasını

beklerken. ÖLÜM ALBÜMÜM? CENAZEME GELENLER? GAGE't GÖMDÜĞÜMÜZ GÜN? Ya da daha ciddi bir şey: AİLEDE BİR ÖLÜM.

Albümün kabım çevirip baktı. DÜĞÜN GÜNÜM albümü gi-

— 109 —bi bu da deri taklidi plastikle kaplıydı.

Üzerinde de hiçbir şey yazmıyordu.

O sabah ilk gelen iyi yürekli Bayan Dandridge oldu. Ellie ve Gage'le o kadar oturan, çocuklara bakan kadıncağz. Louis, i Victor Pascovv'un öldüğü akşam çocukları alanın Bayan Dand-

ridge olduğunu hatırladı. O çocuklara bakmış, Rachel de kendi- j siyle önce banyoda, sonra yatakta sevişmişti.

Bayan Dandridge ağlamış görünüyordu, Louis'in, sakın, taş l gibi yüzünü görünce kadın yeni bir ağlama nöbetine tutuldu. El-i lerüü adama doğru uzattı. Louis kadını kucakladı. Bu işin an-1

çak böyle düzeleceğini düşünüyordu-, iki kişi arasında bir çeşit] insani elektrik akımı gider gelir, kayıp duygusunun katılığını yumuşatırdı.

«Çok üzüldüm,» diyordu kadın koyu san saçlarını solgu yüzünden geri iterek.

«Öylesine tatlı bir oğlandı ki... Onu çoi severdim, Louis. Çok üzgünüm. Berbat bir yol orası. Umanr o sürücüyü ömrünün sonuna kadar içeri tıklarlar, çok hızlı gi-j diyordu. Öylesine tatlı bir oğlandı

ki... Tann neden onu yanın* istedi, ama biz bunu anlayamayız, değil mi, çok çok üzüidür bilemezsin ne kadar üzüldüm.»

Louis kadını sakinleştirmeye çalıştı. Gözyaşlarını yakasın* da, göğüslerini göğsünün üstünde hissediyordu. Kadın Rachel'in nerede olduğunu sordu, Louis dinlenmekte olduğunu söyledi.

Kadın onu gidip göreceğini, istedikleri zaman Ellie'ye bakabileceğini söyledi. Louis kadına teşekkür etti.

Kadın hâlâ burnunu çekerek, gözleri eskisinden daha kırmızı tabuta doğru yürürken Louis arkasından seslendi. Adını anımsayamadığı müdür kendisinden gelenlerin defteri imzalamalarını istemişti.

Esrarlı konuk, lütfen defteri imzalayın, diye düşünürken az daha kahkahalarla gülecekti.

Misry'nin acı dolu bakışları gülmesini silip attı.

•Missy, defteri imzalar mıydın?» Başka bir şey daha söyleme ihtiyacını duyduğu için de,

«Rachel için,» diye ekledi.

•Elbette. Zavallı Louis, zavallı Rachel.» Louis birden kadının bunun ardından ne söyleyeceğini kestirdi, her nedense bunu duymak istemiyordu, ama yine de bir katilin tabancasından çıkan kara bir kurşun gibi geliyordu işte, bu kurşunun bir buçuk

— 200 —saat boyunca sayısız kez vücuduna gireceğini hissediyordu ve ondan sonra da, daha sabahın yaralan kanarken, bir de öğleden sonra...

«Tanrıya şükürler olsun ki, acı çekmedi, Louis. Hiç olmazsa çabuk oldu.»

Evet, çabuk oldu. diye düşündü Louis. Aklının, gerisindeki sözcükleri kadının

yüzüne fırlatmak isterdi. Çabuk oldu, hiç kuşkun olmasın. O yüzden tabut kapalı zaten. Mağazalardaki mankenler gibi giydirilmesini ve makyaj yapılmasını isteseydik bile Gage için yapılacak bir şey yoktu. Çok çabuk oldu, Missy, bir dakika önce yoldaydı, bir dakika sonra da yatıyordu. Ama tâ

Ringer'lerin evinin orada. Tanker oğlana çarptı, öldürdü, sonrada sürükledi, inan ki, çok çabuk oldu. Yüz metre kadar, bir futbol alanı yani. Ardından koştum, Missy. Durmadan adını

tekrarlardım. Sanki hâlâ sağ kalabileceğini umuyordum gibi, üstelik doktordum ben. On metre kadar ilerde beyzbolcu şapkası vardı, yirmi metre daha koştum, ayakkabılarından birini gördüm, kırk metre ilerdeydi tanker, Ringer'lerin samanlığının ötesine devrilmişti. Millet evinden çıkıyordu, bense durmadan oğlana sesleniyordum, Missy. Elli metre çizgisinde kazağı

vardı, tersyüz olmuştu, yetmiş metre çizgisinde öteki ayakkabısı, az ötede de Gage'in kendisi vardı.

Dünya birden grileşmişti. Hiçbir şey göremiyordu. Kitabı durduğu masanın avucuna battığını

hissediyordu, ama hepsi o kadar. '

«Louis?- Missy'nin sesi. Uzak. Kulağında kumruların esrarlı sesleri.

-Louis?- Daha yakın şimdi. Korkulu.

Dünya yeniden görünür oldu.

«İyi misin?»

Gülümsedi Louis. «İyiyim. Missy.»

Kadın kendisi ve kocası için imzaladı- Bay ve Bayan Dand-ridge, Rural Box, 67, Old Bucksport Caddesi. Sonra gözlerini kaldırıp baktı Louis'e, hemen indirdi başını, sanki Gage'in öldüğü

yolda oturmak bir suçmuş gibi.

«Kendine iyi bak, Louis,» diye mırıldandı. David Dandridge elini sıkıp belli belirsiz bir şeyler mırıldandı. Sonra karısının ardından Gage'in hiç görmediği ve kendisi-

— 201 —ninde orada hiç bilinmediği Ohio, Storyville'de yapılmış olan tabuta bakmak için yürüdü.

Dandridge'lerin ardından hepsi sükün ettiler. Louis hepsini tek tek karşıladı, ellerini sıktı, kucakladı, gözyaşlarını kabul etti. Koyu gn ceketinin kolu ve yakası az sonra iyice ıslanmıştı.

Çiçeklerin kokusu oraya kadar geliyor, ortalığı cenaze kokusuyla dolduruyordu. Çocukluğundan hatırladığı bir kokuydu bu. Louis'e Gage'in çok acı çekmediği otuz iki kere. Tanrının islerine akıl ermez yirmi beş kere, şimdi meleklerin yanında artık da on iki kere söylendi.

Bu durum artık iyice sinirine dokunmaya başlamıştı. Tıpkı bir insanın adının defalarca tekrarlanması adın anlamını ve ki siliğini kaybettireceği gibi, bu sözcükler de her seferinde biraz daha içine işliyordu. Kayınpederiyle kaynanası kaçınılmaz bir şekilde karşısında belirdikleri sırada artık kendini çok yumrun almış bir boksör gibi hissediyordu.

Aklına ilk gelen şey Rachel'in haklı olduğuydu. Invin Goldman gerçekten yaşlanmıştı. Kaç

yaşındaydı? Elli sekiz mi. elli dokuz mu? Şimdiyse yetmiş yaşında gösteriyordu. Çıplak kafası

ve çerçevesiz gözlükleriyle İsrail Başbakanı Menahem Begin'i andırıyordu. Rachel Şükran Günü

tatilinden döndüğünde babasının yaşlandığını söylemişti ama Louis bu kadarını beklemiyordu.

Belki de o zaman bu kadar kötü değildi, diye düşündü. Yaşlı adam o zaman torunlarından birini kaybetmiş değildi.

Yüzü iki üç kat kara tul altında belli belirsiz olan Dory kocasının yanındaydı.

Saçları modaya uygun olarak maviye boyanmıştı. Amerikalı üst sınıf yaşlı kadınların pek tuttıkları renge. Kadın kocasının koluna girmişti. Louis peçenin altında yalnızca kadının parıltılı gözlerini seçebiliyordu.

Birden geçmişi artık geçmişte bırakmanın doğru olacağına karar verdi. O eski kini güdemezdi artık. Birdenbire çok ağır bir yük gibi geliyordu bu. Belki de bütün o soğuklukların toplam ağırlığıydı bu.

•Invin. Dory,» diye mırıldandı. «Geldiğiniz için teşekkür ederim.»

Rachel'in bftbasıpm elini sıkmak ve annesini kucaklamak, hatta belki de ikisini de kucaklamak istermiş gibi kollarını iki

— 202 —yana açtı. Her ne olursa olsun ilk kez olarak gözleri sulanmıştı, bir an için eski kırgınlıkları unutabileceklerini, Gage'in ölümüyle hiç olmazsa bunu başarabildiğini düşündü. Sanki romantik bir roman kahramanıymışlar gibi ölümün bedeli barışma oluyor, ölüm bu saçmasapan ve amaçsız acının yerine daha yapıcı bir şey getiriyordu.

Dory de belki kendi kollarını açıp damadına doğru yürümek için bir hareket yaptı. «Ah Louis...»

falın gibi bir şey söylemeye başladı. Ama Goldman karısını geri çekti. Bir an kendilerinden başka kimsenin farketmediği bir tablo gibi durdular (Doğu Salonunun bir köşesinde duran cenazeevi müdürü görmüş olabilirdi, Cari Amca olsa görürdü): Louis'in kolları yan uzanmış, Irwin'le Dory bir düğün pastasındaki figürler gibi dimdik ve hareketsiz...

Louis kayınpederinin gözlerinin yaşlı olmadığını gördü, adamın gözleri parlak ve nefret doluydu. (Kendisini kızdırmak için Gage'i öldürdüğümü mü düşünüyor?) • Adamın gözleri kendisini ölçüyor gibiydi, sanki Louis adamın kızını kaçırmış, sonra kıza bu derdi getirmiş olan önemsiz biriydi... Adamın bakışları Louis'in soluna, Gage'in tabutuna kayınca yumuşadı ancak.

Louis son bir çaba daha gösterdi. «Irvvin. Dory. Lütfen. Bir olmalıyız şu anda.»

"Louis,» dedi Dory ve yanından geçip yürüdüler. Belki de Irwin Goldman ne

sağına, ne soluna bakmadan sürüklemişti karısını. Louis Creed'e bakmadığı ise kesindi. Tabutun yanına geldiler, Goldman ceketinin cebinden küçük kara bir takke çıkardı.

Deferi imzalamadın, diye düşündü Louis. O anda midyesinden öylesine asit dolu bir gaz yükseldi ki, ıstırapla yüzünü buruşturdu.

Sabah ziyareti sona ermişti. Louis eve telefon etti. Karşıcısına çıkan Jud durumun nasıl olduğunu sordu. «İyi.» dedi Louis. Steve'le konuşmak istedi.

«Kendi başına giyinebilü-se bu öğleden sonra oraya gitmesine izin veririm.» dedi Steve. «Sence bir sakıncası var mı?»

-Yok,» dedi Louis.

•Nasılsın Lou? Doğruyu söyle, sen nasılsın?»

— 203 —

•İyiyim. İdare ediyorum işte.» Hepsine imzalattım defteri. Doryle tıvın dışında. Onlar imzalamadılar.

«Pekâlâ. Öğle yemeğinde buluşalım mı?»

Yemek. Yemekte buluşmak. Bu öylesine garip bir düşünceydi ki, Louis çocukluğunda okuduğu bilimkurgu romanlarını düşündü. Quark gezegeni yerlilerinin garip bir gelenekleri var. Teğmen Abelson; «ögle yemeğinde buluşuyorlar.» Bunun ne kadar çirkin ve vahşi göründüğünü

biliyorum, ama bu gezegenin henüz gelişmemiş olduğunu unutmayın.

•Olur,» dedi Louis. «Tabutu iki ziyaret arasında yemek yenecek iyi bir yer neresidir, Steve?»

«Sakin ol, Lou.» Steve aslında pek huzursuzluk duymamıştı bu soru karşısında. Bu çılgın sakinlik anında Louis insanların içini eskisinden çok daha iyi görebiliyordu. Belki de yalnızca kendi hayalidi, ama Steve'in şu anda bir safra gibi ağızdan çıkarılan böylesine ani bir olayı

daha önceki ilgisiz haline yeğleyeceğini düşünüyordu.

«Merak etme,» dedi Steve'e. «Benjamin'e ne dersin?»

«İyi olur.»

Louis cenazeevi müdürünün odasından telefon etmişti. Şimdi Doğu Salonunun önünden geçerken odanın bomboş olduğunu gördü. Yalnızca İrvvin ve Dory Goldmann en ön sırada başlan eğik olarak oturuyorlardı. Louis onların sonsuza dek orada oturacaklarını düşündü.

Benjamin lokantası iyi bir seçimdi. Bangor erken yemek yenilen bir kasaba olduğundan saat birde bomboş sayılırdı. Steve ve Rachel'le birlikte Jud da gelmişti, dördü de tavuk kızartması

yediler. Rachel bir ara tuvalete gitti, ancak orada o kadar uzun kaldı ki, sonunda Steve meraklandı. Garson kadına gidip bakmasını söyleyecekti ki, Rachel gözleri ağlamaktan kızarmış

olarak döndü yanlarına.

Louis tavuğuna pek el sürmeden biraz fazlaca bira içti. Jud da pek konuşmadan içti onun kadar.

Dördünün de tabakları dolu olarak kaldırıldı. Louis güzel yüzlü şişmanca garson kızın yemeklerini beğenip beğenmediklerini sormayı düşünür gibi kendilerine baktığını farketti, ama kız Rachel'in kızarmış gözlerini görünce bunu sormanın doğru olmayacağını anlamış gibiydi.

Kuhvelerini içerlerken Rachel öy-

— 204 —leşine birdenbire ve dobra dobra konuştu ki. hepsi, en çok da biradan gözleri kapanan Louis, birden şoka uğramış gibi oldular. «Bütün giyeceklerini Selamet Ordusuna vereceğim.»

«Öyle mi?» dedi Steve bir süre sonra.

«Evet. Çoğu daha uzun .zaman işe yarar. Tulumları... pantolonları... gömlekleri. Biri onları

aldığına sevinir. Hepsi de işe yarar. Giydikleri dışında tabii. Üstündekiler... berbattı.»

Son sözcüğü boğulur gibi 'söylemişti. Kahvesini içmeye çalıştı ama bir işe yaramadı bu da. Az sonra ellerini yüzüne kapatmış hüngür hüngür ağlıyordu.

Garip bir an içindeydiler. Gerilim hatları örülüyor gibiydi. Hepsi de Louis'de son buluyordu.

Louis bütün gün hissettiği o içseziyle hissediyordu bunu. Garson kız bile bu bilinçlilik çizgilerinin bir noktada toplandığını hissediyordu. Tabaklan yerleştirdiği yan masada işini bırakıp kendisine baktığını farketti. Louis bir an şaşırды, ama sonra anladı: Kansını

sakinleştirmesini avutmasını bekliyordardı.

Yapamıyordu bunu. Yapmak istiyordu. Bunun kendi görevi olduğunu biliyordu. Yine de yapamıyordu işte. Kendisine engel olan şey, kediydi. Hiçbir nedeni olmadan. Kedi. Lanet olasıca kedi. Parçalanmış fareleri ve sonsuza dek yerde kalmaya mahkûm ettiği kuşlarıyla Church. Louis öldürülmüş hayvanları bulduğunda hiç yakınmadan, itiraz etmeden hatta, temizlemişti pisliği. Ne de olsa onlar kendisinin sayılırdı. Ama bunu da mı kendisi almıştı?

Parmaklarına baktı. Louis parmaklarının gördü. Gage'in ceketine hafifçe dokunan parmakları.

Sonra da Gage'in ceketi gitmişti. Gage de gitmişti.

Kahve fincanının içine baktı ve yanı başında kansının avutulmadan ağlamaya devam etmesine aldırmadı.

Bir an sonra -süre olarak çok azdı kuşkusuz, ama geçmişi hatırlamak bakımından çok uzun gelmişti- Steve kolunu kadının omzuna dolayıp hafifçe sıktı. Louis'e bakan gözlerinde öfke ve serzeniş okunuyordu. Louis bakışlarını Jud'a kaydırды. Ama adam da sanki utanmış gibi önüne bakmaktaydı. Ondanda bir yardım geleceği yoktu.

< Böyle bir şey olacağını biliyordum,» dedi İrvın Goldman Butun kıyamet de bundan sonra kopmuştu. «Seninle evlendiğinde biliyordum bunu. Başına büyük işler açacaksın, dayanamayacağın kadar büyük işler, dedim ona Bak şimdi işte. Bu . bu pisliğe... bak.-Lcuis takkesiyle birden karşısında beliriveren kayınpederine baktı. Sonra imza defterinin yanında olması gereken Rac-lıtl. -ogledensonra nöbeti onundu- baktı, ama Rachel görünül'-lerdc yoktu.

Ogledensonrakı ziyaret saati daha az kalabalıktı. Yaran saat kadar sonra Louis ön sıraya gidip oturmuştu. Çiçeklerin baygın kokusu dışında çok yorgun olduğundan ve uykusunun geldiğinden başka bir şey düşünemiyordu. Biradan olmalıydı biraz da. Zihni sonunda artık kepenklerini kapamaya karar vermişti İyi bir şey olmalıydı bu. Belki de on beş, on altı saatlik bir uykudan sonra Rachel'i az da avutacak gücü bulurdu kendisinde Bir süre sonra başını öne eğmiş, dizleri arasındaki ellerine bakıyordu. Arkalardan gelen mırıltılar insana rahatlık veriyordu. Yemekten döndüklerinde İrwin'le Dory'nin orada olmadıklarına sevinmişti, ancak uzun süre orada olmayacaklarını düşünmek fazla iyimserlik olurdu.

• Rachel nerede?» diye sordu.

Annesiyle. Olması gereken yerde.» Goldman büyük bir iş başarmış bir insanın zafer dolu sesiyle konuşmuştu. Soluğu viski kokuyordu. Hem de biraz fazlaca. Louis'in önünde, mahkeme salonunda suçluluğu yüzünden okunan bir sanığın önünde duran bir savcı gibi duruyordu.

Ayaklan üzerinde sallanmaktaydı.

Louis içinde bir korku dalgasının kabardığını hissederek, «Ne dediniz ona?» diye sordu.

Goldman'in bir şeyler söylediğinden emindi. Adamın yüzünden okunuyordu bu.

— 208 —

«Yalnızca gerçeği, insan ana babasızım isteklerine karjı çıkıp evlenirse başına işte bunlar gelir, dedim. Ona...»

«Gerçekten bunu mu söyledin?» diye Louis kulaklarına ina-namayarak sordu.

«Bunu gerçekten söylemiş olamazsın.»

«Bu kadarla kalsa iyi.» dedi Goldman. «Sonunda buna benzer bir şey olacağını biliyordum zaten. Seni ilk gördüğümde nasıl bir insan olduğunu anlamıştım.» Ağzından viski kokulan yayılarak yaklaştı Louis'e. «Seni bir bakışta anlamıştım, doktor müsveddesi. Kızımı

saçmasapan bir evliliğe kandırdın, onu hizmetçiliğe zorladın, sonra da oğlunun bir trafik kazasına kurban gitmesine göz yumdun...»

Louis söylenenlerden çoğunu duymamıştı bile.

••Ona bunu söyledin mi?» diye tekrarladı. «Gerçekten söyledin mi?-

«Umanm cehennemde cayır cayır yanarsın.» Goldman sesini yükselttiği için şimdi herkes kendilerinden yana dönüyordu. Invin Goldman'm kanlı gözlerinden yaşlar boşanıyordu. Soluk floresan lambaları altında çıplak kafası parlıyordu. ••Güzelim kızıma hizmetçilik yaptırdın...

geleceğini mahvettin... torunumun bir köy yolunda pis bir şekilde ölmesine göz yumdun...-Sesi birden yükseldi.

«Neredeydin o sırada? O yolda oynarken sen kıçüstü otu-rup keyfine bakıyordun, değil nü? O

budalaca tıbbi yazılarını düşünüyordun, öyle mi? Ne yapıyordun, ulan bok herif? Seni çocuk katili... Seni...»

Doğu Salonunun ön tarafındaydılar. Louis kolunun havaya kalktığını gördü. Ceketinin kolunun geri çekildiğini, beyaz gömleğinin manşetinin ortaya çıktığını gördü. Bir kol düğmesinin hafif parıltısı göründü. Rachel üçüncü evlilik yıldönümlerinde vermişti kol düğmelerini, bunlan kocasının günün birinde o zaman henüz doğmamış olan oğullarının cenazesinde takacağını

bitmemişti. Yumruğu kolunun ucunun bir uzantısıydı. Goldman in ağzına dokunmuştu. Yaşlı

adamın dudaklarının edildiğini hissetti. Tiksinti verici bir duyguydu bu. Bir sümüksüklüboceği yun-ruğuyla ezmek de insana aynı duyguyu verirdi. HU,bır

tatmin duygusu yoktu. Kayınpederinin dudaklarının eti altında dişlerinin sertliğini hissediyordu.

Goldman geri geri yürüdü. Kolu Gage'in tabutuna çarptı,

— 207 —tabut yerinden kaydı. Çiçek dolu bir vazo büyük bir gürültüyle devrildi. Biri bir çığlık attı.

Rachel annesini tutmaya' çalışıyordu. Çıığı atan oydu. Salonda bulunan on on beş kişi korku ve dehşetten donmuş gibiydiler. Steve. Jud'u Ludlow'a götürmüştü daha önce. Jud'un bu sahneyi görmesini istemezdi Louis, bunun için sevinmişti. Çirkin bir sahneydi bu.

«Canını acıtma!» diye bağırdı Rachel. «Louis, babama bir şey yapına.»-

• Yaşlıları dövmekten hoşlanırsın, değil mi?- diye şişkin çek def terli Goldman bağırdı.

Ağızından kanlar akmasına rağmen sırtıyordu. 'Yaşlıları dövmekten hoşlanırsın, değil mi? Hiç

şaşmadım buna, pis orospu çocuğu. Hiç şaşmadım.»

Louis dönünce, Goldman damadının boynuna bir yumruk indirdi Louis buna hazırlıklı değildi.

Elinin tersiyle vurmüştü. İki saat sonra bile yutkunmakta günlük çekeceğı bir patlama oldu boğazında. Başı geriye savruldu, dizüstü çöktü yere.

Önce çiçekler, sonra da ben, diye düşündü. Gülmek istedi ama içinde gülme yoktu. Boğazından hafif bir hırıltı koptu.

Kachel bir çığlık daha attı.

Ağızından kanlar akan İr\nn Goldman damadının dizüstü durduğu yere doğru ilerleyip Louis'in böbreklerine bir tekme indirdi. Yakıcı bir sancı kapladı Louis'in vücudunu. Karınüstü düşmemek için elini iskemlenin kenarına dayadı.

«Yaşlılara karşı bile bir bok yapamıyorsun!» diye heyecanla bağırdı Goldman.

Louis'e bir tekme daha indirdi. Bu kez böbreğine isabet ettirememiş ama sol kalçasına vurmuştu. Louis acıyla bağırdı ve halının üzerine yığıldı. Çenesi küt diye vurdu yere. Oilini ısırıldı.

«İşte!- diye bağırdı Goldman. -Pis herif, evime ilk geldiğinde kışına böyle bir tekme indirmeliydim! Al bakalım!» Bu kez öteki kalçasına indirdi tekme. Hem ağlıyor, hem sırtıyordu. Louis ilk kez o an Goldman'in traş olmadığını farketti.. yas belirtisiydi bu. Cenaze evi müdürü onlara doğru koştu. Rachel de annesinin ellerinden kurtulmuş bağıarak koşuyordu.

Louis beceriksiz bir hareketle yan dönüp oturdu. Kayınpederi bir tekme daha attı, Louis adamın ayakkabısını iki eliyle yakalayıp olanca gücüyle geri itti.

— 208 —

Goldman bir çılgılık atarak geriledi, dengesini bulmak için kollarını iki yana açtı ve Ohio'nun Storyville kasabasında yapıлып pek de ucuz olmayan Gage'in tabutunun üstüne düştü.

Müthiş Öz oğlumun tabutu üstüne düştü, diye düşündü Louis. Tabut üzerinde bulunduğu masadan aşağı yuvarlandı. Önce sol ucu, ardından da sağ ucu yere çarptı. Kilidi kırıldı. Bağırıp çağrılar, ağlamalar, hatta Goldman'ın kükremeleri arasında Louis kilidin çatırtısını duydu.

Tabut tümüyle açılıp Gage'in zavallı kalıntıları yere dökülmemişti. Louis bunun, tabutun yan değil de düz düşmesine başlı olduğunu biliyordu. Öteki türlü de düşebilirdi ama. Yine de kapağın kırık kilidin açılıp kapandığı o bir an içinde gri bir şey görmüştü, Gage'in cesedini sarmak için aldıkları elbise. Bir parça da pembelik. Gage'in eli belki de.

Louis yerde otururken elleriyle yüzünü örtüp ağlamaya başladı. Kayınpederiyle, MX füzesiyle, eriyen dikişlerle, evrenin sıcaktan yokolması tehlikesiyle hiçbir ilgisi kalmamıştı artık. Louis Greed o anda ölmeyi istiyordu.

Tabutu tutan ayaklardan biri devrilmişti, diğeri de rahibin konuşacağı kürsüye dayanmıştı.

Çiçekler arasında serili yatan Goldman da ağlıyordu. Devrilen vazolardan dökülen su basmıştı

yeri. Parçalanmış ve ezilmiş çiçeklerden daha baygın bir koku yayılıyordu şimdi.

Bachel hiç durmadan bağıırıyordu.

Louis karısının çığlıklarına karşılık veremiyordu. Elleriyle yüzünü örtmüştü, kimsenin kendisini görmesini istemiyordu, ağlamaktan ıslanmış yüzünü, kaybını, suçluluğunu, acısını, utancını, en önemlisi de ölüp de bu karabasandan kurtulmak için korkakça isteğini görmelerini istemiyordu.

Cenaze evi müdürü Dory Goldman'la Rachel'i dışarı çıkardı. Rachel hâlâ bağıırıyordu. Daha sonra, başka bir odada (Loufs burasının kederden kendilerinden geçenler için olduğunu düşündü, İsteriye Tutulanlar Salonu belki de) karısı birden sakinleşti. Louis artık kendisine gelmişti, karısına yatıştırıcı bir şey verdi ve ikisinin yalnız bırakılmalarını istedi.

Evde karısını hemen yatırıp sakinleştirici bir iğne daha yaptı. Sonra örtüyü çenesine kadar çekip balmumu rengini almış yüzüne baktı.

— 209—

Hayvan Mezarlığı — F: 14

«Çok üzgünüm, Rachel. Olanların olmamış olması için her şeyimi verirdim.»

••önemi yok.» Rachel arkasını döndü kocasına.

iyi misin? diye soracaktı Louis. Ama gerçekçi bir soru değildi bu, bilmek istediği şey bu değildi.

Sonunda, «Ne kadar kötüsün?» diye sordu.

«Çok kötüyüm,» Louis. «Berbatım hatta.»

Bir şeylerin daha söylenmesi gerekirdi, ama Louis başka bir şey düşünemiyordu. Birden Bachel'e de, Steve Masterion'a da Miss Dandridge'le

kocasına da, geri kalan hepsine de kızdı.

Neden her şey kendisinden bekleniyordu? Ne boktan bir ist» bu?

Işığı söndürüp çıktı. Kızına da daha fazla bir şey vereme d iğini farkettiler az sonra.

Yan karanlık odada kıza bakarken bir an onun G&gt olduğunu düşündü. Tüm olup bitenler bir karabasandı. Pasco\ un kendisini ormana götürmesi gibi. Gölgeler de böyle düşünmesini kolaylaştırıyordu. Odadan yalnız Jud'un kıza vakit geçirmesi için getirdiği portatif televizyonun değişken ışığı vardı

Gage değildi odadaki ama. Ellie'ydi. Kız hem Gage'in resmini tutuyor, hem de Gage'in iskemlesinde oturuyordu. Oğlanın iskemlesini odasından alıp kendi odasına taşımıştı. Oturacak yeri ve sırtı bezden bir film yönetmeni iskemlesiydi bu. Sırtında GAGE yazıyordu. Rachel bir katalogtan görüp ısmarlamıştı bunlardan dört tane. Her biri için. Arkasında da kendi adını yazıyordu

Ellie'ye pek küçük geliyordu Gage'in iskemlesi. Güçlkle sıkışmıştı içine, Poloroid resmi göğsüne bastırmıştı. Televizyonda oynayan filme bakıyordu.

Louis televizyonu kapattı. «Yatma zamanı geldi, Ellie.

Kız kalktı, iskemleyi dikkatle katladı. Onu da yatağına götürmeye hazırlandığı anlaşılıyordu.

Louis iskemle hakkında bir şeyler söylemek istedi, söyleyemedi, sonunda, -
Seni yatırmamı

ister misin?» diye sordu.

«Lütfen.»

•Bu gece annenle yatmak ister miydin?»

•istemem, teşekkür ederim.»

•Emin misin?»

Kız hafifçe güldü. «Evet, annem üstümden örtüyü çekiyor hep.-Louis de gülümsedi. «Gel öyleyse.»

Ellie iskemleyi yatağına alacağı yerde hemen yanı başında yeniden açtı. Garip bir fikir geldi Louis'in aklına, dünyanın en küçük psikiyatrinin muayene odasındaydı sanki.

Kız soyunurken kendisiyle Gage'in resmini yastığının üstüne bıraktı. Pijamasını giydi, resmi aldı, dişlerini fırçalamak için banyoya gitti. İşini bitirdikten sonra resmi alıp yatağına girdi Louis kızın yanına oturdu. «Ellie, bilmeni istediğim bir şev var. eğer birbirimizi sevmeye devam edersek, bunu atlatırız.»

Ağzından çıkan her sözcük ıslak saman balyalan kadar ağırdı. Louis sözünü bitirdiğinde kendini tükenmiş hissediyordu. Ben Tannya dua edeceğim Gage'in geri gelmesi için,» dedi Ellie.

• Tann isterse onu yeniden verir bize... O istediği her şeyi yapar.-

^Ellie. Tann böyle işler yapmaz.» Louis klozetin kapağı üstünde oturmuş kendisine o bulanık gözleriyle bakan Church'u görür gibiydi.

Yapar.» dedi Ellie. «Kilise okulunda öğretmen bize Laza-rus'u anlattı. Adam ölmüştü, ama Isa onu diriltti. 'Kalk Lazarus' dedi. öğretmen mezarlıktaki herkesi isteseydi diriltebileceğini söyledi. Ama O yalnız Lazarus' u diriltmek istemişti.»

Saçmasapan bir şey söyledi Louis (ama zaten o gün saçmalıklarla doluydu) «O çok eskidendi, Ellie.»

3en onun şeylerini hazır tutacağım. Resmini aldım, iskemlesinde oturacağım...»

Ellie, Gage'nin iskemlesi çok büyük geliyor sana.» Louis kızın gözlerinin altındaki mor halkaları

görüyordu. Kızı o halde görmek için öylesine burkmuştu ki, bakışlarını çevirdi. Gage'in iskemlesi kırılmaya başladığında belki de olanları biraz daha fazla anlamaya başlayacaktı.

«Resmini hep taşıyacağım, iskemlesinde de oturacağım.» dedi Ellie. «Onun kahvaltısını da yiyeceğim.» Gage'le Ellie ya hiçbir şey yemez ya da haşlanmış bir yumurta yerdi. «Hiç

sevmediğim halde fasulye de yiyeceğim. Sonra Gage'in resimli kitap-

— 211 —lanını okuyacağım. Hepsini hazır tutacağım... eğer... eğer...»

Kız ağlıyordu şimdi. Louis onu avunmaya çalışmadan alnına düşen saçlarını geri itti. Kızın söylediği şeyler çılgıncasına bir mantık taşımıyor değildi. Hattan açık tutuyordu. Olayı canlı

tutuyordu. Gage'i hep şimdiki zamanda tutuyor, onun kaybolup unutulmasına izin vermiyordu... şunu yapmıştı Gage... bunu yapmıştı... şöyle demişti... müthiş bir çocuktü...

Bütün bunlar insanın içindeki sızıyı azaltınca, artık önemsizleşecekti. Ellie bunu anlıyordu belki de. Louis, Gage'in ölü olarak bırakılmasının ne kadar kolay olacağını düşündü.

«Ellie, ağlama artık.»

Kız on beş dakika daha ağladı. Gözyaşları dinmeden uyudu sonra. Aşağıda saat onu çaldı.

Onu yaşat, Ellie, eğer istediğin buysa, diye düşünerek öptü kızını Louis. Ruh doktorları

bunun sağlıksız bir şey olduğunu söylerler herhalde, ama ben senin yanındayım. Biliyorum ki, bir; gün, belki de bu cuma, gelecek ve sen resmi taşımayı unuta-j çaksın. Bahçede bisikletinle dolaşırken, ya da evin arkasında ge-j zerken, veya Kathy McGown'a gidip bebeklerine elbise dikerken < resmi bu boş odada yatağının üstünde bırakacaksın. Gage se-| ninle olmayacak ö

zaman. İşte Gage o zaman artık gidecek ve f 1984'te Olan Bir Şey olarak hatırlanacak sonra.

Louis odadan çıkıp bir an merdiven başında durdu, yatıp| yatmamayı düşündü.

Ama neye ihtiyacı olduğunu biliyordu ve onu almak için. aşağı indi.

Louis Albert Creed düzenli bir biçimde başladı sarhoş ol-maya. Bodrumda beş kasa bira vardı.

Louis bira içerdi, J Steve ve Missy Dandridge de. Eve geldiği bir iki kez Charlton bile birayı bir kadeh şaraba tercih etmişti. O yüzden Rachel geçen kış bir gün gidip on kasa Schlitz Light almıştı, A.P. Bira fabrikasında ucuz satışlar başlayınca. Eve her konuk geldiğinde Orrington'a gitmekten kurtulursun, demişti. Üstelik hep Robert Parker'in sözünü hatırlatırsın bana: Dükkanlar kapandıktan sonra buzdolabındaki bira en iyi biradır. Tamam mı? Onun için şimdi bu hafif birayı iç ve tasarruf ettiğin parayı düşün. Geçen kış. tşler yolunda gittiği zaman. İşler yolunda gittiği zaman. İn-

— 212 —san kafasının böylesine önemli bir ayrımı bu kadar kolaylıkla yapabilmesi gerçekten garipti.

Louis bir kasa çıkartıp biraları buzdolabına yerleştirdi. Sonra bir teneke alarak buzdolabının kapısını kapatıp birayı açt. Dolabın kapatıldığını duyan Church yerde kayar gibi kilerden çıkıp Louis'e baktı. Kedi adama çok yaklaşmamıştı. Louis hayvanı biraz fazlaca tekmelemiş

olmalıydı. *

•Sana bir şey yok,» dedi hayvana. «Bugünkü yemeğini yedin. Başka bir şey istiyorsan git bir kuş öldür.»

Church başını kaldırmış yüzüne bakıyordu. Louis biranın yansını bir yudumda içti, hemen başı

dönmeye başlamıştı.

«Onlan yemiyorsun bile, değil mi? öldürmek yetiyor da artıyor sana.»

•Church yiyecek bir şey bulamayacağını anlamış gibi oturma odasına doğru yürüdü, bir an duraksayan Louis de hayvanın ardından gitti.

Louis koltuğuna oturup kediye baktı bir daha. Church televizyonun önündeki kilime çökmüş

dikkatle bakıyordu Louis'in yüzüne. Herhalde adamın saldırganlığa kapılıp ayağını harekete getirdiği takdirde kaçmaya hazırды.

Louis birasını kaldırdı. «Gage'e!» dedi. «Sanatçı, Olimpiyat yüzücüsü ya da Birleşik Devletler Başkanı olabilecek olan oğluma. Ne diyorsun ha, pis hayvan?»

Church o donuk, garip gözleriyle bakıyordu yüzüne.

Louis incinmiş boğazını acıtan iri yudumlarla içti birasının geri kalanını, sonra gidip bir kutu daha aldı.

Louis üç kutu birayı bitirdiğinde o gün ilk olarak bir tür dengeye kavuşmuş gibiydi. Altıncıyı

bitirdiğindeyse bir iki saat içinde uyuyabilme olanağı belirmişti artık. Sekizinci ya da dokuzuncuyu buzdolabından alıp döndüğünde (şimdi artık sallanarak yürüyordu) gözleri kediye ilişti; Church kilimin üstünde uyukluyor, ya da öyle görünüyordu. Fikir aklına o kadar doğal bir halde geldi ki, sanki hep oradaydı da ortaya çıkacak bir zaman kolluyordu.

Ne zaman yapacaksın? Ne zaman gömeceksin Gage'i Hayvan Mezarlığına?

Hemen ardından da, ,

Lazarus, kalk.

— 213 —

Ellie'nin uykulu sesi:

öğretmen isteseydi mezarlıktaki herkesi diriltebileceğini söyledi.

Öylesine güçlü bir ürperti başlamıştı ki, Louis sarsılmamak için kendi vücudunu tutmak zorunda kaldı. Ellie'nin okuldan ilk döndüğü günü anımsıyordu. Gage kucığında uyuyakalmıştı, Raîhel'le Ellie'nin «Old MacDonald» ve Bayan Berryman hakkında söylediklerini dinliyorlardı.

Hele çocuğu bir yatırırım, demişti. Sonra Gage'i yukarıya götürdüğünde birden korkunç bir önsezi duymuştu içinde. şimdi anlıyordu artık: Daha Eylül ayın-dayken Gage'in yakında öleceğini biliyordu. Benliğinin bir bölümü Müthiş Oz'un çok yakında olduğunu biliyordu.

Saçmaydı bu. palavraydı, kör inançtı... ama gerçektir. Biliyordu. Louis birasını gömleğine döktü.

Church akşamın kedi tekmeleme saati geldi mi diye yorgun bir tavırla basını kaldırıp baktı.

Louis birden Jud'a sorduğu soruyu hatırladı: Jud'un kolunun nasıl titrediğini, masanın üstünden iki boş bira şişesini nasıl devirdiğini anımsadı. Biri de kırılmıştı hatta. Böyle şeyler hakkında konuşulmaz, Louis.

Ama böyle şeyler hakkında konuşmak istiyordu... en azından düşünmek istiyordu. Hayvan Mezarlığı. Hayvan Mezarlığının ötesinde ne olduğu. Korkunç çekiciydi bu fikir. Reddedilmesi olanaksız bir mantık dengesi kuruyordu. Church yolda ezilip ölmüştü. Gage yolda ezilip ölmüştü. İşte Church karşısındaydı şimdi, bazı bakımlardan kötüye gitmiş, değişmişti, ama buradaydı işte. Ellie, Gage ve Rachel hayvanla karşılıklı bir ilişki içindeydi. Kuşlan öldürüyordu, doğru, birkaç farenin de içini dışına çıkarmıştı, ama kediler küçük hayvanları hep öldürürlerdi.

Church Frankenstein bir kedi olmamıştı ya. Pek çok bakımdan eskisi kadar iyiydi.

Mantıklı olmaya çalışıyorsun, dedi içinde • bir ses. Eskisi kadar iyi değil. Ürkütücü. Karga, Louis... kargayı hatırladın mı?

«Tanrım.» dedi Louis kendisinin olduğunu anlamakta güçlük çektiği titrek bir sesle.

Tannn, elbette. Hortlaklar ve vampirler hakkında bir kitabın dışında Tannnın adını ağzına almanın bir zamanı varsa, o da buydu. Gerçekten de Tann adına, ne düşünüyordu şu anda?

Dine küfürdü düşündükleri. Daha da kötüsü, kendi kendine ya-

— 214 —lan söylüyordu. Mantıklı falan düşündüğü yoktu, açıkça yalan söylüyordu.

Gerçek ne peki? Gerçeği böylesine çok İstiyorsan, gerçek ne peki?

Church artık kedi değildi bir kere. Bir kediye benziyordu, bir kedi gibi davranıyordu, ama kötü

bir taklitti sadece, insanlar onun taklit olduğunu anlayamıyorlar, ama hissediyorlardı.

Charlton'un ziyaretlerine geldiği bir akşamı anımsıyordu. Noel öncesinde küçük bir akşam yemeği veriyorlardı. Yemekten sonra yine burada oturmuşlar, Church kadının kucağına atlamış" Charlton kediyi hemen itmişti üzerinden. Yüzü birdenbire güdü sel bir hareketle büzülmüştü.

Büyük bir şey değildi bu. Kimse üzerinde durmamıştı. Ama olmuştu işte. Charlton kedinin kedi olmadığını hissetmişti Louis birasını bitirip.yeni bir kutu daha açtı. Gage böyle değişmiş gelirse çirkin bir şey olurdu bu.

Sarhoştı artık.'Yarın epey başı ağrıyacaktı. Oğlumun Cenazesine Nasıl Sarhoş gittim. Louis Creed tarafından... En önemli Anda Kendisini Elimden Nasıl Kaçırdım'm yazan.

Sarhoş. Elbette. Böylesine sarhoş olmasının nedeninin bu çılgınca fikri düşünmek olduğunu şimdi anlıyordu..

Her şeye karşın fikrin müthiş çekici bir yanı vardı.

Jud yine konuşuyordu aklının bir köşesinde:

Buna alıştığın için yaparsın. Mezarlığın gizli bir yer olduğu için... sim bir başkasıyla paylaşmak istediğin için... nedenler uydurursun... iyi nedenlermiş gibi gelir bunlar sana. . ama çoğunlukla yapmak istediğin için yaparsın. Yada yapmak zorunda olduğun için.

Bunlar gizli şeylerdir, Louis... insanın yüreğinin toprağı daha taşlıktır... Micmac Mezarlığının toprağı gibi. İnsan yetistirt-bildiğini yetiştirir orada...

Louis, Jud'un kendisine Micmac Mezarlığı hakkında söylediklerini düşünmeye başladı. Bilgi kırıntılarım toplayıp biraraya getiriyor, evirip çeviriyor, yoğuruyordu... bir zamanlar büyük sınavlara hazırlandığı gibi.

Köpek. Spot.

Dikenli talin gövdesini parçaladığı yerleri görebiliyordum . oralarda tüy yoktu, eti de çökmüş

gibiydi.

— 215 —

Boğa. Louis'm zihninde yeni bir sayfa açıldı.

Lester Morgan ödül kazanmış boğasını oraya gömmüştü. Hanratty'di adı... Bir kızak üstünde çekmişti oraya kadar... iki hafta sonra da vurup öldürdü. Çok kötüleşmişti o boğa. öyle olan tek hayvandı bildiğim kadarıyla.

Kötüleştmişti.

İnsanın yüreğinin toprağı daha taşlıktır.

Kötüleştii.

Öyle olan tek hayvandı bildiğim kadarıyla.

Bir kere oraya gittiğın için yaparsın genellikle, senin yerindir orası.

Eti çökmüş gibiydi.

Hanratty, bir boğa için ne saçma bir ad, değil mi?

İnsan yetiştirebildiğini yetiştirir.

Benim farelerim onlar. Benim kuşlarım. Ben satın aldım onları.

Senin yerin orası, gizli bir yer. Sana ait orası, sen de oraya aitsin.

Kötüleşti, öyle olan tek hayvandı bildiğim kadanyla.

Rüzgâr geceleri sert estiği, ay ağaçlar arasında oraya giden yolu aydınlatığında başka ne satın almak istiyorsun, Louis? O basamaklardan tekrar çıkmak istiyor musun? Bir korku filmi seyrederken seyirciler kahramanın oraya çıkmakla aptallık ettiğini bilirler. Ama gerçek hayatta hep yaparlar o aptallıkları, sigara içerler, arabada emniyet kemerini bağlamazlar, ailelerini dev kamyonların gece gündüz geçtikleri' yol kenarındaki eve yerleştirirler. Ne diyorsun ha, Louis?

Oraya çıkmak istiyor musun? Oğlunun ölü olarak kalmasını mı istiyorsun, yoksa Birinci Kapının, İkinci Kapının, Üçüncü Kapının ardındaki şeyi mi istiyorsun?

Kötüleşti... tek hayvan... et... bir insan... senin... onun...

Louis birden kusacağını hissedip biranın geri kalanını musluğa boşalttı. Oda çevresinde dönüyordu durmadan.

Kapı vuruldu.

Uzun bir süre -en azından kendisine uzun bir süre gibi gelmişti- sesin yalnızca kafasında olduğuna, bir hayal * olduğuna inandı. Ama kapı sabırlı bir şekilde vuruluyordu. Louis birden (okuduğu korku hikâyelerini anımsayarak titredi. Yürüdüğünün

— 216 — farkında olmayarak kapıya gidip sürgüyü tutmayan parmaklarıyla çekti. Paacow olacak, diye düşünüyordu. Koşucu şortuy-la, capcanlı ve bir aylık ekmek gibi küflü. Parçalanmış kafasıyla Pasçow. Yeniden uyarmaya gelen Pascotvı Oraya gitme sakın. Neydi o Animals topluluğunun şarkısı? Sevgilim sakın gitme, sevgilim, gitme sakın, seni sevdiğimi biliyorsun, gitme sakın...

Kapı açıldı. Gece yansının rüzgarlı karanlığında, cenaze ziyaretiyle oğlunun gömülmesinin arasındaki bu saatte Jud Cran-dall duruyordu karşısında. Karanlıkta seyrek beyaz saçları

uçuşuyordu.

Louis gülmeye çalıştı. Zaman birden eskiye dönüvermiş gibiydi. Şükran Günüydü yine. Âz sonra Eliie'nin kedisi Winston Churchill'in kaskatı kesilmiş, kalınlaşmış gövdesini plastik çöp torbasına yerleştirip yola çıkacaklardı. Ne olduğunu sorma, gidelim işte.

«Girebilir miyim, Louis?» diye sordu Jud. Gömleğinin cebinden bir paket sigara çıkarıp birini ağzına soktu.

«Çok geç doğrusu,» dedi Louis. «Çok da bira içtim.»

«Kokusu dışardan duyuluyor.» Jud bir kibrit çaktı. Rüzgarda söndü alevi. Avuçları içinde bir tane daha yaktı, ama titreyen parmaklan arasındaki kibrit yine söndü. Üçüncü kibriti çıkardı, yakacakken durup Louis'e baktı.

«Yakamıyorum,» dedi. «Beni içeri alacak mısın, almayacak mısın, Louis?»

38

Birer bira açıp mutfak masasının başına oturdular, tik kez bizim mutfakta içiyoruz, diye düşündü Louis. Eliie'nin uykusunda bağırdığını duydular. İkisi de bir çocuk oyunundaymışlar gibi dondular birden. Bağırma tekrarlanmadı.

«Oğlumun gömüleceği günün gecesi saat on ikiyi çeyrek gece burada ne işin var?» diye sordu Louis. «Arkadaşsın anladık, Jud, ama bu arkadaşlığı biraz fazla ileri götürmek olmuyor mu?»

— 217 —

Jud birasını içti, ağzını elinin tersiyle sildi, Louis'in gözlerinin içine baktı. Yaşlı adamın gözlerinde açık ve olumlu bir şey vardı, Louis bakışlarını indirmek zorunda kaldı.

«Buraya neden geldiğimi biliyorsun,* dedi Jud. «Düşünülmemesi gereken şeyleri düşünüyorsun, Louis. Daha da kötüsü, onlan yapmayı düşünüyorsun sanırım.»

«Yatmaktan başka bir şey düşünmüyordum. Yarın gidecek bir cenazem var.»

«Ben senin bu aksanı yüreğinde duyman gereken acıdan fazlasını duymandan sorumluyum.»

Bildiğim kadanyla oğlunun ölümünden bile sorumluyum ben.»

Louis şaşkın şaşkın kaldırdı başını. «Ne...? Jud, saçmalama?»

«Onu oraya götürmeyi düşünüyorsun. Bu düşüncenin aklından geçmediğini iddia etmeye kalkışma, Louis.»

Louis karşılık vermedi.

«Orasının etkisi ne kadardır?» dedi Jud. «Bunu bana söyleyebilir misin? Hayır. Bu soruya ben de karşılık veremem ve tüm ömrümü dünyanın bu köşesinde-geçirmişimdir. Micmac'la-rı

biliyorum, orasının onlar için kutsal bir yer olduğunu da biliyorum... ama iyi anlamda kutsal değil... Stanny B. söylemişti bunu bana. Daha sonralan babam da söyledi. Spot'un ikinci kez ölümünden sonra. Şimdi Micmac'lar, Maine eyaleti ve Birleşik Devletler hükümeti mahkemede orasının kime ait olduğunu kavgasını veriyorlar. Oranın sahibi kim? Kimse bunu bilmiyor, Louis. Artık bilinmiyor bu. Çeşitli zamanlarda çeşitli insanlar orada hak iddia ettiler. Bu kasabanın kurucusunun dedesi An-son Ludlov örneğin. En fazla hak sahibi olan beyaz o olmalıydı. Büyük Ludlow Maine'in Massachusetts Körfez Şirketinin büyük bir toprağı olduğu zamanlar burasını Kral George'dan almıştı çünkü. Ama o zaman mahkemeye gitseydi yine bir sonuca bağlanmayacaktı, diğer Ludlow'lar çıkacaktı karşısına ve Ludlow ailesinden olduğunu kanıtlayan Peter Dimmart diye biri. Büyük Joseph hayatının sonlarına doğru paraca yoksuldu ama toprağı çoktu, içkiyi fazla kaçırdığında iki üç yüz dönüm toprak bağışları karşısına çıkanlara.»

«Bunların hiçbiri tapuya kaydedilmedi mi?» diye sordu istemediği halde ilgilenmeye başlayan Louis.

— 218 —

«Bizim dedelerimiz tapuları da kendilerine özgüydü.» Jüd eski sigarasından yeni bir tane yaktı,

«tik tapu kaydı şöyledir-. Quinceberry Tepesindeki yaşlı akçaağaçtan

Orrington Irmağının kıyısına kadar kuzeyden güneye kadar uzanan topraklar.» Jud neşesizce gülümsedi. «Ama sözü geçen ağaç 1882'de devrildi, 1900'de izi bile kalmadı. Orrington Irmağı da Büyük Savaşın sonuyla Borsa Krizinin arasındaki on yıl içinde bataklığa dönüştü. Anson için bir değeri yoktu bunların ama. O 1921'de tam da mezarlığın olduğu yerde yıldırım çarpmasıyla öldü.»

Louis adama baktı. Jud birasını yudumladı.

«Önemi yok aslında. Mülkiyet tarihinde sahipliği çözülmeyen pek çok yer vardır, bu işten sonunda hep avukatlar kazançlı çıkarlar. Dickens bile biliyordu bunu. Sonunda sanırım kızıl derililer alacaklar orasını, doğrusu da bu bence. Ama önemi yok bunun, Louis. Ben bu akşam buraya sana Timmy Batterman'la babasından söz etmeye geldim.»

«Timmy Batterman da kim?»

«Timmy Batterman Hitler'le savaşmak için Avrupa'ya giden yirmi küsur Ludlovv'lu gençten biriydi. 1942'de gitti. 1943'te üzeri bayrakla sanlı bir tabut içinde döndü. İtalya'da ölmüştü.

Baba-•sı Bili Batterman ömrünün tümünü bu kasabada geçirmişti. Telgrafi aldığı anda çılgına döndü... sonra sakinleşti. Mıcmac Mezarlığını biliyordu. Ne yapacağına karar vermişti.»

Ürperti başlamıştı yine. Louis, Jud'un gözlerinin içine baktı, yaşlı adamın gözlerindeki yalanı

okumak istiyordu. Ama yalan falan yoktu bu gözlerde. Yine de bu hikâyenin şu anda anlatılması duruma pek uygun düşüyordu.

«Bunu neden geçen sefer anlatmadın?- diye sordu. «Kediyi gömdükten sonra... Sana oraya insan gömülüp görölmediği-ni sormuştum, sen de kimse gömülmedi demiştin.»

•«Bilmen gerekmiyordu da ondan. Ama şimdi gerekiyor.»

Louis uzun bir an sustu. -Tek gömülen o muydu?- diye sordu sonunda.

«Benim tanıdığım tek kişi oydu. Buna tek kalkışan insan mı? tşte onu bilemem, Louis. Bir kez denenmiş olan daha önce de denenmiş olabilir.»

Karaciğer lekeleri kaplanmış ellerine baktı Jud. Oturma o-dasının saati yanını çaldı.

— 219 —

«Senin mesleğindeki bir insanın belirtilere bakıp gerisindeki hastalıkları görmeye alışkın olduğunu düşündüm.. Cenaze-evinde Mortonson mühürlü bir mezar istemediğini söyleyince...»

Louis uzun bir süre hiç konuşmadan baktı Jud'un yüzüne. Jud kızardı, ama bakışlarını

kaçırmadı.

«Arkamdan bir şeyler çevirmiş gibisin Jud. Üzüldüm doğrusu.»

«Hangisini satın aldığını ben sormadım ona.»

«Açık açık sormamış olabilirsin.»

Jud karşılık vermedi, rengi şimdi kıpkırmızı olmuştu, ama gözlerini hâlâ kırpmamıştı.

Louis sonunda derin bir göğüs geçirdi. İnanılmaz derecede yorgun hissediyordu kendini.

«Aman, ne olursa olsun! Umurumda bile değil. Haklı bile olabilirsin. Belki de onu düşünüyordum. Nasıl bir şey sipariş ettiğimi pek düşünmedim bile. Ben yalnızca Gage'i düşünüyordum.»

«Gage'i düşündüğünü biliyorum. Ama farkı biliyordum. Amcan cenaze levazımatçısıydı.»

Evet, farkı biliyordu. Mühürlü mezar uzun, çok uzun zaman dayanacak bir şeydi. Çelik çubuklar arasına beton dökülürdü üstü açık bir dikdörtgen kutu biçiminde. Tören bitip tabut indirildikten sonra vinçle üstüne beton bir kapak

kapatılır, kenarları ziftle tıkanırđı. Cari Amcası bu ziftin üzerine o kadar yük bindikten sonra müthiş bir yapıştırıcı olduğunu söylemişti.

Mezar astan denilen öteki türse çok basitti buna kıyasla. Üstü açık beton bir kutuydu.

Cenazenin gömüleceği sabah mezara yerleştirilirdi. Tabut içine konulduktan sonra mezarcılar genellikle iki parça olan ve her biri yaklaşık otuz kilo olan beton kapakları üstüne örterlerdi.

Yapıştırıcı falan kullanılmazdı.

Bir insanın bu tür bir mezar açması kolaydı. Jud'un da söylemek istediği buydu.

Bir insanın oğlunun cesedini mezarından çıkarıp başka bir yere gömmesi basit bir işti.

Şist... şist... Böyle «eylerden söz etmeyelim. Sırdır bunlar.

«ikisi arasındaki farkı biliyorum sanırım,» dedi Louis. «Ama ben... ben... senin düşündüğümü

sandığın şeyi düşünmüyordum.»

•Louis...»

— 220 —

«Saat çok geç oldu. Sarhoşum, kalbim sızlıyor. Bir hikâyeyi ille de söylemen gerekiyorsa söyle de bitsin.» Martiniyle bas-lasaydım daha iyi olurdu belki, diye düşündü. O zaman kapıyı

vurduğunda kendimden geçmiş olurdum.

«Pekâlâ, Louis. Teşekkür ederim.»

«Seni dinliyorum.»

Jud bir an durakladı, sonra konuşmaya başladı.

39

«O günlerde, savaş zamanında yani, Tren Orrington'da dururdu. Bili Baterman oğlu Timmy'nin tabutunu taşıyacak bir araba getirmişti istasyona. Tabutu dört demiryolcu indirdi. Ben • de onlardan biriydim. Trende ordudan Mezarlıklar ve Kayıtlar* dan biri vardı ama o inmedi bile.

On iki tabut yüklü yük vagonunda sızmış uyuyordu.

«Timmy'yi Cadillac marka cenaze arabasına yerleştirirken Bili Batterman taş gibi bir yüzle, kupkuru gözlerle yanımızda duruyordu. Hiç ağlamamıştı. Timmy'nin cesedi Fern Sokağındaki Greenspan Cenaze Evine götürüldü. Şimdiki New Franklin Çamaşırhanesinin karşısındaydı. İki gün sonra da askeri törenle Pleasentview Mezarlığına gömüldü.

«Bayan Baterman on yıl önce, ikinci çocuğunu doğururken ölmüştü, Louis. Olanların bir nedeni de buydu, ikinci bir çocuk duyulan acıyı azaltabilirdi, değil mi? İkinci bir evladı olsaydı Bili aynı

acıyı duyan başkalarının da olduğunu düşünebilirdi. Bu yüzden bir çocuğun daha olduğu için talihli sayılırsın bence. Sağlıklı bir çocuk ve bir eş.

«Bill'in oğlunun teğmeninden aldığı mektupta Timmy'nin 15 Temmuz 1943'te vurulup öldüğü

yazıyordu. Roma yolunda. Cesedi iki gün sonra gönderildi ve Limestone'a on dokuzunda geldi.

Ertesi günü trene kondu. Avrupa'da ölen Amerikalıların çoğu oraya gömülmüşlerdir, ama o trenle memleketlerine gönderilenlerin hepsi özel kişilerdi. Timmy bir makineli tüfek yuvası-

— 221 —na tek başına saldırmış ve ölümünden sonra Sil-ver Star madalyası almıştı.

«Timmy, bir iki gün yamhyorsam bağışla beni, 22 Temmuzda gömüldü. Bundan dört beş gün sonra o günlerde postacılık yapan Marjorie Washburn. Timmy'yi

York'un ahını oralarda yürürken görmüş. Margie korkudan az daha arabasını deviriyor-muş. Hemen postahaneye dönmüş, dağıtmadığı mektuplarla dolu çantasını olduğu gibi George Anderson'un masasına fırlatmış ve doğruca eve gidip yatacağını söylemiş.

• Hasta mısın, Margie,» diye sordu George. «Bembeyaz kesilmişsin.-

•Hayatımda hiç bugünkü kadar korkmamıştım ve bundan söz etmek istemiyorum,» dedi Margie. «Brian'a da anlatmayacağım, anneme de. Belki ölüp de cennete gittiğimde İsa sorarsa ona anlatırım, ama o da belki.» Ve çıkıp gitmiş Margie.

•Herkes biliyordu Timmy'nin öldüğünü. Bangor Daily News ve Ellsworth American gazetelerinde bir hafta önce resimleri çıkmıştı, zaten cenazesine kasaba halkının tümü

katılmıştı. Ve şimdi de Margie onu görmüştü yolda yürürken-, sonunda yirmi yıl sonra George Anderson'a anlatırken sendeleyerek, sallanarak yürüdüğünü söylemişti Margie. Margie bunu söylediğinde artık ölüm döşeginde yatıyordu ve anlaşıldığına göre bu sırrını birine açma ihtiyacını duymuştu. George kadının o günden sonra bu sırrın aklını kemirip durduğuna inandığını söylerdi.

«O gün gölgede otuz, otuz beş derece sıcak vardı, ama gencin üstünde, Margie'nin dediğine göre, eski bir kalın pantolonla soluk kalın bir avcı gömleği varmış. Margie saçlarının diken gibi ensesinden fırladığını anlatmış. «Gözleri ekmek hamuruna batırılmış kuru üzüm gibiydi. O

gün bir hortlak gördüm, George. O yüzden o kadar korktum. Böyle bir şey göreceğim aklıma bile gelmezdi, ama gördüm işte,» demiş.

«Eh. laf çok çabuk yayıldı ortalığa. Çok geçmeden Timmy' yi gören başkaları da çıktı. Bayan Stratton'un Paderson Soka-ğıyla Hancock sokağının birleştiği köşede bir evi ve çok sayıda caz plağı vardı. O zaman ortaya bir on dolarlık çıkaracak olursan küçük bir eğlence düzenlemeye razı olan bir kadını Stratton. O da Timmy'yi kapısında otururken görmüştü. Genç gelmiş yolun kenarında duruyormuş.

«Kadının anlattığına göre. iki eli iki yanında, başını öyle ileri uzatmış, yumruk yemeye hazır bir boksöre benziyormuş. Kadın korkudan yerinden kıpırdamaya cesaret edemeden durmuş

olduğu yerde. Timmy dönmüş sonra. Kadının anlattığına bakılırsa, sarhoş gibiymiş. Ayağının birini atıp ötekini çevirince düşecek gibi olmuş. Bayan Stratton korkudan elindeki, çamaşır sepetini düşürmüş, yeni yıkadığı çamaşırları toztoprak olmuş.

--Gözlen... gözleri bilya kadar ölü ve toziuymuş, Louis. Ama Timmy kadını görmüş... sırtıtmış...

hatta onunla konuşmuş. Hâlâ plakları olup olmadığını, varsa biraz dans etmek istediğini söylemiş. Bayan Stratton bunun üzerine evine girmiş ve bir hafta çıkmamış. Bir hafta sonrada her şey sona ermişti zaten.

«Timmy Bateria'nı çok gören oldu. Çoğu ölmüştür şimdi. Bir bölümü de buradan taşınmıştır, ama yine de eğer sormasını bilersen sana karşılık verecek benim gibi bir iki kaçıktır.

«Onu gördük, Peterson Sokağında, babasının evinin bir mü doğusunda. Sabahtan akşama kadar, hatta kimbilir belki de bütün gece, bir ileri bir geri yürüyüp duruyordu. Gömleğinin eteği pantolonundan fırlamış, yüzü sapsan, saçları diken gibi havaya dikilmiş, kimi zaman pantolonunun fermuarı açık ve gözlerinde o bakış... o bakış...»

Jud sigarasını yaktı, kibriti sallayarak söndürdü, mavi dumanlar arasından Louis'e baktı.

Hikâyenin tüm çılgınlığına karşın Jud'ım gözlerinde yalan yoktu.

«Haiti'deki zombiler hakkında kitaplar yazılmış, filmler çevrilmiştir, bıhırsın. Bunların doğru olup olmadığını bilemem. Bunlarda zombiler ölü gözleri dimdik ileri dikilmiş, bantalcasına ve çok ağır yürürler. Timmy Bateria da öyleydi i^te. Filmdeki bir zombi gibi, ama zombi değildi.

Daha başka bir şey vardı. Gözlerinin ardında bir şeyler oluyordu. Bunu bazen görüyör, bazen de göremiyordum. Gözlerinin ardında bir şey, Louis. Buna

düşünmek demek istediğimi sanmıyorum. Ne diyeceğimi bilemiyorum doğrusu

«Sinsi bir şey. Bayan Stratton'a dans etmek istediğini söylemesi gibi. Orada bir şeyler oluyordu. Louis. Bu düşünmek değildi, hatta bunun Timmy Baterman'la bir ilgisi olduğunu da sanmıyorum. Bu... bu daha çok uzaklarda bir yerden gelen bir telsiz işareti gibi bir şeydi.

Yüzüne bakınca, bana dokunacak

— 223 —olursa bağırırım, diye düşünürdün, öyle bir şey işte.

«Bütün gün öyle bir ileri bir geri yürür dururdu. Bir keresinde ben işten eve döndükten sonra -

temmuzun otuzu falandı sanırım- kapı önünde oturmuş posta müdürü George Anderson, itfaiye müdürümüz Alan Puntun ve köy muhtarımız Hannibal Benson'la buzlu çay içiyorduk. Norma da oradaydı ama o ağzını açıp konuşmadı.

«George sağ bacağının üst kısmını ovuşturuyordu. Demir-yolundayken kaybetmişti bacağını, öyle sıcak ve rutubetli günlerde de kalan parça kendisine çok rahatsızlık verirdi. Ama cam açışa da, acımasa da bize kadar gelmişti işte.

«Bu iş fazla uzadı,» dedi George bana. «Postacılarımdan biri Pederson Sokağına mektup dağıtmıyor. Hükümetle başımız derde girecek sonra.»

«Hükümetle başımız neden derde girsin?» diye sordum.

«Hannibal, Savaş Bakanlığından bir mektup aldığını söyledi. Gerçek şikâyetleri sahtelerinden ayırma görevinde olan Teğmen Kinsman diye biri yazmış. Savaş Bakanlığına üç dört imzasız mektup gelmişmiş Hannibal'm söylediğine göre. Teğmen Kinsman da durumdan işkillenmeye başlamış. Gelen bir tek mektup olsaymış gülüp geçecekmiş. Bütün mektuplar tek elden çıkmış

olsaymış Derry Kışlasına haber verip Ludlow'da Baterman ailesine düşman olan bir kaçığın bulunduğunu bildirecek-lermiş. Ama mektuplar ayn ayn kişiler tarafından yazılmışmış. İmza olmasa da elyazısından anlaşılıyor bu. Hepsi de aynı şeyi söylüyorlarmış: Timothy Baterman gerçekten ölmüşse Pederson

Sokağında neden dolaşıp duruyormuş...

«Hannibal'm dediğine göre, bu iş kapanmazsa Kinsman ya kendisi gelecek ya da birini gönderecekmiş, Timmy'nin ölü mü, yoksa kaçak mı olduğunu öğrenmek istiyorlarmış. Ayrıca Timmy Bateria'nın tabutunda kimin olduğunu bilmek isterlermiş.

«Durumun nasıl kötüye gittiğini görüyorsun, Louis. Bir saat kadar oturup buzlu çaylarımızı

içerken konuştuk bunu. Norma sandviç ikram etmek istedi ama, kimse ağzına bir lokma ko-madı.

«Konuştuk, konuştuk, sonunda Bateria'nın evine gitmeye karar verdik. Daha bir bu kadar yaşasam bile o geceyi unutamam. Çok sıcaktı bir kere, cehennem kadar sıcak. Hiçbirimiz

— 224 — gitmek istemiyorduk ama gitmek zorundaydık. Bunu en iyi Norma anlamıştı. Bir mazeret uydurup beni içeri çağırmış ve. sakın bu işi sallamalarına göz yumma. Judson. Bu işin bitirilmesi gerek, demişti. Kötü, iğrenç bir şey bu.»

Jud, Louis'in gözlerinin içine baktı.

«Bir şey olursa hemen kaç oradan, Jud, dedi bana. ötekilere aldırma, herkes kendi başının çaresine baksın. Beni hatırla ve oradan kaç bir şey olursa...

«Hannibal Benson'un arabasına doluştuk, namussuz herif istediği kadar benzin kuponu bulurdu o günlerde. Arabada hiç kimse konuşmuyordu ama baca gibi de sigara içiyorduk. Korkuyorduk Louis. içimizde ağzını açan tek kişi Alan Purinton oldu. Bili Bateria 15. Yolun kuzeyindeki o ormana gitmiştir kalıbımı basanm, dedi. Kimse kendisine karşılık vermedi ama Ge-orge'un yalnızca başını salladığını hatırlıyorum.

«Oraya vanna Alan kapıyı vurdu ama açan olmadı. Evin arkasına gittiğimizde ikisi de oradaydı. Bili Bateria arka kapısı önünde oturmuş bira içiyor, Timmy ise batmakta olan kan kırmızı güneşe bakıyordu. Yüzü turuncuydu, sanki diri diri derisi yüzülmüş gibi. Bili şeytanın eline düşmüştü sanki,

elbiseleri içinde yüzüyordu, yirmi kilo falan zayıflamış olmalıydı. Gözleri yuvalarına öylesine gömülmüştü ki, inine büzülmüş küçük hayvanları andırıyordu... ağzının sol tarafı da çarpılmıştı, titriyordu.»

Jud bir an düşündü, sonra belli belirsiz salladı basını. «Lanetlenmiş gibiydi, Louis.»

«Timmy bizi görünce sınıt b. O sırtması bile insanı çılgık çılgığa bağirtmaya yeterliydi. Sonra dönüp batmakta olan güneşe baktı. Bili, kapıyı vurduğunuzu duymadım, dedi ama yalandı bu.

Alan kapıyı Öyle bir vurmuştu ki... sağır biri bile duyardı.

«Kimsenin bir şey söyleyemeyeceğini anladığım için. Bili, duydum ki, senin oğlan italya'da ölmüş,» dedim.

«Yalan,» dedi gözlerimin içine bakarak.

«öyle mi?» diye sordum.

«işte karşında duruyor ya.» dedi.

•Peki öyleyse Pleasantville'de gömdüğün o tabutta kim vardı?» diye sordum.

«Ne bileyim, dedi Billi, umurumda bile değil üstelik. Sonra

—225— Hayvan Mezarlığı — F : 15

sigarasını almak için uzandı, paketi yere düşürdü, sigaraları yerden kaldırmaya çalışırken üç

dördünü kırdı.

«Hannibal. mezar açılacak sanırım, dedi. Savaş Bakanlığından yazı geldi. Bili. Timmy diye başka bir an evladını gömüp gömmediklerini bilmek istiyorlar.

«Bana ne be? diye bağırdı Bili. Benim oğlum yanımda işte. Timmy geçen gün döndü evine.

Ruhsal çöküntü geçiriyor sanırım, ama birkaç haftaya kadar bir şeyi kalmaz.

«Ben birden çok kızmıştım. Ağzında lafı geveleyip durma. Bili, dedim. O askeri tabutu yaptığını

da hiç sanmıyorum. Olanları ben çok iyi biliyorum. Hannibal'le George da biliyorlar ve sen de biliyorsun. Ormanda bir iş çevirdin, Bili. Hem kendinin, hem de kasabanın başına bir bela sardın şimdi.

«Kapının yolunu biliyorsunuz sanırım, dedi Bili. Size herhangi bir şeyi açıklamam ya da mazur göstermem gerekmez. O telgrafi alınca ölüyorum sandım. Oğlumu geri aldım işte. Onu elimden almaya haklan yoktu. On yedi yaşındaydı henüz. Sevgili anacığından bir o kalmıştı bana.

Haksızlıktı bu. Onun için ordunun da. Savaş Bakanlığının da. Amerika'nın da, sizlerin de canı

cehenneme. Geri aldım onu işte. Kendine gelecektir. Soy leyecek başka şeyim yok. Haydi şimdi geldiğiniz gibi çekin gidin bakalım.

-Ağzı titriyordu, alnında iri iri ter tanecikleri vardı, işte o j zaman onun aklını kaçırmış olduğunu anladım. Ben olsaydım < ben de çıldırırdım. O... o şeyle bir çatı altında yaşamak...»

Louis'in midesi bulamyordu. Kısa bir süre içinde çok bira içmişti. Az sonra hepsini çıkaracaktı.

Midesindeki şişkinlik bunun belirtisiydi.

«Eh. yapacak fazla bir şeyimiz yoktu. Gitmek için döndük. Hannibal, Tanrı yardımcın olsun.

Bili, dedi.

.

«Tann bana hiç yardım etmedi, dedi Bili. Ben yaptım ne yaptıysam.-

-İşte Timmy o an bize doğru yürüdü. Yürümesi bile yanlıştı. Louis. Yaşlı bir

insan gibi yürüyordu. Bir ayağını havaya kadar kaldırıyor, sonra indirip biraz sürüyor, ardından ötekini kaldırıyor. Bir yengecin yürümesi gibi. Kollan sarkmıştı. Yakına geldiğinde yüzünde sivilceler ya da küçük yanıklar gibi kızıl iz-ler görülüyordu. Alman makineli tüfeklerinin mermi izleri olma-

—228—

ıydı bunlar. Kafasını az daha uçurmuş olmalıydı.

-Mezar kokuyordu. Kara bir koku, sanki içindeki her şey çürümüş bjr halde dışarı dökülmüş

gibi. Alan Purinton'un eliyle burnunu ve ağzını kapattığını ((ördüm. Korkunç bir kokuydu.

Saçlarında mezar kurtlarının dolaştığını göreceğini sanıyordun. .-

«Yeter!» dedi Louis. «Yeter artık.-

-•Yetmez Ne kadar berbat bir şey olduğunu anlatamadım bile. Orada olmayan kimse anlayamaz bunu. ölüydü çocuk, Lo-•jıs. Ama canlıydı da. Ve... ve. . bir şeyler biliyordu.'

-Bir şeyler mi biliyordu?» Louis oturduğu yerde doğruldu.

«Evel Alan'a uzun uzun baktı sırtarak -ya da dişleri görüldüğü için bize öyle gelmişti- sonra alçak sesle konuştu, ne dediğini anlamak için kulaklarını dört açmak zorundaydm. Şarki ses boruları çakılla dolu ymuş gibi konuşuyordu. Kann eczanede çalışan adamla sevişi yor.

Purinton. Ne dersin buna? Hem de tatmin olunca çığlıklar atıyor, dedi.

-Alan'ın soluğu tutulmuştu. Sanki bir tokat yemiş gibiydi. Alan son duyduğumda Gardener'de bir huzurevindeydi, doksan yaşında falan olmalı. Bu ı şler olduğunda kırk yanlarındaydı ve ikinci karısı hakkında kasabada dedikodu yapılırdı, ikinci derecede kuzeni olurdu kadı n Alan ve ilk karısı Lucy le savaştan önce oturmaya gelmişti. Lucy öldükten bir buçuk yıl sonra Alan kızla evlendi. Laurine'dı adı. Evlendiklerinde yirmi dört yaşındaydı. Gerçekten de hakk ında dedikodu yapılırdı. Erkekler kadına biraz serbest gözüylı» bakardı.

Ama kadınlar saman altından su yürüttüğü fikrinde ydiler Alan da böyle düşünmüş olmalıydı ki, sus! Sus yoksa her neysen bir yumrukta deviririm seni! dedi.

-Bili de, sus artık Timmy, dedi. Yüzü berbattı, kusacakmış ya da bayılacakmış gibi. Sus, Timmy.

«Ama Timmy babasını dinlemedi. Gorge Anderson'a baktı bu kez. O kadar değer v erdiği o torunun ölmeni bekliyor moruk, dedi. Parana konmak istiyoi. Bangor Eastern Bankasının kasasında kilitli duran patrana. O yüzden gülüyor yüzüne, ama arkandan alay ediyor seminle.

O ve kız kardeşi. Tahta bacaklı moruk diyorlar sana. Oğlanın sesi değişmişti, Louis.

Kötüleşmiş-

— 227 —ti. Söylediği şeyler geı çekse George'un torununun konuşacağı gibi bir sesle konuşuyordu.

«Tahta bacaklı moruk, diye yineledi Timmy. Paranın hepsini 1938'de kaybettiğini ve meteliksiz olduğunu öğrendiklerine ne bok yiyecekler bakalım. Derfcil mi. George? Ne bok yiyeceklerini merak ediyorsun, değil mi?

«George geriledi bunu duyunca, tahta bacağı sendeledi. Bili' in arka kapısı önünde düştü, bira şişesini devirdi. Yüzü çarşaf gibi beyaz kesilmişti. Louis.

«Bili öfkeyle fırladı yerinden. Kükrüyordu artık. Yeter ar-Uk. Timmy! Yeter dedim sana.! diye bağırdı. Ama Timmy babasını dinlemedi. Hannibal için, ardından benim için de kötü bir şeyler söyledi. Artık çıldırmış gibiydi. Olanca sesiyle bağırıyordu. Bizse koşa koşa kaçıyorduk art'k.

Takma bacağına kayışları her nasılsa dolanmış olan George'u kollarından tutmuş çekiyorduk.

«Timmy Baterman'ı son gördüğümde çamaşır ipinin altındaydı, sırtını batan güneşe vermişti, saçları dimdik ve toztop-rak içindeydi... gülüyordu, kahkahalarla gülüyordu... Tahta bacaklı

moruk! Tahta bacaklı moruk! Boynuzlu! Kerhaneci! Güle güle, beyler! Güle güle diye bağırıyordu. Sonra yine güldü... ama aslında bir çılgıktı bu... içinde bir şey çılgıklar atıyordu*

Jud sustu. Göğsü körük gibi inip kalkıyordu.

«Jud... Timmy Baternan'ın sana söylediği şey... gerçett miydi?»

«Gerçekt. Zaman zaman Bangor'daki geneleve giderdim. Pek çok erkeğin yaptığı bir şeydi bu.

Doğru yoldan ayrılmayanlar da vardır sanırım erkeklerin içine le. Ama ben ara sıra yabancı bir ete gömülme arzusuyla tutuşurdum. Ya da bir kadına parayla, insanın karısına yaptıramayac ağı şeyleri yaptırmak isterdim. Yaptığım pek kötü bir şey değildi, zaten en son sekiz dokuz yıl önce gitmiştim. Norma bunu öğrenmiş olsaydı da beni terketmezdi. Ama içinde bir şey kını irdi. Tatlı ve sevdiği bir şey yıkılırdı...»

Jud'un gözleri yaşarmıştı. Yaşlı lann gözyaşları çirkin, diye düşündü Louis. Ama Jud elini tutanak için masanın üstünden uzandığında Louis sıkıca kavradı yaşAı adamın elini.

«Bize yalnız kötü şeyleri söylenişt,- dedi Jud. «Yalnızca

— 228 — kötü şeyleri. Her insanın yaşamında biraz kötülük vardır, değil mi? İki üç gün sonra Laurine Purinton bir daha dönmek üzere gitti Ludlovr'dan. Onu trene binerken görenler iki gözünün mosmor olduğunu, kabaetlerine de yasük gibi bir şey sokuşturmuş olduğunu söylediler. Alan bu konuda hiç konuşmadı. George 1850'de öldü. Torunlarına bir şey bırakmışsa bile ben bugüne kadar duymuş değilim. Hannibal, Timmy'nin suçladığına benzer bir şey yüzünden atıldı

görevinden. Bunun ne olduğunu söyleyecek değilim -bilmende gerekmez zaten- ama kasaba parasını zimmetine geçirmek için bir şey diyebiliriz. Hatta onu dolandırıcılıktan yargılama sözleri de dolaşmıştı ama öylece kaldı işte. Görevini kaybetmek onun için yeterli cezaydı zaten

»

«Ama o adamlann iyi yanlan da vardı, insanların hatırlamakta güçlük çektikleri bir şeydir bu.

Savaştan önce Eastern General Hastanesi ,için ilk para toplamaya başlayan Hannibal' di. Alan Purinton yaşamım boyunca tanıdığım en eliaçık insandı. George Anderson ise posta müdürlüğü

yapmaktan başka hiçbir şey istemezdi yaşamında.

«Timmy yalnızca kötü şeylerden söz etmek istiyordu amı. Bizim yalnız kötülerini hatırlamamızı

istiyordu, çünkü kendisi kötüydü... kendisi için tehlikeli olduğumuzu anlamıştı çünkü. Askere giden Timmy Baterman iyi yürekli, sıradan bir gençti, Louis. Belki biraz kalın kafalıydı ama iyi oğlandı. O gece gördüğümüz... o kızıl güneşe bakan şeyse bir canavardı. Zombiydi belki, şeytandı... Belki de öyle bir şeyin adı bile yoktur. Ama adı olsun olmasın Micmac'lar onun ne olduğunu bilirlerdi.»

«Neydi peki?- diye sordu Louis.

«Vvendigo'nun dokunduğu bir şey.» Jud derin bir soluk aldı, bir an içinde tuttu,, sonra bıraktı.

Saatine baktı.

«Çok geç olmuş, Louis. Hiç niyet etmediğim kadar konuştum.»

«Çok iyi konuştun. Bana sonunu anlat şimdi de.»

«İki gece sonra Baterman'ın evinde yangın çıktı. Ev baştanbaşa yandı. Alan Purinton yangının kundaklama sonucu çıktığı konusunda hiçbir kuşkusu olmadığını söyledi. Küçük evin her tarafına gaz dökülmüştü. Yangından günler sonra bile kokusu geçmedi.»

«İkisi de yandılar öylece.»

«Evet. Ama yangından önce ölmüşlerdi. Timmy, Büly Bater-man'm tabancasıyla göğsünden iki kere vurulmuştu. Tabancayı Bill'in elinde buldular. Anlaşıldığı kadıyla oğlunu öldürmüş, cesedi yatağına yatırmış, sonra da evi kundaklamıştı. Radyonun yanındaki koltuğuna oturmuş, gazı ateşlemiş, kendini de tüfeğiyle ağzından vurmuştu.»

«Tanım»

«İkisi de yanmışlardı ama adli tıp doktoru Timmy Baterman' in cesedinden iki üç hafta önce öldüğünün anlaşıldığını söyledi.»

Jud ayağa kalktı. «Oğlunun ölümünde benim de parmağım olduğunu söylerken abartıyor değildim. Louis. Micmac'lar o yeri biliyorlardı, ama orasının bu iş için yapıldığı anlamına gelmez bu, Micmac'lar ilk zamanlardan beri burada yaşamamışlardır. Kanada'dan, belki Rusya'dan, hatta Asya'dan gelmiş olabilirler buraya. Bin, iki bin yıl yaşamışlardır Maine'de. Toprakta bir iz bırakmadıkları için zamanı kestirmek güçtür. Şimdi de yine iz bırakmadan yokolup gittiler.

Günün birinde bizim de yokolup gideceğimiz gibi. Ama belki de biz daha kalıcı bir iz bırakırız.

Ama buralarda kim yaşarsa yaşasın, o yer hep kalacaktır, Louis. Birisi orasının sahibiymiş de giderken sırnını da götürmüş gibi değil yani. Kötü bir yer orası. Kediyi gömmek için seni oraya götürmem yanlış bir şeydi. Bunu şimdi anlıyorum. Ailenin, kendinin iyiliğini düşünürsen çok dikkatli olman gereken bir gücü var o yerin. Ben buna karşı koyacak kadar güçlü değildim. Sen Norma'nın hayalini kurtarmak istemiştin, ben de bunun karşılığında sana bir şeyler yapmak istedim... ama o yer benim iyiliğimi kendi kötülüğüne alet etti. Bir gücü var orasının... tıpkı ay gibi çeşitli dönemlerden geçiyor bu güç sanırım. Daha önce gücünün doruğundaydı, yine o zamanın yaklaşmış olmasından korkuyorum. Oğlun aracılığıyla seni ele geçirmek istemesinden korkuyorum. Ne demek istediğimi anlıyor musun, Louis?» Yaşlı adamın gözlerinde yalvaran bir bakış vardı.

«O yerin Gage'in öleceğini bildiğini söylüyorsun sanırım.»

«Hayır. Sana orasının gücünü gösterdiğim için Gage'i öldürdü diyorum.

Niyetimin iyiliğine karşılık oğlunu ben öldürdüm diyorum, Louis.»

«inanmıyorum,» dedi Louis. inanmıyordu, inanmayacaktı, inanamazdı.

— 230 —

Sımsıkı tuttu Jud'un elini. «Gage'i yann gömüyoruz. Ban-gor'a. Ve Bangor'da kalacak. Hayvan Mezarlığına ya da ötesine bir daha gitmeyeceğim.»

•Söz ver!» dedi Jud sert bir sesle. -Söz ver bana!»

«Söz veriyorum.»

Ama aklının bir köşesinde bir türlü sönmek bilmeyen titrek bir alev yanıyordu.

40

Ama bunlardan hiçbiri olmadı.

Kahkahalarla gülen oğlunun ardından koştuğu birkaç saniye içinde hepsi Louis'in aklından geçti yalnızca: Orinco tankerinin homurtusu. Rachel'in sabahlığıyla oğlunun ölüsünü ziyarete gitmek istemesi, Ellie'nin Gage'in resmini taşıması, iskemlesini yatağının yanına yerleştirmesi. Steve Masterton'ın gözyaşları, Invin Goldman'la kavga. Jud Crandall'ın Timmy Bater-man hikâyesi.

Arkasında Rachel bağıırıyordu. Gage. gel buraya, koşma! Ama Louis soluğunu beş yere harcamıyordu. Çok az zamanı vardı, yolda tankerin homurtusu duyuluyordu. Kafasının içinde bir bellek anahtarı çevrilmişti, Ludlow'daki ilk günlerinde Jud'un Rachel'e söylediklerini anımsıyordu. Yola dikkat edin. Dayan Creed. Çocuklar ve hayvanlar için çok tehlikelidir.

Gage şimdi bahçeden yola inen hafif eğimli yamacın başındaydı. Küçük bacakları motor gibi işliyordu, normal olarak tökezleyip düşmesi gerekirdi, ama düşmeden koşuyordu işte, kamyonun gürültüsü de artmıştı şimdi. Louis'in kimi zaman gece uykuya dalmak üzereyken duyduğu o alçak, horultu gibi motor gürültüsü.

Tanmm. ne olur yakalayayım onu, yola çıkmasın. Tanrım!

Louis son bir hızla ileri fırlayıp bir ragby oyuncusu gibi kendini yere attı. Gözucuyla gölgesini görüyordu, Bayan Vinton'un arsasında uçurdukları uçurtmanın gölgesini hatırladı. Gage kendini yola attığında parmakları da oğlanın ceketine değmişti...

Gage'i yakaladığı anda kendisi de yüzüstü yere düştü, yüzü

— 231 —taşlara sürtünclü, burnu kanadı. Gage'in kışüstü yere oturup da başını yamaca vurunca çıkardığı sesi duyduğu anda tüm acısı kayboldu ama. Bir an sonra oğlanın ağlaması yanlarında hızla geçen kamyonun gürültüsü ve havalı kornasının böğürmesiyle duyulmaz olmuştu.

Louis, güçlükle doğrulup oğlunu kucakladı. Bir an sonra Rachel de ağlaya ağlaya gelmişti yanlarına. «Bir daha sakın yola inme, Gage! Asla! Asla! Yol kötü! Kötü!» Gage bu ağlamaklı

derse öylesine şaşmıştı ki, kendi ağlamasını unutup şaşkınlıkla baktı annesine.

«Louis, burnun kanıyor.» Rachel kocasını öyle sıkı kucakladı ki, Louis soluğunun kesildiğini hissetti.

Rachel'in birkaç dakika hiç durmadan gülmesi Louis'i korkutmuştu. Gage gerçekten ölseydi Rachel buna dayanmam, mutlaka aklını kaçırdı, diye düşündü.

Ama Gage ölmemişti. Güneşli Mayıs günü Louis oğlunun ölümüyle yarışırken yalnızca hayalinden geçmişti bunlar.

Louis yağmurlu sabahın saat yedisinde, yastığını kucaklamış olarak uyandı. Kalbi attıkça başı

zonkluyor, sancı bir geliyor, bir hafifleyip kayboluyordu. Geçirdikçe ağzına ekşi bira tadı

geliyor, midesi allak bullak oluyordu. Ağlamış olmalıydı, yastığı sıırılsıklamdı. Rüyasında bile içinde bir yer gerçeği biliyordu ve ağlamıştı.

İçkinin verdiği başağrısının sarsıntıyla güçlükle kalkıp ban- \ yoya gitti. Tam anında kalkmış, geceki biranın tümünü öğüre öğüre küsmüştü.

Gözleri kapalı olarak klozetin önünde diz çöktü, ayağa kalkmak için başının dönmesinin hafiflemesini bekledi. El yordamıyla sifonu çekti. Gözlerinin ne kadar kanlı olduğuna bakmak; için aynaya gitti, ama aynanın üzerine kâğıt örtülmüştü. Son-; ra anımsadı. Rachel hatırlamak bile istemediği geçmişine dönmüş ve evdeki bütün aynaları örtmüştü. Eve girerken de ayakkabılarını çıkanyordu artık.

Dönüp yatağına oturdu. Biranın ekşi tadı dilini pas gibi kaplamıştı. Bir daha ağzına değdirmeyeceğine söz verdi ne ilk. ne de son olarak, öylece yatağında oturmuş pencerenin dışında camdan süzülerek akan yağmuru seyrederken birden acısı bir tokat gibi çarptı yüzüne.

Bir anda gelip hiçe çevirdi kendisini.

— 232-

kalan tüm savunmasını alıp götürdü. Louis yüzünü avuçlarına gömüp hüngür hüngür ağlamaya başladı, bir yandan da olduğu yerde iki yana sallanıyor, ikinci bir fırsata sahip olmak için her şeyi, her ne olursa olsun, her şeyi yapmaya hazır olduğunu düşünüyordu.

41

Gage o öğleden sonra saat ikide gömüldü. Yağmur dinmişti. Başlan üstünde hâlâ bulutlar vardı

ama, cenazeye katılanların çoğu cenaze evinin sağladığı siyah şemsiyeleri kullanıyorlardı.

Rachel'in isteği üzerine mezar başındaki kısa ayini yöneten cenazeevi müdürü Matthew İncilinden «Küçük çocuklarınız bana gelsin» pasajını okudu. Mezarın kenarında duran Louis karşısındaki kayınpederine baktı. Goldman da biran damadının yüzüne baktı, sonra bakışlarını

indirdi. Kavga edecek gücü kalmamıştı artık. Gözlerinin altında şişkin torbalar vardı, takkesinin çevresindeki örümcek ağı gibi ince ve beyaz saçları rüzgârda savruluyordu. Yanaklarından sarkan kırçıl sakalıyla her ?amankinden çok bir

ayyaşı andırıyordu. Louis onun nerede olduğunu bilmediği izlenimine kapıldı. Yüreğinde hâlâ adama karşı bir acıma duyamıyordu.

Gage'in kilidi onarılmış küçük beyaz tabutu kızaklar üstündeydi. Mezann kenarlarına insanın gözlerini kamaştırarak yeşillikte yapma bir ot tabakası serilmişti. Bunun üzerinde renkli çiçek sepetleri vardı. Louis müdürün omzu üzerinden arkaya baktı. Adamın ardında aile mezarlarıyla kaplı alçak bir tepe görünüyordu. PHIPPS adını taşıyan bir tanesinin arkasında san bir şey vardı. Müdür. «Dua edelim,» diyerek başını yere indirdiğinde bile Louis oraya bakmaya devam etti. Az sonra bunun ne olduğunu anlamıştı. Bir greyderdi bu. Yaşlı ailenin göremeyeceği bir yere park edilmişti. Tören sona erer ermez sürücüsü sigarasını söndürüp yanında taşıdığı her ne biçim bir kutuysa ona atacak (mezarlıkta mezar kazıcıların sigara içmeleri yasaktı, yakalanan hemen kovulurdu; kötü bir izlenim yaratırdı

•233 —sigara içilmesi, müşterilerden çoğu çiftler kanserinden ölmüştü)» aracına atlayıp motoru çalıştıracak ve oğlunun güneşle ilişkisini tümünden kesecekti... Yeniden Diriliş gününe kadar.

Yeniden Diriliş... işte bir sözcük sana..

(Bunu kafandan silip atman gerektiğini çok iyi biliyorsun.) Müdür, «Amin,» deyince Louis karısının koluna girip kadını oradan uzaklaştırdı. Rachel itiraz etti, birkaç dakika daha kalmak istiyordu, lütfen Louis. ama Louis kararlıydı. Arabalara doğru yürüdüler. Müdür cenaze evinin adı yazılı şemsiyeleri saygıyla ziyaretçilerden alıp yanındaki yardımcısına veriyordu. Yardımcısı ıslak çimenler üstündeki şemsiyeliğe yerleştiriyordu bunları.

Louis sağ eliyle karışım, sol eliyle de Ellie'nin beyaz eldivenli elini tutuyordu. Ellie'nin üzerinde Norma CrandaU'm cenazesine giydiği elbise vardı.

Louis karısıyla kızını arabaya bindirirken Jud geldi yanına. O da berbat bir geç geçirmiş

gibiydi.

«iyi misin, Louis?»

Louis başını salladı.

Jud arabanın içine doğru eğildi. «Nasılsın, Rachel?»

«tyiyim, Jud.»

Jud hafifçe kadının omzuna dokundu. Ellie'ye baktı. «Sen nasılsın, sevgili yavrum?»

«tyiyim.» Ellie ne kadar iyi olduğunu göstermek için köpekbalığı gibi açtı ağzını.

-O elindeki resim de ne bakalım?»

Louis bir an kızın resmi göstermeyeceğini düşündü. Amı Ellie insanın yüreğini burkan bir utangaçlıkla resmi Jud'a uzattı. Jud daha çok. büyük yol makinelerinin motorlarıyla ya da vagonların bağlantılarıyla çalışmaya uygunmuş gibi görünen kaba, iri parmakları arasında tuttu resmi. Ama bu parmaklar bir sihirbaz ya da cerrah ustalığı ve inceliğiyle Gage'in boynundan arının iğnesini çekip çıkarmıştı aynı zamanda.

«Bu güzel işte,» dedi Jud. «Kardeşinin kızağını çekiyorum, ha? Bundan çok horlanmıştı

herhalde, öyle mi, Ellie?»

Ellie başını salladı, ağlamaya başladı.

Rachel bir şey söylemek için ağzını açarken Louis karışıma kolunu sıktı... sakın oi biraz.

«Hep onun kızağını çekerdim,» dedi Ellie ağlayarak, «öyle

— 234 —

çok güzeldi ki. Sonra eve girerdik, annem bize kakao verirdi. 'Ayakkabılarınızı kaldırın,' derdi.

Gage de ayakkabılarını yakalar. 'Kabi! Kabil' diye bağırdı. Hatırlıyor musun,

anne?»

Rachel başını eğdi.

«iyi günler geçirmiş olmalısınız,» diyen Jud resmi geri verdi. -Şimdi Gage ölmüş olabilir, Elle, ama anılarını hep saklayabilirsin anık.»

«Saklayacağım.» Ellie gözlerini sildi. «Gage'i severdim. Bay Crandall.»

«Biliyorum, yavrum.» Jud eğilip kızı öptü. Geri çekilirken taş gibi bakışlarla baktı Louis'le Rachel'e. Rachel anlamayarak, biraz da kırılmış olarak baktı adama. Ama Louis onun ne demek istediğini çok iyi anlamıştı.- Kız için ne yapıyorsunuz? diye soruyordu Jud'un bakıştan. Oğlunuz öldü. ama kızınız yasıyor. Onun için ne yapıyorsunuz?

Louis gözlerini kaçırdı. Ellie için yapacak bir şey yoktu. Hiç olmazsa şimdilik. Kız elinden geldiğince başa çıkmalıydı kendi yaşıyla. Louis'in aklında yalnızca oğlu vardı.

42

Akşama doğru sert bir kuzey rüzgârı başlamış, gök bulutlarla dolmuştu. Louis ceketini giydi, fermuarını çekti, duvardaki çividen arabanın anahtarlarını aldı.

«Lou, nereye gidiyorsun?» diye sordu Rachel. Fazla bir merak göstermeden konuşuyordu.

Yemekten sonra yine ağlamaya başlamıştı. Louis kansına bir Valium verdi zorla. Şimdi kadın gazeteyi açmış, bilmece yapmaya çalışıyordu. Ellie ise öteki o-dada Küçük Ev'i seyretmekteydi. Gage'in resmi kucağındaydı.

«Bir pizza alayım dedim.-

-Akşamüstü doymadın mı?»

«O zaman aç değildim.» diye gerçeği söyledi Louis. Sonra da bir yalan kıvırdı. «Şimdi acıktım.»

O öğleden sonra, saat üçle altı arası. Gage'in cenaze töreninin son bölümü

yapılmıştı.

Ludlow'daki evde. Yemek töreniydi

— 23iS —bu. Steve Masterton'la karısı ellerinde bir tencere yemekle gelmişlerdi. Ardından Charlton da bir kap yemek getirmişti. Rac-hel'e, «Hepsini yiyemezseniz bile yarına da kalabilir,» demişti.

Az ileride oturan Danniker'ler jambon getirmişlerdi. Goldman* lar -ikisi de Louis'le konuşmamışlar, hatta selam bile vermemişlerdi- çeşitli soğuk et ve peynir getirmişlerdi. Jud da pek sevdiği peynirden bir tekerlek getirmişti. Missy Dandridge limonlu pasta. Surrendra Hardu da elma getirmişti. Yiyecek töreni dini farklılıkların üstündeydi anlaşıldığı kadanyla.

Cenaze töreni partisi buydu işte, sakin olmasına rağmen pek sessiz sayılmazdı. Normal bir partide olduğunda daha az içki içilmişti. Birkaç şişe biradan sonra (daha bir gece önce biraya tövbe etmişti Louis, ancak öğledensonrasımın o soğuk ışığında bir gece öncesi çok eskilerde kalmış gibiydi) Louis, Cari Amcasından öğrendiği bir iki şey anlatmayı düşünmüştü ölümler üzerine. Sicilya'da cenaze törenlerinde evlenmemiş kadınlar, aşkta şans getirsin diye kefenden bir parça kopanp yastıklarının altına saklardı, ölümlerin ayak parmaklarının bağlanması

Keklerin ölünün hayaletinin kalkıp dolaşmasını önlemek içindi. Cari Amca cesetlerin ayak başparmaklarına küçük levhalar bağlama geleneğini çoğu İrlandalı olan morgda çalışanlar tarafından başlatıldığını söyler, bunun da eski geleneklerin devam ettirilmesine bağlandığını

iddia ederdi. Ama Louis dinleyicilerinin yüzlerine bakınca bu tür hikâyelerin yanlış

yorumlanabileceğini farketmişti.

Rachel yalnızca bir kez ağlamış, annesi de kızını avutmaya koşmuştu. Rachel, Dory Goldman'ın göğsüne kapanıp doyasıya ağlamıştı. Bunu Louis'le yapamamıştı, çünkü ya hem kendisini, hem de kocasını Gage'in ölümünden suçlu tutuyordu, ya da kendi dünyasına kapanmış olan Louis, böyle bir şeyi yapması için ona cesaret vermemişti. Her neyse, avuntu aramak için annesine

dönmüştü ve Dory Goldman da kızını avutmaya, onunla birlikte gözyaşı dökmeye hazırdı.

Irvrin Goldman arkalarında, bir elini kızının omzuna dayamış olarak duruyor ve pis bir zafer ifadesiyle Louis'e bakıyordu.

Ellie üzerlerine birer kürdan sokulmuş kanepelerle dolu gümüş tepsiyi odada gezdirmişti.

Gage'in resmi kolunun altındaydı.

Louis başsağlığı dileklerini kabul etti. Başsağlığı dileyenlere

— aaa —

tek tek teşekkür etti. Gözlerinde bakışları uzak. tavırları biraz soğuksa da herkes onun geçmişi, kazayı, önündeki Gage'siz yaşamı düşündüğünü sanmış olmalıydı. Hiçbiri (belki de Jud bile) onun mezar soygunculuğu düşündüğünü aklına getiremezdi... bir düşünce olarak kuşkusuz böyle bir şey yapmaya hiç niyeti yoktu. Kafasını meşgul etmek için bir düşünceydi bu yalnızca.

Bir şey yapmaya hiç niyeti yoktu.

Louis, Orrington Corner Mağazasının önünde durup bir düzine bira aldı, Napoli'ye telefon edip bir mantarlı pizza sipariş etti.

«Adınızı verecek misiniz, efendim?»

Müthiş ve Büyük Öz, diye düşündü Louis.

«Lou Creed •

«Tamam, Lou, şimdi işimiz biraz fazla, kırk beş dakika sonra falan hazır olur. tamam mı?»

«Tamam.» Louis telefonu kapatıp arabasına döndüğünde Bangor civarında en az yirmi pizzacı

olduğunu, ama kendisinin Gage'in gömülü olduğu Pleasantview'a en yakın

olanını seçtiğini farkettili. Neymiş yani. diye düşündü. Esaslı pizza yapıyorlar. Donmuş mayadan değil. İnsanın gözü önünde yapıyorlar üstelik, havaya atıp tutuyorlar hamuru, Gage ne kadar gülerdi...

Ama hemen bıraktı bu tür düşünceleri.

Napoli'nin yanından geçip arabayı Pleasantvievv'a sürdü. Bunu yapacağını biliyordu daha ilk baştan, ama ne zaran vardı ki? Hiç.

Arabayı karşı kaldırımında bırakıp sokağı geçti, süslü demir parmaklıklı kapıdan içeri girdi. Günün son ışıklarında parlıyordu kapı. Üstünde yanm daire biçiminde, yine dövme demirden harflerle PLEASANTVIEVV (HOŞ MANZARA; yazıyordu. Lo-uis'e göre. manzaranın hoşla gidecek ya da gitmeyecek bir yanı yoktu. Mezarlık birkaç alçak tepe üzerine kurulmuştu. Uzun ağaçlıklı yollar vardı mezarlar arasında. Günün bu son ışıklı birkaç dakikasında ağaçların gölgeleri karanlık sultan andırıyordu. Birkaç tane de salkım söğüt. Sakin bir yer değildi. Karayolu yakın olduğu için rüzgar estikçe trafiğin boğuk gürültüsü ke-

— 237 —sintisiz olarak geliyordu; kararan gökyüzündeki parıltı da Bar. gör Uluslararası Havaalanıydı.

Louis, kilitlidir herhalde, diye düşünerek elini kapıya uzattı, ama kapı kilitli değildi. Belki de erkendi saat, yada ancak sarhoşlara, sevişmek için kuytu bir yer arayanlara karşı kilitlenir di daha sonra. Sağdaki kapı hafif bir gıcırtyla açıldı. Louis kendisini gözetleyen biri bulunmadığından emin olmak için omzu üzerinden arkasına baktıktan sonra içeri girdi. Kapıyı

arkasın dan kapadı, kilidin yerine oturduğunu duydu.

Ölülerin bu alçakgönüllü mahallesinde durup çevresine bakındı.

Güzel ve özel bir yer. ama o kadar işte.

Birden kafasının içinde Jud'un endişeli ve korkulu sesini duydu. Evet, korkulu.

Louis, ne işin var burada? Gitmek istemediğin bir yola bakmaktasın.

Sesi bir yana itti Louis. Eğer işkence ettiği biri varsa, o da kendisiydi. Gün

geceye dönüşürken burada olduğunu kimsenin bilmesi gerekmezdi.

Ara yollardan birine dalıp Gage'in mezanna doğru yürümeye başladı. Az sonra ağaçlar arasındaki yoldaydı. Taze yapraklar esrarlı hışırtılarla mırıldanıyorlardı başı üzerinde. Kalbi güm-leyerek atıyordu. Mezarlar karışıktı. Müdürlük binasında bir yerde Pleasantvie\ 'un yirmi dönüm arazisinin bir planı olacaktı, orada arazi kuşkusuz karelere bölünmüştü ve her karede neresinin dolu, neresinin boş olduğu belliydi. 'Satılık emlak. Tek odalı apartman daireleri. Yatak odası yalnızca:

Hayvan Mezarlığına benzemiyor, diye düşündü. Sonra şaşkın bir halde durdu bir an. Hayır, benzemiyordu. Hayvan Mezarlığı kendisinde karmaşıklığın içinden doğan bir düzen izlenimi yaratmıştı. Ortaya doğru gelen o tek merkezli daireler, ka-basaba taşlar, tahtalardan yapılmış

haçlar... Sanki hayvanlarını oraya gömen çocuklar kendi ortak bilinçaltılarıyla bir biçim yaratmışlar, sanki...

Hayvan Mezarlığındaki mezarlar en eski dinsel simgenin taklidiydi: Aşağı, sonsuza doğru giden bir sarmalı belirten küçülen daireler. Karmaşadan düzene ya da düzenden karmaşaya...

insanın aklı nasıl kabul ederse. Mısırlılar firavunların mezarla-

— 238-

na bu simgeyi çizmişlerdi. Fenikeliler krallarının gömüldükleri tepelere, eski Miken'in duvarlarında aynı simge bulunmuştu. Stenehenge'de aynı şey evrenin geçiş süresinin saati olarak kullanılmıştı.

Sarmal yeryüzünün en eski güç simgesiydi. Dünyayla boşluk arasında varolabileceği düşünülen o dönemeç!i köprüünün simgesi.

Louis sonunda Gage'in mezarına varmıştı. Yol makinesi götürülmüş, yapay çimen kaldırılmıştı.

Herhalde işten sonra içeceği birayı düşünürken neşeyle ıslık çalan bir işçi tarafından bir depoya yerleştirilmişti. Gage'in yattığı ter, bir metrete bir buçuk

metrelik çıplak topraktı. Başına bir taş

dikilmişti henü?.

Louis çömeldi. Rüzgâr saçlarını savuruyordu. Gökyüzü iyice kararmıştı artık. Bulutlar gök kubbeyi örtmek için yanşıyorlardı.

Kimse yüzüme bir fener tutup burada ne işim olduğunu sormadı. Köpek falan da havlamadı.

Kapı kilitli değildi. Buraya bir kazma ve kürekle gelirim...

İrkilerek kendine geldi birden. Gece saatlerinde Pleasant-vievv'un nöbetçisiz olduğunu düşünerek kendi kendine tehlikeli bir kafa oyunu oynamaktaydı. Oğlunun mezarı içindeyken gece bekçisi kendisini yakalarsa? Gazetelere geçmeyebilirdi belki, ama gpçme olasılığı da vardı. Suçlanırdı. Neyle? Mezar soygunculuğu. Olamaz. Barbarlıkla belki. Gazeteler yazsa da, yax.-masa da haber kulaktan kulağa yayılırdı. İnsanlar konuşurlardı, saklanmayacak kadar esaslı bir dedikoduydu. Kısa bir süre önce acı bir trafik kazasında ölen iki yaşındaki oğlunun mezarını kazarken yakalanan doktor. İşini kaybederdi. Kaybetmese bile. Rachel söylenen sözlerden huzursuz olurdu, Ellie'nin okul yaşamı cehenneme dönerdi. Kendisine karşı dava açılmaması için belki de akıl doktoru muayenesini şart koşarlardı.

Ama Gage'i yeniden yaşama döndürebilirim! Gage yeniden yaşar ama!

Buna gerçekten inanıyor muydu?

İnanıyordu. Gage ölmeden önce de, öldükten sonra da kendi kendine defalarca Church'ün gerçekten ölmediğini, yalnızca bayıldığını söylemişti. Church toprağı eşeleyip kurtulmuş ve eve dönmüştü. Sahibi hayvanın canlı olduğunu bilmeden gömüp

— 230 —

üstüne taşlardan bir yığın yapıyor. Sadık hayvan toprağı kazıp eve dönüyor. Çok güzel. Ama gerçek değildi bu. Church ölmüştü. Micmac Mezarlığı onu diriltmişti.

Gage'in mezarın yanına çöküp bu büyü'nün imkân verdiği ölçüde mantıklı ve belirli bir düzen içinde düşünmeye çalıştı.

Timmy Baterman. O hikâyeye inanmış mıydı? İnanıp inanmaması ne farkedirdi?

Kendisine kolaylık sağlıyordu, doğru, ama yine de çoğuna inanmaktaydı. Micmac Mezarlığı gibi bir yer varsa (ki vardı) ve insanlar bunu biliyorsa (yaşlı Ludlcrvv'lulardan bazıları biliyordu), o zaman ergeç biri bu denemeye kalkıştırdı, kaçınılı maz bir şeydi bu. Louis'in anladığı biçimiyle insan doğası bir iki evcil hayvanla tatmin olamazdı.

Peki, o halde Timmy Baterman'ın her şeyi bilen şeytan gibi, cin gibi bir şeye dönüştüğüne inanıyor muydu?

Bu daha güç bir soruydu, buna karşı çok dikkatli olmalıydı, çünkü buna inanmak istemiyordu ve böyle önyargılı olmanın sonuçlarını daha önce de görmüştü.

Hayır, Timmy Baterman'm bir şeytana dönüştüğüne inanmak istemiyordu, ama yine de istediğinin mantığını gölgelemesine izin vermeyecekti.

Louis, Hanratty adındaki boğayı düşündü ondan sonra da. Hanratty aksi bir hayvan oldu, demişti Jud. Timmy Baterman da öyle olmuş sayılırdı. Hanratty daha sonra, kendisini kızak üstünde Micmac Mezarlığına götüren adam tarafından öldürülmüştü. Timmy Baterman da babası tarafından...

Hanratty'nin aksileşmesi, bütün hayvanların aksileşip kö-tüleşecekleri anlamına gelmezdi ki.

Bundan bir genelleme çıkarılamazdı. Hanratty bir istisnaydı. Öteki hayvanlara bak bir kere: Jud'un köpeği Spot, yaşlı kadının kuşu, sonra Church. Hepsi de değişmiş olarak dönmüşlerdi, değişiklik her birinde görülmüştü, ama hiç olmazsa Spot'ta bu değişiklik öyle pek aşın olmamıştı ki, Jud önermekten kaçınmamıştır... (Yeniden dirilme).

Evet, yıllar sonra bir dosta yeniden dirilmeden söz etmekten kaçınmamıştı. Tabii daha sonra kemküm etmiş, kendini haklı çıkaracak şeyler söyleyip zihnini

kariştirmiş, bir sürü palavralar skmitti.

— 240

Timmy Baternan'ın hikâyesine dayanarak kendi elindt olan bir fırsat -tek fırsattı- kaçırabilir miydi? Bir çiçekle yaz m: olurdu?

Bütün kanıtları kendi lebine yontuyorsun, diyordu içinden, bir ses. Hiç olmazsa Church'teki değişiklik hakkında dürüst ot Fareleri ve kuşları saymak istemiyorsan, hayvanın o haline ne diyeceksin? Kafası karişmış... bulanık... Uçurtmayı uçurduğu-nuz gün. Gage'in o gün nas

olduğunu hatırlıyor musun? Nas da canlıydı, nasıl da her şeye karşı bir tepki gösteriyordu?

Onu hep oyle hatırlamak en iyisi değil mi? İkinci sınıf bir dehşet filminden bir zombi mi çıkarmak istiyorsun? Yoksa geri zekalı bir ocuk mu? Yemeğini parmaklarıyla yiyen, anlamadan televizyon ekranına bakan ve hiçbir zaman adını yazmayı göremeyecek bir ocuk mu istediğin?

Jud köpeği için ne demişti? «Bir parça et yıkarmışsın gibi.» istediğin bu mu senin? Soluk alıp veren bir et parçası. Sen bununla tatmin olsan bile, oğlunun dirildiğini karına nasıl açıklayacaksın? Ya kızına? Steve Mas-terton'a? Dünyaya? Missy Dandridge eve gelip de Gage'i  tekerlekli bisiklet üzerinde görünce ne yapar dersin? ığlıklarını duyabiliyor musun, Louis?

Tırnaklarıyla yüzünü paralayışını gözlerinin önüne getirebiliyor musun? Gazetecilere ne diyeceksin? «Gerçek insanlar» programından bir kamera ekibi kapının önüne dikilip de ölümden dönen oğlunun filmini çekmek isteyince ne yapacaksın?

Bunlar gerçekten önemli -niydi, yoksa bu yalnızca korkaklığın sesi miydi? Bu işlerin üstesinden gelinmeyeceğine gerçekten-inanıyor muydu? Rachei l oğlunu sevinç gzyaşlandıktan başka bir şeyle karşılar mıydı?

Evet, bir olasılıkla Gage döndüğünde biraz... değişmiş olacaktı, tyi ama, bu onun duyduğu sevgiyi azaltacak mıydı? Ana babalar kr doğan, Siyamlı ikiller olarak doğan, sakat doğan çocuklarını severlerdi. Gage sekiz yaşına kadar

altında bezle dolaşsa bile onu sevemeyeceğini düşünmek mümkün müydü? On iki yaşına kadar alfabeyi sökemezse ya da hiç okuma yazma öğrenmezse? Silkinip atacak mıydı oğlunu yani...

Louis, sen tek başına boşlukta yaşıyor değilsin ama. İnsanlar-
öfkeyle attı bu düşünceyi kafasından. Şu anda düşünülme-

— 241 —

Hayvan Mezarlığı — F : 16

mesi gereken şeylerin en başında kamuoyunun ne diyeceği geliyordu kuşkusuz.

Louis, Gage'in toprağı tırnakla düzeltilmiş mezarına bakarken içinde bir korku ve dehşet dalgasının dolaştığını hissetti. Parmaklan, kendisi hiç farkında olmadan, bilinçsizce bir şekil çizmişti toprağın üstüne: Bir sarmal.

Her iki eliyle sildi toprağı, sarmal biçimi gözden kayboldu. Sonra kendini girmemesi gereken bir yere girmiş gibi hissederek, her an durdurulup sorguya çekileceğinden korkarak aceleyle çıktı

mezarlıktan.

Pizzasını almaya geç kalmıştı, pizzayı büyük fırının üstünde saklamalarına rağmen soğumuştur, yağlıydı ve pişmiş toprak gibi bir tadı vardı. Louis bir parça yedikten sonra kalanını kutusuyla birlikte arabanın camından dışarı attı. Aslında ortalığı kirleten tiplerden değildi, ama Rachel'in de evde çöp tenekesinde yansından çoğu yenmemiş bir pizza görmesini istemiyordu. Bir şeyler gelirdi aklına sonra, Louis'in Bangor'a gitme nedeninin canını pizza çekmesi olmadığını

düşünebilirdi.

Louis şimdi zamanı ve yolu yordamı düşünmeye başlamıştı

Zaman. Zaman çok, ama çok önemliydi. Timmy Batterman babası kendisini Micmac Mezarlığına götürmeden çok önce ölmüştü. Timmy on dokuzunda öldü... Timmy gömüldüğünde, yanlış hatırlamıyorsam Temmuzun yirmi

iklsiydi. Ondan dört beş gün sonra...

Marjorie VVashburn, Tinuny'yi yolda gördü.

Pekâlâ, diyelim ki. Bili Baterman oğlunun ilk gömülmesinden dört gün sonra... hayır. Eğer bir yanlışlık yapacaksa bu kendi lehine olmalıydı. Üç gün diyelim. Timmy Baterman Temmuz yirmi beşte dirilmiş olsun. Yani ölümüyle yeniden dirilişi arasında altı gün geçmiş olsun. On gün bile olabilirdi bu. Gage ise öleli dört gün olmuştu henüz. Zaman bir dereceye kadar geçmişti, ama yine de Bili Baterman'm elindeki süreden çok kısaydı. Eğer...

Eğer Church'ün dirilişini mümkün kılan duruma benzer bir durum yaratabilirse. Church'ün ölüm zamanı çok uygundu, ailesi yoktu bir kere. Yalnızca Jud ve kendisi biliyordu olanları.

Ailesi Chicago'daydı. . Louis son pürüzü de çözümlenmişti kafasında.

Rachel kulaklarına inanmamış gibi, «Ne. istiyorsun dedin?-diye sordu.

Saat onu çeyrek geçiyordu. Ellie yatmıştı. Rachel konuklar gittikten sonra ortalığı temizlemiş, ardından bir Valium daha almıştı. Louis'in Bangor'dan dönüşünden bu yana şaşkın ve sakin görünüyordu... ama kocasının sözlerini, hiç olmazsa o dakikaya kadar söylediklerini anlamıştı.

«Chicago'ya annen ve babanla birlikte gitmeni istiyorum. Yarın gidecekler. Şimdi onlara, sonra da Delta Havayollarına t? lefon edersen aynı uçakta yer bulabilirsin.»

Louis kendisinden hiç beklenmeyen bir rahatlıkla konuşuyordu. Hiç iyi bir yalancı olamamıştı o güne dek, söyleyeceklerini daha önceden tasarlamış da değildi, ama şimdi bir dizi inamlabilir yalan, yan gerçek ağzından dökülüyoruyordu.

• Ellie'yle senin onlarla gitmenizi istememin .bir nedeni de o kavgamız zaten. Bu açık yaramn artık kapanması gerek, Rachel. Cenaze evinde hissettim bunu. Kavga başladığında ona yaklaşmaya çalışıyordum.»

•Ama... bence bu yolculuk iyi bir fikir değil, Louis. Tam sana ihtiyacımız

varken. Senin de bize ihtiyacın var ayrıca * Rachel kuşkuyla baktı kocasına.
«Yani senin de bize ihtiyacın olduğunu sanıyorum, ikimiz de...»

«İkiniz de burada kalamazsınız.» Louis ateşin yükseldiğini hissediyordu.
«Bana ihtiyacın olduğuna sevindim, benim de hem sana. hem Ellie'ye ihtiyacım var. Ama şimdi burada bulunman hiç de doğru değil, sevgilim. Gage evin her köşesinde, her odasında şu anda. Senin için de öyle, benim için de. Ama sanırım en kötüsü. Ellie için de öyle.»

Karısının gözlerinin içindeki acı parıltısını görünce tam canahcı noktasına dokunduğunu anladı.

Bu ucuz zaferi yüzünden bir yerde utanç duymuyor değildi, ölüm konusunda okuduğu kitapların hepsinde de yaşlı insanın en büyük isteğinin olay yerinden uzaklaşmak olduğunu bilirdi... böyle bir isteğe boyun eğmek de çok zararlı olabilirdi sonunda, çünkü yaşlı kişi yeni gerçekle yüz yüze gelmekten kaçınabilirdi. Kitaplar en iyi şeyin olduğun yerde kalmak ve kaybının bir anıya dönmesini beklemek olduğunu yazarlardı. Ama Louis ailesi evdeyken o denemeye giremezdi. Onlardan hiç olmazsa bir süre için kurtulması gerekiyordu.

— 343 —

«Biliyorum,» dedi Rachel. «Her... her yerde karşına çıkacakmış gibi oluyor insan... Sen Bangor'dayken koltuğun yerini değiştirdim... düşünmemek için ortalığı elektrikli süpürgeyle temizleyeyim dedim... kanapenin altında küçük arabalarından dört tanesini buldum... sanki onun gelip oynamasını bekliyor gibiydiler...» Sesi titriyordu kadının. Gözlerinden yaşlar süzülüyordu. -O zaman ikinci Valium'u aldım işte. Şimdiki gibi ağlamaya başlamıştım... sarıl bana, Lou, sarıl bana n'olur...»

Louis karısını kucakladı. Bir sahtekârdan farksız hissediyordu kendini. Bu gözyaşlarını kendi amacına uygun bir yola dönüştürecek bir şey düşünüyordu.

-Ne kadar sürer bu?» diye ağlıyordu Rachel. «Sona erer mi hiç? Ona bir daha sahip olabilsek, Louis, yemin ederim ki. daha iyi bakardım ona. Bir daha böyle bir şey olmazdı. O adamın tankeri aşın hızlı sürmüş olması bizim sorumluluğumuzu azaltmaz. İnsanın böyle acı

çekebileceğini aklımdan bile geçiremezdim, Louis. öylesine acı çekiyorum ki, uyurken bile bir an dinlendiğim yok, rüyalanmda görüyorum bu kez, ard arda hem de. Onu yola doğru koşarken görüyorum... bağıriyorum ona...-

«Şist,» dedi Louis. «Sus artık, Rachel, sus.» 'Kadın ağlamaktan şişmiş yüzünü kaldırdı. «Kötü

bir şey de yapmıyordu ki, Louis. Bir oyundu yaptığı... tanker kötü bir zamanda geldi işte... Ben demin ağlarken Miss Dandridge telefon etti... Elleworth American'da sürücünün kendini öldürmeye kalkıştığını okumuş.»

«Nee?»

«Adam garajda kendini asmış. Ağır bir bunalım geçiriyormuş...»

«Yazık ki. beceremedi,» dedi Louis vahşi bir sesle. Ama sesi kendi kulaklarına bile sanki çok uzaktan geliyordu. Vücudunu bir ürpertinin kapladığını hissetti. O yerin bir gücü var. Louis...

daha önce de öyleydi... yeniden eski gücüne kavuşmakta olduğundan korkuyorum. «Benim oğlum öldü, o bin dolar kefalet vermiş serbest dolaşıyor, yargıcın biri ehliyetini üç ay elinden alıp bir daha sakın böyle yapma diyene kadar beklerken de bunalım geçirip kendini asmaya kalkışıyor.»

•Missy, adamın karısının çocuklarını alıp kaçtığını söyledi. Bunu gazeteden değil de Ellsworth taraflarında oturan birinden

öğrenmiş. Adam sarhoş değilmiş. Uyuşturucu kullanmazımı^. Daha önce aşın hızdan da hiç

tutuklanmamış. LudloVa girerken, birden gazı kökleme gelmiş içinden. Nedenini bilemiyormuş. Herkes bir şey söylüyor işte.»

Birden gazı kökleme gelmişti içinden.

O yerin bir gücü vardır...

Louis bu düşünceleri kafasından atmaya kararlıydı. Karısını hafifçe tuttu kolundan. «Annenle babana telefon et. Hemen şimdi. Ellie'yle senin bu evde

bir gün bile daha fazla kalmanıza gerek yok. Bir gün bile.-

•Sensiz olmaz, Louis. Ben bizim blrarada olmamızı istiyorum, buna ihtiyacım var.»

«Üç, en fazla dört gün sonra gelirim ben de.» tşler yolunda giderse Rachel'le Ellie kırk sekiz saat sonra dönerlerdi. «Yerime geçici olarak birini bulmam gerek, tzin hakkım var ama Surrendra'yı güç durumda bırakmak istemiyorum. Biz yokken Jud eve gözkulak olur. Elektriği kesjp buzdolabındakileri de Dandridge'lerin buzdolabına taşınm.»

«EUie'nin okulu...»

«Okulu batsın. Üç hafta sonra okullar tatil oluyor nasıl olsa. Durumu anlayışla karşılayacaklarından eminim. Her şey yoluna...»

«Louis?»

Louis sözünü yanda kesti. «Efendim?»

«Benden sakladığın nedir?»

'Saklamak mı?» Louis dürüstçe baktı karısının yüzüne. - Miden söz ettiğini anlayamadım.»

«öyle mi?»

«Evet, anlayamadım.»

«Önemli değil. Eğer gerçekten istiyorsan şimdi telefon ederim.»

«istiyorum.»

«Ellie için... iyi de olabilir.» Rachel Valium'un etkisiyle hâla donuk olan, kenarlan kızarmış

gözleriyle baktı kocasına. «Ateşin var galiba, Louis. Hastalanıyor gibisin.»

Kocasının vereceği karşılığı beklemeden kalkıp annesiyle babasının kaldıktan

motele telefon etti sonra.

Goldman'lar kızlanm önerisine çok sevinmişlerdi. Louis'in

— 245—de üç dört gün sonra gelmesi fikri pek hoşlarına gitmemişti, ne var ki, bu konuda endişeye kapılmaları gereksizdi. Louis'in Chicago'ya gitmek gibi en küçük bir niyeti yoktu. Bilet almaya geç kalmış olmaktan korkuyordu sadece. Ama orada da talihi vardı. Delta Havayollarının Bangor - Cincinnati seferinde boş yer vardı, Cincinnati de Chicago uçağında son anda iki kişini/, biletlerini iptal ettiklerini bildirmişti. Rachel'le Ellie, Goldman larla Cincinnati'ye kadar birlikte gidecekler, oradan da bir sası arayla Chicago'ya uçacaklardı.

Büyülüymü^ gibi, diye düşündü Louis, telefonu kapatırken Jud'un sesi hemen karşılık verdi kendisine: Eskiden çok güçlüydü, korkarım şimdi de...

. Canın cehenneme, dedi Louis, Jud'un sesine. Son on ayda pek çok garip şeyi kabullenmeyi öğrendim, dostum.-Ama bir toprak parçasının havayolları bilet gişesini etkileyeceğine inandığımı hiç sanmıyorum.

«Hemen toplanayım,» dedi Rachel.

«Bir tek büyük bavul yeter.»

Rachel şaşkın şaşkın baktı kocasına, «ikimiz için mi? Şaka ediyorsun. Louis.»

«Bir bavulla iki çanta al öyleyse. Üç haftanın her günü için

-ayrı giyecek bir şeyin olsun diye titizlenmene gerek yok.» Hele çok yakında Ludlow'a döneceksen. diye düşünüyordu. «Bir haftalık, on günlük bir şeyler al. Çek defteriyle kredi kartları sende nasıl olsa. ihtiyacın olan şeyleri satın alırsın.»

«Ama buna...» diye kuşkuyla söz* başladı Rachel. Artık her şeye şaşıyor, karşısına ç>kan ne olursa olsun akli karıştıyordu.

«Paramız var,» dedi Louis.

•Eh... gerekirse Gage'in kolej masrafı için ayırdığımız parayı kullanırız. Ama

tahvilleri bozdurmak falan bir iki gün sürer...»

Rachel'in yüzü birden allak bullak oldu. Louis kamını kucakladı. Haklı elbette, hiç beklemediğin anda iniyor darbe.

• «Rachel, ağlama.» dedi.

Ama ağladı Rachel, ağlaman zorundaydı.

Rachel yukarda eşyalarını toplarken telefon çaldı, Louis,

—24e—

Delta Havayollarından biri anyor sanıp yerinden fırladı. Bir karışıklık olmuş, bilet bulunamamış

diyeceklerdi. Her şeyin gereğinden fazla yolunda gitmesinden kuşkulanmalıydım zaten.

Ama arayan havayolları acentesi değil, Irwin Goldman'dı.

«Rachel'i çağırayım,» dedi Louis.

«Hayır.» Bir an konuşacak hiçbir, şey yoktu. Herhalde telefonun başında durup bana ne küfür edeceğini düşünüyordur.

Goldman konuşmaya başladığında sesindeki gerginlik far-kediliyordu. Sanki büyük karşı

koymalara rağmen güçlkle çıkarıyordu sözcükleri ağzından. «Seninle konuşmak istiyorum Dory telefon edip... davranışım için özür dilememi istedi... Louis. sanırım bunu ben de istiyordum.»

Vay Invin vay! Ne kadar da alçakgönüüüymüşsün! Gözlerim yaşardı doğrusu!

«Özür dilemen gerekmez,» dedi. Sesi kupkuruydu.

«Bağışlanmaz bir şey yaptım,- dedi Goldman. Artık güçlük-lo konuşmuyordu. «Rachel'le EUien'in bize gelmelerini istemem senin bu olayda ne kadar büyük

ve... benim de ne kadar küçük olduğumu gösterdi bana.»

Bu palavralarda Louis'in çok yakından tanıdığı gibi bir şey vardı...

Birden anladı... ve ağzı sanki ekşi bir limon ısırılmış gibi sımsıkı büzüldü. Rachel'in. Louis, böyle kötü davrandığım için özür dilerim, değişinden farksızdı adamın konuşması. Rachel de gerçekten istediği bir şeyi elde ettikten sonra böyle konuşuyordu Rachel'in canlılığı ve neşesi eksikti karşısındaki seste, ama aynı şeyi söylüyordu işte.

Adam kızıyla torununu alıyordu. Baba yuvasına dönüyorlardı ikisi de. Delta ve United havayollarının işbirliğiyle Invin Goldman'ın olmalarım istediği yere dönüyorlardı. Şimdi artık yüce gönüllü olabilirdi. Kendi bildiği kadıyla zaferi o kazanmıştı. ÖIQ oğlunun cesedi başında seni yumrukladığını, yere düştüğünde tekmelediğimi, tabutu devirince kilidinin kırılmasının ardından oğlunun elini son bir kez görmene neden olduğumu unutalım. Hepsini unutalım.

Korkunç bir şey ola* da, Irwin, planlarımı altüst edecek olmasaydı şu anda gebermeni isterdim.

— 247 —

•Önemli değil. Bay Goldman,- dedi. «Hepimiz için... duygu sal bir gündü.»

«Önemli olmaz olur mu?» diye adam ısrar etti. Louis adamın gizli bir amaç gütmeye çalışmadığını, istediğini elde etti diye özür dilemeye çalışmadığını farketti. Goldman ağlayacak gibiydi. Sesi titriyordu. Ağır ağır, tane tane konuşuyordu. «Hepimiz için korkunç bir gündü. Benim yüzümden. Aptal ve inatçılığım yüzünden. Yardımına ihtiyacı olan kızımı kırdım... seni de kırdım... oysa senin de yardımına ihtiyacın olabilirdi, Louis. Sense böyle... benim o davranışımın sonra... öyle davranınca kendimi çok bayağı hissettim. Ve böyle de olması

gerektiğine inanıyorum. '

Tanrım, sussun artık bu herif, yoksa bağırıp çağırmaya başlayıp her şeyi berbat edeceğim.

•Rachel herhalde sana söylemiştir, Louis, bizim bir kızımız daha" vardı...-

•Zelda,» dedi Louis. «Evet. bana Zelda'dan söz etmişti.»

•Çok güçlü,» dedi Goldman o titrek sesiyle. «Hepimiz için (,ck güçlü. En çok da Rachel için sanırım... Zelda öldüğünde Rachel yanındaydı... ama Dory ve benim için de çok zordu.. Dory az daha bir sinir krizi geçiriyordu...»

Ya Rachel'e ne oldu dersin, diye bağırarak istedi Louis. Bir çocuk sinir krizi geçiremez mi sanıyorsun yoksa? Aradan yirmi yıl geçmiş, hâlâ korkudan havalara zıplıyor ölümün gölgesini görünce. Ve şimdi de başına bu İs geliyor. Bu pis is. bu korkunç is. Şu anda hastanede yatıyor olmaması bile bir mucize. Onun için bana senin ve kann için ne güç olduğunu anlatıp durma.

«Zelda'nın ölümünden beri Rachel'e... daha sıkı bağlandık sanırım... onu korumak istedik...

Çektiği sıkıntıların bedelini ödemek istedik .. yıllarca. Zelda ölürken orada olmadığını/ için...»

Evet, yaşlı adam gerçekten ağlıyordu. Neden ağlıyordu sanki? Louis'in o tertemiz ve saf nefretine tutunabilmesi güçleşiyordu. Güçleşiyordu ama yinede olanaksız değildi. Goldman'ın cebinden şişkin çek defterini çıkarışını gözlerinin önüne getirdi... ama birden arka planda Zelda Goldman'ı gördü... pis kokulu bir yatakta hiç de sessiz yatmayan bir hayalet, yüzü 15-

— 248 —tırap ve nefret dolu. elleri pençe gibi. Goldman hayaleti. Büyük ve Müthiş Öz.

«Lütfen,- dedi. «Lütfen. Bay Goldman. Invin. Yeter artık. Durumu olması gerektiğinden daha kötü yapmayalım, olmsu. mı?»

•Senin iyi bir insan olduğuna inanıyorum artık, seni yanlış tanımışım. Louis. Bak. benim için ne düşündüğünü biliyorum. O kadar aptal mıyım dersin? Hayır. Aptalım ama o kadar değil, tşte istediğini elde etti, şimdi de gözümü boyamak için konuşuyor, bir zamanlar beni satın almak istediği gibi... diye düşünüyorsundur... Ama yemin ederim, Louis...»

«Yeter,» dedi Louis yumuşak bir sesle. «Daha fazlasına gerçekten dayanamayacağım...»

Onunda sesi titriyordu. «Tamam mı?»

«Peki.» Goldman içini çekti. Louis bunun bir rahatlama olduğunu düşündü. «Ama izin ver de bir kez daha söyleyeyim özür dilediğimi. Kabul etmek zorunda değilsin, Louis. Özür diliyorum.»

«Pekâlâ.» Louis gözlerini kapattı. Başını zonkluyordu. «Teşekkür ederim, Invin.»

«Ben sana teşekkür ederim... ayrıca gelmelerine izin verdiğin için de teşekkür ederim. Belki de ikisinin de ihtiyacı olan şeydi bu. Havaalanında bekleyeceğiz onları.»

-Çok iyi.» Louis'in aklına ansızın bir şey geldi. Mantıklı olduğu kadar çekici ve çığgınca bir şey.

Geçmişini karıştırmayacaktı. Gage'in de Pleasantview Mezarlığında yatmasına izin verecekti.

Kapanan bir kapıyı açmaya çalışmak yerine onu kilitleyecek, sürgülerini çekecek, anahtarını da atacaktı. Karısına yapacağını söylediği şeyleri yapacaktı sadece: İşlerini yoluna ko-dukdan sonra uçağa atlayıp yanlarına gidecekti. Belki de yazın tümünü orada geçirirlerdi. Kendisi, kansı ve iyi yürekli kızı. Hayvanat bahçesine, plenaryuma giderler, gölde sandal sefası

yaparlardı. Ellie'ye Sears Kulesinin tepesine çıkarır, dümdüz bir oyun tahtası gibi uzanan ovayı

gösterirdi. Ağustos ortalarında da. şimdi bu kadar gölge dolu. acı dolu olan eve dönerlerdi; belki de her şeye yeniden başlamak gibi olurdu bu. Belki de her şeye yeniden başlayabilirlerdi.

— 240 — iyi ama bu oğlunu öldürmek olmaz mıydı? ikinci kez öldürmek?

içinde bir ses bunun böyle olmadığını söylüyordu, ama Louis, uis kulaklarını tıkamıştı bir kere.

Sesi susturdu hemen.

•trvvin. artık kapatmam gerek. Gidip Rachel'e yardım etme- f liyim.»

«Peki. Güle güle. Louis. Sana bir kez daha...»

Ne kadar üzgün olduğunu bir daha söylese bağırırım.

«Güle güle, lrwin.» deyip kapattı telefonu.

Yukarı çıktığında Rachel elbiseler içinde boğulmuş gibiydi. Yatakların üzerine bluzlar, iskemlelerin arkalanna sutyenler, kapı koluna asılı olan askılara pantolonlar seriliydi. Pencere altında asker dizisi gibiydi ayakkabıları. Ağır ağır ama ustaca toparlanıyordu Rachel. Louis onun en az üç (belki de dört) bavul almak üzere olduğunu gördü, ancak bu konuda bir tartışmaya girmenin yararsızlığını da biliyordu. O da karısına yardıma başladı.

Son bavulu kapatırlarken (kilidin kapanması için Louis bavulun üstüne oturmak zorunda kalmıştı) Rachel, «Louis, bana söylemek istediğin bir şey olmadığından emin misin?» diye sordu.

«Sevgilim, ne demek istiyorsun Tann aşkına?»

«Ne olduğunu bilmiyorum. Onun için soruyorum zaten.»

«Ne yapacağımı sanıyorsun? Gene'leve mi gideceğim? Ne yapacağım?»

«Bilmiyorum. Ama ortada doğru olmayan bir şey var. Sanki bizden kurtulmak istiyormuş

gibisin.»

«Rachel, saçma bu!» Louis'in sesindeki şiddet biraz da bıkkınlıktan doğuruyordu.

Kansı hafifçe gülümsedi. «Hiçbir zaman iyi bir yalancı değilsin, Lou.»

Louis itiraz edecekken Rachel sözünü kesti.

«Ellie rüyasında senin ölmüş olduğunu görmüş. Dün gece Ağlayarak uyandı. Yanına gittim, iki üç saat yanında yattıktan sonra döndüm senin yanına. Rüyasında seni mutfak masası başında otururken görmüş, gözlerin acıkmış, ama o senin ölü ol-

— 250 —düğünü biliyormuş. Steve Masterton'un çılgınlıklarını duyduğunu söyledi.»

Louis cesareti kırılmıscasına baktı karısına. «Rachel ElUe' nin kardeşi daha dün öldü. Ailesinin diğer üyelerinden birinin de ölmüş olduğunu rüyasında görmesinden daha doğal bir şev olamaz.»

«O kadarını ben de düşündüm. Ama kızın anlatışı... sözleri.. sanki kehanetmiş gibi geldi.»

Rachel acı acı güldü.

«Belki de orada olman gerekiyordu.»

«Belki,» dedi Louis.

Sanki kehanetmiş gibi geldi bana.

«Gel yatalım.» dedi Rachel. «Valium'un etkisi geçti, daha fazla da almak istemiyorum.

Korkuyorum ama. Ben de rüyalar gördüm...»

«Ne rüyası?»

«Zelda'yı gördüm. Gage öldüğünden bu yana gece gözlerimi kapatınca Zelda çıkıyor karşıma.'

Beni almaya geldiğini ve bu kez alacağını söylüyor. Gage'le benden öç alacaklarmış...

«Rachel, bu yalnızca...

«Bir rüya, biliyorum. Normal bir şey. Ama bu gece yanıma gel ve mümkünse

rüyalarımı

benden uzak tut, Louis•

Loüis'in tek kişilik yatağında yatıyorlardı. «Rachel. uyanık mısın?» «Evet.»

-Sana bir şey sormak istiyorum.» «Sor bakalım.»

Louis karısına daha fazla acı vermek istemediğinden bir an duraksadı, ama öte yandan da bilmek zorundaydı.-

«Gage dokuz aylıkken bizi nasıl korkuttuğunu hatırlıyor musun?»

«Hatırlıyorum elbette. Neden sordun?»

Gage dokuz aylıkken Louis oğlunun kafatasının boyutları konusunda korkuya kapılmıştı.

Kendisinin kitaplarında normal çocuk kafataslarının aylara göre ölçüleri veriliyordu. Gage dört aylıkken kafatası kitaplarda yazanın en büyüğüdü. Başını dik tutmakta falan bir güçlüğü

yoktu, böyle bir şey olsa hemen an-

— 251 —laşılırdı. ama yine de Louis oğlanı Ortabatı'mn en yetenekli nörologu olan George Tardiff'e götürmüştü. Rachel ne olduğunu öğrenmek istemiş, Louis de kuşkularını anlatmıştı. Gage hidro sefalik olabilirdi. Rachel'in yüzü bembeyaz kesilmiş ama sakinliğini kaybetmemişti.

«Bana normalmiş gibi görünüyor.»

Louis başını salladı. «Bana da. Ama yine de bir uzmana gös tersek iyi olur.»

Tardiff, Gage'in kafatasını Ölçerken kaşlarını çatmıştı, iki parmağın oğlanın yüzüne uzatmış, Gage hemen başını geri çekmişti. Ama Tardiff gülümseyince Louis'in içi biraz rahatlar gibi oldu.

Tardiff oğlana tutması için bir top verdi. Gage topu az sonra bıraktı elinden. Tardiff topu aldı, yere vurup zıplatmaya başladı, gözlerini Gage'in gözlerinden

ayırmıyordu. Gage'in gözleri topu izliyordu.

«Hidrocefalik olması olasılığı yüzde elli.» dedi Tardiff daha sonra Louis'e.
«Belki.de daha fazla.

Eğer öyleyse, bile pek hafif bir vaka. Çok dikkatli görünüyor. Yeni ameliyat yöntemi bu sorunu çözümler... eğer bir sorun varsa...»

«Beyin ameliyatı yani.»

«Çok küçük bir beyin ameliyatı.»

Louis, Gage'in kafasının büyüklüğüne aklını taktıktan sonra bu konudaki kitapları okumuştı, Tardiff'in sözünü ettiği beyindeki fazla suyu çekip almak işi kendisine pek o kadar basit

gelmiyordu. Böyle bir ameliyat yöntemi olduğuna şükredip çenesini fazla açmamasının iyi olacağını düşündü.

«Oğlunun başının yaşma göre biraz büyük olabileceği olasılığı da var her zaman,» dedi Tardiff.

«En iyisi bir ÇAT taraması yaptırmak, değil mi?»

Louis en iyi yolun bu olduğuna karar vermişti.

Gage hastanede bir gece yatmıştı. Çocuğa genel anestezi yapılmış, uyurken kafasını çamaşır kurutma kazanına benzer bir aletin içine sokmuşlardı. Ellie büyükbabasının yanında kalmış, videoda sabahtan akşama kadar «Sesame Sokağı»nı seyretmişti. Kendisiyle Rachel ise hastanede beklemişlerdi. Çok uzun, bitmek tükenmek bilmeyen kapkaranlık saatler geçirmişti Louis. Genel anestezi sırasında ölüm, ameliyatta ölüm, hidrocefalus sonunda geri zekâlılık, sara, körlük... olasılıklar gerçekten sınırsızdı.

— 252 —düğünü biliyormuş. Steve Masterton'un çığlıklarını duyduğunu söyledi.»

Louis cesareti kırılmıscasma baktı karısına. «Rachel, EİHe' nin kardeşi daha dün öldü. Ailesinin diğer üyelerinden birinin de ölmüş olduğunu rüyasında

görmesinden daha doğal bir şey olamaz.»

«O kadarını ben de düşündüm. Ama kızın anlatışı... sözleri.. sanki kehanetmiş gibi geldi.»

Rachel acı acı güldü.

«Belki de orada olman gerekiyordu.»

«Belki.» dedi Louis.

Sanki kehanetmiş gibi geldi bana.

«Gel yatalım.» dedi Rachel. «Valium'un etkisi geçti, daha fazla da almak istemiyorum.

Korkuyorum ama. Ben de rüyalar gördüm...»

«Ne rüyası?»

«Zelda'yı gördüm. Gage öldüğünden bu yana gece gözlerimi kapatınca Zelda çıkıyor karşıma.'

Beni almaya geldiğini ve bu kez alacağını söylüyor. Gage'le benden öç alacaklarmış...

«Rachel, bu yalnızca...

«Bir rüya, biliyorum. Normal bir şey. Ama bu gece yanıma gel ve mümkünse rüyalarımı

benden uzak tut, Louis»

Loüis'in tek kişilik yatağında yatıyorlardı. «Rachel. uyanık mısın?» «Evet.»

«Sana bir şey sormak istiyorum.» «Sor bakalım.»

Louis karısına daha fazla acı vermek istemediğinden bir an duraksadı, ama öte yandan da bilmek zorundaydı.

«Gage dokuz aylıkken bizi nasıl korkuttuğunu hatırlıyor musun?»

«Hatırlıyorum elbette. Neden sordun?»

Gage dokuz aylıkken Louis oğlunun kafatasının boyutları konusunda korkuya kapılmıştı.

Kendisinin kitaplarında normal çocuk kafataslarının aylara, göre ölçüleri veriliyordu. Gage dört aylıkken kafatası kitaplarda yazanın en büyüğüdü. Başını dik tutmakta falan bir güclüğü

yoktu, böyle bir şey olsa hemen an-

— 251 —laşlırdı. ama yine de Louis oğlanı Ortabatı'nın en yetenekli nörologu olan George Tardiff'e götürmüştü. Rachel ne olduğunu öğrenmek istemiş, Louis de kuşkularını anlatmıştı. Gage hidro-sefalik olabilirdi. Rachel'in yüzü bembeyaz kesilmiş ama sakinliğini kaybetmemişti.

«Bana normalmiş gibi görünüyor.»

Louis başını salladı. «Bana da. Ama yine de bir uzmana göstersek iyi olur.»

Tardiff, Gage'in kafatasını ölçerken kaşlarını çatmıştı. İki parmağını oğlanın yüzüne uzatmış, Gage hemen başını geri çekmişti. Ama Tardiff gülümseyince Louis'in içi biraz rahatlar gibi oldu.

Tardiff oğlana tutması için bir top verdi. Gage topu az sonra bıraktı elinden. Tardiff topu aldı, yere vurup zıplatmaya başladı, gözlerini Gage'in gözlerinden ayırmıyordu. Gage'in gözleri topu izliyordu.

«Hidrocefalik olması olasılığı yüzde elli.» dedi Tardiff daha sonra Louis'e.
«Belki de daha fazla.

Eğer öyleyse bile pek hafif bir vaka. Çok dikkatli görünüyor. Yeni ameliyat yöntemi bu sorunu çözümler... eğer bir sorun varsa...»

«Beyin ameliyatı yani.»

«Çok küçük bir beyin ameliyatı.»

Louis, Gage'in kafasının büyüklüğüne aklını taktıktan sonra bu konudaki kitaptan okumuştı, Tardiff'in sözünü ettiği beyindeki fazla suyu çekip almak işi kendisine pek o kadar basit gelmiyordu. Böyle bir ameliyat yöntemi olduğuna şükredip çenesini fazla açmamasının iyi olacağını düşündü.

«Oğlunun başının yaşına göre biraz büyük olabileceği olasılığı da var her zaman,» dedi Tardiff.

«En iyisi bir ÇAT taraması yaptırmak, değil mi?»

Louis en iyi yolun bu olduğuna karar vermişti.

Gage hastanede bir gece yatmıştı. Çocuğa genel anestezi yapılmış, uyurken kafasını çamaşır kurutma kazanına benzer bir aletin içine sokmuşlardı. Ellie büyükbabasının yanında kalmış, videoda sabahtan akşama kadar «Sesame Sokağı-nı seyretmişti. Kendisiyle Rachel ise hastanede beklemişlerdi. Çok uzun, bitmek tükenmek bilmeyen kapkaranlık saatler geçirmişti Louis. Genel anestezi sırasında ölüm, ameliyatta ölüm, hidrosefalus sonunda geri zekâlılık, sara, körlük... olasılıklar gerçekten sınırsızdı.

— 252 —

Tardiff saat beşte gelmişti bekleme odasına. Üç puro vardı elinde. Birini Louis'in, birini Rachel'in (kansız itiraz edemeyecek kadar şaşırmıştı) ağzına sokup üçüncüsünü de kendisi yaktı.

«Oğlan iyi. Hidrosefalus yok.»

«Yakıver şu nesneyi,» dedi Rachel aynı anda hem ağlayıp hem gülererek.
«Kusana kadar içeceğim.»

Tardiff puroları yaktı.

Tanrı onu 15 numaralı karayolu İçin koruyordu. Dr. Tardiff.

«Rachel, Gage'de hastalık olsaydı ve ameliyat başarılı geç meşeydi... onu yine sever miydin?»

«Ne biçim soru bu, Louis?»

-«Sever miydin?»

.Elbette. Ne olursa olsun severdim Gage'i.»

«Geri zekâlı olsaydı bile mi?»

-Evet.»

«Onu bir hastaneye kapatmak ister miydin?»

«Sanmıyorum. Şimdi kazandığın parayla bunu yapabilirdik •yi bir yere yani... ama imkân olursa yanımızda isterdim onu. Louis, neden soruyorsun bunlan?»

«Zelda'yı düşünüyordum sanırım.» Louis yalan söyleme yeteneğine kendisi de şaşıyordu. «Bir daha aynı şeyi yaşar -.miydin diye merak ediyordum.»

«Aynı şey olmazdı. Gage... Gage'di işte. Oğlumuzdu. Çok büyük bir fark yapardı bu. Güç

olurdu sanırım... sen onu bir yere kapatmak ister miydin? Pineland gibi bir yere.»

«Hayır.»

-Uyuyalım haydi.»

«İyi fikir.»

«Şimdi artık uyayabileceğimi hissediyorum.» dedi Rachel. »Bugünü geride bıraktım artık.»

«Haydi hayırlısı,» dedi Louis.

Rachel uzun bir süre sonra uykulu bir sesle. «Haklısın, Louis... rüyalar işte...» dedi.

«Elbette.» Louis karısının kulakmemesini öptü. «Uyu artık.»

Sanki kehanetmiş gibi geldi bana.

Louis uzun bir süre uyuyamadı. Uyuyakalacağı anda da ayın kıvrık kemik gibi ucu pencereden kendisine bakıyordu.

— 253 —43

Ertesi gün hava bulutlu ve sıcaktı. Louis, Rachel'le Ellie'nin bavullarını bagaja verip biletlerini alana kadar kanter içinde kalmıştı. Böylesine meşgul olabilmek bile bir ihsandı sanki kendisine.

Şükran Gününde ailesini Chicago'ya gönderirken hissettiği acının pek azım duyuyordu şimdi.

Ellie biraz uzak ve garip gibiydi. Louis o sabah kızın yüzün-de birkaç kez garip, düşünceli bir bakış görmüştü.

Annesiyle belki de bütün yazı geçirmek için Chicago'ya gideceklerini öğrendiğinde hiçbir şey demeden kahvaltısına devam etmişti. Kahvaltıdan sonra hiç ses çıkarmadan yukarı çıkıp Rachel'in hazırladığı elbiselerini giymişti. Gage'in resmini havaalanına da getirmişti. Louis bilet kuyruğunda beklerken plastik koltuklardan birinde sesini çıkarmadan oturmuştu.

Bay ve Bayan Goldman uçağın kalkışından kırk dakika önce geldiler. Havanın sıcaklığına rağmen Invin Goldman'm sırtında kaşmir bir pardösü vardı (hiç de terlemiş görünmüyordu).

Adam gidip kiraladığı arabayı geri verirken Dory Goldman da kızıyla torununun yanına oturdu.

Louis'le Goldman diğerlerinin yanına aynı anda döndüler. • Louis özür dileme oyununun tekrannın oynanacağından korkuyordu, ancak Goldman bir el sıkışması ve bir merhabayla yetinmiş gibiydi. Damadına yönelttiği kısa bakış Louis'in o sabah var dığı kanıyı güçlendirmişti: Kayınpederi dün gece sarhoş olmalıydı.

Hep birlikte yukarı çıkıp salonda oturdular. Pek konuşmuyorlardı. Dory Goldman elindeki Erica Jong'un romanına bakıyor ama kapağını açmıyordu. Arada bir de Ellie'nin elindeki resme endişeyle bir göz atmaktaydı.

Louis kızına birlikte gazeteciye gidip uçakta okuyacak bir şey seçmek isteyip istemediğini sordu.

— 254 —

Tardiff saat beşte gelmişti bekleme odasına. Üç puro vardı alinde. Birini Louis'in, birini Rachel'in (kansız itiraz edemeyecek kadar şaşırmıştı) ağzına sokup üçüncüsünü de kendisi yaktı.

«Oğlan iyi. Hidrosefalus yok.»

«Yakıver şu nesneyi,» dedi Rachel aynı anda hem ağlayıp nem gülerek.
«Kusana kadar içeceğim.»

Tardiff puroları yaktı.

Tanrı onu 15 numaralı karayolu için koruyordu. Dr. Tardiff.

«Rachel, Gage'de hastalık olsaydı ve ameliyat başarılı geç meşeydi... onu yine sever miydin?»

«Ne biçim soru bu, Louis?» «Sever miydin?»

•Elbette. Ne olursa olsun severdim Gage'i.»

«Geri zekâlı olsaydı bile mi?»

«Evet.»

«Onu bir hastaneye kapatmak ister miydin?»

•Sanmıyorum. Şimdi kazandığın parayla bunu yapabilirdik iyi bir yere yani... ama imkân olursa yanımızda isterdim onu. Louis, neden soruyorsun bunları?»

•Zelda'yı düşünüyordum sanırım.» Louis yalan söyleme yeteneğine kendisi de şaşıyordu. «Bir daha aynı şeyi yaşar--miydin diye merak ediyordum.»

«Aynı şey olmazdı. Gage... Gage'di işte. Oğlumuzdu. Çok büyük bir fark yapardı bu. Güç

olurdu sanırım... sen onu bir yere kapatmak ister miydin? Pineland gibi bir yere.»

«Hayır.»

«Uyuyalım haydi.»

«İyi fikir.»

«Şimdi artık uyayabileceğimi hissediyorum,» dedi Rachel. Bugünü geride bıraktım artık.»

«Haydi hayırlısı,» dedi Louis.

Rachel uzun bir süre sonra uykulu bir sesle. «Haklısın, Lo-as... rüyalar işte...» dedi.

«Elbette.» Louis karısının kulakmemesini öptü. «Uyu artık.»

Sanki kehanetmiş gibi geldi bana.

Louis uzun bir süre uyuyamadı. Uyuyakalacağı anda da kıvrık kemik gibi ucu pencereden kendisine bakıyordu.

— 253 —43

Ertesi gün hava bulutlu ve sıcaktı. Louis, Rachel'le Ellie'nin j bavullarını bagaja verip biletlerim alana kadar kanter içinde] kalmıştı. Böylesine meşgul olabilmek bile bir ihsandı sanki ken-*

dişine. Şükran Gününde ailesini Chicago'ya gönderirken hisse, tiği acının pek azını duyuyordu şimdi.

Ellie biraz uzak ve garip gibiydi. Louis o sabah kızın yüzünde birkaç kez garip, düşünceli bir bakış görmüştü.

Annesiyle belki de bütün yazı geçirmek için Chicago'ya gideceklerini öğrendiğinde hiçbir şey demeden kahvaltısına devam etmişti. Kahvaltıdan sonra hiç ses çıkarmadan yukan çıkıp Rachel'in hazırladığı elbiselerini

giymişti. Gage'in resmini havaalanına da getirmişti. Louis bilet kuyruğunda beklerken plastik koltuklardan birinde sesini çıkarmadan oturmuştu.

Bay ve Bayan Goldman uçağın kalkışından kırk dakika önce geldiler. Havanın sıcaklığına rağmen Irwin Goldman'm sırtında kaşmir bir pardösü vardı (hiç de terlemiş görünmüyordu).

Adam gidip kiraladığı arabayı geri verirken Dory Goldman da kızıyla torununun yanına oturdu.

Louis'le Goldman diğerlerinin yanına aynı anda döndüler. Louis özür dileme oyununun tekrarının oynanacağından korkuyordu,- ancak Goldman bir el sıkışması ve bir merhabayla yetinmiş gibiydi. Damadına yönelttiği kısa bakış Louis'in o sabah vardığı kanıyı güçlendirmişti: Kayınpederi dün gece sarhoş olmalıydı.

Hep birlikte yukan çakıp salonda oturdular. Pek konuşmuyorlardı. Dory Goldman elindeki Erica Jong'un romanına bakıyor ama kapağını açmıyordu. Arada bir de Ellie'nin elindeki resme endişeyle bir göz atmaktaydı.

Louis kızına birlikte gazeteciye gidip uçakta okuyacak bir şey seçmek isteyip istemediğini sordu.

Ellie yine o düşünceli bakışlarla bakıyordu kendisine. Louis hiç .hoşlanmıyordu bundan.

•Büyükbabanda uslu duracak mısın bakalım?» diye şortla yürürlerken.

«Evet. duracağım. Baba okula gitmiyorum diye bana ceza verirler mi dersin? Andy Pasioca okuldan kaçanları yakalayan bir adam olduğunu söyledi.»

«Sen merak etme. Okul işine ben bakarım, sonbaharda yeniden başlarsın okula.»

«Sonbahara kadar bir şey olmam umarım. Birinci sınıfa hiç gitmedim. Hep ana sınıfındaydım şimdiye kadar. Birinci sınıftaki çocukların neler yaptıklarını hiç bilmiyorum. Onlara ev ö-devleri verirler herhalde.»

•Başarırsın, hiç merak etme.»

«Baba, hâlâ kızgın mısın büyükbabama?»

Louis gözlerine inanamayarak baktı kızına. vBunu da nereden çıkardın, Ellie... büyük babandan hoşlanmadığımı nerden çıkardın bakayım?»

Konu kendisini hiç ilgilendirmiyormuş gibi omuzlarını silk-ti Ellie. «Onun hakkında konuşurken hep öfkелisin de.»

Çocuk kitapları taraf ma'giderlerken Ellie babasına yine garip garip baktı. Nasıl hissediyorlardı

bunları? öylece biliyorlar mıydı yoksa? Ellie ne kadar biliyordu? Nasıl bir etki yapıyordu bu üzerinde? Ellie. o soluk yüzün ardında neler var?

Ellie'nin aldığı kitapların parasını ödemek için sıraya girdiklerinde, «Büyükbabanla ben birbirimizi severiz,» dedi. Annesinin bir kadın çocuk istediği takdirde çocuğu «bulduğunu»

söylediğini hatırladı sonra. Kendi çocuklarına hiç yalan söylemeyeceğine dair kendi kendine verdiği sözleri anımsadı. Son birkaç gün içinde bayağı gelecek vaat eden bir yalancı olmaya başlamıştı, ama şimdi bunu düşünecek değildi.

«Ha.» dedi kız. Daha fazla konuşmadı.

Sessizlik daha çok huzurunu kaçırmıştı Louis'in. «Chicago* da ryi vakit geçirecek misin dersin?» diye sordu kıza.

«Hayır.»

«Neden?»

Kız babasının yüzüne baktı. «Korkuyorum.»

Louis elini kızının başı üstüne koydu. «Korkuyor musun?

— 255 —

Neden ama. yavrum? Uçaktan korkmuyorsun, değil mi?»

«Havır. Neden korktuğumu ben de bilmiyorum, baba. Gage in cenazesinde olduğumuzu gördüm rüyamda, cenaze evi mü duru tabutu açtı içinde Gage yoktu. «Sonra eve döndüm, Gage in yatağına baktım, o da boştu. Ama içinde toprak vardı.»

Kalk, Lazarus.

Louis, aylardan beri ilk kez Pascov/un ölümünden sonra gördüğü rüyayı hatırladı. Uyandıığında ayaklan ve yatak toprak içindeydi.

Ensesindeki tüyler diken diken oldu.

«Rüya bunlar,» dedi Ellie'ye. Sesi kendi kulağına normal ge liyordu hiç olmazsa. «Geçer hepsi.»

«Sen de bizimle gelseydin, baba. Yada bizde gitmeseydik Burada kalabilir miyiz, baba?»

Büyükbabamlara gitmek istemi yorum ben... Okuluma dönmek istiyorum. Olur mu, ha?»

«Az bir süre için, Ellie. Benim... benim yapacak bir iki işim var burada, sonra ben de sizinle olacağım. Ondan sonra ne yapacağımıza o zaman karar veririz.»

Louis bir tartışma ya da Ellie'ye özgü öfke nöbetlerinde ı birini bekliyordu. Buna sevinirdi belki de... o bakışa kıyasla tanıdığı, bildiği bir şeydi bu. Ama kızda yalnızca o huzursuzluk verici sessizlik vardı. Louis ona daha başka şeylerde sorabilirdi ama kendisinde soru soracak cesareti bulamadığını farketti. Ellie kendisine belki de duymak istediğinden daha çok şey anlatmıştı.

Ellie'yle Bekleme salonuna dönmelerinden az sonra uçaklan anons edildi. Biniş kartları çıkarıldı, kuyruğa girdiler. Louis karısını kucaklayıp öptü. Rachel bir an sınıksıkı sarıldı kocasına.

Ellie ciddi bakışlarla baktı babasına. «Gitmek istemiyorum,» dedi. Ama yürüyen yolculuğun ayaksesleri ve konuşmaları arasında bunu bir tek Louis duymuştu. «Annemin de gitmesini istemiyorum.»

•Haydi Ellie,» dedi Louis. «Her şey yoluna girecek, görürsün.»

«Belki, ama sen ne olacaksın, baba? Ya sen ne olacaksın?»

Kuyruk ilerlemeye başlamıştı. Rachel, Ellie'nin elini çekti, kız bir an gözlerini

babasından ayırmadan direndi.

— 256 —

«Baba?» Git artık, Ellie. Lütfen.» -

Rache). Ellie'ye bakınca kızın yüzündeki o karanlık, hayalci bakışı ilk kez farketti. Korkuyla,

«Ellie?» dedi. «Kuyruğu engelliyorsun, kızım.»

Ellie'nin dudakları titredi. Annesinin kendisine çekmesine ses çıkarmadı. Dönüp bakınca Louis kızın gözlerindeki çıplak Korkuyu gördü. Sahte bir neşeyle elini kaldırdı.

Ellie el sallamadı.

44

Louis havaalanından çıkarken beyni üzerine soğuk bir örtü gerilmiş gibiydi. Aklında olan şeyi yapmaya kararlı olduğunu farketmişti. Tıp öğrenimi yıllarında aldığı burslar ve karısının haftada altı gün sabahın beşinden on birine kadar bir kahvehanede garsonluk yaparak kazandıklarıyla geçinmesirii sağlayan keskin zekâsı sorunu alıp parçalarına ayırmıştı. Sanki şimdiye dek girdiği en büyük sınavdaymış gibi. Ve bundan tam numarayla geçmek niyetindeydi.

Peobscot Nehri Üzerinde Bangor'un karşısında olan küçük Brewer kasabasına sürdü arabayı.

Watson Hırdavatçılık Mağazasının hemen karşı kaldırımında bir park yeri buldu. •

«Ne istiyordunuz?» diye sordu tezgâhtar. . .

«Büyük bir elfenen dört köşe olanlarından, bir, de ışığını örtecek bir başlık.»

Tezgâhtar ufak tefek, çıkık alınlı, keskin gözlü bir adamd . Pis pis gülümsüyordu Louis'e bakarken. «Avlanmaya mı çıkacaksın, Ahbap?» diye

sordu.

«Anlamadım.»

«Geyiklerin gözüne ışık tutup avlanacak mısın bu gece?»

«Öyle bir niyetim yok. Avlanma ruhsatım bile yok zaten»

Tezgâhtar gözlerini kırpıştırdı, sonra gülmeye karar verdi. "Kısacası, işime burnunu sokma diyorsun, öyle değil mi? Pekâla öyle olsun. O büyük fenerlerin üstüne başlık yok. ama ister-

— 257 —

Hayvan Mezarlığı — F : 17

sen üzerini keçeyle kaplayıp ortasına bir delik delersin, o zaman ipincecik bir ışık elde edersin.»

«Teşekkürler.»

«Başka bir şey ister miydin?»

»Evet Bir kazma, bir kürek, bir bel. Kürek kısa saplı olacak. Sağlam bir ip. Bir çift iş eldiveni.

Bir de iki metreye iki metre bir branda.»

«Tamam.»

(«Fosseptik deposunu çıkaracağım,- dedi Louis. «KomşuU-rım şikâyet ediyorlar da. Işığı

örtmemin bir yarar: olup olmad.-ğım bilemiyorum ama bir deneyeceğim. Yoksa esaslı bir ce^a yerim yakalanırsam.»

«Çalışırken burnuna bir de mandal takman gerekecek.»

Louis kendisinden beklenildiği üzere güldü. Hesabı 59 dolar altmış sent tuttu.

Parayı nakit olarak ödedi.

Benzin fiyatları arttığından bu yana steysin vagonu çok az kullanmışlardı. Direksiyon milinin bir arızası vardı, ama LOUISJ en az iki yüz dolar tutacak onarımı hep erteleyip durmuştu.^ Şimdi arabaya tam ihtiyacı varken kullanamayacaktı işte. Hon-j da'mn arkası açılıyordu. Ludlow'a kazma kürekle dönmek pek hoş olmayacaktı. Jud Crandall'ın gözleri keskindi, kafası da iyi çalışırdı. Ne yapmak üzere olduğunu bir bakışta anlayacaktı.

Birden eve dönmek için hiçbir nedeninin olmadığı geldi ak-î ima. Tekrar Bangor'a dönüp Odlin Caddesindeki Howard John-, son Moteline gitti. Şimdi yine hem havaalanına, hem de oğlunun gömüldüğü mezarlığa yakındı. Dee Dee Ramone adıyla mo^ tele kaydını yaptırıp oda ücretini nakit olarak ödedi. >

Ertesi sabahtan önce biraz dinlenmek'iyi gelecekti, önündeki gece boyunca epey zorlu bir işi vardı.

Ama beyni bir türlü sakinleşmiyordu.

Planı durmadan dönüp duruyordu kafasının içinde. Her aç-; dan yeniden kontrol ediyordu, zayıf noktalarını arıyordu. Ger-j çekte bir çılgınlık ırmağının üstünde daracık bir tahtadan geç-f meye çalıştığıнын farkındaydı. Çevresini çılgınlık kaplamıştı. Dört yanını. Sıkıştırıyordu durmadan.

Bu gece saat on bir sularında oğlunun mezarını kazacak, cesedi tabuttan çıkaracak, Gage'i brandaya sanp arabanın arkasına, yerleştirecekti. Tabutu kapatıp mezarı yeniden doldura-

— 258 —

çaktı. Sonra Ludlow'a dönecek, cesedi arabadan çıkaracak... ve bir yürüyüşe çıkacaktı. Evet, bir yürüyüşe çıkacaktı.

Gage dirilirse, önündeki tek yol ikiye ayrılıyordu. Gage, belki biraz ağır hareketli, hatta geri zekâlı olarak dönecekti. Ama yine oğlu olarak, Rachel'm oğlu, Ellie'nin kardeşi olarak.

Öteki yoldaysa evin arkasındaki ağaçların arasından çıkan bir canavar vardı.

Louis o kadar çok şeyi kabullenmişti ki, artık canavarlardan, cinlerden, ruhu uçup gitmiş bir ölünün cesedine giren öteki dünya yaratıklarından korkmuyordu artık.

Her ne olursa olsun, oğluyla yalnız olacaktı. Ve...

Bir teşhis koyacağım.

Evet, yapacağı buydu işte.

Yalnız vücudu için değil, ruhu için de bir teşhis koyacağım. Kazanın getirdikleri için bir pay ayıracağım kuşkusuz. Kendisi kazayı hatırlamayabilir de. Church örneğinde olduğu gibi bir peri zekâlılık bekleyebilirim. Gage'i yirmi dört saatle yetmiş iki saat arasında bir süre izleyerek tekrar ailemize katıp katmama konusunda bir karara varacağım. Eğer kayıp çok büyükse, Timmy Bateria gibi kötü bir şey olarak dönerse .. onu öldüreceğim.

Bir doktor olarak Gage'i öldürebileceğini hissediyordu. Hele Gage başka bir varlık taşıyan bir araçsa, işi daha da kolaylaşacaktı. Çocuğun kandırmalarına yalvarmalarına kanmayacaktı.

Veba mikrobu taşıyan bir fareyi öldürür gibi öldürecekti onu. Melodramatik olmaya gerek yoktu. Su içinde bir hap ya da gerekirse bir iki hap Veya bir iğne. Çantasında morfin vardı.

Sonra cesedi yeniden Pleasantview'e götürüp gömecekti. Hayvan Mezarlığını da düşünmüştü.

Orası daha güvenli olurdu kendisi için. Ama oğlunu oraya gömemezdi. Birkaç nedeni vardı

bunun. Beş yıl, on yıl, • yirmi yıl sonra hayvanını gömen bir çocuk Gage'in kemiklerini bulabilirdi. Ama gerçek neden bu değildi. Hayvan Mezarlığı... çok yakın olabilirdi.

O işi de bitirdikten sonra uçakla Chicago'ya gidip ailesiyle buluşacaktı. Ne Rachel'in, ne de Ellie'nin ne yaptığını bilmele rine gerek kalmayacaktı.

Sonra öteki yola baktı yine, oğluna olan sevgiyle körükörü-ne istediği öteki

yola. Muayene dönemi sona erince Gage'le bir likte gece yola çıkacaklardı. Yanına bazı belgeler alacak ve b

— 259 —daha oraya dönmeyecekti. Gage'le bir motele -belki de bu mott le- gelirlerdi.

Ertesi sabah bütün parasını bankadan çekip American Express seyahat çeki alacaktı. (Dirilen oğlunla evden çıkarken onları yanına almayı unutma, diye düşündü). Bolca da nakit bulunduracaktı yanında. Gage'le Florida'ya giderlerdi belki. Oradan Rachel'e telefon edip nerede olduğunu bildirecek, annesiyle babasına bir şey söylemeden kızı alıp hemen yanına gelmelerini isteyecekti. Louis, Rachel'i bunu yapmaya ikna edebileceğinden emindi. Hiçbir şey sorma, Rachel. Gel yalnızca. Şu anda, şu dakika gel.

Ona nerede kaldığını (kaldıklarını) söyleyecekti. Bir motelde herhalde. Rachel'le Ellie kiraladıkları bir arabayla geleceklerdi. Kapıyı vurulduklarında Gage'le birlikte açacaktı. Gage in üzerinde mayosu olacaktı.

Sonra...

Ondan sonrasını düşünmeye cesaret edemiyordu. Planın y niden başlangıcına döndü. Eğer işler yolunda giderse îrwı Goldman'ın o şişkin çek defteriyle izlerini bulamaması için ye; yeni yaşamlarının ayrıntılarını düşünmek zorundaydı. Boy,1. şeyler çözümlenirdi nasıl olsa.

Ludlow'daki evlerine yorgun, gergin ve biraz da ürkmüş olarak gelişini hatırlıyordu. Yolda arabayı Orlando'ya sürüp Disney Dünyasında doktor olarak bir iş aramayı düşünmüştü bir ara.

Belki de sanıldığı kadar uzak bir hayal olmayabilirdi bu.

Kendisini beyazlar içinde, Tılsımlı Dağa çıkmış ve sonra korkudan bayılmış bir kadını muayene ederken görebiliyordu. Geri çekilin, biraz hava alsın, dediğini duyar gibi oluyordu. Kadın gözlerini açıyor, minnetle gülümsüyordu kendisine.

Louis hoş sayılabilecek bu tür düşünceler içindeyken birden uyuyakalcü. Kızı da o sırada Niagara Cavlanırım üzerinden geçerken telaşla kızın yanına

koşarken uyuyordu Louis; sınırları tümüyle bozulan Rachel kızını avutmaya çalışırken uyuyordu. Gage bu, anne! Gage! diye Ellie bağıırken uyuyordu. Gage yaşıyor! Babamın çantasından bıçağını almış! Beni öldürmesin n'olur, anne! Babamı öldürmesin!

Sakinleşen Ellie hıçkırarak annesinin göğsüne yaslanıp, (iri ve yaşlı olmayan gözlerle çevresine bakarken, Dory Goldman

— 260 —bu olanların. Ellie için çok kötü olduğunu, kızın kendisine Rac-hel'in Zelda öldükten sonra halini hatırlattığını düşünürken Louis uyuyordu.

Saat beşi çeyrek geçe uyandığında, gün yavaş yavaş karar* maya başlamıştı.

Çok iş var, diye düşünerek kalktı.

45

United Havayolarınının 419 sefer sayılı uçağı O'Hare Havaalanına inip yolcularını üçü on geçe boşalttığında, Ellie Greei hafif bir isteri nöbetine kapılmış, Rachel ise korku içindeydi.

Ellie' nin omzuna dokunulursa sıçrayarak dönüp iri ve anlamsız gözleriyle insanın yüzüne bakıyor, vücudu hiç durmadan yaprak gibi titriyordu. Sanki elektrik yüklüymüş gibi. Uçaktaki karabasan yeteri kadar kötüydü zaten, ama bu,.. Rachel ne yapacağını bilemiyordu.

Terminale girerken Ellie'nin ayakları birbirine dolandı, yere düştü. Rachel kızını kucaklayıp kaldırına kadar da yerden kalkmadı. Uçaktan inenler kızın çevresinden doluyorlar ya da transit geçen yolculara özgü o ilgisiz ama hafifçe acıyan bakışlarla bakıyorlardı.

«Neyin var, Ellie?» diye sordu Rachel.

Ama Ellie cevap vermedi. Lobiden geçip bagaj yerine doğru yürüdüler. Rachel annesiyle babasının kendilerini beklediklerini gördü. Elini salladı. Yaşlı kan koca kızlarının yanına geldiler.

Dory, «Sizi kapıdan bekleyemeyeceğimizi söylediler,» dedi. «Biz de... Rachel? Eileen nasıl?»

•İyi değil.»

«Anne, tuvalet var mı burada? Kusacağım galiba.»

«Tanrım!» Rachel şaşkın bir halde tuttu kızının elini. Karşıda' bir tuvalet görmüştü, oraya gittiler.

«Ben de geleyim mi?» diye seslendi Dory.

— 261 —

«Hayır. Siz bavulları alın.»

Tuvalet boştu neyse. Rachel çantasında bozukluk para ararken tuvaletlerden birinin kilidinin kırık olduğunu görüp kızı hemen oraya soktu. Ellie şimdi inleyerek karnını tutuyordu. İki kere öğürdü ama kusmuk gelmiyordu.

Ellie biraz daha iyi olduğunu söyleyince Rachel kızını musluğa götürüp yüzünü yıkadı. Ellie kâğıt gibi beyazdı, gözlerinin altında halkalar oluşmuştu.

-Ellie, ne var? Neden söylemiyorsun bana?»

-Bilmiyorum,» dedi kız. «Ama babam bana bu yolculuğa çıkacağımızı söylediğinden beri bir şey var. Onun bir şeyi vardı çünkü.»

Louis, ne saklıyorsun benden? Bir şey saklıyordun. Görüyordum bunu. Ellie bile görüyordu.

Rachel birden kendisinin de o gün sabahtan beri sinirli olduğunu farketti, sanki hep bir şeylerin olmasını beklermiş gibi. Aybaşılardan iki üç gün önce olduğu gibi sipirli ve gergin hissediyordu kendini, gülmeye ya da ağlamaya hazır veya her an başının ağrımasını beklermiş

gibi.

«Ne?» diye sordu aynadan Ellie'ye: «Babanın nesi olabilir, yavrum?»

«Bilmiyorum. Bir rüya gördüm. Gage vardı galiba rüyamda ya da Church.

Hatırlamıyorum.

Bilemiyorum.»

«Ellie, rüyanda ne gördün?»

-Hayvan Mezarlığındaymışım,» dedi Ellie. «Paxcow beni o-raya götürdü ve babamın da oraya gelip korkunç bir şey yapacağını söyledi.»

«Paxco-w- mu?» Hem keskin, hem de pek belirli olmayan bir korku bıçak gibi saplanmıştı

Rachel'e. Neden yabancı gelmemiştin bu ad? Bu adı ya da buna benzer bir adı bir yerlerde duymuştun ama nereden duyduğunu anımsayamıyordu. «Paxcow diye birinin seni Hayvan Mezarlığına götürdüğünü mü gördün rüyada?"

«Evet. Adının öyle olduğunu söyledi. Ve...» Kızın gözleri birden irileşti.

«Başka bir şey mi hatırladın?»

«Kendisinin uyarmak için gönderildiğini ama işe kanşama-yacağını söyledi. Bir... bir şeymiş...

babama yakınmış, çünkü

— 262 —ruhları... hatırlayamıyorum işte!-

«Ellie. Gage'i düşündüğün için rüyanda Hayvan Mezarlığını gördün Babanın da iyi olduğundan eminim. Biraz daha iyisin ya şimdi?-

•Hayır,- diye fısıldadı Ellie. «Korkuyorum, anne. Sen korkmuyor musun?-

•Yoo," dedi Rachel başını sertçe sallayıp gülümseyerek. Korkuyordu ama. Paxcow adını bir yerden anımsıyordu, aylar belki yıllar önce kötü bir şeyle birlikte duymuştun bu adı.

İçind3 giderek büyüyen, patlamaya hazır bir şey vardı sanki. Kaçınılması gereken bir şey. Ne ama? Ne?

«Eminim her şey yolundadır.- dedi. «Büyükbabanların yanına gidelim mi?»

«Gidelim.» dedi Ellie isteksizce. . «Yürü haydi, büyükbabanın evinden babana telefon ederiz.-

«Üzerinde şdrıt vardı.» dedi birden Ellie.

«Kimin, yavrum?»

«Paxcow'un. Ruyamdaki adam kırmızı şort giymişti.»

Yine o ad... Rachel'in dizlerinin bağı çözülür gibi oldu yine...

Babası bavullarını alırken annesi duvar kenarında iki koltuk tutmuştu kendileri için. O yana yürüdüler.

«Şimdi biraz daha iyi misin, yavrum?» diye sordu kadın.

«Biraz.» dedi Ellie. «Anne...»

Rachel'e baktığı anda sustu kız. Rachel dimdik oturuyordu koltukta, eliyle ağzını kapatmıştı, yüzü bembeyazdı. Bulmuştu! Sanki küt diye bir şey inmişti kafasına. İlk duyduğunda hatırlaması gerekirdi, ama onu kafasından atmak için az çalışmamıştı.

•Anne?»

Rachel ağır ağır döndü kızına, Ellie annesinin boyun kemiklerinin çatırdadığını duyuyordu.

Rachel elini ağzından çekti.

«Rüyandaki adam sana ilk adını söyledi mi. Eileen?»

«Anne, bir şey mi...»

«Rüyandaki adam ilk adını söyledi mi?»

Dory kızıyla torununa ikisi de çıldırmışlar gibi bakıyordu.

«Evet, ama hatırlamıyorum.. Anne. canımı acıtıyorsun...Rachel başını eğince Ellie'nin kolunu mengene gibi sıkıldığını farkettiler.

— 263 —

«Victor mıydı?»

Ellie derin bir soluk aldı. «Evet, Victor'du. Adının Victor olduğunu söyledi, ama. Sen de mi onu rüyanda gördün?»

«Paxcow değil, Pascow,» dedi Rachel.

«Ben de öyle dedim ya. Paxcow.»

«Rachel, ne oluyor?» Dory kızının elini tutunca buz gibi olduğunu farkederek irkildi. «Ellieen'in nesi var?»

Ellieen'in değil, Louis'in başı dertte galiba. Bir şeyler oldu. Ya da olacak. Ellie'yle otur sen, anne, ben eve telefon etmek istiyorum.»

Rachel e\-e ödemeli bir telefon açtı, ama karşı tarafta cevap veren yoktu.

«Daha sonra bir daha denemek ister misiniz?» diye sordu santral memuru.

«•Evet,» diyen Rachel telefonu kapattı.

Durup baktı telefona.

Uyarmak için gönderildiğini ama işe karışamayacağını söyledi. Babamın yanındaymış, çünkü

ruhu... hatırlayamıyorum işte!

Çünkü ruhu bedeninden ayrıldığında birlikteydiler, diye düşündü Rachel.

Düşüncelerini toparlamaya çalıştı. Başka bir şeyler mi vardı Gage'in ölümü karşısında bu doğal kederlerinin ve bir kaçışı andıran bu yolculuğun altında? Ellie, Louis'in işteki ilk gününde ölen genç hakkında neler biliyordu?

Hiçbir şey, diye kendi kendini yanıtladı, ölümle ilgili her şey gibi onu da sakladın çünkü ondan.

Günün birinde o aptal kedisinin de ölebileceğim sakladığın gibi. Kilerdeki o aptalca tartışmayı

hatırlasana. Sakladın kızdan. Çünkü sen kendin korkuyor-dun. Şimdi de korkuyorsun. Adı

Pascow'du. Victor Pascow. Durum ne acaba şu anda, Rachel? Ne demek bunlar? Neler oluyor Tanrı aşkına?

Elleri öyle titriyordu ki, parayı telefona ancak üçüncü keredinde atabildi. Bu kez üniversite dispanserini aramıştı; Charl-ton ödemeli konuşmayı biraz da şaşkınlıkla kabul etti. Hayır, Louis'i görmemişti, zaten o gün gelmiş olsa şaşardı. Rachel, Charlton'dan Louis geldiği takdirde kendisini annesinin evinden aramasını rica etti. Evet, kocasında numara vardı, Charltoa'

— 264 —un sorularına karşılık verdi (hemşire annesinin evinin yarım kıta ötede olduğunu söylemek istemiyordu)...

Titreyerek kapattı telefonu.

Pascovv'un adını bir yerden duymuş olacak, hepsi bu. Tanrım, insan çocuğunu akvaryumdaki balık gibi büyütemez ya, Radyoda bir şey duymuştur. Ya da okulda biri bir şey söylemiş, aklının bir köşesinde kalmıştır.

Kolejdeyken bir psikoloji dersinde öğretmenin belirli koşu'-lar altında insan zihninin yaşam boyunca tanıştığı bütün insanların adlarını, yediği her yemeği, tüm günlerin tek tek hava durumunu sayabileceğin! anlatmıştı, insan zihni akıl almaz bir yeteneğe sahip bir bilgisayardı.

Belki de bir milyar bellek hücresi vardı ve bunlardan her birinin ne kadar bilgi alabildiği bilinmiyordu. Bellek hücreleri bu kadar çok olduğundan, yeni bir bilgiyi kafaya sokmak gerekince, bunlardan herhangi birinin silinmesine gerek yoktu. Gerçekte insan çıldırmamak için bir korunma önlemi olarak bildiği şeylerden bazılarını unuttur, üstünü örterdi.

İyi ama şimdi parlak floresan ışıkları altındaki sınıfta değiliz ve öğretmen de son on beş

dakikayı eğlenceli geçirmeye çalışmıyor. Kötü bir şeyler var ortalıkta, bunu biliyorsun, hissediyorum. Pascow'la. Gage'le ya da Church'le ne ilgisi var bilmiyorum, ama Louis'le...

Birden bu gibi bir şey çarpmıştı yüzüne sanki. Telefonu açarken çantasında bozukluk aradı.

Louis intihan mı düşünüyordu yoksa? O yüzden mi kendilerini kapı dışarı atarmış gibi aceleyle kovalamıştı evden? Ellie her nasılsa... psikolojinin de canı cehenneme! Bir önsezi miydi bu?

Bu kez Jud Crandall'ı ödemeli arıyordu. Beş kere çaldı zil. . altı... yedi... Tam kapatacakken yaşlı adamın soluk soluğa se.si duyuldu. «Alo?»

«Jud, Jud! Ben...»

«Bir dakika, hanımefendi,» diye santral araya girdi. «Bayan Louis Creed'den ödemeli kabul ediyor musunuz?»

«Evet,» dedi Jud.

«Teşekkür ederim. Devam edebilirsiniz, hanımefendi.»

«Jud, bugün Louis'i gördün mü?»

«Bugün mü? Görmedim, Rachel. Brewer'e alışverişe gitmiş-

— 265 —tim. Öğleden sonra da hep arka bahçedeydim. Neden sordun?^ «Bir şey değil belki .ama Ellie uçakta kötü bir rüya gördü, c yüzden kızın içinin rahat etmesini istiyordum.»

«Uçak mı?" Jud'un sesi birden sertleşmişti sanki. -Neredesin. Rachel?»

•Chicago'dadım. Ellie'yle birkaç haftalığına annemde kalmaya geldik. >.

«Louis sizinle gitmedi mi?»

•Haftasonunda gelecek.» Jud'un sesinde Rachel'in hiç hoşuna gitmeyen bir şey vardı.

-Oraya gitmenizi o mu istedi?»

-Şey... evet, Jud. Bir şey var, değil mi? Ve sen de biliyorsun... "

Jud uzun bir duraklamadan sonra, -Bana kızın rüyasını an-latsan iyi olur,» dedi.

46

Jud telefonu kapattıktan sonra pardosüsünü giydi -hava bulutlanmış, rüzgâr da sertleşmişti-karşıya, Louis'in evine gitti. Yoldan geçerken iki yanına iyice bakmıştı geçen kamyon var mı

diye. Bütün bu işi başlatan o lanet olasıca kamyonlar olmuştu.

Aslında öyle değildi tabii.

Hayvan Mezarlığının ve onun da ötesinde bir şeyin kendisini çektiğini hissediyordu. Bir zamanlar uyutucu bir ninni, huzur veren bir ses ve buğulu bir güç şimdi giderek kötüleşiyordu

-sert ve tehdit ediciydi. Sen bu işe karışma.

Ama karışmadan olamazdı. Sorumluluğu o kadar hafif değildi.

Louis'in Honda'sının garajda olmadığını gördü. Ford steşm vagon ise çoktandır kullanılmamış

gibiydi. Arka kapıya gidince açık olduğunu gördü.

•Louis?» Ama Louis'in cevap vermeyeceğini biliyordu. Yine de bu ağır sessizliğini kırmak istemişti. Yaşlılık başına iyice dert

— 266 —oluyordu. Bacaktan, kollan kütük gibi ağırlaşmıştı. Bahçede iki saat çalıştıktan sonra sırtının ağnsı dayanılır gibi değildi.

Evi dikkatle araştırmaya başladı. Aradığı Şeyleri biliyordı, . Dñnyanın en yaşlı hırsız, diye neşesizce dñřñndñ. Kendisini gerçekten rahatsız edecek Şeylerden hiçbirini görmemişti, saklanmış bir kutu oyuncak, bir dolapta ya da bir kapı arkasında kñçñk bir çocuk için birkaç

parça giyecek... yada en kñtñsñ Gage'in odasında yeniden kurulmuş olan kñçñk karyola. Bu işaretlerden hiçbiri yok'u, ama evde-yine de hoş olmayan bir ^py vardı... sanki bir Şeyle doldurulmayı bekliyormuş gibi

Pleasantview Mezarlığına kadar bir uzansam iyi olur belki de. Bakalım aralarda bir Şey var mı.

Louis Creed'le bile karşılaşabilirim. Bir yemek falan ısmarlarım ona.

Ama tehlike Bangor'daki Pelasantview Mezarlığında değildi, buradaydı, bu evdeydi ,evin ötesindeydi.

Jud evine döndñ. Mutfaktaki buzdolabından altı şişe bira çıkarıp oturma odasının Creed'lerin evine bakan penceresinin önüne oturdu, birayı açtı, bir de sigara yaktı. Öğleden sonra çevresine yerleşirken, son birkaç yıl olduğu gibi zihninin gerilere doğru gittiğini hissetti. Rachel Creed'in aklından geçenleri bilseydi ona psikoloji öğretmenin haklı olduğunu söylerdi, ancak insan yaşlandıkça belleğin o örtñcñ işlevi azalıyor ve insan çok eski günleri, yüzleri, olayları

inanılmaz bir kesinlikle anımsıyordu. Donuk renkli anılar yeniden renklenip canlanıyor, sesler zamanın o tenekemsi yankısını kaybedip kendi özgün tınılarına kavuşuyorlardı. İşte bunun adı

bunama, diyebilirdi Rac-hel'e.

şimdi de Lester Morgan'ın boğası Hanratty'yi görüyordu. Gözleri kan çanağı gibi. Gördñđñ her Şeye, hareket eden her Şeye saldıran boğayı. Rñzgâr yapraklarını salladıkça ağaçları saldıırırdı.

Lester hayvanın işini bitirene kadar Hanratty'nin içinde bulunduğu çitle çevrili çayırlıktaki bütün ağaçlar boynuz darbelerinden parçalanmış, hayvanın boynuzları yarılmış, ba?ı kan içinde kalmıştı. Lester, Hanratty'yi öldürdüđñ

zaman art!» korku içinde yaşıyordu; aynen Jud'un şimdi kendini hissettiği gibi.

Jud birasını içti, sigarasını tütürdü. Gün sona ermişti. Işığı yakmadı.
Sigarasının ucu giderek kızıl bir nokta oldu karanlık

— 267 —ta. Bira içiyor, sigara tütürüyor, gözlerini Louis Creed'in evinden ayırmıyordu. Louis her neredeyse, eve döndüğünde gidip biraz konuşacaktı.
Yapması gereken bir şeyi yapmayı

planlamadığından emin olacaktı.

Yine de o şeytani yerin içinden gelen gücün kendisini çektiğini hissediyordu.

Sen karışma, buna. Karışma yoksa çok pişman olacaksın.

Jud sese kulak vermemeye çalışarak birasını yudumladı. V-j de bekledi.

47

Jud Crandall hasır arkalıllı sallanır koltuğunda oturmuş kendisini beklerken,
Louis de Howard Johnson'un yemek salonunda lezzetsiz bir yemek yiyordu.

Yemek bol ve tatsızdı, tam da vücudunun istediği şey. Dı-şarda hava
kararmıştı. Geçen arabaların farları parmaklan andırıyordu. Yemeği tadını
almadan yiyordu. Bir biftek, haşlanmış

bir patates. Doğada hiç olmadığı kadar parlak yeşil bir tabak fasulye. Üzerinde
dondurma olan bir parça elma turtası. Bir köşede oturmuş, geleni geçeni
seyrederek yiyor, tanıdığı birinin çıkıp çıkmayacağını düşünüyordu. Belli
belirsiz, böyle bir şeyin olmasını umuyordu. Sorular sorulacaktı -Rachel
nerede? Burada ne işin var?- bu sorular karışıklığa yol açardı ve belki kendisi
de karışıklıkları istiyordu. Bir kurtuluş yolu.

Pastasıyla ikinci fincan kahvesini bitirirken gerçekten tanıdığı bir çift içeri
girdi. Bangor'lu bir doktor olan Rob GrineU'le sevimli kansı Barbara. Louis
onların kendisini tek kişilik masasında otururken görmelerini istedi, ama garson
onların salonun öteki ucunda bir bölmeye sokunca Louis ancak Grinell'in erken
beyazlaşmış saçlarını görebiliyordu.

Garson Louis'in hesabim getirdi. Louis kâğıdı imzaladı, odasının numarasını yazdı, yan kapıdan çıktı.

Dışarda rüzgâr fırtınaya dönüşüyordu. Elektrik telleri ho-

— 268 —murdanır gibi sesler çıkarmaktaydılar. Louis yıldızları göremi-yordu ama başının üstünden bulutların hızla geçtiğini hissed!-yordu. Bir an kaldırım kenarında, elleri ceplerinde, yüzünü

rüzgara çevirmiş olarak durdu. Sonra dönüp odasına çıktı, televizyonu açtı. İşe girişmeyecek kadar erkendi, birdenbire çıkan bu rüzgar da yeni olasılıklar getiriyordu. Heyecanlanmıştı.

Dört saat televizyon seyretti. Sekiz tane yarım saatlik komedi filmi. Böyle kesintisiz televizyon seyretmeyeli çok olmuştu.

Chicago'da Dory Goldman neredeyse ağlıyordu, döneceksin, kızım? Neden ama? Daha yeni geldin0»

•Geri mi

Ludkrvv'da Jud Crandall pencere önünde oturmuş bira içiyor, sigarasını tütürüyor, Louis'in evine dönmesini beklerken geçmişini düşünüyordu. Louis ergeç gelecekti, o eski filmdeki Lassie gibi. Hayvan Mezarlığına ve ötesine başka yollar da vardı ama Louis onların hiçbirini bilmezdi.

O işi yapacaksa, yola kendi arka kapısından çıkacaktı.

Saat on bir haberleri başlayınca Louis televizyonu kapattı ve belki de Gage'in beyzbol kasketini kanlar içinde yolun ortasında gördüğü zaman aklına gelen şeyi yapmaya koyuldu. Her yanı buz gibiydi ama içinde garip bir sıcaklık vardı, istek, tutku, belki de ihtiras. Önemli değildi. Soğuğa karşı koruyordu kendisini, içini ısıtıyordu. Honda'nın motorunu çalıştırırken Jud' un o yerin gücü konusunda belki de haklı olduğunu düşündü. Şimdi bunu çevresinde duyuyor, kendini ittiğini hissediyordu.

Durabilir miyim artık? İstesem bile durabilir miyim artık?

«Ne dedin?» diye Dory bir daha sordu. «Rachel... yorgun sun... sabaha kadar uyursan...»

Rachel başını salladı. Annesine neden geri gitmesi gerektiğini anlatamazdı. Bu duygu içinde rüzgârın doğuşu gibi doğ

— 269 —muştı, önce çimenlerin gözle farkedilmeyecek kadar ağır kıpır tıslı, sonra havanın hareketinin artması, sakinliğin bir anda yo& olması, ardından rüzgânın uğultulu sesi... insan o zaman evm sallandığını hisseder, biraz daha artarsa bir şeylerin uçup kırılacağından korkardı.

Chicago'da saat altıydı. Bangor'da Louis lezzetsiz yemeğine başlamak üzereydi. Rachel'le Ellie iştahsızdılar, şöyle bir çatal değdirmişlerdi önlerindeki tabağa. Rachel tabağından gözlerini her kaldırıışında kızının bakışlarını üzerinde hissediyordu. Ellie babasının başında dolaşan deri her neyse, ne yapacağını soruyordu.

Rachel telefonun çalmasını, Jud'un Louis'in eve döndüğünü bildirmesini bekliyordu. Telefon gerçektede bir kez çaldı -Rachel yerinden fırlamıştı, Ellie de az daha süt bardağını

deviriyordu- ama arayan annesinin briç kulübünden bir arkadaşıydı.

Kahvelerini içerken Rachel birden önündeki peçeteyi fırlatarak. «Baba... anne... kusura bakmayın ama benim evime dönmem gerek,» dedi. «Uçak bulabilirsem bu gece gideceğim.»

Annesiyle babası kulaklarına inanamayarak baktılar kızlarına, Ellie ise bir yetişkinin rahatlama ifadesiyle gözlerini kapatmıştı. Derisinin o gergin, balmumu gibi hali olmasaydı insan gülebilirdi de

-•Rachel. yavrum.» Babası ağır ağır, geçici ama tehlikeli bir isteri nöbetine tutulmak üzere olan biriyle konuşur gibi konuşuyordu. «Bütün bunlar oğlunun ölümüne karşı tepkilerin. Sen de, Ellie de çok şiddetli tepki gösteriyorsunuz, bunun için kimse kınayamaz sizi. Ama birden yıkıhverirsin eğer...»

Rachel babasına cevap vermeden koridordaki telefona gitti, rehberde

havayollarını bulup Delta'nın numarasını çevirdi. Dory kızının yanı başında durmuş şunu düşünmeleri, bunu düşünmeleri gerektiğini, bu konuyu bir kez oturup sakinlikle konuşmalarını, belki de bir Üste yapmalarını söylüyordu. Arkasında Ellie vardı... yüzü hâlâ karanlıktı, ama şimdi Rachel'e cesaret verecek bir umut ışığı vardı gözlerinde.

Telefonun ucundaki ses, «Delta Havayolları, adım Kim, buy-run efendim,» dedi.

«Bu gece Chicago'dan Bangor'a gitmek istiyorum... Çok

— 270 —

önemli. Acil bir durum. Acaba bir bağlantı sağlayabilir miydiniz?»

«Olabilir, hanımefendi. Ama pek zamanımız yok.»

«Lütfen bir kontrol edin.» Rachel'in sesi titriyordu. «Bekleme listesine de razıyım.»

«Pekâla, hanımefendi. Lütfen bekleyin.»

Rachel gözlerini kapattı, bir an sonra kolu üzerinde soğuk bir el hissetti. Gözlerini açınca Ellie'nin yanına gelmiş olduğunu gördü. Invin'le Dory ise kendilerine bakarak alçak sesle konuşuyorlardı. Çıldırıldığı sanılan insanlara bakıldığı gibi, diye düşündü Rachel. Ellie'nin hatun için hafifçe gülümsedi.

«Sakın sana engel olmalarına izin verme,» diye fısıldadı Ellie. «Lütfen, anne.»

«Sen hiç korkma, ablacığım.» Rachel kızına göz kırptı. Gu-ge'in doğumundan sonra kıza böyle derlerdi. Ama artık kimsenin ablası değildi.

«Teşekkür ederim,» dedi Ellie.

-Çok önemli, değil mi?» Ellie başını salladı.

-Sana inanıyorum, yavrum. Ama bana daha fazla anlatsay-dın daha çok yardımcı olurdun.

Yalnızca rüya mı?»

«Hayır. Şimdi... her şey gerçek artık, içimden geçtiğini hissediyorum. Sen hissetmiyor musun, anne? Sanki... sanki...»

«Rüzgâr gibi mi?»

Ellie başını salladı.

«Ama ne olduğunu bilmiyorsun, değil mi? Rüyada başka neler gördüğünü hatırlamıyor musun?»

Ellie biraz düşündü, sonra istemeye istemeye başını salladı. «Babam. Gage. Church. Yalnız bunları hatırlıyorum Ama nasıl birarada olduklarım anımsamıyorum.»

Rachel kızı kucakladı. «Her şey yoluna girecek, ya- um.» Ama yüreğindeki ağırlık kalkmamıştı.

«Alo?» dedi havayolları memuru.

«Alo?»

«Sizi Bangor'a götürebiliriz sanırım, hanımefendi, ama ora ya çok geç varacaksınız.»

-Önemli değil,» dedi Rachel.

«Kalem kağıdınız var mı? Biraz karışıktır da.»

— 271 —

«Var.- Rachel çekmecedен bir kalem aldı. bulduğu bir zar-fm arkasını çevirdi- Adamın söylediklerini dikkatle yazdı. Memur sözünü bitirirken kızına dönüp sessiz bir TAMAM

dedi. Sonuna kadar bir aksilik çıkmazsa, diye düşündü. Bağlantılardan bazıları pek kısa süreliydi Hele Boston'da...

«Lütfen biletleri kesin,» dedi. «Teşekkür ederim.»

Memur Rachel'in adını ve kredi kartının numarasını aldı. Rachel yorgun ama rahatlamış olarak kapattı telefonu. Babasına baktı. «Baba, beni havaalanına götürür müsün?»

«Belki de hayır demem gerekir. Bu çılgınlığı sona erdirmek sorumluluğu benim belki de.»

«Bunu yapamazsın!» diye bağırdı Ellie. «Çılgınlık değil bu' Değil işte!»

Goldman bu öfke patlayışı karşısında geri çekildi.

Araya çöken sessizlikte Dory Goldman, «Arabayla götür. İvvin,* dedi. «Ben de heyecanlanmaya başladım. Louis'in iyi olduğunu öğrenince içim rahatlayacak.-Goldman bir süre karısına baktı, sonra Rachel'e döndü. «Pekâlâ, ille de istiyorsan götürürüm.

Rachel, ben... istersen seninle de gelirim oraya...»

Rachel başını salladı. «Teşekkür ederim, baba. Ama son yerleri de ben kapattım. Sanki Tanrı

benim için ayırmış gibi.»

İrvvin Goldman içini çekti. O anda çok yaşlı görünüyordu. Rachel birden onun Jud Crandall'a benzediğini farkettiler.

«Bir tek çanta alacak vaktin var,» dedi babası. «Havaalanına kırk dakikada gideriz, annenle ilk evlilik yıllarında geçtiğimiz yollardan geçersen. Dory, senin el çantasını ver ona.»

«Anne,» dedi Ellie. Rachel kızına döndü. Ellie'nin yüzünde hafif bir ter tabakası vardı şimdi.

«Efendim, yavrum?»

«Dikkatli ol, anne.»

Pek uzakta olmayan havaalanının ışıklarının yansıdığı bulutlar altında ağaçlar yalnızca hareket eden şekillerdi. Louis arabasını Mason Sokağında park etti. Pleasantview Mezarlığının güney sınırını oluşturuyordu bu sokak. Rüzgâr arabanın kapısını elinden koparacakmış gibi sert esiyordu. Kapatmak için. epeyce zorlandı. Honda'nın arka kapağını açıp içine aletlerini sardığı

brandayı çıkarırken rüzgâr ceketim savuruyordu.

iki sokak lambasının ortasındaki karanlık bölgedeydi şimdi. Brandaya sanlı aletlerini kolunun altına sıkıştırıp karşıya geçmeden önce iyice bakındı iki yanına. Görülmek istemiyordu. Görüp de kendisini bir an sonra unutacaklar tarafından bile. Çok korkuyordu. Çılgınlıktı bu yaptığı.

Sokakta trafik yoktu. Mason Sokağı tarafında sokak lambaları dümdüz bir sıra halinde beyaz ışık halkalarını diplerine yayıyorlardı. Şimdi boş olan sokakta gündüzleri Fairmont ilkokulu boşaldıktan sonra oğlan çocukları bisiklete binerler, kızlar ip atlarlar, seksek oynarlar, yanı

başlarındaki mezarlığın farkında bile olmazlardı.

••Gage.» diye mırıldandı Louis. Gage oradaydı, o demir kapının ardında, kapkara bir toprak tabakasının altında haksızca tutuklanmış yatıyordu. Seni oradan çıkaracağım Gage. diye düşündü. Seni oradan çıkaracağım, evlat yada bu yolda canımı vereceğim.

Louis ağır yükünü kucaklayıp karşı kaldırıma geçti, yeniden iki yanına baktıktan sonra brandayı

duvarın öte tarafına attı. Sonra yürüdü. Yeri kafasında işaretlemişti. Unutsa bile içerden duvarı

izleye izleye yürürse nasıl olsa bulurdu.

İyi ama kapı bu saatte açık olur muydu?

Lou-s. Pleasant Sokağı köşesini döndü. İlerde araba farla' • görününce bir ağacın arkasına saklandı. Gelen polis arabası değildi. Hammond Sokağına

doğru giden bir kamyon. Kamyon uzaklaştıktan sonra çıktı ağacın gölgesinden.

— 273 —

Hayvan Mezarhđ, — F : " •

Elbette kilitli değildir. Öyle olması gerek.

Dökme demirden bir katedrali andıran ve sokak ışıklan altında ince ve zarif görünen kapıya gidip kolu çevirdi.

Kilitliydi.

Aptal herif, kilitli olacak elbette. Herhangi bir Amerikan kasabasında gece saat on birden sonra mezarlığın kapısını açık bırakacaklarımı sanmıştın? Kimse artık o kadar güvenmiyor bir başkasına. şimdi ne yapacaksın bakalım?

Louis. Pleasant Sokağı boyunca yürüdü, ilk köşeden sağa saptı. Yüksek demir parmaklık da acımasızca uzanıp gidiyordu önünde. Rüzgâr altında biriken ter damlalarını buharlaştırıyor, gölgesi sokak ışıklan arasında uzanıp kısalıyordu. Arada bi^ durup parmaklığa bakıyordu. Bir ara durup kendini parmaklığa iyice bakmaya zorladı.

Buna tırmanacaksın, öyle mi? Güldürme beni allahını seversen.

Louis Creed bir seksen beş boyundaydı ama parmaklık en az iki yetmiş vardı ve demirlerden her biri sipsivri bir ok ucuyla son buluyordu. Evet, süstü bunlar, ama bacağını üzerinden atarken yüz kilo ağırlık birden aşağı doğru bastırınca demir ok bir girdi mi. insanın hayalan paramparça olurdu. şişe geçirilmiş domuz gibi bağınr dururdun sonra orada biri polisi çağırana kadar.

Terler sırtından aşağı boşanıyor, gömleği derisine yapışıyordu. Hammond Sokağındaki trafik gürültüsü dışında hiç ses yoktu ortalıkta.

Oraya girmenin bir yolu olmalıydı.

Olmalıydı.

Haydi haydi, Louis, gerçekleri görmezlikten gelme. ılgın olabilirsin, ama

okadar da değil. O

parmaklığın üstüne tırmanırsın belki, ama sivri uçlara dokunmadan öteki tarafa atlamak için insanın usta bir jimnastikçi obuası gerek. Girdin diyelim, peki Gage'in cesediyle nasıl geçeceksin bu yana?

Louis yapıcı hiçbir şey düşünmeden mezarlığın çevresini adımlamakta olduğunu farkettti.

Pekâlâ, işte sana çözüm: Ludlow'a eve döner ve yarın öğ-ledensonra gelirim buraya. Saat dört sularında içeri girer ve gece yansına kadar saklanacağım bir yer bulurum. Kısacası akıl-

— 274 —h olsaydım bugün başaracağım işi yarma bırakırım.

Çok esaslı fikir, Louis Efendi... peki bu arada duvarın öte yanına fırlattığım şeyler ne olacak?

Kazma, kürek, elfeneri... bari bir de üstüne MEZAR SOYGUN ARAÇLARI diye yazsaydın...

Çalıların arasına düştü nasıl olsa. Kim bulur, Allahını seversen?

Bir bakıraa^ mantıklıydı bu. Ama yaptığı mantıklı bir iş değildi, kalbi kendisine ertesi gün oraya gelemeyeceğini söylüyordu, tşi bu gece yapamazsa hiç yapmayacaktı. Bir daha bu kadar çılgınlığa kapılması olanaksızdı. Eğer işi yapacaksa bunun zamanı ancak ve ancak şimdiydi.

Sokağın başından bir araba dönüyordu. Çok ağır hareket eden arabanın ön sağ tarafından bir el uzandı, mezarlığın parmaklığını bir fener aydınlattı. Louis'in yüreği duracak gibi oldu saklandığı ağacın ardında. Polis arabasıydı bu, mezarlığı kontrol ediyorlardı.

Louis yüzünü ağaca dayayıp bekledi. Ağacın kendisini saklayacak kadar geniş olduğunu umuyordu. Elfeneri kendisine doğru uzanıyordu şimdi. Louis yüzünün beyazlığını saklamak için başını öne eğdi. Işık ağaca erişti, bir an kayboldu, sonra Louis'in sağında belirdi yine. Louis ağacın öteki yanına kaydı. Stop lambalarının biraz daha kızıllaşmasını, kapılana birden açılmasını, fenerin

büyük beyaz bir parmak gibi kendisini kovalamasını bekledi. Hey, sen!

Ağacın arkasındaki! Çık da yüzünü görelim bakalım! Ellerin de boş olsun! ÇIK dedik sana!

Polis arabası yola devam etti. Köşeye gelince dönüş işareti verdi, sola saptı. Louis soluk soluğa yaslandı ağaca. Ağzı kupkuruydu. Honda'nın yanından geçeceklerini düşündü. Ama önemi yoktu bunun. Akşamın altısından sabahın yedisine kadar Mason Sokağında park etmek serbestti. Kendisinininkiden başka bir sürü araba vardı orada. Sahipleri herhalde sokağın karşı

tarafındaki apartmanlarda oturuyorlardı.

Louis ardına saklandığı ağaca baktı. '

Başının hemen üstünde bir dal vardı. Oraya bir çıkarsa..

Daha fazla düşünmeden dalların çatal yaptığı yere çıktı Polis arabası dönmüş olsaydı ağacın üstünde pek garip bir kuş .görecekleri şimdi. Acele etmeliydi.

— 275 —

Daha yukardaki bir dala tutundu. Dalın ucu parmaklığın öte yanına kadar uzanıyordu. On iki yaşındaymış gibi hissediyordu kendini. Ağaç da sert esen rüzgârda sallanıyor, yapraklar hışırdıyordu. Louis durumunu bir an 'gözden geçirdi, sonra korkuya kapılmayı beklemeden dala eliyle tutunup ayaklarını aşağı sarkıttı, iriyarı bir adamın kolundan daha kalın olmayan dalın parmaklık ucuna doğru ağır ağır ilerledi. Dal bükülmüştü ama kırılacak gibi değildi. Louis altındaki kaldırımında kendi gölgesini görüyordu. Rüzgâr sıcak koltukaltılarını dondurmuştu, yüzünden ve sırlından akan terlere rağmen tirtir titriyordu. Tek eliyle asılıp öteki elini bir kanş

öteye koyduğunda dal sallanıyordu. Elleri ve bilekleri yorulmuştu artık. Islak avuçlarının kayacağından korkuyordu.

Parmaklığa varmıştı. Tenis ayakkabıları ok uçlarının bir kanş altındaydılar. Bu açıdan bakıldığında uçlar sipsivri görünüyorlardı. Sivri olsa da olmasa da, tehlikede olanın yalnızca haya !an olmadığını düşündü. Şimdi düşüp de tüm

ağırlığıyla o sivri uçlardan birine çarparsa demir ciğerlerini delerdi. Devriye gezen polisler Pleasentvievv parmaklığında asılı korkunç bir ceset bulurlardı.

Parmakuçlanm demirlere değdirmeye çalıştı. Biran boşlukta kaldı. Ayaklarıyla uzanıyor, havada sallanıyor, ama dokunacak bir yer bulamıyordu.

Bir ışık parladı üzerinde.

Tanrım, bir araba bu, bir araba geliyor...,

Dalın üstünde ellerini kaydırmaya çalıştı, ama dal parmaklan arasından kayıp gidiyor, parmakları açılıyordu.

Hâlâ sıkı sıkı tutunmaya çalışarak başını sola çevirdi, kolunun altından baktı. Gelen bir arabaydı, ancak hiç yavaşlamadan geçip dört yol ağzına varmıştı bile. Talihi vardı. Eğer...

Elleri kaydı yine. Ağaç kabuklarının saçlarına düştüğünü hissetti. '

Ayağının biri bir yere değdi, sonra öteki paçası ok uçlarından birine takıldı. Daha fazla asılı

duramayacaktı. Louis umutsuz bir hareketle bacağını salladı. Dal biraz daha eğildi. Bir kumaş

yırılma sesi duyuldu. Birden kendini iki demir uç üzerinde hissetti. Sivri uçlar lastik ayakkabılarını deliyorlardı, ayağı-

— 279 —mu acısı dayanılacak gibi değildi, aıvak ellerinin ve kollarının rahatlaması çektiği acıdan önemliydi.

Louis biran daha durdu sivri uçlar üstünde, sonra ellerini dalın ilerisine kaydırıldı. Dal şimdi incelmış olduğundan parmaklarını daha sıkı sarabiliyordu çevresine. Tarzan gibi ileri attı

kendini. Dal epeyce eğildi, bir çatırtı duydu, ellerini bıraktı.

Kötü düşmüştü. Dizinin biri bir mezar taşına çarpmış, kasıklarına kadar bir sancı yayılmıştı.

Dizini tutarak otlar arasında yuvarlandı. Dizkapağının parçalanmamış olduğunu umuyordu.

Sonunda acısı biraz azalmaya başladığında dizini bükebildiğim farketti. Katlaşmasına izin vermeden hareket ettirirse bir şey olmazdı.

Louis kalkıp parmaklık boyunca brandayı bıraktığı yere doğru yürüdü. Dizi çok sancı veriyordu ilk başlarda, topallıyordu, ama biraz yürüyünce açıldı. Honda'nın ilk yardım çantasında aspirin vardı. Çantayı da almayı unutmaması gerekirdi aslında. Çok geçti artık. Gözünü yoldan ayırmıyor, yaklaşan arabaları duyduğunda mezarlığın içlerine doğru çekiliyordu.

Daha çok trafiğin olduğu Mason Sokağında, arabasının karşısına gelene kadar hep içerlerden yürüdü. Parmaklığın altına koşup torbasını alacaktı ki, birden kaldırımında ayaksesleri, bir kadın kahkahası duyuldu. Louis büyük bir mezartaşının ardına oturup bir çiftin ağır ağır yürümesini seyretti. Kadınla erkek kollarını birbirlerinin beline dolamışlar, yürüyorlardı. Arabasının hemen ötesindeki ışığın altında durup öpüştüler. Louis on-ian seyrederken garip bir şaşkınlık ve kendinden iğrenme içindeydi. Kendisi adi bir resimli roman kahramanı gibi mezar taşının ardında durmuş sevgilileri seyrediyordu. Aradaki çizgi bu kadar ince mi. diye düşündü. Fazla bir telaşa kapılmadan öte tarafa geçebileceğin kadar ince demek. Bir ağaca tırman, bir dala tutunup ilerle, mezarlığa atla, sevgilileri seyret... çukur kaz... Bu kadar basit demek? Çılgınlık mı bu? Sekiz yıl okudum doktor 'olmak için... ama tek bir adımda mezar soyguncusu oldum...

İçinden gelen bir çılgılığı bastırmak istercesine yumruğunu ağzına soktu. O iç soğukluğunu aradı. O uzaklaşma duygusunu... Evet, oradaydı işte. Louis bunu minnetle sardı çevresine.

~277 —

Çift yollarına devam ederken Louis artık sabırsızlıkla bakıyordu arkalarından. Apartmanlardan birinin kapısı önünde durdular. Erkek cebinden anahtarını çıkardı, bir an sonra da gözden kayboldular. Sokak rüzgânın uğultusu dışında sessizdi yine. Yapraklar hışırdıyor, terden ıslanmış saçları alnında savruluyordu.

Louis parmaklığa koştı, çalılar arasında branda paketini aradı. Evet, oradaydı işte. Paketi aldı, kapının önünden uzaklaşan geniş yola çıktı nerede olduğunu anlamak için. Buradan doğru gidecek, sonra sapakta sola sapacaktı. Bir sorun değildi.

Yolun kenanndan yürüyor, mezarlık bekçisi falan varsa her an gölgelere dalmaya hazır bekliyordu.

Yol ayırımında sola saptı. Gage'ın mezarına yaklaşıyordu. artık. Birden oğlunun yüzünü

hatırlamadığını farketti. Durup sıra sıra mezarlara baktı, oğlunu anımsamaya çabşu. Bölük pörçük bir şeyler geliyordu gözlerinin önüne: Sarı saçlan, çekik gözleri, küçük ve beyaz dizleri, çenesindeki Chicago'da düştüğü zamandan kalma o yara izi. Bunları tek tek görüyor ama anlaşılır bir bütün içinde toplayamıyordu. Gage'i yola, Orinco tankeriyle randevusuna koşarken görüyordu. Ama yüzü dönüktü. Uçurtma Uçurduklan günün gecesinde yatağında nasıl yattığını

hatırlamaya çalıştı, ama gözlerinin önünde yalnızca karanlık vardı.

Neredesin, Gage?

Louis, oğluna bir iyilik yapıyor olmadığını düşündün mü hiç? Belki de olduğu yerde mutludur.

Belki de palavra değildir bütün o şeyler. Belki meleklerin yanındadır ya da uyuyordun Uyuyorsa eğer... acaba nasıl bir şeyi uyandıracacağını biliyor musun?

Neredesin, Gage? Senin bizimle birlikte, evimizde obuanı • istiyorum.

Peki ama hareketleri gerçekten kendisinin kontrolünde miydi bakalım? Neden Gage'in yüzünü

gözlerinin önüne getiremiyordu? Neden herkesin uy ansına karşın -Jud'ın, Victor Pas-cow rüyasının, kendi sıkıntılı yüreğinin dehşetle titremesinin- yoluna devam ediyordu?

Hayvan Mezarlığındaki o mezartaşlanı. o kaba halkaJan, bilinmeyen'e doğru

giden o sarmalı

düşündü, yeniden bir soğuk

— 278 —dalgası kapladı vücudunu. Neden b'i'ad'i durmuş Gage'in yüzünü hatırlamaya çalışıyordu ki?

Yakında görecekti nasıl olsa.

Mezartaşı karşısındaydı şimdi: GAGE VVILLIAM CREED. altında da iki tarih. Biri o gün mezan ziyarete gelmiş olmalıydı. Taze çiçek vardı mezarın üstünde. Kim olabilirdi? Missy Dand-ridge belki.

Kalbi ağır ağır atıyordu göğsünde. Eğer gerçekten yapacaksa işe başlama zamanı gelmişti işte.

Gecenin de belirli bir süresi vardı, ardından gündüz gelecekti.

Louis kalbini son bir kez yokladı; evet, bu işe devam edecekti. Başını belli beliniz sallayıp cebinden çakısını çıkardı. Brandayı seloteyle bağlamıştı, onu kesti, sonra mezarın önünde yatak gibi açıp araçlarını ameliyattaymış gibi düzenle dizdi.

İşte keçe bir başlık yapılmış elfeneri. Keçeyi de seloteyle tutturmuş, ortasında küçük bir delik bırakmıştı, işte kısa saplı kazması, ama bunu her ihtimale karşı getirmişti, yoksa kullanmaya niyeti yoktu. Yeni kazılmış mezarda taş falan olmazdı, tabutun kapağı da kilitli değildi nasıl olsa. işte beli, ipi ve eldivenleri. Louis eldivenleri giyip beli kavradı ve işe başladı.

Toprak yumuşaktı. Mezarın sınırları da belliydi, kendisinin küreklediği toprak kenarlarındakiden daha yumuşaktı. Burasıyla, işler yolunda giderse oğlunu yeniden gömeceği taşlı toprağı

kıyasladı. Orada kazmaya ihtiyacı olacaktı. Sonra hiç düşün-memeye çalıştı. Düşünmek çalışmasını aksatıyordu.

Toprağı mezarın soluna yığıyor, çukur derinleştikçe güçle-şen sürekli bir tempoyla çalışıyordu Mezarın içindeydi artık, taze toprağın ıslak kokusunu duyuyordu. Cari Amcasının yanında çalıştığı günlerden bilirdi bu kokuyu.

Kazıcı, diye düşündü durup alnına biriken terleri silerken. Cari Amcası Amerika'da bütün mezar kazıcılarına böyle dendiğini söylemişti. Arkadaşları onlara hep -Kazıcı» derlerdi.

Yeniden işe başladı.

Bir kere daha durup saatine baktı. On ikiyi yirmi geçiyor du. Yağa bulanmış bir şey gibi kayıyordu zaman avuçları arasından.

Kırk dakika sonra bel sert bir şeye sürtündüğü anda Louis'

— 279 —in dişleri üst dudağına öylesine sert bâttı ki, dudağından kanlar süzüldü. Feneri alıp ışığı yaktı.

Yerde toprak, toprağın arasınds da enlemesine gri bir çizgi görünüyordu. Louis toprağın çoğu nü attı. ama bir yandan da fazla gürültü yapmaktan korkuyordu. Küreğin demirinin çimentoya sürtünmesinden daha gürültülü bir ses de olamazdı gecenin sessizliğinde.

Mezardan çıkıp ipi aldı. Mezar kapağını oluşturan çimentonun kenarlarındaki demir halkalara geçirdi. Sonra mezardan çıktı, brandayı yayıp üzerine oturdu, ipin uçlarını kavradı.

Louis, son an geldi işte. Son şansın bu.

Haklısın. Son şansım ve ben de bunu kullanacağım.

İpi bileklerine dolayıp çekti. Beton, parçası kolaylıkla kalktı, karanlık çukurun kenarında dimdik durdu. Yatay bir mezar kapağı değil de, sanki dikey bir mezartaşıydı şimdi.

Louis ipi çekip halkalardan kurtardı, bir yana fırlattı. Diğer kapağı çıkarmak için ipe ihtiyacı

yoktu. Mezarın kenarlanna basıp ötekini kaldırabilirdi. •

Yeniden mezara indi. Ayaklarının altında ufak taşlar yuvarlanıyordu, bir iki tanesinin Gage'in tabutuna çarptığını duydu.

Eğilip mezarın öteki kapağını tuttu, yukarı çekti. Parmaklan arasında soğuk ve yumuşak bir şey hissetmişti. İkinci yan da diğeri gibi dik olarak dururken avucuna baktı, iri bir solucanın parmaklan arasında kıvrandığını gördü. Boğuk bir çığlık atarak elini oğlunun mezarının kenarına* sildi.

Feneri mezarın içine doğrulttu sonra.

En son cenaze töreni sırasında, yapay çimenliğin yanında gördüğü tabuta baktı. Oğlu için umutlarının tümünü gömmesi beklenen kutu buydu işte. Akkor halinde bir öfke yükseldi içinde.

Az önceki soğukluğuyla Utm bir çelişki oluşturan bir öfke. Saçma! Cevabı hayırdı!

Louis küreği aldı, tabutun kilidine birkaç kez vurdu. Dudakları öfkeli bir çizgi halinde gerilmişti.

Kırıp çıkaracağım seni. Gage! Görürsün bak!

Kilit ilk darbeye kırılmıştı, daha başkası gerekmezdi, ama Louis tabutu yalnızca açmak için değil, ona bir zarar vermek için de vuruyordu. Sonunda aklını başına toplar gibi oldu. küreği havaya kaldırmışken durdu.

— 280 —

Kürek eğrilmiş ve çizilmişti. Louis onu bir yana atıp tutmayan dizleri üstünde doğrularak mezardan çıktı. Midesi bulanı» yordu, öfkesi geldiği gibi gitmişti. Şimdi o soğuk duygu doldurmuştu içini, hayatında kendini hiç bu kadar yapayalnız ve her şeyden kopmuş

hissetmemişti. Uzay gemisinden çıkan ve karanlıkta boşlukta uçan bir astronot gibi hissediyordu kendini. Bili Baterman da böyle mi hissetmişti, diye düşündü.

Devam edecek durumda olup olmadığını anlamak için bu kez sırtüstü toprağa uzandı.

Ayaklarındaki o uyuşma geçince doğrulup mezara indi yine. Feneri kilide doğrultunca kilidin kırılmış değil paramparça olduğunu gördü. Çevresindeki

tahtalar bile unufak olmuştu.

Louis feneri kolunun altına sıkıştırdı. Hafifçe çömeldi. £1-leri ip cambazı gibi uzanmıştı.

Tabutun kapağındaki oyuğu bulup parmaklarım arasına soktu. Bir an durakladı, sonra oğlunun tabutunu açtı.

50

Eachel Creed az daha Boston - Portland arasında uçmayı başarabilecekti. Az daha. Chicago uçağı zamanında kalkmış (bu bile başlı başına bir mucizeydi). La Guardia'ya zamanında inmiş

(başka bir mucize) ve New York'tan ancak beş dakika gecikmeli hareket etmişti. Boston'a on beş dakika geç gelmişti, saat 23.12'de. On üç dakikası vardı aktarma yapmak için.

O uçağı da yetişebilirdi belki, ancak Logan Havaalanının terminal binaları arasında sefer yapan otobüs geç kalmıştı. Sim* di ağırlığını bir ayağından diğerine aktararak, sanki- hep helaya gitmek ihtiyacındaymış gibi, annesinin verdiği çantasını bir omzundan diğerine asarak bekliyordu.

Otobüs 23.25'te de gelmeyince koşmaya başladı. Topuklan alçaktı ama yine de rahat koşamıyordu. Bileğı burkulunca durup çıkardı ayakkabılarını. Çıplak ayakla koştu. Allegheny ve Doğıu Havayolları binaları yanından.

Soluğı alev gibi yakıyordu boğazını, yan tarafına da bir sana saplanmıştı, ilerde görünüyordu Delta'mn üç köşeli işa-

— 281 —reti. Rachel bomba gibi daldı içeri. Bir ayakkabısı elinden fi ladı, onu da düşmeden yakaladı.

Saat 23.37'diydi.

Nöbetçi memurlardan biri başını kaldırdı.

«104 sefer sayılı uçuş,» dedi Rachel soluk soluğı. «Port-lan uçağı. Kalktı mı?»

Memur arkasındaki ekrana baktı. «Hâlâ kapıda, ama beş dakika önce yolcuları çağırıldılar.

Telefon edip haber veririm. Bagajınız var mı?»

-Yok.» Rachel terden ıslanmış saçlarım geri itti. Kalbi fırlayacakmış gibi çarpıyordu.

Çok hızlı koşamıyordu artık. Ama elinden geldiğince koşuyordu yine de. Gece olduğu için yürüyen merdiven kapatılmıştı. Merdivenlerden koşarak çıkarken ağzında berbat bir pas tadı

vardı. Güvenlik kontroluna geldi, elindeki çantayı röntgen aletinin altındaki yürüyen kayışa attı, koşup öteki tarafa geçti, çanta aletin içinden çıkar çıkmaz omzuna atıp koşmaya devam etti.

Koşarken ekranlardan birine baktı.

SEFER 104 PORTLAND KALKIŞ 23.25 KAPI 31

Kapı 31 binanın öteki uçundaydı, Rachel ekrana bakarken birden KALKTI yazısının belirdiğini gördü.

Bir çığlık koşturdu içinden. Kapıya vardığında memur BOSTON-PORTLAND yazısını kaldırıyordu.

«Gitti mi gerçekten?» diye gözlerine inanamayarak sordu. «Gitti mi?»

Memur acıyarak baktı yüzüne. «Saat 23.40'ta harekete geçti. Özür dilerim, hanımefendi. İyi bir çaba gösterdiniz.» Geniş camı işaret etti. Rachel, Delta amblemi büyük 727'yi görüyor-du, uçuş pisti Noel ağacı gibi aydınlanmıştı.

«Peki, size benim geldiğimi söylemediler mi?»

-Telefon ettiklerinde 104 hareket etmiş, piste doğru gidiyordu. Geri çağırırsaydım pilot beni öldürürdü. Kusura bakmayın. Dört dakika önce gelebilseydiniz...»

Rachel adamı dinlemeden yürüdü, güvenlik kontroluna geldiği anda hafif bir

baygınlık hissetti.

Başka bir bekleme salonuna girip başının dönmesi geçene kadar bekledi.
Çorabının yırtılmış

parmak kenarından bir izmarit çıkardı. Ayaklarım pis ve umurumda bile değil,
diye düşünerek ayakkabılarını giydi.

— 282 —

Terminal binasına doğru yürüdü.

Güvenlik memuru, «KaçırDIMIZ mı?» diye sordu.

«KaçırDIM.»

«Nereye gidiyordunuz?»

«Portland'a. Oradan da Bangor'a-.

«Neden araba kiralamıyorsunuz peki? Gerçekten orada olmanız gerekiyorsa
yani? Normal olarak size havaalanına yakın bir otel önerebilirdim ama gitmek
istediğiniz yerde olması

gereken bir insana benziyorsunuz.»

«Çok doğru,» dedi Rachel. Bir an düşündü. «Evet, bu olabilir, değil mi? Eğer
kiralama şirketlerinin arabaları varsa.»

Güvenlik memuru güldü. «Vardır. Logan'da sis varken araba kalmaz. O da pek
sıktır ya.»

Rachel adamı duymadı bile. Kafasının içinde hesaba başlamıştı.

Otoyolunda cehennemi bir hızla gitse bile Portland'a Bangor içiğine yetişecek
zamanda varamazdı. Dümdüz gittiğini düşün-rneliydi. Ne kadar sürerdi? Kaç
kilometre olduğuna bağlıydı

bu. iki yüz elli mil. Jud öyle demişti bir seferinde. Yola çıkana kadar saat on

ikiyi.çeyrek geçirdi, hatta yanm bile olabilirdi. Saatte altmış beş mille giderse ve trafik ekibine yakalanmazsa... eh, dört saat tutardı. Yolda bir kez tuvalete gitmesi gerekecekti. Pek uykusu geleceğini sanmıyorsa da, bir kahve içmek için de dururdu. Yine de sabah şafak sökmeden Ludlov'r'da olurdu.

Bunları kafasında hesaplayarak araba kiralama şirketlerinin bulunduğu alt kata yöneldi.

«Talihin açık olsun, hanım,» diye güvenlik görevlisi arkasından seslendi.
«Kendine dikkat et.»

«Teşekkür ederim.» Rachel talihe ihtiyacı olduğunu düşünüyordu.

51

Louis yüzüne çarpan kokudan boğulacak gibi oldu. Mezarın kenarına tutunup bir iki kez derin soluk aldı; midesini kontrol

—283—altına aldığı sandığında birden yediği o lezzetsiz yemek t müyle boşandı içinden. Mezarın öteki yanına kustu, sonra soluk soluğa başını toprağa dayayıp bekledi. Bulantı geçti sonunda.) Dişleri kenetlenmiş bir halde feneri koltuktan çekip açık tabuta çevirdi.

Birden müthiş bir dehşete kapıldı, insanın en kötü karaba-J sanlarında olduğu gibi, uyandığında anımsayamadığın korkunç] rüyalarda olduğu gibi.

Gage'in başı yoktu.

Louis'in elleri öylesine titriyordu ki, feneri iki eliyle tutmak j zorunda kalmıştı. Polislere atış

talimlerinde öğrettikleri gibi.] Yine de ışık sağa sola kayıyordu. İnce ışığın mezarın içine doğ-f rultuiması için bir iki dakika geçmesi gerekti.

Olamaz, diye düşünüyordu. Gördüğünün olanaksız bir şey j olduğunu hatırla.

Işığı Gage'in ayaklarından, pantolonundan, ceketinden (iki i yaşında bir çocuğa ceket giydirilmemeliydi), açık yakasında yukarı...

Soluğu birden boğazında tıkanır gibi oldu, Gage'in ölümüne duyduğu öfke birden içini doldurdu, doğaüstü korkulannı silip attı.

Arka cebinden mendilini çıkardı, feneri bir eliyle tutarak yeniden mezanın içine eğildi. Mezar kapaklarından biri şimdi düşseydi boynunun kırılması içten bile değildi. Mendille Gage' in yüzünü kaplamaya başlamış olan ıslak yosunlar hafifçe sil_ di. Yosunlar öylesine karaydı ki, bir an için "çocuğun başının yokolduğunu sanmıştı.

Bunu beklemeliydi, yağmur yağmış, mezarda su sızdırmaz biçimde yapılmış değildi. Feneri iki yana tutunca tabutun bir su birikintisi içinde yattığını gördü. Oğlunu gördü sonra. Böylesine korkunç bir kazadan sonra tabutun açılmayacağını bildikleri halde cenaze evinde ellerinden geleni yapmışlardı. Kötü yapılmış bir bebek gibiydi oğlu. Başında garip şişler vardı. Gözleri şişkin çukurlar içinde kaybolmuştu. Ağzından bembeyaz dil gibi bir şey uzanıyordu. Louis bir an çok fazla tahnit sıvısı kullandıklarını düşündü. Pek kolay çalışabilen bir şey değildi bu, hele bir çocuk sözkonusuysa ne kadarının yeterli, ne kadarının fazla olduğu kolay kolay kestirilemezdi...

— 284—

Sonra bunun pamuk olduğunu f anketi. Uzanıp çocuğun ağzından çekti pamuğu. Gage'in gevşek dudakları hafif ama yme de belirli bir plip sesiyle kapandı. Louis mezarın içine fırlattı

pamuğu. Su birikintisi içinde iğrenç beyaz bir parıltıyla yüzmeye başladı pamuk parçası.

Gage'in yanaklarından biri şimdi yaşlı bir insanmış gibi çökmüştü.

«Gage, seni şimdi çıkaracağım, tamam mı?»

Louis gece yansı nöbetine çıkan bir bekçinin falan oradan geçmemesi için dua etti. Artık yakalanmaktan korkusu yoktu. Eğer kendisi mezarın içinde çalışırken başka biri fenerini üzerine doğrultacak olursa, küreği kaptığı gibi gelenin kafasına indirmeye kararlıydı.

Kollarını Gage'in vücudunun altına soktu. Küçük vücut sanki kemiksizniş gibi

iki yana sallanırken korkunç bir şey geldi aklına: Gage'i kaldırırken oğlanın vücudu parçalanacak, elinde yalnızca birkaç parça kalacaktı. İki ayağı mezarın iki yanında çıldırmış gibi çılgınlık atarken bulacaklardı kendisini..

Haydi korkak herif, haydi!

Gage'i költükaltından tuttu, akşamlan banyosundan çıkardığı gibi tutup kaldırdı. Gage'in kafası arkaya düşmüştü. Louis oğlanın başım omzuna bağlayan dikişleri gördü.

Cesedi tabuttan çıkardı, kucağından bırakmadan mezarın kenanna oturdu. Bacakları mezarın içine sarkıyordu. Yüzü kıpkırmızıydı, gözleri kara delikler gibiydi, ağzı dehşet, acıma ve kederle gerilmişti. ,

-Gage,- diye oğlunu kollan arasında sallamaya başladı. Gage'in tel kadar cansız saçlan bileğine sürtünüyordu. «Her şey düzelecek, Gage. Hepsi sona erecek bunlann. Bir gece hepsi... Gage.

Seni seviyorum. Baban seni seviyor, yavrum.»

Louis oğlunu kollarında salladı bir süre.

Louis saat ikiye çeyrek kala mezarlıktan çıkmaya hazırdı, işin en güç yanı cesedi taşımak olmuştu, içindeki o astronot işte o anda en karanlık boşluğa uçmuş gibiydi. Şimdi sırtının yorgun kaslan açılıp açılıp kapanırken geri dönmenin mümkün olabileceğini düşünebiliyordu artık.

Gage'in cesedini iyice sardı brandayla. Kalın yapıştırıcı bantla yükünü bağladı, sonra ipini kesip iki ucunu da sıkı sınıu sardı. Artık durulmuş bir halı olabilirdi elindeki. Tabutu kapat-

— 285 —ti, bir an duraksadıktan sonra açıp beli içine koydu. Bu da bir anı olarak Pleasantview'e kalsındı. Oğlunu veremezdi o mezarlığa. Tabutu kapattı, kapaklardan birini yavaş yavaş indirdi.

Diğerini de itmeyi düşündü bir an, ama kırılacağından korktu. Belinden kemerini çıkarıp demir halkalardan geçirdi ve beton kapağı yerine yerleştirdi. Sonra çıkardığı toprağı doldurdu.

Mezarın içine doldurduğu toprak yetmemişti, mezar çevresindeki topraktan biraz daha aşağı

düzeydeydi. Gündüz gözüyle farkedile-bilirdi, belki de farkedilir ama umursamazdı. Bunu düşünecek, bunun için endişelenecek değildi. Çok iş vardı önünde. Çılgınca işler. Çok da yorulmuştu.

Rüzgâr ağaçlar arasında çığlıklar atarak estikçe Louis huzursuzlukla çevresine bakıyordu.

Kazmayı, eldivenleri ve feneri yaptığı dengin yanına bıraktı. Işık kullanmak isteğini yendi, cesedi ve aletleri bırakıp arabayı park ettiği yerdeki parmaklığa doğru yürüdü. İşte arabası

karşısındaydı. Kaldırım kenarına, park edilmiş bekliyordu. O kadar yakın ama aynı zamanda öylesine de uzak.

Louis arabaya bir an daha baktıktan sonra bambaşka bir yöne doğru yürüdü.

Demir parmaklık boyunca Mason Sokağının sonuna kadar dönüp sağa saptı. Burada bir kanalizasyon hendeği vardı. Louis hendeğe bakınca ürperdi. Üst üste atılmış çürüyen çelenkler vardı burada. Mevsimler boyunca yağan yağmur ve kar çiçekleri kokuşturmuştu.

Ey tsa.

Hayır, İsa değil. Bu kalıntılar Hıristiyan Tanrısından daha eski bir tanrıyı yatıştırmak için bırakılmıştı. İnsanlar Ona çeşitli zamanlarda çeşitli adlar vermişlerdi. Ama en güzeli sanırım Rachel'in kız kardeşinin verdiği idi: Büyük ve Müthiş Öz. Toprağa bırakılan ölü şeylerin tanrısı.

Kanalizasyon hendeklerinde çürüyen çiçeklerin tanrısı. Bilinmezin tanrısı.

Louis ipnotize olmuş gibi bakıyordu çukura. Sonunda güçlkle ayırdı gözlerini, ona kadar sayılmış da, on sayısını duyar duymaz uyanmış gibi.

Yola devam etti. Çok geçmeden aradığını bulmuştu. Gage'in gömüldüğü gün buraya bilinçsiz bir şekilde dikkat etmiş olmalıydı.

Rüzgârlı karanlıkta karşısına bir yapı dikilmişti. Mezarlığın <ieposu.

Kışın toprak iş makinelerince bile kazılamayacak kadar sertken tabutları burada saklardı. İş

çok olduğu zaman da depo aynı amaçla kullanılırdı.

Bu meslekte de -iş mevsimleri» vardı. Herhangi bir insan toplumunda insanlar kimi zaman anlaşılmayan bir nedenle sık aralıklarla ölürlendi.

«Hepsi bir değildir,» demişti Cari Amca. «Mayısta hiç kimsenin ölmediği iki hafta geçirirsem, kasımda iki hafta on kişinin öleceğini bilirim. Ama çoğunlukla kasım değildir bu ay, hele Noel zamanı hiç değildir. Oysa insanlar genellikle ölümlerin Noel'lerde çok olduğunu sanırlar. Noel bunalımı falan denilen o şeyler palavradır. Noel'de çoğu insan mutludur ve ölmek istemez.

Bunun için yaşarlar, işler şubatta açılır Yaşlılar grip va zatürreeden ölürlendi. Ama yalnızca bunlar değil. Bir yıl, bir buçuk yıl kanserle savaşmış olanlar da şubat gelince birden pes etmiş gibi oluverirler. 31 Ocakta hastalığı yenmiş gibidirler, 24 Şubat gelince ise gülmüşlerdir artık.

Şubatta kalp krizleri, felçler, böbrek yetmezlikleri ortaya çıkar. Çok kötü bir aydır şubat.

İnsanlar şubatta yorulurlar. Biz bu meslekte buna alış-mışızdır. Ama bir de bakarsın ki, hiçbir neden olmadan haziranda ya da ekimde de aynı şey oluvermiş. Ağustosta olmaz aran. Ağustos çok ağır geçen bir aydır. Bir gaz borusu patlamadıkça ya da köprüden aşağı bir otobüs uçmamışsa ağustosta mezarlığı dolduramazsın. Ama öyle şubatlar olmuştur ki, deliler gibi beklemiştir toprağın yumuşamasını kucak dolusu para verip bir dondurucu kiralamamak için.»

Deponun çifte kapısı bir kadın memesini andıran (Louis bunun doğal olmayıp Özellikle böyle yapıldığından emindi) hafif bir tepenin altındaydı. Tepe demir parmaklığın bir kanş altına kadar yükseliyor, parmaklığı aşacak yerdeyse düzleşiyordu.

Louis çevresine bakındıktan sonra tepeye tırmandı. Parmaklığın öte yanında iki dönüm kadar boş bir alan vardı. Hayır pek boş denilemezdi. Bir kulübe falan gibi bir yapı vardı ilerdi Herhalde burası da mezarlığındır, diye düşündü. Araç gereçle .rini falan orada saklıyor olmalılardı.

Bu bölüm Mason Sokağından yolun kenarındaki ağaçlarla

— 287 —ayrılıyordu. Ortalıkta hareket eden hiçbir şey yoktu.

Louis dizkapağım incitmekten korkarak kışüstü gerisin geriye kayıp oğlunun mezarına döndü.

Az daha brandaya çarpıp düşüyordu. İki sefer yapması gerekecekti. Biri ceset, diğeri aletler için. Sırtının ağnsına yüzünü buruşturarak eğilip brandayı aldı. İçinde Gage'in cesedinin kaydığını hissediyordu. Kafasının içinde artık tümüyle çıldırmış olduğunu söyleyen sese kulak bile vermedi.

Cesedi tümseğe kadar taşıdı. Deponun iki yana kayarak açılan çifte kapısı bile iki arabalık bir garaja benzetilmişti. O dik yamaçtan yirmi kiloluk yükü taşımamanın kolay olmayacağını düşündü.

Artık kendisine kolaylık sağlanacak ipi de yoktu. Kucağında yük olduğuna halde geriledi, öne doğru eğilip ileri koştı. Tam tepeye varıyordu ki. ayağı kaydı, geri geri gidecekken elindeki brandayı kollarının olanca gücüyle ileri fırlattı, kendisi de tümseğin altına kadar kaydı. Branda tepedeki düzliğe düşmüştü. Louis bir kez daha tırmandı tepeye kadar, brandaya sanlı yükünü

parmaklığa dayadı. Sonra öteki eşyaları almaya gitti.

Sonra bir daha tepeye çıkıp eldivenleri giydi, feneri, kazmayı brandanın yanına yerleştirdi.

Sonra sırtını parmaklığa dayayıp ayaklarını uzatarak dinlendi. Rachel'in Noel armağanı olarak verdiği saate bakınca ikiye bir geçmekte olduğunu gördü.

Birkaç dakika daha dinlendikten sonra küreği parmaklığın öte yanına attı. Küt diye yere çarptı

kürek. Elfenerini cebine saklamaya çalıştı ama büyük geldi, girmedi. İki

parmaklık demiri ardından aŖađı kaydıldı onu da, bir taŖa çarpıp kırılmayacağını umarak. Yanına bir çanta almamakla hata etmiŖti.

Sonra cebinden kâğıt bandı ıkanıp kazmanın sapını brandanın üstüne bağladı. Band bitene kadar çepeçevre sardı brandayla kazmayı. Sonrada yükü kaldırıp parmaklığın öte tarafına bıraktı. Ardından kendisi de bacağını parmaklığın öte tarafına yere indi.

Otlar arasında attığı yerde hemen buldu küreği. Feneri eliyle koymuŖ gibi bulamayınca bir an yüreği ağzına geldi, otlar attı, sivri uçlardan ikisine tutundu, parmaklıktan aŖađı kaydıldı, arasında nereye kadar yuvarlanmış olabilir ki? Kalbi kulakları içinde zonklayarak atarken diz çöküp onu da aramaya baŖladı.

Sonunda buldu, dŖtđn sandığı yerin bir iki metre öte-

— 288 —sinde uzun kara bir gölge. Feneri a..j, camını eliyle kapatıp düğmesine bastı, avcunun içi aydınlanmıştı, kapattı yine. Sağlamdı.

akısıyla kazmayı tutan bandı kesti, aletlerini ağalatın dibine taŖıdı. En geniŖ gövdeli ağacın arkasında durup Mason Sokağına baktı. Sokak bomboŖtu Ŗimdi. Bir tek ıŖık vardı sokak boyunca, yukarı katlardan birinin tek bir penceresinde san bir ıŖık. Uykusuz biri belki ya da bir hasta.

KoŖmadan, ama yine de hıy.h adımlarla kaldırıma ıktı. Mezarlığın karanlığından sonra sokak lambalarının altı gündüz gibi geliyordu. Bangor'un ikinci büyük mezarlığından birkaç adım ötede kolunun altında kazma, kürek ve fenerle görülecek olursa ne iŖ yapmakta olduğunu fazla dŖnmeye gerek kalmaydı.

Hızlı adımlarla geçti karŖıya. Arabası elli metre ötedeydi. BeŖ,kilometre tedeymiŖ gibi geliyordu oysa. Her an bir motor sesi, kendisinininkiler dıŖında bir ayak sesi, hatta açılan bir pencere gıcirtısı duymayı bekleyerek yürüdü.

Honda'sına vardı, kazmayla küreği arabanın kenarına dayayıp anahtarlarını aradı. Her iki cebinde de değildi anahtarları. Birden yüzünden terler boŖandı. Kalbi yine kopacakmıŖ gibi atmaya baŖladı, içinden kopup fırlayacak paniği önlemek istor-miŖ gibi çeneleri kenetlenmiŖti.

Herhalde dizi mezartaşına çarptığı zaman düşmüştü cebinden anahtarlar. Şimdi orada çimenler arasında yaüyor olmalıydı. Fenerini bulmakta o kadar güçlük çekmişken anahtarlarını nasıl bulacaktı? Her şey bitmişti işte. Bir kez talihi kötüye gitmeye görsün insanın...

Dur bir dakika, dur hele. Ceplerini bir daha ara. Bozukluk paraların cebinde, paralar düşmediyse anahtarlar da düşmemiştir.

Bir kere daha ağır ağır aradı ceplerini, paraları çıkardı, hatta ceplerinin içini dışına çıkarıp baktı.

Anahtarlar yoktu.

Louis arabaya yaslanıp ne yapması gerektiğini düşündü. Yeniden içeri girecekti, başka yolu yoktu. Oğlunu orada bırakacak, feneri alacak ve geceyi boşu boşuna...

Birden bir kıvılcım yanıp söndü kafasında.

— 289— Hayvan Mezarlığı — F 1)

Eğilip arabanın içine baktı. Anahtarlar motorun üstündeydi Hemen koşup anahtarları aldı, arabanın arkasına gidip arka kapağın' açtı, kazmayı, küreği ve feneri içine koyup kapağı kapattı. Kaldırımında yirmi metre kadar uzaklaşmıştı ki, anahtarları

hatırladı. Bu kez arka kapağın üstünde bırakmıştı.

Aptal, diye söyledi. Bu kadar aptal olacaksan, bari unut bu işi!

Dönüp anahtarlarını aldı.

Gage'i kucaklamış. Mason Sokağını yarılamıştı ki, bir yerde bir köpek havlamaya başladı.

Havlamak değildi bu, başka bir şeydi. Köpek hırılıyor, hırıldaması giderek artıp sokağı

baştanbaşa dolduruyordu. RRRRUUUUU! AURRRRUUU!

Louis ağaçlardan birinin ardında durup ne olacağını, ne yapacağını düşündü. Sokağın bütün ışıklarının yanmasını bekliyordu.

Yalnızca bir ışık yandı. Kendisinin durduğu yerin hemen karşısındaki bir evde. Kısık bir ses,

«Sus, Fred!» diye bağırdı.

AARRRRRUUUUU! diye karşılık verdi Fred.

«Sustur şunu, Scanlon, yoksa polis çağırırım!» diye biri Lo-uis'in bulunduğu taraftan seslendi.

Louis korkuyla sıçradı olduğu yerde. Boşluk ve terkedilmişlik duygusunun ne kadar sahte olduğunu anlamıştı. Çevresi insanlarla doluydu, yüzlerce göz... ve köpek de kendisinin tek dostu olan uykuya saldırıyordu. Lanet olsun. Fred, diye düşündü. Lanet olsun.

Fred yeniden ulumaya başladı Ama birden sert bir tokat sesi duyuldu, hayvan sesini alçalttı.

Bir evin çarpılan kapısının ardından yine sessizlik çöktü. Fred'in tarafındaki evin ışığı bir dakika kadar daha yanık kaldıktan sonra söndü.

Louis gölgeler arasından çıkmak istemiyordu, biraz daha beklemesi çok daha iyi olacaktı

kuşkusuz. Ama zaman da giderek azalıyordu.

Kucağındaki yükü karşıya geçti, yoluna kimse çıkmadan arabaya kadar yürüdü. Fred de hırlamamıştı. Arabanın arka kapağını açtı.

Gage içeri sığmıyordu.

Louis brandayı yatay, dikey, sonra da eğik koymaya çalıştı. Ama Honda'nın arka bölmesi çok küçüktü. Gage'i ikiye bük-

/nesi gerekecekti oraya sığdırmak için. Gage'in umurunda bile olmazdı bu. ama Louis yapamıyordu işte.

Oğlunun cesedi kucağında olduğu halde aklına hiçbir şey gelmeden durdu bir süre. Birden uzaktan bir araba sesi duydu, daha fazla düşünmeden sürücünün yanındaki kapıyı açtı, yükünü

koltuğa yerleştirdi.

Kapıyı kapattı, arkaya koşup kapağı da kapattı. Sesini duyduğu araba kavşaktan geçip gitti.

Louis direksiyona oturdu, motoru çalıştırdı, tam -elini far düğmesine uzatıyordu ki, birden korkunç bir şey geldi aklına. Ya Gage'i ters oturtmuşsa, dizleri tersine bükülmüşse, çökmüş

gözleriyle ön cam yerine arka camdan dışarı bakıyorsa?

Önemi yok, diyordu yorgunluktan doğan bir öfkeyle kafasının bir yanı. önemi yok işte! Kalın kafan almıyor mu bunu?

önemi var elbette, önemi var. Gage oradaki, bir havlu yığını değil.

Uzanıp elleriyle brandayı yoklamaya, altındaki girintileri çıkıntıları kestirmeye çalıştı. Belirli bir nesnenin ne olduğunu anlamaya çalışan bir kör gibiydi. Sonunda ancak burun olabilecek bir çıkıntıya dokundu. Gage doğru yöne bakıyordu.

Ancak ondan sonra arabayı vitesine takıp Ludlow'a olan yirmi beş dakikalık yola koyulabildi.

52

O sabah saat birde Jud Crandall'ın telefonu çaldı. Boş ev.a içinde çınlayan ses adamı

uyandırmıştı. Rüyasında yirmi üç yaşındaydı ve arkadaşlarıyla demiryolu kenarında bir sırada oturmuş konuşuyorlardı... '

Telefon çalınca oturduğu koltukta birden doğruldu, boynunun kasılıp kalması nedeniyle yüzünü

buruşturdu, içine bir taş düşmüş gibi olmuştu, öyle de, diye düşündü. Yirmi üçle seksen üç

arasındaki o atmış yıl. Ardından da, uyuyakaldın, diye düşündü. Bu iş böyle yapılmaz, hele bu gece hiç yapılmaz.

Arayan Rachel'di.

—291—

•Jud? Geldi mi?»

«Hayır. Rachel, neredesin? Sesin daha yakından geliyor.»

«Daha yakındayım.» Kadının sesinin yakından gelmesine rağmen hatta bir uğultu vardı, iki hat arasında rüzgar var demekti bu. Jud bu sesi duyunca hep koro halinde şarkı söyleyen ölü

sesleri hatırlardı. «Ben Maine otoyolu üzerinde Biddeford' dayım.»

«Biddeford mu?»

«Chicago'da kalamadım. Bana da bir şeyler oluyordu... Ellte ye olan her neyse... Sen de hissediyorsun bunu. sesinden anlıyorum.»

«Öyle.» Jud paketten bir sigara alıp ağzının köşesine yerleştirdi. Kibriti yakarken eli titriyordu.

Bu karabasan başlamadan önce hiç titremezdi elleri. Dışarda rüzgar uğultularla esiyordu Evi kavrayıp sallıyordu sanki.

Güç giderek artıyor. Hissediyorum bunu.

Yaşlı kemiklerinde belli belirsiz bir korku. Cam gibi ince, kırılabilir bir şey.

«Jud, lütfen bana neler olduğunu söyler misin?»

Bilmek hakkıydı kadının... bilmesi gerekirdi. Söyleyecekti nasü olsa. Gün gelecek hik&yenin tümünü anlatacaktı. Ona hai-ka halka düğümlenen zinciri gösterecekti. Norma'nın kalp krizi, kedinin ölmesi, Louis'in sorusu -oraya hiç insan gömen oldu mu?- Gage'in, ölümü... Tann bilir Louis"-şimdi daha başka ne halkalar hazırlıyordu. Evet, sonunda söyleyecekti, ama telefonda değil.

«Rachel, nasıl oluyor da uçakta değil de kara yolundasın?»

Rachel Boston'da aktarma yapacağı uçağı nasıl kaçırdığını anlattı. «Bir araba kiraladım ama sandığım kadar çabuk gelemiyorum. Londra'dan otoyola gireyim derken yolumu kaybettim, Maine'e de ancak şimdi geldim. Sabahtan önce orada olamayacağım bu gidişle. Jud... lütfen bana neler olup bittiğini söyler misin? öyle korkuyorum ki... üstelik neden korktuğumu da bilmiyorum.»

«Rachel, iyi dinle beni, Portland'a gir ve orada kal, anlıyor musun? Bir motele git ve biraz...»

«Jud, bunu yapamam...»

«Biraz uyu. Korkma, Rachel. Bu gece burada bir şeyler ola-

— 282 —bilir, olmayabilir de. Eğer düşündüğüm olacaksa zaten burada olmaman daha iyi olur. Olacak şeyin sorumlusu ben olduğum için gerekeni ben yaparım. Hiçbir şey olmuyorsa, o zaman öğleden sonra buraya gelersin. Louis'in seni gördüğüne sevineceğinden eminim.»

«Bu gece uyuyamam, Jud.-

«Evet.» Kendiside aynı kanıdaydı; kimbilir. belki de İsa tutuklandığında Aziz Peder de aynı

şeye inanıyordu. Nöbette uyumak. «Uyursun, Rachel. O kiralık arabanın direksiyonu basında uyuyakalıp da ölürsen ne olur sonra Louis'e? Ellie'ye neler olur?»

«Orada ne olup bittiğini söyle bana! Jud, eğer bunu söyle-ycbilirsen sözünü dinlerim belki.

Ama bilmem gerek.»

«Ludlovv'a gelince doğruca buraya gelmeni istiyorum. Evine gitme. Önce buraya gel, sana bütün bildiklerimi anlatacağım. Louis'in dönmesini bekliyorum zaten.»

«Şimdi söyle,, dedi Rachel.

«Olmaz. Telefonda söyleyemem. Söyleyemem diyorum. Rac-he'. Haydi, sen şimdi Portland'a git ve yat biraz »

Karşı tarafta uzun bir sessizlik oldu.

- Pekâlâ. Belki do sen haklısın, Jud. Bir tek şey söyle bana. Ne kadar kötü?»
- Ben gereğine bakabilirim,- dedi Jud. «Kötü olabileceği katlar kötü i^te.»

Dışarda bir arabanın farları göründü. Araba çok ağır geliyordu. Jud ayağa kalktı, araba Creed'lerin evinin önünden geçince yine oturdu.

«Peki,» dedi Rachel. «Zaten bu yolun seri kalan kısmı bir taş gibi oturmuştu kafama.»

«Bırak o taş yuvarlanıp gitsin, canım. Lütfen. Kendini yarın .•cin hazırla. Her şey yolunda gidecek burada.»

«Hikâyenin tümünü anlatacağına söz veriyor musun?» x «Evet. Bir bira içeriz, hepsini anlatırım sana.»

«Hoşçakal öyleyse,» dedi Rachel. «Şimdilik."

«Şimdilik. Yann görüşeceğiz, Rachel.»

Kadın başka bir şey söyleyemeden Jud telefonu kapattı.

Jud ilaç dolabında kafein tabletleri olduğunu sanıyordu

— 293 —ama ne kadar aradıysada bulamadı. Geri kalan bira şişelerini esfle yeniden buzdolabına yerleştirip bir fincan koyu kahve hazırladı. Kahveyi alıp pencere önüne gitti yine.

Kahve ve Rachel'le konuşması hemen hemen üç çeyrek saat uyanık kalmasını sağlamıştı.

Ondan sonra yine başı öne düğmeye başladı.

Nöbette uyumak yok, moruk. Bir iş açtın başına, şimdi de bedelini ödemek gerek. Onun için nöbette uyumak yok.

Bir sigara daha yaktı, derin bir nefes çekti, yaşlıların o hırıltılı öksürüğüyle sarsıldı. Sigarayı

küllüğe bırakıp iki eliyle gözlerini ovuşturdu. Dışarda on tekerlekli bir kamyon ışıklarıyla geceyi yarararak geçiyordu.

Bir kez daha başı önüne düştü, irkilerek uyandı, yüzüne, alınına vurdu eliyle. Yüreğinde bir korku uyanmıştı şimdi. O gizli yere sinsice biri girivermişti.

Beni uyutuyor... ipnotize ediyor... bir şey. Uyanık durmamı istemiyor. Yakında gelecek de ondan. Evet, bunu hissediyorum. Yolundan çekilmemi istiyor.

«Hayır,» dedi. «Olamaz. Duydun mu? Bir son vereceğim buna. Çok ileri gitti artık.»

Rüzgâr evin çevresinde uğulduyor, yolun karşısındaki ağaçların yaprakları insanı ipnotize eder gibi tekdüze sallanıyordu. Jud, Brew'de o eski demiryolu kulübesinde soba başında oturdukları

geceye döndü yine. Kendisi, George ve Rene Michaud sabaha kadar konuşmuşlardı. Şimdi hayatta bir tek kendisi kalmıştı. Rene 1939 Martında iki vagon arasında ezilerek ölmüştü.

George Chapin ise geçen yıl kalpten gitmişti. O kadar çok insandan bir tek kendisi kalmıştı ve yaşlılar ise yaşlandıkça aptallaşmışlardı. Bu aptallık kimi zaman iyilik, kimi zaman da gurur biçiminde ortaya çıkardı. Eski sırları açıklamak ihtiyacı...

Küllükte sigaranın külü gittikçe uzuyordu.

Jud ise uyumaktaydı.

Dışarda stop ışıklan görünüp de Louis arabasını kırk dakika kadar sonra garajına soktuğunda Jud hiçbir şey duymadı, uyanmadı, kıpırdamadı... Romalı askerler*ise adındaki dilenciye tutuklamaya geldiklerinde Peter'in uyanmadığı gibi...

— 294 —

53

Louis mutfak çekmecelerinden birinde yeni bir rulo yapış-tınc. bant buldu, garajda da geçen kışın kar lastiklerinin yanında bir kangal ip vardı. Bantla kazmayla küreği sıkıca sardı, ipten de sırtına bir askı yaptı.

Aletler askıya. Gage kucağına.

Askıyı sırtına attı, arabanın kapısını açıp yükünü çıkardı. Gage, Church'den daha ağırdı. Oğlunu Micmac Mezarlığına götürdüğünde . yorgunluktan sürünecekti yerlerde. Üstelik ondan sonra o taşlı, bağışlaması toprağı büyük bir mücadele vererek kazması gerekecekti.

Nasıl olsa bir yolunu bulur, başarırđı.

Louis Creed garajdan çıkarken ışığı dirseğıyle söndürdü, asfaltın bitip çimenli yolun başladığı

yerde bir an durakladı. Karanlığa iağmen önünde Hayvan Mezarlığına giden yolu görüyordu.

Kısacık kesilmiş çimenler bir tür ışıkla parlıyor gibiydi.

Rüzgar parmaklarını saçları aratma sokarken bir an için o eski, çocuksu karanbk korkusunu hissetti. Zayıftı, küçüktü ve korkuyordu. Gerçekten kucağında bir cesetle ormana mı

gidiyordu? Rüzgânın karanlıktan karanlığa dolaştığı ağaçların altında mı yürüyecekti? Ve bu kez tek başına?

Düşünme. Yap sadece.

Louis yürümeye başladı.

Yirmi dakika sonra Hayvan Mezarlığına vardığında kollan ve bacakları yorgunluktan titriyordu.

Kucağındaki brandayı dizlerine indirerek çömeldi. Yirmi dakika kadar dinlendi orada, hafifçe uyukladı. Artık korkmuyordu, yorgunluk korkuyu sürüp atmıştı.

Sonunda bir daha ayağa kalktı. O kuru ağaç yığınının tır inanabileceğim sanmıyordu, ama bir kere denemesi gerektiğim de biliyordu. Kollarındaki yük yirmi kilo değil de yüz kiloydu sanki.

•—295 —

Ancak daha önce olan yine oldu. Ansızın bir rüyayı hatırlar gibiydi; hayır, hatırlama değil, yeniden yaşama. Ayağını ilk kütüğe deşdirdiğinde içinde o garip duygu bir daha dolaştı. Coşku denilebilecek o duygu. Yorgunluğu kaybolmamıştı, ama artık önemsizdi, katlanılabilir bir şeydi.

Beni izle yalnızca. Beni izle ve önüne bakma. Louis. Duraksama, önüne de bakma. Ben yolu biliyorum. Ama çabuk ve kendinden emin olarak geçmek gerek.

Çabuk ve kendinden emin... Jud'un arının iğnesini çıkarması gibi.

Ben yolu biliyorum.

Ama yalnızca bir tek yol var, diye düşündü Louis. Geçmene ya izin verir ya da vermez. Bir kere kendi başına yığına tırmanmaya çalışmış, başaramamıştı. Bu kez çabuk adımlarla, kendine güvenle tırmanıyordu. Jud'un o gece yol gösterdiğinde olduğu gibi.

Yukarı, hep yukarı, hiç önüne bakmadan, oğlu brandanın içinde... Rüzgar saçlarının diplerinde gizli yollar bulurken hep yukarı...

Tepede bir an durdu, sonra sanki merdivenden aşağı ini yormuş gibi hızla indi. Kazma ve kürek sırtına çarpıyordu. Bir dakika sonra yeniden patikanın çam iğneleriyle kaplı düzlüğün deydi.

Kuru ağaç yığını, mezarlığın parmaklığından daha yük sekti arkasında.

Ağaçlar arasında rüzgârın iniltisini dinleyerek yürüdü. Ses kendisini korkutuyordu artık. İşi bitmek üzereydi.

54

Rachel ÇIKIŞ 8 - POHTLAND VVESTBROOK SAĞA yazan levhayı gördü, dönüş işaretini verdi, arabayı çıkış yoluna sürdü. Karanlık göğü aydınlatan yeşil bir HOLIDAY INN yazısı görüyordu ilerde. Bir yatak ve uyku. Bu sürekli, sarsıcı ve kaynağı belirsiz gerileme bir son. Artık yaşamayan bir çocuğa duyulan o büyük boşluğa -hiç olmazsa bir süre için- bir son. Acısı dış

çek-

— 296 —

ürmeye benziyordu, önce bir uyuşukluk ama uyuşukluk içinde bile acıdan kuyruğunu sallayan kıvrılmış bir kedi gibi bekleyişi, acının başlamasını bekleme. Novokai'nin etkisi geçince insan düş kırıklığına uğramazdı.

Uyarmak için gönderildiğini söyledi Ellie'ye... ama ise karışamazdı... Ruhunu uçtuğu zaman birlikte oldukları için yakındı babasına...

Jud biliyor ama söylemiyor. Bir şeyler oluyor. Bu- şey. Ama ne?

İntihar mı? Louis kendini öldürmez. Buna inanmam. Ama bir şey konusunda yalan söylüyordu. Gözlerinden okunuyordu bu... bütün yüzünden hatta... sanki yatanını görmemi istermiş gibi, görüp de ona engel olayım diye... çünkü bir yanıyla çok korkuyordu... öyle korkuyordu ki...

Korkmak mı? Louis hiç korkmazdı ki!

Arabanın direksiyonunu birden sola kırdı. Araba küçük araba lann âdeti olduğu üzere lastiklerinden çığlıklar atarak döndü Bir an devrileceğini sandı Rachel. Ama devrilmedi, şimdi yine kuzeye doğru gidiyordu, Holiday Inn işaretiyle 8 numaralı çıkış arkasında kalmıştı. Yeni bir levha çıkmıştı şimdi önüne. İLK ÇIKIŞ YOL 12 CUMBEBLAND - CUMBERLAND MERKEZ -

JERUSALEM'S LOT - FALMOUTH - FALMOUTH FORESIDE, Je-rusalem's Lot, ne garip bir yer adı.

Her nedense hoş bir ad değil .. Gelin Jerusalem'de uyuyun...

Ama o gece kendisi için uyku yoklu. Jud'a söz vermesine karşın hiç durmadan yola devam etme kararındaydı. Jud neler olduğunu bildiğini ve olacakları önleyeceğini söylemişti. Ama adam seksenini geçmiş ve daha üç ay önce karısını kaybetmişti. Rachel, Jud'a güvenemezdi.

Louis'in kendisini kandırıp evden göndermesine izin vermeyecekti, ama Gage'in ölümüyle zayıf düşmüştü işte. Gage'in resmiyle Ellie... bir kasırgadan çıkmış ya da masmavi gökyüzünde birdenbire belirip bombalar yağdıran bir uçak saldırısından kurtulmuş bir çocuk yüzü vardı

Ellie'de.

Arabanın göstergesi saatte altmış milin üzerinde duruyordu Dakikada bir mil, Ludlow'a iki buçuk saat. Belki de güneş doğmadan yetişebilecekti.

Radyoyu açıp Portland'da rock and rol çalan bir istasyon

— 287 —buldu. Uyumamak için sesi sonuna kadar açıp kendisi de birlikte söylemeye başladı. Yarım saat sonra istasyon hafiflemişti. Augusta'da bir istasyon bulup onu dinlmeye başladı bu kez.

Camını indirip huzursuz gece havasını arabaya doldurdu. Bu gecenin sona erip ermeyeceğini merak ediyordu.

55

Louis yeniden rüyasını yaşıyordu artık; iki adımda bir durup brandanın içinde taşıdığıнын bir ceset olup olmadığına bakıyordu. Yeşil plastik torba mıydı yoksa kucağındaki, Jud'un Church'le kendisini oraya götürdüğü gecenin sabahı uyandığında neler yaptıklarını hayal meyal hatırladığını düşünüyordu. Ama duygulanma ne kadar canlı olduğunu, sanki uzanıp ağaçlara dokunur gibi olduğunu anımsıyordu.

Patikada yürürken yolun kimi zaman bir otoyol gibi geniş, kimi zaman da

kucağındaki yükün çalılara takılmaması için dikkat etmesini gerektirecek kadar dar olduğunu yeniden görüyordu.

Bazı yerdeyse ağaçlar bir katedral gibi yükseliyordu başının üstünde. Çam reçinesi kokusu duyuyor, ayaklarının altında çam iğnelerinin yumuşaklığını hissediyordu.

Yoi artık aşağı doğru inen bir yokuşa dönüşmüştü. Az sonra ayağı sığ bir suya girdi, çamurlara gömüldü... bataklıkta bu, Jud'un sözüne inanmak gerekirse. Louis önüne bakınca sazlar ve tropikal denecek kadar geniş yapraklı bitkiler arasında suyu gördü. Bu gece ışığın da öteki geceden daha parlak olduğunu hatırladı. Daha elektrikle yüklü gibi.

Yere bakarak yürürken birden ilk çimenli tümseği gördü. Adımlarını artık tümsekten tümseğe atıyordu... Micmac Mezarlığının ölüleri diriltme gücüne inanarak yürüyordu oğlu kollan arasında olduğu halde. Bataklık şimdi ağustos sonunda olduğundan daha gürültülüydü. Kamışlar arasında kuşlar ötüyordu. Louis bunun yabana ve itici bir koro olduğunu düşündü. Bir kurbağa boğazındaki esnek bir teli titretiyordu zaman zaman.

— 298 —

Şimdi çevresini bir sis bulutu sarmıştı, sis önce ayakkabılarını, sonra dizlerini örtmüştü, sonunda kendisini parıltılı beyaz bir kapsüle hapsetmiş gibiydi. Işık daha parlaktı. Garip bir yüreğin atışı

gibi hareketli. Doğanın gücünü böyle canlı olarak hiç görmemişti. Bataklık canlıydı, ama müzik sesiyle değil. Bu canlılığın yapısını ya da duygusunu tanımlaması istense yapamazdı.

Olasılıklardan yana zengin ve güç dolu olduğunu söyleyebilirdi ancak. Doğanın içinde kendisini çok küçük ve çok ölümlü hissediyordu.

Son geldiğinden hatırladığı gibi bir ses vardı, iniltiye dönüşen bir kahkaha. Bir an sessizlik oldu, ardından kahkaha yeniden duyuldu, Louis'in kanını donduran bir çılgınca çığlığa dönüştü. Sis çevresinde ağır ağır dönüyordu. Kahkaha zayıfladı, yerini yalnızca duyulan ama hissedilmeyen bir rüzgâr uğultusuna bıraktı. Çevresi kapalı bir yerde olmalıydı, yoksa rüzgâr buraya dolar ve sisi

paramparça ederdi... Louis o zaman ortaya çıkacak olan şeyleri görmek isteyeceğinden emin değildi.

İnsan sesi gibi gürültüler işiteceksin, dalgıç kuştandır onlar. Ses buraya kadar gelir tft Prospect taraflarından.

«Dalgıç kuşları,» dedi Louis. Kendi boğuk sesini tanıyamadı.

Bir an duraksadıktan sonra yoluna devam etti. Bu duraklamanın cezasıymış gibi ayağı

tümsekten kaydı, sığ suyun altındaki çamurun içinden ayağım çekerken az daha ayakkabısını

düşürüyordu.

Ses -eğer sesse- şimdi soldan gelmişti. Birkaç dakika sonra da arkasından... tam arkasından...

sanki geri dönüp baksa bir adım gerisinde kanı çekilmiş, dişleri ortada, parlak gözlü bir şey görecekti. Ama bu kez yavaşlamadı Louis. önüne bakıp yürümeye devam etti.

Sis birden parlaklığını kaybedince Louis önünde havada asılı sıyrıtan bir yüz gördü. Klasik bir Çin resminde olduğu gibi gözleri çekik, sarımtırak gri, çökmüş ve parlaktı. Âğız kuş gagası gibiydi, alt dudağı ileri fırlamış, diplerine kadar erimiş ve kararmış dişleri görülüyordu. Louis'i en şaşırtan şey kulakları o'-du... bunlar kulak değil kıvrımlı boynuzlardı... şeytan boynuz değil ama, keçi boynuzu...

Bu korkunç ve havada yüzen baş konuşuyor gibiydi... gü lüyordu. Ağzı oynuyor, ama o aşığı

kıvnc alt dudağı hiç yerim-

— 299 —gelmiyordu. Burun delikleri kalkıp iniyor, beyaz buharlar salıyordu. N

Louis yaklaşınca uçan başın dili dışarı çıktı. Uzun ve sivri, kirli sanydı. Üzeri

kabuk kabuktu, Louis bakarken kabuklardan biri kalktı, içinden beyaz bir solucan sürünerek çıktı. Dilin ucu.

boynunun olması gereken yerden aşağı sarkmıştı... gülüyordu.

Louis, Gage'i sıkıca kucakladı korumak istercesine.

Aziz Elma Ateşini görebilirsin, gemici nuru denilen bataklık gazlarının yonması yani. Çok garip şekiller çıkar ortaya, ama önemli değildir. Onları göreceksin ve bunlar seni rahatsız ediyorsa, başını öte yana çevirirsin...

Kafasının içindeki Jud'un sesi kararlılığını bir ölçüde arttırmıştı. Daha hızlı adımlarla ilerlemeye başladı. Başını çevir-memişti, ama önündeki yüzün -eğer bir yüzde, sisin ve kendi hayalinin bir ürünü değilse- hep aynı uzaklıkta kaldığına dikkat etti. Bir- iki saniye ya da dakika sonra yüz sislerin arasında kayboldu.

Aziz Elma Ateşi değildi o.

Değildi .elbette. Ruhlarla doluydu burası. Çevrene bakınca göreceğin şeyler karşısında çıldırman işten bil edegil. Düşünmeyecekti bunları. Düşünmesine gerek yoktu. Hiç gerek...

Bir şey geliyordu.

Louis yaklaşan sese kulak vererek durdu. Ağızı açıldı birden, çene kasları gevşemişti.

Hayatında böyle bir şey duymamıştı. Büyük bir sestir bu. canlı bir ses. Çok yakında, daha da yaklaşıyor, dallar kınılıyordu. Hayal edilemeyecek kadar büyük ayakları altında dallar parçalanıyordu. Louis'in ayaklarının altındaki çamurlu toprak titremeye başlamıştı. İnlemekte olduğunu farketti.

(Tanrı. Tanrım nedir bu gelen sislerin arasından, Tanrım?) Gage'i göğsüne bastırdı yine. Kuşlar ve kurbağalar susmuştu. Islak, rutubetli hava şimdi bozulmuştu, sıcak domuz eti kokuyordu.

Gelen her neyse, dev gibiydi.

Louis'in başı uzaya fırlatılan bir roketi izlermiş gibi havaya çevrildi. O şey üzerine doğru geliyordu, yakınlarda bir yerde devrilen bir ağaç -dal değil, ağaç- gürültüsü duyuldu.

Louis bir şey gördü.

— 300 —

Sis bir an için açık griye dönüşmüştü. Karşısındaki belli belirsiz şey en az yirmi metre boyundaydı. Gölge değildi, hayal değildi, geçerken havanın yanldığını hissediyordu, ayaklan yere bastıkça çamurların vıcık vıcık emişini duyuyordu.

Bir an yükseklerde bir çift sarı turuncu kıvılcım görür gibi oldu. Göze benzeyen kıvılcımlar.

Ses uzaklaşmaya başladı. Bir kuş öüü. Bir diğeri ona karşılık verdi. Bir üçüncüsü konuşmaya katıldı. Dördüncü, beşinci, alüncü araya girdiler. Şey'in yürümesinin sesleri kuzeye doğru uzaklaşıyordu. Daha azalmıştı şimdi... daha uzaklaşmıştı .. kaybolmuştu...

Louis yeniden yürümeye başladı. Sırtı ve omuzlan donup kalmış bir ağrıydı sanki. Boynundan ayakbileklerine kadar terden bir ç?.maşır vardı sanki üzerinde. Mevsimin ilk sivrisinekleri üstüne üşüştüler.

"Wendigo'ydu o, kuzey ülkesinde dolaşan, insana dokunduğu anda yamyama çeviren yaratık.

Oydu işte. Wendigo yirmi metre ötemden geçti.

Gülvnç olmamasını söyledi kendine, Jud gibi olmalı ve Hayvan Mezarlığının ötesinde görülen ya da işitilen şeyleri ciü-s.ünnienûliydi. Dalgıç kuşîanydı onlar, Aziz Elmo Ateşiydi, başka şeylerdi.

İki dünya arasında sıçrayan, sürünen, dolanan yaratıklardan başka her şeydiler. Başka şeyler olsunlardı. Tanrı olsun, pazar sabahı olsun, bembeyaz cübbeler içinde gülümseyen Episkopal papazları olsun... ama evrenin karanlık tarafındaki bu korkunç şeyler elmasındı...

Louis oğlunu kucaklamış yürürken ayağının altındaki toprak sertleşmişti. Az sonra devrilmiş bir ağaca rastladı. Ağacın tepesi yavaş yavaş kaybolan sisin arasında bir devin hizmetçisinin, elinden attığı grili yeşili tüy süpürgeye benziyordu.

Ağacın gövdesi o kadar taze kırılmıştı ki. Louis üstünden geçerken içinden hala ılık olan özsuyu akıyordu. Ağacın öte yanında da içine dabp öteki tarafından çıkmasını gerektiren derin bir çukur vardı. Çalılar ve çiçekler toprağın içine gömülmüşler di. Louis bunun bir ayakizi olduğunu düşünmek istemedi. Çu kurdan çıktıktan sonra arkasına dönüp bir ayakizine benzeyip benzemediğine bakabilirdi, ama bunu da yapmayacaktı.

Ayağının altındaki yapışkan çamur az sonra yok oldu. Btr

— 301 —süre çam iğnelerine bastı, sonra kayalara. Sonuna yaklaşmıştı

şimdi yokuş yukan yürüyordu. Dizini bir kaya parçasına çarptı. Ama bu sıradan bir kaya değildi. Elini uzatıp dokundu.

Basamaklar var burada. Kayalara açılmış. Beni izle. Tepeye varınca geldik sayılır. Tırmanırken coşku başlamıştı... yorgunluğu yeniden geri plana itiliyordu. Kafasının içinde basamakları

sayarak yükselirken hava serinlemişti, şimdi yine o dur d<1-rak bilmeden akan rüzgâr nehrindeydi. Rüzgâr elbiselerini savuruyor, Gage'in sanlı olduğu brandanın ucunu yelken gibi havalandırılıyordu.

Başını bir kez daha geriye atıp yıldızların o çılgıncasına yayılmasına baktı. Tanıdığı yıldızlar değildi bunlar, huzursuzluk duyarak başını'çevirdi. Yanı başındaki kayadan duvar girintili çıkıntılıydı, kâh bir kayak biçimi, kâh bir insan yüzü, kâh bir hayvan başı görür gibiydi. Yalnızca kayalığa oyulmuş olan basamaklar dümdüzdü.

Louis tepeye çıktı, başını eğip derin derin soluk alarak dur du. Ciğerleri paramparça olmuş

gibiydi, böğrüne iri bir şey sokulmuştu sanki.

Rüzgâr bir dansöz gibi saçları arasında kıvrılıyor, bir canavar gibi kulaktan içinde uğulduyordu.

Bu gece ışık da daha parlaktı, geçen geldiğinde hava daha kapalı mıydı, yoksa dikkat mi etmemişti? Önemli değildi. Görebiliyordu ve bu da sırtında yeni bir ürpertinin başlamasına yol açmıştı.

Tıpkı Hayvan Mezarlığı gibiydi burası da.

Bunu biliyordun elbette, diye içinden söylendi bir zamanlar mezarların başına yığılı olan taşlara bakarken. Bunu biliyordun ya bilmen gerekir... Tek merkezli daireler değil, sarmal...

Evet. Burada, bu kayanın yüzü soğuk yıldızlara çevrili dümdüz tepesinde dev bir sarmal vardı.

Ama taş yığınları yığın halinde. Sanki altlarında gömülü bir şey toprağın içinden çıkarken onları patlatıp atmış gibi yayılmışlardı çevreye. Ancak taşlar öyle bı- biçimde düşmüşlerdi ki. sarmal yine kesin olarak görülüyordu.

Burasını havadan gören olmuş mudur hiç, diye düşündü. Aklına Güney Amerika'daki kızıl derili kabilelerden birinin çölde

— 302 —

çizdikleri biçimler gelmişti. Burasını hiç havadan gören oldu mu, olduysa ne düşündüler acaba?

Çömeliç Gage'in cesedini yere bıraktı.

Bilinci yerine gelmeye başlamıştı artık. Çakısını çıkarıp sırtına asılı duran kazmayla küreği bağlayan bantları kesti. Küt diye yere düştüler ikisi de. Louis dönüp bir süre sırtüstü yattı.

Ağaçlar arasındaki o şey neydi? Louis, oyuncularını arasında öyle şeyler bulunan bir oyunun sonundan hayır gelir mi hiç?

Ama artık geri dönülmeyecek kadar geçti, bunu da iyi biliyordu.

Üstelik her şey iyiye de gidebilir, diye saçmaladı kendi kendine. Rizikosuz kazanç olmaz, sevgisiz de riziko belki de. Çantam var hâlâ, aşağıdaki değil de yukarı banyonun rafında-ki.

Norma kalp krizi geçirdiğinde Jud'u alması için yolladığım. Şırıngalar var... Bir şey olursa...

kötü bir şey./benden başkasının bilmesi gerekmez.

Düşünceleri sesle ifade edilemeyen dualara dönüşürken Lo-uis'in eli kazmaya uzandı... hâlâ

dizleri üstünde çökmüş olarak toprağı kazmaya başladı. Kazmayı her indirisinde kılıcının üstüne kendini atan bir Romalı asker gibi öne yıkılıyordu. Ancak çukur giderek bir biçim alıp derinleşmeye başladı. Taşları elleriyle çıkıyordu, çoğunu toprakla birlikte bir yana itiyor ama bazılarını da saklıyordu.

Mezann başına yağmak içim

56

Rachel yüzünü acıtana kadar tokatladığı halde hâlâ başı önüne düşüyordu. Bir keresinde tüm uykusu dağılmış gibi gözleri açıldı (şimdi Pittsfield'deydi ve otoyolda kendisinden başka kimse yoktu), yüzlerce gümüş rengi acımasız gözün, aç ve soğuk bir ateş gibi pırıldayarak kendisine baktığını gördü.

Gözler birden yol kenarındaki korkulukların üstündeki küçük yansıtıcılara dönüştüler. Araba yolun iyice sağına kaymıştı.

— 803 —

Direksiyonu sola çevirirken hafif/ bir çatırdı duydu. Belki de sağ çamurluğu korkuluklardan birine çarpmışta. Kalbi duracak gibi oldu, sonra öyle bir kuvvetle çarpmaya başladı ki, gözlerinin önünde kalbinin atışlarıyla küçülüp büyüyen lekeler görmeye başladı. Yine de bir dakika sonra, o korkusuna, ölümden bu kadar ucuza kurtulmasına ve radyoda bangır bangır bağırarak Robert Gordon'a rağmen yine uyukluyordu.

Çılgın bir düşünce takıldı kafasına. Hem de nasıl, diye düşündü rock and roll temposuna uyarak. Gülmeye çalıştı, ama gülemedi. Düşünce kafasına takılmıştı bir kez, gecenin karanlığında ürkütücü bir inanılabilirliğe bürünmüştü. Dev bir sapanın lastiğine çarpan kartondan bir kukla gibi hissediyordu kendisini. Zavallı ileri gitmenin her an biraz daha güçleştiğini far-keder... sonunda lastik bantın potansiyel gücü koşucunun gerçek gücüne eşit olur ve... bir şey kendisini ileri gitmekten alıkoyuyordu... buna kaşma sen... Bu kere lastiklerin kopardığı çığlık daha yüksek, kazadan dönüş daha güç olmuştu. Araba bir süre korkuluklara sürtündü, maden madene değdi, direksiyona hakimiyeti kaybordu sonra frene bastı... hıçkırıklarla ağlıyordu şimdi. Bu kez gerçekten uyumuştı, saatte altmış mil hızla giderken hem uyumuş, hem de rüya görmüştü. Korkuluk olmasaydı...

Rachel arabayı kenara çekip başını elleri arasına aldı, uzun uzun ağladı.

Bir şey beni Louis'den uzak tutmaya çalışıyordu.

Kendini toparladığından emin olunca yeniden yola koyuldu. Küçük arabanın direksiyonuna bir şey olmamış gibiydi, ama yine de ertesi gün arabayı şirkete teslim etmeye gittiğinde söyleyecek çok soy bulacaklardı kuşkusuz.

Boşver. Her şey sırasıyla, önce bir kahve içmem gerek, tik yapacak şey bu.

Pittsfield çıkışı gelince hemen sağa saptı. Bir mil kadar ilerde ışıklar vardı, diğer motorlarının tekdüze homurtuları duyuluyordu. Rachel arabayı benzinciye çekti, depoyu doldurttu. sonra yağ, yumurta ve kahve kokan lokantadan içeri girdi.

Birbiri ardından üç fincan bol şekerli kahve içti. Tezgahın önünde ve masalarda oturan birkaç

kamyoncu garson kızlarla dalga geçiyorlardı. Gecenin bu geç saatinde floresan ışıkların

— 304 —altındaki kızların hepsi de kötü haber getiren yorgun hemşireleri andırmaktaydılar.

Rachel kahve parasını ödeyip arabasına döndü. Motor çalışmıyordu. Anahtarı

çevirince bir çıt sesi çakıyordu, hepsi o kadar.

Rachel direksiyon simidini yumruklamaya başladı. Bir şey kendisini engellemeye çalışıyordu.

Bu yepyeni, daha beş bin kilometre yapmış olan arabanın birdenbire bozulması için hiçbir neden yükü, ama bozulmuştu işte. Her nasılsa bozulmuştu ve kendisi de evinden yaklaşık eil

mil beride, Pitsfield'de kalakal-mışü

Bujuk kamyonların tekdüze homurtusunu dinlerken oğlunu oiduren kamyonun da onların arasında olduğu duygusuna kapıldı... ama onunki homurtu değildi, gülüp alay ediyordu kendisiyle.

Rachel başını direksiyona dayayıp ağlamaya başladı.

57

Louis'in ayağı bir şeye takıldı, yüzüstü yere yuvarlandı. B'r an yerinden kalkamayacağını sandı, orada yatacak ve arkasında küçük Tann Bataklığından gelen kuş sesleriyle vücudunun içindeki sancıların korosunu dinleyecekti. Uyuyana kadar orada kalacaktı, ölene kadar ya da. Daha doğrusu ölene kadar.

Kazdığı çukura brandayı ittiğini, toprağın büyük bir bölümünü elleriyle çukura doldurduğunu hayal meyal hatırlıyordu. Sonra taşlan üst üste dizdiğini hatırlıyordu, geniş bir tabandan başlayıp sivri bir uçla bitirerek...

Ondan sonrasını pek anımsamıyordu. Basamaklardan aşağı inmiş olmalıydı, yoksa şimdi burada olmazdı... burası nere iiydi ki? Çevresine bakınca devrilmiş ağaç yığınının berisinde ki büyük çam ağaçlarının arasında olduğunu anladı. Farkına varmadan Küçük Tann Bataklığını

geçmiş olabilir miydi? Olabilirdi elbette. Her «ey olabilirdi.

— 305—

Hayvın Mt:«ritfı — f

Bu kadar yeter. Burada uyuyacağım artık.

Ancak kendisini ayağa kaldırıp harekete geçiren yine bu sahte huzur verici düşünce oldu.

Orada kalırsa o şey kendisini bulabilirdi... ağaçlar arasında kendini arıyordu şu anda belki de...

Elinin içini yüzüne sürüp ovuşturdu, elinde kan görünce şaşırılmıştı... bir yerde burnu kanamış

olmalıydı. «Kimin umurunda?» diye söylenerek sağına soluna bakındı, kazmayla kürefti bulup yola düştü.

On dakika sonra ağaç yığınınına gelmişti. Tökezleyerek ama hiç düşmeden tırmanıyordu, bir ara ayaklarına baktı, bakar bakmazda bir dal kırıldı (önüne bakma, demişti Jud), bir dal daha kırıldı, ayağı büküldü, küt diye yan tarafı üstüne düştü bu kez.

Bu gece düştüğüm, ikinci mezarlık bu... iki tane yeter de artar artık...

Yine el yordamıyla kazmasıyla küreğini aradı, buldu. Yıldızların ışığında çevresine bakındı.

Yakınında SMUCKY'nin me-zan vardı. Söz dinlerdi, diye düşündü bitkin bir halde. OTOYOLDA ÖLDÜ TRDCIE. Rüzgar olanca gücüyle esiyordu, bir teneke parçasının takırdaması duyuluyordu

-belki de zamanında bir konserve kutusuydu bu, hayvanı ölen yash bir çocuk tenekeyi babasının nıakasıyla kesmiş, çekiçle vura vura düzeltmiş ve tahtaya çivilemişti. Bu düşünce korkusunu geri getirdi yine. Ancak şimdi korkuyu bir zonklamadan fazla hissetmeyecek kadar yorgundu. Karanlıktan gelen o tın tın diye ses her şeyden çok korkuyu yanı başında hissetmesine neden oluyordu.

Hayvan Mezarlığı içinde yürüdü, 1 MART 1965'te ölen SEVGİLi TAVŞANIMIZ MARTA'mn yanından, POLYNESLV'nın son dinlenme yerini işaretleyen tahta parçasının üstünden geçti.

Teneke- takırtısı daha artmıştı şimdi. Louis durup yere baktı. Toprağa yan

yarıya gömülü bir tahta parçasının üstüne bir parça teneke çakılıydı, sesi çıkaran buydu. Louis tenekeyi düzeltmek için eğildi... birden korkuyla yan yolda durdu.

Hareket eden bir şey vardı. Yığının öte yanında bir şey hareket ediyordu.

Sinsice bir yürüyüş, çam iğnelerinin hafif çatırtısı, bir da-

— 30e — lın sessizce kırılması... Ağaçlar arasından esen rüzgarda kaybolan sesler.

Ne yaptığını farketmesiyle -karanlıkta durmuş ölü oğluna sesleniyordu- tüyleri diken diken oldu. Elinde olmadan titremeye başladı. Öldürücü bir ateşli hastalığa yakalanmış gibiydi.

-Gage?v

Sesler kesilmişti.

Daha olmaz çok erken daha. Nasıl bildiğimi bilmiyorum, ama biliyorum işte. Gage değil oradaki. O... o başka bir şey.

Ellie'nin anlattıktan geldi aklına Lazarus kalk, dedi... adını söylemeseydi mezarlıktaki herkes kalkardı.

Ağaç yığınının öteki tarafında gürültüler yeniden başlamıştı. Engelin öte tarafında. Rüzgârın uğultusu ardına saklanır gibi. Sanki görmeyen bir şey eski içgudüleriyle izliyordu kendisini.

Louis sırtını yığına çevirmeden geri geri yürüyüp çıktı. Hayvan Mezarlığından. Patikaya girdi.

Sonra hızlı hızlı yürümeye başladı... koşacak gücü ancak evini gördüğü zaman bulmuştu.

Louis garaja girince kazmayla küreği bir yana fırlatıp bir an kapının önünde durdu, önce geldiği yola, sonra gökyüzüne baktı. Saat sabahın dördüydü, şafak çok geçmeden sökerdi herhalde.

Atlantik'in üzeri şimdi aydınlık olmalıydı, ama Lud-Icrvv da hâlâ geceydi.
Rüzgâr da hiç

durmadan esiyordu.

Eliyle garajın yan duvarına tutunarak arka kapıdan evine girdi. Işık yakmadan mutfaktan geçti, yemek odasıyla mutfak arasındaki küçük banyoya girdi. Burada ışığı yakınca ilk gördüğü şey klozetin üstüne oturmuş çamurlu san gözleriyle kendisine bakan Church oldu.

•Church, seni biri dışarı çakardı sanıyordum.» Church klozetin üstünden bakmaya devam etti.

Evet. biri Church'ü dışarı çıkarmıştı. Kendisi. Çok iyi hatırlıyordu. Bodrumun camını takıp da bu işin çözümlendiğini kendi kendine söylediği zaman olduğu gibi. Ama kimi kandırıyordu ki?

Church içeri girmek isteyince girerdi. Çünkü Church değişmişti artık önemli değildi ama. Bu yorgunluğun sonunda artık hiçbir şey önemli değildi. Şimdi kendini insandan aşağı bir şeymiş, gibi hissediyordu. O filmlerdeki yavaş hareket eden zombile? gibi. «Kafam saman dolu sanki.

Church,» dedi kısık sesiyle

— 307 —

Gömleğinin düğmelerini çözüyordu. «İnan bana, hiç farkım yok »

Sol tarafında, kaburgalarının hemen altında bir morluk vardı, pantolonunu çıkarınca mezartaşına vurduğu dizinin de balon gibi şişmekte olduğunu gördü. Daha şimdiden mosmor olmuştu, dizini bir süre düz tutacak olursa, betondan kalıba sokulmuş gibi kaskatı

kesileceğinden hiç kuşkusu yoktu. Hayatının, sonuna kadar yağmurlu günlerde kendisiyle konuşmayı sürdürecektürden bir yaraya benziyordu.

Church'ü okşamak için elini uzattı, ama kedi oturduğu yerden atladı, o sarhoş ve hiç de kediye yakışmayan salınmasıyla başka bir yere yürüdü.

İlaç dolabında Ben Gay vardı. Louis tuvaletin üstüne oturup merhemden biraz dizine, biraz da sırtına sürdü.

• Sonra yemek' odasına gitti, koridorun ışığını yakıp bir an merdivenin başında durdu, sersem bakışlarla çevresine bakındı. Her şey ne kadar garip görünüyordu! Noel gecesi Rachel'e safir yüzüğü verirken burada durmuştu. Yüzük cebindeydi. Norma Crandall'm ölümle sonlanan kalp krizinden sonra Ellis'ye hayatın gerçeklerini şu koltukta anlatmıştı. Noel ağacı o köşedeydi.

Ellie'nin kartondan hindisini şu camın önüne asmışlardı. Daha önceyse odada yalnızca tâ

Ortabatı'dan getirdikleri eşyalarının bulunduğu United Van Nakliye Şirketinin kutuları vardı.

Eşyalarının öyle ambalajlanmış olarak pek önemsiz görüldüğünü düşündüğünü anımsıyordu.

Adlarının ve aile geleneklerinin bilinmediği dış dünyayla ailesi arasında küçük bir engeldi bu kutular.

Ne kadar garipti her şey... Maine Üniversitesi'ni hiç duymamış olmayı, Ludlow'u, Jud'u ya da Norma Crandall'ı hiç tanımamış olmayı ne kadar isterdi.

Yukan banyoya çıktı, ilaç dolabının üstünden küçük siyah çantasını aldı. Çantayı yatak odasına taşıyıp karıştırmaya başladı. Evet, gerek olursa şırıngalar hurdaydı, bantlar, cerrah makasları ve ameliyat iplikleri arasında da öldürücü etkisi olan birkaç ampul vardı.

Gerekirse.

Louis çantayı kapatıp yatağın yanına bıraktı. Tavan lambasını söndürdü, yatağa uzanıp ellerini'

başının arkasına koydu. Böyle yatmak, dinlenmek zevk verici bir şeydi. Disney Dünyasını

— 308 —düşündü sonra. Kendini beyaz bir önlük içinde, beyaz bir kamyoneti sürerken görüyordu.

Kamyonetin dışında bir ilkyardım birimi olduğunu gösteren, müşterileri korkuya sevkedecek olan hiçbir şey yoktu.

Cage de güneş yanığı teniyle yanı başındaydı. Gözlerinin beyazlan sağlıklığmı gösteren hafif maviye dönüşmüştü. Goofy küçük bir oğlanla el sıkıyordu. Oğlan zevkten donakalmıştı. Winnie The Pooh iki büyükanneyle resim çektiriyordu. Resmi çeken de üçüncü bir büyükanneydi.

Hepsi kahkahalarla gülüyorlardı. En iyi elbisesini giymiş küçük bir kız, «Seni seviyorum. Ti ger!

Seni seviyorum! Tiger!» diye bağıırıyordu.

Oğluyla devriye geziyordu Louis. Bu tılsımlı ülkenin nöbel-çisiydiler. Beyaz arabalarıyla parkın içinde dolaşıp duruyorlardı. Bir bela anyor değillerdi, ama belalı bir şey olduğunda da hazırđılar. Böyle masum zevklere adanmış burada bile kötü şeyler olurdu: Anacaddede film satın alan güleç yüzlü bir adam birden göğsünü tutardı bir kalp krizi gelince, hamile bir kadının sancılan başlardı, kapak kızı kadar güzel bir kız birden bir sara nöbeti geçirebilirdi. Güneş

çarpardı insana, sıcak dokunurdu hatta bir yaz günü sonunda yıldınm düşerdi. Büyük ve Müthiş

Öz da buradaydı. Tılsımlı Kralbğın kapısında ya da uçan Duni-bolardan birinin üstünde görülebilirdi. Louis'le Gage onun Goofy, Miki, Donald ya da Tigger gibi bir eğlence parkı

gösterisi olduğunu bilirlerdi. Ama kimse onunla resmini çektirmen istemez, kimse kızını ya da oğlunu onunla tanıştıramazdı. Louis'le Gage onu daha eskiden tanırlardı, New England'da tanışmışlardı. İnsanı boğmaya, bir plastik torbayla soluksuz bırakmaya, bir parça elektrik akımıyla kızartmaya hazırđı. Bir torba fıstıkta, bir dilim biftekte, bir paket sigarada ölüm vardı.

Öz hep çevresindeydi insanın, ölümüyle sonsuzluk arasındaki bütün yolları kesmişti. Pis iğneler, zehirli böcekler, ucu açık teller, orman yangınları. Küçük çocukları trafiğın aktığı dört yol ağızlarına uçuran kontrolden çıkmış patenler.

Duş yapmak için banyoya girdiğinde Öz da girerdi seninle... Arkadaşınla birlikte duş ysp. Uçağa bindiğinde biniş kartını Öz toplardı, itiğin sudaydı, yediğin yemekteydi. Öz. Kim var orada, diye yapayalnız ve korkuyla karanlığa seslendiğinde duyduğun yalnızca onun yanıtıydı: Korkma, benim. Nasılsın? Barsak kanserin var! Kole-

— 309 —ran var! Kan zehirlenmen, kan kanserin, damar sertliğin var! Gece yarısı bir telefon. Kuzey Carolina otoyolunun bir ıkışıında kaportanın üstünde kan. Avuç dolusu hap, i hepsini yut.

Boğulmanın sonunda parmakların o garip morluğu. Beyin son bir çabayla vücuttaki bütün oksijeni kendisine eker, tırnak diplemnkini bile. Selam dostlar, benim adım Büyük ve Müthiş

Öz, ama isterseniz siz sadece Öz diyebilirsiniz, eski dost sayılırız artık.

O ince ses: «Seni seviyorum, Tigger! Seni seviyorum! Sana inanıyorum! Seni hep sevdim ve hep seveceğim. Genç kalacağım hep. Kalbimde yaşayan tek Öz, o Nebraska'lı iyi yürekli sahte Öz olacak. Seni seviyorum...

Oğlumla devriye geziyoruz... Çünkü işin aslı savaş ya da seks değil, yalnızca Büyük ve Müthiş

Oz'a karşı o insanın midesini bulandıran, soylu ve umutsuz savaş. Florida güneşi altında, bembeyaz kamyonetimizle dolaşıyoruz... kırmızı yanardöner işığımızın üstü örtülü, ama gerekirse hazır orada... bizden başkasının onun orada olduğunu bilmesi gerekmez... Çünkü

insanın yüreğinin toprağı daha taşlıdır; insan yetiştirebilâiği-ni yetiştirir ancak...

Louis Creed uyanıklığa olan bağını ağır ağır çözerek, bütün düşünceleri sona erip de yorgunluğu kendisini kapkara, rüya-sız bilinçsizliğe çekene kadar bunlan düşündükten sonra birdenbire uyudu.

şafağın ilk işıklan doğuda gökyüzünü aydınlatmadan az önce merdivende ayaksesleri duyuldu.

Ağır, güçlükle ilerleyen ancak amaç dolu ayaksesleri. Koridorun gölgeleri arasında bir gölge yürüdü. Bir koku da birlikte geliyordu gölgeyle... kötü bir koku. Derin uykuda olan Louis bile uykusunun arasında mırıldanarak başını çevirdi koku yüzüne çarpınca. Bir soluk alıp verme sesi duyuluyordu.

Gölge hiç kıpırdamadan durdu yatak odasının önünde. Sonra içeri girdi. Louis'in yüzü yastığa gömülüydü. Beyaz eller uzandı, yatağın yanındaki doktor çantası çıt diye bir ses çıkararak açıldı.

Çantanın içinde dolaştı bir. el, aletler hafifçe şangırdadılar.

El ampulleri, şırıngaları, kapsülleri ilgisizce bir yana itti. Sonra bulduğu bir şeyi çıkardı

antadan. Sabahın ilk soluk ışıklarında bir gümüş parıltısı görüldü.

Gölge odadan çıktı.

^—310—•

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BÜYÜK VE MüTHiş Z

O vakit İsa yine içinden inleyerek kabre geldi. Bu bir mağaraydı; önüne bir taş

yerleştirilmişti. «Taşı kaldırın.» dedi İsa. Ölünün kız kardeşi Marta, «Efendim, artık kokmaya başlamıştır. leli dört gün oldu,» dedi... x İsa bir süre dua ettikten sonra yüksek sesle «Lazarus, ık!» diye seslendi, l de, elleriyle ayaklan sargılarla bağlanmış ve yüzü

mendille sarılmış olarak kalktı. İsa onlara, «Onu zn ve bırakın, gitsin,» dedi.

YOHANNA İNCİLİ

«Benim şimdi aklıma geldi.» dedi kadın.

•Neden daha önce düşünmedin sanki? Neden senin aklına gelmedi?»

- Ne?» diye sordu adamı.
- Diğer iki istek. Yalnızca bir istekte bulunduk.»
- Yetmez miydi?» diye sordu erkek öfkeyle.
- Hayır! Bir istekte daha bulunacağız. Git ve çabuk getir, oğlumuzun dirilmesini isteyelim»

W. W. JACOBS (MAYMUN PENÇESİ I

58

Judden Crandal ansızın, irkilerek uyandığında az daha koltuktan aşağı düşüyordu. Ne kadar uyuduğunu bilemiyordu, on beş dakika da olabilirdi, üç saat de. Saate bakınca beşi beş

geçtiğini gördü. Odanın içindeki her şeyin ustaca değiştirilmiş olduğu gibi bir duygu vardı

içinde. Oturmuş uyumaktan sırtı ağrıyordu.

Aptal moruk, şu yaptığına bak hele!

Ama kalbinde, ta kalbinde işin aslını biliyordu. Yalnızca kendisi değildi sorumlu. Nöbette uyuyakalmak d.eğüdi bu-, uyu-tulmuştu.

Bu düşünceden korktu, ama kendisini korkutan, daha ÇOK korkutan bir şey daha vardı: Ned;?n uyanmıştı? Bir ses, bir..

Soluğunu tuttu, kalbinin kâğıt gibi hışırtısına aldırış etmeden kulak verdi...

Bir ses... kendisini uyandıran ses değil, ama yine de bir ses... Menteşe gıcırıtısı.

Jud evinin her gürültüsünü bilirdi, hangi tahtanın oynadığını, hangi basamağın gıcırdad'ğını, rüzgârın nereden eserken düdük çalar gibi ses çıkardığını. Bu sesi de onlar kadar iyi biliyordu.

Evin ön kapısı açılmıştı. Bunu anlayınca kendisini uyandıran sesi de hatırladı, ön kapının dışındaki verandaya açılan tel kapının yayının ağır ağır gerilmesi.

«Louis?» diye seslendi pek fazla bir umut beslemeden. Louis değildi oradaki. Oradaki her neyse, yaşlı bir adamı boşboğazlığı ve gururu için cezalandırmaya gelmişti.

Ayaksesleri koridordan oturma odasına yaklaşıyordu.

— 313 —

Jud sonunda ayağa kalkabildi. «Gage?» Gözünün ucuyla kü! lükteki upuzun, kıvrık külü

gördü, «Gage, sen mi...»

Çirkin bir miyavlama duyuldu. Jud'un bütün kemikleri bir anda donmuş gibiydi. Mezardan dönen Louis'in oğlu değil, bir canavardı.

Hayır, İkisi de değildi.

Church'tü gelen. Kapının önünde durmuş o sesi çıkarıyordu Kedinin gözleri kirlili lambalar gibi parıldıyordu. Louis'in bakış- lan öteki yana kaydı, kediye gelen şeye dikildi.

Jud gerilemeye başladı, düşünmeye çalışıyor, o koku karşısında mantığını kaybetmemeye çalışıyordu. Öyle soğuktaki ki içerseni... o şey soğuşunu da birlikte getirmişti.

Jud ayaklan üstünde sallanıyor, bacakları arasına giren kedi dengesini kaybettiriyordu. Jud kediye bir tekme atıp yanından uzaklaştı. Hayvan dişlerini göstererek tısladı.

Düşün! Seni moruk seni. düşün hele! Çok geç değildir belki, halâ çok geç olmayabilir... geri döndü ama yine öldürülebilir... bir yapabilsen... bir yolunu düşünebilsen...

Jud mutfaka doğru geriledi, birden mutfaktaki çatal bıçak çekmecesini ammsamıştı.

Çekmece de bir et satın vardı.

İnce bacakları mutfuğa açılan kapıya çarptı. Kapıyı itti. Evine gelen şey hâlâ belirsizdi, ama soluklarını işitebiliyordu İleri geri sallanan beyaz bir el görünüyordu, el bir şey tutuyordu ama bunun ne olduğunu anlayamadı Jud. Mutfuğa girince yaylı kapı yeniden kapandı. Jud hemen arkasını dönüp çekmeceye koştu. Satın iyice yıpranmış tahta sapını kaptığı gibi yine kapıya doğru döndü. Hatta bir iki adım bile attı. Cesaretini az da olsa bulmuştu.

Onun bir çocuk olmadığını unutma. Canına okuyacağını anladığında bağırabilir, hatta ağlayabilir de. Ama sakın kanma ona. Şimdiye kadar çok şeye kandın, moruk. Son fırsatın bu.

Kapı yine açıldı; ama bu kez yalnızca kedi girmişti içeri. Jud hayvanı gözleriyle izledi bir süre, sonra başını kaldırdı.

Mutfak doğruya baktığı için pencerelerden şafağın ilk sütbe-yazı ışığı giriyordu.. Çok değil, ama yeterli. Hem de fazlasıyla yeterli.

Gage Creed üzerinde gömüldüğü elbise olduğu halde içeri girdi: Ceketinin yakalarında ve omuzlarında yosunlar vardı. Yo~

— 314 —sun beyaz gömleğini de kirletmişti. San saçları toztoprak içindeydi. Bir gözü duvara dönüktü, müthiş bir dikkatle boşluğa bakıyordu. Diğer gözüyse Jud'a çevriliydi.

Gage sırtıyordu.

«Merhaba, Jud.» dedi çocuksu ama anlaşılabilir bir sesle. «Kokmuş ruhunu cehenneme göndermeye geldim. Bir kere sıç-nuştin ağzıma. Ergeç dönüp benim de senin ağzına sıçacağımı

düşünmedin mi?»

Jud satın kaldırdı. «Gel ulan öyleyse, her neysen, gel b*-kalım. Kimin kimin ağzına sıçacak görürüz.»

«Norma öldü. ardından yas tutacak kimsen yok artık.» dedi Gage. «Ne ucuz orospuydu o ama.

Arkadaşlarının hepsiyle yatmıştı, Jud. En çok da o işi arkadan severdi. Şimdi romatizmu-sıyla falan cehennemde cayır cayır yanıyor. Onu orada gördüm. Jud. Onu gördüm orada.»

Gage iki adım ilerledi, ayakkabıları muşambanın üstünde çamurlu izler bırakıyordu. "Bir elini sanki Jud'un elini sıkmak istermiş gibi öne uzatmıştı, öteki eli arkasındaydı.

«Dinle, Jud.» Gage'in ağzı açıldı, küçük süt dişleri görüldü. Dudaktan kıpırdamadığı halde şimdi Norma'nın sesiyle konuşuyordu.

«Seninle öyle çok alay ettim ki! Hepimiz alay ettik seninle! Nasıl da güldük...»

.«Kes artık!» Satır titriyordu Jud'un elinde.

«Bizim yatakta yaptık, Herk'le ben. George'la da yattım, hepsiyle yattım, ben senin orospularla yattığını biliyordum ama sen hiçbir zaman bir orospuyla evlendiğini bilmedin. Nasıl da alay ederdik seninle, Jud! Hem ciftleşlr, hem de kahkahalarla...

«KES ARTIK!» diye bağırdı Jud. Kirli elbisesi içindeki küçük şekle doğru atıldı. Tam o anda kedi saklandığı tezgahın altından ok gibi fırladı. Kulaklarını kısmış tıslıyordu... Jud'un ayaklarına çarptı. Satır adamın elinden fırladı, eskimiş muşambanın üstünde kayıp dönmeye başladı.

Sonra bir kenara çarpıp buzdolabının altında kayboldu.

Jud yeniden oyuna getirildiğini anlamıştı, tek avuntusu bu nün son olduğuydu. Kedi bacaklarını

tırmalıyordu şimdi, ağzı açık, gözlen parıl panldı, fokurdayan bir çaydanlık gibi tıshyoı du. Gage de yanındaydı artık, suratında mutlu bir sırıtma, k<

— 315 _

narları kızıl, ay biçimindeki gözleriyle... sağ eli arkasından yavaş yavaş çıktı. Jud çocuğun elinde Louis'in siyah çantasından

çıkma bir neşter gördü.

-Tanrım,- diye mırıldanarak darbeyi önlemek için sağ elini kaldırdı. Optik bir oyun olmalıydı, aklını kaçırmıştı herhalde, çünkü neşteri aynı anda elinin hem içinde, hem dışında görüyordu.

Birden yüzünden ılık bir şey akmaya başladığında ne olduğunu anladı.

«Canına okuyacağım senin, moruk!» diye Gage'e benzeyen şey zehirli soluğunu yüzüne üfledi.

«Canına okuyacağım senin! Canına!»

Jud elini uzatıp Gage'in , bileğini yakaladı. Cage'in derisi kâğıt gibi kaldı elinde.

Neşter yaşlı adamın elinde dikey bir ağız bırakarak çekilip alındı.

«Canına okuyacağını senin...l .

Neşter bir daha indi.

Bir daha.

Bir daha.

59

«Bir kere de şimdi deneyin, hanımefendi,» dedi kamyon su rücüsü. Adam Rachel'in kiralık arabasının kaputunu açmış, motora eğilmişti.

Rachel kontak anahtarını çevirdi. Arabanın motoru birden çalıştı. Kamyoncu kaputu kapattı, ellerini kocaman mavi mendiline r.ilerek Rachel'in yanındaki cama yaklaştı. Hoş, kırmızı bu*

suratı vardı.

Ağlamak üzere olan Rachel, «Çok teşekkür ederim,» dedi. «Ne yapacağımı bilmiyordum doğrusu.»

«Bir çocuk bile yapardı bunu canım. Garip bir şey. Böyle yeni bir arabada bu tür anza olacağı

aklıma bile gelmezdi.»

«Neden? Ne vardı?»

— 316 —

«Akü kablolarından biri çıkmış. Bir oynayan falan olmadı ya?»

«Hayır.» Rachel dünyanın en büyük sapanının lastiğine çarptığını düşünüyordu yine.

«Yolda sallantıdan gevşemiş olacak. Ama bundan sonra bir şey olmaz, iyice sıkıştırdım artık.»

«Acaba borcum ne kadar?» diye sordu Rachel utanarak.

Kamyoncu gürültülü bir kahkaha attı. «Ne münasebet, hanımefendi! Bizler yolların şövalyeleri, unuttunuz mu?»

Rachel gülümsedi. «Teşekkür ederim öyleyse.»

«Bir şey değil.» Adam sabahın bu saatinde güneş ışığı dolu bir gülümsemeyle baktı kadına.

Rachel de gülümseyerek arabayı parktan çıkarıp otoyola giden dar yola soktu. İki yanına dikkatle baktı. Beş dakika sonra yeniden otoyola çıkmış kuzey yönünde ilerliyordu. Kahve tahmin edemeyeceği kadar iyi gelmişti. Şimdi uykusu falan kalmamıştı artık, gözleri kapı

tokmaklan gibi irileşmişti. O huzursuzluk duygusu, sanki biri tarafından yönetiliyormuş gibi o saçma duygu bir-kez daha yokladı kadını. Akü kablosunun öyle birden çıkışı...

Zaman tanıyacak kadar gecikmesi için...

Sinirli sinirli güldü kendi kendine. Neye zaman tanıyacak kadar?

Geri alınamayacak bir şeyin yapılmasına kadar.

Saçmaydı bu. Gülünçtü. Ama Rachel yine de arabayı biraz daha hızlandırdı.

Saat beşte, Jud iyi dostu Dr. Creed'in çantasından çalınan neşterden korunmaya çalışırken, Ellie neyse ki hatırlayamadığı karabasanından çılgınlık ata ata uyanırken, Rachel otoyoldan çıkıp Hammond Sokağı kavşağına girdi. Burası oğlunun, içinde yalnızca bir bahçıvan beli bulunan tabutunun bulunduğu mezarlığa çok yakındı. Rachel saat beşi çeyrek geçe 15

numara'.1 yolda Ludlovv'a doğru ilerliyordu.

Önce doğruca Jud'a gidecekti, hiç olmazsa verdiği bu sözü tutmaya kararlıydı. Zaten arabaları

evin önünde değildi; kuşkusuz arkada garajda olabilirdi, ancak evin yukuda, bomboş bir hali vardı. Louis'in evde olacağına dair hiçbir önsezi yoktu içinde.

— 3U —

Rachel arabayı Jud'un kamyonetinin arkasına park edip çevresine dikkatle bakarak dışarı çıktı.

Bu tertemiz, yeni ışıktaki otlar çiyle panldıyordu. Bir yerde bir kuş öttü, sonra sustu.

Çocukluğundan bu yana herhangi bir zorlayıcı neden olmadan şafak sökerken ancak birkaç kez uyanık ve yalnız olmuştu. Yaı-mzlıkla birlikte bir yücelme duygusu da hissetmişti o zamanla*.

Yenilik ve devamlılık gibi çatışan bir duygu. Bu sabah öyle temiz ve iyi şeyler hissetmiyordu.

İçindeki sürekli huzursuzluğu da dehşet dolu son yirmi dört saatiyle daha çok yeni olan kaybına bağlayamıyordu tümüyle.

Basamakları çıkıp tel kapıyı açtı. Ön kapının eski biçim çıngraklı zilini çalacaktı. Oraya Louis'le ilk geldiğinde bayılmıştı zile, saat yönünde çevirince gürültülü ama müzikal, hoş bir ses çıkarırdı.

Yere bakarak zile uzandı. Birden kaşlan çatıldı. Yerde çamurlu ayakizleri vardı. Arkasına bakınca ayakizlerinin telli kapıdan içeri doğru geldiğini gördü. Çok küçük izler. Çocuk izlen belki de. Ama kendisi bütün gece yoldaydı ve hiç yağmur yağmamıştı. Rüzgâr vardı evet, ama yağmur yağmamıştı.

Uzun bir süre baktı ayakizlerine... çok uzun hem de... zili çevirmek için güç harcaması

gerektiğini farkettili. Zili tuttu. . sonra yine bıraktı.

Zilin sesini duyar gibi oluyorum, hepsi bu. Bu sessizlikte zil sesi duyuyor gibiyim. Sonunda uyumuştur herhalde, ben zili çalınca da korkarak uyanacak...

Ama korktuğu bu değildi. Uyanık durmanın ne kadar güç olduğunu anladığında endişelenmiş, garip bir korkuya kapılmıştı, ama bu yeni korku bambaşka bir şeydi, yalnızca o küçük ayakizleriyle ilgili bir şey... O boy izler,,_

Aklına gelen düşünceyi engellemeye çalıştı, ama çok yorgundu, kafası çok ağır çalışıyordu.

Gage'in ayakizleri...

Yeter! Kes artık!

Rachel uzanıp zili çevirdi.

Zilin sesi hatırladığından daha kuvvetliydi, ama hatırladığı kadar müzikal de değildi, sessizlikte keskin, boğuk bir çığlık. Rachel hiç de neşe işi taşımayan kesik bir kahkahayla geri çekildi.

Jud'un ayakseslerini bekledi. Ama Jud'un ayaksesleri du-

— 318 —yolmuyordu. Sessizlik vardı içerde, sonra yine sessizlik, o demirden kelebek biçimli zilin anahtarını bir daha çevirip çevirmemeyi düşünürken kapının ardından bir ses duyuldu. En çılgın hayallerinde bile aklına getiremeyeceği bir ses.

Miyav... miyaaav.... miyaaaav.,

«Church?» diye şaşkın şaşkın seslendi, öne eğildi, ama içersini görmesi olanaksızdı. Kapının camı beyaz bir perdeyle örtülüydü. Norma'nın elişi. «Sen misin, Church?-Miyav!

Rachel kapıyı açmayı denedi. Açıktı. Church holde, kuyruğunu ayaklan çevresine sarmış, oturuyordu. Tüyleri koyu renkli bir şeyle boyanmıştı. Çamur, diye düşündü Rachel.

Sonra hayvanın bıyıklarındaki sıvı damlacıklarının kırmızı olduğunu farketti.

Kedi ayağının birini kaldırıp yalamaya koyuldu, gözlerini Rachel'in yüzünden bir an olsun ayırmamıştı.

Şimdi gerçekten korkan Rachel, «Jud?» diye seslendi. Kapıdan içeri girdi.

Evden çıt çıkmıyordu. Yalnızca sessizlik...

Rachel düşünmeye çalışıyordu, ama kız kardeşi Zelda'nın hayali zihnine giriyor, düşüncelerini bulanıklaştırıyordu. Ellen nasıl da bükülmüştü. Kızıdığı zaman nasıl da kafasını duvara vururdu, başını vurduğu yerde duvar kâğıdı yırtılmış, sıvalar hep dökülmüştü. Ama şimdi Zelda'yı

düşünmenin zamanı değildi. Jud'a bir şey olmuştu belki de. Ya düşmüşse? Yaşlı bir insandı ne de olsa.

Onu düşün, çocukluğunda gördüğün rüyaları değil. Bir dolabın kapağını açıp da Zelda'nın kararmış, sırıtan yüzüyle üstüne sıçradığını, banyonun deliğinden onun sana bakan gözlerini gördüğünü, Zelda'nın bodrumda kalorifer ocağının ardına saklandığını gördüğünü değil...

Church ağzını açtı, keskin dişlerini gösterdi ve bir dah* Miyav! diye bağırdı.

Louis haklıydı, onu hiç kısırlaştırmayacaktık, o günden beri bir daha eski Church olamadı. Ama Couis onun tüm sald> gan içgüdülerinden kurtulacağını söylemişti. Yanıldı oysa, Chu» eh hâl*

avlanıyor. Halâ...

Miyav! diye bağıran kedi dönüp merdivenden yukarı çık f

«Jud!» diye seslendi Rachel, «Orada mısınız?»

Miyav! diye bağırdı. Church merdivenin üst basından Rac-hel'in sorusuna karşılık vermiş gibi, sonra koridorda gözden kayboldu.

İçeri naşı! girdi acaba? Jud mu içeri aldı yoksa? Neden?

Rachel ne yapması gerektiğini düşünerek ağırlığını bir ayağından diğerine aktardı. İşin en kötü

yanı... bütün bunların önceden düzenlenmiş1 gibi gelmesiydi... sanki bir şey onun burada olmasını istiyordu...

Birden bir inilti duyuldu yukardan... alçak sesli, ıstırap dolu... Jud'un sesi. Banyoda düşmüş

olmalı, belki bacağını kırmıştır, ya da kalçası çıkmıştır, yaşlıların kemikleri gevrek olur. Çişin gelmiş gibi ne sallanıp duruyorsun burada. Church'un •üzerindeki kandı kan... Jud yaralanmış

olmalı, sense burada duruyorsun öyle kazık gibi! Nen var senin?

••Jud!» İrultı yeniden duyulunca Rachel koşa koşa yükün çıktı.

Daha önce buraya hiç çıkmamıştı, koridorun tek penceresi batıya, nehre baktığından içersi hâlâ

karanlıktı. Koridor, merdiven boşluğunun yanından evin arkasına kadar uzanıyordu, merdivenin kiraz ağacından korkuluğu yumuşak bir zariflikle parlamaktaydı. Duvarda Akropol'ün bir resmi asılıydı.

IZelda bu kadar yıldır peşini bırakmadı, şimdi de kapıyı açmasının zamanı geldi, kapının ardında olacak kamburuyla, çiş ve ölüm kokusuyla, Zelda'mn günü geldi sonunda, yakaladı

seni sonunda işte...)

İnleme bir daha duyuldu, sağdaki ikinci kapının ardında. .

Rachel topukları tahtalar üzerinde takırtılar çıkararak kapıya doğru yürüdü. Bir değişim geçiriyor gibiydi. Küçülüyordu sanki. Duvardaki Akropol resmi giderek yükseliyordu, kapının kesme kristalden tokmağı neredeyse gözü hizasına gelecekti. Elini .uzattı... ama tokmağa dokunamadan kapı içerden hızla açıldı.

Zelda duruyordu karşısında.

Kamburdu, eğri büğrüydü, gövdesi öyle çarpılmıştı ki, iki kanş boyunda bir cüceden farksızdı, üzerinde her nasılsa Gago' in gömülürken giydirdikleri elbise vardı. Ama Zelda'yı, hiç kuşkusuz, gözleri çalgın bir neşeyle panlıyordu, kırmızıydı yüzü.

— 320 —bağırıyordu. «Sonunda geldim işte sana, Rachel. Senin belini de benimki gibi bükeceğim, bir daha yataktan hiç çıkamayacaksın yataktan hiç çıkamayacaksın YATAKTAN HİÇ

ÇIKAMAYACAKSIN...»

Church, Zelda'nın bir omzuna oturmuştu. Zelda'nın yüzü bulanıklaşıyor, değişiyordu. Rachel müthiş bir dehşetle onun Zelda olmadığını gördü. Böylesine aptalca bir yanlılığı nasıl yapmıştı? Gage'di bu. Yüzü kara değil pisti, kana bulanmıştı Şişmişti, sanki çok ağır yaralanmış

da sonradan kaba, beceriksiz ellerle bitştirilmiş gibi.

Rachel oğluna seslenerek kollarını uzattı. Gage annesine koştu, kollarına atıldı. Bir eli hep arkasmdaydı, sanki bir başkasının bahçesinden topladığı bir demet papatya sakhyormuş gibi.

«Sana bir şöy getirdim, anne!» diye bağırıldı. «Sana bir şey getirdim, anne! Sana bir şey getirdim! Sana bir şey getirdim!»

Louis Creed gözlerine dolan güneş ışığıyla uyandı. Doğrulmaya çalışırken sırtındaki ağrıyla yüzünü buruşturdu. Müthiş bir ağrıydı bu. Yastığa yaslanıp baktı. Üstünde hâlâ elbisesi vardı

Kaslarının katılaştığı olmasına karşın kendini iyice gererek uzun bir an yattı öylece. Sonra doğruldu.

«Tüh!» diye söylendi. Oda bir iki saniye döndü gözlerinin önünde. Sırtı çürük bir diş gibi zonkluyordu. başını oynatmaya çalıştığında boynundaki sinirler yerlerini paslı testere bıçaklarına bırakmışlardı sanki. Ama en kötüsü diziydi. Ben Cay hiçbir işe yaramamıştı. Melhem falan sürmek değil, en iyisi bir kortizon iğnesi yapmalıydı. Dizkapağındaki şiş pantolonunu germişti, bacağında bir balon vardı sanki.

«Vay vay vay!»

Yatağın kenarında oturabilmek için dizini ağır ağır büktü ısırırmaktan bembeyaz kesilmiş

dudaktan.

— 321 —

Hayvan M*zerl1\$1 — F

Göge! Gage döndü mü?

Duyduğu sancıya rağmen kalktı ayağa. Kapıdan güçlükle çıkıp Gage'in odasına girdi.

Dudaklarında oğlunun adı titreyerek çılgıncasına baktı çevresine. Oda boştu. Topallaya topallaya Ellie'nin odasına gitti. O da boştu. Yandaki oda da. Yola bakan odada da kimse yoktu.

Ama...

Yolun karşısında yabancı bir araba vardı. Jud'un Kamyonetinin arkasında.

Ne çıkardı bundan?

Oradaki bir yabancı araba bir sorun demektir, işte bu çıkardı.

Louis perdeleri aralayıp daha bir dikkatle baktı arabaya. Küçük mavi bir Chevette'ti bu.

Arabanın üstünde de Church kıvrılıp yatmış, belki de uyuyordu.

Perdeyi kapatmadan uzun bir süre bekledi Louis. Jud'un konuğu vardı demek! ne çıkardı

bundan? Üstelik Gage'in durumu hakkında endişelenmek için de çok erkendi henüz. Church saat birde falan dönmüştü, oysa şimdi saat dokuzdu daha. Güzel bir mayıs, sabahının dokuzu.

Şimdi aşağı inip kahve yapacak, elektrikli yastığı çıkarıp dizine saracak ve...

Church o arabanın tepesinde ne arıyordu?

«Haydi canım sen de,» dedi yüksek sesle. Aksak adımlarla koridorda yürümeye başladı.

Kediler her yerde yatıp uyurlardı, huylan böyleydi.

İyi ama Church artık yolun, öte yanına geçmiyor ki, unuttun mu?

«Boşver.» diye mırıldandı trambzana yaslanarak aşağı inmeye çalışırken. Birden durdu. Kendi kendine konuşmak iyi bir şey değildi. .

Dün gece ağaçlar arasındaki o şey neydi?

Hiç istemeden, düşünmeden aklına gelmişti bu, yataktan bacağını atarken duyduğu acıdan yaptığı gibi yine dudakları gerildi. Dün gece rüyasında görmüş olmalıydı o şeyi. Disney Dünyası

rüyası arasında onu da görmesi doğaldı. Rüyasında o şeyin kendisine dokunduğunu, bütün iyi rüyaları sonsuza dek berbat ettiğini, bütün iyiliklerini çürüttüğünü görmüştü. Wendigo' ydu o, kendisini yalnız yamyama değil, yamyamların babasına da çevirmişti. Rüyasında yine Hayvan Mezarlığına gitmişti, ama yalnız değildi bu kez. Bill'le Timmy Bateman da oradaydılar.

•322-

Jud da çamaşır ipinden yaptığı bir knyışla bağladığı köpeği Spot'la oradaydı. Lester Morgan da boğası Hanratty'yi bir araba çekme zinciriyle bağlamıştı. Hanratty yere yan yatmış, aptalca, sersemce bir öfkeyle çevresine bakmıyordu. Her nedense Rachel de oradaydı. Yemek yerken bir kaza yapmış olmalıydı, salça kutusunu ya da kirazh pastayı dökmüştü galiba, çünkü

elbisesinde kırmızı lekeler vardı.

Ağaç yığınının ardında derisi çatlamış bir sürüngen şansı, gözleri sis lambaları gibi iri, kulaklarının yerinde büklüm büklüm boynuzlan olan VVendigo vardı. Bir kadının doğurduğu dev bir sürüngen. Hepsi başlarını kaldırmış kendisine bakarlarken o da nasırlı, tırnaklı parmağını

onlara doğru uzatıyordu...

«-Yeter!» diye mırıldandı. Kendi sesini duyunca bile rper-mişti. Sıradan bir gnmş gibi mutfağa gidip kahvaltı hazırlamaya karar verdi. Bir bekr kahvaltısını, şöyle gönlünce kolesterol dolu. İki yumurtalı sandviç, üzerlerine biraz mayonez ve bir dilim soğan. Ter ve pislik kokuyordu, ama duşunu daha sonra yapacaktı. şu anda soyunmak başbaşına bir iş gibi geliyordu. Hem belki de çantasından neşterini alıp pantolonunun paasını kesmek zorunda kalacaktı. Güzelim keskin bıçakla bu iş yapılmazdı ama evde de blucinin kalın kumaşını

kesecek başka bir şey yoktu.

Ama her şeyden önce kahvaltı.

Oturma odasına gitti, sonra yolunu değiştirip n kapıdan Jud'un evinin önünde duran mavi arabaya baktı. Araba iyle kaplıydı, demek uzun bir süredir orada duruyordu. Church hâlâ

stndeydi, ama artık uyumuyordu. irkin yeşilimsi san gözleriyle Louis'e bakıyordu.

Louis sanki birisi kendisini dikiz ederken yakalamış gibi hemen geri çekildi.

Mutfağa girdi, bir tava çıkarıp ocağa koydu, buzdolabından iki yumurta aldı.

Mutfak tertemiz, pırıl pırıldı. Islık çalmaya çalıştı -bir ısbk sabahı yerli yerine oturtacaktı- ama çalamadı. Her şey yolunda görünüyordu ama yolunda değildi. Ev bomboştu., bir gece öncesinin işleri de ağır bir yük gibi eziyordu kendi*, ni. Her şey aksiydi, kötüydü, üzerinde bir gölge hissediyordu, korkuyordu.

Topallayarak banyoya gidip bir bardak portakal suyuyla iVi

— 323 —aspirin içti. Telefon çaldığında ocağa doğru gidiyordu.

Telefonu hemen açmadan dönüp baktı. Kendini biç anlamadığı bir oyunda bulmuş gibiydi, ağır ve şaşkındı hareketleri.

Açma sakın, kötü haber olduğu için açmak istemezsin onu. ucu köşenin ardında ve karanlıkta olan ip o, o işin öteki ucunda ne olduğunu görmek istediğini sanmıyorum, Louis. Hiç

sanmıyorum, onun için açma telefonu, kaç şimdi, hemen kaç, oradan garajda, atla ve sûr gitsin, ama sakın telefonu açayım deme...

Louis odanın öteki tarafına gidip telefonu açtı. Karşısında trwin Goldman vardı. trwin daha merhaba derken Louis mutfağın yerinde izleri gördü... küçük, çamurlu izler... Kalbi göğsünde donmuş gibi oldu, gözlerinin yuvalarında şiştiğini hissediyordu. O anda kendini aynada görebilseydi onyedinci yüzyıl tımarhane tablolarından bir yüzle karşı karşıya olacağından emindi. Gage'in ayakizleriyle bunlar, Gage buraya gelmişti, gece eve gelmişti... peki öyleyse şimdi neredeydi?

«Ben İvin, Louis... Alo, Louis? Duyuyor musun?»

«Merhaba, İvin.» Louis kayınpederinin ne diyeceğini biliyordu. Mavi arabayı anlamıştı şimdi.

Her şeyi anlamıştı. İp. . karanlığa giden ip... elini ipten çekmeden hızla ilerliyordu şimdi ucuna doğru. Sonunda ne olduğunu görmeden ipi bir bırakabilseydi! Ama kendi ipiydi bu. Kendisi isteyip almıştı bunu. . «Bağlantı kesildi sandım.» dedi Goldman.

«Telefon elimden kaydı,- dedi Louis. Sesi çok sakindi.

«Rachel dün gece gelebildi mi eve?»

Mavi arabayı düşünen Louis, «Evet,» dedi. Church hareketsiz duran arabanın üstündeydi hâlâ.

Bakışlarıyla yerdeki çamurlu ayakizlerini takip ediyordu.

«Onunla hemen konuşmam gerek,» dedi Goldman. «Eileen hakkında.»

«Ellie hakkında mı? Ne oldu Ellie'ye?»

«Bence Rachel...»

«Rachel şu anda evde değil. Ekmek ve süt almaya çıktı. Ellie'ye ne oldu? Haydi, çabuk söyle, Irvrin!»

«Kızı hastaneye kaldırmak zorunda kaldık. Kötü bir rüya ya da bir dizi kötü rüya gördü, isteri nöbetine tutulmuştu...»

«Sakinleştirici verdiler mi?»

«Ne?»

— 324 —

«Sakinleştirici ilaç.» diye Louis sabırsızlıkla tekrarladı. «Sakinleştirici ilaç verdiler mi?»

»Evet. Bir hap verdiler, kız hemen uyudu sonra.»

«Bir şey söyledi mi? Neden korkmuş biliyor musunuz?» Telefonu kavrayan ,eli bembeyazdı

şimdi.

Karşı tarafta uzun bir sessizlik oldu. Louis sessizliği bozmak istiyorsa da, bu kez hiçbir şey söylemedi.

«Dory'yi korkutan da bu oldu,» dedi İvin sonunda. «Ne dediğinin

anlaşılmayacağı kadar çok ağlamadan önce çok sayıkladı... Dory Dory de az daha...»

«Büyük ve Müthiş Oz'un anesini öldürdüğünü söyledi. Tıpkı öteki kızımız gibi söyledi bunu.

Zelda gibi. Louis, inan bana bu soruyu aslında Eachel'e sormak isterdim. Eileen'e Zelda'yı ve ölümünü ne kadar anlatmıştınız?»

Louis gözlerini kapattı; dünya çevresinde dönüyor gibiydi, Coldman'ın sesi de kalın bir sis tabakası ardından geliyordu sanki.

«•Louis, duyuyor musun?»

•Düzelecek miymiş?» Kendi sesi de uzaklardan geliyordu şimdi. -Ellie düzelecek mi? Bir teşhis koydular mı?»

«Cenazenin gecikmiş şoku dediler. Benim doktorum geldi. Lathrop, iyi bir insandır. Kızın ateşi olduğunu, ama bu öğleden-sonra uyandığında hiçbir şey hatırlamayacağını söyledi. Rachel* in buraya gelmesi gerek, Louis, ben korkuyorum. Sen de gelsen iyi olur.»

Louis cevap vermedi. Tann bir serçeyi bile görür diye yazardı İncil'de. Ama kendisi çok küçük bir yaratıktı ve gözlerini yerdeki çamurlu ayakizlerinden ayıramıyordu.

«Gage öldü artık, Louis,» diyordu Goldman. «Bunu kabul etmenin hem senin, hem de Rachel için güç olduğunu biliyorum, ama kızınız yaşıyor ve size ihtiyacı var.»

Buna inanırım. Hıyar herifin biri olabilirsin, Iruria, ama 1965' in o Nisan gününde iki kızının arasında geçen şeyin sana duygulu olmak diye bir şeyin var olduğunu öğrettiğini tahmin ederim. Ellie'nin bana ihtiyacı var, ama ben gelemem, çOnkfi kor kuyorum... ellerimin annesinin kanıyla kirlendiğinden korkuyorum...

Louis ellerine, tırnakları arasındaki toprağa baktı. Yerdeki

— 325 — ayakizlerini oluşturanın eşi olan. toprağa.

«Anladım,» dedi. «İlk fırsatta geleceğiz. Irwin. Olabilirse, bu gece hatta. Teşekkür ederim.»

«Elimizden geleni yaptık biz. Belki de çok yaşlandık artık Belki de hep yaşıydık, Louis.»

«Ellie başka bir şey söyledi mi?»

Goldman'ın cevabı kalbinin duvarına çarpan bir cenaze çanıydı sanki. «Çok şey söyledi ama ben ancak birini anlayabildim. Pascovv artık çok geç diyor, dedi.»

Louis telefonu kapatıp şaşkın bir halde ocağa döndü. Kahvaltıyı mı hazırlayacaktı, yoksa bulaşıkları mı toplayacaktı bilemiyordu. Birden yarı yolda bir baygınlık çöktü üzerine, gözlerinin önüne bir perde indi ve baygın bir halde yere düştü. Yaralı dizi yere çarpınca elektrikli bir sancıyla birden kendine geldi. Bir an gözlerinden yaşlar boşanarak dizüstü kaldı.

Sonunda sallanarak ayağa kalkabilmişti. Ama açık seçik düşünebiliyordu artık. Bu da bir şeydi.

Son bir kez daha kaçmayı düşündü. Cebinde araba anahtarlarının huzur verici şişkinliğini hissediyordu. Arabaya atladığı gibi Chicago'ya gidecekti. Ellie'yi alıp tekrar devam edecekti yola. Tabii Goldman işin içinde bir bityeniği olduğunu anlayacaktı o zamana kadar ama kendisi gerekirse kaçıracaktı kızını.

Elini anahtarlardan çekti birden. Kaçma duygusunu yot eden şey ne suçluluktan, ne umutsuzluktan, ne de ta içindeki o sonsuz yorgunluktan. Yerdeki çamurlu ayak izlerine gözü ilişince birden her şeyin bittiğini anlamıştı. O izlerin kendisini önce İllino-is'e, sonra Florida'ya, gerekirse dünyanın öteki ucuna kadar izlediğini görür gibi oluyordu. Satın aldığı şey senin olurdu ve senin olan şey de ergeç sonunda yanına gelirdi.

Bir gün gelip kapısını açınca karşısında Gage'i bulacaktı. Asıl Gage'in çılgın bir kopyası, sırttan, gözlerinin mavisini sarıya dönmüş... Ya da Ellie sabah duş yapmak için banyonun kapısını

açtığında küvetin içinde görecekti vücudu geçirdiği kazadan yank yank olmuş, yara izleri henüz kapanmamış ve temiz ama mezar kokan kardeşini.

O günün geleceğinden hiç kuşkusu yoktu.

«Nasıl da bu kadar aptallık edebildim?» diye sordu boş oda-

— 328 —ya. Kendi kendiyile konuşuyordu yine. ama artık buna bile aldırış ettiği yoktu. «Nasıl?»

Aptallık değil, yas. Bir Çark var arada... küçük ama çok önemli. O mezarlığın bataryası

çalışmaya devam ediyor. Jud. gücü artıyor, demişti. Haklıydı. Sen de o gücün bir parçasısın şimdi. Senin duyduğun yasla beslendi o... hayır, bundan da öte. İki katına, dört katına, sonsuza kadar çoğaldı. Yalnızca yasla değil, akılla da besleniyor. Senin aklını yedi bitirdi. Sana karına maloldu bu, oğluna hem de, belki de en iyi arkadaşına da. Gece yansı kapını vuran şeyin gitmesini istemekte ağır davranırsan sonu bu olur işte: Saf karanlık.

Şimdi intihar edebilirim, diye düşündü. Bu da mümkün. Çantamda bunun için gerekli her şey var. Daha ilk baştan ben her şeyi o yönetti. Mezarbk, VVendigo, ya da her neyse. Kedimizin yola çıkmasını o zorladı, belki de Gage'i de. Rachel'i eve o döndürdü ama kendi istediği zaman.

Ben de yapmam gerekeni yapmak zorundayım... ve bunu istiyorum da.

Ama önce islerin düzeltilmesi gerek, değil mi?

Evet. Öyleydi

Gage vardı düşünecek. Gage hâlâ oralardaydı. Bir yerlerde Louis ayakizlerini takip ederek salona, oturma odasına, o-radan da yukarı kata yürüdü. Kendisi aşağı inerken görmeden bastığı için merdivenlerdeki izler bozulmuştu. Ayakizleri yatak odasına giriyordu. Buradaydı, diye düşündü Louis. Sonra çantasının açık olduğunu gördü

Her zaman büyük bir özenle yerleştirdiği çantasının içi şimdi karmakarışık. Louis'in neşterinin kayıp .olduğunu anlamas' uzun sürmedi. Elleriyle yüzünü

örtüp bir süre öylece oturdu, boğazından hafif, umutsuz bir hırıltı çıkıyordu.

Sonra çantasını bir daha açıp içeri karıştırdı.

Yine aşağıdaydı sonra.

Kiler kapısının açılırken çıkardığı ses. Bir dolabın açılıp kapanması. Elektrikli konserve açacağıının mırıltısı. Sonunda gara) kapısının açılıp kapanması. Sonra da ev mayıs güneşi altında bomboş... geçen yıl ağustos ayında o gün yeni sahiplerim beklerken olduğu gibi...

gelecekte başka yeni sahiplerini bek leyeceği gibi. Genç bir çift belki, çocuksuz (ama bu konuda

— 327 —planlı ve umutlu). Mondawi şarabı ve Lowanbrau birasın* düşkün yeni evliler, erkek Kuzeydoğu Bankasının kredi bölümü başkanı belki, karısı da bir diş ya da göz doktorunun yanında çalışıyor. Erkek şömine için odun keserken kadın yüksek belli kadife pantolon giymiş

Bayan Vinton'un çayırında dolaşüyor. Saçı atkuyruğu yapılmış. Başının üstündeki hava boşluklarında görünmeyen kartal uçurtmanın uçtuğundan habersiz. Kör inançları olmadığı için seviniyorlar, evin tarihçesine rağmen inad edip burayı aldıkları için memnunlar. Arkadaşlarına evi bedavaya kapattıklarını, tavanarasında hortlak olduğunu anlatacaklar, sonra bir Lovvenbrau ya da bir kadeh Mondawi daha içip tavla oynayacaklar.

Belki bir de köpekleri olacak.

61

Louis suni gübre yüklü bir Orinco kamyonunun yanından geçerken saldığı egzestan korunmak için yolun kenarında bekledi, sonra karşıya, Jud'un evine doğru yürüdü. Elinde açık bir kutu kedi maması vardı.

Church adamın geldiğini görünce gözleri pür dikkat, yerinde doğruldu.

«Selam Church.» dedi Louis sessiz eve bakarak. «Biraz yemek ister misin?» dedi.

Tenekeyi arabanın kaputu üzerine koydu. Church arabanın üstünden atlayıp yemeye başladı.

Louis elini ceketinin cebine soktu. Church sanki aklından geçenleri okumuş gibi gerileyip çevresine bakındı. Louis gülümsedi, bir adım geri çekildi. Church yine yemeye başladığında cebinden bir şırınga çıkardı, bir ampule daldırıp 75 miligram morfin çekti içine. Ampulü yine cebine koyup çevresine yine güvensizlikle bakan Church'ün yanına gitti. Gülümsedi kediye.

«Haydi, ye bakalım, Church. Tamam mı?» Kediye okşadı, hayvanın sırtı kamburlaştı. Ancak yeniden yemek yemeye koyulunca Louis hayvanı boynundan yakalayıp iğneyi batırdı.

— 388 —

Church parmakları arasında çupıyıyor, geriliyor, pençelerini geçirmeye çalışıyordu. Ama Louis şırınganın pistonunu sonuna kaçlar itti, sonra bıraktı kediyi. Hayvan arabadan atladı, fokurdayan bir çaydanlık gibi hırlıyordu şimdi, san yeşil gözleri çılgın gibiydi. Şırınga düşüp kırıldı. Louis aldırmadı. Her şeyden çok miktarda vardı yanında.

Kedi yola doğru yürüdü, sonra bir şey hatırlamış gibi eve döndü. Yan yoldayken sarhoş gibi sallanmaya başladı. Merdivenin önüne kadar gelebildi, birinci basamağa çıktı, sonra güçlkle soluk alarak yana devrildi.

Louis arabaya baktı. Kalbinin yenne yerleşmiş olan taştan daha başka bir kanıt istiyorsa, onu da bulmuştu şimdi. Rachel' m el çantası duruyordu ön koltukta, eşarbi, Delta Havayolları zarfından taşan bir avuç uçak bileti.

Dönüp eve doğru yürümeye başladığında Church artık ölmüştü. Bir kez daha.

Louis hayvanın üstünden atlayıp eve girdi.

-Gage?»

Hol serindi. Serin ve karanlık. O tek sözcük derin bir kuyuya atılmış bir taş gibi düştü

sessizliğin ortasına. Louis bir taş daha attı.

«Gage?»

Hiç ses yoktu. Salondaki saatin tıkırtıları bile kesilmişti. BU sabah saati kuracak kimse yoktu.

Ama yerde ayakizleri vardı.

Louis oturma odasına girdi. Çoktan sönmüş izmarit kokusu vardı odada. Jud'un koltuğu pencerenin önüne çekilmişti. Sanki birden ayağa kalkmış gibi çarpılmıştı koltuk. Pencere pervazında bir küllük vardı.

Jud burada oturup bekliyordu. Neyi? Beni elbette. Benim eve dönmemi bekliyordu. Ama kaçırdı

işte. Her nasılsa kaçırdı.

Louis yan yana dizilmiş dört bira kutusuna baktı. Uyutacak kadar çok değildi içtiği, belki de banyoya gitmek için kalkmıştı Her ne olursa olsun, bir rastlantıyla olmayacak kadar kusursuzdu her şey.

Çamurlu İzler pencerenin yanındaki koltuğa kadar gidiyordu. İnsan izlerinin arasında birkaç

kedi ayakizi vardı. Sanki

— 329 —

Church, Cage'in küçük ayakkabılarının bıraktığı çamurlar arasında gezinmiş gibi. izler sonrada mutfığa açılan kapıya yöneliyordu.

Kalbi yerinden fırlayacakmış gibi atan Louis o yana yürüdü.

Kapıyı açınca Jud'un iki yana açılmış ayaklarını, yeşil tulumunu, kareli pamuk gömleğini gördü.

Adam kurumakta olan bir kan gölü içinde yatıyordu.

Louis elleriyle örttü gözlerini. Ama gördüğünü görmemesi olanaksızdı. Gözler

görüyordu, Jud'un gözlerini, Louis'i suçla-van, belki de bütün bunları başlattığı için kendi kendini suçlayan acık gözlerini.

Ama gerçekten o mu başlattı, diye düşündü.

Jud'a Stanny B. söylemişti, ona da babası, Stanny B.'nin oabasına da kızılderililerle ticaret yapan kendi babası...

•Çok üzgünüm, Jud.» diye mırıldandı. Jud'un bomboş gözleri kendisine bakıyordu.

•Çok üzgünüm.» diye tekrarladı Louis.

Ayaklan kendiliğinden hareket ediyordu, aklı birden geçen Şükran Gününe takılmıştı, Jud'la kediyi Hayvan Mezarlığına ve daha ötelere götürdükleri geceye değil de, Norma'mın sofraya çıkardığı hindi şölenine; hepsi masa başında gülmüş konuşmuşlardı, iki adam bira. Norma ise bir kadeh beyaz şarap içmişti. N'orma dolabın çekmecesinden beyaz masa örtüsünü çıkarmıştı, bimdi kendisinin yaptığı gibi...

Louis örtüyü Jud'un üstüne örttü. Beyaz örtü bir anda küçük kızıl lekelerle kaplanmıştı.

•Üzgünüm,- dedi üçüncü kez. «Çok...»

Bîrden başı üstünde bir gürültü işitti, bir iskemlenin çekilirken çıkardığı bir ses, sözü ağzında düğümlendi kaldı. Gürültü çok hafifti, sinsiydi, ama isteyerek yapılmıştı sanki. Evet bundan emindi. Duyması için çıkarılmış bir ses.

Elleri titremek istiyordu, ama buna izin veremezdi. Mutfak masasının yanına gidip cebinden her biri kapalı kâğıt ambalajı içinde üç şırınga daha çıkardı. Ambalajlarını açıp şırıngaları masaya dizdi. Yine-cebinden üç tane morfin ampülü daha çıkardı/ şırıngaları bir atı, hatta boğa Hanratty'yi bile öldürecek dozda morfinle doldurdu. Üçünü de cebine yerleştirdi sonra.

Mutfaktan çıktı, oturma odasından geçti, merdivenin altında durdu.

-Cage?»

Yukarda gölgeler arasında bir kakırdama işitildi, Louis'in tüylerini ürperten soğuk ve neşesiz bir kahkaha.

Yukan çıkmaya başladı.

Çok uzun yoldu yukarıya kadar. Elleri arkasında bağlı bir idam mahkûmunun idam sehpasına doğru yürürken yolun ne kadar uzun ya da kısa geldiğini anlayabilirdi.

Sonunda bir eli cebinde olarak yukarı çıktı. Duvara bakmaya başladı orada. Böylece ne kadar durduğunu bilemiyordu. Yavaş yavaş aklını kaybetmekte olduğunu hissediyordu. Gerçek bir duyguydu bu. İlginçti. Korkunç bir fırtınada tümüyle buz kaplamış bir ağacın da kendini böyle hissedeceğini biliyordu, devrilmeden az önce.

«Gage, benimle Florida'ya gelmek ister misin?-

Yine o kıkırdama.

Louis dönünce bir zamanlar kendisine dişleri arasında bir gül sunduğu karısıyla karşılaştı.

Rachel koridorun ortasında ya-ıyordu. Ölmüştü. Jud gibi onun da bacakları iki yana açılmış; Sırrı ve başı duvara dayanmıştı. Yatakta kitap okurken uyuyukalmış bir kadına benziyordu.

Louis karısına doğru yürüdü.

Nasılın sevgilim, evine döndün artık, diye düşündü.

Kan garip biçimler yaratmıştı duvar kâğıdı üzerinde. On kere, belki yirmi kere bıçaklanmıştı

kansı. Onun neşteriyle...

Birden gördü kadını Louis, gerçekten gördü ve bağırmaya başladı.

Şimdi yalnızca ölümün yaşadığı ve yürüdüğü evde çılgınlıkları çınılıyordu.
Gözleri fırlamış, yüzü

kıpkırmızı, saçları diken diken olmuş olan Louis bağırıyordu; şişen boğazından
cehennem çanları gibi çıkan sesler sevgisinin değil akhbaşındalığın sonunu
ilan etmekteydi. Kafasının içinde bütün o çirkin sahneleri bir an yaşıyordu.
Dispanser halısının üstünde ölen Victor Pascovv, Church'ün tüyleri arasında
yeşil naylon parçalarıyla dönüşü, Gage'in yol kenarında yatan içi kan dolu
beyzbol kasketi, Küçük Tann Bataklığında gördüğü o şey, san gözlü Wend.

go, kuzey ülkesinin o yarattığı, dokunuşu ağza alınmayacak iştahlar uyandıran
ölü şey.

Rachel yalnızca Öldürülmemişti.

— 331 —

Bir şey olmuştu... bir şey saldırmıştı üstüne...

(KLİKJ)

Kafasının içindeydi bu klik sesi. Bir sigortanın hiç onarıl-mayacak biçimde
atmasaydı, bir yıldırımın bir yere tam isabet düşmesiydi, bir kapının
açılmasıydı.

Çılgılığı boğazında titreyerek başını kaldırdığında karşısında ağzı kan içinde,
çenesinden kanlar akan, dudakları iğrenç bir sırtımayla gerilmiş Gage
duruyordu. Bir elinde Louis'in neşteri vardı.

Çocuk neşteri indirirken Louis pek fazla düşünmeden kendini yana attı. Neşter
yüzünün yanından geçti, Gage dengesini kaybeder gibi oldu. Church kadar
dengesiz, diye düşündü

Louis. Bir tekme savurdu bacaklarına doğru. Gage düştü, Louis çocuk
kalkmaya fırsat bulamadan üstüne oturdu, bir diziyle neşterli elini yem
bastırdı.

«Hayır,» diye soluyordu altındaki şey. Yüzü kasılmıştı. «Hayır, hayır...»

Louis şırıngalardan birini çıkardı. Çabuk davranması gerekecekti. Altındaki şey yağlı bir balık gibiydi ve üzerine ne kadar bassa da elini açıp, neşteri bırakmıyordu. Yüzü de değişiyordu sanki. Jud'un ölü yüzüydü; Victor Pascovv'un parçalanmış yüzüydü. Louis'in kendi yüzüydü, sapsarı ve çılgın. Sonra Fine değişti, ormandaki o yaratık oldu, kalın kaşlar, ölü sarı gözler, uzun ve sivri dil.

«Hayır hayır hayır...»

Şey altında debeleniyordu. Şırınga Louis'in elinden uçup koridorun ilersine doğru yuvarlandı.

Louis bir tane daha çıkardı, fazla düşünmeden Gage'in sırtına sapladı.

Gage çılgınlar gibi debeleniyor, Louis'i sırtından atmaya çalışıyordu. Louis üçüncü şırıngayı da çıkarıp. Gage'in kçluna batırdı. Sonra kalkıp ağır ağır yürüdü. Gage de sallanarak kalktı, babasına doğru yürümeye çalıştı. Daha beşinci adımda neşter elinden düşmüştü. On adım sonra gözlerinde o san ışık solmaya başladı, fici adım sonra da dizüstü düştü.

Gage kendisine bakınca Louis oğlunu, gerçek oğlunu, gördü; yüzü mutsuzluk ve ıstırap doluydu oğlanın.

«Baba!» diye bağırarak Gage yüzüstü yuvarlandı.

Louis bir an olduğu yerde kaldı, sonra bir oyun bekleyerek

— 332 —dikkatle yürüdü Gage'e doğru. Ama bir oyun yoktu pençe nailine gelmiş elleriyle birden üzerine sıçramak yoktu. Parmaklarını Gage'in boynuna götürüp damarının aüp atmadığına baktı.

Hayatında son kez doktorluk yapıyor, nabız dinliyordu... hiçbir şey kalmayana kadar.

Oğlanın artık yaşamadığına kanaat getirince kalkıp uzak bir köşeye yürüdü, orada çömeldi, sırtını duvara dayadı, kendi içine girmeye çalışıyordu sanki. Parmağını ağzına sokarsa daha küçüleceğini sandığı için onu da yaptı.

İki saat kadar öyle kaldı... sonra hafiften hafiften kapkara ve kapkara olduğu

kadar inanüabilir bir fikir geldi aklına. Başparmağını ağzından çıkardı. Yeniden ayağa kalktı.

Gage'in saklandığı odada yataktan çarşafi çıkarıp kanamı iyice sardı. Çalışırken bir şarkı

mırıldanıyordu, ama bunun farkında değildi.

Jud'un garajında bir teneke benzin buldu. Jud'ıra Şükran Günü örtüsünün altında yattığı

mutfakta başlayarak benzini boşaltmaya başladı, oradan oturma odasına geçip halının, kanape-nln, iskemlelelerin üzerine benzin döktü. Oradan aşağı koridora ve arka yatak odasına girdi. Evi benzin kokusu sarmıştı şimdi.

Jud'un kibritleri nöbet tuttuğu koltuğun yanındaki sigara paketinin üstündeydi. Louis kibrit kutusunu aldı, evin ön kapısından çıkarken bir tane yakıp omzu üzerinden içeri attı. Sıcak dalgası ani ve korkunçtu, boynunun derisi büzülür gibi olmuştu. Louis kapıyı dikkatle kapatıp bir an durdu. Norma'nın perdelerinin ardındaki turuncu gölgelere baktı. Sonra da yürüdü.

62

Louis'in evinden hemen önceki dönemeci dönen Steve Mas-terton dumanı görmüştü. Louis'in evi değildi yanan, karşıdaki moruğun eviydi.

Louis için çok endişe duyduğundan o sabah arabasına, at-layıp gelmişti. Charlton, Rachel'in bir gün önceki telefonundan söz edince Louis'in nerede olduğunu merak etmişti. Bunun içinde buraya gelmişti işte.

— 333 —

Gidip kendi gözüyle neler olup bittiğini göremezse içi rahat etmeyecekti.

Bahar havası dispanseri tılsımlı bir değnek değmiş gibi boşaltmıştı. Surrendra da gitmesini söylemişti, bir iş çıkarsa Hintli idare ederdi. Steve de Honda motosikletine atlamış ve Ludlovv yoluna düşmüştü. Belki de fazla hızlı gelmişti, gerek yoktu belki de buna, ama içinde kendini yiyip bitiren bir endişe vardı. Sanki çok geç kalmış gibi aptalcasına bir duygu. Geçen sonbaharda o

Pascovv işi olduğunda da aynı şeyi duymuştu, anlamsız bir şaşkınlık ve kurşun gibi ağır bir düşüncüklüğü... Dindar bir insan değildi (kolejdeyken Dinsizler Derneğı üyesiydi; ancak profesörü bunun ilerde bir burs alabilme olasılığını yokededeğini söylediğinde ayrılmıştı

dernekten), ama yine de insanlarda önsezi yerine geçen biyolojik ya da biyoyritmik tempodan kendisi de nasibini almıştı, Pascow'un ölümünün ertesi yılın nasıl geçeceğini belirttiğine inanıyordu, iyi bir yıl geçmeyecekti. Surrendr?.' run akrabalarından ikisi ülkelerinde tutuklanmışlardı, Surrendra onlardan en sevdiği amcasının ölmüş olduğuna inandığını

söylüyordu. Surrendra ağlamış, Hintlinin bu durumu Steve'i korkutmuştu. Charlton'un annesi de ağır bir ameliyat geçirmişti. Hemşire annesinin geleceğini hiç de parlak görmüyordu. Vic-tor Pascow'un ölümünden bu yana Steve dört cenazeye katılmıştı; karısının kız kardeşi bir trafik kazasında, bir kuzeni saçma bir iddianın üstüne elektrik direğine tırmanırken elektrik çarpmasından ölmüşü, sonra büyükbabası, ardından da Louis'in oğlu.

Louis'i çok severdi, çok şey geçmişti başından son zamanlarda, ona bir şey olmasını istemezdi.

Dumanlan uzaktan görünce Victor Pascow'a bağlanacak bir şey daha diye düşünmüştü. Victor Pascow ölümüyle bu sıradan insanlarla kötü talih arasındaki engeli yıkmıştı sanki. Ama saçmaydı bu, Louis'in evine bir şey olmamıştı işte.

Steve motosikletini Louis'in evi önüne çekerken komşular da yaşlı adamın evine doğru koşuyorlardı. Steve birinin evin kapısına kadar geldiğini, ancak sonra birden geri çekildiğini gördü. İyi ki, böyle yapmıştı, bir an sonra kapının ortasındaki cam olduğu gibi patlayarak dışarı uçtu, açıklıktan alevler akmaya başladı. Adam kapıyı açmış olsaydı şimdi ıstakoz gibi haşlanmıştı.

— 334 —

Steve bir an unutmuştu Louis'i. Yangının o hep Süregelen esran çekiyordu kendisini. Beş altı

kişi toplanmıştı şimdi, kahramanlığa niyet eden ve Crandall'lann bahçesinde

duran biri dışında diğeri epey gerideydiler. Şimdi pencereler de birer birer patlıyordu. Havada cam kırıkları

uçuyordu. Kahraman eğilip ileri doğru koştu. Steve kapının önündeki hasır koltukları n önce dumanlar içinde kalıp birden alev alev yanmasını seyretti.

Steve itfaiyeye haber verilip verilmediğini sormak için ağ-zuü açtığı anda. uzaktan siren seslerini duydu. Haber verilmişti demek. Ama evi kurtarmak olanaksızdı. Alevler şimdi bütün kırık camlardan dışarı uzanıyordu. Louis'i hatırlayıp döndü Steve Ama Louis evde olsaydı

şimdi sokağın karşısında duranların arasında bulunması gerekmez miydi?

Tam o anda gözünün ucuyla bir şey görür gibi oldu.

Louis'in asfalt-kaplı otomobil yolunun ötesinde bir çimenlik, onun ardında da alçak bir tepe vardı. Bu Mayıs ayında epey yükselmiş olan otlar arasında bir golf alanında olduğu gibi dümdüz kırılmış bir patika görünüyor, patika ufuk çizgisinin hemen altında başlayan ormana doğru kıvrılarak uzanıyordu. İste soluk yeşilin koyu yeşille birleştiği bu noktada hareket eden bir beyazlık görür gibi olmuştu Steve. Sırtında beyaz bir yük taşıyan bir adam sanki.

Louis'di bu, dedi aklı mantıksız bir kesinlikle. Louis'di o ve kötü şey olduğu için onu çabuk bulman gerek. Eğer onu önleyemezsen daha da kötü bir şey olacak.

Steve kararsız bir halde durdu yolun başında, ağırlığını bir ayağından diğerine aktarıyor, ne yapacağını bilemiyordu.

Steve yavrum, korkudan ödün bokuna katılıyor, değil mi?

Evet, korkuyordu. Korkudan ödün bokuna katılıyordu ve bunun için hiçbir neden yoktu. Ama yine de belirli bir...

(Çekicilik)

Evet, çekici bir şey vardı. O patikanın, tepeye kadar giden ve belki daha ötelere de uzanan patikanın çekici bir yanı vardı Herhalde sonu bir yere varıyordu, bütün patikaların sonu bir yere varırdı.

Louis, Louis'i unutma, aptal. Buraya Louis'i görmeye gelin:, ün, değil mi?
Ludlovr'a lanetli ormanlarda gezmeye gelmedi n

— 335 —

«Nedir o, Randy?» diye bağırdı yangının kahramanı.

Randy'nin sesi yaklaşan sirenlerin sesi ardında koyboluyor-du. «ölü bir kedi.»

«Yanmış nü?»

«Yanmışa benzemiyor, ölü işte.»

Bu konuşma gördüğü ya da gördüğünü sandığı şeyle ilgiliymiş gibi geldi
Steve'e-. Louis'ti o.

Yangını ardında bırakıp patikaya yöneldi. Ağaçların yanına vardığında iyice
terlemişti. Gölgecik serin ve hoştu. Çam kokusu sarmıştı her yanı.

Ormana girince koşmaya başladı, neden koştuğunu, kalbinin neden öyle hızlı
attığını

bilmiyordu. Soluk soluğaydı. Yokuş aşağı inerken adımlarım daha da açmıştı.
Sonunda Hayran Mezarlığının girişini belirten kemere geldiğinde böğrüne bir
sancı saplanmıştı.

Gözleri halka biçimindeki mezarları görmüyordu bile. Açıklığın öteki
tarafındaki garip görüntüye takılmıştı bakışları. Lo-uis yerçekimi yasalarına
karşı koyuyormuş gibi bir ağaç yığınınna tırmanmaktaydı. Gözleri ilerde, uykuda
yürüyen bir insan gibi adım adım çıkıyordu yığının üzerine. Kollan arasında
Ste-ve'in gözücuyla gördüğü beyaz şey vardı. Bu kadar yakından bunun ne
olduğu anlaşılıyordu, bir ceset. Alçak topuklu siyah bir ayakkabı görünüyordu
bir ucundan. Steve, Louis'in Rac-hel'in cesedini taşıdığından emindi.

Louis'in saçları bembeyaz kesilmişti.

.Louis!»

Louis duraksamadı, duraklamadı. Yığının tepesine vanp öteki tarafına inmeye devam etti.

Düşecek, diye, düşündü Steve. Talihi var, hem de çok taliki var, ama az sonra düşecek ve yine talihlidir yalnızca iy-n^ft"1" kırana...

Ama Louis düşmedi. Yığının öte yanına indi, bir an gözden kayboldu, sonra ormana doğru yürürken yeniden ortaya çıktı

«Louis!» diye bağırdı Steve.

Louis bu kez durup döndü.

Steve'in gözleri faltaşı gibi açılmıştı. Saçlarının ağarmasının yan sıra Louis'i yüzü yaşb bir insan yüzüydü şimdi.

— 336 —

İlk başta Steve'i tanıdığını belirten hiçbir şey yoktu yüzünde. Sanki bir kafasında bir düğme çeviriyormuş gibi yavaş yavaş farketti olanları sonra. Louis'ın ağzı titriyordu. Steve ancak bir süre sonra anladı Louis'in gülümsemeye çalıştığını.

«Steve. Merhaba, Steve. Gömeceğim onu. Çıplak ellerimle yapmam gerek sanırım. Geceye kadar sürer artık. Orada toprak çok taşlıdır. Bana yardım etmek istemezsin, değil mi?»

Steve ağzını açtı, ama hiçbir şey söylemedi. Şaşkınlığına, duyduğu dehşete rağmen Louis'e yardım etmek istiyordu. Burada, bu ağaçlar arasında, çok... çok doğaldı bu sanki...

«Ne oldu, Louis?» diye sorabildi sonunda. «Neler oldu, Lo-uıs? Rachel... yanan evde miydi?»

«Gage için çok beklemiştim. Çok beklediğim için bir şey oldu ona. Ama Rachel için öyle olmayacak. Bundan eminim.»

Steve, Louis'in çıldırmış olduğunu görüyordu. Louis ölesiye yorgun ve çılgındı Ama her nasılsa yalnız yorgun olması ilgilendiriyordu Steve'i.

«Doğrusu yardıma ihtiyacım var,» dedi Louis.

«Louis sana yardım etmek istesem bile bu ağaç yığınının tır-manamam ki.-

»Tırmanırsın Hiç önüne bakmadan emin adımlarla çıkarsan. Işın sırrı bu, Steve
»

Louis bundan sonra dondu ve Steve'in kendisine seslenmesine aldırmadan ağaçların arasına girdi. Steve bir süre ağaçlar arasında gördü çarşafın beyazlığını. Sonra gözden kayboldu.

Steve ağaç yığınının koşup hiç düşünmeden ellerini, ayaklarını kullanarak tırmanmaya başladı.

Sonra ayağa kalktı. Bir coşkuya kapılmıştı birden Sanki saf oksijen çekmiş gibi içine. Bunu yapabileceğine inanıyordu Yapıyordu da. Einin adımlarla ilerleyip tepeye varmıştı bile. Bir an durup ileri baktı. Louis öte yanda da devam eden patikada yürüyordu.

Louis dönüp Steve'e baktı. Kanlı çarşafa sanlı karısının cesedi kollan arasındaydı.

• Sesler duyabilirsin,» dedi Louis. «İnsan sesi gibi. Ama bunlar Prospect tarafındaki dalgıç

kuşlarının sesidir. Sesler buraya kadar geliyor. Garip bir şey.»

«Louis...»

Ama Louis dönmüştü bile.

—337— Hayvm Mturlıty — F . J.

Steve bir an adamın ardından gidecek gibi oldu...

Ona yardım edebilirim, eğer istediği buysa... yardım ederim, elbette. Ama burada insanın görebildiğinden başka şeyler de oluyor, ben de bunu öğrenmek

istiyorum. Çöle., çok önemli şeyler sanki. Bir sır belki de. Esrarlı bir şey.

Birden ayağının altında bir dal çatırdadı. Tabanca sesi gibi kupkuru bir gürültü. Steve nerede olduğunu, ne yapmakta o'-dugunu farkettiler o an. içi korkuyla doldu, kollarım iki yana açıp arkasına döndü, korkudan dili damağına yapışmıştı, uykusunda gezerken uyanıp da kendisini bir gökdelenin tepesinde bulmuş bir insan gibiydi.

Rachel öldü, sanırım Louis öldürdü ona, Louis çıldırdı, ama...

Burada çılgınlıktan da öte bir şey vardı... çok daha kötü bir Şey. Sanki o ormanda bir mıknatıs vardı da, beyninin bir bölümünü çekiyordu. Louis'in Rachel'i götürdüğü yere çekiyordu.

Haydi, patikada yürü de nereye gittiğini gör... Sana gösterecek şeylerimiz var. Lake Forest'de Dinsizler Derneğinde hiç anlatılmayan şeyler.

Belki de bir gün için yeterli olduğundan ya da kendisine olan ilgiyi kaybettiğinden beynindeki o yerin çağrısı birden kesildi. Steve ağaç yığınından inmek için iki adım at ü. Ayağının altındaki dallar kaydı, bir ikisi çatırdadı, sol ayağı dallann arasına girdi, sivri çubuklar lastik ayakkabısını

ayağından ittiler, kurtulmaya çalışırken bacağına uçlan girdi. Steve yüzüstü Hayvan Mezarlığına doğru düşerken karnını delebilecek olan bir portakal sandığını sıyırarak geçti.

Sendeleyerek ayağına kalktı, şaşkın şaşkın bakındı çevresine ne olduğunu anlamak için. Ya da bir şey olup olmadığını. Başından geçenler daha şimdiden bir rüya gibi geliyordu.

Bir ayakkabısı ayağında olduğu halde hem koşuyor, hem bağırmaaya çalışıyordu. Ama ağzından ses çıkmıyordu. Louis'in evine vardığında hâla koşuyor, motosikletini çahştınp yola çıktığında hâla bağırmaaya çalışıyordu. Brevrer'den gelen bir itfaiye arabasıyla çarpışıyordu az daha.

Miğferi içinde saçları diken dikendi.

Orono'daki dairesine döndüğünde LudloVa gittiğini bile ke-

«in olarak hatırlamıyordu. Dispensere telefon edip hasta olduğunu bildirdi, bir ilaç alıp yattı.

Steve Masterton o günü hatırlamadı bir daha... sabahın erken saatlerinde insanın üzerine çöken o derin rüyalar dışında. Rûyalannda dev gibi bir şeyin kendisine sûrtünecek kadar yakın geçtiğini, dokunmak için elini uzattığını... ama en son saniyede elini geri çektiğini görüyordu.

Sis lambaları gibi parıldayan iri san gözlü bir şey.

Steve kimi zaman çıtlıklar atarak uyanırdı bu rüyalardan. Gözleri fırlayacak gibi olurdu.

Bağırıldığını sanıyorsun, diye düşünürdü, ama yalnızca Prospect tarafındaki dalgiç kuşlarının sesi bu. Sesler buraya kadar geliyor. Çok garip.

Ama bunun ne demek olduğunu bilemiyordu, anımsayamı-yordu. Ertesi yıl ülkenin öteki ucundaki St. Louis'de bir işe girdi.

Louis Creed'i son görüşüyle.Ortabatı'y» göç ettiği süre içinde bir daha Ludlow kasabasına hiç

gitmedi Steve.

—330—

SONSÖZ

Polis o öğleden sonra geç saatlerde geldi. Sorular sordular ama herhangi bir şeyden kuşkulandıklarını hiç belirtmediler. Küller sıcaktı hâlâ, kanştırılmamıştı Louis sorularına cevaplar verdi. Adamlar tatmin olmuş görümdüler Dışarda konuşuyorlardı. Louis'in başında şapkası vardı. İyiydi bu. Ağarmış saçlarını görselerdi belki daha çok şey sorarlardı. Bu da kötü

olurdu. Elinde bahçıvan eldivenleri vardı. Bu da iyiydi Elleri çizik çizik ve kan içindeydi.

O geceyansına kadar iskambil kâğıtlarıyla fal açtı durdu.

Arka kapının açıldığını duyduğunda yeni bir el dağıtıyordu.

Louis ağır, topraklı ayak sesleri yaklaşırken başını çevirmedi. Önünde maça kızı vardı. Elini kâğıdın üstüne koydu.

Ayak sesleri tam arkasında durdu.

Sessizlik.

Soğuk bir el dokundu Louis'in omzuna. Rachel'in sesi gıcırtıydı topraklıydı.

«Sevgilim,» dedi ses.

Şubat 1979 — Aralık 1982